

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่
จังหวัดในความรับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11: พหุกรณีศึกษา

วิทยานิพนธ์

ของ

เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ธันวาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่
จังหวัดในความรับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11: พหุกรณีศึกษา

วิทยานิพนธ์

ของ

เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ธันวาคม 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

PRIMARY SCHOOL ADMINISTRATION WITH PERFORMANCE EXCELLENCE
BASED ON PRINCIPLES OF PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY UNDER
THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION IN THE PROVINCIAL
AREAS OF THE REGIONAL EDUCATION OFFICE NO. 11:
MULTIPLE CASE STUDIES

BY

MERINTHAKAN PHATTHANASAPPHISAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Doctor of Philosophy in Educational Administration
Sakon Nakhon Rajabhat University
December 2020

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองคุณวุฒิ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่จังหวัดในความรับผิดชอบ
ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11: พุทธรณีศึกษา

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเจตน์ ภูศรี) และผู้ทรงคุณวุฒิ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์
..... กรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์
..... กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์) แต่งตั้งเพิ่มเติม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร)

ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรชัยบุญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 16 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความกรุณาเอาใจใส่ ดูแลให้คำปรึกษา คำแนะนำตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสมบูรณ์ ส่งผลให้วิทยานิพนธ์สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.โซยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์ และประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำในการทำ วิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพโหฬ คณະกรรมการบริหาร หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ดร.ศุภชัย โถบำรุง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอุโนโคก นางวัชรารภรณ์ ฤกษ์ฉวี ครูชำนาญ การพิเศษ โรงเรียนบ้านแมดนาทม ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือ ต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนให้คำแนะนำให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ดร.อนุสรณ์ แสนเคน นางสุนันท์ หลวงศรี และนางทัศนีย์ บุตรดีวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะผู้บริหาร ครูและบุคลากร ประชาชนในพื้นที่กลุ่ม ตัวอย่างตลอดจนนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้ง 3 โรงเรียน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการลง พื้นที่เพื่อทำการวิจัย ตอบแบบสัมภาษณ์เชิงลึกกรวมทั้งให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ใน การทำงานวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ โอกาสนี้ ที่มีส่วนช่วยเหลือ ให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

และที่สำคัญที่สุด ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัวทุกคน ที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน คอยดูแลและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาตลอด

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนและสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยตั้งแต่ต้นจน ปัจจุบัน

เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล

ชื่อเรื่อง	การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่จังหวัดในความรับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11: พหุกรณีศึกษา
ผู้วิจัย	เมรินทกาส พัฒนทรัพย์พิศาล
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม
ปริญญา	ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปรากฏการณ์ของลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ที่ศึกษาแบบเจาะจง 3 ประเภท ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 3 โรงเรียนที่บริหารสถานศึกษาที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตและจดบันทึกการวิเคราะห์ เอกสารและการสนทนากลุ่มย่อย โดยการเก็บข้อมูลจากบุคลากรหลักในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า เพื่อเป็นการยืนยันความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของข้อมูลจากแหล่งและชนิดของข้อมูลรวมทั้งความถูกต้องและความเชื่อถือได้

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 5 ด้าน 17 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) งานนโยบาย โดยสถานศึกษาได้ขับเคลื่อนและติดตามนโยบายผ่านโครงการแผนงานและแผนปฏิบัติงานประจำปี 2) งานวิชาการ โดยสถานศึกษาจัดทำหลักสูตร

สถานศึกษาสอดแทรกการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตของนักเรียน 3) งานงบประมาณโดยสถานศึกษา ได้วางแผนจัดทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโครงการอย่างเหมาะสมและ 4) งานบริหารทั่วไป โดยสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประสานสัมพันธ์กับชุมชน เสริมสร้างให้ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี เป็นจุดเริ่มต้นสร้างความพอใจของผู้เรียน

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) หน่วยการเรียนรู้ ได้นำไปใช้เพื่อการศึกษาบูรณาการเข้ากับหลักสูตรการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาบูรณาการส่วนที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานการเรียนรู้ 3) สื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยจัดทำสื่อและแหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและสนับสนุนการเรียนรู้และ 4) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้อง มีวิธีการหลากหลายกับกิจกรรม การเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) กิจกรรมแนะแนว สถานศึกษาจัดทำแผนงานแนะแนวเพื่อสนับสนุน การดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้อย่างสอดคล้อง 2) กิจกรรมนักเรียน สถานศึกษาจัดโครงการ แผนงานที่ส่งเสริมพัฒนานักเรียนได้มีส่วนร่วม และ 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมในชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ด้านการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร โดยการนำความรู้มาใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความเข้าใจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 2) การติดตามและการขยายผลโดยผ่านกระบวนการติดตามผลการดำเนินงานบุคลากรทุกคนได้รับทราบ เกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง

5. ด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) สถานศึกษาจัดสถานศึกษาโดยเน้นที่กระบวนการทำงาน โดยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 2) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ เป็นแบบอย่างนำมาใช้ทั้งในชีวิตประจำวันและในการทำงาน 3) บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและนำไปปฏิบัติเป็นแบบอย่างแก่ทุกคนและ 4) ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำไปเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพและนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

คำสำคัญ: การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, พหุกรณีศึกษา

TITLE	Primary School Administration with Performance Excellence Based on Principles of Philosophy of Sufficiency Economy under the Office of the Basic Education Commission in The Provincial Areas of the Regional Education Office No. 11: Multiple Case Studies
AUTHOR	Merinthakan Phatthanasapphisan
ADVISORS	Asst. Prof Dr. Ploenpit Thummarat Dr. Surat Duangchatom
DEGREE	Ph.D. (Educational Administration)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2020

ABSTRACT

The purposes of this research were to examine the phenomenon of the administrative characteristics of primary schools with performance excellence based on the principles of sufficiency economy philosophy (PSEP). A purposive sampling was employed to enlist three schools with performance excellence of administration in three participating areas under the Office of the Basic Education Commission (OBEC) in the Regional Education Office No. 11 (REO 11). The data has been collected by the researcher herself through in-depth interviews, observation and written records, document analysis, and a focus group of key school personnel and stakeholders. Triangulation was employed to confirm reliability and validation of data drawn from different types of data sources.

The findings were as follows:

The primary school administration with performance excellence based on the PSEP consisted of five aspects and 17 sub-components:

1. Educational administration management aspect comprised four sub-components: 1) Policy task. Schools performed and monitored policy implementation through project plans and annual action plans, 2) Academic task. School created school curriculums with the emphasis given to integration of curriculum

content with students' learning and lives, 3) Budgeting task. The school activity plans were created for the benefit of school projects appropriately, and 4) General administration task. Schools strengthened school–community relations to enhance students' well–being, which was a start point for building students' sufficiency.

2. Teaching and learning management aspect included four components: 1) Learning units were implemented for educational purposes to integrate into the learning curriculum, 2) Learning management involved the integration of relevant information as required by the learning standards, 3) Materials and learning resources created to develop and support learning, and 4) Learning measurement and evaluation were perceived as relevant for learning development. Schools also adopted various approaches for learning activity management based on the PSEP.

3. Learners' development activities consisted of three sub–components: 1) Guidance activities. Schools created guidance activity plans to support students' lives accordingly, 2) Student activities. Schools organized the projects for promoting students' participation, 3) Activities for society and public benefits.

4. Personnel development comprised two sub–components: 1) Personnel development promotion. Schools encouraged personnel to implement their knowledge based on the PSEP into practices and lives, 2) Follow–up and expansion were done through operational monitoring process. All personnel were informed with accurate information about professional development activities based on the PSEP.

5. The outcomes comprised four sub–components: 1) Schools focused on continuous development of work process, 2) School administrators had knowledge, understanding, and were role models in both lives and work, 3) Personnel had knowledge, understanding and were role models, and 4) Learners obtained knowledge and understanding to apply the PSEP as a guideline for future career and everyday life practice.

Keywords: Primary School Administration, Principles of Sufficiency Economy Philosophy, Multiple Case Studies

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ..... 1 ภูมิหลัง 1 คำถามการวิจัย..... 6 ความมุ่งหมายของการวิจัย..... 6 ความสำคัญของการวิจัย..... 6 ขอบเขตของการวิจัย..... 7 กรอบแนวคิดของการวิจัย..... 8 นิยามศัพท์เฉพาะ..... 11
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 17 ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา..... 18 ความหมายของการบริหาร..... 18 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา..... 20 ทฤษฎีการบริหาร..... 22 กระบวนการบริหารการศึกษา..... 28 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา..... 29 ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง..... 48 หลักและแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง..... 48 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา..... 57 ตอนที่ 3 แนวคิดการวิจัยเชิงคุณภาพและพหุกรณีศึกษา (Multi – Case Study Research)..... 87 หลักการและแนวคิดงานวิจัยเชิงคุณภาพ..... 87 การวิจัยแบบพหุกรณีศึกษา..... 94 รูปแบบของการวิจัยแบบกรณีศึกษา..... 99

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
	คุณภาพของการออกแบบกรณีศึกษาเชิงคุณภาพ..... 102
	วิธีดำเนินการวิจัย..... 106
	ปัญหาและข้อจำกัด..... 106
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 109
	ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการโรงเรียนประถม ศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง..... 110
	ระยะที่ 2 ศึกษาพหุกรณี..... 112
	ระยะที่ 3 ประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)..... 123
4	บริบทชุมชนและโรงเรียน..... 129
	ตอนที่ 1 บริบทชุมชนและโรงเรียน..... 130
	โรงเรียนบ้านห้วยยาง..... 130
	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง..... 170
	โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 199
	ตอนที่ 2 แนวทางการศึกษาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง..... 235
5	ลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา..... 239
	ตอนที่ 1 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านห้วยยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1..... 240

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ตอนที่ 2 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านดอนแดง เจริญทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1.....	292
	ตอนที่ 3 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติ ที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนนาคำ น้อย 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร.....	345
6	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	417
	สรุปผลการวิจัย.....	420
	อภิปรายผล.....	425
	ข้อเสนอแนะ.....	439
	บรรณานุกรม.....	441
	ภาคผนวก.....	451
	ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญ.....	453
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	457
	ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสังเกต.....	489
	ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแนวคำถาม.....	539
	ภาคผนวก จ ภาพประกอบการวิจัย.....	543
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	557

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	สรุปการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	120
2	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหาร สถานศึกษา งานนโยบาย โรงเรียนบ้านห้วยยาง.....	243
3	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการบริหารสถานศึกษา งานวิชาการ โรงเรียนบ้านห้วยยาง.....	246
4	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการบริหารสถานศึกษา งานงบประมาณ โรงเรียนบ้านห้วยยาง	248
5	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการบริหารสถานศึกษา งานบริหารทั่วไป โรงเรียนบ้านห้วยยาง	251
6	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านห้วยยาง	254
7	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านห้วยยาง	256
8	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านห้วยยาง.....	259
9	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โรงเรียนบ้านห้วยยาง.....	261
10	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว โรงเรียนบ้านห้วยยาง	265
11	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยยาง	267

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์ โรงเรียนบ้านห้วยยาง.....	270
13	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนบ้านห้วยยาง.....	275
14	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากร การติดตามและการขยายผล โรงเรียนบ้านห้วยยาง.....	277
15	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์ สถานศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยยาง.....	281
16	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยยาง.....	284
17	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์ บุคลากร โรงเรียนบ้านห้วยยาง.....	287
18	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์ ผู้เรียน โรงเรียนบ้านห้วยยาง.....	290
19	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการบริหารสถานศึกษา งานนโยบาย โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	295
20	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการบริหารสถานศึกษา งานวิชาการ โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	297

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
21	สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการบริหารสถานศึกษา งานงบประมาณ โรงเรียนบ้านบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	300
22	สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการบริหารสถานศึกษา งานบริหารทั่วไป โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	302
23	สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	306
24	สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	309
25	สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	311
26	สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	314
27	สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว โรงเรียนบ้านบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	318
28	สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	321

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
29	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์ โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	323
30	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	328
31	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากร การติดตามและการขยายผล โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	330
32	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์ สถานศึกษา โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	334
33	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	337
34	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์ บุคลากร โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	340
35	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์ ผู้เรียน โรงเรียนบ้านห้วยยาง.....	343
36	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหาร สถานศึกษา งานนโยบาย โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2.....	348
37	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการบริหารสถานศึกษา งานวิชาการ โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2	351
38	สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการบริหารสถานศึกษา งานงบประมาณ โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2.....	353

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
39	สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการบริหารสถานศึกษา งานบริหารทั่วไป โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	355
40	สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	359
41	สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	361
42	สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	364
43	สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	366
44	สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	370
45	สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	372
46	สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะ ประโยชน์ โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	375

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
47	สรุปรูปการ ^๑ บริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	378
48	สรุปรูปการ ^๑ บริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากร การติดตามและการขยายผล โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	381
49	สรุปรูปการ ^๑ บริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์ สถานศึกษา โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	384
50	สรุปรูปการ ^๑ บริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	386
51	สรุปรูปการ ^๑ บริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์ บุคลากร โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	389
52	สรุปรูปการ ^๑ บริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์ ผู้เรียน โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	391
53	ลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	393
54	รายการประเมินความสอดคล้องระหว่างแนวคำถามกับความมุ่งหมาย ของการวิจัยในการวิจัยของผู้เชี่ยวชาญ.....	541
55	ผลการประเมินความเที่ยงตรงและครอบคลุมประเด็นที่ศึกษาของ เนื้อหาการวิจัยของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน.....	542

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 ได้รับคัดเลือกเป็นสถานศึกษาแบบอย่าง.....	143
3 รั้วโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น.....	143
4 แหล่งเรียนรู้.....	150
5 การศึกษาดูงานโรงเรียนวัดป่าเรไร จังหวัดร้อยเอ็ด.....	156
6 ส่งเสริมทักษะอาชีพ.....	184
7 พาครูเข้าวัดเทศการเข้าพรรษา.....	195
8 การทำกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์.....	197
9 ค่ายคุณธรรมนำความดี.....	198
10 ฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง.....	216
11 กิจกรรมทัศนศึกษา.....	220
12 การจัดการเรียนการสอน.....	221
13 การศึกษาดูงานจากสถานศึกษาอื่น.....	225
14 การปรับปรุงโรงเรียน.....	228
15 การปรับปรุงใต้ถุนอาคารเรียน.....	228
16 การออมทรัพย์นักเรียน.....	233
17 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านห้วยยาง ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา.....	251
18 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านห้วยยาง ด้านการจัด การเรียนการสอน.....	262

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

	ภาพประกอบ	หน้า
19	การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านห้วยยาง ด้านการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	270
20	การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านห้วยยาง ด้านการพัฒนา บุคลากร.....	278
21	การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านห้วยยาง ด้านผลลัพธ์..	291
22	การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา.....	303
23	การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	315
24	การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง ด้านการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	324
25	การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง ด้านการพัฒนาบุคลากร.....	331
26	การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง ด้านผลลัพธ์.....	344

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

	ภาพประกอบ	หน้า
27	การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา.....	356
28	การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	367
29	การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 ด้านการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	375
30	การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 ด้านการพัฒนาบุคลากร.....	381
31	การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 ด้านผลลัพธ์.....	392
32	สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.....	545
33	สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหญ่ คณะกรรมการบริหาร หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.....	545

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
34 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นางสาวสุนันท์ หลวงศรี ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านห้วยยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1.....	546
35 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นายศุภชัย โถบารุง ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านอุโนโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2	546
36 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นางวัชรารัตน์ ฤกษ์ฉวี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแมदनาท่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	547
37 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยยาง.....	547
38 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	548
39 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	548
40 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านห้วยยาง.....	549
41 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	550
42 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	551
43 จัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group) โรงเรียนบ้านห้วยยาง.....	552
44 จัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group) โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	552
45 จัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group) โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2.....	553

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
46 จัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจ พอเพียง.....	553
47 การเข้าร่วมกิจกรรม โรงเรียนบ้านห้วยยาง.....	554
48 การเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง.....	555
49 การเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2.....	556

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ตลอดระยะเวลาหลายทศวรรษที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ชนบทได้ทรงรับทราบปัญหาของราษฎร ทุกปัญหาและทรงพระราชดำริที่มุ่งไปในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของดินและน้ำตามที่ได้มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเรื่องดังกล่าวนี้เป็นอันมาก พระอัจฉริยภาพในการแก้ไขปัญหาต่างที่มีฐานทางวิชาการที่แข็งแกร่งรองรับได้สะท้อนออกมาเป็นที่รู้จักกันว่า “ศาสตร์พระราชา” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทาน “ปรัชญา” การดำรงชีวิตและดำเนินชีวิตแบบ “พอเพียง” กล่าวคือให้ยึดหลักการ “พอมีพอกิน” เป็นหลักพึ่งตนเองให้ได้มากที่สุด ทำการทั้งปวงพอควรพอประมาณ และจะต้องไม่ประมาท (วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร, 2560, หน้า 12 – 13) และมีกระแสโลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนแปลงของโลกเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านวิทยาการและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถปิดตัวอยู่โดยลำพังต้องมีความร่วมมือพึ่งพาอาศัยกันในการปฏิบัติการกิจและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันมากขึ้นในขณะเดียวกันสังคมยุคปัจจุบันเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารที่ทำให้ต้องมีการวิเคราะห์ คิด แยกแยะและตัดสินใจที่รวดเร็วเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่สภาวะการแข่งขันสูงชันเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษาซึ่งคุณภาพการศึกษาเป็นตัวบ่งชี้สำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 ประเทศที่ได้เปรียบและอยู่รอดได้ คือ ประเทศที่มีอำนาจทางความรู้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ซึ่งไร้พรมแดนในการทำงานร่วมกันมีวัฒนธรรมข้ามชาติเกิดขึ้น (กนกอร สมปราชญ์, 2560, หน้า 2)

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชดำรัส ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจและเมื่อกายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้

รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง ยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็น อย่างดี (อภิรักษ์ พันธเสน, 2560, หน้า 39 – 40)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ได้ปรับแนวคิดการพัฒนาประเทศใหม่จากเดิมที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นประเด็นหลักมาเป็นการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไปพร้อมกันซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดการพัฒนาที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” โดยให้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างไรก็ตามสังคมไทยได้เริ่มรับรู้ถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งได้รับการขานรับอย่างกว้างขวาง ในขณะที่สังคมไทยกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤตครั้งสำคัญในประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้ัญญะเชิงหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทางด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมมีเป้าหมายหลักเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยสู่ความอยู่ดีมีสุขพร้อมทั้งยึดหลักทางสายกลางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ยังคงน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างสมดุลกันอยู่ร่วมกันด้วยสันติสุขในสังคมและการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10

(พ.ศ. 2550 – 2554) ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของคุณและการนำไปใช้ประโยชน์อย่างเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีและความอยู่บนหลักธรรมาภิบาลและประชาธิปไตย เป็นภูมิคุ้มกันที่ดีสำหรับสังคมไทย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2550, หน้า 28) ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ที่มีความต่อเนื่องจากแนวคิดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 – 10 โดยยังคงยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และ “คนมีศูนย์กลางของการพัฒนา” รวมทั้ง “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติและขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในการปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกระดับเพื่อให้การพัฒนาและบริหารประเทศบนทางสายกลาง เชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการทั้งคนสังคมเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมและการเมืองโดยมีการวิเคราะห์อย่าง “มีเหตุผล” และใช้หลัก “ความพอประมาณ” ให้เกิดความสมดุลระหว่างมิติทางวัตถุกับจิตใจของคนในชาติความสมดุลระหว่างความสามารถในการพึ่งตนเองกับการแข่งขันในเวทีโลกความสมดุลระหว่างสังคมชนบทกับเมืองเตรียม “ระบบภูมิคุ้มกัน” ด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เพียงพอพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ

การพัฒนาศักยภาพของพลเมืองจะกระทำได้ด้วย “การศึกษา” (education) ซึ่งก็คือการพัฒนาความรู้ ความคิดและความสามารถของผู้คนพลเมืองให้รู้ว่าทำอะไร ร่างกายจึงจะเจริญเติบโตแข็งแรงมีสุขภาพอนามัยดี (สุขศึกษา) ให้รู้วิธีทำมาหากินปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติแวดล้อมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ (สารัตถศึกษาและอาชีพศึกษา) และยกระดับพื้นฐานทางจิตใจให้เข้าใจวัฒนธรรมและเคารพกฎหมายตลอดจนการควบคุมตนเอง (จริยศึกษา) ซึ่งถ้าหากพัฒนาได้สำเร็จบุคคลที่ได้รับการพัฒนาดังกล่าวก็จะเป็น “ผู้ที่มีการศึกษา” (educated) (วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์, 2560, หน้า 71) ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการได้มีการคัดเลือกโรงเรียนแกนนำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระยะแรกกลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียง (ศกพ.) ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) มีโครงการจัดประกวดความเรียงโดยการคัดเลือกโรงเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดความเรียงและได้ค้นหาโรงเรียนจากทางเว็บไซต์โรงเรียนในพระราชดำริ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกตามมาตรฐาน คือ พิจารณากิจกรรมที่โรงเรียนนั้นได้ดำเนินการอยู่แล้วว่าสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและใช้ความรู้คุณธรรม โดยกระทรวงศึกษาธิการได้คัดเลือก

โรงเรียนแกนนำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากทั่วประเทศทั้งสิ้น 83 โรงเรียน เมื่อพบว่าโรงเรียนต่าง ๆ เริ่มนำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนต่าง ๆ มากขึ้นกระทรวงศึกษาธิการ ได้เปิดรับสมัครโรงเรียนที่พร้อมเข้ารับการประเมินผลการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงรุ่นที่ 1 โดยขณะมีโรงเรียนที่ผ่านการประเมินเป็นโรงเรียนต้นแบบ เศรษฐกิจพอเพียงทั้งสิ้น 135 โรงเรียน เพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ตามเกณฑ์การประเมิน “สถานศึกษาพอเพียง” ประกอบด้วย 5 ด้าน 62 ตัวชี้วัด ในปี 2556 ซึ่งได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องสามารถดำเนินการได้เกินเป้าหมาย คือ ผ่านการประเมิน 13,837 แห่ง ในสถานศึกษาพอเพียงหลายแห่งได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีศักยภาพที่จะเป็นพี่เลี้ยงให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ ซึ่งมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ได้ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ จึงได้มีการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในปี 2557 มีสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินทั้งสิ้น 47 แห่งทั่วประเทศและในปี 2560 มีโรงเรียนที่ผ่านการประเมินเป็นโรงเรียนพอเพียงทั้งสิ้น 23,796 โรงเรียนและได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนผ่านการประเมินเป็นโรงเรียน เป็นสถานศึกษาที่มีผลที่ได้รับการคัดเลือกเป็น “รางวัลสูงสุดระดับชาติ สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศระดับประเทศ” จำนวน 742 แห่งและเมื่อดำเนินการต่อเนื่องไปไม่ต่ำกว่าสิบปีก็จะได้รับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาระยะอยู่ทั่วประเทศ จำนวน 205 แห่ง (ปริยานุช ธรรมปิยา, 2557, หน้า 7)

สถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นโรงเรียนที่ได้รับ “รางวัลสูงสุดระดับชาติ” ประกาศโดยศูนย์สถานศึกษาพอเพียงมูลนิธิยุวสถิรคุณ ซึ่งเกิดขึ้นเพื่อขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาตั้งแต่ ปี 2557 เป็นต้นมาเพื่อให้เกิดการขยายผลอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการให้สถานศึกษาได้รับประกาศเป็นสถานศึกษาพอเพียงทั้งสิ้น 23,000 แห่ง ทั่วประเทศและมีศักยภาพเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง และมีศักยภาพเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตอย่างพอเพียงและจัดการศึกษาที่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนสามารถเป็นแบบอย่างให้แก่สถานพอเพียงอื่น รวมถึงชุมชนและสังคมโดยปัจจุบันมีโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนที่ได้รับการประกาศเป็นสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศแล้ว 742 แห่งทั่วประเทศ (ปริยานุช ธรรมปิยา, 2557, หน้า 5)

ทั้งนี้การขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอนต้องใช้ “ความรอบรู้” ในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบเป็นไปตามลำดับขั้นตอนและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทยรวมทั้งเสริมสร้างศีลธรรมและสำนึกใน “คุณธรรม” จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินชีวิตด้วย “ความเพียร” และเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัวชุมชนสังคมและประเทศชาติ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2555, หน้า 2)

ในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษาศึกษานั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพอีกทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ อีกทั้งพัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม การบูรณาการการจัดการศึกษาและเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษาซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย มีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพราะประชากรวัยเรียนทุกคนควรได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและเสมอภาค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานพิเศษและสถานศึกษามีประสิทธิภาพและเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากลโดยการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และน้อมนำแนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 7) ในเรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) เริ่มตั้งแต่อนุบาลจนถึงประถมศึกษาปีที่ 6 และโรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาส

จากการตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปรากฏการณ์ของลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาที่ผลการ

ปฏิบัติที่เป็นเลิศและเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประเภทพหุกรณีศึกษา (Multi – Case study) มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปรากฏการณ์ของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาระดับภาค 11 ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนพอเพียงเพื่อให้ได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษาซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาระบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดคำถามการวิจัยดังนี้ การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในปรากฏการณ์มีลักษณะอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปรากฏการณ์ของลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสำคัญของการวิจัย

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีความสำคัญดังนี้
ได้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับบริหารและคุณลักษณะการบริหารตามหลักการบริหารและองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักวิชาการและผู้สนใจ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: พหุกรณีศึกษา ด้วยกระบวนการวิจัยในแบบพหุกรณีศึกษา (Multi – Case Studies) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

1. พื้นที่ที่ศึกษา (Field Study)

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นโรงเรียนที่มีความโดดเด่นด้านการบริหาร และมีความสำเร็จด้านคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าเป็นโรงเรียน 3 โรงเรียนโดยระบุที่เข้าร่วมโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย

- 1.1 โรงเรียนบ้านห้วยยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร
- 1.2 โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
- 1.3 โรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนกลุ่ม ตัวอย่างโดยวิธีการเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาจากโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นสถานศึกษา พอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียนมีความยินดีเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้

2. เนื้อหาที่ศึกษา

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้ริเริ่มผลักดันให้ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา และการจัดการศึกษาในทุกมิติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ข้างต้น คณะทำงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษากระทรวงศึกษาธิการ และโครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียง

ออกเป็น 3 ระดับ 1) สถานศึกษาพอเพียง 2) สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศและ 3) ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาและได้กำหนดเกณฑ์การประเมิน “สถานศึกษาพอเพียง” ออกเป็น 5 ด้าน 17 องค์ประกอบ 62 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ด้านการบริหารสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร และ 5) ด้านผลลัพธ์

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่เป็นทั้งแนวคิด หลักการและแนวทางปฏิบัติของแต่ละบุคคลและองค์กร โดยคำนึงถึงความพอประมาณกับศักยภาพของตนและสถานะแวดล้อม ความมีเหตุมีผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง โดยใช้ความรู้อย่างถูกหลักวิชาการด้วยความรอบคอบและระมัดระวังเป็นแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนบนความเปลี่ยนแปลงเป็นการพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืนของการพัฒนาที่สมดุล คือ คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) ระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และ 2 เงื่อนไขสำคัญจะทำให้การตัดสินใจและการกระทำเป็นไปอย่างพอเพียงจะต้องอาศัยทั้งคุณธรรมและความรู้ ดังนี้ 1) เงื่อนไขคุณธรรม 2) เงื่อนไขความรู้ เพื่อนำไปสู่ 4 มิติ คือ วัตถุประสงค์ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

3. ระยะเวลา

ในการวิจัยดำเนินการศึกษา 17 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2562 – เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2563

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพหุกรณีศึกษาสามารถแสดงเป็นภาพประกอบโดยหลักเศรษฐกิจพอเพียงผู้วิจัยได้ยึดตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่ได้พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทย โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย

1. เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ความพอเพียง หมายถึง 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) ระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและเงื่อนไขสำคัญที่จะให้การ

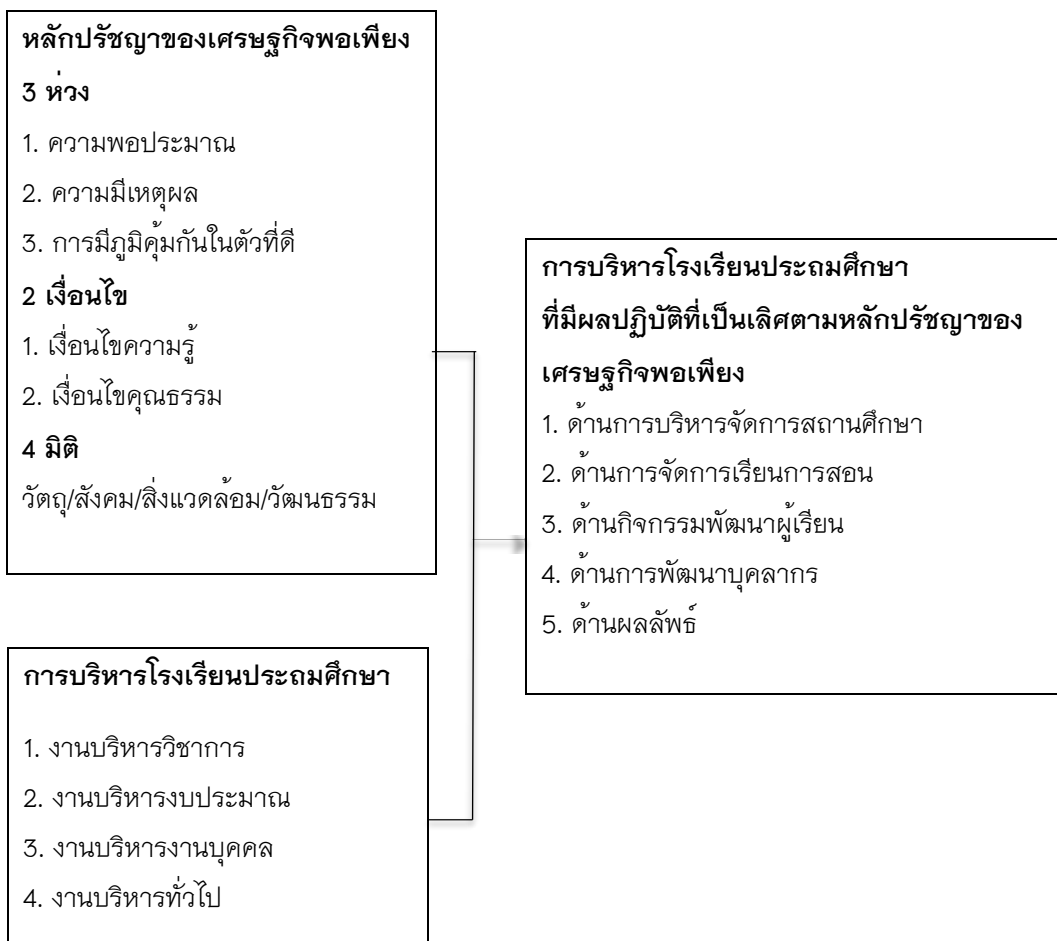
ตัดสินใจ และการกระทำเป็นไปอย่างพอเพียงจะต้องอาศัยทั้งคุณธรรมและความรู้ดังนี้

- 1) เจื่อนใจคุณธรรม 2) เจื่อนใจความรู้ควบคู่ไปกับความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เบียดเบียนกัน แบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกันและร่วมมือปรองดองกันในสังคมซึ่งประกอบไปด้วย 4 มิติ คือ วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ที่สมดุลและพร้อมรับต่อความเปลี่ยนแปลงโดยมี นักวิชาการและงานวิจัยดังนี้ ปรียานุช พิบูลสรารุช (2550); ปรัชญา ปานเกตุ (2561); อภิชัย พันธเสน (2560); จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2551); สุเมธ ตันติเวชกุล (2544); กิตติชัย คงชะวัน (2553); ปาณิสรา แพงพุท (2553); สุวิชา อธิวิจารณ์ฐานกุล (2553); สุธมนทา ศรีสวัสดิ์ (2553); สมปอง มาตย์แทน (2555); สาคร มหาหิงค์ (2555); วิทยา จันทร์แดง (2555); ไพฑูรย์ ชัยประโคน (2557)

2. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา กฎกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจจากการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่ายคือ 1) การบริหารงาน วิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป โดยมีนักวิชาการและงานวิจัยดังนี้ กรกมล สมพูด (2556); ธัญญรัตน์ บัวพันธ์ (2558); พิศาระวี วีระพงศ์พร (2555); ภาณุจิรั เจริญ (2557); สอาดลักษณ์ จงคล้ายกลาง (2556); พิพัฒน์ ภูภิโณ (2555); สมรัฐ แก้วสังข์ (2557); สมหมาย เทียนสมใจ (2556); พิเชฐ โพธิ์ภักดี (2553); สมกิต บุญยะโพธิ์ (2555); ลูติมน ฉัตรจรัสรัตน์ (2556); บุญยกุล หัตถกิจ (2556)

3. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้ริเริ่มผลักดันให้ ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารสถาน ศึกษาและการจัดการศึกษาในทุกมิติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ข้างต้น คณะทำงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และโครงการ วิจัยเศรษฐกิจพอเพียง ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียง ออกเป็น 3 ระดับ 1) สถานศึกษาพอเพียง 2) สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็น เลิศและ 3) ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (ศร.) และได้กำหนดเกณฑ์การประเมิน “สถานศึกษาพอเพียง” ออกเป็น 5 ด้าน 62 ตัวชี้วัด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรและด้านผลลัพธ์ โดยมีนักวิชาการและงานวิจัยดังนี้

ศนิศา บุษบงค์, วัชร ชูชาติและกิตติมา พฤกษุณ (2562); ประวัติ พันพาสุข (2562); กฤต หมิ่นเจริญ, จำเนียร พลหาญและกฤษณก ดวงชาทม (2562); สมบัติ ปัญญาคง, ณรงค์ พิมสารและกาญญา บุญภักดี (2562); นงลักษณ์ ใจฉลาดและบุญโตนด (2563); ศุภกร ศรเพชร (2561); สุทธิศักดิ์ แก้วจินดาและศิริกาญจน์ ไกรบำรุง (2561); พิกุล ภูมิโคกรักษ์ (2561); สมาน วิโรจน์อุไรเรือง (2560); กัลลิกการ ศรีหาสาร (2561); กฤติเดช สุขสาร (2560)
 ดังภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายนิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

1. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชพระราชทานให้แก่ประชาชนชาวไทยที่ชี้ถึงการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับในการดำเนินชีวิตในการพัฒนาเศรษฐกิจ ในพื้นที่ชนบทซึ่งมีปัญหาการขาดความสมดุลทางเศรษฐกิจอีกทั้งยังนำมาประยุกต์ใช้ในทุกมิติและสำหรับทุกเหล่าอาชีพพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งทางเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากภายนอกได้ตามหลักสามห่วง สองเงื่อนไข สี่มิติ คือ สามห่วง สองเงื่อนไข หมายถึง ห่วงที่หนึ่ง คือ ความพอประมาณ ความพอดีต่อความจำเป็น และเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป และจะต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ห่วงที่สอง คือ ความมีเหตุผล คือการตัดสินใจดำเนินเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรมจรรยา และวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบรู้และรอบคอบ ห่วงที่สามคือระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีการเตรียมตัวพร้อมรับมือต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถปรับตัวได้อย่างทันห่วงที่ สองเงื่อนไข หมายถึง เงื่อนไขที่หนึ่ง คือ เงื่อนไขความรู้ การฝึกตนให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบและความระมัดระวังที่จะนำความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้นมาพิจารณาและวางแผนก่อนลงมือปฏิบัติเงื่อนไขที่สอง คือ เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้างให้เป็นพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ ด้านจิตใจ ตระหนักในคุณธรรม รู้ผิดชอบชั่วดี ซื่อสัตย์สุจริต ใช้สติปัญญาอย่างถูกต้องและเหมาะสม และในด้านการกระทำ มีความขยันหมั่นเพียรอดทน ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ รู้จักแบ่งปัน และรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมเพื่อนำไปสู่ 4 มิติ คือ วัตถุประสงค์ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมเพื่อให้เกิดความสมดุลพร้อมรับต่อความเปลี่ยนแปลง

2. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาโดยอาศัยทรัพยากรหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จโดยอาศัยกฎกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจจากการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ได้กำหนดขอบข่าย

การบริหารงานออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป

3. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และมีการสั่งการควบคุมและจัดการเพื่อให้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีจุดมุ่งหมาย คือ ผลผลิตหรือผู้เรียนต้องมีคุณภาพสูงสุดและบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ มีองค์ประกอบดังนี้

3.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาในการบริหารจัดการใน 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

3.1.1 องค์ประกอบที่ 1 งานนโยบาย หมายถึง กรอบขั้นพื้นฐานที่เป็น การกำหนดแนวทางหรือกรอบที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินงาน หรือปฏิบัติที่อธิบายถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้บรรลุตามเป้าหมายโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี มีการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยติดตามผลการดำเนินการ ตามนโยบาย และแผนปฏิบัติงานประจำปี นำผลการติดตามมาพัฒนานโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

3.1.2 องค์ประกอบที่ 2 งานวิชาการ หมายถึง การบริหารงาน กิจกรรมทุกกิจกรรมในสถานศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพ โดยจัดทำเป็นแผนงาน โครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมการบูรณาการ โดยการดำเนินการตามแผนงานและจัดทำโครงการและนำผลการติดตามไปพัฒนา กิจกรรมสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

3.1.3 องค์ประกอบที่ 3 งานงบประมาณ หมายถึง แผนงานที่แสดงออกมาในรูปตัวเงิน แสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะเวลาที่กำหนด และค่าใช้จ่ายตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย การวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการตามแผนงบประมาณ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผน งบประมาณ นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.4 องค์ประกอบที่ 4 งานบริหารทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารธุรการและงานสารบรรณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การเงิน การบัญชี งานพัสดุ และระบบควบคุมภายในการบริหารจัดการอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนที่ดำเนินการถูกต้องตามระเบียบ และแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดโครงสร้างหลักสูตรจัดทำสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดกำหนด เวลาเรียนจัดทำคำอธิบายรายวิชาจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการบริหารงานโดยผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้ครูผู้สอนนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐาน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยสามารถสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงการประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาการสร้างกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ประโยชน์โดยปรับใช้อย่างเหมาะสมในสถานศึกษาในประเทศไทยเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกเยาวชนให้เห็นถึงประโยชน์ของการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบสามห่วงสองเงื่อนไข ในแต่ละขั้นตอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่อย่างพอเพียง

3.3 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักศักยภาพของตนโดยจัดกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี เพื่อปลูกฝังความมีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต มีความรักสามัคคีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้และการส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดตั้งชุมนุมที่มุ่งจิตอาสา จิตสาธารณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมีกระบวนการนำนโยบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติ

3.4 ด้านการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินงานของบุคลากร เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร และสามารถดำเนินการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายกับโรงเรียนอื่นและประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีการจัดอบรม การพาไปศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีองค์ประกอบดังนี้ 1) การวางแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 2) การวางแผนการส่งเสริมบุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) การวางแผนส่งเสริมการดำเนินชีวิต และการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) การดำเนินตามแผน 5) การส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้ 6) การนิเทศ กำกับ ติดตาม 7) การวัดและประเมินผล 8) การรายงานผล 9) การปรับปรุงแก้ไข และการขยายผลในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.5 ด้านผลลัพธ์ หมายถึง สิ่งสะท้อนผลลัพธ์จากการทำงาน ผ่านกระบวนการขั้นตอนการจัดทำสิ่งใดให้บรรลุผลสำเร็จจากการบริหารสถานศึกษาซึ่งมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 สถานศึกษา ประกอบด้วย คุณลักษณะของสถานศึกษาพอเพียง องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง องค์ประกอบที่ 3 บุคลากรของสถานศึกษา ประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บุคลากรมีการจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจอย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอีกทั้งบุคลากรอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์ บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรมและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม จากกระแสโลกาภิวัตน์ องค์ประกอบที่ 4 ผู้เรียนประกอบด้วยผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ เศรษฐกิจผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคมผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม

4. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่จังหวัดในความรับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นหลัก แต่อาจจะมีการจัดการศึกษาตั้งแต่ก่อนประถมศึกษา หรือจัดการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษา (โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา) ในศึกษาธิการภาค 11

5. ความเหมาะสม หมายถึง การวัดของวิธีการที่เพื่อกำหนดกระบวนการทำงานที่ทำได้และประสบความสำเร็จในระยะเวลาที่กำหนด

6. ความเป็นไปได้ หมายถึง การวัดของวิธีการที่ดีเป็นระบบการนำเสนอการแก้ปัญหาที่เป็นและใช้ประโยชน์การกำหนดว่ากระบวนการ หรือ การวางแผนสามารถทำได้และประสบความสำเร็จในกรอบเวลาที่จำเป็น

7. พหุกรณีศึกษา หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้ ความจริงเชิงประจักษ์ประเภทหนึ่งโดยศึกษาคุณลักษณะและความหมายของปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมมนุษย์ในสังคมจากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริง จากกรณีตัวอย่างของบุคคล หน่วยงานทางสังคม หรือสถาบันใดสถาบันหนึ่งเป็นการวิจัยกรณีตัวอย่าง ตั้งแต่สองกรณีตัวอย่างขึ้นไป เพื่อที่จะทำความเข้าใจสิ่งที่ต้องการศึกษาได้อย่างลึกซึ้ง และโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างข้อสรุปหรือองค์ความรู้ร่วมกันเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษาในบริบทที่มีขอบเขตเฉพาะเจาะจง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และนำมาประมวลเป็นองค์ความรู้เพื่อนำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย จึงแบ่งเนื้อหาบทนี้ออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

- 1.1 ความหมายของการบริหาร
- 1.2 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
- 1.3 ทฤษฎีการบริหาร
- 1.4 กระบวนการบริหารการศึกษา
- 1.5 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 2 หลักและแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- 2.1 หลักและแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.1.1 ความเป็นมาของแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.1.2 ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.2 การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
 - 2.2.1 การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
 - 2.2.2 ยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อน
 - 2.2.3 ประเภทของโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.2.4 การติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงสู่สถานศึกษา

ตอนที่ 3 แนวคิดการวิจัยเชิงคุณภาพและพหุกรณีศึกษา

- 3.1 หลักการและแนวคิดงานวิจัยเชิงคุณภาพ
- 3.2 การวิจัยแบบพหุกรณีศึกษา
- 3.3 รูปแบบของการวิจัยแบบกรณีศึกษา
- 3.4 คุณภาพของการออกแบบกรณีศึกษาเชิงคุณภาพ
- 3.5 วิธีดำเนินการวิจัย
- 3.6 ปัญหาและข้อจำกัด

โดยจะกล่าวถึงเนื้อหารายละเอียดของแต่ละตอนตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

การบริหาร (Administration) หรือการจัดการ (Management) มีพื้นฐานความคิดมาจากการดำเนินการทางด้านธุรกิจอุตสาหกรรม โดยหน่วยงานภาครัฐจะใช้คำว่า การบริหาร (Administration) ส่วนในภาคธุรกิจเอกชนจะใช้คำว่า การจัดการ (Management) การบริหารจัดการมีพัฒนามาเป็นลำดับจากแนวคิดสู่การปฏิบัติและการพัฒนาสู่หลักการและทฤษฎีที่มีลักษณะเป็นศาสตร์ (Science) และมีลักษณะเป็นศิลปะ (Art) เมื่อนำไปปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานให้ประสบความสำเร็จโดยผู้รับผิดชอบที่เรียกว่าผู้บริหาร (สัมมา ธรนิษฐ์, 2560 หน้า 33)

1. ความหมายของการบริหาร

การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient) และประสิทธิผล (Effective) โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหาร (Administrative Functions) มีนักวิชาการด้านการศึกษามากมายท่านทั้งคนไทยและต่างประเทศได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ ดังนี้

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหาร คือ ศิลปะของการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยบุคคลอื่นในการมีส่วนร่วม การบริหาร คือ การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่ร่วมกันปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน การบริหาร คือ การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันทำงานเพื่อจุดประสงค์อย่างเดียวกัน การบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลปะในการนำทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resource) มาประกอบการตามกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหาร คือ ศิลปะในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ หมายความว่า ผู้บริหารไม่ใช่ผู้ปฏิบัติ แต่ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดหมายขององค์การหรือตรงตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้วจากความหมายของ “การบริหาร” ที่กล่าวถึงข้างต้นสามารถ สรุปได้ว่าการบริหาร หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

จันทร์ธานี สงวนนาม (2553, หน้า 23 - 25) กล่าวว่า การบริหารสามารถใช้คำ 2 คำทดแทนกันได้ ได้แก่ คำว่า “การบริหาร (Administration)” และ “การจัดการ (Administration)” จะเน้นในเรื่องของการจัดการที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งมักจะใช้กับการบริหารงานทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ ส่วนคำว่า

การจัดการ (Management) มักจะใช้ในงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจเอกชนแต่ทั้ง 2 คำต่างก็มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของผู้บริหารทั้งสิ้น คำว่า “การบริหาร” ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้มากมาย ซึ่งความหมายเหล่านี้ต่างก็กล่าวไปในทำนองเดียวกันโดยให้ความสำคัญแก่ผู้บริหารว่าเป็นผู้ที่นำองค์การไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายทั้งสิ้น การให้นิยามคำว่า “การบริหาร” จึงอาจจะแตกต่างกันไปบ้างตามแนวทางที่นักบริหารแต่ละคนได้ศึกษา

การบริหารเป็นเรื่องของการทำกิจกรรมโดยผู้บริหารและสมาชิกในองค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด นักบริหารหลายคนต่างเห็นพ้องต้องกันว่าการบริหารเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของคณะบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะที่แน่นอนในการทำงานบางคนเห็นว่า การบริหารเป็นศิลปะของการเป็นผู้นำที่จะนำผู้อื่นให้ทำงานตามวัตถุประสงค์ได้บางคนให้ความหมายการบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม ซึ่งมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย จึงเห็นได้ว่าเรื่องการบริหารเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยุ่งยากสลับซับซ้อน เป็นเรื่องที่ต้องเกี่ยวข้องกับคน ความรู้สึกนึกคิด ทรัพยากร จุดมุ่งหมาย รวมทั้งกระบวนการในการบริหารงาน

ราตรี ศรีไพรวรรณ (2555, หน้า 56) กล่าวว่า การบริหารจึงไม่ใช่ศาสตร์ในการจัดการเพียงอย่างเดียวแต่เป็นการรวมกันระหว่างศาสตร์และศิลป์ของบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไปโดยร่วมมือกันดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ร่วมกัน โดยอาศัยกระบวนการทางความคิดของบุคคลและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานอย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรหนึ่ง ๆ

ภักพร บุญเคล้า (2555, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหาร (administration) กระบวนการในโรงเรียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในโรงเรียนขนาดเล็ก ระดับประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 13 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อุดม ชูสีวรรณ (2559, หน้า 16) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการในการดำเนินงานโดยอาศัยคนและทรัพยากรให้บรรลุเป้าหมายขององค์การซึ่งหน้าที่สำคัญในการบริหารองค์การประกอบด้วยการวางแผนการจัดองค์การ การนำและการควบคุม

สัมมา รธนินธ์ (2560, หน้า 37) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยอาศัยกระบวนการวางแผนการจัด

องค์การ การสั่งการ การควบคุม และการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ
องค์การอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สุนทร โคตรบรรเทา (2560, หน้า 17) การบริหารเป็นกระบวนการใน
การปฏิบัติงานกับคนและโดยคนเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์การ

Perter F. Drucker. (1954, pp. 359 – 360) กล่าวว่า การบริหารคือ
ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น

Simon (1976, p. 59) กล่าวว่า การบริหารคือกิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่
2 คน ขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง
ร่วมกัน

Koontz and Wehrich (1990, p. 4) กล่าวว่า การจัดการเป็นกระบวนการ
การออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมซึ่งบุคคลจะทำงานร่วมกันในกลุ่มเพื่อให้บรรลุ
เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

Kathryn M. Bartol and David C. Martin. (1993, p. 5) กล่าวว่า การ
บริหารเป็นกระบวนการที่ทำให้องค์การประสบผลสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายซึ่งหน้าที่หลัก
คือ การวางแผน การจัดองค์การ การปฏิบัติงานและการควบคุม

Daft (1994, p. 8) กล่าวว่า การบริหารคือการทำให้เป้าหมายขององค์การ
บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยผ่านการวางแผนการจัดองค์การ
สั่งการและการควบคุมทรัพยากรขององค์การ

Hinz Wehrich and Harold Koontz (2004, p. 4) กล่าวว่า การบริหารเป็น
กระบวนการของการออกแบบและการดำเนินการเพื่อให้แต่ละคนทำงานร่วมกันได้ใน
สภาวะแวดล้อมนั้น ๆ ทำให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพบังเกิดผลสำเร็จเป็นไปตาม
เป้าหมายที่วางไว้

กล่าวโดยสรุป การบริหาร หมายถึง กระบวนการบริหารที่รวมเอาทั้ง
ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารเพื่อให้กระบวนการทำงานร่วมกันของบุคคลและกลุ่มบุคคล
บรรลุเป้าหมาย ซึ่งจะต้องมีทั้งการนำเทคโนโลยี งบประมาณ คน สิ่งแวดล้อม เพื่อให้
เป้าหมายมีประสิทธิภาพและออกมาในเชิงสร้างสรรค์

2. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีบทบาทสำคัญในการ
พัฒนากำลังของชาติให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความมั่นคงและ

ความเจริญของประเทศชาติ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของสถานศึกษาเพราะผู้บริหารเป็นผู้มีอำนาจในการดำเนินการทุกอย่าง ภายในโรงเรียน

จิโรจน์ สารรัตน์ (2542, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการบริหารการจัดการศึกษาแนวใหม่ที่มุ่งให้สังคมทุกส่วนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบการจัดการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้โดยการกระจายอำนาจให้สถานศึกษามีความคล่องตัวและตัดสินใจดำเนินงานในขอบเขตที่รับผิดชอบโดยให้ประชาชนองค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

ธีระ รุญเจริญ (2545, หน้า 64) กล่าวว่า ในการจัดการศึกษามีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ จึงจะทำให้การบริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยองค์การปฏิบัติ คือ สถานศึกษาซึ่งหมายถึง การปฏิบัติภารกิจของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดีและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ทำการปฏิรูปที่มีประสิทธิภาพ

สมกิต บุญยะโพธิ์ (2555, หน้า 21) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร ครู อาจารย์และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนในท้องถิ่นเพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานและคุณภาพให้แก่เยาวชนในอันที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

Good (1983, p. 14) การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่มีความร่วมมือของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยมีการวางแผนการวินิจฉัย สั่งการ การควบคุม และการจัดการเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษา

กล่าวโดยสรุปคือ การบริหารสถานศึกษา กระบวนการทำงานในสถานศึกษาเป็นกระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยบุคคลหลายฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางตรง ทางอ้อมแต่ทั้งสิ้นล้วนแต่เพื่อนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่สถานศึกษา

3. ทฤษฎีการบริหาร

ทฤษฎีเป็นคำกล่าวที่อธิบายปรากฏการณ์บางอย่างด้วยวิธีการที่มีระบบ ทฤษฎีอาจมีช่วงตั้งแต่ชุดของกฎง่าย ๆ ไปจนถึงซับซ้อนตั้งแต่ทางปรัชญาไปจนถึงทางวิทยาศาสตร์ ทฤษฎีบางอย่างเกี่ยวข้องกับคำกล่าวง่าย ๆ เช่น ผลลัพธ์ของการสำรวจประชามติทางการศึกษาหรือการสำรวจโรงเรียนการศึกษาเช่นนี้เกี่ยวข้องกับการวัด สภาพธรรมชาติของเงื่อนไขบางอย่างในเวลาใดเวลาหนึ่งโดยเฉพาะซึ่งเป็นการอธิบายให้ทราบว่าคืออะไร ส่วนทฤษฎีที่ซับซ้อนกว่านั้นอาจพยายามที่จะอธิบายว่าทำไมปรากฏการณ์นั้น ๆ จึงเกิดขึ้น (สุนทร โคตรบรรเทา, 2560, หน้า 57)

ทฤษฎี A ทศนะการจัดการของอเมริกา ที่เน้นการจ้างงานระยะสั้น มีความรับผิดชอบและการตัดสินใจเฉพาะบุคคล โดยพนักงานไม่มีส่วนร่วมด้วย

ทฤษฎี J ทศนะการจัดการแบบญี่ปุ่นที่เน้นการจ้างงานตลอดชีพ มีความรับผิดชอบและการตัดสินใจร่วมกัน

ทฤษฎี Z ศึกษาการจัดการของญี่ปุ่น เปรียบเทียบกับสหรัฐอเมริกาเป็นทฤษฎีการจัดการแบบผสมผสานระหว่างญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกาที่มุ่งเน้นการจ้างงานตลอดชีพ ความรับผิดชอบเฉพาะของบุคคลและการตัดสินใจร่วมกัน

ทฤษฎีการตัดสินใจ วิเคราะห์การจัดการที่มุ่งเน้นไปที่การหาทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับการตัดสินใจ จำแนกได้หลากหลายเป็นการตัดสินใจ

การบริหารการศึกษานั้น เป็นศาสตร์ที่ค่อนข้างใหม่เกิดขึ้นภายหลังศาสตร์อื่น ได้แก่ การบริหารทั่วไป จิตวิทยาอุตสาหกรรม การพาณิชย์กรรม ความที่มีได้มีศาสตร์ที่มีความเป็นตัวของตัวเองอย่างแท้จริง จึงต้องพึ่งพิงเอาทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ จากศาสตร์อื่นมาประยุกต์ใช้

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษามีรายละเอียดได้ดังนี้

3.1 การบริหารเชิงสถานการณ์ (Situational Management Theory) หรือ ทฤษฎีอุปบัติการณ์ (Contingency Theory) ในปี 1967 Fred E. Fiedler ได้เสนอแนวความคิดการบริหารเชิงสถานการณ์ (Situational Management Theory) หรือทฤษฎีอุปบัติการณ์ (Contingency Theory) ซึ่งถือเป็นทฤษฎีการบริหารที่ขึ้นอยู่กับในเชิงสภาพข้อเท็จจริงด้วย แนวคิดที่ว่าทางออกที่จะไปสู่การแก้ปัญหาทางการบริหารถือว่าไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด หากแต่สถานการณ์ต่างหากที่จะเป็นตัวกำหนดว่าควรจะใช้ในสถานการณ์ใด สถานะการณ์เช่นนั้น การบริหารเชิงสถานการณ์จะคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและความต้องการของบุคคลใน โดยมีหลักการของการบริหารโดยสถานการณ์ ดังนี้

3.1.1 ถือว่าการบริหารจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์
 3.1.2 ผู้บริหารจะต้องพยายามวิเคราะห์สถานการณ์ให้ดีที่สุด
 3.1.3 เป็นการผสมผสานแนวคิดระหว่างระบบปิดและระบบเปิด
 และยอมรับหลักการของทฤษฎีระหว่างทุกส่วนของระบบจะต้องสัมพันธ์และมีผลกระทบ
 ซึ่งกันและกัน

3.1.4 สถานการณ์จะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจและรูปแบบการ
 บริหารที่เหมาะสม

3.1.5 คำนี้ถึงสิ่งแวดล้อมและความต้องการของบุคคลใน
 หน่วยงานเป็นหลักมากกว่าที่จะแสวงหาวิธีการอันดีเลิศมาใช้ในการทำงาน โดยใช้ปัจจัย
 ทางด้านจิตวิทยาในการพิจารณาด้วย

3.1.6 เน้นให้ผู้บริหารรู้จักใช้การพิจารณาความแตกต่างที่มีอยู่
 ในหน่วยงาน เช่น

3.1.6.1 ความแตกต่างระหว่างบุคคล

3.1.3.2 ความแตกต่างระหว่างระเบียบกฎเกณฑ์ วิธีการ
 กระบวนการและการควบคุมงาน เป็นต้น

3.1.3.3 ความแตกต่างระหว่างความสัมพันธ์ของบุคคล
 ในองค์กร

3.1.3.4 ความแตกต่างระหว่างเป้าหมายการดำเนินงานของ
 องค์กร เป็นต้น

3.2 ทฤษฎีระบบ (System Approach หรือ General System Theory)

ทฤษฎีระบบเป็นทฤษฎีที่มีคุณค่าในการตรวจสอบหาข้อบกพร่อง
 ของกระบวนการบริหารทั้งปวงรวมทั้งการบริหารการศึกษา การเอาแนวความคิดเชิงระบบ
 เข้ามาใช้ในการบริหารก็ด้วยเหตุผลที่ว่าในปัจจุบัน องค์กรมีการขยายตัวสลับซับซ้อนมาก
 ขึ้น จึงเป็นการยากที่จะพิจารณาถึงพฤติกรรมขององค์กรได้หมดทุกแง่ ทุกมุม นักทฤษฎี
 บริหารสมัยใหม่จึงหันมาสนใจการศึกษาพฤติกรรมขององค์กร เพราะส่วนหนึ่งของระบบ
 องค์กร องค์กรเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม ความหมายของระบบในเชิงบริหาร หมายถึง
 องค์กรประกอบหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันและมีส่วนกระทบต่อกันปัจจัยระหว่าง
 กันในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรองค์ประกอบพื้นฐานของทฤษฎี
 ระบบ ได้แก่

3.2.1 ปัจจัยนำเข้า (Input)

3.2.2 กระบวนการ (Process)

3.2.3 ผลผลิต (Output)

3.2.4 ผลกระทบ (Impact)

ทฤษฎีระบบเป็นวิธีการที่ใช้หลักตรรกศาสตร์ (วิทยาศาสตร์) อย่างมีเหตุผลและมีความสัมพันธ์กับไปตามขั้นตอนช่วยให้กระบวนการทั้งหลายดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและสามารถช่วยให้การบริหารบรรลุวัตถุประสงค์ไปด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์อย่างถูกต้องและไม่ลำเอียง

3.3 ทฤษฎีระบบสังคม (Social System Theory)

ทฤษฎีระบบสังคมเป็นทฤษฎีที่วิเคราะห์พฤติกรรมขององค์การต่าง ๆ ที่จัดขึ้นทฤษฎีระบบสังคม แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ด้านสถาบันมิติ (Nomothetic Dimension) และด้านบุคคลมิติ (Idiographic Dimension)

3.3.1 ด้านสถาบัน มิติ ประกอบด้วย

3.3.1.1 สถาบัน (Institution) ได้แก่ หน่วยงานหรือองค์การ ซึ่งจะเป็นกรมกอง โรงเรียน โรงพยาบาล บริษัท ร้านค้า หรือโรงงานต่าง ๆ ที่มีวัฒนธรรม (Culture) ของหน่วยงานหรือองค์การนั้นครอบคลุมอยู่

3.3.1.2 บทบาทตามหน้าที่ (Role) สถาบันจะกำหนดบทบาทหน้าที่และตำแหน่งต่าง ๆ ให้บุคคลปฏิบัติมีกฎและหลักการอย่างเป็นทางการและมีธรรมเนียม (Ethics) การปฏิบัติที่มีอิทธิพลต่อบทบาทหน้าที่

3.3.1.3 ความคาดหวังของสถาบันหรือบุคคลภายนอก (Expectations) เป็นความคาดหวังที่สถาบันหรือบุคคลภายนอกคาดว่า สถาบันจะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย เช่น โรงเรียนมีความคาดหวังที่จะต้องผลิตนักเรียนที่ดีมีคุณภาพความคาดหวังมีค่านิยม (Values) ของสังคมครอบคลุมอยู่

3.3.2 ด้านบุคคลมิติ

3.3.2.1 บุคลากรแต่ละคน (Individual) ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันนั้น ๆ เป็นบุคคลในระดับต่าง ๆ เช่น ในโรงเรียนมีผู้บริหารโรงเรียน ครู คนงาน ภารโรงมีวัฒนธรรมย่อยที่ครอบคลุมต่างไปจากวัฒนธรรมโดยรวม

3.3.2.2 บุคลิกภาพ (Personality) หมายถึงความรู้ ความถนัด ความสามารถเจตคติ อารมณ์ และแนวคิดซึ่งบุคคลที่เข้ามาทำงานในสถาบันนั้นจะมีความแตกต่างกันอยู่และมีธรรมเนียมของแต่ละบุคคลเป็นอิทธิพลครอบงำ

3.3.2.3 ความต้องการส่วนตัว (Need – Dispositions) บุคคลที่มาทำงานสถาบันมีความต้องการที่แตกต่างกันไป บางคนทำงานเพราะต้องการหาเงินเลี้ยงชีพ บางคนทำงานเพราะความรัก บางคนต้องการเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้า บางคนต้องการการยอมรับ บางคนต้องการความมั่นคงปลอดภัย เป็นต้น

3.4 ทฤษฎีการจูงใจ

มีทฤษฎีการจูงใจอยู่หลายทฤษฎีที่ต้องศึกษาและวิเคราะห์ทฤษฎีการจูงใจมีการเปลี่ยนแปลงมากเนื่องจากผลงานที่ก้าวหน้าของนักพฤติกรรมศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารที่มีชื่อเสียง เช่น

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (Maslow's Hierarchy of needs Theory)

มาสโลว์ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้บุกเบิกทฤษฎีการจูงใจเขามองการจูงใจของปัจเจกบุคคลเป็นลำดับขั้นของความต้องการ ได้จำแนกความต้องการออกเป็น 5 ประเภท

- 1) ความต้องการทางกาย
- 2) ความต้องการความปลอดภัย และความมั่นคง
- 3) ความต้องการเป็นเจ้าของและความรัก
- 4) ความต้องการการนับถือตัวเองและผู้อื่น และ
- 5) ความต้องการประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต

ในทัศนะของ Maslow มโนทัศน์ของลำดับความต้องการตอบสนองต่อความต้องการทางกายซึ่งเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สุดบรรลุแล้วมนุษย์ก็ต้องมีความต้องการขั้นต่อไปนั่นคือความต้องการความปลอดภัย เมื่อได้แล้วความต้องการเป็นเจ้าของก็เกิดขึ้น พฤติกรรมของมนุษย์ก็จะมุ่งสู่การให้ได้มาในจุดที่ได้รับคามนับถือจากกลุ่มของเขา ซึ่งประกอบด้วยผู้บังคับบัญชาของเขาและคนที่มีสถานะเท่ากัน ท้ายที่สุดความต้องการนับถือตัวเองและผู้อื่นและความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิตก็ตามมา แต่มีคนบรรลุความต้องการสุดท้ายไม่มากนัก Maslow ได้ตั้งทฤษฎีว่า “ความต้องการต่าง ๆ พึงพาซึ่งกันและกัน ด้วยการแสดงออกในความต้องการเพื่อความสำเร็จและความเจริญงอกงามที่เกิดขึ้น พร้อมกับความพอใจในความต้องการที่สูงกว่าความต้องการพื้นฐาน”

3.5 ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ของ McGregor (McGregor's Theory x and Theory y) Douglas McGregor ได้เสนอทฤษฎี X และทฤษฎี Y โดยมุ่งไปยังการให้

โครงการ สำหรับการบริหารคนอย่างเหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ
ทฤษฎีเหล่านี้เสนอแนะลักษณะบางอย่างของธรรมชาติของมนุษย์ ข้อสมมติฐานเบื้องต้น
ของทฤษฎี เหล่านี้ได้นำไปสู่นโยบายการบริหาร

ข้อสมมติฐานของทฤษฎี X

3.5.1 มนุษย์โดยทั่วไปไม่ชอบทำงานจะหลีกเลี่ยง ถ้าเป็นไปได้เขา
เป็นพวกเพิกเฉย

3.5.2 จากลักษณะดังกล่าว คนส่วนใหญ่ต้องถูกบังคับ ควบคุม
สั่งการและคุกคามว่าจะถูกลงโทษ

3.5.3 มนุษย์โดยทั่วไปชอบถูกสั่ง ชอบความมั่นคง และหลีกเลี่ยง
ความรับผิดชอบ ดังนั้น เขาจึงควรได้รับความร่วมมือและสั่งการ

ข้อสมมติฐานของทฤษฎี Y

3.5.4 การทำงานที่ใช้แรงกายหรือใช้ความคิดเสมือนการเล่นถ้า
มันเป็นที่น่าสนใจ มนุษย์มีศักยภาพที่จะทำสิ่งใด ๆ ก็ได้

3.5.5 มนุษย์จะนำตนเองและควบคุมตนเองสู่เป้าหมายของ
องค์การถ้าเขามีพันธะต่อมัน

3.5.6 พันธะคือการทำหน้าที่ของรางวัล รางวัลที่ดีที่สุดคือการ
ตอบสนองต่อตัวเองและความต้องการความสำเร็จของตัวเอง

3.5.7 มนุษย์โดยทั่วไปสามารถเรียนรู้ในการยอมรับและแสวงหา
ความรับผิดชอบ การหลีกเลี่ยงมักจะเน้นในความมั่นคงเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ และไม่ใช้
คุณลักษณะที่ตกทอด

3.5.8 ความสร้างสรรค์ ความฉลาดและจินตนาการทั่วไปในหมู่
คนและไม่ได้เกิดขึ้นกับคนแต่ไม่กี่คน

3.6 ทฤษฎี Z

ทฤษฎีนี้รวมเอาหลักการของทฤษฎี X, Y เข้าด้วยกัน แนวความคิด
ก็คือองค์การต้องมีหลักเกณฑ์ที่ควบคุมมนุษย์ แต่มนุษย์ก็รักความเป็นอิสระและมีความ
ต้องการหน้าที่ของผู้บริหารจึงต้องปรับเป้าหมายขององค์การให้สอดคล้องกับเป้าหมาย
ของบุคคลในองค์การ

3.6.1 องค์ประกอบที่สำคัญของทฤษฎี Z มี 4 ประการ คือ

3.6.1.1 การทำให้ปรัชญาที่กำหนดไว้บรรลุผล

3.6.1.2 การพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ

3.6.1.3 การให้ความไว้วางใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

3.6.1.4 การให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3.6.2 หลักการสำคัญของทฤษฎี Z มี 3 ประการ คือ

3.6.2.1 คนในองค์กรต้องซื่อสัตย์ต่อกัน

3.6.2.2 คนในองค์กรต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

3.6.2.3 คนในองค์กรต้องมีความใกล้ชิดเป็นกันเอง

3.7 ทฤษฎีการบริหารของเทย์เลอร์ (Taylor) มีสาระสำคัญ ดังนี้

3.7.1 เป็นการพัฒนาวิธีการทำงานโดยใช้วิธีการทำงานวิธีที่ดีที่สุด (one best way) แทนกฎเกณฑ์ที่ไม่แน่นอนเพื่อช่วยให้การทำงานสามารถสำเร็จลุล่วงได้ตามวัตถุประสงค์โดยวิธีที่ดีที่สุดจะได้จากการวิเคราะห์และทดลองแบบวิทยาศาสตร์มีการกำหนดมาตรฐานของงานมีการจ่ายผลการตอบแทนตามผลผลิตตามความสามารถของผู้ปฏิบัติงานซึ่งถือว่าการจ่ายแบบจูงใจ

3.7.2 การคัดเลือกและจัดบุคคลเข้าทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์และเหมาะสมมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของบุคคลนั้นทั้งยังจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อประสิทธิภาพในการทำงานอันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรและผู้ปฏิบัติงาน

3.7.3 เน้นการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลผลิตมากที่สุดแทนการจำกัดผลผลิต

3.7.4 เน้นการประสานงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับพนักงานโดยความร่วมมือระหว่างกันอย่างมิตรภาพและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

3.8 ทฤษฎีบริหารของฟายโอ (Fayol) ผู้ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นผู้บุกเบิกแนวทางการบริหาร โดยรวบรวมเป็นทฤษฎีองค์การแบบดั้งเดิมด้วยความเชื่อว่าการปฏิบัติด้านการบริหารที่ดีจะมีแบบแผนเฉพาะอย่างที่สามารถระบุและวิเคราะห์ได้จากความเชื่อนี้จึงนำไปสู่การเขียนหลักการบริหารของฟายโอจากประสบการณ์วิศวกรในบริษัทเหมืองแร่ และผู้จัดการบริษัทในฐานะผู้บริหาร ฟายโอได้เลือกใช้วิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมและวิธีการบริหารที่เหมาะสมจะส่งผลให้เกิดความพอใจฟายโอยังเน้นการสอนและการเรียนรู้ด้วยเชื่อว่าการบริหารสามารถสอนกันได้และยังได้พยายามพิสูจน์ให้เห็นว่าเมื่อหลักการและวิธีการบริหารของตนถูกนำไปประยุกต์อย่างเหมาะสมแล้วจะ

สามารถมั่นใจในความสำเร็จได้ ฟาโยได้แบ่งงานด้านอุตสาหกรรม ออกเป็น 6 ประเภท คือ เทคนิค (การผลิต) การพาณิชย์ (การซื้อ การขาย การแลกเปลี่ยน) การเงิน (การจัดหาและการใช้เงินทุน) การรักษาความปลอดภัย (การป้องกันทรัพย์สิน และบุคคล) การบัญชี (รวมทั้งสถิติด้วย) และการบริหาร (การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การประสานงานและการควบคุม) กิจกรรมที่เน้นเป็นพิเศษ คือ ผู้บริหารที่ดีต้องมีคุณสมบัติเป็นพิเศษ เช่น มีสุขภาพอนามัยดี มีสติปัญญาดี มีจริยธรรม มีการศึกษา มีความสามารถและมีเทคนิควิธีการในการบริหารรวมทั้งต้องมีประสบการณ์ในการ ทำงานซึ่งกำหนดได้เป็นหน้าที่ของการบริหาร

3.9 ทฤษฎีการบริหารของฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel, 2001, p. 3) กล่าวว่า ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาเป็นชุด (Set) ของแนวคิด (Concepts) คติฐาน (Assumptions) และข้อยุติ (Generalizations) ที่พรรณาคำความรู้ที่เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นระบบ และนำมาอธิบายพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในองค์การทางการศึกษา

กล่าวโดยสรุป จากความเห็นของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ทฤษฎีการบริหารนั้นรวบรวมหลายศาสตร์ หลายแขนงเพื่อการบริหารบุคคลนั้นเป็นระบบและไปสู่เป้าหมายโดยใช้หลากหลายวิธีการ ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงมากเนื่องจากความก้าวหน้าของมนุษยชาติ เมื่อมนุษย์ทุกคนมีความต้องการขั้นพื้นฐาน จุดนี้นับเป็นประเด็นสำคัญที่จะทำให้มนุษย์ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายได้โดยการใช้ทฤษฎีการบริหาร

4. กระบวนการบริหารการศึกษา

กระบวนการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการประยุกต์กระบวนการบริหารเข้ามาใช้ในวงการการศึกษาประกอบด้วย การตัดสินใจ การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การควบคุมงานการประเมินผลงานและการปรับปรุงรวมทั้งการกระตุ้นหรือการจูงใจ กระบวนการบริหารการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารทุกระดับซึ่งรวมถึงผู้บริหารการศึกษาด้วยการบริหารที่ดี จะช่วยให้งานบริหารดำเนินไปอย่างราบรื่นมีระบบไม่สับสนและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่ดีจะต้องมีทักษะในการใช้กระบวนการบริหารทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนการตัดสินใจนั้น มีความสำคัญมากหากผู้บริหารตัดสินใจไม่ถูกต้องการดำเนินการในขั้นตอนต่อ ๆ ไปจะเกิดปัญหาและอุปสรรคตามมา ผู้บริหาร

ควรเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีแนวคิดและข้อมูลครบถ้วนในการตัดสินใจและอาศัยกระบวนการบริหารเป็นหลักในการบริหารงาน

สัมมา รติธย์ (2560, หน้า 37) กระบวนการบริหารเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารทุกองค์การที่จะต้องเลือกนำมาใช้ซึ่งมีอยู่หลากหลายวิธีในปัจจุบันตามความจำเป็นและเหมาะสมกับสถานการณ์เพื่อความสำเร็จขององค์การนั้น ๆ กระบวนการบริหารเป็นลำดับขั้นตอนการดำเนินงานที่ต่อเนื่องเป็นวัฏจักรที่หมุนเวียนตลอดเวลาและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันทุกทิศทุกทางแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนได้แก่

1. การวางแผน
2. การจัดองค์การ
3. การจัดบุคลากร
4. การอำนวยการ
5. การควบคุม

สุนทร โคตรบรรเทา (2560, หน้า 17) ได้มีการให้ความหมายการบริหารได้ว่าการบริหารเป็นกระบวนการในการปฏิบัติงานกับคนและโดยคนเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์การ

กล่าวโดยสรุปกระบวนการเป็นขั้นตอนและวิธีการสำคัญในการบริหารทุกองค์การซึ่งมีความหลากหลายและแตกต่างกันในการนำมาใช้และนำมาปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จและไปนำไปสู่เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อาจมีหลายขั้นตอน หรือมีเพียงขั้นตอนเดียวแล้วแต่การนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์นั้น

5. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 หน่วยงานระดับภูมิภาคจะมีการยุบรวมกันและมีการโอนโรงเรียนประถมศึกษาทั้งที่อยู่สังกัดกรมสามัญศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้บังคับบัญชาหน้าที่ในการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนประถมศึกษา จึงขึ้นอยู่กับหน่วยงานต้นสังกัดจะมอบหมายหรือมอบอำนาจให้ปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 56) กฎกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาประกอบด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 22)

5.1 การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นสิ่งสำคัญในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเป็นการปรับปรุงและการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาการสอนในทุก ๆ ด้าน ให้มีประสิทธิภาพซึ่งมีขอบข่ายงานดังนี้

5.1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนา สารระหลักสูตรท้องถิ่น

5.1.2 การวางแผนด้านวิชาการ

5.1.3 การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา

5.1.4 การพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนประถมศึกษา

5.1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

5.1.6 การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

5.1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน

ประถมศึกษา

5.1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

5.1.9 การนิเทศการศึกษา

5.1.10 การแนะแนว

5.1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน

การศึกษา

5.1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

5.1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ

โรงเรียนประถมศึกษาและองค์กรอื่น

5.1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ

องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

5.1.15 การทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ

ของโรงเรียนประถมศึกษา

5.1.16 การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในโรงเรียน

ประถมศึกษา

5.1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

5.2 การบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง แผนการดำเนินงานเกี่ยวกับรายรับและรายจ่ายเพื่อมาใช้ในการดำเนินโดยมีการควบคุมการดำเนินงานทางการเงินตามกฎหมายเกณฑ์ที่ตั้งไว้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดซึ่งประกอบด้วยตัวเลขแสดงรายรับว่ามาจากทางใดและรายจ่ายที่จะต้องจ่ายตามแผนงานโครงการกิจกรรมและค่าใช้จ่ายทรัพยากรที่จำเป็น ยึดหลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน มีขอบข่ายงานดังนี้

5.2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี

5.2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

5.2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

5.2.4 การขอโอนและขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

5.2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

5.2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

5.2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ

5.2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

5.2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

5.2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา

5.2.11 การวางแผนพัสดุ

5.2.12 การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี

5.2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

5.2.14 การจัดหาพัสดุ

- 5.2.15 การควบคุมดูแลบำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
- 5.2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
- 5.2.17 การเบิกเงินจากคลัง
- 5.2.18 การรับเงินการเก็บรักษาเงินและการจ่ายเงิน
- 5.2.19 การนำเงินส่งคลัง
- 5.2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน
- 5.2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- 5.2.22 การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชีทะเบียนและรายงาน

5.3 การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจสำคัญที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อีสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีขอบข่ายงานดังนี้

- 5.3.1 การวางแผนอัตรากำลัง
- 5.3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 5.3.3 การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
- 5.3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้นการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 5.3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 5.3.6 การลาทุกประเภท
- 5.3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 5.3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลง
- 5.3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 5.3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลง
- 5.3.11 อุทธรณ์และการร้องทุกข์
- 5.3.12 การออกจากราชการ

5.3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียน

5.3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอ
ขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

5.3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา

5.3.16 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต

5.3.17 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

5.4 การบริหารงานทั่วไป

การบริหารงานทั่วไป คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานธุรการและ
งานสารบรรณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การเงิน การบัญชี งาน
พัสดุ และระบบควบคุมภายในที่ดำเนินถูกต้องตามระเบียบและแล้วเสร็จภายในระยะ เวลา
ที่กำหนดตามขอบข่ายงานดังนี้

5.4.1 การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

5.4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา

5.4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา

5.4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

5.4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

5.4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

5.4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

5.4.8 การดำเนินงานธุรการ

5.4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

5.4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

5.4.11 การรับนักเรียน

5.4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้งยุบรวมหรือเลิก
โรงเรียนประถมศึกษา

อัยาศัย

5.4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบและตาม

5.4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

5.4.15 การทัศนศึกษา

5.4.16 งานกิจการนักเรียน

5.4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

5.4.18 การส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

5.4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

5.4.20 การรายงานผลการปฏิบัติงาน

5.4.21 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

5.4.22 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

กล่าวโดยสรุป การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนแต่ละแห่งมีการแบ่งงานในการบริหารออกเป็นด้าน ๆ และมีรายละเอียดมากขึ้นกับขนาดขององค์การและความคล่องตัวในการบริหาร แต่ทั้งนี้ก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือต้องมีประสิทธิภาพสูงสุดแต่ถึงอย่างไรการบริหารสถานศึกษาต้องมียานหลัก 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. การบริหารงานวิชาการ
2. การบริหารงานบุคคล
3. การบริหารงบประมาณ
4. และการบริหารงานทั่วไป

มีรายละเอียดในแต่ละงานมีดังต่อไปนี้

1. การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียนในการจัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของผู้เรียนโดยมีการประสานงานของทุกคนในโรงเรียนร่วมกันบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

2. การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการในการแสวงหาบุคคลที่เหมาะสมเพื่อให้ได้คนมาร่วมทำงานการใช้บุคลากรให้เหมาะสมกับงานที่จะมอบหมายการบำรุงรักษาและพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การทำงานตลอดจนการประเมินผลงานของบุคลากรเพื่อส่งเสริมให้มีตำแหน่งที่สูงขึ้นและการเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ให้เหมาะสม

3. การบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง แผนการดำเนินงานเกี่ยวกับรายรับและรายจ่ายเพื่อมาใช้ในการดำเนินโดยมีการควบคุมการดำเนินงานทางการเงินตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดซึ่งประกอบด้วยตัวเลขแสดงรายรับว่ามาจากทางใดและรายจ่ายที่จะต้องจ่ายตามแผนงานโครงการกิจกรรมและค่าใช้จ่ายทรัพยากรที่จำเป็น

4. การบริหารงานทั่วไป

การบริหารงานทั่วไป หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรที่ช่วยประสานส่งเสริมและสนับสนุนให้การบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนการอำนวยความสะดวกและความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษาของบุคคลชุมชนองค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรกมล สมพูด (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีขั้นตอนการวิจัย 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ประสบผลสำเร็จ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิระดับนโยบายในกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 3 คน และการสำรวจสภาพปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ระยะที่ 2 การพัฒนาและการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากระบี่ ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในสถานการณ์จริง จำนวน 2 โรงเรียน และระยะที่ 4 การ

ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิผล
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จากผู้บริหารโรงเรียนครูและ
 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ทดลองใช้รูปแบบผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการ
 บริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษากระบี่นั้นเป็นรูปแบบศูนย์เครือข่ายที่มีการร่วมมือใน 3 ระดับ คือ
 1) โรงเรียนขนาดเล็กด้วยกันเองโรงเรียนเพื่อนช่วยเพื่อน 2) โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียน
 ที่มีความพร้อมโรงเรียนที่ช่วยน้องและ 3) โรงเรียนในเครือข่ายเดียวกันตามกฎหมาย
 เครือข่ายสถานศึกษาบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันตามขอบข่ายภารกิจการบริหาร
 จัดการโรงเรียนขนาดเล็ก 2 ด้านคือ 1) ด้านการบริหารวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนา
 หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้การนิเทศการศึกษา
 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการสื่อสารและ 2) ด้านการบริหารทั่วไปเกี่ยวกับการ
 พัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูล
 สารสนเทศ การประสานงาน และพัฒนาเครือข่ายการศึกษาการบริหารจัดการทรัพยากร
 เพื่อการศึกษางานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยดำเนินการภายใต้กระบวนการบริหาร
 จัดการใช้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ประกอบด้วย การดำเนินงานและการ
 ตัดสินใจร่วมกันในระดับโรงเรียนในด้านมีส่วนร่วม (Participation) ของทุกภาคส่วน
 ที่เกี่ยวข้องและการบริหารจัดการตนเอง (Self-Management) และกระบวนการบริหาร
 จัดการ PIDA ประกอบด้วย การดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ ร่วมคิด (Plan) ร่วมปฏิบัติ
 (Implement) ร่วมพัฒนา (Development) และร่วมชื่นชม (Appreciate) ผลการประเมินผล
 การใช้รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลสังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จัดกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้รูปแบบฯ
 พบว่า 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมสูงขึ้น แต่ยังมีบางกลุ่มสาระที่ยังต่ำ
 กว่าเป้าหมายและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร 2) ครูมีความรู้ความสามารถ
 ในการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและหลากหลายมีการคงอยู่ไม่ขอย้าย 3) โรงเรียนมีผลการ
 ดำเนินงานเป็นที่พอใจของผู้บริหารบุคลากรคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ
 ผู้ปกครอง

ธัญญรัตน์ บัวพันธ์ (2558, หน้า ง) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การ
 นำเสนอกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของ
 นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากรอบแนวคิดสภาพ

ปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
 ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษา โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมกลุ่มตัวอย่าง คือ
 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 396
 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่ม
 งาน จำนวน 328 คน ครูจำนวน 331 คน นักเรียน 385 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ
 แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินคุณลักษณะวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจง
 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัย พบว่า 1) กรอบแนวคิด
 การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
 ประถมศึกษา ประกอบด้วย ภาระงานในการบริหารโรงเรียน 5 งาน คือ งานพัฒนา
 หลักสูตรงานจัดกระบวนการเรียนรู้ งานวัดและประเมินผลงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้และงาน
 กิจกรรมนักเรียน กระบวนการบริหารโรงเรียน 3 ขั้นตอน คือ การวางแผน การนำไป
 ปฏิบัติและการประเมินผลที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของ
 นักเรียนประถมศึกษา 9 คุณลักษณะ คือ ความอยากรู้อยากเห็น ความมุ่งมั่นในการทำงาน
 ความอิสระ การมีจินตนาการ การคิดแปลกใหม่ การมีสุนทรียภาพ ความกล้าเสี่ยง
 การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การหยิ่งรู้ 2) สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนเพื่อ
 เสริมสร้างคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวม พบว่า
 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, $SD = 0.67$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน
 เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษาโดย ภาพรวม
 พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.44$) 3) กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อ
 เสริมสร้างคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย
 3 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์เปลี่ยนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการเสริมสร้าง
 คุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษา 2) กลยุทธ์เพิ่มเครือข่าย
 สนับสนุนการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของ
 นักเรียนประถมศึกษา 3) กลยุทธ์เสริมสร้างการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเสริมสร้าง
 คุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษา และกลยุทธ์รอง 8 กลยุทธ์
 คือ 1) วางแผนพัฒนาหลักสูตรพลวัต 2) ขับเคลื่อนกลไกการจัดทำหลักสูตรอย่างเข้มแข็ง
 3) พัฒนาการมีส่วนร่วมในทุกงาน 4) ส่งเสริมภูมิปัญญาชุมชนเสริมสร้างคุณลักษณะ
 ความคิดสร้างสรรค์ 5) เร่งรัดการนำเทคโนโลยีมาใช้ 6) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการ
 เรียนรู้ที่หลากหลาย 7) ส่งเสริมวิชาชีพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการเสริมสร้าง

คุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ 8) สนับสนุนการนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ

พิศาระวี วีระพงศ์พร (2555, หน้า ง) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานประกอบการ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานประกอบการ 2) ภาพรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานประกอบการ 3) ทราบผลการยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานประกอบการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานประกอบการ จำนวน 240 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยฝ่ายบริหารและฝ่ายบุคคลรวมจำนวนทั้งสิ้น 480 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานประกอบการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา ความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบและการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ คาโนนิคอลล ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานประกอบการ ประกอบด้วย 1.1) บทบาทผู้บริหาร 1.2) กฎหมายระเบียบมาตรฐาน และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง 1.3) งบประมาณ 1.4) การทำงานร่วมกัน 1.5) สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งอุปกรณ์และ 1.6) มาตรการทางภาษี 2) รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานประกอบการจากการวิเคราะห์ สหสัมพันธ์คาโนนิคอลล พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานประกอบการมีความสัมพันธ์กัน 2 รูปแบบ ดังนี้ รูปแบบที่ 1 ประกอบไปด้วยบทบาทผู้บริหาร กฎหมายระเบียบมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องงบประมาณและมาตรการทางภาษี รูปแบบที่ 2 ประกอบไปด้วยบทบาทผู้บริหาร กฎหมาย ระเบียบมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องและงบประมาณ 3) ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานประกอบการทั้ง 2 รูปแบบมีความเหมาะสมถูกต้องเป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

ภารุจิร์ เจริญ (2557, หน้า ง) ได้ทำการศึกษา เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน 2) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและ

ภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน

3) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนโดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลประจำเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 183 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 131 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาเซียนจำนวน 167 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 258 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ค่าดัชนี PNImodified และการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่มผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสังคมมีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสังคมมีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุด 2) จุดแข็งของการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน คือ ด้านสังคมส่วนจุดอ่อน คือ ด้านทักษะรองลงมา คือ ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านความรู้ โอกาสของการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน คือ นโยบายรัฐและเทคโนโลยีส่วนภาวะคุกคาม คือ สภาพเศรษฐกิจและสภาพสังคม 3) กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนมี 4 กลยุทธ์หลัก คือ (1) ปฏิรูปการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านทักษะของเด็กไทยสู่ประชาคมอาเซียน (2) ปฏิรูปการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านสิ่งแวดล้อมของเด็กไทยสู่ประชาคมอาเซียน (3) ปฏิรูปการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ด้านความรู้ของเด็กไทยสู่ประชาคมอาเซียน (4) ปฏิรูปการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านสังคมของเด็กไทยสู่ประชาคมอาเซียน

สอาดลักษณ์ จงคล้ายกลาง (2556, หน้า ง) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) พัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใช้ระเบียบวิธีวิจัย

แบบผสมผสานมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) การสร้างรูปแบบของการบริหารเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ 4) การปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบประชากร คือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 31,770 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) จำนวน 396 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล 1,850 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามแบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยายและเทคนิค PNImodified ตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 25 คน และสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รูปแบบการบริหารเพื่อนร่วมงาน ($\bar{X} = 3.50$) รองลงมา คือ รูปแบบการบริหารแบบวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.46$) และค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด คือ รูปแบบการบริหารแบบการเมือง ($\bar{X} = 3.25$) สภาพที่พึงประสงค์พบว่าการบริหารแบบเพื่อนร่วมงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมาคือรูปแบบการบริหารแบบวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.09$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ รูปแบบการบริหารแบบการเมือง ($\bar{X} = 3.91$) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นรูปแบบการบริหารแบบเพื่อนร่วมงานมีค่าสูงสุด (PNImodified = 0.22) รองลงมา คือ รูปแบบการบริหารแบบวัฒนธรรม (PNImodified = 0.21) และต่ำที่สุดคือรูปแบบการบริหารแบบการเมือง (PNImodified = 0.17) 2) รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ “รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่เน้นบูรณาการของการบริหารแบบเพื่อนร่วมงานการเมืองและวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของครู” (School Management Model Focus on the Integration of Collegial, Political and Cultural Management Models for Teacher Empowerment ICPCM Model) ลักษณะสำคัญของรูปแบบ คือ 1) ระดับในการกำหนดเป้าประสงค์: กำหนดโดยระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 2) กระบวนการกำหนดเป้าประสงค์: กำหนดโดยใช้วิธีการตกลงร่วมกันของผู้บริหารและครู 3) ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์และการตัดสินใจ: ยึดตามเป้าประสงค์ที่ตกลงร่วมกันของผู้บริหารและครู 4) ลักษณะของกระบวนการตัดสินใจ: ตัดสินใจโดยขึ้นอยู่กับเพื่อนร่วมงาน 5) ลักษณะของโครงสร้าง: หน่วยงานย่อยเป็นผู้กำหนดเองความเชื่อมโยง

กับสภาพแวดล้อม: ขึ้นอยู่กับค่านิยมและความเชื่อ 7) ภาวะผู้นำ: ผู้นำที่พยายามแสวงหาความเห็นเอกสารเป็นทั้งคนกลางและผู้มีส่วนร่วม 8) รูปแบบภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้องเป็นผู้นำที่มีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์เพื่อการเปลี่ยนแปลงเน้นการทำงานให้สำเร็จ

พิพัฒน์ ภูมิไฉญ (2555, หน้า) ได้ทำการศึกษา เรื่อง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อการพัฒนาแบบก้าวกระโดด การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีการพัฒนาแบบก้าวกระโดด เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีการพัฒนาแบบก้าวกระโดดและเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กให้มีการพัฒนาแบบก้าวกระโดดข้อมูลเชิงปริมาณมาจากกลุ่มตัวอย่าง 203 โรงเรียน โดยเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามและได้วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติบรรยาย วิเคราะห์ลำดับของความต้อ้งการจำเป็นด้วยเทคนิค PNI modified ข้อมูลเชิงคุณภาพมาจากการสัมภาษณ์ โรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทาน จำนวน 4 โรงเรียน โดยเครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อการพัฒนาแบบก้าวกระโดด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านคนที่มีวินัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ภาวะผู้นำ ระดับ 5 ด้านความคิดที่มีวินัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การตัดสินใจที่ดีด้านการปฏิบัติอย่างมีวินัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีวัฒนธรรมของวินัยและด้านการสร้างความยิ่งใหญ่ของอย่างยั่งยืนที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การสร้างองค์กรที่สามารถปรับตัวผ่านผู้นำหลายรุ่น สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคนที่มีวินัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือภาวะผู้นำระดับ 5 ด้าน ความคิดที่มีวินัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การตัดสินใจที่ดีด้านการปฏิบัติอย่างมีวินัยที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมีวัฒนธรรมของวินัยและด้านการสร้างความยิ่งใหญ่ของอย่างยั่งยืนที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การสร้างองค์กรที่สามารถปรับตัวผ่านผู้นำหลายรุ่นค่าดัชนี PNI modified ของความต้อ้งการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่มีการพัฒนาแบบก้าวกระโดดโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย (PNI modified = 0.1 2) เมื่อเรียงลำดับจากความสำคัญพบว่าด้านความคิดที่มีวินัย (PNI modified = 0.1 4) ด้านการสร้างความยิ่งใหญ่อย่างอื่น (PNI modified = 0.13) และด้านคนที่มีวินัยและด้านการปฏิบัติอย่างมีวินัย (PNI Modify= 0.12) จัดทำกลยุทธ์โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis ประกอบด้วย วิเคราะห์ เนื้อหาจากการสัมภาษณ์และการตรวจสอบกลยุทธ์โดยการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อการ

พัฒนาแบบก้าวกระโดด ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก 8 กลยุทธ์รองและ 44 วิธีการดำเนินงานด้านนี้ กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาความคิดและตัดสินใจของบุคลากรกลยุทธ์รอง

1.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมคิดวิเคราะห์ สภาพปัจจุบันปัญหาเข้าถึงและเห็นคุณค่าของข้อมูลข่าวสารที่แท้จริง 1.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมการตัดสินใจในการปฏิบัติงานกลยุทธ์หลักที่ 2 เสริมสร้างการบริหารการเปลี่ยนแปลงสู่ความยั่งยืนกลยุทธ์รอง 2.1 พัฒนาองค์กรที่มีการเปลี่ยนแปลงสู่ความเข้มแข็ง 2.2 กระตุ้นการรวมพลังเพื่อการเปลี่ยนแปลงและมั่นคงกลยุทธ์หลักที่ 3 เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรกลยุทธ์รอง 3.1 พัฒนาผู้นำของผู้บริหาร 3.2 เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรกลยุทธ์หลักที่ 4 เสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานเชิงรุกกลยุทธ์รอง 4.1 ส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม 4.2 เร่งพัฒนาโรงเรียนแบบก้าวกระโดด

สมรรฐ แก้วสังข์ (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่ององค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และ 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 291 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูรวมโรงเรียนละ 4 คนรวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 1164 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและแบบสอบถามความคิดเห็นสถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่าความถี่ค่าร้อยละค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและการสังเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) บริหารทรัพยากรบุคคลมี 12 ตัวบ่งชี้ 2) บริหารงานวิชาการมี 9 ตัวบ่งชี้ 3) การบริหารแบบมืออาชีพมี 8 ตัวบ่งชี้ 4) บริหารควบคุมคุณภาพมี 7 ตัวบ่งชี้ 5) การบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรมมี 5 ตัวบ่งชี้ 6) การบริหารขวัญและกำลังใจมี 5 ตัวบ่งชี้และ 7) การบริหารการสื่อสารมี 5 ตัวบ่งชี้ 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่ามีความถูกต้องครอบคลุมมีความเหมาะสมมีความเป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

สมหมาย เทียนสมใจ (2556, หน้า ง) ได้ทำการศึกษา เรื่อง รูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบองค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) นำเสนอรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาวิเคราะห์กรอบแนวคิดในงานวิจัยบนพื้นฐานแนวคิด ทฤษฎี การบริหารงานที่มีประสิทธิผล 2) วิเคราะห์ความเป็นไปได้และพัฒนารูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 3) ตรวจสอบและสร้างรูปแบบการบริหารที่มีประสิทธิผลที่เหมาะสม 4) ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้รับการประเมินจากกลุ่มพัฒนาระบบบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ระดับคุณภาพ 3 ขึ้นไป จำนวน 68 เขต ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประธานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแบบวิเคราะห์เอกสารแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แบบตรวจสอบรายการสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานการวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์เส้นทางและวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) การวางแผนกลยุทธ์ 3) องค์การแห่งการเรียนรู้ 4) วัฒนธรรม องค์การ 5) เทคโนโลยีสารสนเทศและ 6) สนับสนุนการมีส่วนร่วม 2) รูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 6 องค์ประกอบ ซึ่งมีความเหมาะสมถูกต้องเป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

พิเชษฐ โพธิ์ภักดี (2553, หน้า ง) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัย ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนามีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหาร

โรงเรียนนิติบุคคลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์และโรงเรียนขนาดใหญ่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบหลังจากนั้นประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของรูปแบบในการสนทนากลุ่มลับประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) รูปแบบการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 รูปแบบการกระจายอำนาจและรูปแบบที่ 2 รูปแบบองค์การมหาชนและแต่ละรูปแบบ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ส่วนคือ 1) หลักการและวัตถุประสงค์ของโครงสร้างและสาระสำคัญ 3) การนำไปสู่การปฏิบัติและเงื่อนไขความสำเร็จจุดเด่นของรูปแบบที่ 1 โรงเรียนจะมีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคลและงานบริหารทั่วไป ภายใต้กฎระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดส่วนจุดเด่นของรูปแบบที่ 2 โรงเรียนจะสามารถบริหารงานทั้ง 4 ด้านอย่างอิสระและคล่องตัวภายใต้กฎระเบียบและแนวปฏิบัติที่โรงเรียนกำหนดเอง 2) แนวทางการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา กฎหมายสำหรับรูปแบบการบริหารโรงเรียน รูปแบบที่ 1 กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา กฎหมายเพื่อกระจายอำนาจให้โรงเรียน ส่วนรูปแบบที่ 2 กระทรวงศึกษาธิการเสนอ คณะรัฐมนตรีตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งโรงเรียนตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีอำนาจหน้าที่จัดระบบและออกระเบียบข้อบังคับในการบริหารโรงเรียน

สมกิต บุญยะโพธิ์ (2555, หน้า ง) ได้ทำการศึกษา เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เลิศ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เลิศ 2) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เลิศ และ 3) คนการยืนยันรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เลิศกลุ่มตัวอย่างคือโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 137 โรงเรียนผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนและ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนครุวิชาการศึกษาครูผู้สอนและประธาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 548 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้าง 2) แบบสอบถาม และ 3) แบบตรวจสอบรายการสถิติที่ใช้ในการวิจัยคือความถี่ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน วิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เป็นเลิศ ประกอบด้วย 6 องค์ ประกอบ 1.1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 1.2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู 1.3) การวางแผนกลยุทธ์ 1.4) การบริหารทรัพยากรบุคคล 1.5) กระบวนการบริหารจัดการและ 1.6) ความคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน 2) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เป็นเลิศ เพราะองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันด้วย องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อองค์ประกอบด้านความคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียนและมีอิทธิพลทางอ้อมต่อองค์ประกอบด้านการวางแผนกลยุทธ์และองค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารจัดการ 3) ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี มีความถูกต้องครอบคลุมเหมาะสมเป็นไปได้และเป็นประโยชน์

ฐิติมน นัตรจรัสรัตน์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการและแนวทางแก้ปัญหาสนองความต้องการการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสร้างและพัฒนากลยุทธ์ การบริหาร และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงของกลยุทธ์ การบริหาร กระบวนการวิจัยมี 3 ระยะ ดังนี้ระยะที่ 1 การศึกษาปัญหาและความต้องการการบริหาร และแนวทางแก้ปัญหา สนองความต้องการการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยการศึกษาเชิงสำรวจ จากผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 370 คน เลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ๆ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเกี่ยวกับปัญหา

และความต้องการการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 11 ด้าน คือ 1) การกำหนด วิทยาลัยของโรงเรียน 2) การจัดทำภารกิจของโรงเรียน 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ 4) การร่วมกับชุมชนในการระดมทรัพยากร 5) รูปแบบการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคม อาเซียน 6) วิธีการพัฒนาครู 7) การนิเทศติดตามการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้สู่ ประชาคมอาเซียนแบบการส่งเสริมสนับสนุน 8) การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน 9) สื่อและแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกในการจัดการเรียนรู้ 10) การใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการที่ส่งเสริมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนและ 11) การจัดบรรยากาศและ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปชื่อที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาและความต้องการในการบริหารอยู่ในระดับมากโดยรวมและราย ด้านทุกด้าน จากนั้นผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก รางวัล พระราชทาน จำนวน 5 คน ได้แนวทางแก้ปัญหาสนองความต้องการทางการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กทั้ง 11 ด้านรวม 32 แนวทาง ระยะที่ 2 การสร้างและ พัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาระยะที่ 1 ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน เพื่อจัดทำกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กฉบับที่ควรเป็น และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 23 คนรวมผู้สงรถ 6 คน ที่ไปสัมภาษณ์พิจารณาตาม กระบวนการ 3 รอบวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่ามัธยฐานฐานนิยมและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ผลการวิจัยพบว่ากลยุทธ์การบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้ง 11 ด้านรวม 103 กลยุทธ์ ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ใน การนำไปปฏิบัติจริงของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในการศึกษาเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 370 คน โดยการสุ่ม ตัวอย่างแบบ ง่ายวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ค่า ร้อยละค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากทุกคนและมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมากทุกกลยุทธ์

บุญยกกุล หัตถกิจ (2556, หน้า ง) ได้ทำการศึกษา เรื่อง รูปแบบการ บริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก การวิจัยครั้งนี้มี

วัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็กและ 2) สร้างรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 765 คน โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันข้อค้นพบที่ได้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานผู้ประกอบการใช้เทคนิคเดลฟายจากผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 17 คน ในการสร้างรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็กจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการจัดการกระบวนการ ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการสร้างทีมงาน ด้านการประเมินตนเอง ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนผู้ปกครองและชุมชนและด้านสารสนเทศและเทคโนโลยี องค์ประกอบดังกล่าวมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นเกณฑ์ที่ดีมีค่าไคสแควร์ เท่ากับ 715.24 ค่า df เท่ากับ 258 2) รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขนาดเล็กที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยพบว่า 2.1) ด้านภาวะผู้นำ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงภาวะผู้นำทางวิชาการและการใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2.2) ด้านการจัดการกระบวนการ ประกอบด้วย การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ร่วมกับชุมชนมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาชัดเจนและใช้กระบวนการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพตามวงจรเดมมิง PDCA 2.3) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย การใช้หลักธรรมาภิบาลหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนและกำหนด วิสัยทัศน์ 2.4) ด้านการสร้างทีมงาน ประกอบด้วย การสร้างนวัตกรรมองค์การการสร้าง บรรยากาศในการทำงานและการส่งเสริมการพัฒนา 2.5) ด้านการประเมินตนเอง ประกอบด้วย การประเมินผลสัมฤทธิ์กระบวนการจัดการเรียนการสอน การประกันคุณภาพ การศึกษาและความพึงพอใจของนักเรียนผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา 2.6) ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนผู้ปกครองและชุมชน ประกอบด้วย การจัดการความรู้คุณธรรมและทักษะชีวิตการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหลือต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและการสร้างความผูกพัน 2.7) ด้านสารสนเทศและเทคโนโลยี ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนและการนำเทคโนโลยีมาให้ความรู้บริการชุมชน

กล่าวโดยสรุป การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา คือ การดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาโดยอาศัยทรัพยากรหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ โดยอาศัยกฎกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจจากการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคลและ 4) การบริหารงานทั่วไป

ตอนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. หลักและแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.1 ความเป็นมาของแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ภายหลังจากที่ประเทศไทยได้พัฒนาประเทศบนพื้นฐานการขยายตัวของเศรษฐกิจเป็นหลัก ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 ถึง 7 (พ.ศ. 2504 – 2539) ในการแผนของทุกแผนเป็นปกติที่จะต้องทบทวนผลการพัฒนาของแผนนั้นเพื่อจะวางแผนพัฒนาฉบับใหม่ต่อไปอีก 5 นาทีในขณะที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 และ 7 (พ.ศ. 2530 – 2539) เป็นช่วงที่เศรษฐกิจไทยขยายตัวในอัตราสูงอย่างต่อเนื่องปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งเป็นผลจาก Plaza Accord ในปี พ.ศ. 2528 ที่กล่าวมาแล้วแต่ถึงแม้เศรษฐกิจขยายตัวในอัตราสูงแต่ก็เกิดปัญหาสังคมตามมาเป็นจำนวนมากและมีปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็วในปี พ.ศ. 2537 เป็นปีที่มีการประเมินผลของการพัฒนาทั้งหมดเพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้สรุปผลของการประเมินการพัฒนาของประเทศที่ผ่านมาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 จนถึงกลางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2504 – 2527) หรือผลการพัฒนาจาก 23 ปีที่ผ่านมาเศรษฐกิจดีสังคมมีปัญหาการพัฒนาไม่ยั่งยืนทำให้มีการเปลี่ยนทิศทางการพัฒนาประเทศที่สำคัญเป็นครั้งแรกในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 ถึง 2544 ที่มีการวิพากษ์การพัฒนาที่ผ่านมาว่าเน้นแต่การขยายตัวของเศรษฐกิจโดยไม่คำนึงถึงการพัฒนามนุษย์ให้เป็นผู้รับดอกผลของการทำนายนเป็นหลัก หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือการพัฒนาที่ต้องยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเพื่อให้ผลของการ

พัฒนาเหล่านั้นตกไปถึงคนทั้งหมดหรืออย่างน้อยคนส่วนใหญ่โดยตรงไม่ใช่กระจุกตัวแต่เจ้าของทุนและชนชั้นนำในสังคมเท่านั้นทั้งหมดก็คือที่มาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาถือได้ว่าเป็นแผนพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงเป็นฉบับแรกที่เน้นการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญเป็นการปรับเปลี่ยนทิศทางการพัฒนาประเทศที่ล่าช้าไปถึง 23 ปี หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้ส่งเตือนไว้แล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 แต่ก็มีความโชคร้ายของประเทศไทยเพราะเมื่อเริ่มประกาศใช้แผนดังกล่าวประเทศไทยก็เผชิญวิกฤตเศรษฐกิจ ตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 เป็นต้นมางบประมาณที่จะทำใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องถูกนำไปใช้ เพื่อแก้ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจเป็นหลักและมีผลกระทบต่องบประมาณที่จะต้องใช้จ่ายตามแผนพัฒนาดังกล่าวในปีต่อมา (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 หน้า ๖)

ภายหลังจากที่มีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการโดยคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขาเศรษฐศาสตร์ในปี พ.ศ. 2542 ก็เป็นปีที่จะต้องมีการเตรียมวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 โดยที่สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้กำหนดให้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิสัยทัศน์ Vision ของการวางแผนพัฒนาฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 ถึง 2549 โดยได้ว่าจ้างสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย Thailand Development Research Institute: TDRI) ให้เป็นที่ปรึกษาในการจัดทำแผนดังกล่าว ซึ่งมี ดร.ฉลองภพ สุสังกรกาญจน์ เป็นประธานสถาบันในขณะนั้น ดร.ฉลองภพ มีความเห็นว่านำเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นวิสัยทัศน์ในการวางแผนจำเป็นจะต้องมีคำจำกัดความของคำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” อย่างชัดเจนเป็นมาตรฐานเศรษฐกิจพอเพียงนำเสนอภายหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้ทรงทอดพระเนตรได้ปรับแก้แล้วจึงได้พระราชทานกลับคืนมาโดยหม่อมหลวง พิระพงศ์ เกษมศรี ราชเลขาธิการเป็นผู้ลงนามในขณะนั้นเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 (สศช. 2560) ซึ่งเป็นความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกนำมาใช้อย่างเป็นทางการ จนถึงปัจจุบันโดยมีข้อความดังต่อไปนี้

1.2 ความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในทุกๆระดับเพื่อให้ผู้บริหารองค์กร ครู ผู้บริหารสถานศึกษาบุคลากรด้านการศึกษาและนักเรียน นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ

ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำหลักคิดหลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการบริหารจัดการการเรียนการสอนตลอดจนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดความตระหนักและฝังรากลึกภายในตนเองและผู้อื่นอย่างยั่งยืนตลอดไปนั้น และได้เริ่มดำเนินการขยายผลสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 นั้น

คณะกรรมการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษา ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานคณะกรรมการฯ โดยตำแหน่งและมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมเป็นคณะกรรมการฯ ได้กำหนดนโยบายให้หน่วยงานที่มีสถานศึกษาทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีการขยายผลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

กระทรวงศึกษาธิการโดยหน่วยงานภาคีเครือข่ายขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษามีนโยบายขยายผลสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” โดยเริ่มพัฒนาเพื่อขยายผลในปี พ.ศ. 2554 และในปี พ.ศ. 2557 ได้ดำเนินการติดตามประเมินผลสถานศึกษาในสังกัดทั่วประเทศ พบว่า มีสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินของกระทรวงศึกษาธิการสามารถเป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” ได้จำนวนทั้งสิ้น 2,123 แห่ง ประกอบด้วย สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,903 แห่ง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 2 แห่ง สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 212 แห่ง และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 6 แห่ง

กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศให้สถานศึกษาทั้ง 2,123 แห่ง เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง 2557” เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2558 และได้ดำเนินการขยายผลต่อไปอย่างต่อเนื่อง

จากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริสชี้แนะแนวทางไว้ดังนี้

“...เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจและเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไขเพื่อให้ รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความ เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของ ประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและ บริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะทางพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้เกิดก้าวทัน ต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณความมีเหตุผลรวมถึง ความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิด จากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการ ทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะ เจ้าหน้าทีของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์ สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทนความเพียรมีสติปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุสังคมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้อย่างดี...” (อภิรักษ์ พันธเสน, 2560, หน้า 37 – 39) จากคำจำกัดความอย่างเป็นทางการที่ได้นำเสนอ นี้มีประเด็นที่น่าสังเกตบางประการ คือ ก่อนถึงคำจำกัดความของปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงได้มีคำโปรยในบรรทัดก่อนสุดท้ายก่อนที่จะอธิบายคำจำกัดความมีใจความว่า เพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงยั่งยืนโดยที่คำทั้งสองไม่ได้ปรากฏอยู่ใน ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แต่อยู่ในคำโปรยเท่านั้นส่วนในความหมาย ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีเพียงคำกุญแจเพียงคำเดียว คือ ความว่าสมดุลเท่านั้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับ (ปรัชญา ปานเกต, 2561, หน้า 289) เศรษฐกิจพอเพียงหลักการ ทรงงานประการหนึ่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร พระราชทานเป็นแนวทางการดำรงชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชน ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ

ปรียานุช พิบูลสรารุช (2550, หน้า 10) กล่าวว่า ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นโดยมี

พื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลาและเป็น การมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลามุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและ วิกฤติเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา กล่าวคือ เป็นการพัฒนาที่สมดุลและ ยั่งยืนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี หลักการแนวคิดของการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความ พอประมาณ ความมีเหตุผลและภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีคุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย คุณลักษณะสำคัญ 3 ประการดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มาก เกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียง นั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึง ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผล กระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงความเป็นไปได้ของ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไขการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับความ พอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานกล่าวคือ

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้านความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อ ประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม ความ ซื่อสัตย์สุจริตความอดทน และความเพียรการใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภและไม่ ตระหนี่

จिरายู อิศรางกูร ณ อยุธยา (2551, คำปรารภ) ประธานคณะกรรมการ การการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวว่า การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงว่า เป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงความ พอประมาณ ความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวตลอดจนการใช้ความรู้ ความ รอบรู้ความรอบคอบและคุณธรรมประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำต่าง ๆ ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่มีไม่มากและไม่น้อยจนเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเอง

และผู้อื่น เช่น การผลิตและบริโภคที่พอประมาณ ความมีเหตุผล หมายถึง การใช้หลักเหตุผลในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว ปัจจัยเหล่านี้เกิดขึ้นได้นั้น จะต้องอาศัยความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไขพื้นฐาน กล่าวคือ เงื่อนไข ความรู้ หมายถึง ความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังในการดำเนินชีวิตและการประกอบการงานส่วนเงื่อนไขคุณธรรม คือ การยึดถือคุณธรรมต่าง ๆ อาทิ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร การมุ่งต่อประโยชน์ส่วนรวมและการแบ่งปัน ฯลฯ ตลอดเวลาที่ประยุกต์ใช้ปรัชญา

สุเมธ ตันติเวชกุล (2544, หน้า 284 – 291) กล่าวว่า ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ คือ เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ให้มีเพียงพอเพียงกับตัวเอง (Self- Sufficiency) อยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน ซึ่งต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ให้ตนเองสามารถอยู่ได้อย่างพอกินพอใช้ มิได้มุ่งหวังที่จะสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจให้เจริญอย่างรวดเร็วเพียงอย่างเดียว จะเห็นได้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ง่ายมีความหมายที่ชัดเจนไม่ยากแก่การรับรู้และการนำไปปฏิบัติดังจะเห็นเป็นรูปธรรมที่ปรากฏชัดเจน ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกิดผลสำเร็จแล้วมากมาย

อภิรักษ์ พันธเสน (2546, หน้า 13 – 14) กล่าวว่า แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี้มีสถานภาพที่สำคัญสองประการ คือ 1) เป็นทิศทางสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยกิจกรรมที่ทำให้สามารถพึ่งตนเอง ได้โดยไม่จำเป็นต้องผ่านระบบตลาดอย่างน้อยหนึ่งในสี่ของกิจกรรมทั้งหมด 2) เป็นแนวคิดในการดำเนินชีวิตที่ประกอบด้วยความพอเพียงหรือความพอประมาณ คือ ไม่ฟุ้งเฟ้อ แต่ก็ไม่จำเป็นต้องกระเปียดกระเสียดจนเกิดความเดือดร้อนแต่ที่สำคัญที่สุดจะต้องมีเหตุผลแต่เป็นเหตุผลในพุทธธรรมหรือจริยธรรมของทุกศาสนา นั่นคือความไม่โลภจน เกินไป ซื่อสัตย์สุจริตและไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น ถ้าทุกคนในสังคมดำเนินชีวิตในลักษณะนี้สังคมโดยรวมก็จะมีความสงบสุข

กิตติชัย คงชะวัน (2553, หน้า 10) กล่าวว่า แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หลักการหรือแนวทางในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยยึดหลักความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีและมีความรู้คู่คุณธรรมในการทำงาน ตามแนวคิดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ปาณิสรา แพงพุทท (2553, หน้า 11) กล่าวว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) หมายถึง ปรัชญาที่ชี้ให้เห็นถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของผู้นำทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ

1. ความพอประมาณ (Moderation) หมายถึง ความพอดี (Dynamic optimum) ที่ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไปในมิติต่าง ๆ ของการกระทำ (ความพอประมาณ อาจพิจารณาจากความพอดีใน 7 มิติ คือ พอดีกับเหตุ พอดีกับผล พอดีกับตน พอดีในเชิงปริมาณ พอดีกับกาล พอดีกับชุมชน และพอดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือสัปปริสธรรม 7

2. ความมีเหตุผล (Reasonableness) หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอประมาณ ในมิติต่าง ๆ นั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยและข้อมูลที่เกี่ยวข้องตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ (Expected) อย่างรอบคอบ

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีพอสมควร (Self-immunity) หมายถึง การเตรียมตัวเพื่อให้ความพร้อมที่จะรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ด้านเงื่อนไขของเศรษฐกิจพอเพียง (Condition of Sufficiency Actions) ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน

4. เงื่อนไขความรู้ (Set of Knowledge) หมายถึง ความรู้ที่จะนำสู่การตัดสินใจในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่อยู่ในระดับพอเพียง

5. เงื่อนไขคุณธรรม (Ethical qualifications) หมายถึง สิ่งที่ต้องเสริมสร้างใน 2 ด้านได้แก่

5.1 ด้านจิตใจ/ปัญญา หมายถึง การเน้นความรู้คู่คุณธรรม กล่าวคือ ตระหนักในคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความรอบรู้ที่เหมาะสม

5.2 ด้านการกระทำหรือแนวทางการดำเนินชีวิต หมายถึง การเน้นความอดทน ความเพียร สติ ปัญญาและความรอบคอบที่ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีเนื่องจากการกระทำใด ๆ ของคนกลุ่มนี้สามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาได้

สุวิชา อธิวิจารณ์ญาณกุล (2553, หน้า 5) กล่าวว่าปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานให้แก่ปวงชนชาวไทยมีองค์ประกอบของความพอประมาณ ได้แก่ ความพอดีในมิติต่าง ๆ ทั้งในด้าน การดำเนินชีวิตและการทำงาน การมีเหตุผล ได้แก่ การใช้เหตุผลในการตัดสินใจระดับ ของความพอประมาณ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ได้แก่ การเตรียมตัวพร้อมรับการ เปลี่ยนแปลงโดยตั้งอยู่บนเงื่อนไขการใช้ความรู้และคุณธรรม

สมณฑา ศรีสวัสดิ์ (2553, หน้า 8) กล่าวว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงที่สร้างขึ้นสู่การทดลองใช้ในโรงเรียนเลยพิทยาคม อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลยในประเทศไทยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงหมายถึง แนวคิด เศรษฐกิจที่สามารถสร้างพึ่งตนเองได้อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อนมีความพอดี พอกิน พอใช้ เมื่อพอดีต่อไปจะขยายให้มีมากขึ้นอีกก็ได้ แต่ต้องหามาได้โดยถูกต้องชอบธรรมไม่ใช่ มุ่งหวังแต่จะสร้างความเจริญจากเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพ และฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทาง เศรษฐกิจที่สูงขึ้นตามลำดับต่อไปอาจกล่าวได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิถีชีวิตที่ใช้ คุณธรรมนำความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคม ประเทศชาติให้ก้าวหน้าไปอย่าง สมดุลยั่งยืนและเป็นหลักปฏิบัติให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

สมปอง มาตย์แทน (2555, หน้า 10) กล่าวว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง หมายถึง แนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงชี้แนะ แนวทางปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับในการดำรงชีวิตบนพื้นฐานความพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ที่อาจจะเกิดขึ้นพึ่งตนเองได้ไม่เบียดเบียนผู้อื่นเอื้ออาทรต่อกันพัฒนาการเรียนรู้จาก ธรรมชาติและประสบการณ์เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความเหมาะสมตามศักยภาพของตน

สาคร มหาหิงค์ (2555, หน้า 8) กล่าวว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง หมายถึง แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอ ประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันการมีความรอบรู้และการมีคุณธรรมลงสู่ สถานศึกษาใน 3 ด้าน คือ 1) การบริหารจัดการสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอน และ 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยส่งผลต่อการจัดการศึกษาให้นักเรียนมี ความสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขเกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใน

การดำเนินชีวิตบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนดำเนินงานเป็นลำดับขั้นตอนและวิธีการต่าง ๆ ที่ได้วางไว้ตามโครงการกิจกรรมโดยใช้ วงจรเดมมิ่ง 4 ขั้นตอน คือ P-Plan (วางแผน) D-Do (ปฏิบัติ) C-check (ตรวจสอบ) A-Act (แก้ไขปรับปรุง) ในการวางแผนการดำเนินการติดตามตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามโครงการ กิจกรรมมาบูรณาการการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

วิทยา จันทรแดง (2555, หน้า 6) กล่าวว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาซึ่งถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินการไปในทางสายกลางโดยมีหลักการสำคัญ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันบนเงื่อนไขของความรู้และคุณธรรม

ไพฑูริย์ ชัยประโคน (2557, หน้า 14) กล่าวว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบและคุณธรรมประกอบด้วยหลักการและเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปให้อยู่ในความพอดี พอเพียงและเหมาะสม โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นอยู่ในระดับพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตไม่ให้เกิดความเสี่ยงที่ไม่ควรจะเป็น
4. เงื่อนไขความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบคอบจะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

5. เงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทนมีความพากเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

กล่าวโดยสรุป ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานไว้ให้แก่ปวงชนชาวไทยมีองค์ประกอบ คือ ความพอประมาณ ได้แก่ ความพอดีในมิติต่าง ๆ ทั้งในด้านการดำเนินชีวิตและการทำงาน การมีเหตุผลได้แก่ การใช้เหตุผลในการตัดสินใจระดับของความพอประมาณ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ได้แก่ การเตรียมตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโดยตั้งอยู่บนเงื่อนไข การใช้ความรู้และคุณธรรมคุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยคำนึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไขการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับความพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานกล่าวคือ

1. เงื่อนไขความรู้ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้านความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรมประกอบด้วยความตระหนักในคุณธรรมความซื่อสัตย์ สุจริตความอดทนและความเพียรการใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภและไม่ตระหนี่

2. การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

2.1 การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

การขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา หมายถึง การดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในภาคการศึกษาทุกระดับน้อมนำหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติภารกิจ เช่น การบริหาร การศึกษา การบริหารจัดการงบประมาณการศึกษาการจัดสถานศึกษาการจัดกิจกรรม เรียนรู้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนการจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นต้นเพื่อที่ท้ายที่สุดแล้วเกิด กระบวนการปรับเปลี่ยนวิธีคิดและวิธีปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิตเพื่อผลให้เกิดการปลูกฝังระบบ เพราะผู้เรียนเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกและอุปนิสัย “พอเพียง” เพื่อจะได้สามารถดำรง ตนและดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้าไปได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ต่าง ๆ จุดเริ่มต้นของการขับเคลื่อนเนื่องมาจากกระแสพระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียง ที่ปวงชนชาวไทยได้เริ่มรับรู้และเรียนรู้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. 2541 ความตอนหนึ่งว่า

“...คนเราถ้าพอในความต้องการก็มีความโลภน้อยเมื่อมีความโลภ น้อยก็จะเบียดเบียนคนอื่นน้อยถ้าทุกประเทศมีความคิด “อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจ” มีความคิด ว่าทำอะไร ต้องพอเพียงหมายความว่าพอประมาณไม่สุดโต่งไม่โลภอย่างมากคนเราก็อยู่ เป็นสุขพอเพียง นี้อาจจะมีบ้างอาจจะมิใช่ของหรรษาก็ได้แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพพูดจาก็พอเพียงทำอะไรก็พอเพียงปฏิบัติตนก็พอเพียงแค่นั้น ความพอเพียงนี้ก็แปลว่าความพอประมาณและความมีเหตุผล...”

จึงเป็นที่มาของความเข้าใจว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นหลักคิดหลัก ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่ทุกคนทุกประเทศสามารถนำไปใช้ในทุกระบบทุกสาขาอาชีพ และทุกระดับเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลมั่นคงและยั่งยืนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ด้านการศึกษาเริ่มมาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ได้นำเนื้อหาเกี่ยวกับ “หลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามคำนิยามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สพช.) ได้รับพระราชทานเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 เข้าสู่หลักสูตรโดยระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์กำหนดให้นักเรียนทุกระดับชั้นเมื่อจบการศึกษาตามหลักสูตรนี้แล้วจะต้องเข้าใจและสามารถบริหารจัดการ ทรัพยากรการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่ารวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมี คุณภาพส่งผลให้เกิดการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแพร่หลายใน โรงเรียนทั่วไป แต่ก็ยังพบว่ายังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนไม่ถูกต้องชัดเจนเกี่ยวกับหลัก เศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษาเนื่องจากการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้

ดังกล่าวมักมุ่งเน้นที่กิจกรรมการเกษตรการปลูกพืชผักสวนครัวในโรงเรียนหรือกิจกรรมการออมทรัพย์เป็นส่วนมากแต่ยังไม่ได้มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นหลักคิดหลักปฏิบัติในการประพฤติตนและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดในหลักสูตรการศึกษา มุ่งหวังให้เกิดขึ้น

ในปี พ.ศ. 2549 คณะทำงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาภายใต้คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงจึงได้ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และโครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์จัดการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติ การเพื่อจัดทำตัวอย่างแผนการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูที่สอนแต่ละสาระการเรียนรู้และระดับชั้นเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษา โดยมีคณะผู้เชี่ยวชาญผู้บริหารและครูจากทั่วประเทศ ร่วมกันทำงานจะได้กรอบเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละช่วงชั้นและตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ทุกระดับชั้นและทุกสาระการเรียนรู้โดยเผยแพร่ไปทั่วประเทศเมื่อต้นปี พ.ศ. 2550

ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ให้มีความชัดเจนในเป้าหมายและคุณภาพผู้เรียน และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 โดยประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งได้กำหนด 1 ใน 5 เป้าหมายของหลักสูตร คือ “การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Character) หรือจุดเน้นคุณภาพผู้เรียน 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ-ศาสนา-กษัตริย์-ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียงมุ่งมั่นในการทำงานรักความเป็นไทยมีจิตสาธารณะการกำหนดมาตรฐานตัวชี้วัดในหลักสูตร พ.ศ. 2551 จึงเป็นไปในทิศทางปลูกฝังและบ่มเพาะผู้เรียนให้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการคิด การวางแผนและการปฏิบัติตนพร้อมกับคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21

ขณะนี้ได้มีการนำเรื่องของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลายรวมถึงระดับอาชีวศึกษานอกโรงเรียนโดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนให้เด็กและเยาวชนคิด

วิเคราะห์ที่เป็นตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างค่านิยมในการกระทำตนให้เป็นประโยชน์ ต่อสังคมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและกำลังมีการทดลองนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงไป ประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาความพยายามดังกล่าวได้ผลก็ต่อเมื่อครูและผู้บริหาร โรงเรียนเห็นคุณค่า มีความศรัทธา และมีแรงจูงใจในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติปรัชญาพระราชทานเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน โดยได้กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2542 - 2559) ขึ้นโดยได้กำหนดกรอบ ความคิด วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์และ นโยบายดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551, หน้า 54 - 55)

2.2 ยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อน

ยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่สถานศึกษามีดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแนวทางการจัดการจัดการศึกษาตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแนวทางการขับเคลื่อน
 - 1.1 ศึกษา วิเคราะห์วิจัยแนวทางการนำแนวปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงไปจัดการศึกษา
 - 1.2 จัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การเรียนการสอนทุกระดับการศึกษาโดยสอดแทรกสาระเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในสาระ การเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาตามลำดับโดยเริ่มให้เกิดการ พัฒนาการเรียนรู้ระดับบุคคลและครอบครัวรู้จักนำไปประยุกต์ใช้นำไปขยายผลใน ครอบครัวและชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศ
 - 1.3 จัดทำแนวทางการจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษา ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาบุคลากรแนวทางการขับเคลื่อน
 - 2.1 อบรมสัมมนาผู้บริหารการศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจใน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.2 ฝึกอบรมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษากลุ่มเป้าหมายให้สามารถนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการสู่การเรียนการสอนและการบริหารจัดการ

3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 การขยายผลและพัฒนาเครือข่ายแนวทางการ
ขับเคลื่อน

3.1 ให้สถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างเข้าไปช่วยเหลือพัฒนา
สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ 1 : 10 แห่งในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไป
ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ

3.2 ให้มีระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้และส่งเสริมสนับสนุนประสาน
การดำเนินงานของเครือข่าย

3.3 จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศและเชื่อมโยงเครือข่ายกับ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แนวทางการขับเคลื่อน

4.1 เผยแพร่การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน
การจัดการศึกษาโดยจัดทำสื่อรูปแบบต่าง ๆ

4.2 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล
แนวทางการขับเคลื่อนในการติดตามและประเมินผลเพื่อทราบการดำเนินงานด้านการ
จัดการเรียนการสอนการบริหารจัดการและพัฒนาเครือข่ายโดยมีแนวทางในการ
ดำเนินงาน ดังนี้

5.1 จัดให้มีคณะกรรมการติดตามประเมินระดับกระทรวงระดับ
ภูมิภาคและระดับสถานศึกษาโดยให้คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตามประเมินผลและ
รายงานผลการดำเนินงานในภาพรวมระดับภูมิภาคและสถานศึกษา

5.2 กำหนดรูปแบบแนวทางเครื่องมือและคู่มือในการติดตามและ
ประเมินผล

5.3 ดำเนินการติดตามประเมินผลและรายงานผล

6. ตัวชี้วัดความสำเร็จการติดตามประเมินผลได้กำหนดตัวชี้วัด
ความสำเร็จไว้ คือ

6.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

6.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

6.3 ด้านจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

6.4 ด้านพัฒนาบุคลากร

ปริญญานุช พิบูลสราวุธ (2550, หน้า 3) คณะทำงานบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้การสอนกระทรวงศึกษาธิการ ได้วางแผนการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ดังนี้

1) เป้าหมาย คือ การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแบ่งปันมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมค่านิยมเอกลักษณ์ความเป็นไทย

2) การจัดการดำเนินการได้ใน 4 ส่วน

2.1) การบริหารจัดการสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ

2.2) การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย

2.2.1) การสอดแทรกสาระเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรและสาระเรียนรู้ในห้องเรียน

2.2.2) การประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรและสาระเรียนรู้ในห้องเรียน

2.2.3) การประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนอกห้องเรียน

2.3) การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นการดำเนินงานและความสำเร็จในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยการบูรณาการและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติและเกิดทักษะใน 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวัฒนธรรม ประกอบด้วย การมีความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน การปฏิบัติตามและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน

2.4) การพัฒนาบุคลากร ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้และปลูกฝังหลักคิดต่าง ๆ ให้แก่เด็กโดยครูต้องเข้าใจอย่างถูกต้องสามารถวิเคราะห์ความพอเพียงไม่พอเพียงของตนเองและครอบครัวได้และทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตั้งโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาต่อไป

2.3 ประเภทโรงเรียนพอเพียง

ปี พ.ศ. 2560 มีโรงเรียนที่ผ่านการประเมินเป็นโรงเรียนพอเพียงทั้งสิ้น 23,796 โรงเรียน และได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนผ่านการประเมินเป็นโรงเรียน

เป็นสถานศึกษาที่มีผลที่ได้รับการคัดเลือกเป็น “รางวัลสูงสุดระดับชาติสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศระดับประเทศ” จำนวน 742 แห่ง และเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระจายอยู่ทั่วประเทศ จำนวน 205 แห่ง การจัดแบ่งประเภทโรงเรียนพอมีลักษณะดังนี้

2.3.1 สถานศึกษาพอเพียง หมายถึง สถานศึกษาที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาและจัดการศึกษาในสถานศึกษาในทุกมิติ (Whole School Approach) รวมถึงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้เป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงโดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดหลักปฏิบัติในการทำงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดค่านิยมและบ่มเพาะอุปนิสัยและคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งทางกายภาพวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันของสังคมและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติ

คณะกรรมการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษากระทรวงศึกษาธิการโดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานจึงไม่จัดทำยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาโดยกำหนดเป้าหมายให้มีการพัฒนาและขยายผลให้มีสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ไม่น้อยกว่า 800 แห่ง ทั่วประเทศภายในปี พ.ศ. 2552 และสถานศึกษาทุกแห่งน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาภายในปี พ.ศ. 2554 และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ข้างต้นคณะทำงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษากระทรวงศึกษาธิการและโครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ได้ร่วมมือกันพัฒนาสื่อเรียนรู้ต่าง ๆ และวิทยากรขับเคลื่อนขยายผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานและพัฒนาเครื่องมือประเมินสถานศึกษาพอเพียงสำหรับผู้ประเมินของหน่วยงานต้นสังกัดที่มีสถานศึกษาในการกำกับดูแล เพื่อให้การขับเคลื่อนสถานศึกษาพอเพียงเป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพจนสามารถบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนในระยะแรก

โดยมีสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียง 1,261 แห่ง จากทุกสังกัดในปี พ.ศ. 2552 ต่อมาสพฐ. ได้กำหนดยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนเพื่อขยายผลสถานศึกษาพอเพียงโดยกำหนดเป้าหมายให้มีสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสพฐ. ไม่น้อย

กว่า 9,999 แห่งภายใน ปี พ.ศ. 2556 ซึ่งก็ได้เกินเป้าหมายคือมีสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียง 13,837 แห่งและหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีสถานศึกษาในสังกัดก็ได้ดำเนินการขยายผลเช่นเดียวกับ สพฐ. อย่างต่อเนื่องทำให้ในปัจจุบันมีสถานศึกษาพอเพียงจากทุกสังกัดทั่วประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – 2559 จำนวน 23,796 แห่ง ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

2.3.2 สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

หมายถึง สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลที่ได้รับการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
 “รางวัล สูงสุดระดับชาติสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศระดับประเทศ” ประกาศโดยศูนย์สถานศึกษาพอเพียงมูลนิธิยุวสถิรคุณซึ่งเกิดขึ้นเพื่อขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาตั้งแต่ปี 2557 เป็นต้นมาและช่วยสนับสนุนให้เกิดการขยายผลอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการให้สถานศึกษาที่ได้รับการประกาศเป็นสถานศึกษาพอเพียงกว่า 20,000 แห่ง ทั่วประเทศและมีศักยภาพเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตอย่างพอเพียงและการจัดการศึกษาที่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถเป็นแบบอย่างให้แก่สถานศึกษาพอเพียงอื่น ๆ รวมถึงชุมชนและสังคมในวงกว้าง ได้ยกระดับคุณภาพไม่ให้หยุดนิ่งหลังจากได้รับการประกาศเป็นสถานศึกษาพอเพียงแล้วไม่เปิดโอกาสให้ส่งผลงานการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษาซึ่งปรากฏภาพความสำเร็จของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษานุเคราะห์ของสถานศึกษาและผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

2.3.3 ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

หมายถึง สถานศึกษาพอเพียงที่มีความประสงค์จะพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีศักยภาพที่จะเป็นที่เล็งขยายผลไปสู่สถานศึกษาอื่น ๆ ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษาด้วยกันเป็นสถานที่ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีบุคลากรที่สามารถเป็นวิทยากรไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารครูหรือนักเรียนแกนนำเป็นที่เล็งให้แก่สถานศึกษาอื่น ๆ ที่สนใจได้และมีผลงานเชิงประจักษ์ว่าสามารถเป็นที่เล็งเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอื่นให้ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงได้อย่างน้อยหนึ่งแห่งซึ่งมูลนิธิสยามกัมมาจลธนาคารไทยพาณิชย์ได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงเหล่านี้โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ

และดำเนินการโดยเน้นความสมัครใจการถอดบทเรียนการสร้างเครือข่ายผ่านตลาดนัดวิชาการเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฉันเมื่อได้มีการดำเนินการมาเป็นระยะเวลาหนึ่งในปี พ.ศ. 2553 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ร่วมมือกับเครือข่ายขับเคลื่อนหลายหน่วยงานพัฒนาเครื่องมือและขั้นตอน วิธีการประเมินตลอดจนพัฒนาและแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบทำให้ในปัจจุบันมีสถานศึกษาพอเพียงที่ผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ทั้งสิ้น 205 แห่ง จากทุกสังกัดกระจายอยู่ทั่วประเทศ

2.4 การติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงสู่สถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้ริเริ่มผลักดันให้ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษาในทุกมิติ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรทั้งผู้บริหารและคณะครูให้เป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงโดยการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการทำงานและจัดการเรียนรู้ (Whole School Approach) นำมาสู่การขับเคลื่อน “สถานศึกษาพอเพียง” (Sufficiency School) ในปี 2550 โดยมุ่งให้เกิดการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงสู่ทุกกิจกรรมในสถานศึกษา ไม่จำกัดเฉพาะการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรเท่านั้น

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ข้างต้น คณะทำงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษากระทรวงศึกษาธิการและโครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานสวนพระมหากษัตริย์ได้ร่วมมือกันพัฒนาสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ และวิทยากรขับเคลื่อน (เน้นศึกษานิเทศก์) เพื่อพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานและพัฒนาเครื่องมือประเมิน “สถานศึกษาพอเพียง” ผู้ประเมินทุกสังกัดตลอดจนระเบียบวิธีการและเกณฑ์การประเมินเพื่อให้การประเมิน “สถานศึกษาพอเพียง” เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (ปริยานุช ธรรมปิยา, 2557, หน้า 11)

เกณฑ์การประเมิน “สถานศึกษาพอเพียง” ประกอบด้วย 5 ด้าน 62 ตัวชี้วัด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรและด้านผลลัพธ์ ซึ่งสะท้อนแนวคิดการขับเคลื่อนหลักเศรษฐกิจพอเพียงทั้งโรงเรียน (Whole School Approach) ดังนี้

รายการประเมินด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษามี 4
องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 1	นโยบาย	(4 ตัวบ่งชี้)
องค์ประกอบที่ 2	วิชาการ	(4 ตัวบ่งชี้)
องค์ประกอบที่ 3	งบประมาณ	(4 ตัวบ่งชี้)
องค์ประกอบที่ 4	บริหารทั่วไป	(2 ตัวบ่งชี้)

รายการประเมินด้านที่ 2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 1	หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง 3 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 2	การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงสู่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 3	สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง 3 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 4	การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4 ตัวบ่งชี้

รายการประเมินด้านที่ 3 ด้าน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมี 3
องค์ประกอบ 15 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 1	การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (5 ตัวบ่งชี้)
องค์ประกอบที่ 2	กิจกรรมนักเรียน (6 ตัวบ่งชี้)
องค์ประกอบที่ 3	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ (4 ตัวบ่งชี้)

รายการประเมินด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา
มี 2 องค์ประกอบ 7 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 1	การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง 4 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 2	การติดตามและขยายผล 3 ตัวบ่งชี้

รายการประเมินด้านที่ 5 ด้านผลลัพธ์มี 4 องค์ประกอบ 12 ตัวบ่งชี้

องค์ประกอบที่ 1 สถานศึกษา (1 ตัวบ่งชี้)

องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา (1 ตัวบ่งชี้)

องค์ประกอบที่ 3 บุคลากรของสถานศึกษา (5 ตัวบ่งชี้)

องค์ประกอบที่ 4 ผู้เรียน (5 ตัวบ่งชี้)

ตั้งรายละเอียดดังนี้

รายการประเมิน ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย (4 ตัวบ่งชี้)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปีที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงาน ประจำปีที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 นำผลการติดตามมาพัฒนานโยบาย/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 วิชาการ (4 ตัวบ่งชี้)

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการ ที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ติดตามผลการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 นำผลการติดตามไปพัฒนาแผนงาน/
โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ (4 ตัวบ่งชี้)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณ
ของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ดำเนินการตามแผนงบประมาณของ
สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ติดตามผลการดำเนินงานตามแผน
งบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุงการ
บริหารจัดการงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 4 บริหารทั่วไป (2 ตัวบ่งชี้)

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 บริหารจัดการอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้
ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน

ตัวอย่าง ร่องรอย/เอกสาร/หลักฐานประกอบการ
ประเมิน

ท้องถิ่น

1. หลักสูตรสถานศึกษา / หลักสูตรสาระการเรียนรู้

2. แผนปฏิบัติงานประจำปี

3. คำสั่ง / ประกาศ

4. บันทึกการประชุม/การนำผลการรายงานไปใช้/

เอกสารการประชุม

5. รายงานผลการปฏิบัติงาน/รายงานผลการดำเนิน

โครงการ

6. ผลการวัดความสำเร็จของกิจกรรมในแต่ละ

โครงการรายงานผลการจัดกิจกรรม

วิดิทัศน์

7. แผนการติดตามประเมินผล
8. เครื่องมือการติดตามประเมินผล
9. รายงานการวิจัย
10. แผนการนิเทศ/บันทึกผลการนิเทศ/ ภาพนิ่ง/
11. เอกสารการระดมทุน/ทรัพยากร
12. รายงานการใช้ทรัพยากรในการจัดการศึกษา
13. แหล่งเรียนรู้/หลักฐานเชิงประจักษ์
14. สื่อนวัตกรรมการเรียนรู้/ทะเบียนสื่อ นวัตกรรม
15. เอกสารเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
16. สังเกตสภาพภูมิทัศน์

รายการประเมิน ด้านที่ 2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ตัวบ่งชี้)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผลการนำหน่วยการเรียนรู้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีการศึกษาวิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (4 ตัวบ่งชี้)

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 คุณภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ตัวบ่งชี้)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 จัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 จัดทำ/พัฒนา/เผยแพร่แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ใช้แหล่งเรียนรู้ /ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (4 ตัวบ่งชี้)

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 จัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 รายงานผลการประเมินและนำมาปรับปรุง/พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 จัดแสดง/ เผยแพร่/ ประกวด/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

ตัวอย่างร่องรอย/เอกสาร/หลักฐานประกอบการประเมิน

1. หลักสูตรสถานศึกษา/หลักสูตรสาระการเรียนรู้
ท้องถิ่น/เอกสาร หลักสูตรแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม/คำสั่งปฏิบัติงาน/แผนปฏิบัติงานประจำปี

2. หนวยการเรียนรู้/แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้/
แผนการนิเทศติดตามผล

3. โครงงานของผู้เรียน

4. บันทึกการประชุม
5. สื่อนวัตกรรมการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้/ทะเบียนสื่อ

นวัตกรรม

6. งานวิจัยในชั้นเรียน
7. เครื่องมือวัดผลประเมินผล
8. แผนงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน/ภาพถ่ายกิจกรรม
9. แฟ้มสะสมผลงานผู้เรียน/รางวัลที่ได้รับ ฯลฯ

รายการประเมิน ด้านที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

(มี 3 องค์ประกอบ 15 ตัวบ่งชี้) ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

(5 ตัวบ่งชี้)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีแผนงานแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนิน

ชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการ

วางแผนชีวิตของตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถ

แก้ปัญหา และพัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบ

ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรม

แนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมนักเรียน (6 ตัวบ่งชี้)

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีแผนงาน/โครงการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน

เพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 จัดกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาดหรือ

ผู้นำเพื่อประโยชน์สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม/ ชมรมตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 มีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น/
วัฒนธรรม/หลักคำสอนทางศาสนาในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 ติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา
กิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
(4 ตัวบ่งชี้)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิด
จิตอาสาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา/พัฒนา
สถานศึกษา/ชุมชนด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและ
สาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนาการ
ดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง

ตัวอย่าง ร่องรอย/เอกสาร/หลักฐานประกอบการ
ประเมิน

1. แผนงาน/โครงการ แน่แนว และระบบดูแล
ช่วยเหลือผู้เรียน
2. การจัดกิจกรรมแนวทางการประเมินผล
3. การนำผลไปใช้ให้ผู้เรียนได้รู้จักศักยภาพ
ของตนเอง
4. แฟ้มสะสมงาน/การสรุปรายงานที่เกี่ยวข้องกับระบบ
ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

- บำเพ็ญประโยชน์
- ผู้เรียน
5. การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดหรือผู้
 6. แผนงาน/โครงการที่ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนา
 7. การจัดกิจกรรมและการประเมินผลตลอดจนการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา/พัฒนาสถานศึกษา/ชุมชนในด้านต่าง ๆ
 8. การจัดกิจกรรมและการประเมินผลตลอดจนการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา/ชุมชนด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมหรือหลักคำสอนทางศาสนาตามภูมิสังคม
 9. แผนงาน/โครงการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
 10. การจัดกิจกรรม และการประเมินผลตลอดจนการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
 11. แฟ้มสะสมงาน/การสรุปรงาน/โครงการที่เกี่ยวข้อง
 12. รูปภาพประกอบการทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - ต่าง ๆ
 13. เกียรติบัตร/รางวัลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
 14. สอบถาม/สัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้แทนชุมชน ฯลฯ

รายการประเมิน ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (มี 2 องค์ประกอบ 7 ตัวบ่งชี้) ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีแผนงาน/โครงการ พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรของสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 การติดตามและขยายผล

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ติดตามผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนาการดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ขยายผลและเผยแพร่ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวอย่างร่องรอย/เอกสาร/หลักฐานประกอบการประเมิน

1. แผนพัฒนาบุคลากร
2. แผนปฏิบัติการประจำปี
3. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม
4. หน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการฯ
5. บันทึกการประชุม
6. แบบประเมินตนเองของครู
7. รายงานการปฏิบัติกิจกรรมคุณธรรม
8. แผนการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

9. รายงานผลการประชุม อบรม และสัมมนา

เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

10. ภาพถ่ายกิจกรรม / รางวัล / เกียรติบัตร ฯลฯ

รายการประเมินด้านที่ 5 ด้านผลลัพธ์ /ภาพความสำเร็จ
(มี 4 องค์ประกอบ 12 ตัวบ่งชี้) ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 สถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 คุณลักษณะของสถานศึกษาพอเพียง

องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

พอเพียง

องค์ประกอบที่ 3 บุคลากรของสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 บุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิต

ด้านเศรษฐกิจอย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวม
และสาธารณประโยชน์

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทาง

วัฒนธรรมและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์

องค์ประกอบที่ 4 ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละ
ระดับชั้นปีการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล

และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล

และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล

และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้ที่ 4.5 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรม

ตัวอย่างร่องรอย/เอกสาร หลักฐานประกอบการ

ประเมิน

1. สภาพภูมิทัศน์สถานศึกษา (ภายใน – ภายนอก)
2. บรรยายภาคการปฏิบัติงานของบุคลากรใน

สถานศึกษา

3. รายงานผลการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน
4. หลักฐานแสดงความเป็น “บุคคลตัวอย่าง /

ต้นแบบ” เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ฯลฯ

สถานศึกษาที่ผ่านการประเมิน “สถานศึกษาพอเพียงคือ

สถานศึกษาที่

1. น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เข้ามาเป็นหลักการในการบริหารสถานศึกษาในทุกมิติ ได้แก่ นโยบาย งบประมาณ บุคลากร สถานที่ และชุมชนสัมพันธ์

2. มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกระบวนการปลูกฝังปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติของผู้เรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้น

3. มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายและสอดคล้องกับบริบทและภูมิสังคมของสถานศึกษา เพื่อเสริมหนุนการปลูกฝังปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับผู้เรียน

4. มีการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้ได้เรียนรู้และพัฒนาตนเพื่อดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง

5. มีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการบ่มเพาะอุปนิสัย “อยู่อย่าง พอเพียง” เช่น ความสะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย มีฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ่มค่าสอดคล้องกับบริบท (Clean green safe save less-waste) และมีผู้บริหารครูและนักเรียนที่เป็นแบบอย่าง (อย่างน้อยห้องละ 1 คน) ในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงหรือการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การที่แต่ละคนนำหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไขมาเป็นกรอบและแนวทางในการคิด-วางแผน-ตัดสินใจและลงมือปฏิบัติในทุกเรื่อง จนกระทั่งชีวิตเจริญก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 ด้าน ได้แก่

ด้านวัตถุ ใช้ทรัพยากร เงินทอง ของใช้ต่าง ๆ อย่างประหยัด และคุ้มค่า สอดคล้องกับความเป็นจริงของชีวิตแต่ละคน อย่างมีเหตุผลด้วยความไม่ประมาท

ด้านสังคม เห็นคุณค่าและมีทักษะในการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยมีวินัย เคารพกฎ - กติการู้จักแบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังมีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่เบียดเบียน จนส่งผลให้เกิดความสามัคคีและเป็นโรงเรียน - ชุมชนแห่งความสุข

ด้านสิ่งแวดล้อม เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า ต้นไม้ อากาศ พลังงาน ฯลฯ ร่วมในกิจกรรมและปฏิบัติตนเพื่อรักษารักษาโลก รักษาสิ่งแวดล้อม ลดขยะ เป็นต้น

ด้านวัฒนธรรม ภูมิใจในความเป็นไทย - รักษาท้องถิ่น ด้วยฐานความรู้และความเข้าใจจากเหง้าของตน ชุมชน ประเทศชาติ ร่วมกิจกรรมและปฏิบัติตนเพื่ออนุรักษ์และสืบทอด ประเพณี วัฒนธรรม ที่ดีงาม (ปริยานุช ธรรมปิยา, 2558, หน้า 13)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศนิศา บุษบงค์, วังรี ชูชาติ และกิตติมา พฤกษุณ (2562, หน้า 101) ได้ทำการศึกษา เรื่อง รูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สร้างรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา และยืนยันรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 858 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม

ที่มีค่าดัชนี ความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 – 1.00 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

อันดับขั้นตอนที่สองผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 3 องค์ประกอบ 79 ตัวแปร ตัวแปรในทุกองค์ประกอบมีค่าน้ำหนัก องค์ประกอบตั้งแต่ 0.51 ถึง 0.88 เรียงตามลำดับค่าน้ำหนักองค์ประกอบรวม คือ การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ จำนวน 39 ตัวแปร การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม จำนวน 21 ตัวแปร และการวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 19 ตัวแปร 2) รูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมและการวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในรูปขององค์ประกอบเชิงยืนยัน อันดับขั้นตอนที่สอง 3) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เรียงองค์ประกอบตามความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมและการวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพทุกองค์ประกอบมีสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชั้นพื้นฐานได้ทุกองค์ประกอบ

ประวัติ พันผาสุข (2562, หน้า 148) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การขับเคลื่อน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย คือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา 11 คน คณะกรรมการสถานักเรียน 11 คน รวมทั้งสิ้น 32 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษเอกสารการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสารและการเขียนบรรยายเชิงพรรณนา ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้ การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอ

เชียงใหม่ มีการจัดองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมี 5 ด้าน 18 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการบริหารจัดการมี 4 องค์ประกอบ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมี 4 องค์ประกอบ 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร มี 3 องค์ประกอบ 4) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมี 2 องค์ประกอบ 5) ด้านผลลัพธ์ความสำเร็จมี 5 องค์ประกอบและโรงเรียนบ้านเมืองคอง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษาแสดงผ่านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์

กฤต หมิ่นเจริญ, จำเนียร พลหาญและกฤษกนก ดวงชาทม ได้ทำการศึกษา เรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา (2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา (3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียน ระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 926 คน จากจำนวนโรงเรียน 197 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนบ้านบัวมาศ (บัวมาศชูศิลป์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบคู่มือการใช้รูปแบบ แบบประเมินรูปแบบสำหรับผู้เชี่ยวชาญและแบบประเมินคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนก่อนและหลังการพัฒนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียน ระดับประถมศึกษาประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบย่อย 15 องค์ประกอบและตัวชี้วัด 64 ตัวบ่งชี้ โดยโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและดัชนีมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 2) ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับ

นักเรียน ระดับประถมศึกษาโดยใช้คู่มือรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 15 กิจกรรม ผ่านการประเมินและตรวจสอบเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน พบว่าผลการประเมินความเหมาะสมของ รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการใช้และผลการประเมินรูปแบบพัฒนาสำหรับนักเรียน ระดับประถมศึกษาพบว่า นักเรียนทุกคนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดก่อนใช้รูปแบบ นักเรียนมีคะแนนระดับพฤติกรรมบ่งชี้ในระดับปานกลาง และหลังใช้รูปแบบนักเรียนมีคะแนนระดับพฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด

สมบัติ ปัญญาคง, ณรงค์ พิมสาร และกาญจนา บุญภักดี (2562, หน้า 178) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 1) เพื่อวิเคราะห์สภาพและความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก (2) รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ประกอบด้วย ภารกิจหลัก 5 ประการดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 4) การมีส่วนร่วมในการ

จัดหารัพยากร 5) การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้ 3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ทั้งด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความถูกต้องของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

นงลักษณ์ ใจฉลาด และบุญชนะ บุญโตนด (2563, หน้า 37) ได้

ทำการศึกษา เรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ควรมีการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบ เทคนิค วิธีการนิเทศ การติดตามระบบการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำนโยบายขับเคลื่อนในสถานศึกษากำหนดเป็นแผนปฏิบัติงาน ประจำปี และควรติดตามตรวจสอบควบคุมการขับเคลื่อนดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกทักษะการจัดการเผชิญสถานการณ์การโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงศึกษาหลักสูตรและการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้จากสถานศึกษาต้นแบบและนิเทศติดตามการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เป็นระยะ 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรมีการบูรณาการกิจกรรมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการใช้หลักพอประมาณ มีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันขับเคลื่อนสู่ 4 มิติ คือ ด้านสังคม วัตถุ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม และมีชุมชนผู้ปกครองหน่วยงานภายนอกมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากขึ้น 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ควรมีการอบรมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตระหนักถึงการนำหลักการสู่สถานศึกษาอย่างแท้จริง และสร้างให้เกิดความยั่งยืน นำคณะครูศึกษาสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จเป็นต้นแบบ

ศุภกร ศรเพชร (2561, หน้า 1) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหาร การศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตเศรษฐกิจพิเศษ การวิจัยมีความ มุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวโน้มต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาและ องค์ประกอบการบริหารการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตเศรษฐกิจ พิเศษ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีจำนวน 60 คน คือ ผู้บริหารการศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียนครูและนักเรียนได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง การรวบรวมข้อมูลกระทำโดยพหุ วิธีกร ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสาร การสังเกตและจดบันทึก การสัมภาษณ์ และการ สอนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการแปลความและตีความหมายข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า 1) มีการเตรียมความพร้อมทางด้านทรัพยากรมนุษย์ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ การบริหารจัดการไว้รองรับการพัฒนาในทุกด้านของเขตเศรษฐกิจพิเศษ และ 2) มีองค์ ประกอบ 8 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหาร 2) หลักสูตร 3) ครู 4) นักเรียน 5) การเรียนการสอน 6) การวิจัยและพัฒนา 7) เครือข่ายการเรียนรู้ และ 8) สื่อและเทคโนโลยี

สุทธิศักดิ์ แก้วจินดา และศิริกาญจน์ ไกรบำรุง (2561, หน้า 412) ได้ทำงาน วิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวศาสตร์แห่ง พระราชา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อนำเสนอรูปแบบการ บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวศาสตร์แห่งพระราชาและวัตถุประสงค์เฉพาะคือ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวศาสตร์แห่งพระราชา (2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวศาสตร์แห่งพระราชา (3) เพื่อ ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวศาสตร์แห่งพระราชาพื้นที่ที่ใช้ ในการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวศาสตร์แห่งพระราชาเป็น สถานศึกษา ต้นแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตาม ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ คือ โรงเรียนบ้านคูเมือง (อ๋อนอหนูเคราะห์) สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมิน รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวศาสตร์แห่งพระราชา คือ ผู้บริหาร สถานศึกษาต้นแบบ การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตาม ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบ สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ แบบสัมภาษณ์กรรมการนักเรียน จำนวน 8 ข้อ แบบสัมภาษณ์กรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อแบบสนทนากลุ่มหัวหน้าสาระการ เรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการบริหาร จำนวน 12 ข้อ และแบบประเมิน

รูปแบบ การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวศาสตร์แห่งพระราชฯ จำนวน 30 ข้อ
 ตรวจสอบเครื่องมือเพื่อหาค่าความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน
 ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวศาสตร์แห่ง
 พระราชฯ นั้น สถานศึกษาได้บูรณาการหรือสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 ซึ่งประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผลการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้
 และเงื่อนไขคุณธรรมลงในภารกิจของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านวิชาการ ด้าน
 งบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปมีความกลมกลืนและ
 เชื่อมโยงกันโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
 ความเป็นกัลยาณมิตรต่อเพื่อนร่วมงานโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด
 เป็นหลัก 2) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวศาสตร์แห่งพระราชฯ ที่สร้าง
 ขึ้นเป็นรูปแบบที่มีลักษณะเป็นการบริหารโดยใช้กิจกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมี
 องค์ประกอบของรูปแบบที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการ
 บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวศาสตร์แห่งพระราชฯ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ
 6 ประการคือ 2.1) วิสัยทัศน์ 2.2) หลักการ 2.3) วัตถุประสงค์ 2.4) การจัดกลไกในการ
 ดำเนินงาน 2.5) กระบวนการของรูปแบบและ 2.6) การประเมินผลรูปแบบ 3) ผลการ
 ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวศาสตร์แห่งพระราชฯ พบว่ามี
 ความเหมาะสมและเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

พิกุล ภูมิโคกรักษ์ (2561, หน้า 401) ได้ทำการศึกษา เรื่อง กลยุทธ์
 การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขนาดเล็ก
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์
 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
 พอเพียงของโรงเรียนขนาดเล็กและเพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก
 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษานครราชสีมา ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานระหว่าง
 การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการวิจัยเชิงปริมาณ แบบสอบถามเก็บ
 ข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 248 โรงเรียนและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์
 เอกสารและการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย
 ค่าส่วนเบี่ยงเบนและความต้องการจำเป็น (PNIModified) การวิเคราะห์ จุดแข็งจุดอ่อน
 โอกาสและภาวะคุกคามใช้เทคนิค SWOT Analysis การกำหนดกลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติ

ใช้ SWOT Matrix โดยการสนทนากลุ่มส่วนการประเมินกลยุทธ์ประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ใช้กลยุทธ์ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นมีค่าเฉลี่ย มีค่าต่ำกว่าค่าดัชนี PNI เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยพบว่า ด้านวิชาการ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียน การสอน ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านเครื่องมือการวัดประเมินผล ด้านกิจกรรมนักเรียน และด้านบุคลากรมีความต้องการสูงกว่าค่าดัชนี PNI ถือเป็นด้านที่ควรได้รับการพัฒนา 2) กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ กลยุทธ์บริหารจัดการสถานศึกษา โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลยุทธ์พัฒนากิจกรรมผู้เรียนสู่วิถีพอเพียง กลยุทธ์สร้างวัฒนธรรมองค์กรสู่วิถีพอเพียงและมี 13 กลยุทธ์รอง 61 แนวทางปฏิบัติ ยุทธศาสตร์ การบริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

สมาน วิโรจน์อุไรเรือง (2560, หน้า 233) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 การวิจัยนี้ ได้ตั้งวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) สร้างยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3) ประเมินยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำเสนอผลการดำเนินการนำเสนอ เป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน จากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามและจากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดย วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 103 คน ผู้บริหาร โรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นด้านเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 โรงเรียน สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 สร้าง ยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิในการสร้างยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาขึ้น พื้นฐานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 9 คน เพื่อร่วมสนทนากลุ่ม ขั้นตอนที่ 3

ประเมินยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเก็บข้อมูลจากการประชุม สัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) จำนวน 11 คน เพื่อเสนอแนะปรับปรุงประเมิน ยุทธศาสตร์โดยผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพ ยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย การดำเนินงานด้านผลลัพธ์ภาพความสำเร็จและอันดับสุดท้าย คือ การดำเนินงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามลำดับ 2) ยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีองค์ประกอบของยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย เงื่อนไขของการนำยุทธศาสตร์มาใช้ 3) ผลการประเมินยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า องค์ประกอบของยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย เงื่อนไขของการนำยุทธศาสตร์มาใช้เพื่อให้ยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครั้งนี้ สถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลผู้วิจัยได้กำหนดเงื่อนไขไว้ดังนี้ ก. ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ข. ด้านครู ค. ด้านคณะกรรมการสถานศึกษา ง. ด้านผู้ปกครองและนักเรียนตัวชี้วัดความสำเร็จการวัดผลและประเมินผลการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่สถานศึกษาพอเพียงที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศโดยการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 684 คน และศึกษาดูงานกรณีศึกษาสถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศจำนวน 3 แห่ง เพื่อกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบและประเมินองค์ประกอบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษา พอเพียงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่สถานศึกษาพอเพียงที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศที่ได้ในขั้นตอนที่ 1 และประเมินองค์ประกอบของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน

กัลลิกา ศรีหาสาร (2561, หน้า 237) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่

สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศจากการสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานเศรษฐกิจพอเพียงพบว่าสภาพปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบหลัก พบว่าสภาพปัจจุบันปัญหามากที่สุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาสำหรับความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบหลัก พบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านผลลัพธ์ที่เกิดต่อชุมชนจากการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษา (2) สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ พบว่า มีจำนวน 7 องค์ประกอบหลัก มีองค์ประกอบย่อย 24 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษามีองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบ 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษามีองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ 5) ด้านการสร้างเครือข่ายและขยายผลมีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ 6) ด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษา มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบและ 7) ด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อชุมชนจากการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษามีองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ

กฤติเดช สุขสาร (2560, หน้า 89) ได้ทำการศึกษา เรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนา ครูและนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คนตรวจสอบและยืนยันด้วยเทคนิค EDFR จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน และประชุมประชาพิจารณ์ ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและแบบประชาพิจารณ์สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และการวิเคราะห์

เนื้อหาผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนา ครูและนักเรียนในศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบที่สำคัญที่จะต้องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในการนำไปใช้บริหารจัดการสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย

1)คุณลักษณะ ได้แก่ 1.1) ความพอ ประมาท 1.2) ความมีเหตุผล 1.3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี
 2) เงื่อนไขการตัดสินใจ ได้แก่ 2.1) เงื่อนไขความรู้ 2.2) เงื่อนไขคุณธรรมและ 2.3) การพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ระดับสากลระดับชาติและระดับท้องถิ่น 2) ด้านการจัดการเรียนรู้มีรูปแบบการจัดการ เรียนรู้ที่หลากหลายมีเวทีให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสดงออกอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านการวัดและประเมินผล มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการศึกษา 4) ด้านการบริหารจัดการมีการกระจายอำนาจและนำนโยบายสู่การปฏิบัติมีการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะของบุคลากรและ 5) ด้านการพัฒนาวิชาชีพมีครูและบุคลากรเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกและเข้าใจเป้าหมายของการจัดการศึกษายอมรับสิ่งใหม่เข้ารับการพัฒนาทักษะ ด้านการใช้เทคโนโลยีผลการนำเสนอการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาครูและนักเรียนใน ศตวรรษ ที่ 21 ต่อผู้ทรงคุณวุฒิปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกับความเป็นไปได้ทุกด้าน

ตอนที่ 3 แนวคิดการวิจัยเชิงคุณภาพและพหุกรณีศึกษา

(Multi – Case Study Research)

1. หลักการและแนวคิดงานวิจัยเชิงคุณภาพ

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ศึกษาในภาพรวมของการวิจัยเชิงคุณภาพและรายละเอียดของพหุกรณีศึกษารายละเอียดแต่ละประเด็นดังนี้

การวิจัยที่ใช้วิธีวิทยาเชิงคุณภาพศึกษาปรากฏการณ์ทางการศึกษานั้น จัดเป็นกระแสรองในการนำมาใช้ต่อจากวิธีวิทยาเชิงปริมาณในลาว ค.ศ. 1960 เป็นต้นมา วิธีวิทยาเชิงคุณภาพมีกำเนิดและได้รับการพัฒนาในฐานะเป็นวิชาชีพใช้ค้นหาความรู้ ความจริงของกลุ่มนักวิชาการด้านมานุษยวิทยา (Anthropologist) และสังคมวิทยา (Sociologist) และนักชาติพันธุ์วรรณา เป็นต้นมาวิธีวิทยาเชิงคุณภาพมีกำเนิดและได้รับการพัฒนาในฐานะเป็นวิชาชีพใช้ค้นหาความรู้ความจริงของกลุ่มนักวิชาการ ด้านมานุษยวิทยา

(Ethnologist) และสังคมวิทยาและนักชาติชาติพันธุ์วรรณา แม้ว่าในระยะแรก ๆ ของการนำวิธีวิทยาเชิงคุณภาพมาใช้เป็นเครื่องมือศึกษาหาความรู้จะได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ นานา ไม่ว่าจะเห็นประเด็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือครั้งในตัวของนักวิจัยและผลที่ได้รับ ตลอดจน กระบวนการดำเนินงานที่ดูเหมือนว่าค่อนข้างจะไม่เป็นปรนัยแต่กระนั้นก็ตาม ปัจจุบันนี้วิธีวิทยาเชิงคุณภาพได้รับการยอมรับนำมาใช้เป็นเครื่องมือ หรือวิธีการแสวงหาความรู้ ความจริงในวงวิชาการวิชาชีพต่าง ๆ กันอย่างแพร่หลายทุกสาขาวิชา (รัตนะ บัวสนธ์, 2555, หน้า 25) ในการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าเสนอเกี่ยวกับวิจัยเชิงคุณภาพดังนี้

1.1 ความหมายและแนวคิดการวิจัยเชิงคุณภาพ

ชานาญ คำบัญญัติสินัย (2559, หน้า 134) กล่าวว่า การวิจัยเชิงคุณภาพด้านการศึกษาศาสนาการณที่ เป็นไปตามธรรมชาติในทุกมิติมุ่งการค้นหาคำตอบประเด็นปัญหาสังคมหรือปัญหาของมนุษย์ความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับสภาพแวดล้อมมีการออกแบบการวิจัยที่ยืดหยุ่นได้ นักวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในกระบวนการวิจัยและเน้นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยพื้นฐานความจริงและวิธีการค้นหาความจริงที่เป็นบ่อเกิดวิธีวิทยาเชิงคุณภาพในการวิจัย คือ ความเชื่อที่ว่าความเป็นจริงของศิลปะนั้นมีได้คงที่หรือมีระบบกฎเกณฑ์ที่แน่นอนสมมาเสมอแต่ที่ความเป็นจริงของสรรพสิ่งนั้นมีความหมายและแปรเปลี่ยนไปตามบริบทรอบข้างโดยเฉพาะความเป็นจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์และพฤติกรรมทางสังคมของกลุ่มคนใด ๆ ก็ตามล้วนถูกกำหนดขึ้นจากสภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมนั้น ๆ เป็นสำคัญพื้นฐานความเชื่อเช่นนี้ ได้แก่ ปรากฏการณ์นิยมปฏิสัมพันธ์ทางสัญลักษณ์และวัฒนธรรมซึ่งมีสาระโดยสังเขปดังนี้

1. ปรากฏการณ์นิยมพื้นฐานความเชื่อในกลุ่มนี้มีสาระสำคัญว่าบุคคลแสดงพฤติกรรมใด ๆ ให้ปรากฏสังเกตได้นานเป็นเพราะบุคคลนั้นได้เรื่องให้ ความหมายแล้วจึงแสดงพฤติกรรมดังกล่าวในนั้นพฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนจึงขึ้นอยู่กับบุคคลนั้นเลือกให้ความหมายและแสดงพฤติกรรมด้วยเหตุนี้การที่จะเข้าใจพฤติกรรมที่สังเกตได้อย่างถูกต้องจึงจำเป็นต้องรู้ถึงที่มาของการให้ความหมายซึ่งอยู่เบื้องหลังพฤติกรรมดังกล่าวเสร็จก่อนนั้นคือพฤติกรรมปรากฏมีอาจตีความหมายได้ตามที่ปรากฏจะต้องอธิบายตีความตามที่บุคคลผู้ซึ่งแสดงพฤติกรรมนั้นให้ความหมาย

2. ปฏิสัมพันธ์ทางสัญลักษณ์พื้นฐานความเชื่อกลุ่มนี้ก็คล้ายกับกลุ่มแรกในแง่ที่ว่าพฤติกรรมของมนุษย์ล้วนมีความหมายเป็นตัวกำหนดให้แสดงออกมาแต่มีความแตกต่างในประเด็นที่ว่าบุคคลใด ๆ แสดงพฤติกรรมออกเป็นเพราะบุคคลได้มาอยู่

ร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันจนกระทั่งเกิดการเรียนรู้อยอมรับว่าพฤติกรรมใดที่กลุ่มบุคคลนั้นคาดหวังให้สมาชิกในกลุ่มกระทำหรือไม่กระทำหากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แสดงพฤติกรรมออกมาแล้วไม่ตรงกับความคาดหวังของกลุ่มบุคคลนั้น ๆ จะไม่ได้รับการยอมรับจากบุคคลนี้ บุคคลผู้ซึ่งแสดงพฤติกรรมดังกล่าวจะเกิดการเรียนรู้อีกว่าไม่ควรแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นอีก นั่นคือการให้ความหมายของการแสดงออกพฤติกรรมนั้น

วัฒนธรรมสำนึกคิดนี้อธิบายว่าพฤติกรรมของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นในระดับตัวบุคคลหรือระดับกลุ่มจะมีความหมายและความเป็นจริงอย่างไรขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดกล่าวคือพฤติกรรมเดียวกันถ้าปรากฏในต่างวัฒนธรรมจะมีความหมายแตกต่างกันด้วย ดังนั้นการศึกษาทำความเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ทั้งที่เป็นพฤติกรรมส่วนบุคคลและพฤติกรรมทางสังคมจึงต้องทำความเข้าใจวัฒนธรรมที่บุคคลนั้นเกิดและอาศัยอยู่จึงจะอธิบายพฤติกรรมดังกล่าวได้ถูกต้องที่กล่าวมาเป็นพื้นฐานทางปรัชญาในส่วนที่เกี่ยวกับอภิปรัชญาหรือพื้นฐานความเชื่อที่ช่วยอธิบายว่าอะไรคือความจริง วิธีวิทยาเชิงคุณภาพนั้นต้องอาศัยช่องทางหรือประสาทสัมผัสทั้ง 5 เช่นกันนั้น คือ ยืนอยู่บนพื้นฐานปรัชญา ประจักษ์นิยมเช่นกันแต่ไม่ใช่ว่าข้อมูลของความจริงที่รับผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 นี้ จะต้องกำหนดแฉงนับวัดค่าเป็นตัวเลขจำนวนเสมอไปแต่ยังมีข้อมูลอื่นที่ไม่ใช่ตัวเลข หากว่าก็ยังเป็นความจริงได้ด้วยเช่นกันพื้นฐานทางปรัชญาที่ทำให้ เกิดวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ

สูกางค์ จันทวานิช (2550, หน้า 13) กล่าวว่าได้ให้ความหมายของการวิจัยเชิงคุณภาพ ไว้ว่าเป็นการแสวงหาความรู้ด้วยการพิจารณาปรากฏการณ์ทางสังคมจากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงในทุกมิติเพื่อหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับสภาพแวดล้อมวิธีการนี้จะสนใจข้อมูลด้านความรู้สึกนึกคิดความหมาย ค่านิยมโดยกรรมกรของบุคคลนอกเหนือไปจากข้อมูลเชิงปริมาณมากใช้เวลานานในการศึกษาดิตตามระยะยาวใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการเป็นวิธีการหลักในการเก็บข้อมูลและเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยและสิน พันธุ์พินิจ (2551, หน้า 57) ได้ให้ความหมายของการวิจัยเชิงคุณภาพไว้ว่าเป็นการวิจัยเชิงคุณลักษณะของประชาชนและสังคมบนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นธรรมชาติไม่ได้เน้นข้อมูลที่เป็นจำนวนและวิเคราะห์ด้วยสถิติมีความเป็นนามธรรม (Abstract) เป็นการศึกษาความจริง (Reality) จะปรากฏการณ์เป็นธรรมชาติ (Naturalistic) ของบุคคลและสังคมที่ปราศจากการปรุงแต่งเพื่อทราบลักษณะที่แท้จริงของบุคคลและสังคมนั้น สอดคล้องกับ ชาย โพธิสิตา (2554, หน้า 29) ได้ให้ความหมายของ “การวิจัยเชิงคุณภาพ” ไว้ว่าเป็นการวิจัยที่ทำในสถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติใช้ วิธีการศึกษาและเครื่องมือในการ

เก็บข้อมูลที่หลากหลายแต่เครื่องมือที่สำคัญที่สุด คือ ตัวนักวิจัยเองมีการออกแบบที่ยืดหยุ่นดำเนินการศึกษาและทำการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยตรรกะแบบอุปนัยการวิเคราะห์กับการเก็บข้อมูล 3 ดำเนินไปพร้อมกันในสนามมุ่งตีความเพื่อทำความเข้าใจความหมายของพฤติกรรมหรืออธิบายปรากฏการณ์ในทัศนะของผู้ที่ศึกษาโดยมีจุดยืนอยู่บนบริบทของปรากฏการณ์หรือของผู้ที่ศึกษาเหล่านั้น

การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นไปตามธรรมชาติ ในทุกมิติมุ่งการค้นหาค้นหาประเด็นปัญหาสังคมหรือปัญหาของมนุษย์ความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับสภาพแวดล้อมมีการออกแบบการวิจัยที่ยืดหยุ่นได้นักวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในกระบวนการวิจัยและเน้นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยพื้นฐานความจริงและวิธีการค้นหาความจริงที่เป็นบ่อเกิดวิธีวิทยาเชิงคุณภาพในการวิจัย คือ ความเชื่อที่ว่าความเป็นจริงของศิลปะนั้นมีได้คงที่หรือมีระบบกฎเกณฑ์ที่แน่นอนสมมาเสมอแต่ที่ความความเป็นจริงของสรรพสิ่งนั้นมีความหมายและแปรเปลี่ยนไปตามบริบทรอบข้างโดยเฉพาะความเป็นจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์และพฤติกรรมทางสังคมของกลุ่มคนใด ๆ ก็ตามล้วนถูกกำหนดขึ้นจากสภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมนั้น ๆ เป็นสำคัญพื้นฐานความเชื่อเช่นนี้ ได้แก่

1.2 ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงคุณภาพ

สุภางค์ จันทวานิช (2550, หน้า 13 – 14) ได้อธิบายลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพดังนี้

1. เน้นการมองปรากฏการณ์ให้เห็นในภาพรวมโดยการมองจากหลายแง่มุมการศึกษาปรากฏการณ์สังคมจะต้องกระทำโดยศึกษาปรากฏการณ์นั้นจากแง่มุมหรือแนวคิดทฤษฎีที่มีความหลากหลายมากกว่ายึดแนวคิดอันใดอันหนึ่งเป็นหลัก นอกจากนี้ไม่พิจารณาปรากฏการณ์อย่างเป็นเสียงเดียวด้านใดด้านหนึ่ง
2. เป็นการศึกษาติดตามระยะยาวและเจาะลึกเพื่อให้เข้าใจความเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์สังคมซึ่งมีความเป็นพลวัต
3. ศึกษาปรากฏการณ์ในสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติเพื่อให้เข้าใจความหมายของปรากฏการณ์มักมีการวิจัยสนาม (Field Research) ไม่มีการควบคุมและทดลองในห้องปฏิบัติการเพราะทำให้ผู้วิจัยไม่เห็นปรากฏการณ์ในบริบททางสังคมและวัฒนธรรม
4. คำนิยามถึงความเป็นมนุษย์ของผู้ถูกวิจัยด้วยเหตุที่ว่าการศึกษาปรากฏการณ์สังคมเป็นการศึกษามนุษย์จึงให้ความสำคัญและเคารพผู้ถูกวิจัยในฐานะเพื่อ

มนุษย์จะเข้าไปสัมผัสสร้างความสนิทสนมและความไว้วางใจเชื่อใจเข้าใจไม่มีแบ่งเขาแบ่งเรา ไม่นำข้อมูลของผู้ถูกวิจัยไปในทางที่เสื่อมเสียไม่ฝืนใจเมื่อพูดถึงวิจัยไม่เต็มใจตอบนักวิจัย และจัดเข้าไปสัมผัสมากกว่าจะใช้เป็นเครื่องมือวิจัยอื่นใดเป็นสื่อกลาง

5. ใช้การพัฒนาและวิเคราะห์แบบอุปนัยเป็นการนำข้อมูลรูปแบบใด ๆ และหลายกรณีมาสรุปเป็นข้อสรุปเชิงนามธรรมโดยพิจารณารวมที่จะพบจะเน้นการวิเคราะห์แบบอุปนัยมากกว่าใช้สถิติตัวเลข

6. เงินปัจจัยหรือตัวแปรด้านความรู้สึกลึกซึ้งคิดจิตใจความหมายในปรากฏการณ์ทางสังคมนักวิจัยเชิงคุณภาพเชื่อว่าองค์ประกอบด้านจิตใจความคิดและความหมายคือสิ่งที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรมมนุษย์และเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมมนุษย์ที่แสดงออกมา

1.3 ความน่าเชื่อถือของงานวิจัยเชิงคุณภาพ

Graneheim (2004, pp. 105 – 112); Guba & Lincoln, 1989. อ้างถึงใน กิติพัฒน์ นนทปัทมเศษกุลย์ (2550, หน้า 30 – 34) ได้ระบุเกณฑ์ในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของงานวิจัยเชิงคุณภาพไว้ 4 ประเด็นดังนี้

1. ความน่าเชื่อถือได้หมายถึงความสอดคล้องของข้อมูลและการตีความของผู้วิจัยกับความเป็นจริงของผู้ให้ข้อมูลและนักวิจัยนักวิจัยควรดำเนินการเพื่อให้เกิดความเชื่อถือได้ของงานวิจัยดังนี้

1.1 อยู่ในสนามเป็นช่วงระยะนาน นานจนผู้วิจัยสามารถสร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูลจะแน่ใจว่าจะได้ความจริงจากผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งทำให้นักวิจัยสามารถขจัดอคติและตรวจสอบความเข้าใจในประเด็นสำคัญ ๆ ให้ถูกต้อง

1.2 การที่นักวิจัยจะได้มีโอกาสใกล้ชิดกับกลุ่มตัวอย่างเป็นช่วงระยะนาน (Prolonged Engagement) เป็นการที่นักวิจัยใช้เวลาที่ยาวนานทุ่มเทเวลาให้ใกล้ชิดทำให้ตรวจสอบได้ว่าข้อมูลที่ได้นั้นมีความผิดพลาดบิดเบือนมากน้อยเพียงใดไม่ว่าจะเกิดจากตัวตนของนักวิจัยเกิดจากผู้ให้ข้อมูลและเป็นการสร้างความไว้วางใจให้กับผู้ให้ข้อมูลเพื่อผลในการสร้างความเชื่อถือของข้อมูลในระดับสูง

1.3 สังเกตอย่างจริงจังและต่อเนื่องยาวนาน (Persistent Observation) เพื่อเข้าใจคุณลักษณะสำคัญรวมทั้งเข้าใจสิ่งที่ผิดปกติพร้อมทั้งเข้าใจความหมายนั้น ๆ

1.4 ตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ได้แก่การศึกษาจากแหล่งที่มาต่าง ๆ ของข้อมูลหลายแหล่งการใช้มุมมองทางทฤษฎีหลาย ๆ ทฤษฎี ตรวจสอบซึ่งกันและกันและถ่ายทอด เล่าตรวจสอบระหว่างเพื่อนร่วมวิจัยและผู้เกี่ยวข้องทุกขั้นตอนของการวิจัย

2. การถ่ายโอนผลงานวิจัย (Transferability) การถ่ายโอนผลการวิจัยเป็นความสามารถอ้างผลการวิจัยไปยังสภาพการณ์ในบริบทที่คล้ายคลึง กันโดยได้เสนอให้ใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive selection) การหาข้อสนเทศในทุก ๆ ด้านอย่างครบถ้วนหาข้อมูลของแนวคิดในสมมติฐานที่สร้างขึ้นเพื่อสร้างแนวทางอันอาจทำให้เกิดการถ่ายโอนผลวิจัยไปสู่บริบทอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกันได้

3. การพึ่งพากับคนอื่น (Dependability) หมายถึง การและผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดหรือกรอบทฤษฎีที่มีอยู่ซึ่งอาจทำได้โดยการใช้วิธีอื่น ๆ เข้าร่วมกันหลายวิธีในการตรวจสอบความตรงของข้อมูลของแนวทฤษฎีการใช้นักวิจัยหลายคนร่วมสังเกตสิ่งเดียวกัน ฯลฯ เพื่อความผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะไปในทางทิศทางเดียวกันสนับสนุนกันหรือขัดแย้งกันและอาจใช้วิธีการวิเคราะห์ที่บทวนแบบแผนที่แตกต่างออกไป (Negative Case Analysis)

4. การยืนยันผล (Confirmability) หมายถึง ความสามารถในการยืนยันผลอันเกิดจากข้อมูลให้ใช้วิธีการสะท้อนคิด (Reflection) ในทุกขั้นตอนของการวิจัยโดยอาจสะท้อนแนวคิดร่วมกับทีมวิจัย (Member Checking) เพื่อให้การมองปัญหาของผู้วิจัย มีความชัดเจนหรืออาจทดสอบผลการศึกษาที่ได้และการตีความข้อมูลด้วยการให้ผู้ให้ข้อมูลได้ตรวจสอบ

1.4 ขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพมีขั้นตอนในการวิจัยคล้ายคลึงกับงานวิจัยทั่วไป แต่อาจแตกต่างกันในรายละเอียดของขั้นตอนต่าง ๆ อย่างไรก็ตามนักวิจัยต้องพิจารณาให้ชัดเจนก่อนว่าประเด็นปัญหาที่น่าสนใจเหมาะสมกับการใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพหรือไม่ โดยมีหลักการพื้นฐานว่าเสียดที่ เหมาะสมกับการวิจัยเชิงคุณภาพคือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกความเชื่อค่านิยมอุดมการณ์ของมนุษย์ในสังคมหรือเรื่องที่มีลักษณะเป็นนามธรรมอื่น ๆ รวมถึงเรื่องที่เป็นการอธิบายขั้นตอนกระบวนการของเรื่องราวต่าง ๆ ในที่นี้จะกล่าวถึงขั้นตอนของการวิจัยเชิงคุณภาพ 6 ขั้นตอนพอสังเขปดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2553, หน้า 13 – 14)

1. ชั้นระบุปัญหาการวิจัยขั้นตอนนี้จัดเป็นขั้นตอนแรกที่น่าวิจัยต้องระบุให้ชัดว่าปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการคำตอบคืออะไรหาไม่สามารถระบุได้ก็ไม่สามารถดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่อไปได้ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องยากสำหรับนักวิจัยมือใหม่ที่อาจเห็นทุกเรื่องเป็นปัญหาไปหมดหรือไม่เห็นปัญหาใดเลยขณะที่การวิจัยโดยเฉพาะการทำวิทยานิพนธ์มีข้อจำกัดในการเลือกปัญหาการวิจัยอยู่หลายประการสรุปเป็นประเด็นที่ควรคำนึงถึงในการเลือกปัญหาการวิจัย 6 ประเด็นคือ 1) ปัญหาวิจัยความตรงกับศาสตร์หรือสาขาวิชาที่เรียนตอบปัญหาวิจัยมีความหมาย 2) ปัญหาวิจัยมีความใหม่ 3) ปัญหาการวิจัยนั้นมีความเป็นไปได้ที่จะทำการวิจัยได้สำเร็จ 4) ปัญหาการวิจัยตรงกับความสนใจของนักวิจัย 5) ปัญหาของการวิจัยนั้นมีความเป็นไปได้ที่จะทำงานวิจัยได้สำเร็จและ 6) เกณฑ์อื่น ๆ เช่น เรื่องระยะเวลา ค่าใช้จ่ายความปลอดภัยในการทำวิจัย เป็นต้น

2. ชั้นทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของขั้นตอนนี้ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญเพื่อช่วยขยายโลกทัศน์ของนักวิจัยให้เห็นขอบเขตความรู้ที่มีอยู่แล้วในงานวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้กรอบแนวคิดแบบรวมที่พร้อมจะปรับกรอบตามข้อมูลเชิงประจักษ์ที่พบในสนามการวิจัยก็ตามแต่การทบทวนวรรณกรรมก็ช่วยเกิดสมมติฐานชั่วคราวที่ใช้เป็นช่องทางในการค้นหาข้อมูลได้ต่อไปดังนั้นการที่นักศึกษาทบทวนวรรณกรรมได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งและครอบคลุมก็จะช่วยให้นักศึกษาสามารถระบุปัญหาการวิจัยได้อย่างชัดเจนและสามารถดำเนินการในขั้นตอนที่ 3 ได้ต่อไป

3. ชั้นวางแผนและออกแบบการวิจัยเป็นขั้นตอนที่นักวิจัยต้องออกแบบว่าการศึกษาข้อมูลจากกรณีศึกษาหรือกลุ่มเป้าหมายกลุ่มใดที่ไหนจะเข้าสู่สนาม วิจัยอย่างไร ระยะเวลาในสนามวิจัยไว้เท่าไรจะใช้เครื่องมืออะไรในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือนั้นจะสร้างอย่างไรจะเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างไรจะตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลด้วยวิธีใดจากวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไรและจะเสนอผลการวิจัยอย่างไร

4. ชั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนที่ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนที่วางไว้โดยขั้นตอนก่อนหน้านี้คือการเลือกสนามวิจัยกลุ่มเป้าหมาย หรือกรณีศึกษาวิธีในการรวบรวมข้อมูลซึ่งรวมถึงแนวคำถามและประเด็นต่าง ๆ ที่จะใช้ในการสัมภาษณ์สังเกตการณ์สนทนากลุ่มหรือการศึกษาเอกสารในสนามการวิจัยด้วยขั้นตอนนี้ประกอบด้วย ขั้นตอนง่าย ๆ คือ 1) การเข้าสู่สนามการวิจัย 2) การสร้างความสัมพันธ์และความคุ้นเคยกับสนามการวิจัยและ 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเนื่องจากการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพจะต้องวิเคราะห์ไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลและยังทำต่อไปหลังการเก็บรวบรวมข้อมูลสิ้นสุดลงทั้งนี้เพื่อการวิจัยลักษณะนี้นักวิจัยจะมีสมมติฐานชั่วคราว (Working Hypothesis) ที่เกิดจากประสบการณ์แนวคิดทฤษฎีอยู่แต่เดิมจะถูกทดสอบด้วยข้อมูลที่เก็บได้ขณะเดียวกันก็จะเกิดสมมติฐานใหม่ขึ้นมาสมมติฐานที่เกิดขึ้นเหล่านี้จะนำไปสู่การเก็บรวบรวมข้อมูลและเกิดคำถามใหม่ ๆ ขึ้นต่อไปดังนั้นจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล

6. ชั้นสรุปและอภิปรายผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัยและสืบเนื่องจากการวิเคราะห์ ข้อมูลเป็นขั้นตอนที่นักวิจัยต้องตัดสินใจว่าจะเสนอสารสนเทศอะไร ผู้อ่านโดยทั่วไปจะเป็นการสรุปสาระสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัยและตอบสมมติฐาน การวิจัยให้ครบถ้วนรวมทั้งต้องอภิปรายผลการวิจัยด้วยหลักการเหตุผลที่ทำให้ผู้อ่าน กระจางใจว่าทำไมจึงได้ผลการวิจัยเช่นนี้โดยท้ายที่สุดของขั้นตอนนี้คือการให้ข้อเสนอแนะต่อการนำไปใช้และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนั้นนักวิจัยจึงต้องทุ่มเท กำลังปัญญา กำลังและความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ซึ่งจะสามารถดำเนินการในขั้น ตอนนี้ได้อย่างมีคุณภาพ

สรุปการวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษาเป็นการศึกษาปรากฏการณ์ทางการศึกษาเพื่อจะแสวงหาความรู้ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติ ทุกมิติเพื่อค้นหาความจริงทางสังคมจากปรากฏการณ์หรือปัญหาประสบการณ์ต่าง ๆ ของปรากฏการณ์ เพื่อหาความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม เป็นการติดตามการศึกษาติดตามระยะยาวใช้การสังเกต แบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการเป็นวิธีการหลักในการเก็บข้อมูลที่หลากหลายในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน และเน้นการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย เครื่องมือที่สำคัญที่สุดคือ ตัวนักวิจัยเองมีการออกแบบที่ยืดหยุ่นดำเนินการศึกษาและทำการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยตรรกะ แบบอุปนัยการวิเคราะห์กับการเก็บข้อมูล

2. การวิจัยแบบพหุกรณีศึกษา

2.1 ความหมายของพหุกรณีศึกษา

ตามพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2551 ได้กล่าวถึงความหมายของกรณีศึกษาไว้ว่าการศึกษาซึ่งอาจเป็นบุคคลชุมชนหน่วยงาน เรื่องเหตุการณ์หรือปัญหาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานในเรื่องนั้นอย่างละเอียดและมี

การวิเคราะห์เจาะลึกถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและสามารถให้การปรึกษาในเรื่องนั้นได้ในทางการวิจัยหมายถึงการนำข้อมูลรายละเอียดของกรณีศึกษามาใช้เป็นหลักฐานในการสรุปหลักการต่าง ๆ สอดคล้องกับบองอานัยพัฒน์ (2554, หน้า 330) ได้กล่าวถึงความหมายของ “กรณีศึกษา” ไว้ว่าเป็นกระบวนการและผลผลิตของการสืบค้นหาความรู้ความจริงอย่างละเอียดลุ่มลึกเกี่ยวกับกรณีหรือปรากฏการณ์บางอย่างที่สนใจซึ่งเกิดขึ้นในบริบทหรือระบบที่มีขอบเขตเฉพาะเจาะจง สอดคล้องกับ รัตนะ บัวสนธ์ (2555, หน้า 33) ได้กล่าวถึงความหมายของกรณีศึกษาไว้ว่าเป็นการเลือกศึกษาจากหน่วยที่ต้องการศึกษาเพียงหน่วยเดียวซึ่งคำว่าหน่วยในที่นี้อาจหมายถึงบุคคลองค์กรชุมชนช่วงเวลาสถานการณ์ก็ได้ถ้าที่นักวิจัยทำการศึกษา ชุมชนในชุมชนหนึ่งเพื่อต้องการอธิบายทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของชุมชนนั้นตั้งแต่แรกก่อตั้งจนกระทั่งปัจจุบันหรือนักวิจัยเลือกทำการศึกษาในโรงเรียนในโรงเรียนหนึ่งเพื่อต้องการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาหรือการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนนั้นทุกแง่มุมในการดำเนินงานวิจัยแบบศึกษารายกรณีนี้ นักวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจอย่างลุ่มลึกรอบด้านต่อการศึกษาที่นั้นนอกจากนี้ Stake (2000, p. 435) ได้กล่าวถึงความหมายของ “กรณีศึกษา” ไว้ว่าเป็นวิธีการแสวงหาความรู้ความจริงเชิงประจักษ์ (Empirical Inquiry) ประเภทหนึ่งที่ใช้สำหรับการศึกษาปรากฏการณ์ร่วมสมัยใด ๆ ซึ่งเกิดขึ้นจริงภายในช่วงเวลานั้น โดยเฉพาะเมื่อขอบเขตระหว่างปรากฏการณ์และบริบทแวดล้อมที่สนใจศึกษาไม่เด่นชัดตามความหมายดังกล่าว นี้จะพบว่ามุ่งเน้นไปที่การเป็นมิตรการรับคนละยุทดำเนิการสืบค้น (Investigation) หรือตรวจสอบ (Examination) ปรากฏการณ์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคสมัยนั้นและทำการศึกษา วิจัยโดยไม่ยากปรากฏการณ์ที่สนใจออกจากบริบทที่แวดล้อมรอบปรากฏการณ์นั้น กระบวนการสืบค้นหาความรู้ความจริงประเทศนี้มีลักษณะตรงข้ามกับการวิจัยเชิงทดลองในห้องปฏิบัติการที่นักวิจัยพยายามควบคุมหรือยากปรากฏการณ์ที่ศึกษาวิจัยออกจากปัจจัยนอกอื่น ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เข้ามาอิทธิพลกับปรากฏการณ์ที่ต้องสืบค้นหาความรู้ ความจริงนอกจากนี้ Yin (2003, p. 3) ได้กล่าวถึงความหมายของกรณีศึกษาไว้ว่าเป็นวิธีการแสวงหาความรู้ความจริงเชิงประจักษ์ที่ใช้สำหรับศึกษาปรากฏการณ์ร่วมสมัยใด ๆ ซึ่งเกิดขึ้นจริงภายในบริบทในช่วงเวลานั้น

จากความหมายของกรณีศึกษาทำให้ได้ความหมายของพหุกรณีศึกษา ดังที่ รัตนะ บัวสนธ์ (2555, หน้า 33) ได้กล่าวถึงความหมายของพหุกรณีศึกษาไว้ว่าเป็น

การวิจัยที่นักวิจัยเลือกศึกษากับบุคคลสภาพการณ์หรือเหตุการณ์ตั้งแต่ 2 กรณีขึ้นไป ซึ่งต่างจากการศึกษารายกรณีที่มีความดีที่สุดสามารถกว่า 1 กรณีการศึกษาในประเด็นปัญหาเดียวกันหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการศึกษาที่มากกว่า 1 รายการนั่นเองการวิจัยที่ใช้การศึกษาแบบพหุกรณีนี้จะใช้เมื่อมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดของข้อสรุปหรือองค์ความรู้ร่วมกันเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษาหรือทฤษฎีจากพื้นที่และความต้องการศึกษาส่วนที่แตกต่างกันระหว่างกรณีที่เลือกมาทำการศึกษาอีกด้วย

ไพฑูรย์ ชัยประโคน (2557, หน้า 14) กล่าวว่า พหุกรณีศึกษา หมายถึง กลุ่มตัวแทนศึกษาในการวิจัยเป็นผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับรางวัลระดับประเทศ ประกอบด้วยผู้บริหารในโรงเรียน 3 ขนาดคือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก

กล่าวโดยสรุปพหุกรณีศึกษา หมายถึง การวิจัยที่มีการเลือกศึกษากับบุคคลสภาพการณ์หรือเหตุการณ์ตั้งแต่ 2 กรณีขึ้นไปมุ่งศึกษาถึงรายละเอียดถึงเรื่องราวต่าง ๆ ของบุคคลกลุ่มคนหน่วยงานทางสังคมหรือสถาบันใดสถาบันหนึ่งเป็นราย ๆ ไปเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างลึกซึ้งเพื่อสร้างชุดของข้อสรุปหรือองค์ความรู้ร่วมกันเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา

2.2 ความเป็นมาและลักษณะของคำ

วิธีการศึกษาเฉพาะกรณีมีกำเนิดจากสารหลายสาขาและใช้กันทั่วไปในการวิจัยทางสังคมศาสตร์แทบทุกแขนง เมื่อย้อนเวลาไปในช่วงทศวรรษที่ 1920 และ 1930 พบว่านักมานุษยวิทยาได้มีผลงานเกี่ยวกับการศึกษาเฉพาะกรณีอย่างหลากหลายและในปัจจุบันการศึกษาเฉพาะกรณีเป็นวิธีการที่ใช้ทำโดยนักวิจัยเชิงคุณภาพและนักวิจัยเชิงปริมาณ

การเลือกกรณีตัวอย่างเป็นการกำหนดว่าสิ่งไหนเป็นกรณีสำหรับศึกษาได้หรือไม่ได้ควรพิจารณาคุณสมบัติของสิ่งที่สนใจศึกษานั้นเป็นสำคัญโดยสิ่งที่จะเลือกมาเป็นกรณีศึกษาต้องเป็นสิ่งที่สามารถกำหนดขอบเขตชัดเจนได้นั้นคือมีความสมบูรณ์ในตัวเองมีเวลาสถานที่แน่นอนแต่คุณสมบัติที่กล่าวอาจไม่ชัดเจนพอเพราะแทบทุกสิ่งจะมีขอบเขตที่ชัดเจนอยู่ไม่มากนักอย่างนั้นสิ่งที่อาจเป็นกรณีสำหรับศึกษาสามารถมีหลากหลายตามนั้น Stake ได้จำแนกกรณีที่นักวิจัยเรื่องการศึกษาเป็น 3 ประเด็นคือ

1) Intrinsic Cases เป็นกรณีที่เลือกมาศึกษาเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งนั้นเป็นหลักเป็นกรณีที่น่ารู้และสมบูรณ์ใน ตัวเองนัก วิจัยเรื่องศึกษากรณีนั้นเพราะ

ความสนใจอยากรู้ อยากทำความเข้าใจอย่างเปิด เผยรายละเอียดของกรณีนั้นไม่มี จุดประสงค์อย่างอื่น

2) Instrumental Cases เป็นกรณีที่ใช้เพื่อแสดงหรือสนับสนุนข้อสรุป อย่างใดอย่างหนึ่งของนักวิจัย นักวิจัยเรื่องกรณีนี้เพราะเห็นว่ากรณีนั้นเป็นตัวอย่างหรือ เป็นตัวแทนของกรณีอื่นและนักวิจัยต้องการใช้พลังงานเพื่อแสดงเป็นตัวอย่างของเรื่องที่กำลังนำเสนอหรือเป็นตัวอย่างเพื่อสนับสนุนข้อสรุปหรือข้อโต้แย้งอย่างใดอย่างหนึ่งของตน

3) Collective Cases นักวิจัยเรื่องศึกษาหลาย ๆ กรณีเพื่อใช้สนับสนุน เรื่องเดียวกันกรณีศึกษาสามารถทำได้ 2 แบบ คือ แบบที่หนึ่งการทำกรณีศึกษาในฐานะ เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่องอื่นทำเพื่อเสริมหรือแสดงเป็นตัวอย่างของสิ่งที่นักวิจัย นำเสนอในงานวิจัยนั้น แบบที่สอง การทำกรณีศึกษาในฐานะเป็นการวิจัยเอกเทศเรื่อง หนึ่ง โดยตัวของมันเองไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่องคู่กรณีศึกษาในลักษณะนี้ มีลักษณะเหมือนการศึกษาเชิงชาติพันธุ์วรรณนาทุกประการโดยการศึกษาเชิงชาติพันธุ์ วรรณนาเป็นการศึกษาเฉพาะกรณีที่มีขนาดใหญ่

การเลือกกรณีศึกษาจำเป็นต้องดูจุดมุ่งหมายของการศึกษาถ้า อยากรู้ แบบเจาะลึกในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็เลือกหรือศึกษาเพียงสิ่งเดียวและทำการศึกษา กรณีนั้น อย่างรอบด้านและยังคงเป็นเอกเทศสมบูรณ์ในตัวเองแบบที่ 2 แต่ถ้าต้องการใช้ ตัวอย่างเพื่อแสดงหรือสนับสนุนประเด็นหลักที่นักวิจัยต้องการเน้นหรือชี้ชะตาและกรณี ตัวอย่างสักจำนวนหนึ่งแบบที่สอง

ดังนั้นกรณีศึกษาขึ้นอยู่กับแนวทางที่นักวิจัยเลือกกว่าจะเป็นเชิง ปริมาณหรือเชิงคุณภาพคือ

1) งานเชิงปริมาณนักวิจัยต้องมีความรู้เกี่ยวกับกรณีที่จะศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับประชากรที่จะเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนที่ทำการสุ่มตัวอย่างจาก ประชากรในการศึกษาความรู้เบื้องต้นของสิ่งที่ศึกษาให้เพียงพอก่อนทำการเลือก กลุ่มตัวอย่างจะทำให้การตัดสินใจเลือกไม่หรือไม่เลือกเป็นกรณีศึกษาง่ายขึ้น

2) แนวเชิงคุณภาพการเลือกแบบเจาะจงเพื่อให้ได้กรณีที่ เหมาะสมกับความต้องการและจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นวิธีที่ใช้ได้ทั่วไปในทาง ปฏิบัติการเลือกแบบเจาะจงจงหากรณีที่มีความเหมาะสมเกียรติเสมือนการร่อนหากรณีที่ เหมาะสมที่สุดเหมาะสมทั้งในแง่ที่เป็นกรณีที่สามารให้ได้ข้อมูลอย่างหลากหลายและ ครอบคลุมหรือเหมาะสมทั้ง ๆ แนวคิดในการวิจัยและในแง่ของระเบียบ วิธีวิจัย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้เป็นกรณีศึกษาเชิงคุณภาพมีลักษณะ สำคัญดังนี้
(องอาจ นัยพัฒน์, 2550, หน้า 332 – 333)

1. มุ่งเน้นศึกษาวิจัยอย่างลึกซึ้งซึ่งแต่ประเด็นปัญหาใด ๆ ที่สนใจจากกรณีตัวอย่างเฉพาะรายใดรายหนึ่งหรือหลายราย (Particular Instances) ซึ่งถือว่าเป็นระบบที่มีขอบเขตเจาะจงเช่นบุคคลกลุ่มบุคคลชุมชนองค์กร โครงการเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์
2. เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ความจริงที่ดำเนินไปตามธรรมชาติ (Naturalistic Inquiry) โดยใช้ประเด็นปัญหาเป็นศูนย์กลางในการสืบค้นหาคำตอบ (Problem Centered) และมีขนาดขอบเขตของการศึกษาวิจัยไม่กว้างขวางแต่มีลักษณะเฉพาะเจาะลึก
3. มุ่งเน้นพัฒนาปรากฏการณ์ที่สนใจอย่างเข้มข้นลุ่มลึก (In-Depth) เห็นภาพพจน์ (Lifelike Description) รวมทั้งครอบคลุมครบถ้วนในทุกแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ต้องสืบเสาะค้นหาคำตอบ (Thick Description)
4. ให้ความสนใจต่อประเด็นการอ้างอิงสารสนเทศผลงานการศึกษาวิจัยที่สร้างสรรค์ขึ้นจากกรณีตัวอย่างเฉพาะรายที่เลือกมาทำการศึกษาเพื่อกำหนดเป็นสามัญการหรือข้อสรุปทั่วไป (Generalization) ในหมู่ประชากรของกรณีเฉพาะรายอื่น ๆ (Population of Case) ที่อยู่ในวงกว้างน้อยกว่าการมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในความสลับซับซ้อน (Complexity) รวมทั้งลักษณะอัตลักษณ์ของกรณีตัวอย่างเฉพาะในรายที่ทำการศึกษาวิจัย (Particularity)
5. รายงานการศึกษาเฉพาะกรณีเชิงคุณภาพซึ่งถือว่าเป็นผลผลิตขั้นสุดท้ายของการแสวงหาความรู้ความจริงเกี่ยวกับกรณีตัวอย่างด้วยวิธีการต่าง ๆ สามารถนำเสนอผู้อ่านได้หลากหลายรูปแบบ (ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ) และจากมุมมองของบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย (Stakeholders) หลากหลายกลุ่มทั้งกลุ่มนักวิจัยผู้เข้าร่วมในการศึกษาวิจัยและผู้อ่านรายงานการศึกษาวิจัย)
6. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและอธิบายกรณีตัวอย่างของปรากฏการณ์ที่สนใจทำการศึกษาวิจัยว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้างและทำไมสิ่งนั้นจึงเกิดขึ้น การพัฒนาและอธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวมักกระทำในรูปแบบของการบอกเล่าเรื่องเฉพาะในฉากของเหตุการณ์ที่สำคัญพร้อมทั้งแสดงข้อมูลหลักฐานประกอบการพัฒนาและอธิบายโดยอาศัยการรับรู้และการตีความหมายที่มีต่อเหตุการณ์นั้นทั้งที่มาจากมุมมองของนักวิจัยในฐานะคนนอกและของกรณีตัวอย่างผู้เข้าร่วมในการวิจัยในฐานะคนในปรากฏการณ์ที่สนใจ

7. มุ่งเน้นสืบค้นหาแบบแผน (Patterns) ความสัมพันธ์ระหว่างกรกระทำหรือพฤติกรรมของกรณีตัวอย่างเฉพาะรายที่เลือกมาศึกษาตามปรากฏการณ์ที่สนใจแบบผังความสัมพันธ์นี้อาจเป็นไปอย่างเปิดเผยและเป็นไปอย่างแฝงเร้นว่ามีลักษณะคงเส้นคงวา (Consistency) หรือมีความสอดคล้องตรงกัน (Correspondence) ภายใต้งैเงื่อนไขและสภาวะการณ์แบบใดแบบหนึ่งหรือไม่อย่างไร

8. ความรู้ความจริงที่สร้างสรรค์ขึ้นจากการตีความข้อมูลหลักฐานจากสนามหรือสถานที่ทำการศึกษเกี่ยวกับกรณีตัวอย่างในแง่มุมมองเฉพาะตามปรากฏการณ์ที่สนใจมักมีลักษณะให้อารมณ์และความรู้สึกร่วมแก่ผู้อ่านเป็นอันมากเสมือนราวกับว่าผู้อ่านเข้าไปสัมผัสปรากฏการณ์นั้นจริงเนื่องจากการใช้ถ้อยคำถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้นระดับเดียวกันกับประสบการณ์หรือวิถีชีวิตของคนเรานั้นผู้อ่านรายงานการศึกษาเฉพาะกรณีเชิงคุณภาพสามารถนำความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ส่วนตัวเข้ามาช่วยในการตีความหมายได้ซึ่งนำไปสู่สามัญการเชิงธรรมชาติ (Naturalistic Generalization) หรือการถ่ายโอน (Transferability) ข้อสรุปความรู้ความเข้าใจใด ๆ ที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นมาจากกรณีตัวอย่างเฉพาะรายที่ทำการศึกษข้ามไปยังประชากรของกรณี ที่เฉพาะที่อยู่ในใจของผู้อ่านแต่ละคนจะคำนึงถึง

3. รูปแบบของการวิจัยแบบกรณีศึกษา

การวิจัยแบบกรณีศึกษาอาจทำได้ 3 รูปแบบและในแต่ละรูปแบบนักวิจัยสามารถเลือกกรณีมาศึกษาเพียงกรณีเดียวหรือหลายกรณีการวิจัยการศึกษา 3 รูปแบบคือ

3.1 การศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive) มุ่งแสดงรายละเอียดพร้อมทั้งบริบทอย่างสมบูรณ์ของปรากฏการณ์ที่เลือกมาศึกษานักวิจัยนำเสนอเนื้อหาด้วยเทคนิคการบรรยายสิ่งสำคัญของแบบนี้อยู่ที่การให้รายละเอียดพร้อมด้วยบริบทของกรณีศึกษาไม่เน้นการวิเคราะห์

3.2 การศึกษาแบบมุ่งการค้นหา (Exploratory) เป็นกรณีศึกษาที่รู้จักและใช้กันอย่างแพร่หลายมีลักษณะเป็นการวิจัยนำร่องเพื่อหาปริมาณสำหรับโมโนทัศน์ที่ยังไม่ชัดเจนเพื่อสร้างสมมติฐานสำหรับการวิจัยแบบสำรวจที่จะตามมาภายหลังนอกจากนี้นักวิจัยทำกรณีศึกษาทุกคนหาประเด็นปัญหาที่แท้จริงของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือค้นหาประเด็นอะไรที่ควรได้รับการศึกษาให้ลึกลงไปจากนั้นจึงออกแบบการวิจัยที่มุ่งทำความเข้าใจหรือหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ

3.3 ศึกษาแบบมุ่งหาคำอธิบาย (Explanatory) กรณีศึกษาแบบนี้ปรากฏการณ์หรือสิ่งที่เลือกมาศึกษาอาจเป็นที่รู้จักคุ้นเคยบ้างแล้วมุ่งศึกษาเพื่อหาคำอธิบายที่ยังไม่เคยมีมาก่อนโดยมีคำอธิบายอยู่แล้วแต่ยังไม่เป็นที่พอใจการศึกษาเชิงคุณภาพแบบนี้มีประโยชน์มากสำหรับการค้นหาคำอธิบายแก่การศึกษาเชิงปริมาณที่ข้อมูลเชิงปริมาณไม่สามารถให้คำอธิบายที่น่าพอใจได้

รูปแบบการทำกรณีศึกษาทั้งสามนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นอิสระจากกันเสมอไป กรณีศึกษาเรื่องหนึ่งอาจใช้ทั้งรูปแบบเชิงพรรณนาและเชิงวิเคราะห์เพื่อหาคำอธิบาย สำหรับกรณีศึกษาเชิงคุณภาพสามารถจำแนกได้หลายประเภทขึ้นทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคำอธิบาย สำหรับกรณีศึกษาเชิงคุณภาพสามารถจำแนกได้หลายประเภทขึ้นทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาเกณฑ์ที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวางในการแบ่งคือ Stake (2000, pp. 437 - 438) จำหน่ายจากกรณีศึกษาเชิงคุณภาพตามจุดมุ่งหมายในแง่มุมมองที่มุ่งเน้นไปที่กรณีเฉพาะที่นักวิจัยเลือกมาทำการศึกษาวินิจฉัยว่าเป็นไปด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อการใดได้ 3 ประเภทหลักคือ

1. กรณีศึกษาแบบเน้นสาระภายใน (Intrinsic Case Study) เป็นการศึกษามุ่งเน้นสืบค้นหาความรู้ ความจริงเกี่ยวกับเนื้อหาสาระทั้งหมดของกรณีเฉพาะหรือสิ่งที่นักวิจัยมีความสนใจใคร่รู้เป็นหลักหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือเป็นการศึกษาที่ให้ ความสำคัญ เนื้อหาสาระที่มีลักษณะเด่นเป็นพิเศษ (Particularity) และมีลักษณะปกติทั่วไป และทางที่มีลักษณะปรากฏเห็นได้อย่างเด่นชัดและมีลักษณะอย่างไร ซึ่งดำรงอยู่ในตัวของกรณีตัวอย่างเฉพาะโล้นที่สนใจดังนั้นนักวิจัยที่ทำการศึกษาเฉพาะกรณี ประเภทนี้จะต้องให้ความสนใจเนื้อหาสาระอันเป็นคุณค่าที่อยู่ในตัวของกรณีตัวอย่างที่ต้องการศึกษาอย่างแท้จริงไม่ใช่เป็นเพราะต้องการอาศัยกรณีตัวอย่างเฉพาะรายนั้นเป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งอื่น ๆ เช่น ไม่ใช่เพื่อการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา เสนอบำบัดและการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่น แต่เป็นการศึกษาที่กระทำขึ้นเพราะนักวิจัยมีความสนใจมากเป็นพิเศษหรือมีเจตจำนงแน่ ๆ ต่อการแสวงหาความรู้ ความจริงที่อยู่ภายในตัววัยรุ่นเฉพาะคนใดคนหนึ่งรู้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

2. กรณีศึกษาแบบเน้นสาระภายนอก (Instrumental Case Study) เป็นการสืบค้นความรู้ความจริงอย่างลุ่มลึกเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือประเด็นปัญหาใด ๆ ที่สนใจโดยอาศัยผลของการศึกษาจากกรณีตัวอย่างโดยเฉพาะรายใดรายหนึ่งหรือหลายรายเป็นฐานสำหรับความทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ต่อปรากฏการณ์นั้นดังนั้น ความสนใจของนักวิจัยที่มีต่อเนื้อหาสาระภายในตัวกรณีตัวอย่างเฉพาะที่ศึกษาจึงมีความสำคัญอันดับ

รองลงมาเมื่อเปรียบเทียบกับประเด็นปัญหาที่สนใจจากภายนอก เช่นนักวิจัย อาจเลือกกรณีตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นคนใดคนหนึ่งที่น่าสนใจอยู่ในชุมชนแออัดของกรุงเทพฯ เพื่อสืบเสาะค้นหาปัจจัยระดับฐานรากที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาบ้ารวมถึงศึกษาสภาพ ลักษณะด้านร่างกายและจิตใจขณะนั้นความต้องการเสพยาบ้าว่าเป็นอย่างไรและกรณีนี้ นักวิจัยใช้กรณีตัวอย่างวัยรุ่นคนหนึ่งอาจเป็นเสมือนเครื่องมือหรืออุปกรณ์ (Instrumental Use) สำหรับการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้มา ซึ่งข้อมูลหลักฐานสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจอย่างกระจ่างชัดเกี่ยวกับปัญหาเสพยาบ้าในหมู่วัยรุ่น

3. การศึกษาแบบรวมกลุ่ม (Collective Case Study) เป็นการสืบค้นหาความรู้ความจริงเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือประเด็นใด ๆ ที่สนใจโดยอาศัยผลการศึกษาวิจัยจากกรณีตัวอย่างเฉพาะราย มาใช้ร่วมกันในการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ดังกล่าวซึ่งความจริงแล้วการศึกษาเฉพาะกรณีประเภทนี้หรือที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในชื่ออื่น ๆ เช่น การศึกษาเฉพาะกรณีเชิงพหุการวิจัยเชิงคุณภาพ แบบพหุสถานที่ (Multisite Qualitative Research) หรือการศึกษาเฉพาะกรณีเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Case Study) คือ การศึกษาเฉพาะกรณีแบบเน้นสาระ ภายนอกที่นักวิจัยขยายจำนวนกรณี ตัวอย่างสำหรับศึกษาวิจัยให้มีมากกว่า 1 กรณี โดยหวังว่าการใช้กรณีตัวอย่างเฉพาะ หลายรายรวมกันในกระบวนการสืบเสาะค้นหาความรู้ความจริงจะช่วยทำให้สามารถเข้าถึงและเข้าใจปรากฏการณ์นั้นได้อย่างกระจ่างชัดยิ่งขึ้นรวมทั้งยังช่วยให้การถ่ายโอน ความรู้ความจริงที่สร้างสรรค์ขึ้นมาจากกรณีตัวอย่าง เฉพาะรายที่ศึกษาวิจัยสำหรับใช้ เป็นข้อสรุปทั่วไปในหมู่ของกรณีตัวอย่างเฉพาะรายการอื่น ๆ อยู่ในประชากรเป้าหมายเดียวกันมีความเร่งอย่างถูกต้องและครอบคลุมมิติที่สร้างสรรค์ขึ้นมาจากกรณีตัวอย่าง เฉพาะรายที่ศึกษาวิจัยสำหรับใช้เป็นข้อสรุปทั่วไปในหมู่ของกรณีตัวอย่างเฉพาะรายอื่น ๆ อยู่ในประชากรเป้าหมายเดียวกัน มีความละเอียดถูกต้องและครอบคลุมมิติที่สร้างสรรค์ขึ้นมาจากกรณีตัวอย่างเฉพาะรายที่ศึกษาวิจัยสำหรับใช้เป็นข้อสรุปทั่วไป ในหมู่ของกรณีตัวอย่างเฉพาะรายอื่น ๆ ที่อยู่ในประชากรเป้าหมายเดียวกันมีความละเอียดถูกต้องและครอบคลุมมิติที่ทำการศึกษา

สรุปได้ว่าการวิจัยที่ผู้วิจัยศึกษาคือการวิจัยกรณีศึกษาแบบรวมกลุ่ม หรือการศึกษาเฉพาะกรณีเชิงพหุการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการสืบค้นหาความรู้ความจริงเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือประเด็นใด ๆ ที่สนใจโดยอาศัยผลการศึกษาวิจัยจากกรณีตัวอย่างเฉพาะหลากหลายมันใช้ร่วมกันในการทำความเข้าใจปรากฏการณ์และนักวิจัยขยายจำนวน กรณีตัวอย่างสำหรับศึกษาวิจัยให้มีมากกว่า 1 กรณีโดยหวังว่าการใช้กรณี

ตัวอย่างเฉพาะหลายรายร่วมกันในกระบวนการสืบเสาะค้นหาความรู้ความจริงจะช่วยให้สามารถเข้าถึงและเข้าใจปรากฏการณ์นั้นได้อย่างกระจ่างชัดยิ่งขึ้น

4. คุณภาพของการออกแบบกรณีศึกษาเชิงคุณภาพ

เกณฑ์แบบตีความที่เหมาะสมสำหรับการใช้ประเมินคุณภาพของการออกแบบกรณีศึกษาเชิงคุณภาพได้แก่ความเชื่อถือได้ (Trustworthiness) ซึ่งเป็นเกมคู่ขนานหรือเทียบเคียงได้ (Parallel Criteria) กับเกมแบบปฏิฐานนิยมตามฐานคิดและหลักการแบบดั้งเดิมที่นักวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์โดยถือปฏิบัติสืบต่อกันมานับแต่อดีตความเชื่อถือได้เป็นสิ่งบ่งบอกให้ผู้อ่านงานวิจัย รวมทั้งตัวนักวิจัยเองรู้สึกแน่ใจว่าผลการศึกษาวิจัยที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นมาควรแก่การพิจารณาด้วยความสนใจและได้ดำเนินการศึกษาวิจัยภายใต้กระบวนการสืบค้นหาความรู้ความจริงที่มีความถูกต้องเชื่อถือและสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกณฑ์ดังกล่าวนี้สามารถจำแนกพัฒนาได้ 4 ประเด็นหลัก คือ (Lincoln & Guba, 1985, p. 290)

4.1 ค่าความจริง (Truth Value) เป็นข้อความจริงเป็นการที่กล่าวด้วยการแถลงหรือชี้แจงข้อเท็จจริงต่าง ๆ อย่างพอเพียงเกี่ยวกับการข้อความจริงเป็นการที่กล่าวด้วยการแถลงหรือชี้แจงข้อเท็จจริงต่าง ๆ อย่างพอเพียงเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ปลูกความเป็นจริงของข้อความจริงเป็นการที่กล่าวด้วยการแถลงหรือชี้แจงข้อเท็จจริงต่าง ๆ อย่างพอเพียงเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ปลูกความเป็นจริงของบุคคลแต่ละคนหรือเปล่าที่สะท้อน มาจากผลของการสืบค้นหาความรู้ความจริงใด ๆ

4.2 การประยุกต์ (Applicability) เป็นเกณฑ์ที่กล่าวด้วยความเหมาะสมในการใช้และการถ่ายโอนผลของการศึกษาวิจัยที่สร้างสรรค์ขึ้นมาจากสืบค้นหาความรู้ ความจริงที่การทำวิจัยใด ๆ ไปอย่างบริบทหรือกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลหลักฐานอื่น ๆ

4.3 ความคงเส้นคงวา (Neutrality) เป็นความคงเส้นคงวาเป็นเกณฑ์ที่กล่าวด้วยความสอดคล้องของของผลการศึกษาวิจัยที่สร้างสรรค์ขึ้นเมื่อมีการดำเนินการสืบค้นหาความรู้ความจริงซ้ำจากตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลหลักฐานที่อยู่ในบริบทแบบเดียวกัน

4.4 ความเป็นกลาง (Neutrality) เป็นเกณฑ์ที่กล่าวด้วยความไม่ลำเอียงหรือไม่คลาดเคลื่อนไหวผลของการศึกษาวิจัยจากการสืบค้นหาความรู้ความจริง

เกณฑ์สำหรับพิจารณาความถูกต้องเชื่อถือได้ของผลการศึกษาวิจัย 4 ประเด็นหลักข้างต้นเมื่อพิจารณาตามฐานคิดหรือแนวคิดความเชื่อของกระบวนทัศน์แบบตีความสร้างสรรค์นิยมจะประกอบด้วย (องอาจ นัยพัฒน์, 2554, หน้า 342 - 347)

4.5 ความวางใจเล่นเกมสำหรับประเมินว่าข้อมูลหลักฐานและผลของการศึกษาวิจัยจากศึกษาเฉพาะกรณีที่ได้ออกแบบขึ้นตรงกับค่าความจริงที่สร้างสรรค์ขึ้นจากชุมชนและสังคม (Social Construction) ตามการรับรู้และสื่อความหมายของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลสารสนเทศสำคัญ (Key Informant) หรือไม่ว่าอย่างไรนอกจากนี้การที่นักวิจัยสามารถพัฒนาถ้อยคำถ่ายทอดความรู้ความจริงอันหลากหลายตามมุมมองของผู้ให้ข้อมูล หลักฐานไม่ได้้อย่างครบถ้วนและสอดคล้องกันแสดงว่านักวิจัยสามารถรวบรวมและการตีความหมายข้อมูลหลักฐานที่ได้จากภาคสนามเป็นไปอย่างวางใจได้ การเพิ่มความวางใจของข้อมูลหลักฐานเชิงคุณภาพกระทำได้ดังนี้

4.5.1 การขยายเวลาศึกษาวิจัยในภาคสนามยาวนานขึ้นการเข้าไปศึกษาวิจัยในภาคสนามเป็นระยะเวลายาวนาน คือ ปัจจัยสำคัญยิ่งที่ช่วยให้มีโอกาสนสัมผัสปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษาและสามารถเข้าถึงความรู้ความจริงที่ต้องการสืบค้น เพื่อตอบปัญหาการวิจัยได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้นเป็นผลให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลหลักฐานและผลของการศึกษาวิจัยที่สร้างสรรค์ขึ้นจากข้อมูลหลักฐานที่รวบรวมได้จากภาคสนาม สามารถสะท้อนของความเป็นจริงอันหลากหลายที่เกิดขึ้นในชุมชนหรือสังคม

4.5.2 การตรวจสอบโดยบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Member Checks) วิธีการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือสมาชิกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักฐานในสนามวิจัย (Audience Members) ตรวจสอบความถูกต้องรวมทั้งความครบถ้วนของข้อมูลหลักฐานและผลของการศึกษาวิจัยที่สร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการสืบค้นหาความรู้ความจริง

4.5.3 การตรวจสอบโดยกลุ่มเพื่อนนักวิจัย (Peer Examination) เป็นวิธีการร้องขอให้บุคคลผู้เป็นเพื่อนนักวิจัยด้วยกันให้รายละเอียดวิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นหรือตั้งข้อสงสัยเกิดใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูล หลักฐานรวมทั้งหัวข้อสรุปกลุ่มหัวข้อสรุปและแบบแผนอันเป็นแก่นสาระที่ได้วิเคราะห์ได้จากข้อมูลหลักฐานที่รวบรวมได้จากสนามการศึกษาวิจัยเพื่อกระตุ้นเตือนและกำกับบทบาทของนักวิจัย ได้ทำการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ โดยปราศจากอคติหรือความลำเอียงรวบรวมและวิเคราะห์ ข้อมูลหลักฐานในภาคสนามเป็นผลให้การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสมและตรงประเด็นคำถามการวิจัย

4.5.4 การเชื่อมโยงแบบสามเส้า (Triangulation) เป็นวิธีการที่สะท้อนให้เห็นว่าข้อมูลหลักฐานและผลของการศึกษาวิจัยที่อาศัยวิธีการตีความข้อมูลหลักฐานที่รวบรวมได้มีความไว้วางใจได้ว่ามี ความถูกต้องตรงกับความเป็นจริงที่สร้างสรรค์ขึ้นในทาง

ปฏิบัติวิธีการนี้กระทำได้โดยอาศัยวิธีการรวบรวมข้อมูลหลักฐานจากหลากหลายแหล่ง (Data Triangulation) การตรวจสอบความหวังใจด้วยวิธีการนี้ช่วยให้นักวิจัยสามารถเข้าถึงปรากฏการณ์ต่าง ๆ หรือข้อเท็จจริง (Fact) ที่มีสาระเกี่ยวข้องกับประเด็นคำถาม การวิจัยย่อย ๆ ที่แยกแยะจากหัวข้อปัญหาหรือโจทย์การวิจัยที่ต้องการสืบ ค้นหาคำตอบได้อย่างละเอียดครบถ้วนและลุ่มลึกมากยิ่งขึ้น

4.5.5 การถ่ายโอนเป็นเกณฑ์การประเมินที่ว่าด้วยความเหมาะสมในการใช้และการถ่ายโอนข้อสรุปผลของการศึกษาวิจัยที่สร้างสรรค์ขึ้นจากการสืบค้น หาคำความรู้ ความจริงด้วยการทำวิจัยเชิงคุณภาพใด ๆ ข้ามไปยังบริบทหรือตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล หลักฐานไม่เพียงการถ่ายโอนข้อสรุปผลการศึกษาเฉพาะกรณีเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงคุณภาพประเภทอื่น ๆ มีลักษณะเกิดขึ้นแบบค่อยเป็นค่อยไปภายใต้หลักการเปรียบเทียบ ความคล้ายคลึงความแตกต่างและเป็นไปได้ในการถ่ายโอนข้อสรุปผลการวิจัยที่สร้างสรรค์ขึ้น จากบริบทการศึกษาไปสู่บริบทที่ประยุกต์ผลการศึกษาวิจัยไปใช้ซึ่งในที่นี้ผู้อ่านในฐานะ “ผู้รับ (สารการวิจัย)” (Receiver) เป็นผู้พิสูจน์ความถูกต้องและความเหมาะสมของการถ่ายโอนโดยพิจารณาจากผลของการศึกษาวิจัยในรูปแบบการพัฒนาย่างหนาแน่น (Thick Description) ในขณะที่สามัญการ (Generalization) หรือการอ้างอิงข้อสรุปผลของการวิจัยเชิงประมาทที่ค้นพบจากส่วนหนึ่ง (กลุ่มตัวอย่าง) เป็นนัยโดยทั่วไปสู่ส่วน (ประชากร) มีลักษณะเกิดขึ้นอย่างเป็นอัตโนมัติ ภายใต้หลักการอนุมานเชิงสถิติและทฤษฎีความน่าจะเป็นตามฐานคติความเชื่อในเรื่องความตรงภายนอกของกระบวนการค้นแบบปฏิฐานนิยม ประสบการณ์นิยมโดยมีนักวิจัยในฐานะเพื่อ “ผู้สืบค้นความรู้ความจริงและส่งสารการวิจัย เป็นผู้พิสูจน์ถูกต้องและความเหมาะสมสามัญการโดยพิจารณาจากผลของการศึกษาวิจัยในรูปแบบการอธิบายหรือการพยากรณ์ด้วยค่านัยสำคัญทางสถิติในการออกแบบ การศึกษาเฉพาะกรณีเชิงคุณภาพใด ๆ นักวิจัยจะต้องบอกแนวทางการสร้างฐานข้อมูล หลักฐานสารสนเทศเชิงพรรณนาที่จำเป็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งรายละเอียดในประเด็น เวลาสถานที่บริบทและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเพื่อให้ผู้อ่านรายงานการศึกษาเฉพาะกรณีเชิงคุณภาพสามารถใช้ดุลยพินิจตัดสินความเป็นไปได้ในการถ่ายโอน ข้อสรุปผลการวิจัยข้ามไปสู่บริบทหรือสถานการณ์ที่ผู้อ่านมีความสนใจ

4.5.6 ความเชื่อใจเป็นเกณฑ์ประเมินสำหรับข้อมูลหลักฐานที่รวบรวมได้จากภาคสนามและผลการศึกษาวิจัยที่ฉันสร้างขึ้นจากกระบวนการแสวงหาคำความรู้ ความจริงดำเนินไปอย่างสมเหตุสมผล (Logical) เสถียรหรือมีความคงตัว (Stable) สามารถ

ติดตาม ตรวจสอบได้มีเอกสารและหลักฐานร่องรอยสนับสนุน (Documented) หรือไม่เพียงใด ความหวังใจตามฐานคติเชิงปรัชญาของกระบวนทัศน์แบบสรรค์สร้างนิยมให้ความสำคัญในประเด็นการได้ผลของการวิจัยที่มีลักษณะคนเดิมเมื่อทำการวิจัยแบบเดียวกันซ้ำ (Replication) น้อยกว่าประเด็นการได้ผลของกรณีศึกษาวิจัยที่สอดคล้องกับข้อมูลหลักฐานที่รวบรวมได้จากสนามการวิจัย (Chain of Evidence) ในลักษณะเดียวกับการรวบรวมประจักษ์พยานและหลักฐานต่าง ๆ ในกระบวนการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมของตำรวจเพื่อใช้ประกอบการทำสำนวนคดีส่งฟ้องศาลถ้าสิ่งที่ส่งฟ้องศาลถ้าตำรวจสามารถเก็บรวบรวมหลักฐานได้เชื่อมโยงกับเวลาและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผลจะมีผลให้จำนวนที่สุดของสารมีความ “หนักแน่น” หรือมี “น้ำหนัก” เป็นที่น่าเชื่อถือได้ การเคลื่อนความเชื่อใจของข้อมูลหลักฐานและผลการวิจัยเชิงคุณภาพจะทำได้ดังนี้

4.5.6.1 การตรวจสอบร่องรอย (Audit trail) เป็นการตรวจสอบข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ นักสืบค้นหาร่องรอยที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาสาระของประเด็นคำถาม การวิจัยข้อมูลหลักฐานและผลการวิจัยข้อมูลหลักฐานเพื่อตอบประเด็นคำถามวิจัยอย่างสอดคล้องกันและมีความหมายหรือไม่เพียงไร

4.5.6.2 การตรวจสอบโดยศึกษาจากทัศนะของนักวิจัย (Investigator's Position) เป็นการดำเนินการตรวจสอบท่าทีหรือจุดยืนของนักวิจัยที่มีต่อกระบวนการแสวงหาความรู้ความจริง

4.5.6.3 การเชื่อมโยงแบบสามเส้นนอกจากใช้การตรวจสอบความหวังใจของข้อมูลหลักฐานและผลการวิเคราะห์ข้อมูลหลักฐานที่เก็บรวบรวมไว้รวมทั้งการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนใดอื่นแล้วยังสามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบความเชื่อใจได้อีกด้วยโดยเฉพาะวิธีการเชื่อมโยงแบบสามเส้นแบบใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลหลักฐานแตกต่างกัน

4.5.6.7 การรับรองเป็นการตรวจสอบว่าการศึกษาวิจัยไม่ใช่เป็นสิ่งที่แต่งเติมหรือสร้างสรรค์ขึ้นมาจากความลำเอียงอารมณ์ความรู้สึกที่ธนาคารใด ๆ ของนักวิจัยนิยมกระทำร่วมกับการตรวจสอบความเชื่อใจเช่นตรวจสอบจาก สมุดสนาม (Field Note) เป็นบันทึกประจำวันเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่นักวิจัยสนใจและสะท้อนความคิดที่มีต่อปรากฏการณ์ในภาคสนาม (Reflexion Journal/Log) และใบสำเนาถอดคำให้สัมภาษณ์ (Interview Transcript) เป็นต้น

5. วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยของการศึกษาเฉพาะกรณีคล้ายกับการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณาซึ่งตามแนวคิดของ Stake มีขั้นตอนสำคัญดังนี้

1. เลือกกรณีสำหรับศึกษา
2. รวบรวมข้อมูลที่หลากหลายเกี่ยวกับกรณีที่ศึกษา
3. พรรณนารายละเอียดของสิ่งที่ศึกษา
4. วิเคราะห์และตีความข้อมูล

องอาจ นัยวัฒน์ (2554, หน้า 378) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการศึกษาคกรณีเชิงคุณภาพมีขั้นตอนดังนี้

1. การตั้งคำถามของการศึกษา
2. กำหนดขอบเขตของกรณีศึกษา
3. เลือกประเภทและแบบการศึกษาเฉพาะกรณี
4. พิจารณาจริยธรรมของการวิจัยและสำรวจเยี่ยมสนามวิจัย
5. เรื่องวิธีการรวบรวม วิเคราะห์และตรวจสอบความเชื่อถือได้ของ

ข้อมูลหลักฐาน

6. ประเมินคุณภาพของการศึกษาเฉพาะกรณี

6. ปัญหาและข้อจำกัด

ข้อจำกัดและปัญหาของวิธีการวิจัยแบบกรณีศึกษาส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับ

6.1 การตัดสินใจเลือกตัวอย่างซึ่งต้องขึ้นกับขอบเขตที่แท้จริงพร้อมเนื้อหา เวลาสถานที่ของสิ่งนั้น ๆ

6.2 จำนวนกรณีที่จะศึกษาหากเป็นกรณีเดียวก็จะมีปัญหาแต่ถ้าจำเป็นต้องมีหลายกรณีจำนวนเคสเท่าไรจึงจะพอนักวิจัยต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายของการศึกษาความเป็นไปได้ในเรื่องเวลาทรัพยากรและปัจจัยอำนวยความสะดวกอื่น ๆ แต่นักวิจัยไม่ควรเลือกเกิน 4 รายเพื่อเป็นกรณีสนับสนุนแนวความคิดในการศึกษาเรื่องนั้น ๆ

6.3 ข้อจำกัดในการนำผลไปใช้ในวงกว้างเพราะกรณีศึกษาใช้ตัวอย่างจำนวนน้อยแต่กรณีศึกษาเพื่อการอธิบายการออกแบบตัวอย่างและการดำเนินการศึกษาอาจคำนึงถึงความเป็นไปได้ว่าผลการศึกษาจะสามารถนำไปใช้ที่อื่นได้มากน้อยเพียงใด

ในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพการศึกษา สรุปได้ว่าการวิจัยเชิงคุณภาพมีกำเนิดและได้รับการพัฒนาในฐานะเป็นวิชาชีพของกลุ่มนักวิชาการด้านมานุษยวิทยา และสังคมวิทยาและนักชาติพันธุ์วรรณาเป็นการศึกษาสถานการณ์ที่เป็นไปตามธรรมชาติ ในทุกมิติการค้นหาค้นหาประเด็นปัญหาทางสังคมหรือปัญหาของมนุษย์ ความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับสภาพแวดล้อมมีการออกแบบการวิจัยที่ยืดหยุ่นได้นักวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในกระบวนการวิจัยและเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลโดย การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยลักษณะ การวิจัยเชิงคุณภาพนั้นจะเน้นการมองปรากฏการณ์ให้เห็นภาพรวมมีการศึกษาติดตาม ระยะเวลาและในสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ เช่น การพัฒนาและการวิเคราะห์แบบบุคคลใดที่ความจำข้อมูลเพื่อเข้าใจความหมายที่ซ่อนในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของงานวิจัยเชิงคุณภาพคือประเด็นดังนี้ความเชื่อถือได้การถ่ายโอนผลการวิจัยการพินิจกับเกมอื่นและการยืนยันผลขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ระบุปัญหาการวิจัยทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องวางแผนและออกแบบการวิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปและอภิปรายผล

พหุกรณีศึกษาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพประเภทหนึ่งที่มีการเลือกศึกษากับบุคคลสภาพการและเหตุการณ์ตั้งแต่ 2 กรณีขึ้นไป มุ่งศึกษาถึงรายละเอียดถึงเรื่องราวต่าง ๆ ของบุคคล กลุ่มคนขึ้นไปมุ่งศึกษาถึงรายละเอียดถึงเรื่องราวต่าง ๆ ของบุคคลกลุ่ม คน หน่วยทางสังคม คือ สถาบันใดสถาบันหนึ่ง แบ่งเป็นหลาย ๆ โฟกัสเพื่อสร้างชุดของข้อสรุปและองค์ความรู้ร่วมกันมี 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาเสริมพัฒนาการศึกษาแบบมุ่งการค้นหาค้นหาและการศึกษาแบบมุ่งหาคำอธิบายสำหรับคุณภาพของการออกแบบกรณีศึกษาเชิงคุณภาพประกอบด้วย 8 ประเด็น ได้แก่ ค่าความจริงการประยุกต์ความคงเส้นคงวาคงความเป็นกลางความหวังใจการถ่ายโอนความเชื่อใจและความรับรองขั้นต่ำกรณีศึกษาเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย เลือกกรณีสำหรับศึกษารวบรวมข้อมูลที่หลากหลายเกี่ยวกับกรณีที่ศึกษาพรรณารายละเอียดของสิ่งที่ศึกษาและวิเคราะห์และตีความข้อมูลการศึกษาและทำความเข้าใจปรากฏการณ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นเลิศโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีลักษณะอย่างไร ครั้งนี้จึงศึกษาโรงเรียนที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องจำแนกตามขนาดประเภทของโรงเรียน จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนระดับประถมศึกษาขนาดเล็กและระดับประถมศึกษาขยายโอกาสใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสกลนคร

จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดนครพนม ซึ่งโรงเรียนที่เลือกได้รับการประเมินโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงในระดับที่เป็นเลิศ 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 และโรงเรียนที่ผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านห้วยยาง โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอาจกล่าวได้ว่า การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษานั้นเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และมีการสั่งการ ควบคุมและจัดการเพื่อใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพโดยที่ผู้เรียนมีคุณภาพสูงสุดและบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้โดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานแก่ พสกนิกรชาวไทยและได้น้อมนำลงยังสถานศึกษาเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงและการบริหารสถานศึกษาโดยมีปัจจัยที่สำคัญหลายประการ อาทิเช่น ปัจจัย การกำหนดนโยบาย ปัจจัยการจัดระบบบริหารสถานศึกษา ปัจจัยการจัดการเรียนรู้ สอดแทรกหลักสูตรปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปัจจัย การเตรียมความพร้อมของบุคลากร ปัจจัยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปัจจัยการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน สรุปผลดำเนินงานแล้วแต่มีความสำคัญที่ทำให้การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประเภทพหุกรณีศึกษา (Multi – Case Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้วิธีพหุกรณีศึกษาดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลปฏิบัติเป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การยืนยันองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยโดย

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 2 ศึกษาพหุกรณี

ขั้นตอนที่ 3 การเลือกกรณีศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 3 ประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ขั้นตอนที่ 6 ประชุมสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลรายงานการศึกษา

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลปฏิบัติ เป็นเลิศตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อกำหนดตัวแปรที่เป็นปัจจัยของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้าน การศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ดำรงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการบริการโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ได้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญและโครงสร้างของการการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 2 การยืนยันองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจาการศึกษาเอกสาร ดำรง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยดำเนินการดังนี้

2.1 กำหนดผู้ทรงคุณวุฒิในการยืนยันองค์ประกอบยืนยันโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยระดับอุดมศึกษา จำนวน 2 คน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 4 คน ระดับสถานศึกษาจำนวน 3 คน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศรี ประสานตรี รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยนครพนม

3. นายไพโรจน์ จันทะนะ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

4. ดร.ประภาส ไชยมี รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

5. นายอรรถกานต์ อรุณไพโร รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

6. ดร.พิชชานันท์ นิธิวิรุห์ คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
7. นางสุนันท์ หลวงศรี ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนบ้านห้วยยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
8. นายวราวุธ สายทอง ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
9. นางกชกร บุญประคม ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านอุณา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง

2.2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แนวคำถามการสัมภาษณ์
เชิงลึกและแบบสังเกตอย่างไม่มีโครงสร้างจากการศึกษาดูงานผลการปฏิบัติงานใน
โรงเรียนเป้าหมาย 3 โรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
2) ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา 5) ผลลัพธ์ภาพความสำเร็จ

แนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นแนวคำถามการสัมภาษณ์
เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยผู้วิจัยได้
ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึง
ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ด้านการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน
จำนวน 2 คนและผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 2 คน รวมทั้ง จำนวน 5 คน
โดยมีรายชื่อดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์

กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย โพธิ์ไพล กรรมการบริหาร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร

3. นางสุนันท์ หลวงศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยยาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

4. นายศุภชัย โถบารุง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอนุโคก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

5. นางวัชรารัตน์ ฤกษ์ฉวี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
บ้านแมตนาทม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมประเด็นศึกษาและ
ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วปรับปรุงแก้ไขแนวคำถามแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแล้วนำไปหา
ค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Congruence) ของแบบ
สอบถามเป็นรายข้อแล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป และ
ปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนอคณะที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไข
ให้เหมาะสมเป็นแบบสัมภาษณ์แบบสนทนาระดับสนทนาระดับเพื่อใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

+1 แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา

0 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา

-1 แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา

ซึ่งผลการตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือได้ค่า IOC
(Index of Congruence) = มากกว่า .50 ขึ้นไปแสดงว่าเครื่องมือที่ใช้มีความเหมาะสม

ระยะที่ 2 ศึกษาพหุกรณี

ขั้นตอนที่ 3 การเลือกกรณีศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบพหุกรณีศึกษาดังนั้นจึงมีการคัดเลือก
สถานศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนที่น้อมนำแนวพระราชดำริศาสตร์พระราชผ่านโครงการ
เศรษฐกิจพอเพียง คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและ
ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือดังนี้

3.1 เกณฑ์การเลือกโรงเรียน

การเลือกโรงเรียนเพื่อเป็นพหุกรณีศึกษาเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์การเลือกดังนี้

3.1.1 เป็นโรงเรียนแบบเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.2 เป็นโรงเรียนที่มีผลการบริหารที่โดดเด่นเคยได้รับรางวัลหรือมีผลการประเมินคุณภาพในระดับประเทศ

3.1.3 เป็นโรงเรียนที่มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและดำรงคุณภาพการศึกษาอยู่อย่างมีคุณภาพ

3.1.4 ตั้งอยู่ในอาณาบริเวณที่ผู้วิจัยสามารถเข้าไปศึกษาด้วยตนเองโดยได้รับอนุญาตจากหน่วยงานต้นสังกัด

3.2 การเลือกโรงเรียนผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลโรงเรียนที่ได้ดำเนินตามแนวพระราชดำริศาสตร์พระราชทานโครงการเศรษฐกิจพอเพียงและจำแนกออกเป็น 3 โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเป็นโรงเรียนตามแนวพระราชดำริศาสตร์พระราชทานโครงการเศรษฐกิจพอเพียงและศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาและศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบให้ระบุโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง แล้วผู้วิจัยนำมาสรุปเพื่อเลือกเป็นพหุกรณีศึกษาซึ่งได้แก่โรงเรียนต่อไปนี้

3.2.1 โรงเรียนบ้านห้วยยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร

3.2.2 โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

3.2.3 โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากโรงเรียนทั้ง 3 แห่งที่เป็นโรงเรียนกรณีศึกษาซึ่งต้องดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีวิธีการดังนี้

4.1 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบพหุกรณีศึกษามาใช้ในการศึกษา คือ

4.1.1 การศึกษาและการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis)

การวิเคราะห์เอกสารมีเครื่องมือ คือ แบบวิเคราะห์เอกสารซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลอีกวิธีหนึ่ง นอกเหนือไปจากการสัมภาษณ์และการสังเกต การจดบันทึกซึ่งเป็นวิธีการหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นเอกสารชั้นรอง สำหรับเอกสารชั้นต้น หมายถึง เอกสารที่เป็นข้อมูลหลักฐานที่เป็นต้นฉบับส่วนเอกสารชั้นรองสำหรับเอกสารชั้นต้น หมายถึง เอกสารที่เป็นข้อมูลหลักฐานที่เป็นต้นฉบับส่วนเอกสารชั้นรอง หมายถึง ข้อมูลหลักฐานที่มีผู้รวบรวมไว้แล้วซึ่งผู้วิจัยให้ความสำคัญกับเอกสารชั้นต้นเป็นอันดับแรกเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในการวิเคราะห์ เอกสารผู้วิจัยวางแผนการวิเคราะห์เนื้อหาในเอกสารรวมทั้งสิ้น 20 รายการแล้วบันทึกลงในแบบฟอร์มของการวิเคราะห์เอกสารตามประเด็นที่ต้องการศึกษาและมีการตรวจสอบยืนยันความถูกต้องของข้อมูลแต่ละประเด็นจากเอกสารหลายฉบับรวมทั้งได้ใช้ผลการวิเคราะห์ที่เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาจากเอกสารต่าง ๆ นี้ควบคู่ไปกับการเก็บข้อมูลด้วยวิธีอื่นเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจปรากฏการณ์ที่ศึกษาซึ่งเอกสารต่าง ๆ เป็นของทางราชการสำหรับเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. สมุดหมายเหตุรายวัน
2. รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR)
3. รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก
4. สมุดบันทึกการประชุมของโรงเรียน
5. สมุดนิเทศภายใน / สมุดนิเทศภายนอก
6. ธรรมนูญโรงเรียน / แผนกลยุทธ์
7. ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียน
8. สมุดคำสั่งมอบหมายในหน้าที่ฯ ประจำปี
9. แผนพัฒนาโครงการโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง
10. แผนปฏิบัติการประจำปีและรายงานผลการดำเนินงาน
11. วารสารเผยแพร่ผลงานประจำปี
12. สมุดบันทึกการประชุมคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
13. บันทึก (MOU)
14. สมุดเยี่ยม
15. สมุดลงเวลาการทำงาน

16. เอกสารสรุปผลงานรับรางวัลระดับประเทศ ระดับชาติ
17. เอกสารประกาศนียบัตร / โล่เกียรตินิยม
18. รายงานประเมินโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน
19. วารสารเพื่อการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน
20. รายงานการเข้าร่วมกิจกรรม / รายงานการเข้ารับการอบรม

คณะครู

4.1.2 การสังเกตและการจดบันทึก (Observation and field - in) การสังเกตและจดบันทึกเป็นการสังเกตที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับวันเวลา หัวข้อหลักในการสังเกตผู้เกี่ยวข้องและการแปลความหรือสร้างมโนทัศน์ของผู้วิจัยโดยย่อในแต่ละครั้งที่ทำการสังเกตโดยผู้วิจัยศึกษา การสังเกตจากสภาพบริบทของสถานศึกษาทั้งสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาทรัพยากรบุคคลและสิ่งอำนวยความสะดวกของคณะครูและนักเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนปรากฏการณ์ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ การบริหารงานทั้ง 4 งานหลัก งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานทั่วไป และคุณภาพโรงเรียนแบบเศรษฐกิจพอเพียง

4.1.3 การสัมภาษณ์ (interview)

การสัมภาษณ์ หมายถึง การพูดกัน การพบปะเพื่อถามเรื่องราวอันใดอันหนึ่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามเงื่อนไขการเกิดจากผู้ให้ข้อมูลตามที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิจัยให้สมบูรณ์แบ่งการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เป็น 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับลักษณะการเกิด

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในการนำไปใช้สำหรับการสัมภาษณ์ผู้บริหาร รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้างาน 4 งาน (งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป) คณะครู (จำนวน 9 คน)

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการนำไปใช้สำหรับการสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า และผู้นำชุมชน (จำนวน 4 - 8 คน)

ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับลักษณะการบริหาร
โรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการ
นำไปใช้สัมภาษณ์นักเรียน (ขนาดกลาง ป.1 – 3 จำนวน 2 คน) (ขนาดใหญ่ ป.4 – 6
จำนวน 3 คน)

4.1.4 สันทนากลุ่มย่อย เป็นการสัมภาษณ์สอบถาม รวบรวมข้อมูล
จากการนั่งสนทนาของผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) เป็นกลุ่มโดยผู้เข้าร่วมสนทนาในกลุ่มนั้น
ถูกคัดเลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์ตรงหรือเป็นผู้สามารถให้ข้อมูลที่ต้องการได้ตั้งนั้น
ผู้เข้าร่วมสนทนาในกลุ่มจึงเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะหลาย ๆ ประการ ที่คล้ายคลึงกัน
(Homogeneity) โดยกลุ่มคนเหล่านี้ถูกเชิญให้มาร่วมวงสนทนากันอย่างเป็นทางการใน
บรรยากาศที่เหมาะสมโดยมีจำนวนสมาชิกตามที่กำหนด 8 – 10 คน ในประเด็นที่ผู้วิจัย
ต้องการสนทนาซึ่งจะสามารถรับทราบความคิดเห็นในแง่มุมต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อ
งานวิจัยโดยที่แนวคำถามผู้วิจัยได้กำหนดไว้ก่อนล่วงหน้าและมีการจัดเป็นหมวดหมู่และ
ลำดับก่อนหลังเพื่อป้องกันความสับสนในการสนทนา

การพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

เนื่องจากคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง
4 ประเภท เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลคุณภาพดังนั้นจึงให้ความสำคัญในเรื่อง
ความเที่ยงตรง (Validity) โดยผู้วิจัยนำเครื่องมือไปตรวจสอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษา
ในกรณีที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้
ภาคสนามเพื่อหาความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการปฏิบัติแล้วนำแบบสัมภาษณ์
มาปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

4.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม ก่อนการทำงานภาคสนามเพื่อ
เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยมีขั้นตอนการเริ่มต้นเข้าสู่ภาคสนาม คือ ขั้นตอนการ
ติดต่อสื่อสารขั้นตอนการเดินทางเอกสาร ขั้นตอนการเดินทางขั้นตอนการแนะนำตนเอง

4.2.1 ขั้นตอนเตรียมการ

4.2.1.1 ขั้นตอนติดต่อผู้วิจัยได้ติดต่อไปยังโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน
โดยผ่านผู้บริหารโรงเรียนเป็นการติดต่อโดยการพูดคุยทางโทรศัพท์เพื่อแนะนำตัวและ
ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการทำวิจัย

4.2.1.2 ขั้นการเดินเอกสารผู้วิจัยดำเนินการขอความร่วมมือในการทำวิจัยอย่างเป็นทางการโดยการทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียนแล้วนำหนังสือไปส่งยังผู้บริหารโรงเรียน

4.2.1.3 ขั้นการเดินทางผู้วิจัยได้นัดหมายเวลาและสถานที่กับผู้บริหารโรงเรียนด้วยโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียนเป็นโรงเรียนที่มีระยะทางที่มีความสะดวกในการเดินทางเข้าศึกษาข้อมูลได้ง่ายเพราะเป็นโรงเรียนอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดเดียวกันกับผู้วิจัยและเป็นโรงเรียนประจำอำเภอการเดินทางจึงสะดวกสบายใช้เวลาในการทำการเดินทางไม่มากทั้ง 3 โรงเรียนแต่อย่างไรก็ตามเมื่อถึง วัน เวลา นัดหมายจริงผู้วิจัยได้เผื่อเวลาไว้เสมอเพื่อป้องกันการผิดพลาดทำให้ผู้วิจัยเดินทางไปถึงก่อน เวลานั้นนัดหมายจริงทุกครั้ง

4.2.1.4 ขั้นการแนะนำเมื่อได้พบผู้บริหารโรงเรียนการแนะนำเป็นเรื่องที่สำคัญมากและเนื่องจากผู้วิจัยไม่รู้จักและคุ้นเคยกับผู้บริหารเป็นการส่วนตัวไม่มีทั้งบุคคลที่เป็นสื่อกลางให้รู้จัก แต่มีหนังสือแนะนำตัวจากนั้นจึงขอความร่วมมือในการทำวิจัย โดยชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการทำวิจัยตามความเป็นจริงบอกถึงวัตถุประสงค์และลักษณะการเก็บรวบรวมเชิงคุณภาพซึ่งต้องการใช้การศึกษาเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มบุคคลต่าง ๆ เป็นหลักจากการพูดคุย และเข้าพบผู้บริหารผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารเป็นอย่างดีและพร้อมให้การสนับสนุน ผู้บริหารช่วยนำผู้วิจัยไปพบกับรองบริหารกลุ่มงานวิชาการ แล้วชี้แจงเกี่ยวกับการมาของผู้วิจัยให้ทราบอย่างคร่าว ๆ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือในการทำวิจัย อย่างไรก็ตามไม่เป็นทางการซึ่งได้รับความร่วมมือด้วยดี

4.2.2 การสร้างความคุ้นเคย

ผู้วิจัยเข้าแนะนำตัวเองกับผู้บริหารโรงเรียนและได้รับการแนะนำกับรองผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนได้มอบหมายให้ครู 1 ท่านเป็นผู้ช่วยวิจัยในแต่ละโรงเรียนดังนั้นเพื่อให้ได้ความสมบูรณ์ในข้อมูลผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยร่วมกันวางแผนการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการทำเป็นปฏิทินระยะเวลาในการปฏิบัติงานเก็บข้อมูล เป็น 2 ช่วงระยะคือระยะระหว่างการปฏิบัติการเก็บข้อมูลและระยะสิ้นสุดการเก็บข้อมูล

4.2.2.1 ระยะเวลาระหว่างการปฏิบัติการเก็บข้อมูลใช้เวลา

ประมาณ 1 เดือนต่อ 1 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ประสานงานกับผู้ช่วยวิจัยทุกครั้งที่เขาเก็บข้อมูล ซึ่งผู้ช่วยจะเป็นคนนัดเวลาและนัดผู้ให้ข้อมูลทุกครั้งเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายและเป็นการเสียเวลาทำงานของผู้ให้ข้อมูลแต่ละท่านเพื่อให้ข้อมูลสมบูรณ์มากขึ้นผู้วิจัยได้เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญของโรงเรียนเมื่อมีการรับเชิญและขอเข้าร่วมสังเกตการณ์ในกิจกรรมการประชุม วางแผนกิจกรรมการเตรียมความพร้อมการรับการประเมินโรงเรียน, รวมถึงกิจกรรมการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกิจกรรมการประชุมผู้ปกครอง นักเรียนและร่วมสังเกตการณ์การประเมินโรงเรียนตามแนวพระราชดำริเกษตรพอเพียงในการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละครั้งผู้วิจัยจะสังเกตบันทึกข้อมูล สัมภาษณ์และบันทึกภาพถ่ายอัดบันทึกเทปข้อมูลไว้ทุกครั้งแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อลงในตารางวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.2.2 ระยะเวลาสิ้นสุดการเก็บข้อมูล เมื่อผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล

ภาคสนาม ตามตามปฏิทินแล้วนำข้อมูลมาตรวจสอบด้านความถูกต้อง ผู้วิจัยทำหนังสือขอขอบคุณโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน

4.3 การเก็บข้อมูล

4.3.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 3 โรงเรียนเป็น

ระยะเวลา 18 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2562 – พฤศจิกายน 2563 กำหนดการลงภาคสนาม แต่ละโรงเรียนละ 3 ครั้งและเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญตามปฏิทินโรงเรียน โดยใช้วิธีการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น การสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมการประชุมของโรงเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์ผู้บริหารผู้สอนคณะกรรมการสถานศึกษาและคณะกรรมการนักเรียน

4.3.2 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่ได้

มีความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย (Data Triangulation) อีกทั้งยังได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากโรงเรียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของประกอบการทำงานภาคสนาม นอกจากนี้ยังได้รับการตรวจสอบข้อมูล (Field notes) จากผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทุกครั้งที่มีการยืนยันข้อมูลกิจกรรมและเหตุการณ์ว่าได้มีการปฏิบัติจริงในโรงเรียน

(สุภาวงศ์ จันทวานิช, 2550, หน้า 31)

4.3.3 ตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่มาของข้อมูลซึ่งได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคลเป็นการตรวจสอบด้านความถูกต้องของข้อมูลว่าเมื่อต่างเวลาต่างสถานที่กัน และผู้ให้ข้อมูลต่างกันหรือการได้มาของข้อมูลต่างกันแล้วข้อมูลที่ได้จะเหมือนเดิมหรือไม่

4.3.3.1 แหล่งเวลาผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน แต่ต่างเวลา

4.3.3.2 แหล่งสถานที่ ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันแต่ต่างสถานที่กัน

4.3.3.3 แหล่งบุคคล ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันแต่ผู้ให้ข้อมูลต่างกัน

4.3.4 ตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) เป็นการใช่วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียว เช่น ใช้วิธีการสังเกตควบคุมไปกับวิธีการสัมภาษณ์พร้อมทั้งศึกษาเอกสาร ประกอบด้วย

4.3.5 การตรวจสอบการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการกลับไปตรวจสอบข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและผู้ที่เกี่ยวข้องว่าผู้วิจัยตีความถูกต้องหรือไม่อย่างไรโดยผู้วิจัยใช้วิธีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยการอ่านข้อมูลที่รวบรวมได้ให้ฟังเพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจระหว่างผู้วิจัยเองและผู้ให้ข้อมูลให้ตรงกัน

นอกจากนี้ยังมีสิ่งที่ผู้วิจัยได้พยายามควบคุมหรือจัดการกระทำเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเชื่อถือดังต่อไปนี้

- 1) ผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบข้อมูลอย่างสม่ำเสมอทุกครั้ง
- 2) ผู้วิจัยได้สร้างความสัมพันธ์และสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลเป็นอย่างดีซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากขึ้น
- 3) ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามประมาณ 3 เดือน ซึ่งนับว่าเป็นระยะเวลาที่ยาวนานทำให้สามารถมั่นใจได้มากขึ้นว่าข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่เป็นจริงโดยมีกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังตาราง

ตาราง 1 สรุปการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูล/ เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ช่วงเวลา - ช่วงระยะเวลา
1. แบบวิเคราะห์เอกสาร	เอกสารโรงเรียน ได้แก่ 1.1 สมุดหมายเหตุรายวัน 1.2 รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) 1.3 สมุดบันทึกการประชุม 1.4 สมุดนิเทศงาน 1.5 แผนกลยุทธ์โรงเรียน 1.6 ข้อมูลสารสนเทศ 1.7 สมุดคำสั่งมอบหมายงานหน้าที่ 1.8 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 4 ปี 1.9 วารสารประชาสัมพันธ์ 1.10 สมุดเยี่ยม 1.11 รายงานการอบรม คณะครู ฯลฯ	ระยะเวลาเตรียมงานวิจัย ระยะเวลาระหว่างการปฏิบัติ งานภาคสนาม เดือนมิถุนายน 2562- เดือนกรกฎาคม 2562
	2. วัสดุอุปกรณ์ 2.1 โล่ เกียรติบัตร วุฒิบัตร 2.2 ชั่งงาน 2.3 แฟ้มงาน 2.4 สื่อการเรียนการสอน 2.5 ชุดการสอน 2.6 ถ้วยรางวัล ฯลฯ	ระยะเวลาเตรียมงานวิจัย ระยะเวลาระหว่างการปฏิบัติงานภาคสนาม เดือนมิถุนายน 2562- เดือนกรกฎาคม 2562
2. แบบสังเกตและบันทึก (Observation)	1. การบริหารจัดการ 2. วัฒนธรรมการทำงาน 3. วัฒนธรรมองค์กร 4. กิจกรรมการจัด การเรียนการสอน 5. การปฏิบัติงาน	ระยะเวลาปฏิบัติงานภาคสนาม เดือนตุลาคม 2562

ตาราง 1 (ต่อ)

วิธีการเก็บข้อมูล/ เครื่องมือ	แหล่งข้อมูล	ช่วงเวลา - ช่วงระยะเวลา
	6. การมีส่วนร่วม 7. สังคมบริบทผู้ให้ ข้อมูล 1. ผู้อำนวยการโรงเรียน 2. รองผู้อำนวยการ โรงเรียน 3. ครู 4. นักเรียน	
3. แบบสัมภาษณ์ ระดับเชิงลึก	5. ผู้ปกครอง 6. คณะกรรมการสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระยะเวลาว่างปฏิบัติงาน ภาคสนาม เดือนตุลาคม 2562
4. แบบบันทึกการสนทนา กลุ่ม (Focus Group Discussion)	ผู้ร่วมสนทนา 1. รองผู้อำนวยการ โรงเรียนกลุ่มงานวิชาการ 2. รองผู้อำนวยการ โรงเรียนกลุ่มงาน งบประมาณ 3. รองผู้อำนวยการ โรงเรียนกลุ่มงานบุคลากร 4. รองผู้อำนวยการ โรงเรียน กลุ่มงาน บริหารงานทั่วไป 5. ตัวแทนครู 2 คน 6. ตัวแทนนักเรียน 2 คน 7. ตัวแทนคณะกรรมการ สถานศึกษา 1 คน 8. ผู้ปกครองนักเรียน 1 คน	ระยะเวลาว่างปฏิบัติงาน ภาคสนามเดือนมิถุนายน ธันวาคม 2562- มกราคม-กุมภาพันธ์- มีนาคม 2563

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เป็นหลักและควบคู่กับการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากการศึกษาพฤติกรรมของโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียนแล้วทำการตรวจสอบข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจัดกระทำข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic induction)

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามที่ได้จากแบบบันทึกภาคสนามทั้งหมด (Field notes) และข้อมูลที่ได้จากการสังเกต เกี่ยวกับเหตุการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนและการสัมภาษณ์แนวการดำเนินการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีผลปฏิบัติเป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อยืนยันข้อมูลและการให้รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานนั้น ๆ โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ตรวจและแก้ไขทุกครั้งที่มีการเก็บข้อมูลภาคสนาม จากนั้นนำข้อมูลทั้ง 3 โรงเรียนมาสังเคราะห์ วิเคราะห์ จำแนกจัดเข้ากลุ่มตามลักษณะกิจกรรมและทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย ทำได้โดยการตีความและสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมมาได้ในสนามวิจัยเมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลก็นำมาวิเคราะห์มองหาความหมายความคล้ายคลึง ความแตกต่างอาจจะเป็นรูปแบบซึ่งเป็นข้อสมมติฐานจนสามารถยืนยันได้ชัดเจนจากข้อสรุปย่อย ๆ ไปสู่สรุปใหญ่ไปเรื่อยโดยจำแนกข้อมูลตามความเหมาะสมของข้อมูล

5.2 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นวิธีวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารทั้งหมด การสังเกตและบันทึก การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากประเด็นที่เกิดการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงแล้วนำเสนอผลการวิจัย โดยแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลทั้ง 3 โรงเรียนกรณีศึกษาแล้วนำเสนอข้อมูลที่ได้โดย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย ข้อเสนอแนะและการขยายผลจากการวิจัย

ระยะที่ 3 ประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน เพื่อวิพากษ์ ดำเนินการประชุมสนทนากลุ่มและรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมความเหมาะสมเกี่ยวกับผลการศึกษาพหุกรณีศึกษาเพื่อคู่มือการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 6 ประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน เพื่อวิพากษ์และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมความเหมาะสมและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เป็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อวิพากษ์และรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อสังเกตของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำผลการประชุมสนทนากลุ่มนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องขั้นสุดท้าย ปรับปรุงแก้ไขต่อไปมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

6.1 การเตรียมการก่อนประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

6.1.1 ก่อนการประชุมสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจัดส่งเอกสารประกอบการประชุมให้ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย 1) ความเป็นมา ความสำคัญ ขั้นตอนการวิจัย เรื่องการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) แนวทางการดำเนินการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นพื้นที่เป้าหมายทั้ง 3 โรงเรียน

6.1.2 เตรียมบุคลากรในการประชุมสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย 1) ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) 2) ผู้จดบันทึกการประชุม (Note – Taker) และ 3) เจ้าหน้าที่ฝ่ายบันทึกภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว อุปกรณ์ประกอบการดำเนินการสนทนากลุ่มและระบบเสียง

6.1.3 เตรียมอุปกรณ์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลการประชุมสนทนากลุ่มครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการวิพากษ์รูปแบบตามองค์ประกอบของรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีผู้ช่วยผู้วิจัยทำหน้าที่การจดบันทึกการประชุม บันทึกเสียงเพื่อข้อมูลโดยละเอียด กล้อง ถ่ายภาพเคลื่อนไหว ภาพนิ่งระหว่างการประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาขั้นตอนกระบวนการ ดำเนินงานจัดกิจกรรมและสร้างความรอบคอบที่สุดในการเก็บข้อมูลระหว่างประชุมสนทนากลุ่ม

6.1.4 สถานที่ประชุมสนทนากลุ่มใช้สถานที่ที่อำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมสัมมนามากที่สุด

6.1.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยใช้เวลาในการประชุมสนทนากลุ่มประมาณ 3 ชั่วโมงในช่วงเวลาประมาณ 09.00 – 12.00 น.

6.1.6 การกำหนดผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 10 คน

6.2 ประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ขั้นตอนการดำเนินการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ดังนี้

6.2.1 นัดหมายสมาชิกที่เข้าร่วมการประชุมสัมมนา โดยผู้วิจัยจะแจ้งกำหนดการการประชุมสนทนากลุ่ม วัน เวลา และสถานที่ให้ทราบล่วงหน้าและย้ำการตรงต่อเวลา

6.2.2 เตรียมสถานที่ที่จัดการประชุมสนทนากลุ่มให้พร้อมและสมบูรณ์ที่สุด

6.2.3 ดำเนินการประชุมสนทนากลุ่ม ตามกำหนดการเมื่อจบการประชุมสนทนากลุ่มแล้ว ผู้วิจัยสรุปผลการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) และกล่าวขอบคุณผู้ดำเนินการสนทนา ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ช่วยผู้วิจัย

6.3 เครื่องมือการวิจัย

เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การบริหารจัดการโดยใช้การบริหารจัดการโรงเรียนที่มีผลปฏิบัติเป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: พหุกรณีศึกษา ได้แก่ เอกสารสรุปผลที่ได้จากการศึกษาพหุกรณี

6.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา ด้านการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมประเด็นศึกษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วปรับปรุงแก้ไขแนวคำถามแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Congruence) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อแล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป และปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วเสนอคณะที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสมเป็นแบบสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มเพื่อใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

+1 แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้ตรงประเด็น

0 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้หรือไม่

-1 แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สามารถวัดได้ตรงประเด็น

ซึ่งผลการตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือได้ค่า IOC (Index of Congruence) มากกว่า .60 ขึ้นไปแสดงว่าเครื่องมือที่ใช้มีความเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยนักวิชาการในระดับอุดมศึกษา 2 คน นักวิชาการในระดับเขตพื้นที่การศึกษา 1 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา 3 คน ครูผู้รับผิดชอบ 3 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน เศรษฐกิจพอเพียงมีรายชื่อดังนี้

6.4.1 ระดับอุดมศึกษา

1) รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร คณบดีคณะครุศาสตร์และ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎี บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ กรรมการบริหาร หลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6.4.2 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3) ดร.ประภาส ไชยมี รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร

6.4.3 ผู้อำนวยการสถานศึกษา

4) นางทัศนีย์ บุตรดีวงษ์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร

5) นางสุนันท์ หลวงศรี ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1

6) ดร.อนุสรณ์ แสนเคน ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1

6.4.4 ครูผู้รับผิดชอบ

7) นายอุตร คำสอน ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร

8) นายอุดมศักดิ์ มีภูคำ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยยาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

9) นายวราวุธ สายทอง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้าน
หนองแวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

6.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มการวิเคราะห์เนื้อหา
(Content analysis) และนำเสนอในเชิงพรรณนาความ

6.6 สรุปผลรายงานการศึกษา

การศึกษาพหุกรณีศึกษา: การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลปฏิบัติ
ที่เป็นเลิศตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ
(Qualitative Research) ประเภทพหุกรณีศึกษา (Multi – Case Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อ
ศึกษาปรากฏการณ์ของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน
ศึกษาธิการภาค 11 โดยใช้วิธีพหุกรณีศึกษาดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลปฏิบัติ
เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อกำหนดตัวแปรที่เป็นปัจจัยการบริหาร
โรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการ
บริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อ
ให้ได้รายละเอียดของปัจจัยที่สำคัญและโครงสร้างการบริหารโรงเรียนและขั้นตอนที่ 2 การ
ยืนยันองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน
หลังจากการศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนประถม
ศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศโดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบด้วย
รายละเอียด 5 ด้าน 1) ด้านการบริหารสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน
3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ผลลัพธ์ภาพความ
สำเร็จ โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง
จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมประเด็นที่ศึกษาและความ
เที่ยงตรงของเนื้อหา

ระยะที่ 2 ศึกษาพหุกรณี ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 3 การเลือกกรณีศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบพหุกรณี ดังนั้นจึงมีการคัดเลือกสถานศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนที่น้อมนำแนวพระราชดำริศาสตร์พระราชผ่านโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ได้ผ่านการคัดเลือกผ่านเกณฑ์ที่กำหนดโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกต้องเป็นโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการและเป็นโรงเรียนที่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงแล้วผู้วิจัยนำมาสรุปเพื่อเลือกเป็นพหุกรณีศึกษา ซึ่งได้ 3 โรงเรียนอยู่ในพื้นที่จังหวัดสกลนคร จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดนครพนม ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากโรงเรียนทั้ง 3 แห่งเป็นโรงเรียนที่ต้องดำเนินการด้วยตนเอง โดยการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของการวิจัยเชิงคุณภาพแบบพหุกรณีศึกษา คือ การศึกษาและวิเคราะห์เอกสารการสังเกตและการจดบันทึกการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มย่อยภายในโรงเรียนและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือและดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม ก่อนการดำเนินการผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน คือ การติดต่อสื่อสาร การเดินเอกสาร การแนะนำตนเองในการเตรียมการผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อไปยังโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน และได้เดินเอกสารไปยังโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยและได้นัดหมายเวลา สถานที่กับทางโรงเรียนและแนะนำตนเองเมื่อได้เข้าพบผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความคุ้นเคยและได้กำหนดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 1 เดือนต่อ 1 โรงเรียน เมื่อสิ้นสุดการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอบคุณโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากการศึกษาพหุกรณีของโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียนแล้วทำการตรวจสอบข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย และวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะที่ 3 ประชุมสนทนากลุ่ม(Focus Group) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 6 ประชุมสนทนากลุ่ม โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อวิพากษ์ดำเนินการประชุมสนทนากลุ่มและรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมความเหมาะสมปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการเตรียมการก่อนการประชุม โดยการจัดส่งเอกสารเตรียมบุคลากรเตรียมอุปกรณ์ สำหรับรวบรวมข้อมูล เตรียมสถานที่ประชุมกำหนดระยะเวลาการประชุมสนทนากลุ่มและกำหนดผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม การดำเนินการประชุมนัดหมายสมาชิกที่เข้าร่วมเตรียมสถานที่ดำเนินการประชุม ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลรายงานการศึกษา

บทที่ 4

บริบทของชุมชนและโรงเรียน

การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพพหุกรณีศึกษา การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่จังหวัดในความรับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11: พหุกรณีศึกษา ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาบริบทของโรงเรียนซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เป็นสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนที่ได้ปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นไป จำนวน 3 โรงเรียน เป็นโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 3 โรงเรียน 1) โรงเรียนบ้านห้วยยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร 2) โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม 3) โรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์เอกสารสารสนเทศของโรงเรียนการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) การสังเกต (Observations) การสนทนา (Focus Group) กับบุคลากรหลัก ผู้ให้ข้อมูลมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในบริบทของโรงเรียนและชุมชนที่จะช่วยให้มองเห็นภาพของปรากฏการณ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และนำเสนอข้อมูลเชิงอธิบาย ผู้วิจัยได้คัดเลือกพื้นที่ในการทำวิจัยในเขตพื้นที่ 1) จังหวัดสกลนคร 2) จังหวัด มุกดาหาร 3) จังหวัดนครพนม โดยเลือกพื้นที่ที่จะศึกษาที่เป็นโรงเรียนที่มีผลการบริหารงานที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 โรงเรียน เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 3 โรงเรียนจึงขอเสนอข้อมูลพื้นฐานของทั้ง 3 จังหวัดที่ได้ศึกษา มามีรายละเอียดของผลที่ศึกษาปรากฏการณ์จริง โดยนำเสนอผลการศึกษาข้อมูลในบทนี้ เป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 บริบทชุมชนและโรงเรียน

การศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพพหุกรณีศึกษา ซึ่งเป็นการวิจัยที่มีความจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลของชุมชนภายนอกโรงเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลมาประกอบงานวิจัยให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยนำเสนอ 3 หัวข้อ คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน 2) บริบทชุมชนภายนอกโรงเรียน 3) การเข้าสู่โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงจึงขอแนะนำเสนอรายละเอียดโรงเรียนตามลำดับดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนบ้านห้วยยาง
 - 1.1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน
 - 1.2 บริบทชุมชนภายนอกโรงเรียน
 - 1.3 การเข้าสู่โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง
2. โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2
 - 2.1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน
 - 2.2 บริบทชุมชนภายนอกโรงเรียน
 - 2.3 การเข้าสู่โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง
3. โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง
 - 3.1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน
 - 3.2 บริบทชุมชนภายนอกโรงเรียน
 - 3.3 การเข้าสู่โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง

1. โรงเรียนบ้านห้วยยาง

โรงเรียนบ้านห้วยยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร เดิมชื่อว่าโรงเรียนวัดบ้านห้วยยาง “วัดโพธิ์ชัย” เดิมนักเรียนไปเรียนอยู่ที่โรงเรียนประชาบาลตำบลเหล่าโพนค้อราษฎร์เหล่าบำรุง (บ้านหนองเหียน) แยกมาเรียนที่วัดเรียกชื่อโรงเรียนว่า โรงเรียนประชาบาลตำบลเหล่าโพนค้อ 2 “วัดโพธิ์ชัยบ้านห้วยยาง” เป็นโรงเรียนลำดับที่ 2 ในตำบลนี้ ต่อมา นายเห็บ ยางธิสาร ผู้เป็นโยมปู่ของพระราชวชิรธรรมมงคล (มนตรี อภิมนตรีโก ยางธิสาร) เป็นบริจาคที่ดิน จำนวน 30 ไร่ จึงย้ายโรงเรียนมาตั้งโรงเรียน ซึ่งเป็นที่ตั้งโรงเรียนบ้านห้วยยางในปัจจุบัน ตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม 2475 รองอำมาตย์เอกชั้นศรีนครานุรักษ์ นายอำเภอธาตุเชิงชุมเป็นผู้จัดตั้งและดำรงอยู่ด้วยงานการศึกษา (งานช่วยการศึกษา

ประถมศึกษา) จัดการสอนตามหลักสูตรการประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เครื่องใช้และสิ่งของต่าง ๆ ได้มาจากโรงเรียนเดิมบ้าง ทางนายอำเภอส่งมาให้บ้าง เมื่อเริ่มแรกทางราชการได้ส่งครูมาทำสอน 1 คน คือ นายศรีลาน วงศ์กาฬสินธุ์ ต่อจากนั้นได้ส่งครูมาทำการสอน 2 คน คือ นายแดง กิ่งโก้ เป็นครูใหญ่ นายวงศ์ ราชกรม เป็นครูประจำชั้น มีการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่องมิได้ขาด ครั้นถึงปี พ.ศ. 2432 นางสาววรุณี งอยพาลา มาดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านห้วยยาง จนถึงวันที่ 27 ธันวาคม 2550 โรงเรียนบ้านห้วยยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 มีมติอนุมัติการย้ายและแต่งตั้งข้าราชการครู ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่ 777/ 2550 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ให้นางสาววรุณี งอยพาลา ไปดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจันทร์เพ็ญ อำเภอเต่างอยและมีคำสั่งให้นางสุนันท์ หลวงศรี มาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยยางจนถึงปัจจุบัน

1.1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

ที่ตั้งของโรงเรียนมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ	จดบ้านโพนค้อ และบ้านโพนสูง
ทิศใต้	จดบ้านดงขวาง บ้านโพนงาม และเทือกเขาภูพาน
ทิศตะวันออก	จดบ้านเหล่า บ้านเหล่าเหนือ บ้านโพนไฮ บ้านนาทุ่ง บ้านยางคำ จังหวัดนครพนม
ทิศตะวันตก	จดบ้านห้วยหีบ และเทือกเขาภูพาน

พื้นที่เขตบริการมีเขตบริการ 2 หมู่บ้าน คือ บ้านห้วยยางและบ้านห้วยยางเหนือ บ้านห้วยยาง หมู่ที่ 6 มีการแบ่งคุ้ม จำนวน 3 คุ้ม คุ้มวัดโพธิ์ชัย คุ้มแสงสว่าง คุ้มโรงเรียน บ้านห้วยยางเหนือ หมู่ที่ 9 มีการแบ่งคุ้มจำนวน 2 คุ้ม คือ คุ้มกลางใหญ่ คุ้มหนองไผ่

สภาพชุมชนโดยรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ลุ่ม ๆ ดอน ๆ ติดกับเชิงเขาภูพาน มีลำห้วยสองสายที่มีแหล่งกำเนิดบนสันเขา ไหลผ่านพื้นที่ การเกษตรของราษฎรทั้งสองหมู่บ้าน โดยหมู่ที่ 6 บ้านห้วยยางมีประชากรทั้งหมด 932 คน จำนวน คราวเรือน 258 คราวเรือน หมู่ที่ 9 มีประชากรทั้งสิ้น 853 คน จำนวน 257 คราวเรือน รวมประชากรทั้งสองหมู่บ้าน 1,785 คนบริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ ทิศเหนือและทิศใต้ของโรงเรียนจดที่นา ทิศตะวันออกจดป่าช้า ทิศตะวันตกติดกับหมู่บ้าน

ในเขตบริการ อาชีพหลักของชุมชน คือ การทำเกษตรกรรมเนื่องจากเป็นอาชีพดั้งเดิมที่เคยทำมาตั้งแต่บรรพบุรุษ อาชีพรองลงมาคือ การเลี้ยงสัตว์ การเพาะกล้าไม้ การค้าขาย เบ็ดเตล็ดและการหัตถกรรมในครัวเรือนส่วนใหญ่เน้นถือศาสนาพุทธ ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ หมอเหยา บุญมหาชาติ การทำบุญห่อข้าวประดับดิน บุญแจกข้าว ประเพณีการเลี้ยงผีปู่ตาหรือเหมือนชนชาวตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทั่วไป คือ มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย รักความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ประชาชนในชุมชนรักถิ่นเกิดมีความเป็นชาตินิยม อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น มีความสามัคคีในหมู่คณะ

เมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2544 พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เสด็จเป็นประธานในการวางศิลาฤกษ์ก่อสร้างห้องสมุดดิน ฦ วัดป่าพุทธนิมิตสถิตสิมาราม ซึ่งอยู่ห่างโรงเรียนไปทางทิศตะวันออก 500 เมตร ซึ่งทางโรงเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมการ รับเสด็จและรำบาศรีสู่ขวัญหน้าพระที่นั่งในคราเสด็จสวนพระองค์ในเดือนกรกฎาคม 2554

เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เสด็จเป็นประธานในการวางศิลาฤกษ์การก่อสร้างห้องสมุดดิน ฦ โรงเรียนบ้านห้วยยาง ซึ่งก่อสร้างแล้วเสร็จในปี 2558 โดยใช้งบประมาณส่วนใหญ่มาจากพระราชรัตนมงคลผู้ช่วยเจ้าอาวาส วัดบวรนิเวศวิหารและศิษย์เก่ารวมงบประมาณทั้งสิ้น 1,643,166 บาท ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบส่วนใหญ่มีเชื้อสายเป็นชาวภูไท ภาษาใช้ภาษาท้องถิ่นคือ ภาษาภูไท ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี คล้ายกับคนภูไทนครพนม หรือภูไทกาฬสินธุ์ เช่น การรำภูไท ประเพณีเลี้ยงผีปู่ตา สู่ขวัญบายศรี บุญเดือนสามสู่ขวัญวัวควาย บุญพระเวสสันดร หมอเหยา ฯลฯ

รายได้ของผู้ปกครองชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้น้อย จึงขาดปัจจัยในการสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น อาคารสถานที่ยังไม่เพียงพอโดยเฉพาะห้องพิเศษ ได้แก่ ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องอนุบาล ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องประชุมใหญ่ เป็นต้น อยู่ในเขตบริการขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโพ้นคือ ปีพุทธศักราช 2563 โรงเรียนบ้านห้วยยางเป็นโรงเรียนขนาดกลาง เปิดทำการสอน 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในรอบ 4 ปีการศึกษาที่ผ่านมา มีนักเรียน เฉลี่ยปีการศึกษาละ 236 คนและคาดการณ์ใน 4 ปีการศึกษาข้างหน้า จะมีนักเรียนเฉลี่ย ปีการศึกษาละ 240 คน

ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านห้วยยาง

ปีงบประมาณ 2558 ได้ถูกกำหนดให้จัดตั้งเป็นโรงเรียนดีประจำตำบล
รุ่นที่ 3

ปีงบประมาณ 2560 ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนพระราชัฐ

ปีงบประมาณ 2561 เป็นโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล 1 ตำบล 1 โรงเรียนคุณภาพซึ่งมีความมุ่งหมายให้มีการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านห้วยยาง จึงได้มีการประชุมคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียนบ้านห้วยยาง ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2561 – 2564 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนโรงเรียนมีความเข้มแข็งทางวิชาการเป็นสถานศึกษาคุณธรรม มีความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา (IPA) และเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมงานอาชีพและสุขภาพอนามัย เป็นโรงเรียนศูนย์รวมการศึกษาที่มีคุณภาพสามารถให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนและชุมชน อย่างมั่นคง มั่งคั่ง ครอบคลุมและมีความยั่งยืนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการจัดการศึกษาของประเทศ ปีงบประมาณ 2561 ได้รับการจัดสรรร่วมสพฐ. ขนาด 4 ที่นั่ง จำนวน 1 หลัง มีผลงานดีเด่นดังนี้

ปี พ.ศ. 2557 ได้รับรางวัล MOE AWARDS ประเภทสถานศึกษา สาขาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับดีเด่น ปีการศึกษา 2557 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ปี พ.ศ. 2558 ได้รับรางวัล “สถานศึกษาพอเพียงที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศระดับประเทศ สปล. (Best Practice) ประจำปี 2558” ของสถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ

ปี พ.ศ. 2558 ได้รับรางวัล MOE AWARDS ประเภทสถานศึกษา สาขาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ระดับดีเด่นปีการศึกษา 2559 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ปี พ.ศ. 2560 ผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาของมูลนิธิยุวสถิรคุณ

1.2 บริบทชุมชนภายนอกของโรงเรียน

สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะโดยทั่วไปพื้นที่ ลุ่ม ๆ ดอน ๆ ติดกับเชิงเขาภูพานมีลำห้วยสองสายที่มีแหล่งกำเนิดบนสันเขาภูพาน ไหลผ่านพื้นที่ทำการ

เกษตรของราษฎรทั้งสองหมู่บ้าน มีประชากรทั้งหมด 1,787 คน หญิง 895 คน จำนวนครัวเรือน 348 ครัวเรือน บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ ทิศเหนือและทิศใต้ของโรงเรียนจดที่นา ทิศตะวันออกจดป่าช้า ทิศตะวันตกติดกับหมู่บ้านในเขตบริการส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ ประเพณีและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ หมอเหยา บุญมหาชาติ การทำบุญห่อข้าวประดับดิน บุญแจกข้าว ประเพณีการเลี้ยง ผีปู่ตา หรือเหมือนชนชาวตะวันออกเฉียงเหนือโดยทั่วไป คือ มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย รักความสนุกสนานเพลิดเพลิน ประชาชนในชุมชนรักถิ่นเกิดมีความเป็นชาตินิยม อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น มีความสามัคคีในหมู่คณะประชาชนส่วนใหญ่สืบเชื้อสายเป็นชาวภูไท ใช้ภาษาท้องถิ่น คือ ภาษาภูไท ขนบธรรมเนียมประเพณีคล้ายกับคนภูไทนครพนม หรือภูไทกาฬสินธุ์ เช่น รำภูไทประเพณีเลี้ยงผีปู่ตา สู้ขวัญบายศรีบุญเดือนสามสู้ขวัญว้าวควาย บุญพระเวสสันดร หมอเหยา ฯลฯ

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา (ป.4) อาชีพหลักของชุมชน คือ การทำนา เนื่องจากเป็นอาชีพดั้งเดิมที่เคยทำมาตั้งแต่บรรพบุรุษ อาชีพรองลงมา คือ การเลี้ยงสัตว์ การเพาะกล้าไม้ การค้าขายเบ็ดเตล็ดและการหัตถกรรม ในครัวเรือน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ฐานะทางเศรษฐกิจและรายได้โดยเฉลี่ยต่อครอบครัวมีรายได้ยากจน นักเรียนส่วนมากอาศัยอยู่กับ ปู่ ย่า ตา และยาย เพราะพ่อแม่ต้องไปทำงานหาเงินที่ต่างจังหวัด จำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัว 4 - 6 คน

1.3 การเข้าสู่โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง

1.3.1 ระยะที่ 1 ระยะบุกเบิก

โรงเรียนบ้านห้วยยาง อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนครเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมปีที่ 3 มีเขตบริการ 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ 6 บ้านห้วยยางและหมู่ที่ 9 บ้านห้วยยางเหนือ ด้านทิศตะวันตกของหมู่บ้านมีเขตบริการติดกับอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม เดิมหมู่บ้านห้วยยางมีฐานะยากจน แห้งแล้ง ปลูกข้าวไม่ได้ ต้องไปขอข้าวที่หมู่บ้านอื่นจนได้ชื่อว่าเป็น “หมู่บ้านขอทาน” จนปี พ.ศ. 2537 มีโครงการพระราชดำริฯ จัดสร้างอ่างห้วยโท - ห้วยยาง ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของหมู่บ้านดีขึ้น ทำนาได้ปีละ 2 ครั้ง มีอาชีพเสริมที่สร้างรายได้ของครอบครัวอย่างเป็นล่ำเป็นสัน คือ อาชีพเพาะกล้าไม้ ในส่วนของโรงเรียนบ้านห้วยยางได้เข้าโครงการ กศ.พช. ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 ดำเนินการด้านการเกษตรโดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง แต่ถึงอย่างไรยังพบว่านักเรียนยังมีปัญหาด้านพฤติกรรม คือ ขาดความ

รับผิดชอบ ขาดความเสียสละ ไม่ตั้งใจเรียน ขาดจิตอาสาและสำนึกในการช่วยเหลือสังคม ชุมชน อันสืบเนื่องมาจากปัญหาครอบครัว ปัญหาความเจริญของสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย การสื่อสารที่รวดเร็วทำให้เยาวชนลี้มความเป็นไทยมองข้าม คุณธรรม จริยธรรมอันดีงามของไทย

จนเมื่อปี พ.ศ. 2550 โรงเรียนเข้าโครงการเกษตรแลกเปลี่ยนเพื่ออาหารกลางวัน ของมูลนิธิ EDF ได้รับงบประมาณ จำนวน 100,000 บาท จัดทำแปลงเกษตรจริง ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมของนักเรียนที่ดีขึ้นจากผลการดำเนินงานทำให้โรงเรียนรับการประเมินเป็นสถานศึกษาแบบอย่างพอเพียงตั้งแต่ปี 2552 และได้ผ่านการประเมินมีจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยบูรณาการสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปี พ.ศ. 2554 – 2555 จัดให้มียุวเกษตรในโรงเรียนขึ้น โรงเรียนดำเนินการต่อเนื่องด้วยการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนมีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ฐานการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง โดยบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมจนได้รับรางวัลชนะเลิศ กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นและสมาชิก ยุวเกษตรดีเด่น ระดับจังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ. 2554 – 2555 และรางวัลรองชนะเลิศ อันดับหนึ่ง การประกวดกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ. 2554 และได้รับการคัดเลือกเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ปี พ.ศ. 2555 และเป็นสถานศึกษาต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ทำให้โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของสถานศึกษาอื่น ๆ เป็นสถานที่ประชุมอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานของโรงเรียนทั้งในจังหวัด ต่างจังหวัดและต่างประเทศ อยู่เสมอ ผลงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงได้เผยแพร่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 ช่อง 7 และช่อง 9 จากเหตุผลดังกล่าวทางโรงเรียนจึงขอรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

1.3.2 ระยะที่ 2 พัฒนาคุณภาพการศึกษา

โรงเรียนบ้านห้วยยางมีเอกลักษณ์ คือ “โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง” เนื่องจากสภาพและบริบทของโรงเรียนมีกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติจริงในแปลงเกษตร กิจกรรมที่เน้นในเรื่องการสร้างอาชีพและการนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตและเป็นพื้นฐานในการ

ประกอบอาชีพในอนาคต ประกอบกับทางโรงเรียนมีการจัดตั้งชุมนุมยุวเกษตรกรในโรงเรียนที่มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมด้านการเกษตร ด้านการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง การแปรรูป การถนอมอาหารและงานหัตถกรรมที่มีสมาชิกจากนักเรียนที่จัดตั้งขึ้นตามความสนใจของนักเรียนเป็นกลุ่มต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับ มีการขยายผลขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนต่าง ๆ จนได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวด คัดเลือกกลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่น ระดับจังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ. 2554 – 2555 และได้รับรางวัลชมเชย การประกวดคัดเลือกกลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นระดับเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ. 2555 และได้รับการคัดเลือกเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี พ.ศ. 2555

โรงเรียนบ้านห้วยยางได้กำหนดอัตลักษณ์คือ “อยู่อย่างพอเพียง หลีกเลี้ยง อบรมมุขสนุกการงานอาชีพ” เนื่องด้วยครุมีกิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เสริมหลักสูตรที่เน้นให้นักเรียนทำกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงให้กับนักเรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและจุดเน้นของ สพฐ. คือ คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผลรอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขผู้ที่อยู่อย่างพอเพียง คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตนที่ดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียน ผู้อื่นเห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ หลีกเลี้ยงอบรมมุขและสิ่งเสพติดและมีความสุขสนุกกับงานอาชีพ โครงการที่สอดคล้อง ได้แก่ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการศิลปะ ดนตรี กีฬาต้านยาเสพติด โครงการแข่งขันกีฬา โครงการโรงเรียนธนาคารบ้านห้วยยาง โครงการโรงเรียนดีศรีตำบล โครงการธนาคารขยะ เป็นต้น

1.3.3 ระยะเวลาที่ 3 ระยะเวลาเข้าสู่โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนบ้านห้วยยางเป็นโรงเรียนหนึ่งที่ทำให้ความสนใจในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำโรงเรียนเข้าร่วมการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาโดยไม่รู้ตัวและชัดเจนขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2550 ถึงปัจจุบัน โดยมีวิธีการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ปี พ.ศ. 2550 ระยะเวลาเริ่มต้น โรงเรียนบ้านห้วยยางได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเกษตรอำเภอโคกศรีสุพรรณนักพัฒนาชุมชนการศึกษานอกโรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโพนค้อและเกษตรกรในหมู่บ้านทั้งสองหมู่บ้านระยะเริ่มแรกมีสมาชิกเข้าร่วมโครงการโดยมีหลักคิดว่าการเสริมสร้างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงต้องจัดกิจกรรม ฐานการเรียนรู้ทางการเกษตรที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้นักเรียนเรียนรู้การทำงานการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีความรับผิดชอบและเสียสละจึงดำเนินการจัดกิจกรรมเป็นฐานการเรียนรู้ทางการเกษตรที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้นักเรียน เรียนรู้การทำงานการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีความรับผิดชอบการเสียสละจึงดำเนินการจัดกิจกรรมเป็นฐานการเรียนรู้ทางการเกษตร เป็นต้นมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 โดยระยะแรกมีกิจกรรมฐานการเรียนรู้ทางการเกษตร 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมปลูกผักสวนครัว กิจกรรมปลูกเพาะเห็ดนางฟ้า กิจกรรมปลูกยูคา กิจกรรม เลี้ยงปลา กิจกรรมการเลี้ยงหมูป่าและกิจกรรมการปลูกพืชสมุนไพร

นอกจากนั้นยังมี โครงการเกษตรแลกเปลี่ยนเพื่ออาหารกลางวัน (Barter Between Brother) มีชื่อ ย่อว่า “BBB” ซึ่งสนับสนุนโดยมูลนิธิกองทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนา (EDF) และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือ USB สนับสนุนเงินลงทุนในการดำเนินงาน จำนวน 100,000 บาท มีวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการกับการเรียนการสอนในหลักสูตรส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในการทำงานเกษตรสนองนโยบายโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำรินักเรียนที่ทำกิจกรรมทางการเกษตรต่าง ๆ เพื่อจะได้รับผลผลิตนำมาสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน และนักเรียนยังได้รับผลผลิตไปรับประทานอาหารที่บ้านเป็นการลดรายจ่ายของครอบครัว เหลือจำหน่ายเป็นรายได้ โดยมีเกษตรกรบนเคหกิจ เกษตรจากสำนักงานเกษตร อำเภอโคกศรีสุพรรณให้การสนับสนุนเป็นวิทยากรให้ความรู้ เทคนิคการปลูกผักและวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ จึงส่งผลให้เกิดการขยายตัวขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้นเป็นลำดับ ทำให้ครูบุคลากรและนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น

ปี พ.ศ. 2551 ระยะเวลาสร้างความรู้ความเข้าใจ คณะครูและบุคลากรในโรงเรียนและกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยกำหนดเป็นนโยบาย จัดทำแผนงาน โครงการที่ขับเคลื่อนหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดผู้รับผิดชอบกิจกรรมฐานการเรียนรู้ในการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเพิ่มที่ทำกิจกรรม ฐานการเรียนรู้ทางการเกษตรให้มากขึ้นโดยใช้รดดินบริเวณขอบสระกักเก็บน้ำซึ่งอยู่ด้านหลังของโรงเรียนทำให้มีพื้นที่ทำการเกษตรมากถึง 5 ไร่จัดกิจกรรม “น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมอบหมายให้นักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยยางทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบ กิจกรรมการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ในโครงการเกษตรแลกเปลี่ยนเพื่ออาหารกลางวัน โดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้รับผิดชอบกิจกรรมครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้เรื่องที่ดินเองรับผิดชอบสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจัดการเรียนการสอนบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีงานเกษตรและในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังนี้

ชั้นอนุบาลปีที่ 1 - 2	บูรณาการ	การเรียนรู้ในหลักสูตรปฐมวัย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	รับผิดชอบ	กิจกรรมการปลูกผัก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	รับผิดชอบ	กิจกรรมการเลี้ยงหมู
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	รับผิดชอบ	กิจกรรมเพาะเห็ดนางฟ้า
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	รับผิดชอบ	กิจกรรมปลูกกล้วย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	รับผิดชอบ	กิจกรรมปลูกชะอม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	รับผิดชอบ	กิจกรรมปลูกแก้วมังกร
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	รับผิดชอบ

กิจกรรมปลูกผักสวนครัวตามฤดูกาล

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	รับผิดชอบ	กิจกรรมปลูกไผ่เลี้ยง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	รับผิดชอบ	กิจกรรมปลูกผักหวาน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	รับผิดชอบ	กิจกรรมเลี้ยงปลาตุ๊ก

นอกจากกิจกรรมฐานการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรมแล้ว ครูผู้สอนยังมีหลักสูตรบูรณาการเรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตร เช่น การทำดอกไม้อัดขวด การทำแหมเห็ดนางฟ้า การทำแชมพูสมุนไพรใบมะกรูดในกิจกรรมชุมนุมตามความสนใจ ได้เชิญนักวิชาการเกษตรจากสำนักงานเกษตร อำเภอโคกศรีสุพรรณ เคหะกิจเกษตรมาให้ความรู้ในเรื่องการเกษตร การทำขนม โดยครูประจำชั้นจะมอบหมายให้นักเรียนได้ดูแลกิจกรรมที่ตนรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถและครูประจำชั้นจะติดตามผลเดือนละ 1 ครั้งผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนถอดบทเรียนโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเน้น 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมี

เหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมโครงการ
ใดมีผลผลิตในระยะใดก็จำหน่ายเข้าครัวอาหารกลางวันนำเงินที่จำหน่ายได้ไปฝาก
ธนาคารโดยฝากในนามกลุ่ม เช่น กลุ่มปลูกไผ่เลี้ยง กลุ่มปลูกชะอม กิจกรรมการทำปุ๋ย
หมัก เป็นต้น นอกจากนี้นำผลผลิตที่ได้จากการทำกิจกรรมนำไปใช้ประโยชน์ เช่น นำผักไป
รับประทานโดยไม่ต้องเสียเงินซื้อ การนำปุ๋ยชีวภาพที่ผลิตได้ไปรดต้นไม้แทน การใช้ปุ๋ยเคมี
การทำเหมืองหินนางฟ้าเพื่อจำหน่าย กลุ่มทำขนมกลุ่มทำน้ำยาล้างจานมะกรูด เป็นต้น
ขณะสอนครูผู้สอนสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปลายปี การศึกษามีการ
ประเมินคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนทุกระดับชั้น

ปี พ.ศ. 2552 ระยะพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและนอก
ห้องเรียนการดำเนินการฐานการเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่องจัดทำป้ายนิเทศพระราชดำริ
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ และป้ายนิเทศด้าน
คุณธรรม ป้ายรณรงค์การประหยัดน้ำประหยัดไฟประหยัดพลังงานต่าง ๆ ติดไว้ตาม
บริเวณอาคาร เรียนและห้องเรียนต่าง ๆ ให้นักเรียนได้ศึกษาและเตือนสติในการใช้ชีวิต
จัดทำศาลาแหล่ง เรียนรู้ในกิจกรรมการเกษตร ด้วยความร่วมมือของผู้ปกครองชุมชนใน
การบริจาคเสา กระเบื้องมุงหลังคาและจัดสร้างเพื่อเป็นแหล่งความรู้ให้กับนักเรียนและ
คณะครูที่มาศึกษาดูงานต่อมาเข้ารับการประเมินสถานศึกษาพอเพียงและผ่านการประเมิน
สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประจำปี พ.ศ. 2552 สถานศึกษาพอเพียง 2552 และเข้ารับ
เกียรติบัตรจาก ฯพณฯ ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ
ทำให้ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนต่าง ๆ มีกำลังใจและจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนเพื่อขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นรูปธรรมและ
ต่อเนื่องและต่อมามูลนิธิกองทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนา EDF ได้นำคณะผู้บริหารระดับสูง
ของกระทรวงศึกษาธิการ จากประเทศ สปป.ลาว จำนวน 15 คน พร้อมเจ้าหน้าที่จาก
มูลนิธิ EDF ลาว ศึกษาดูงานโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งโครงการ (One school One Project)
ของโรงเรียนบ้านห้วยยางในวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2552 เพื่อใช้เป็นรูปแบบในการจัด
กิจกรรมด้านฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงให้กับโรงเรียนของ สปป.ลาว

ปี พ.ศ. 2553 ระยะการแสวงหาความร่วมมือจากองค์กรเครือข่าย
และขยายผลสู่ชุมชนจากการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมมีผลงานปรากฏเด่นชัด
องค์การ ภาครัฐและเอกชนเข้ามาช่วยเหลือในด้านงบประมาณสนับสนุน ได้แก่ มูลนิธิ EDF

มูลนิธิ CCF องค์การบริหารส่วนตำบล เหล่าโพนค้อและสำนักงานเกษตร อำเภอโคกศรีสุพรรณ ในด้านวัสดุอุปกรณ์เป็นวิทยากรให้ความรู้ทำให้นักเรียนได้รับความรู้มากขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ต่อมามูลนิธิกองทุน การศึกษาเพื่อการพัฒนา EDF ได้นำคณะครูและคณะผู้บริหารจากประเทศ สปป.ลาว จำนวน 40 คน ศึกษาดูงาน โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งโครงการ (One School One Project) ของโรงเรียนบ้านห้วยยาง วันที่ 26 เดือนมกราคม พ.ศ. 2553 และในวันที่ 5 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2553 คณะผู้บริหาร และเจ้าของทุนจากมูลนิธิ EDF จากประเทศญี่ปุ่น ศึกษาดูงานโครงการเกษตรแลกเปลี่ยน เพื่ออาหารกลางวัน BBB และในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนบ้านไคร่นุ่น อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ศึกษาดูงาน การบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนบ้านห้วยยาง นับเป็นความภาคภูมิใจของผู้บริหารคณะครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนชาวบ้านห้วยยางมากขึ้นได้รับความร่วมมือในการต้อนรับแขกผู้มาเยือนด้วยการรำภูไทและร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง

ปี พ.ศ. 2554 – 2555 กิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยนักเรียนร่วมกันจัดตั้งเป็นกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน ตามความสนใจของนักเรียนในกิจกรรมฐานการเรียนรู้ทางการเกษตรที่มีอยู่ และปัจจุบัน โรงเรียนบ้านห้วยยางมียุวเกษตรกร จำนวน 186 คน มีการส่งเสริมให้กับสมาชิกดำเนินกิจกรรม โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ นำมาใช้โดยมีการดำเนินการอย่างมีระบบครบวงจร โดยมีการดำเนินงานเป็น 4 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มกิจกรรมการปลูกพืช กลุ่มกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ กลุ่มกิจกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างทัศนคติสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรให้ภูมิใจในคุณค่าของการเกษตร
2. เพื่อสร้างความภูมิใจและยอมรับอาชีพเกษตรกรรมเป็นเพื่อสร้างความภูมิใจและยอมรับอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพ
3. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรได้เรียนรู้และฝึกทักษะให้มีประสบการณ์จริงในการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องเหมาะสมให้สอดคล้องกับครอบครัวและท้องถิ่น

4. เพื่อฝึกให้สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์รู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะส่งเสริมการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีการเลือกตั้งคณะกรรมการกลุ่มยุวเกษตรกร

5. ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรและครอบครัวมีการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงให้นำความรู้นำมาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพที่ยั่งยืน

จากผลการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี จึงได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของสำนักงานเกษตร อำเภอดอกศรีสุพรรณ ในการคัดเลือกเกษตรกรสถาบันเกษตรกรดีเด่น ระดับจังหวัดและผลการคัดเลือกได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดคัดเลือกกลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่น สมาชิกยุวเกษตรกรดีเด่นและที่ปรึกษา ยุวเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัดปี พ.ศ. 2554 และ 2555 รางวัลรองชนะเลิศการประกวดคัดเลือกกลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่น ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ. 2554 และรางวัลชมเชยการประกวดคัดเลือกกลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นระดับเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ. 2555 หลังจากในปีเดียวกัน มีโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งในและต่างจังหวัดมาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง

ปี พ.ศ. 2554 ระบุบูรณาการสู่กิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน นอกจากการบริหารสถานศึกษา โดยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดการสถานศึกษา ประสานกับทุกภาคส่วนในการใช้ทรัพยากรและการบริหารทั้งทางด้านบุคลากร งบประมาณ สภาพแวดล้อมอย่างคุ้มค่าเป็นประโยชน์สูงสุดเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้มีการจัดการเรียนรู้ทั้งในหลักสูตรและ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อปลูกจิตสำนึกพอเพียงให้กับนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อม สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะทำให้ นักเรียนดำเนินชีวิตโดยร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมอย่างเกิดประโยชน์มีความสุข

ผลงานด้านการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ได้ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ ช่อง 9 ข่าวเรื่อง “โรงเรียนพอเพียงตามแนวพระราชดำริ” และสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 รายการเกษตรโลกเกษตรเรา ของคำรณ หว่างหวังศรี และผลงานนักเรียนด้านเศรษฐกิจพอเพียง ยังได้ตีพิมพ์ผลงานด้านการเกษตรทางหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ปี พ.ศ. 2555 โรงเรียนบ้านห้วยยาง ได้รับคัดเลือกให้เป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ในชุมชนในโรงเรียนของสำนักงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้รับงบประมาณสนับสนุน จำนวน 30,000 บาท และในปีเดียวกันได้รับคัดเลือกให้เป็น “สถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่องปี พ.ศ. 2556 ระยะเวลาพัฒนาองค์กร และขยายผลสู่สถานศึกษาและชุมชนอื่น

จากผลการดำเนินงานการจัดกระบวนการเรียนรู้และการบริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนเป็นที่ยอมรับ สามารถเป็นแหล่งการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับสถานศึกษาอื่นและชุมชนจะได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ขอรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายที่จะพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความพร้อมในการรับการประเมินเป็นศูนย์ การเรียนรู้โดยแนะนำคณะครูและนักเรียนศึกษาดูงาน โรงเรียนเทศบาลวัดป่าเรไร จังหวัด ร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและมี ผลงานดีเด่นมากมายเป็นแบบอย่างได้ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานมา ประยุกต์ใช้เพื่อเตรียมรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ต่อไป

1. ด้านการบริหารสถานศึกษา

โรงเรียนบ้านห้วยยางได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อขับเคลื่อนในสถานศึกษาดังนี้ ด้านนโยบายโรงเรียนบ้านห้วยยางได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา โดยได้กำหนดเป็น วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของโรงเรียน โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมกำหนดเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยมีแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการจัดกิจกรรมครอบคลุมทุกกลุ่มงานอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับบริบท และสภาพสังคมของสถานศึกษาเหมาะสมสอดคล้องกับ บริบทและสภาพสังคมของสถานศึกษา

ภาพประกอบ 2 ได้รับคัดเลือกเป็นสถานศึกษาแบบอย่าง

ภาพประกอบ 3 รับรางวัลผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น

โรงเรียนบ้านห้วยยางได้มีแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริม การบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนโรงเรียนมีแผนงาน ด้านวิชาการ มีแผนงานด้านวิชาการ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการจัดทำแผน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนมี โครงการกิจกรรมครอบคลุมทุกกลุ่มงานและทุกระดับชั้นและมีความยืดหยุ่นในทางปฏิบัติ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต อีกทั้งมีการพัฒนาอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการใช้ดูแล รักษา ปรับปรุง อย่างเหมาะสม นักเรียน บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการใช้ มีการปรับปรุงอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอย่าง คุ่มค่า และเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ได้อย่างพอเพียง มีพระบรมราชาวิชาวทฯ คำขวัญ คำกลอนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงติดไว้ตามอาคารที่นักเรียน ได้เรียนรู้และซึมซับ มีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ใน สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้นานและคุ้มค่าประสานความสัมพันธ์ กับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรเอกชน หน่วยงานราชการอื่นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการ ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบของ วิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้กับนักเรียน ได้แก่ กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา สนับสนุนกิจกรรม เกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ได้แก่ การปลูกผักปลอดสารพิษ การเพาะ เห็ดนางฟ้าและการเลี้ยงปลาในกระชัง จำนวน 60,000 บาท สำนักงานพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สนับสนุนงบประมาณ จำนวน 15,000 บาท ในการพัฒนา สถานศึกษาต้นแบบพอเพียง โรงเรียนบ้านห้วยยางให้พัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของเขตพื้นที่และงบประมาณค่าครุภัณฑ์งาน เกษตร งบประมาณ 61,600 บาท กองทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนา (EDF) สนับสนุน งบประมาณ จำนวน 100,000 บาท ในการจัดกิจกรรม โครงการเกษตรแลกเปลี่ยนเพื่อ อาหารกลางวัน สนับสนุนโครงการ โรงเรียนธนาคารบ้านห้วยยาง จำนวน 25,000 บาท และงบประมาณ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำนวน 60,000 บาท องค์การบริหารส่วนตำบล เหล่าโพนคือสนับสนุน งบประมาณ จำนวน 10,000 บาท ทุกปีการศึกษาในกิจกรรมด้าน ทัศนคติ ได้แก่ กิจกรรมทำพรมเช็ดเท้า การทำหมอนหม้ออก การทำน้ำยาเอนกประสงค์ นอกจากนี้ยังสนับสนุนการทำปุ๋ยชีวภาพ งบประมาณ 25,000 บาทในการซื้อเครื่องบด

ใบไม้ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสันทัน ประมาณ 30,000 บาท
ในโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามแนว
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้สังเกต และศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการ
สัมภาษณ์ผู้ให้ ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“... โรงเรียนได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
เพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและได้ติดตามนโยบายผ่านโครงการ / แผนงานและ
แผนปฏิบัติงานประจำปี มีความรู้สึกเห็นด้วย เพราะเป็นการขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ อีกทั้ง
ด้านวิชาการ ยังได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สู่การจัดการเรียนรู้โดยมีการทำแผน และนำผลการติดตามไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เช่น
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการ
เรียนรู้ทุกสาระ ด้านงบประมาณได้มีการวางแผนการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงเพราะการวางแผนบริหารจัดการงบประมาณมาจัดทำอย่างต่อเนื่องทำ
ให้งานออกมามีคุณภาพที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ...”

(สุธีกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“.... โรงเรียนได้มีนโยบายมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงเพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและได้ติดตามนโยบายผ่านโครงการ แผนงาน
และแผนปฏิบัติงานประจำปี มีความรู้สึกเห็นด้วย เพราะบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน
จะได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการและปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมในส่วนด้าน
วิชาการทางโรงเรียนได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่
การจัดการเรียนรู้ โดยมีการทำแผนและกิจกรรม อีกทั้งได้มีการนำผลการติดตามไปพัฒนา
ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น รู้สึกเห็นด้วย เพราะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถนำ
ไปใช้ในโอกาสต่อไปในชีวิตประจำวันในส่วนงบประมาณได้มีการวางแผนการบริหารจัดการ
ทำให้มีการรับรู้ รับทราบขบวนการมีส่วนร่วมต้องใช้งบประมาณไม่น้อยเพียงใด
และจะได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ต้องใช้งบประมาณอีกเท่าไร อีกทั้งในการบริหารทั่วไปใน
สถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อ
เสริมสร้างคุณลักษณะอย่างพอเพียงของผู้เรียน เพราะชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาและจะได้มีการพัฒนาร่วมกันไปพร้อม ๆ กัน...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“... การบริหารจัดการสถานศึกษา โรงเรียนได้มีนโยบายมีการ
 นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและได้
 ติดตามนโยบาย ผ่านโครงการ แผนงานและแผนปฏิบัติงานประจำปี เพราะในเมื่อโรงเรียน
 เป็นศูนย์การเรียนรู้ และเป็นต้นแบบในการศึกษาดูงานของโรงเรียน ดังนั้นจึงต้องมีการ
 ปฏิบัติให้เห็นชัดเจนทั้งในด้านการกำหนดนโยบายและการทำแผนงานต่าง ๆ ในด้านวิชา
 การโรงเรียนได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัด
 เรียนรู้ รู้สึกเห็นด้วยเพราะนักเรียนได้มีความรู้ในเรื่องของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนด้านงบประมาณนั้นทางโรงเรียนได้มีการ
 บริหารจัดการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและได้นำผลการติดตามมาพัฒนา
 และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพราะการจัดทำงบประมาณจะต้องมีความรอบคอบออกแบบ
 การใช้จ่ายให้เหมาะสมใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุดส่วนในด้านการบริหาร
 ทั่วไปนั้นทางโรงเรียนมีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วม เพราะทางโรงเรียนให้
 ความสำคัญเพราะชุมชนเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการศึกษา...”

(ทัศนันท ศรีนา, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนได้มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา
 ขับเคลื่อนทั้งนโยบายและการวางแผน จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ทำให้ทิศทางการ
 ขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายในด้านงานวิชาการทางโรงเรียนได้มีการนำหลักปรัชญาของ
 เศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการให้มีการพัฒนาขึ้นทางด้านงบประมาณได้มีการ
 วางแผนการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและได้นำผลการ
 ติดตามมาพัฒนา และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ข้าพเจ้าเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งเพราะ
 งบประมาณเป็นเงินที่ได้มาเพื่อใช้ให้คุ้มค่าและที่สำคัญ ต้องใช้ให้ถูกต้องส่วนในเรื่อง
 การบริหารทั่วไปในสถานศึกษา มีการประสานความสัมพันธ์กับชุมชน การประสานงาน
 กับชุมชนต้องมีความร่วมมือทั้ง บ้าน วัด โรงเรียน เพื่อเสริมสร้างงานที่จัดทำ คือ งานด้าน
 เศรษฐกิจพอเพียง...”

(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“... ผู้บริหารโรงเรียนได้มีการนำเอาหลักปรัชญาของ
 เศรษฐกิจพอเพียง นำมาขับเคลื่อนโดยผ่านโครงการ แผนงาน และแผนปฏิบัติงานประจำปี
 อีกทั้งผู้บริหาร โรงเรียนยังได้มีการจัดทำอย่างต่อเนื่อง และทางโรงเรียนท่านผู้บริหาร

ได้มีการส่งเสริม บุรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ โดยมีการจัดทำ บุรณาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและได้นำผลการติดตามไปพัฒนาให้ได้อยู่เสมอในด้านงานงบประมาณ ท่านผู้บริหารได้มีการใช้อย่างเหมาะสม คือมีการใช้งบประมาณในการบริหารจัดการอย่างคุ้มค่า โดยยึดหลักความพอเพียง มีความยั่งยืน และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนในด้านการบริหารทั่วไปนั้น ในโรงเรียนของเราได้มีการติดต่อกับชุมชนอยู่ตลอดเวลาทุกงาน เพื่อกระชับความสัมพันธ์และเกื้อกูลกันในทุก ๆ งาน ไม่ว่าจะเป็นงานเล็ก งานใหญ่ อีกทั้งสถานศึกษาและผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งมาก มีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดีครับ...”

(อักษร ยางอิสาร, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

กล่าวโดยสรุป สถานศึกษามีการกำหนดทิศทางการวางแผนการพัฒนา โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และมีการติดตาม นโยบาย ผ่านโครงการ แผนงานและแผนปฏิบัติการประจำปี อีกทั้งโรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้และบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการและปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การปฏิบัติกิจกรรมเป็นการบ่มเพาะอุปนิสัยความพอเพียง โดยการลงมือปฏิบัติจริงทำให้มีทิศทางการขับเคลื่อนสู่เป้าหมาย การขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จสถานศึกษาเป็นเป็นต้นแบบในการศึกษาดูงานของสถานศึกษาอื่น ดังนั้นจึงมีแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน ทั้งในด้านการกำหนดนโยบายให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง จนเกิดทักษะชีวิตและได้รับประสบการณ์โดยตรง การบูรณาการสู่การจัดการเรียนรู้ โดยมีการจัดทำแผนการเรียนรู้ โครงการและกิจกรรมอีกทั้งมีการนำผลการติดตามไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ในด้านวิชาการได้มีการส่งเสริมการบูรณาการทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น สถานศึกษาได้มีการบูรณาการลงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางรวมทั้งผู้บริหาร ได้มีการส่งเสริมสู่การจัดการเรียนการสอน โดยที่ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้ บูรณาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้สื่อในสถานศึกษา ได้แก่ ฐานการเรียนรู้ในสถานศึกษา ครูประเมินผลโดยการสังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติงานและนำผลการประเมินไปแก้ปัญหา และพัฒนาต่อไปมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ สถานศึกษาได้มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีกเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่าง

พอเพียงของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและได้ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนบ้านห้วยยางได้มีการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนโรงเรียนมีแผนงานด้านวิชาการ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผน โดยการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุน จัดทำโครงการ กิจกรรมครอบคลุมทุกกลุ่มงานและทุกระดับชั้นและมีความยืดหยุ่นในทางปฏิบัติเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต อีกทั้งดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน มีผู้รับผิดชอบติดตามแผนงานการปฏิบัติตามแผน มีเครื่องมือและวิธีการติดตามผลการปฏิบัติงานและรายงานผลการติดตามแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังมีการนำผลการติดตามไปพัฒนาแผนงานโครงการ กิจกรรม เมื่อเกิดปัญหาหารือกันพิจารณาหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาและรายงานหรือแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบถึงผลการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนางานตามที่ได้ดำเนินการแล้ว

3. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากผลการดำเนินงานโรงเรียนบ้านห้วยยาง การจัดการกระบวนการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนเป็นที่ยอมรับและสามารถเป็นแหล่งการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับสถานศึกษาอื่นและชุมชน จนได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยขอรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยน่านโยบายที่พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความพร้อมในการรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ โดยได้นำคณะครูและนักเรียนศึกษาดูงานโรงเรียนเทศบาล วัดป่าเรไร จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและมีผลงานดีเด่นมากมายเป็นแบบอย่างได้ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานมาประยุกต์ใช้ เพื่อเตรียมรับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ คณะครูได้รับความรู้ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อยู่อย่างพอเพียงบูรณาการสู่กลุ่มสาระต่าง ๆ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น

นวัตกรรมหรือภูมิปัญญาที่นำมาใช้ในการดำเนินงานเป็นศูนย์การเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ดังนี้

1. มีการบูรณาการเรียนการสอนในหลักสูตรส่งเสริมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริงในการทำงานเกษตร
2. มีการนำเครื่องบดมาใช้ในการบดทำอาหารปลาและทำปุ๋ยหมักชีวภาพ และปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ
3. มีการแปรรูปอาหารเพื่อการถนอมอาหาร
4. มีกิจกรรมที่ส่งเสริมเอกลักษณ์ความเป็นไทย เช่น การรำภูไท ดนตรี ฟันเมือง การร้อยมาลัย การทำพานบายศรี
5. มีการเชิญผู้รู้ปราชญ์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาชาวบ้านมาสอนให้กับนักเรียน เช่น การทำขนม การทอพรหมเช็ดเท้า การทำหมอนสม็อค
6. มีการเชิญ คณะกิจเกษตร นักวิชาการเกษตรมาสอนทำขนมให้กับนักเรียน
7. มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การประดิษฐ์ดอกไม้จากถุนม การประดิษฐ์เศษวัสดุเป็นของใช้ การประดิษฐ์ดอกไม้จากวัสดุธรรมชาติ
8. มีกิจกรรมจิตอาสา บำเพ็ญประโยชน์
9. มีกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การรำภูไท
10. มีกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงการ โครงการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ผู้อำนวยการ คณะครูและนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ จึงมีสถานศึกษาทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดมาศึกษาดูงานการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเตรียมรับการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงมากกว่า 20 โรงเรียน เช่น คณะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดร เขต 2 จำนวน 110 คน เป็นสถานที่จัดประชุมเชิงปฏิบัติและศึกษาดูงานการขับเคลื่อนหลักปรัชญาผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่าง ดังนี้

ภาพประกอบ 4 แหล่งการเรียนรู้

“...โรงเรียนได้มีการจัดทำหลักสูตร และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้มีการนำหน่วยการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อการศึกษา ได้มีการวิเคราะห์ วิจัย อีกทั้งยังนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอส่วนการออกแบบแผนการเรียนรู้นั้น ทางโรงเรียนได้ให้ครูได้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนด้วยตนเอง โดยการบูรณาการให้เข้ากับการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ในรายวิชาของคุณครูท่านนั้น สถานศึกษายังได้จัดทำแหล่งเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการวัดผล ประเมินผลในการดำเนินกิจกรรมจะรู้ผลสำเร็จ โดยการสร้างวิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสอบถาม วัดความรู้ สัมภาษณ์ อีกทั้งทางโรงเรียนมีกิจกรรมแนะแนวจะช่วยให้นักเรียนได้รู้จักตัวตนของตัวเอง ความถนัดและความสนใจทางโรงเรียนเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียน โรงเรียนได้มีการจัดโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ นักเรียนได้เต็มตามศักยภาพ ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ซึ่งจะช่วยบ่มเพาะคุณธรรม วินัย ความรับผิดชอบ ความเป็นระเบียบ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และเน้นหลักประชาธิปไตย ส่วนการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ ได้มีการวางแผน โครงการ ได้แก่ กิจกรรมปลูกจิตอาสา การบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“... โรงเรียนได้มีการจัดทำหลักสูตรที่มีขั้นตอนและกระบวนการครบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งได้มีการจัดทำแผนการเรียนรู้และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีการบูรณาการอย่างรอบคอบเพื่อให้งานสำเร็จอย่างมีคุณภาพ และมีการจัดทำสื่อ แหล่งเรียนรู้ มีการจัดหา พัฒนา เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ทำให้ผู้เรียน

ได้รับประสบการณ์จริงได้ฝึกปฏิบัติจริงสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งยังมีการใช้วิธีวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายทำให้รู้ถึงปัญหาและอุปสรรคเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อไป การจัดกิจกรรมและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการจัดทำแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้รู้และเข้าใจปัญหาเด็กนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ปัญหาและทำการช่วยเหลือต่อไป การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบโครงการเป็นการวางแผนการทำงานที่เป็นขั้นตอน กระบวนการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยอย่างมีคุณภาพ ส่วนการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ทางโรงเรียนได้นำหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักคิดในการดำรงชีวิตที่สมดุล มั่นคง ปลอดภัยและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ปลูกจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนให้มากที่สุด...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัดทำหลักสูตรและได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการเข้าในหน่วยการเรียนรู้และเห็นด้วยกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนได้ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรามาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนการวัดผลและการประเมินผลทางโรงเรียนวัดตามสภาพจริง โรงเรียนได้มีการแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการจัดทำแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตให้ผู้เรียนใช้ชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้มีการจัดทำโครงการการทำงานที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและได้มีการทำเพื่อสังคมอยู่เรื่อย ๆ...”

(อุตมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างเข้าใจโรงเรียนมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติจริง โดยจัดให้มีฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ จำนวน 13 ฐาน การเรียนรู้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม เช่น ฐานห้องสมุดดิน ฐานรอยรัก ถักทอ และ

ฐานเลี้ยงไก่ พันธุ์ไข่ เป็นต้นโดยผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงโรงเรียนเปิดให้คณะบุคคลที่สนใจ ศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งทางโรงเรียนได้ใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลตามสภาพจริง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีการแนะแนวและระบบช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากผู้บริหารมีการดูแลเอาใจใส่แนะแนวและจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน นักเรียนปีการศึกษาละ 2 ครั้งมีการช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนโดยการจัดให้มีโครงการอาหารกลางวัน ให้ทุนการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและโรงเรียนได้มีการจัดให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเป็นนักเรียนแกนนำประจำฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้นักเรียนแกนนำให้ความรู้ประจำฐานต่าง ๆ กับน้อง ๆ ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 15:00 – 16:00 เป็นประจำส่วนการจัดกิจกรรมจิตอาสาเก็บขยะตามถนนในชุมชนในวันสำคัญและมีวงดนตรีพื้นเมืองของโรงเรียนที่มีความสามารถ...”

(อักษร ยางติสาร, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ในปัจจุบันได้มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นจึงมีการดำเนินการต่าง ๆ ของโรงเรียนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ก็ถือว่าเหมาะสมและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศโรงเรียนมีการจัดทำแผนการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและจัดทำสื่อ แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นฐานการเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการประเมินผล วัดผลอย่างหลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม...”

(ทัศนันท์ ศรีนา, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...การจัดทำหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การนำหน่วยการเรียนรู้การวางแผนในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรการจัดทำแผนการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้นำแหล่งทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนแต่ละวิชาในด้านการจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้เป็นการสื่อสารอีกระบบหนึ่งและเผยแพร่ให้แหล่งเรียนรู้อื่นรับทราบ วิธีการแผนการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาการใช้วิธีการวัดผล การประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพราะคนที่เข้า

มาเรียนรู้ แตกต่างกัน ทั้งอายุ อาชีพจึงต้องใช้วิธีวัดผลและการประเมินผลที่หลากหลาย ทางโรงเรียนมีการแนะแนวระบบช่วยเหลือนักเรียนมีการจัดทำแผนงานแนะแนวเพื่อสนับสนุน การดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการชี้แนะ ให้คนที่ยังไม่ทราบรับทราบแนวทางของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อจะได้เป็นตัวเลือกในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โรงเรียนยังมีกิจกรรมนักเรียนมีโครงการ แผนงานที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตามโครงการและพัฒนาไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้องและทางโรงเรียนยังมีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เพื่อฝึกให้นักเรียนมีจิตอาสาและได้เป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคมในวันข้างหน้าต่อไป...”

(วิชญ์ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัดทำหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ มีการนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียน เป็นการพัฒนาอุปนิสัยพอเพียงให้ผู้เรียนและมีการจัดทำ แผนกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนยังมีการจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีการจัดหา พัฒนา เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อประกอบการเรียนที่หลากหลายให้กับผู้เรียนและผู้สนใจมาศึกษาดูงาน โรงเรียนมีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายทำให้ได้ผลการประเมินที่แน่ชัด ถูกต้อง และชัดเจน และทางโรงเรียนมีการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดทำแผนงานแนะแนวเพราะระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนต้องสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนและสามารถแก้ปัญหาให้ผู้เรียนได้ โรงเรียนยังมีกิจกรรมเพื่อสังคมและเพื่อสาธารณะประโยชน์ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนให้เกิดจิตอาสาที่เพิ่มขึ้น...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

ผลจากการดำเนินการด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น การจัดทำหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการนำหน่วยการเรียนรู้ การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางโรงเรียนได้มีการบูรณาการ

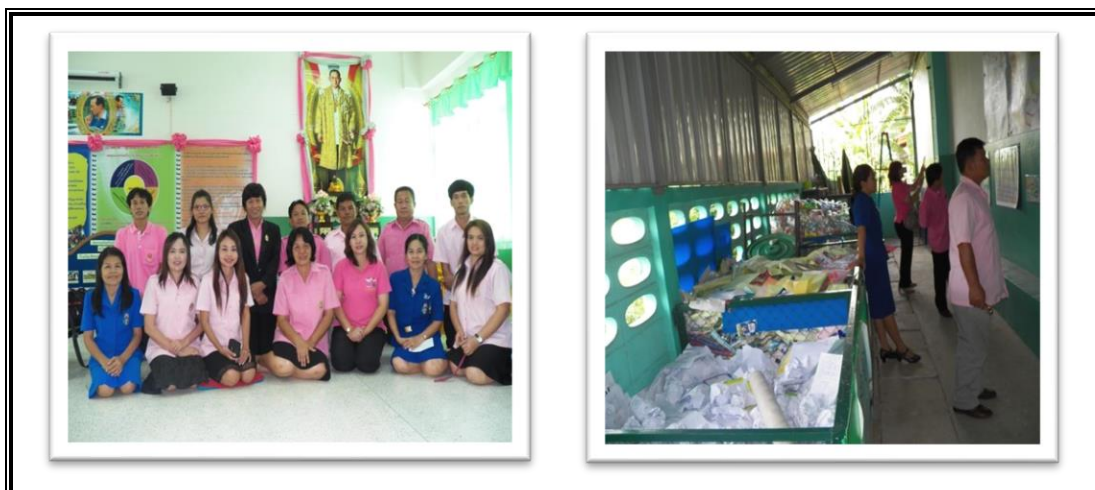
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ทำให้การจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น การจัดทำ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ มีการจัดทำ พัฒนา เผยแพร่แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การใช้วิธีการวัดผล และการประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนมีความตื่นตัวในการทำงานทำให้งานที่ลงมือทำมีประสิทธิภาพ การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดทำ แผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ผู้ปฏิบัติอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข สถานศึกษาได้มีการจัดทำ โครงการและแผนงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียน นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตามโครงการและพัฒนาให้เป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมต่อชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ด้านการพัฒนาบุคลากร

โรงเรียนบ้านห้วยยางได้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสนับสนุนนักเรียน คณะครูและบุคลากรทุกคน คณะกรรมการ สัมมนาศึกษาดูงานการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างอุปนิสัยพอเพียงในการดำรงชีวิตส่งผลให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและนักเรียนแกนนำมีความรู้ความเข้าใจ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการออกแบบ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อและฐานการเรียนรู้ ความสำเร็จในการจัดการเรียนมาสังเคราะห์จนสามารถถอดบทเรียนขยายผลสู่สถานศึกษาอื่นจนเห็นผล เช่น การเรียนรู้แบบโครงการ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ทำให้ผู้บริหาร ครูและนักเรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ ในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาระดับจังหวัด ระดับภาคอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 จนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านห้วยยาง มีครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งสิ้น 17 คน ได้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแผนงาน โครงการ กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องส่งเสริม และสนับสนุนนักเรียน คณะครู บุคลากรทุกคน และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยจัด ประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานการจัดการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ เช่น นำคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ศูนย์ การเรียนรู้สถานศึกษาพอเพียงโรงเรียนเทศบาลวัดป่าเรไร จังหวัดร้อยเอ็ด โรงเรียนบ้าน ดอนข่า อำเภอนวนนาญ จังหวัดศรีสะเกษ โรงเรียนบ้านคูเมือง (อ๋อนอนุเคราะห์) จังหวัด อุบลราชธานี โรงเรียน ต.ช.ด.ค้อกนิสไทยฯ จังหวัดสกลนคร เป็นต้น

นอกจากนี้จัดให้มีการอบรมครูเรื่องการเขียนแผนบูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้สื่อและฐาน การเรียนรู้ทุกกิจกรรมใช้แหล่งการเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยฐานการเรียนรู้ ทั้ง 10 ฐาน และแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะอุปนิสัยอยู่ อย่างพอเพียงในการดำรงชีวิตส่งผลให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน แกนนำมีความรู้ความเข้าใจ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและน้อมนำหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในชีวิตประจำวันและนำบทเรียนความสำเร็จในการ จัดการเรียน มาสังเคราะห์จนสามารถถอดบทเรียนของตนเองมาจัดทำเป็นสื่อ ขยายผลสู่ สถานศึกษาอื่นจนเห็นผล เช่น การเรียนรู้แบบโครงงานการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และ แผนบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 8 กลุ่มสาระทำให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนได้รับรางวัลด้านต่าง ๆ ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันครูและบุคลากรมีการขยายผลการดำเนินตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภายนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ ทุกคนได้

ภาพประกอบ 5 การศึกษาดูงานโรงเรียนวัดป่าเรไร จังหวัดร้อยเอ็ด

นอกจากนี้โรงเรียนบ้านห้วยยางยังเป็นสถานศึกษาในการศึกษาดูงานและอบรมให้ความรู้แก่โรงเรียนที่จะรับการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 1 โรงเรียนต่าง ๆ มาศึกษาดูงานทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดมาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่องส่งผลต่อโรงเรียน ข้าราชการครูและบุคลากรนักเรียนดังต่อไปนี้

- รางวัลชนะเลิศการประกวดที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่น จังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ. 2554 - 2555

- โล่สถานศึกษาพอเพียงที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศระดับประเทศ (Best Practice) ประจำปี 2558 จากศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิยรคุณ

- โล่รางวัล MOE AWARDS ประเภทสถานศึกษา สาขาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปีการศึกษา 2557 ระดับดีเด่นของกระทรวงศึกษาธิการ

- นางสุนันท์ หลวงศรี ได้รับเกียรติบัตรผู้ให้ความร่วมมือบูรณาการการปฏิบัติงาน “โครงการพัฒนาเกษตรครบวงจรในพื้นที่ที่มีศักยภาพจังหวัดสกลนคร” ได้รับรางวัลที่ 1 ระดับประเทศ ปี พ.ศ. 2558

- นางสุนันท์ หลวงศรี ได้รับคัดเลือกเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (IP) ระดับภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปี พ.ศ. 2558 ด้านการพัฒนา การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิยรคุณ

- นายประชุม เรียมแสน ได้รับโลรางวัลชนะเลิศการประกวดที่ปรึกษากลุ่ม ยุวเกษตรกรดีเด่น ระดับจังหวัด ปี พ.ศ. 2554 - 2555 และเกียรติบัตรรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 การประกวดที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกรดีเด่นระดับภูมิภาค ปี พ.ศ. 2555

- นายประชุม เรียมแสน ได้รับคัดเลือกเป็นครูผู้สอนที่มีผลงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (IP) ระดับภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือประจำปี พ.ศ. 2558 ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์สถานศึกษาพอเพียงมูลนิธิยุวสถิยรคุณ

- นายประกายเพชร มีภูค่า ได้รับคัดเลือกเป็นนักเรียนที่มีผลงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (IP) ระดับภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือประจำปี 2558 ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิยรคุณ

ซึ่งถือได้ว่าเป็นรางวัลของความสำเร็จที่โรงเรียนบ้านห้วยยางได้รับการดำเนินการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“...การพัฒนาบุคลากรทางโรงเรียนได้มีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพราะเป็นการปลูกฝัง เพราะเป็นการปลูกฝังจากบุคลากรสามารถถ่ายทอดสู่ผู้เรียนจากการดำเนินโครงการ การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนได้มีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสร้างความยั่งยืน ไม่สูญหาย...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“... การพัฒนาบุคลากรได้มีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมปัจจุบัน ทุกคนได้รับรู้ รับทราบและควรพัฒนาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนชีวิตต่อไป ส่วนการดำเนินโครงการการจัดกิจกรรม พัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทางโรงเรียนได้ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนตัวเห็นด้วยอย่างยิ่งเพราะบุคลากร

ทุกคน จะได้รับทราบเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้องแม่นยำและมีการติดตามผลการดำเนินงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ...”

(วิชญ์ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนได้มีการวางแผน จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจ เพราะว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งทำให้บุคลากรเจริญรอยตาม ส่วนการดำเนินโครงการ การจัดกิจกรรมนั้นทางโรงเรียนได้มีการติดตามการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องเห็นผลเป็นรูปธรรม...”

(อักษร ยางอิสาร, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ในโรงเรียนนั้นบุคลากรในองค์กร ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ หลักการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติหน้าที่ มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังมีการติดตามผลการดำเนินโครงการเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างยิ่งเพื่อจะได้รู้ถึงปัญหา และหาแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง เพื่อความมั่นคงและยั่งยืน ต่อไปของบุคลากรของสถานศึกษา...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนมีโครงการพัฒนาบุคลากรอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ครู และบุคลากร มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง สามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างได้ อีกทั้งการดำเนินโครงการ การจัดทำกิจกรรมพัฒนา บุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้มีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการทำงานนั้นครูจะต้องมีความรู้ในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้อง จึงปฏิบัติได้ถูกต้องเป็นแบบอย่างได้ โดยการเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาอบรมและพาไปดูงาน อีกทั้งให้ศึกษาในเอกสาร...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาบุคลากรจะประสบความสำเร็จได้นั้น บุคลากรต้องมีความรู้ ความเข้าใจนโยบายมีความพร้อมที่ลงมือปฏิบัติและต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องเมื่อ ได้รับการพัฒนางานมาต้องนำความรู้ที่ไปศึกษามานั้น มาลงมือปฏิบัติ

และติดตามผลการ พัฒนาบุคลากรสถานศึกษาต้องมีแผนงาน โครงการ พัฒนาบุคลากร ให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้อย่างสอดคล้อง และดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรเป็นส่วนหนึ่งของสังคมใน ปัจจุบันบุคลากร เมื่อมีความรู้และต้องมีความใส่ใจ ปฏิบัติจนเป็นการดำเนินชีวิตประจำวัน และควรนำไปพัฒนาต่อยอดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินชีวิตต่อไป

5. ด้านผลลัพธ์

5.1 สถานศึกษา

โรงเรียนบ้านห้วยยางมีสิ่งแวดล้อมร่มรื่น สวยงามบริเวณ ทางเข้าโรงเรียนมีต้นยางใหญ่อายุกว่า 100 ปี หลายต้น มีสวนป่าอนุรักษ์ ซึ่งจัดทำเป็น ห้องเรียนธรรมชาติ ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ สวนป่าไม้สักจากการปลูกของ นักเรียนและผู้ปกครอง บ้านพอเพียง สวนป่ายูคา สวนป่าไผ่เลี้ยง เพื่อใช้ไม้มาทำประโยชน์ จัดแปลงเกษตรซึ่งเป็นฐานการเรียนรู้หลักอย่างเหมาะสมเป็นสัดส่วนตามฤดูกาล บรรยากาศร่มรื่นสวยงาม โรงเรียนบ้านห้วยยางได้จัดทำโครงการวิ่ง-เดินเทิดพระเกียรติ พ่อแม่ลูกเนื่องในวันพ่อแห่งชาติ เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมี พระราช ภาย ๘๔ พรรษา โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรมบวชป่าโครงการ จิตอาสา พัฒนาวัด ผู้วิจัยได้สังเกตและศึกษาเอกสารต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...ความสำเร็จของสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจมากกว่าจะมาถึงจุดนี้ได้ต้องอาศัยความพากเพียร ความพยายามและใช้เวลาพอสมควร ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการมีส่วนร่วมของ ชุมชน องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งทุกคนที่กล่าวมาล้วนมีความตั้งใจแน่วแน่พร้อมที่จะเดิน ตามรอยพ่อหลวงรัชกาลที่ 9...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของสถานศึกษาเนื่องจากโรงเรียน ประสบผลสำเร็จ ทุกด้านที่ด้านที่โดดเด่น คือ โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มีคณะศึกษาดูงานเดินทางเข้ามาเพื่อศึกษาดูงานจาก สถานี่ต่าง ๆ มากมายตลอดระยะเวลาที่ทำโครงการนี้มา...”

(อักษร ยางอิสาร, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“... ภาพผลลัพธ์ความสำเร็จของโรงเรียนที่ได้ดำเนินตามโครงการ
เศรษฐกิจพอเพียงทางโรงเรียนจะเน้นที่ขบวนการทำงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง และขยายผลให้สถานศึกษาอื่น หน่วยงานอื่น ท้องถิ่น ชุมชน และอีกหลายแห่งใน
ด้านวิชาการ การบริหารจัดการต่าง ๆ ตามศักยภาพของสถานศึกษาพอเพียง...”

(วิชญ์ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของสถานศึกษา นอกจากจะเป็น
สถานศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัย เชื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู
วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างต่อเนื่องเพราะจะได้
เผยแพร่สู่สาธารณชนต่อไป...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“... ภาพความสำเร็จของสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนของเรามีสถานศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัย สวยงามและเหมาะกับการ
เรียนรู้ รวมถึงโรงเรียนได้มีการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีที่ชุมชนได้สืบทอดกันมา อีกทั้ง
ยังดำเนินการมาเป็นระยะเวลาค่อนข้างต่อเนื่องและยาวนาน...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

กล่าวโดยสรุป ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของสถานศึกษาพอเพียง
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสถานศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัย เชื้อต่อการ
เรียนรู้รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีประโยชน์
ต่อประเทศชาติ อย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 2 ปี โรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุก
ด้านเน้นที่ขบวนการทำงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยายผลให้สถานศึกษา
หน่วยงานอื่น ท้องถิ่น ชุมชนในด้านวิชาการ การบริหารจัดการตามศักยภาพของ
สถานศึกษาพอเพียง ความสำเร็จของสถานศึกษาพอเพียงเป็นสิ่งที่มาถึงจุดนี้ได้ต้องอาศัย
ความเพียรพยายาม ใช้เวลาพอสมควรในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และมีส่วนร่วมของชุมชน
องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนประสบผลสำเร็จทุกด้านที่โดดเด่น คือ สถานศึกษาเป็น
ศูนย์การเรียนรู้ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา มีคณะศึกษาดูงาน
เดินทางมาจากสถานที่ต่าง ๆ ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เชื้อต่อการเรียนรู้ตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ชุมชนต่าง ๆ ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้การ
ดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพสามารถดำรงอยู่ได้ต่อไปในอนาคต

แม้มีการเปลี่ยนโครงสร้างผู้บริหาร โรงเรียนยังคงเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ เป็นแหล่งศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่สถานศึกษาใกล้เคียงและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เข้ามา ศึกษาดูงาน เป็นความยั่งยืนแก่สถานศึกษาต่อไป

5.2 ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง โดยได้เข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อศึกษา หาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาตามบริบทของโรงเรียนและนำเป็นหลักหรือแนวการปฏิบัติในการดำเนินชีวิตอย่างพอดี พอประมาณ สมดุล ไม่สุดโต่ง สร้างภูมิคุ้มกัน ภัยที่อาจเกิดขึ้นแก่ตน ครอบครัว การงานและสังคม อีกทั้งการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นแบบอย่างที่ดี ได้ดำรงชีวิตประจำวันโดยยึดหลัก “เศรษฐกิจพอเพียง” และมีธรรมาภิบาล มีการปลูกพืชผักสวนครัวที่บ้าน โดยยึดหลักกินทุกอย่างที่ปลูก ปลูกทุกอย่างที่กินได้ ไว้เป็นอาหารแก่สมาชิกครอบครัว ไม่พุ่มเพอญ ใช้จ่ายแต่ในสิ่งที่จำเป็นไม่มีหนี้สิน ทำนา 3 ไร่สำหรับรับประทาน ทำสวนยางพารา 15 ไร่ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวยึดหลักความพอประมาณ คือ ทำสิ่งต่าง ๆ หรือจัดงานต่าง ๆ พอเหมาะกับเงินหรือทุนที่มีอยู่สมกับฐานะของตนเองพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ หลักความมีภูมิคุ้มกัน มีการออมเงินสำหรับใช้เมื่อจำเป็นอย่างต่อเนื่องทุกเดือน ทำอาชีพเสริมไม่ทำตามคำชักชวนของเพื่อนไปในทางที่เสื่อมเสีย ไม่ทำตามใจของตนเองและยึดหลักความมีคุณธรรม เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม อุทิศตนในการปฏิบัติงาน ทั้งในเวลาและนอกเวลาราชการ มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือเพื่อผู้บริหาร คณะครู นักเรียนและชุมชน และเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนเป็นประจำและความมีเหตุผลได้นำหลักความมีเหตุผล มาใช้ประกอบทุกการตัดสินใจ ทุกการกระทำ การวางแผนการปฏิบัติงานทุกครั้งเป็นไปอย่างมีเหตุมีผล คำนึงถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 1) มีการประชุมมอบนโยบายเพื่อให้คณะครูได้บังคับบัญชา นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยมีแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย 2) ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปี ที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาดำเนินการในสถานศึกษามีการแต่งตั้ง

ผู้รับผิดชอบ ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานครบทุกกิจกรรมอย่างเหมาะสมกับสภาพสถานการณ์และสภาพความเป็นจริง 3) มีการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายได้นำผลการปฏิบัติรายงานแก่ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบและนำมาวางแผนพัฒนาปรับปรุงงานกิจกรรมในครั้งต่อไป 4) มีการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภายนอกสถานศึกษา โดยมีสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นมาศึกษาดูงานเป็นจำนวนมาก และต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 ถึงปัจจุบัน มีโรงเรียนเข้าศึกษาดูงานทั้งหมด 121 คณะ จำนวน 516 คน 5) จากการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องทำให้โรงเรียนและผู้บริหารมีผลงานเชิงประจักษ์

ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านห้วยยางน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการกับหลักสูตรสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนให้เป็นผู้มีความรู้และทักษะ ทางวิชาการทางวิชาการ มีสุขภาพแข็งแรง รู้จักใฝ่เรียนรู้ มีความซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน และทักษะงานอาชีพที่เป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต มีความรักและหวงแหน ทรัพยากรธรรมชาติ ภาคภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนและประเทศชาติ พร้อมสู่การเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน ภายในปี 2560 และผู้บริหารสร้างความสัมพันธ์กับครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน การสร้างความสัมพันธ์กับครู บุคลากรทางการศึกษาได้สร้างเสริมความสัมพันธ์กับครู บุคลากรทางการศึกษา โดยจัดให้มีการประชุมร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ความสำคัญกับครูทุกคนและมอบหมายงานให้รับผิดชอบตามความถนัดในหน้าที่ มีการสังเกตพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชา มีการไต่ถามให้คำแนะนำ เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นเป็นแบบอย่างที่ดีในการครองตน ครองคน ครองงาน ในเรื่องความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง ได้นำคณะครูและบุคลากรศึกษาดูงาน เพื่อให้ครูและบุคลากรมีความเข้าใจสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องการสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียน มีการประชุมอบรมนักเรียนเป็นประจำหน้าเสาธงและทุกวันศุกร์สุดสัปดาห์ ทุกวันมอบหมายนักเรียนรับผิดชอบกิจกรรม 5 ส. ตามพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสร้างระเบียบวินัยความอดทน ความขยัน ความมีจิตสำนึก และสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี นอกจากนี้ยัง

ได้นำนักเรียนเข้าศึกษาได้ศึกษาคุณภาพแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกิจกรรมต่าง ๆ ที่หน่วยงานทั้งรัฐและเอกชนจัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์อย่างเต็มตามศักยภาพ

การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน จัดการประชุมปรึกษาหารือ ร่วมแสดงความคิดเห็นในแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา และการดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่บ่มเพาะคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน ขอความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ให้เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน การสร้างฐานการเรียนรู้ในโรงเรียนขอรับความร่วมมือในการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก ต้นกล้วย กล้าไม้หลากหลายชนิด ต้นผักหวาน มาปลูกที่โรงเรียน โรงเรียนได้เชิญผู้ที่มีความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเป็นวิทยากรให้ความรู้ อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้บริหารและคณะครู เข้าร่วมกิจกรรม งานประเพณี วัฒนธรรม วันสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ และงานจิตอาสา บำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน การประเมิน การประกวดโครงการของชุมชนเป็นประจำ เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างบ้าน วัดและโรงเรียน ผู้วิจัยได้สังเกตและศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...ผลลัพธ์ภาพความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับภูมิสังคมและยังสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงให้กับตนเอง และสถานศึกษาตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อื่นได้...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ท่านผู้อำนวยการโรงเรียนของเราท่านเป็นแบบอย่างต่อผู้อื่นอีก ทั้งยังสร้างสถานศึกษาแห่งนี้ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนเป็นตัวช่วยในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตจนสร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับตนเองและบุคลากร...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง มีคุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพราะผู้บริหารได้ดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ตั้งแต่เริ่มแรกและดำเนินการอย่างต่อเนื่องนับเป็น

เวลาโดยรวมแล้ว 10 ปีเห็นจะได้ จนกระทั่งประสบผลสำเร็จตลอดระยะเวลาที่ได้
ดำเนินการตลอดระยะเวลาที่ท่านเป็นผู้บริหารโรงเรียนแห่งนี้...”

(อักษร ยางอิสาร, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้นำ ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่
บุคลากรในสถานศึกษาและบุคคลทั่วไป และพร้อมรับต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก
ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ภาพความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาท่านเป็นเป็นผู้มี
ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับภูมิสังคมและ
สร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงให้กับตนเองและสถานศึกษา เพราะจะได้เป็น
แบบอย่างต่อบุคคลอื่น ๆ ต่อไปและสร้างสถานศึกษาที่เป็นต้นแบบการนำหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ความสำเร็จของผู้บริหารจากที่เห็นท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้
ความเข้าใจในงานเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับสภาพสังคม อีกทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีทั้ง
กับตนเอง และผู้อื่นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี เพราะการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทุกขณะใน
ปัจจุบัน...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

จากภาพโดยรวมผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้บริหาร
สถานศึกษาพอเพียง ควรมีคุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้ ความใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับภูมิสังคมและสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงให้กับ
ตนเอง สถานศึกษาตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
อย่างถ่องแท้ สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในสถานศึกษาและบุคคล
ทั่วไปและพร้อมรับต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม
วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในอนาคต สอดคล้องกับภูมิสังคมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลง
ทำให้การบริหารจัดการในโรงเรียน มีประสิทธิภาพสูงขึ้นเป็นที่รักของลูกน้องและมี

การดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องและประสบผลสำเร็จตลอดระยะเวลาการเป็นผู้บริหารในโรงเรียนแห่งนี้

5.3 บุคลากร

ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านห้วยยาง ร้อยละ 100 มีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถออกแบบหน่วยการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่รับผิดชอบงานเชิงประจักษ์ สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับเพื่อนครูได้ และสามารถพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการสู่ทุกกลุ่มสาระ ผลิตภัณฑ์หรือ นวัตกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง โดยเข้าอบรม ประชุม สัมมนา ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียน หน่วยงานต่าง ๆ และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียน การสอนตามภูมิสังคมของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม การพัฒนาและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นแบบอย่างที่ดี คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านห้วยยาง ร้อยละ 100 ปฏิบัติตนตามปลั๊กปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแบบอย่างที่ดี ได้แก่ ทำสวนยางพารา เลี้ยงปลา เป็นอาชีพเสริม ประหยัดและอดออม ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่มีบัตรเครดิตใช้ ถึงแม้จะมีหนี้สินบ้างก็เพื่อการดำรงชีวิต และอยู่ระหว่างการสร้างครอบครัวดำรงชีวิตโดยยึดหลักการพึ่งตนเอง หลักความพอมี พอใช้ ด้านการทำงานสามารถพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านห้วยยางได้จัดทำหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ และออกแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ฐานการเรียนรู้นอกห้องเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ นอกจากนั้นได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสม ครูใช้การสอนที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบการตั้งคำถาม การสอนแบบ Mind Map การสอนแบบถอดบทเรียน การสอนแบบโครงงานโดยให้นักเรียนเรียนรู้จากงาน ให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ หาเหตุผลและประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ อีกทั้งมีพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดและการประเมินผล การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่หลากหลายเป็นแบบอย่างที่ดี ครูร้อยละ 100 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริง

มีหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ใช้จนเห็นผลมาใช้อย่างผลสู่ภายนอกสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอ สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับเพื่อนครูโรงเรียนอื่น ๆ ที่มาศึกษาดูงานให้เข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ สามารถถอดบทเรียนในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับผู้อื่นเข้าใจได้ดี ทำให้ครูเป็นที่ยอมรับและมีผลงานเชิงประจักษ์มากมาย และการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านห้วยยางมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมีความสมัครสมานสามัคคีเป็นอย่างดียิ่ง ไม่มีการแบ่งเป็นฝักเป็นฝ่ายรับผิดชอบงานตามที่ได้รับมอบหมายตามความสามารถ มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อผู้รับบริการ เมื่อโรงเรียนมีกิจกรรมขึ้นเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนมาร่วมด้วยทุกครั้ง เช่น การแสดงพืชมงคลของชาวบ้านห้วยยาง ซึ่งเป็นศิลปวัฒนธรรมของหมู่บ้าน หรือเมื่อโรงเรียนต้องการจะพัฒนาด้านต่าง ๆ ก็จะได้รับความร่วมมือทั้งกำลังร่างกายและกำลังทรัพย์ในการช่วยกันพัฒนา เช่น การทำสนาม BBL การสร้างฐาน การเรียน ห้องสมุดดิน การวิ่งเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มีพระชนมายุ 84 พรรษา กิจกรรมการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในวโรกาสพระเทพรัตนราชสุตา ฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระชนมายุ ครบ 5 รอบเป็นต้น ขณะเดียวกันเมื่อชุมชนมีกิจกรรมในหมู่บ้านคณะครูจะไปร่วมกิจกรรมเช่นเดียวกัน ร่วมจัดนิทรรศการต้อนรับท่านองคมนตรีและผู้ว่าราชการจังหวัดในโครงการจังหวัด เคลื่อนที่ช่วยงานการประเมินหมู่บ้านระดับจังหวัด งานกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น จากการทุ่มเททำให้คณะครูมีผลงานเชิงประจักษ์มากมาย ผู้วิจัยได้สังเกตและศึกษาเอกสารและจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“... ภาพความสำเร็จและผลลัพธ์ด้านบุคลากรของสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการทรัพยากรดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากเป็นภาพความสำเร็จเชิงประจักษ์...”

(อักษร ยางอิสาร, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...บุคลากรของสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง เป็นแบบอย่างที่ดีที่สำคัญ ครูสามารถ

ออกแบบการจัดการเรียนรู้ และบูรณาการสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...บุคลากรของสถานศึกษาทุกคนต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านบุคลากรของสถานศึกษาควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ การจัดการทรัพยากร ดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

กล่าวโดยสรุป ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ ด้านบุคลากรสิ่งที่เห็นเป็นภาพชัดเจน คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ จัดการทรัพยากรดำเนินชีวิต ด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน เพื่อส่วนรวมสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนและมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในอนาคต ได้ภาพความสำเร็จเชิงประจักษ์ที่สำคัญ ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและจัดการทรัพยากรได้เป็นอย่างดีและถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนในโรงเรียน

5.4 ผู้เรียน

นักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยยางมีความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนแกนนำมีความรู้ความเข้าใจและอธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้อง โดยการได้รับความรู้จากการเรียนจากแผนการเรียนรู้อิงกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ทุกระดับชั้นและเรียนรู้แผนบูรณาการฐานการเรียนรู้ทั้ง 10 ฐาน บูรณาการเข้าในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ในรูปแบบของการเรียนรู้แบบโครงงาน การเรียนรู้แบบบูรณาการ

การเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน สามารถนำหลักคิด หลักปฏิบัติไปเป็นหลักในการตัดสินใจเลือกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ โดยนักเรียนสามารถถอดบทเรียนได้อีกทั้งมีความสามารถในการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนแกนนำเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเต็มตามศักยภาพ เช่น การเรียนรู้แบบบูรณาการ การเรียนรู้แบบโครงการ

โดยใช้ฐานการเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนในการศึกษาหาความรู้ การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น จนทำให้นักเรียนคิดคุณค่า มีความตระหนักและเกิดความศรัทธา สามารถนำองค์ความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ปฏิบัติตนตามหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักใช้ทรัพยากรและร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในกิจกรรมจิตอาสามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ทำให้นักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยยางมีผลงานเชิงประจักษ์ ในปีการศึกษา 2557 - 2558 นอกจากนี้ นักเรียนแกนนำเป็นวิทยากรในการนำเสนอการถอดบทเรียน ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการนำเสนอผลงานโครงการคุณธรรมในระดับเขตและระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นักเรียน มีความรู้ คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนแกนนำมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา จนทำให้มีนักเรียนที่มีคุณลักษณะ อยู่อย่างพอเพียงมีจำนวนเพิ่มขึ้น นักเรียนมีความรับผิดชอบ เสียสละ ช่วยเหลือแบ่งปัน รู้จักใช้ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม อย่างคุ้มค่า รู้จักการทำงาน รู้จักการค้าขาย รู้จักการ แสวงหารายได้ เช่น นักเรียนรวมกลุ่มกันการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ โครงการปรับปรุง ภูมิทัศน์โค้งบึงงูถวายพ่อหลวง ทำให้นักเรียนมีรายได้ช่วยครอบครัว รับจ้างกรอกถุงดำ เพาะกล้าไม้ในหมู่บ้าน รับจ้างเกี่ยวข้าว นวดข้าว โดยเมื่อมีรายได้จะนำไปฝากกับโรงเรียนธนาคาร จนเกิดเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี สามารถอยู่ในสังคมปัจจุบันอย่างมีความสุขเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปและกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรมได้มอบเกียรติบัตรให้นางสาวไอลดา พิมพ์แสน เป็นนักเรียนที่มีความประพฤติดีมีคุณธรรมเนื่องในวันเด็กแห่งชาติประจำปี 2557 และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาและชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนแกนนำมีส่วนร่วมและเป็นหลักในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภายนอกสถานศึกษาทั้งในระดับโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายและระดับเขตพื้นที่ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนเข้าร่วมการอนุรักษ์

ทรัพยากรและร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรม เผยแพร่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ได้แก่ การ ฟ้อนภูไท การแต่งกายชุดภูไททุกวันศุกร์ นักเรียนแกนนำเขียนตัวอย่างเรื่องเล่าการใช้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการ นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารและจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...ผู้เรียนต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตที่สมดุล เหมาะสมทั้งในวัยเรียนและวัย ทำงานพร้อมรับต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคตทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมชีวิตจะมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนตลอดไป...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้เรียน เป็นผู้มีความรู้ ความ เข้าใจและดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับต่อความเปลี่ยนแปลง เพราะจากที่เห็น นักเรียนทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันมีความรู้ ความเข้าใจ และได้นำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน...”

(อักษร ยางธิสาร, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้เรียน เป็นผู้มีความรู้ความ เข้าใจดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รู้สึกว่าทุกกิจกรรมที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงจะเป็นการเพาะบ่มอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน นักเรียน จะมีความรู้ที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ รู้จัก رایใช้รายจ่าย การทำงานรวมกลุ่มกัน (สังคม) รู้จักการปลูกต้นไม้ (สิ่งแวดล้อม) และรู้จักอนุรักษ์วัฒนธรรม...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

จากความสำเร็จในภาพรวมของผู้เรียนนั้นจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความ เข้าใจดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้ในการ ดำรงชีวิตได้อย่างสมดุลเหมาะสมทั้งในวัยเรียน และวัยทำงานพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมชีวิตอย่าง

มั่นคง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้นประพฤติปฏิบัติงานในทางที่ดี เด็กนักเรียนสามารถนำหลักการพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและแต่ละคนจนนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่ความพอเพียงได้ในที่สุดนักเรียนที่เป็นศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันมีความรู้ความเข้าใจ และได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงจนเป็นอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ รู้จักการลงบัญชี ใช้จ่าย การทำงาน ร่วมกลุ่มกัน (สังคม) ล้วนจำเป็นทำให้การดำเนินชีวิต อยู่ในหลักเหตุและผลมีภูมิคุ้มกันต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพอเพียงของแต่ละบุคคลซึ่งมีไม่เหมือนกัน การปฏิบัติอาจเปลี่ยนไปตามบริบทของแต่ละคนจนประสบความสำเร็จของผู้เรียนคือมีทักษะชีวิตเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคมภายนอกต่อไป

2. โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม สภาพชุมชนโดยรอบโรงเรียนมีลักษณะมีการแบ่งเขตปกครองออกเป็น 4 หมู่บ้าน คือ หมู่ 9 หมู่ 13 หมู่ 14 และ หมู่ 15 มีประชากรประมาณ 3,000 คน บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลดอนแดง อาชีพหลักชุมชนคือ ทำนา ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย เช่น จักสาน ดนตรีพื้นเมือง พิธีบายศรี ลูกขี้ผึ้ง ฮีตสิบสองครองสิบสี่

ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ ป.6 อาชีพหลักคือ ทำนาส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ ฐานะทางเศรษฐกิจรายได้โดยเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี 3,000 ถึง 5,000 บาท จำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัว 1: 5 คน โดยเฉพาะโอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียน ผู้ปกครองมีฐานะยากจนและชุมชนอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อปัญหาเสพติด โรงเรียนยังอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้ เช่น โรงเรียนพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลดอนแดง องค์การบริหารส่วนตำบล ศาลปู่ตา สถานประมงน้ำจืดแม่น้ำโขง พระธาตุพนม พระธาตุเรณูนคร อีกทั้งยังมีภูมิปัญญาที่หลากหลาย เช่น การจักสาน ดนตรีพื้นเมือง พระธาตุเรณูนคร

ชื่อสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2482 ชื่อว่าโรงเรียนประชาบาลตำบลคำเตย โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองมี นายโจน อ่อนหวาน เป็นครูใหญ่ซึ่งได้ร่วมมือกับราษฎรบ้านดอนแดงทำการปลูกสร้างโดยอาศัยเงินสมทบจากการประถมศึกษา จำนวน 400 บาท ตั้งอยู่หมู่ที่ 9

บ้านดอนแดง ตำบลคำเตย อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ต่อมาบ้านดอนแดง ได้แบ่งหมู่บ้านออกเป็น 4 หมู่บ้าน โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองตั้งอยู่บ้านเลขที่ 30/1 หมู่ที่ 13 ตำบลคำเตย อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอเมืองประมาณ 22 กิโลเมตร

อาณาเขตโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองมีอาณาเขตดังต่อไปนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับบ้านคำพอก ตำบลหนองญาติ ทิศใต้ติดต่อกับบ้านโพนป่าหว้าน ตำบลคำเตย ทิศตะวันออกติดต่อกับบ้านคำเตย ตำบลคำเตย ทิศตะวันตกติดต่อกับ บ้านนามะเขือ ตำบลนามะเขือ จำนวนอาคารเรียนมี 4 หลัง อาคารอเนกประสงค์จำนวน 2 หลัง ห้องน้ำ 3 หลัง สนามเด็กเล่น 1 สนาม สนามฟุตบอล 1 สนาม สนามวอลเลย์บอล 1 สนาม สนามบาสเก็ตบอล 1 สนาม บ้านพักนักรการภารโรงจำนวน 1 หลัง บ้านพักครู จำนวน 3 หลัง และโรงเรียนบ้านดอนแดงมีเขตพื้นที่ทั้งหมด 22 ไร่

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองจัดสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนได้จัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้ และเวลาเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา จำนวนชั่วโมงที่จัดให้กับนักเรียนเรียนทั้งปีเท่ากับ 1,000 ชั่วโมง จุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนที่ต้องการเน้นเป็นพิเศษ คือ ภาษาไทยในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนชั่วโมงที่จัดให้กับนักเรียน เรียนทั้งปีเท่ากับ 1,200 ชั่วโมง แผนการเรียนรู้อและจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนที่ต้องการเน้นเป็นพิเศษ คือ ภาษาไทย การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยีแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ห้องสมุดมีขนาด 36 ตารางเมตร จำนวนหนังสือในห้องสมุด จำนวน 5,000 เล่ม จำนวนนักเรียนที่ใช้ห้องสมุดในปีการศึกษา ที่รายงานเฉลี่ย 200 คนต่อวันคิดเป็นร้อยละ 63.90 ของนักเรียนทั้งหมด ห้องปฏิบัติการ โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง มีห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ จำนวน 1 ห้อง ห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ จำนวน 1 ห้อง ห้องปฏิบัติการทางภาษา จำนวน 1 ห้อง

สภาพทั่วไปของโรงเรียนบ้านดอนแดงเดิม ทั้ง 4 หมู่บ้านจะเป็นชุมชน ขนาดใหญ่มีอาชีพทำนาและมีฐานะยากจนเมื่อเสร็จฤดูทำนา พ่อแม่ ผู้ปกครองของนักเรียนจะมีการอพยพไปทำงานต่างจังหวัด และในกรุงเทพมหานครจะปล่อยบุตรหลาน ไว้กับลุง หรือ ปู่ย่า ตายาย ซึ่งเป็นผู้สูงอายุ เมื่อผู้ปกครองทำงานมีรายได้ก็จะส่งเงินกลับ มาให้ครอบครัว เพื่อเลี้ยงดูบุตรหลานของตน บางครอบครัวสามารถหาทำเลที่เหมาะสมในการประกอบ อาชีพค้าขายและมาขอย้ายบุตรหลานออกจากโรงเรียนเพื่อไปอยู่อาศัยกับบิดามารดา แต่ในขณะที่เดียวกันถ้าเกิดทำมาค้าขายไม่ดีเมื่อใดก็จะมี การย้ายถิ่นใหม่ในการประกอบ

อาชีพได้กลับมาขอย้ายบุตรหลานไปอยู่ด้วยกัน ดังนั้นจึงเกิดภาวะการ ย้ายเข้าย้ายออก ของนักเรียนอยู่ตลอดปีการศึกษา ซึ่งก็เป็นปัญหาหนึ่งที่ทำให้เด็กขาดโอกาสในการเรียน อย่างต่อเนื่อง และเด็กจะต้องปรับตัวกับที่อยู่ใหม่ โรงเรียนใหม่และเพื่อนใหม่อยู่ตลอดเวลา เนื่องจากหมู่บ้านดอนแดงทั้ง 4 หมู่บ้าน เป็นชุมชนขนาดใหญ่ อยู่ห่างจากตัวเมืองค่อนข้าง ไกล จึงทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมาพ่อแม่ผู้ปกครองบางส่วน เมื่อเสร็จฤดูทำนาและไม่ได้ ไปประกอบอาชีพที่อื่นจะเกิดสภาวะว่างงานเล่น การพนัน ดื่มสุรา และไปเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดทำให้โรงเรียนมีปัญหากับการจัดการศึกษาให้เด็กนักเรียน ซึ่งเป็นบุตรหลานของ ผู้ปกครองกลุ่มนี้ ซึ่งผู้ปกครองไม่ดูแลเอาใจใส่หรือเลี้ยงดูไม่ดีพอทำให้เด็กกลุ่มนี้อยู่ใน ภาวะกลุ่มเสี่ยง ซึ่งโรงเรียนจะต้องให้การดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดในการให้คำปรึกษา แนะนำดูแลสอดส่องความเป็นอยู่ตลอดเวลาอยู่กับครอบครัว และโรงเรียนไม่让孩子ไปยุ่ง เกี่ยวกับยาเสพติดและปัญหาทางเพศ ดูแลด้านทุนการศึกษาอาหารกลางวัน เสื้อผ้า และ อุปกรณ์การเรียนรวมถึงนำเด็ก เข้าโครงการพิเศษเพื่อให้เกิดความตระหนัก และให้ ความสำคัญกับการศึกษาฝึกให้เด็ก มีความรับผิดชอบ และมีวินัยในตนเองฝึกทักษะในการ ประกอบอาชีพและหารายได้ให้กับตนเองรู้เท่าทันปัญหา มีภูมิคุ้มกันที่ดีมีทักษะในการ แก้ปัญหา เพื่อไม่ให้ให้นักเรียนกลุ่มนี้เกิดปัญหาและออกกลางคันในระหว่างเรียน

2.1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

อาณาเขตโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองมีอาณาเขตดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับบ้านคำพอก ตำบลหนองญาติ
ทิศใต้	ติดต่อกับบ้านโพนป่าหว้าน ตำบลคำเตย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับบ้านคำเตย ตำบลคำเตย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับบ้านนามะเขือ ตำบลนามะเขือ

จำนวนอาคารเรียนมี 4 หลัง อาคารอเนกประสงค์ จำนวน 2 หลัง ห้องน้ำ 3 หลัง สนามเด็กเล่น 1 สนาม สนามฟุตบอล 1 สนาม สนามวอลเลย์บอล 1 สนาม สนามบาสเก็ตบอล 1 สนาม บ้านพักนักเรียนภารโรงจำนวน 1 หลัง บ้านพักครู จำนวน 3 หลัง และโรงเรียนบ้านดอนแดงมีเขตพื้นที่ทั้งหมด 22 ไร่

สภาพทั่วไปของโรงเรียนบ้านดอนแดงเดิม ทั้ง 4 หมู่บ้านจะเป็นชุมชน ขนาดใหญ่มีอาชีพทำนาและมีฐานะยากจนเมื่อเสร็จฤดูทำนา พ่อแม่ ผู้ปกครองของ นักเรียนจะมีการอพยพไปทำงานต่างจังหวัด และในกรุงเทพมหานครจะปล่อยบุตรหลาน ไว้กับลุง หรือ ปู่ย่า ตายาย ซึ่งเป็นผู้สูงอายุ เมื่อผู้ปกครองทำงานมีรายได้ก็จะส่งเงินกลับ

มาให้ครอบครัวเพื่อเลี้ยงดูบุตรหลานของตน บางครอบครัวสามารถหาทำเลที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพค้าขายและมาขอย้ายบุตรหลานออกจากโรงเรียน เพื่อไปอยู่อาศัยกับบิดามารดา แต่ในขณะเดียวกันถ้าเกิดทำมาค้าขายไม่ดีเมื่อใดก็จะมีกรย้ายถิ่นใหม่ในการประกอบอาชีพได้กลับมาขอย้ายบุตรหลานไปอยู่ด้วยกัน ดังนั้นจึงเกิดภาวะการย้ายเข้าย้ายออกของนักเรียนอยู่ตลอดปีการศึกษา ซึ่งก็เป็นปัญหาหนึ่งที่ทำให้เด็กขาด โอกาสในการเรียนอย่างต่อเนื่อง และเด็กจะต้องปรับตัวกับที่อยู่ใหม่ โรงเรียนใหม่และเพื่อนใหม่อยู่ตลอดเวลาเนื่องจากหมู่บ้านดอนแดงทั้ง 4 หมู่บ้าน เป็นชุมชนขนาดใหญ่ อยู่ห่างจากตัวเมืองค่อนข้างไกล จึงทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมาพ่อแม่ผู้ปกครองบางส่วน เมื่อเสร็จฤดูทำนาและไม่ได้ไปประกอบอาชีพที่อื่นจะเกิดสภาวะว่างงาน เล่นการพนัน ดื่มสุรา และไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทำให้โรงเรียนมีปัญหากับการจัดการศึกษาให้เด็กนักเรียน ซึ่งเป็นบุตรหลานของผู้ปกครองกลุ่มนี้ ซึ่งผู้ปกครองไม่ดูแลเอาใจใส่หรือเลี้ยงดูไม่ดีพอทำให้เด็กกลุ่มนี้อยู่ในภาวะกลุ่มเสี่ยง ซึ่งโรงเรียนจะต้องให้การดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดในการให้คำปรึกษาแนะนำ ดูแลสอดส่องความเป็นอยู่ตลอดเวลาอยู่กับครอบครัว และโรงเรียนไม่让孩子ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและปัญหาทางเพศ ดูแลด้านทุนการศึกษาอาหารกลางวัน เสื้อผ้า และอุปกรณ์การเรียนรวมถึงนำเด็ก เข้าโครงการพิเศษเพื่อให้เกิดความตระหนัก และให้ความสำคัญกับการศึกษาฝึกให้เด็ก มีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเองฝึกทักษะในการประกอบอาชีพ และหารายได้ให้กับตนเองรู้เท่าทันปัญหา มีภูมิคุ้มกันที่ดีมีทักษะในการแก้ปัญหา เพื่อไม่ให้นักเรียน กลุ่มนี้เกิดปัญหาและออกกลางคันในระหว่างเรียน

2.1 บริบทชุมชนภายนอกของโรงเรียน

สภาพชุมชนโดยรอบโรงเรียนมีลักษณะมีการแบ่งเขตปกครองออกเป็น 4 หมู่บ้าน คือ หมู่ 9 หมู่ 13 หมู่ 14 และหมู่ 15 มีประชากรประมาณ 3,000 คน บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลดอนแดง อาชีพหลักชุมชนคือ ทำนา ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย เช่น จักสาน ดนตรีพื้นเมือง พิธีบายศรีสู่ขวัญ ฮีตสิบสองครองสิบสี่

ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ ป.6 อาชีพหลักคือ ทำนาส่วนใหญ่่นับถือศาสนาพุทธ ฐานะทางเศรษฐกิจรายได้โดยเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี 3,000 ถึง 5,000 บาท จำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัว 1: 5 คน โดยเฉพาะโอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียน ผู้ปกครองมีฐานะยากจนและชุมชนอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อปัญหา ยาเสพติด โรงเรียน

ยังอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้ เช่น โรงเรียนพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลดอนแดง องค์การบริหารส่วนตำบลเตย ศาลปู่ตา สถานประมงน้ำจืดแม่น้ำโขง พระธาตุพนม พระธาตุเรณูนคร อีกทั้งยังมีภูมิปัญญาที่หลากหลาย เช่น การจักสาน ดนตรีพื้นเมือง พระธาตุเรณูนคร

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองจัดสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนได้จัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้และเวลาเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา จำนวนชั่วโมงที่จัดให้กับนักเรียนเรียนทั้งปีเท่ากับ 1,000 ชั่วโมง จุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนที่ต้องการเน้นเป็นพิเศษ คือ ภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนชั่วโมงที่จัดให้กับนักเรียน เรียนทั้งปีเท่ากับ 1,200 ชั่วโมง แผนการเรียนรู้ และจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนที่ต้องการเน้นเป็นพิเศษ คือ ภาษาไทย การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยีแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ห้องสมุดมีขนาด 36 ตารางเมตร จำนวนหนังสือในห้องสมุดจำนวน 5,000 เล่ม จำนวนนักเรียนที่ใช้ห้องสมุดในปีการศึกษาที่รายงานเฉลี่ย 200 คนต่อวันคิดเป็นร้อยละ 63.90 ของนักเรียนทั้งหมด ห้องปฏิบัติการ โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง มีห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ จำนวน 1 ห้อง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ จำนวน 1 ห้อง ห้องปฏิบัติการทางภาษา จำนวน 1 ห้อง

2.3 การเข้าสู่โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.1 ระยะเวลาที่ 1 ระยะบุกเบิก

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองได้มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดการศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในปัจจุบันต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและเป็นความรู้ที่ยั่งยืนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสู่การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและชุมชนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ตามทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง โดยให้ความสำคัญและเชื่อมั่นว่าถ้ากำหนดให้สถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาให้เป็นวิถีปฏิบัติของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ได้อย่างถาวรด้วยความเชื่อมั่นในหลักการที่ว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นสิ่งที่สามารถสร้างขึ้นได้ในสังคมทุกระดับเพื่อที่จะได้นำสังคมไทยสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ซึ่งอุปนิสัยพอเพียงที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนนำพาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

2.3.2 ระยะที่ 2 พัฒนาคุณภาพการศึกษา

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองได้ร่วมกันจัดทำหน่วยการเรียนรู้จากการศึกษาเอกสาร ศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่าง ๆ นำมาพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำเป็นหน่วยเรียนรู้เพื่อพัฒนาหลักสูตร บูรณาการ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สู่การเรียนการสอน การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานอยู่ในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ในกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภายใต้อ 3.1 ซึ่งกำหนดให้เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ารวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

การจัดทำตัวอย่างหน่วยเรียนรู้เริ่มจากการทำร่างหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดมาตรฐานเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ในแต่ละชั้นปีแล้วจึงจัดทำหน่วยเรียนรู้หลักในกลุ่ม สาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และตัวอย่างหน่วยเรียนรู้ที่บูรณาการ หลักการคิด และหลักปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบสหวิทยา หรือ บูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้อีก 7 กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศิลปะ ภาษาต่างประเทศ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการเรียนรู้ทางโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองได้เน้นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังวิธีการคิด การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 หลักการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี บนพื้นฐานของการใช้คุณธรรมนำความรู้ ซึ่งรวมถึงความซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน ความเพียร ใช้ความรู้ทางหลักวิชาการอย่างรอบรู้รอบคอบและระมัดระวัง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนให้ก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

2.3.3 ระยะที่ 3 ระยะเข้าสู่โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง ใช้หลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยยึดหลักธรรมาภิบาลภายใต้แนวทางของความพอดี ความมีเหตุผลและการเตรียมตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง มีผู้บริหารที่มีคุณลักษณะของผู้บริหารพอเพียง มีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่

สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางด้านนโยบายและการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง เป็นเหตุเป็นผล พอประมาณ ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ความรู้ ควบคุมคุณธรรมในการดำเนินชีวิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ให้กับตนเอง และสถานศึกษา อีกทั้งยังมีการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่บุคลากร จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อนำมาพัฒนางานและการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการบูรณาการองค์ความรู้เข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยสอดคล้องเนื้อหาลหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควบคุมการใช้คุณธรรมในการดำเนินชีวิตให้กับนักเรียน พร้อมทั้งขยายผลสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง มีนักเรียนที่เป็นแกนนำการให้ความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่ารู้จักใช้ใส่ใจในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับเพื่อน ๆ นักเรียนรวมทั้งมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภายนอกสถานศึกษา ร่วมอนุรักษ์ ฟื้นฟู รักษาวัฒนธรรมอันดีงามให้ควบคู่สถานศึกษาและชุมชนอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งมีการพัฒนาตนเองและเพื่อนนักเรียนที่เป็นแกนนำอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองมีบทบาทในการให้การสนับสนุนส่งเสริมสถานศึกษาในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ของครูและนักเรียน โดยสอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการเรียนรู้อยู่เสมอ

อาคารสถานศึกษาและสิ่งแวดล้อม โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง มีพื้นที่ทั้งหมด 22 ไร่ มีการบริหารอาคารเอนกประสงค์ 1 หลัง ห้องกิจกรรมนักเรียนจำนวน 3 ห้อง มีแหล่งเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ กิจกรรมเลี้ยงไก่ไข่ เพื่ออาหารกลางวัน กิจกรรมผลผลิตจากผักข้าว (แยมผักข้าวและน้ำผักข้าว) กิจกรรมเพาะเห็ดนางฟ้าและเห็ดขอน กิจกรรมเลี้ยงกบในบ่อซีเมนต์ กิจกรรมเลี้ยงปลาในบ่อดิน กิจกรรมเลี้ยงปลาตุ๊กในบ่อพลาสติก กิจกรรมการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ กิจกรรมปลูกพืชปลอดสารพิษ กิจกรรมปลูกไผ่ กิจกรรมสวนกล้วยน้ำว้า กิจกรรมการจัดสวนไม้ไผ่ กิจกรรมเตาถ่านแบบประหยัด

1. ด้านการบริหารสถานศึกษา

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองได้จัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นการศึกษายึดผู้เรียนเป็นสำคัญในการจัดการ

เรียนการสอนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน คือ จัดการศึกษาให้กับผู้เรียนอย่างเท่าเทียมกันร่วมพัฒนาความรู้ และทักษะพื้นฐานคุณธรรมนำประชาธิปไตยรู้จักชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงรักท้องถิ่นมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานที่ว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพผู้เรียนมีคุณธรรมนำความรู้โดยน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรมควบคู่ไปกับความรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มีการใช้ทักษะชีวิตที่ดีทางโรงเรียน จึงได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีการติดตามผลการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายในโรงเรียนและชุมชนต่อไป

สถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนนำผลที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้เป็นทักษะในการดำเนินชีวิตสถานศึกษากำหนดให้มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการประจำปี มีการบูรณาการและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครอบคลุมทุกขั้นตอนวิธีการ แนวปฏิบัติในการนำนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พัฒนาการในการจัดการเรียนรู้เข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนทำความเข้าใจในแต่ละกิจกรรมแบ่งกลุ่มแกนนำบูรณาการตามกลุ่มสาระครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและได้มีการติดตามผลการดำเนินงานระหว่างดำเนินกิจกรรม

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองมีแผนงานการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่พอเพียงและสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการมีการใช้หลักนิติธรรมหลักคุณธรรมหลักการมีส่วนร่วมหลักความโปร่งใสหลักความคุ้มค่าหลักความรับผิดชอบ และตรวจสอบได้มีการวางแผนในการจัดทำแผนงบประมาณในแผนปฏิบัติการประจำปีและดำเนินการตามแผนงบประมาณ พร้อมติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินโครงการและมีการปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการงบประมาณให้เหมาะสมในปีต่อไป มีการวางแผนการดำเนินงานบริหารจัดการงบประมาณ ในการดำเนินงานโครงการกิจกรรม โดยใช้กระบวนการ PDCA มีกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประชุมชี้แจงการจัดสรรงบประมาณการเบิกจ่ายงบประมาณทำความเข้าใจ

เข้าใจในการจัดสรร จัดซื้อสื่อ วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าและเหมาะสมให้ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการและด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีกระบวนการดำเนินงานตามแผนที่ชัดเจนและคำนึงถึงปฏิทินการปฏิบัติงานมีกระบวนการรายงาน การปฏิบัติงานกระบวนการติดตามการตรวจสอบและประเมินผลรวมถึงกระบวนการปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องให้เกิดความเหมาะสม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน ชุมชน และสถานศึกษาอย่างแท้จริง หลังดำเนินกิจกรรมตามโครงการ มีการรายงานผลการดำเนินการโดยใช้แบบทดสอบ แบบบันทึกคะแนน แบบประเมิน โครงการและรายงานผลจากการดำเนินการ โดยมีการนำข้อสรุปข้อเสนอแนะปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาพัฒนาและปรับปรุงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในครั้งต่อไปพร้อมทั้งมีการติดตามผลการดำเนินงานอยู่เสมอ เมื่อได้มีการนำข้อสรุปข้อเสนอแนะปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เมื่อปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสรุปผลเป็นรายภาคการศึกษาและนำข้อมูลต่าง ๆ มาพัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้สังเกตและศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...เมื่อมีนโยบายจึงมาทางโรงเรียนสร้างการรับรู้ให้เกิดขึ้นในคณะครูและนำมาขับเคลื่อนภายในโรงเรียน จากการดูแลจากโรงเรียนต้นแบบจะนำมาจัดทำโครงการทางโรงเรียนอยากจะถูกฝังอะไรต้องปลูกฝังลงในการศึกษา การมีเหตุผลให้เด็กรู้จักคิด มีเหตุผลทางโรงเรียนจะสอดแทรกเข้าไปในทุกรายวิชาอยู่แล้วทางโรงเรียนจะเป็นผู้แสวงหา เราจะต้องรู้ว่าการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องพัฒนาควบคู่ไปกับคุณธรรมพัฒนาทักษะชีวิต พัฒนาทางด้านวิชาการ โดยมีหลักคิดต้องมีคนช่วยมี Partner และการประสานสัมพันธ์เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนา ผู้บริหารรู้แต่ถ้าไม่มีคนช่วยงานที่ทำไม่อาจสำเร็จลงได้ในทางลึก ๆ แล้วเป็นการสร้างให้เกิดการรับรู้ที่ตรงกัน ลำพังผู้บริหารมีความคิด ความรู้ จะทำอะไรต้องมีการช่วยเหลือ และความจำเป็นไม่ใช่ เพียงการออกแรงซึ่งเป็นหลักในการสื่อสารที่สำคัญมาก...”

(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและขับเคลื่อน การบริหารงานในสถานศึกษาและขอให้ทำ

ด้วยความรัดกุม รอบคอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างแท้จริงด้านวิชาการได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามนโยบาย ทางด้านงบประมาณโรงเรียนได้มีการวางแผนการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้มีการบริหารให้สอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อโครงการ ชุมชนคือรากฐานของการร่วมมือและผู้รับผลของการทำงาน การของโรงเรียน...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมในส่วนวิชาการได้มีการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียน การสอนเพราะเด็กจะได้นำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้ งบประมาณได้มีการวางแผนและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ชุมชนได้มีส่วนร่วมเสมอในการจัดกิจกรรมเรียนรู้...”

(ธิดาวรร เอ็ฟวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในการจัดการเรียนการสอนทางโรงเรียนได้แบ่งฐานการเรียนรู้ให้เด็กได้ เรียนรู้ทุกกระบวนการกับกิจกรรมที่จัดฐานเศรษฐกิจให้เด็กได้รับผิดชอบดูแล เกิดการเรียนรู้ ควบคู่กับการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันและเพื่อขยายผลในชุมชนทางโรงเรียนมีการสนับสนุนงบประมาณจากหลายหน่วยงานและผลที่ได้รับการสนับสนุน ประสบความสำเร็จตามโครงการ และการงานที่หน่วยงานท่านให้การสนับสนุนและสรุปงานและรวบรวมความก้าวหน้าอยู่เสมอ การบริหารทั่วไปชุมชนให้ความช่วยเหลือสนับสนุนให้ความร่วมมือทุกครั้งในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และในทุก ๆ กิจกรรม...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

กล่าวโดยสรุป ด้านนโยบายได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา และติดตามนโยบายผ่านโครงการ แผนงานและแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนมีแผนและโครงการปฏิบัติการประจำปี ตลอดระยะเวลากว่า 10 กว่าปีแล้วและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ด้านวิชาการได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามนโยบาย มีแผน โครงการกิจกรรมนำผลการติดตามมาพัฒนาและเพื่อ

ขยายผลในชุมชน ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นนำไปปฏิบัติและใช้ในชีวิตประจำวัน
 ด้านงบประมาณ ได้มีการวางแผนการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
 พอเพียงและนำผลการติดตามงานมาพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องทางด้าน
 งบประมาณ จึงได้มีการบริหารให้สอดคล้องและเป็นประโยชน์โดยการวางแผนตลอด
 สถานศึกษามีการสนับสนุน งบประมาณจากหลายหน่วยงาน ด้านการบริหารทั่วไป
 สถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้าง
 ผลผลิต โดยระดมทุนและศึกษาคูงานร่วมกัน ด้านการเกษตร พืชผัก เพาะเห็ด ปลูกไม้ผล
 ฝรั่ง มะนาว ผักหวานป่า แต่งเมล่อน พืชผักไฮโดรโปนิกส์ ชุมชนเน้นความเป็นอยู่อย่าง
 พอเพียง มีการสานกะตือบข้าว เสริมรายได้มีการทำเกษตร ครั้วเรือนกินเอง ซึ่งได้ประโยชน์
 ทั้งสองฝ่ายชุมชนเป็นรากฐานของความร่วมมือและผู้รับผลของการทำงานของโรงเรียนกับ
 ชุมชน

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
 พอเพียงมาบูรณาการในงานบริหารส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เป็นการปลูกฝังที่เกิดกับ
 นักเรียนในการมีความเสียสละและรับผิดชอบโดยได้ประสานความร่วมมือกับมูลนิธิ
 กองทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนา (EDF) ดำเนินกิจกรรมสร้างครอบครัวตัวอย่างใน 4
 หมู่บ้านที่อยู่ในเขตบริการหมู่บ้านละ 5 ครอบครัว รวม 20 ครอบครัว เพื่อดำเนินกิจกรรม
 ดำรงชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและรณรงค์ในการปลูกทุกอย่างที่กิน
 กินทุกอย่างที่ปลูก โดยได้รับการสนับสนุนจากคณะเกษตรและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย
 นครพนมในเรื่องของวิทยากรและองค์ความรู้ต่าง ๆ นอกจากนั้นยังได้สนับสนุนให้ความรู้
 ให้คณะครูและนักเรียน รู้จักการประหยัด การออม และการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของ
 เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรและ
 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 ไปใช้เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตร
 และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการนำหน่วยการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
 พอเพียงไปใช้เพื่อการศึกษาเป็นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แทรกอยู่ด้วยนำไป
 บูรณาการในวิชากลุ่มสาระต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียน รู้จักการพอประมาณ มีเหตุมีผลและ
 ภูมิคุ้มกัน มีเงื่อนไขในความรู้และคุณธรรมในรายวิชาทุก ๆ ปีมีการปรับปรุงและพูดคุย
 ในที่ประชุมเพื่อให้ผู้เรียนได้ประโยชน์ได้หลักคิดและตระหนักถึงการปฏิบัติจากกิจกรรม

ผู้เรียนจะได้มีแนวคิดและตระหนักถึงการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปถ่ายทอดและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เพื่อนำมาศึกษาและพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน โรงเรียนเลือกนำหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องตามบริบทของแต่ละโรงเรียนมาจัดทำหลักสูตร และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี แผนการสอดคล้องหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปด้วยโดยมีหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 4 มิติในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เพื่อที่จะพัฒนาเด็ก ๆ ไปในด้านใด

มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“...มีการนำหน่วยการเรียนรู้ไปบูรณาการในวิชากลุ่มสาระต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักการพอประมาณมีเหตุมีผลและภูมิคุ้มกันมีเงื่อนไขในความรู้และคุณธรรม...”

(สุรจิต บุญฤทธิ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...มีการนำหน่วยการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการในรายวิชาทุก ๆ ปี มีการปรับปรุงและพูดคุยในที่ประชุม...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อการศึกษาที่มีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแทรกอยู่ด้วย...”

(สุทาร์ัฐ หอมจัด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดทำหลักสูตรและการจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการจัดทำตามนโยบาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ประโยชน์ได้หลักคิดและตระหนักถึงการปฏิบัติกิจกรรม...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...เห็นด้วยที่ทางโรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตร และจัดกิจกรรมการเรียนรู้และมีการนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และใช้เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้เรียนจะได้มีแนวคิดและตระหนักถึงการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปถ่ายทอดและใช้ในชีวิตประจำวันได้...”

(วรรณพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดทำหลักสูตร กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะมีประโยชน์เพื่อนำมาศึกษาและพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียนและให้โรงเรียน เลื่อนนำหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องตามบริบทของแต่ละโรงเรียนมาจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี...”

(เขาวรัตน์ แสงพรมศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...มีการจัดทำหลักสูตร, หน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...แผนการจะสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปด้วยโดยมีหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 4 มิติในแต่ละหน่วยการเรียนรู้...”

(ธิดาวรร เอ็ฟวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในหลักสูตรปกติแต่มีการสอดแทรกลงไปในเรื่องของรายวิชาต่าง ๆ ว่าจะพัฒนาเด็ก ๆ ไปในด้านใดทางโรงเรียนมีการทำงานกับหลายหน่วยงาน ทำให้หลาย ๆ องค์การจะผูกโยงไว้กับโรงเรียน...”

(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

กล่าวโดยสรุป การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้มีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการจัดทำแผนการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ใช้ได้ตลอดเวลาที่ดำรงชีวิตในปัจจุบันและอนาคตโดยเน้น

ความพอประมาณ มีเหตุผลและภูมิคุ้มกัน มีเงื่อนไข ความรู้ คุณธรรม สถานศึกษาเปลี่ยน วิสัยทัศน์และกระบวนทัศน์ จากจุดแข็งของไทยในการเป็นครัวโลก ส่งเสริมกลุ่มนักเรียนที่ สนใจและชุมชนเข้มแข็งอยู่อย่างพอเพียงเลี้ยงตัวเอง การจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้สถาน ศึกษาได้มีการจัดทำ พัฒนา เผยแพร่แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม แนวนโยบาย การพัฒนาแหล่งเรียนรู้แต่ละจุดได้ผ่านการ SWOT และประชุมหรือจาก Partnership และ Stake Holder แล้วมีการจัดทำสื่อ ทั้งแผ่นพับ ป้ายนิเทศและจากสถานที่ จจริงการใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ เป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องให้มีความเหมาะสม เทียบตรงเน้นการปฏิบัติจริง และสอดคล้องความรู้ คุณคุณธรรม มีทักษะการใช้ชีวิตอยู่อย่าง พอเพียงพึ่งพาตนเอง สร้างรายได้อีกหนทางของความสำเร็จ

3. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาบูรณาการในงานบริหารส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เป็นการปลูกฝังที่เกิดกับ นักเรียนในการมีความเสียสละและรับผิดชอบ โดยได้ประสานความร่วมมือกับมูลนิธิ กองทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนา (EDF) สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมบูรณาการการเรียน การสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยเน้นกิจกรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง โดยได้ปฏิบัติดังนี้

- 3.1 การปลูกผักสวนครัวเลี้ยงปลาตุกเลี้ยงไก่ไข่เพื่อบริโภคใน ครัวเรือน
- 3.2 การฝากเงินออมทรัพย์เพื่อการอดออม
- 3.3 แต่งกายเหมาะสมตามกาลเทศะอนุรักษ์ผ้าไทย
- 3.4 ร่วมปลูกต้นไม้ในวันสำคัญช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 3.5 นำวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์เช่นทำปุ๋ยหมักชีวภาพ
- 3.6 การปฏิบัติตนตามโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ
- 3.7 ร่วมกิจกรรมวันในวันสำคัญทางศาสนาเพื่อบ่มเพาะจิตใจ ผู้วิจัยได้สังเกตและศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

ภาพประกอบ 6 ส่งเสริมทักษะอาชีพ

“...ส่วนใหญ่จะเน้นให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเป็นที่หลายระดับชั้น วยในแต่ละระดับชั้นเรียนที่ต้องช่วยเหลือซึ่งช่วยเหลือนกันรับผิดชอบร่วมกัน มีการจัด โครงการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยความรู้ในแต่ละระดับชั้นเรียนตามความสามารถของ นักเรียนและครู ผู้รับผิดชอบในแต่ละระดับชั้นเรียน เช่น แปลงเกษตร ปลูกผักสวนครัว เรื่องจิตอาสา ช่วยงานผูกผ้า หน้าเมรุเผาศพในชุมชน เสรีน้ำดื่ม และมอบดอกไม้จันทร์ ช่วยงานผูกผ้า ประดับเต็นท์งานชุมชนทั้ง งานบวช งานแต่งงาน งานผ้าป่า ทอดกลิ้งตาม วัดในชุมชน ตลอดจนการแสดงพ็อนรำในเทศกาลต่าง ๆ การแห่เทียนเป็นต้น...”

(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...จากการเยี่ยมบ้านและคัดกรองอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เราเข้าใจ เด็กเป็นรายกรณีและอยากให้นักเรียนได้เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์ การเรียนรู้ (SBL) โดยทางปฏิบัติยังไม่สมบูรณ์กล่าว คือ นักเรียนบางส่วนยังทำงานโดย ไร้แรงบันดาลใจ ทำเพื่อคะแนน ถูกบังคับ ฯลฯ ซึ่งไม่ได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับ เกษตรกรแต่โดย ภาพรวมกิจกรรมต่าง ๆ ก็ตรงตามแผนงานและได้รับความร่วมมืออย่างดี เป็นไปตามข้อตกลงของระบบโรงเรียนร่วมพัฒนา Partnership School ที่เอาจิตอาสา มา เป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมกองทุนนักเรียน ธุรกิจชุมชน เช่นให้นักเรียน ผู้มีเงินทำกิจกรรมใช้ คินด้วยการ ปลูกต้นไม้และบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ ...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นเรื่องที่ค่อนข้างสำคัญมากที่จะสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต มีโครงการหลากหลายอย่างที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ธนาคารโรงเรียน การเพาะปลูกพืช การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงกบ การเลี้ยงปลาในสระ การเลี้ยงปลาในบ่อ ในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียน เกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมต่อชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(สุทวารัฐ หอมจัด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...มีเพียงแต่การจัดกิจกรรมและการให้คำปรึกษาหารือเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีผลต่อการปฏิบัติของนักเรียนได้ตรงตามเป้าประสงค์ในการจัดการการจัดกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นวิธีการปรับใช้วิถีในการให้นักเรียนได้แสดงออกและ ตระหนักถึงคุณค่าของการจัดการตามโครงการดังกล่าว...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและมีการจัดทำแผนงานแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทางโรงเรียนมีการจัดโครงการ แผนงานที่ช่วยในการส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้นักเรียนเข้าใจถึงหลักสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ดียิ่งขึ้น และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์นั้นได้จัดทำขึ้นเพื่อต้องการนำผลการเรียนรู้ไปสู่การขยายผลลงสู่ชุมชนได้...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

กล่าวโดยสรุป การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษา มีการจัดทำแผนงานแนะแนวเพื่อสนับสนุน การดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสถานศึกษา ได้มีการการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนมียังเป็นการติดตามการพัฒนา ผู้เรียนส่วนใหญ่นำให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มหลายระดับชั้น ้วย ที่ต้องช่วยเหลือกันและกัน รับผิดชอบร่วมกัน นักเรียนได้เรียนรู้ เกษตร ทฤษฎีใหม่ โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ (SBL) เป็นเรื่องที่สำคัญมากที่สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ไม่เพียงแต่การจัดกิจกรรม และการให้คำปรึกษาหารือ สถานศึกษาได้แนะแนวการศึกษาให้นักเรียนได้เรียนรู้และสนใจตามความชอบความถนัดของตนเอง หลักสำคัญในการบริหารโรงเรียนในขณะที่อยู่โรงเรียนควรปลูกฝังการรักการทำงาน เสริมเข้าไปในกิจกรรมพิเศษ เช่น การปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ทักษะอาชีพ ใช้ในการเรียนต่อและให้นักเรียนได้ตระหนักว่าทุกคนต้องทำงานและนักเรียนยังมีอาชีพ เมื่อเรียนจบมัธยมศึกษาปีที่สามไปแล้วได้มีการจัดโครงการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยความรู้ ในแต่ละระดับชั้นเรียนตามความสามารถของนักเรียนและครู ผู้รับผิดชอบในแต่ละระดับชั้นเรียนจะได้ตรงตามเป้าประสงค์ในการจัดการ เพื่อเป็นการต่อยอดและการพัฒนาเพื่อลงไปสู่การปฏิบัติสำหรับผู้เรียน สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ได้สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมต่อชุมชน

4. ด้านการส่งเสริมพัฒนาบุคลากร

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองมีบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพร้อมอยู่บนรากฐานทางวัฒนธรรมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งบุคลากรของโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองเกือบทั้งหมด มีความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอันเห็นได้จากจนทำให้เกิดผลประจักษ์ต่อตัวผู้เรียนบุคลากรมีการพัฒนาตนเองในด้านปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง อาทิ เช่น การเข้าร่วมโครงการเรียนรู้อยู่อย่างพอเพียง เข้าร่วมกิจกรรมดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรม ร่วมจัดนิทรรศการโครงการตลาดนัดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา การศึกษาดูงานศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประสบความสำเร็จ บุคลากรหลายท่านเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตให้กับผู้อื่น ได้มีวินัยในตนเองไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อนรวมทั้งมีอุปนิสัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันช่วยเหลือผู้มีใจกุศลบริจาคทาน และทำบุญเป็นนิจและมีส่วนร่วมในการทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างสม่ำเสมอและอีกทั้งยังมีความตระหนักถึงความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า รวมทั้งมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสถานศึกษาและชุมชนได้ ผู้วิจัยได้สังเกตศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...มีแผนงานโครงการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม ทักษะวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อมาใช้ในภารกิจ การปฏิบัติหน้าที่และสามารถดำเนินชีวิตได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งยังมีการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการติดตามผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไปอบรม ทุกปี ทุกภาคเรียน นอกสถานที่และในสถานที่เป็นประจำ...”

(สุรจิต บุญฤทธิ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ตลอดปีการศึกษามีการจัดและให้บุคลากรเข้าร่วมการอบรม สัมมนาต่าง ๆ มากมายทั้งทางวิชาการและเชิงปฏิบัติการกับองค์กรต่าง ๆ เช่น มูลนิธิมีชัยพัฒนา โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนาในโครงการต่าง ๆ แล้วต้องมีการส่งรายงานและตรวจสอบ ติดตามผลจากหลายหน่วยงาน เช่น เขตพื้นที่การศึกษา กรรมการสถานศึกษา บริษัท ร่วมพัฒนา Partnership และมีการประชุมวางแผนระยะต่อไปในการทำงาน...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทางโรงเรียนได้มอบหมายให้กับบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาและคุ้มค่ากับงาน โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานและรายงานผลการปฏิบัติงาน...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาบุคลากรได้มีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติ ภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอัน ดับแรกต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจให้เกิดแก่บุคลากร การพัฒนาบุคลากรได้มีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจและให้ ดำรงชีวิตการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง สามารถช่วยเหลือทำงานเป็นที่มได้สถานศึกษาได้ มอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรเข้าร่วมอบรม สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงการดำเนินโครงการการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงได้มีการจัดกิจกรรม โดยมีการติดตามผลการดำเนินการอย่าง ต่อเนื่องไปอบรมทุกปี ทุกภาคเรียนนอกสถานที่และในสถานที่เป็นประจำเพื่อการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง

5. ด้านผลลัพธ์

5.1 สถานศึกษา

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง มีการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกสถานศึกษาโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชน เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและหลักการตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนทำให้ชุมชน หน่วยงานอื่น ๆ ได้ใช้ประโยชน์มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการดูแลรักษาและพัฒนาอาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองจึงมีสถานที่อาคารที่สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน มีผู้รับผิดชอบใช้พัฒนาดูแลรักษาอาคารสถานที่อย่างชัดเจน มีแผนการปฏิบัติงาน โครงการ งบประมาณ มีศูนย์รวมข้อมูลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษารวมถึงแผนผังแสดงแหล่งเรียนรู้ ฐานการเรียนรู้ โครงการต่าง ๆ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาคู และนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่สอดคล้องกับภูมิสังคมของสถานศึกษา มีการจัดการอย่างพอเพียง มีวิทยากรรับผิดชอบฐาน กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถอธิบายความหมายได้อย่างถูกต้อง และมีแผนการจัดการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้องและชัดเจน มีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีแผนการโครงการ งบประมาณมีผู้รับผิดชอบในการปรับใช้และให้ชุมชน หน่วยงานอื่น ๆ ได้ใช้ประโยชน์มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุน การดูแลรักษาและพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอย่าง สม่ำเสมอ นักเรียนใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม หลักสูตรสถานศึกษาบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ พัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้ง ความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลลัพธ์ ภาพความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนได้พัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม อาคารเรียนและแหล่งเรียนรู้ตามแนวของหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเอื้อประโยชน์ต่อนักเรียน ชุมชน อาทิเช่น สนามฟุตบอล สนามวอลเลย์บอล สนามตะกร้อ สนามเปตอง สนามฟุตซอลและสนามเด็กเล่น BBL ให้บริการแก่นักเรียนและชุมชน มีบ่อเลี้ยงปลา บ่อเลี้ยง กบ บ่อพลาสติกเลี้ยงปลาตุ๊ก โรงเรือนเพาะเห็ดนางฟ้า โรงเรียนเลี้ยงไก่ ชุมผักข้าว และแปลงปลูกพืชผักสวนครัว ปลูกผลไม้ยืนต้น สวนกล้วย น้ำว่า สวนไผ่เลี้ยงหน่อ คอกปุ๋ย หมักชีวภาพ เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียนและชุมชนมีศาลาพักผ่อนและมุมสงบ ร่มรื่น สำหรับการนั่งพักผ่อนและเป็นห้องเรียนธรรมชาติ จัดทำโครงการเกี่ยวกับการดูแลการใช้อาคารสถานที่ จัดสภาพสิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์ให้สวยงาม ปลอดภัยและร่มรื่น น่าอยู่ น่าเรียน พัฒนาห้องน้ำ ส้วม ปรับปรุงทางเดินเท้า จัดทำที่นั่งพักผ่อนรอบ ๆ โคนต้นไม้และมีจัดเวรดูแลรักษาความสะอาดในบริเวณพื้นที่รับผิดชอบตามโครงการสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ ปรับปรุงอาคารสถานที่ แหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ห้องสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พอเพียง ห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์พอเพียง ห้องปฏิบัติการทางภาษาพอเพียง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์พอเพียง ห้องประชุมพอเพียง ห้องสมุดพอเพียง ห้องปฏิบัติการ ภาษาไทย ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ พอเพียง ห้องดนตรีพอเพียง ฯลฯ

จัดฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน มีกิจกรรมที่บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ฐานการเรียนรู้ปลูกผักปลอดผักปลอด สารพิษ ชีวิตไร้โรค ฐานการเรียนรู้ปุ๋ย ยาไล่แมลง ซื่อแพงไปทำไม ฐานการเรียนรู้ดินดี ปลูกผักงามตามภูมิปัญญาหมอดินไทย ฐานการเรียนรู้พลังงานในโลกนี้มีจำกัดใช้ไม่ประหยัดมีวันหมด ฐานการเรียนรู้เลี้ยงไก่กินไข่สร้างรายได้ให้ครอบครัว ฐานการเรียนรู้ เลี้ยงกบเลี้ยงปลาอย่างไรในพื้นที่จำกัด ฐานการเรียนรู้ชีวิตปลอดอบายเพิ่มรายได้ สร้างสุขให้ครอบครัว ฐานการเรียนรู้มหัศจรรย์พันธุ์เห็ด ฐานการเรียนรู้บ้านของพอ ผู้วิจัยได้สังเกตและศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...ผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับภูมิสังคมและสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงให้กับตนเองและสถานศึกษาโดยเป็นแบบอย่างที่ดี...”

(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในส่วนผลลัพธ์ output และความสำเร็จของผู้บริหารในแง่การบริหาร แต่ก็ยังอยู่ในระยะติดตามผลและพัฒนาในส่วนของเด็กและ out comes ความยั่งยืน ฯลฯ...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจและยังเป็นผู้ผลักดันให้บุคลากรทุกฝ่ายได้ขับเคลื่อนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นตลอดเวลา...”

(สุทาร์ัฐ หอมจัด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีหน้าที่ขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ภายในโรงเรียน...”

(รัตนวรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ภาพความสำเร็จที่สัมผัสได้จากผู้บริหารสถานศึกษา ท่านเป็นคนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสังคม อีกทั้งยังสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งต่อตนเองและสถานศึกษาตลอดทั้งเป็นแบบอย่างที่ดี...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...เป็นการปลูกฝังที่ยั่งยืนและการสร้างความตระหนักและสามารถนำไปถ่ายทอดและใช้ในชีวิตประจำวันได้...”

(วรรณพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทางโรงเรียนมีผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ ด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงควรมีคุณลักษณะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับภูมิสังคมจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีและสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีด้วย...”

(ธิดาวรร เอ็ฟวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

กล่าวโดยสรุป ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ต้องเป็นแหล่งความรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชนและบุคคลภายนอกที่มีความสนใจอยากหาความรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในแต่ละชุมชน เพื่อเป็นการดึงดูดให้เกิดรายได้ สร้างอาชีพ เสริมทักษะให้แก่ชุมชน นักเรียนเพื่อมีรายได้และมีอาชีพมีความรู้ ติดตัว หลังจากจบการศึกษาออกไปโรงเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่มีประโยชน์ต่อประเทศชาติ มาเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง 10 ปี แล้วสร้างความตระหนักที่ยั่งยืนเพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียนและสถานศึกษาเป็นส่วนสำคัญต่อการศึกษา เยาวชนของประเทศมีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

5.2 ผู้บริหารสถานศึกษา

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองมีผู้บริหารที่มีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาทโดยคำนึงถึงหลักความพอประมาณความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวดำเนินชีวิตภายใต้เงื่อนไขความรู้คุณธรรม ตลอดจนเป็นคนดีมีความ پاکเพียรใช้จ่ายอย่างประหยัดและความพึงพอใจในการดำรงชีวิตและครอบครัวและการทำงานปฏิบัติตนในแนวทางที่ดั่งามพฤติกรรมที่แสดงถึงการดำรงชีวิตตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความพอประมาณในการบริหารสถานศึกษาบริหารสถานศึกษาที่อยู่บนพื้นฐานของความพอประมาณโดยมีการเตรียมความพร้อมในการทำงาน มีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่พอดีมีประสิทธิภาพส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินในการทำงานรู้จักประหยัดอดออมนำสิ่งของที่ไม่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ ด้านชีวิตประจำวันได้ดำรงตนอยู่บนความพอดี พอเหมาะพอควรกับศักยภาพของตนเองและดำเนินชีวิตได้เบียดเบียนผู้อื่นประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อนร่วมงานและนักเรียนในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินจำเป็น การจัดการรายได้ของครอบครัวอย่างเหมาะสมปฏิบัติ จนเป็นนิสัย ทั้งอยู่ที่บ้านและที่ทำงาน เช่น การออมทรัพย์ การปลูกพืชผักสวนครัวปลอดสารพิษการเลี้ยงปลา กระชังเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัว และดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงรู้จักอดออม ยอมรับในความพอดีพอใจในสิ่งที่มีอยู่ไม่สร้างปัญหาให้ส่งผลกระทบต่อหน้าที่ของการปฏิบัติงานบริหารสถานศึกษา

2. ความมีเหตุผลแนะนำหลักความมีเหตุผลมาใช้ประกอบการตัดสินใจทุกการกระทำการวางแผนการปฏิบัติงานและบริหารทุกครั้งเป็นไปอย่างมีเหตุมีผลเน้นการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เปิดโอกาสให้ผู้อื่นร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจบนพื้นฐานของความมีเหตุผลคำนึงถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลที่คาดว่าจะเกิดอย่างรอบคอบก่อนดำเนินการ

3. ในการวางแผนการดำเนินงานในสังคมและปฏิบัติงานในหน้าที่ได้มีการเตรียมตัวให้พร้อมที่จะป้องกันและประเมินผลกระทบที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากทั้งภายในและภายนอกโดยอาศัยเงื่อนไขที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่

เงื่อนไขความรู้ คือ มีการเตรียมความรู้ในการะงาน องค์ความรู้ในงานทุก ๆ ด้าน ซึ่งจะรับผิดชอบดำเนินการอย่างรอบคอบและระมัดระวังนำความรู้ และวิทยาการทางเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนการปฏิบัติงานในหน้าที่

เงื่อนไขคุณธรรม คือ มีความตระหนักในคุณธรรม รับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริตมีความอดทนขยันหมั่นเพียรและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต และปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างรอบคอบ

ผู้บริหารสามารถนำประสบการณ์ในการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ตนเองปฏิบัติมาถ่ายทอด และมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาจนประสบความสำเร็จ จัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมุ่งเน้นการศึกษาโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน คือ จัดการศึกษาให้ผู้เรียนอย่างเท่าเทียมร่วมกัน พัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐานคุณธรรม นำประชาธิปไตยรู้จักชีวิตหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รักท้องถิ่นมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานที่ว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ตามศักยภาพผู้เรียนมีคุณธรรมนำความรู้โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาให้บริการในกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการ ในงานบริหารส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เป็นการปลูกฝังที่เกิดกับนักเรียนในการมีความเสียสละ และรับผิดชอบต่อชีวิตอย่างเหมาะสมตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลให้โรงเรียนได้รับรางวัลสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตาม

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประจำปี 2556 “สถานศึกษาพอเพียง” 2556 เกียรติบัตรสุดยอดของโรงเรียนต้นแบบ โครงการอาหารกลางวันระดับเขตพื้นที่การศึกษา ปี 2557 และเกียรติบัตรชนะเลิศโรงเรียนต้นแบบ โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดใหญ่ ปี 2558 ผลการปฏิบัติตนและผลการดำเนินงานทำให้โรงเรียน ได้รับรางวัลและได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพระดับทองปี 2557 เกียรติบัตรสถานศึกษาสีขาวตามโครงการคัดเลือกสถานศึกษา ก้นยาเสพติดดีเด่นปี 2555 เกียรติบัตรสถานศึกษาที่มีความเข้มแข็งในการป้องกันยาเสพติดและมีภูมิคุ้มกันจาก ยาเสพติดอย่างยั่งยืนปี 2556 เกิดผลดีต่อสถานศึกษา ครู นักเรียนและชุมชนทุกคนเกิด ความรักความภาคภูมิใจในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...ผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับภูมิสังคมและสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงให้กับตนเองและสถานศึกษาโดยเป็นแบบอย่างที่ดี...”

(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในส่วนผลลัพธ์ output และความสำเร็จของผู้บริหารในแง่การ บริหาร แต่ก็ยังอยู่ในระยะติดตามผลและพัฒนาในส่วนของเด็กและ out comes ความยั่งยืน ฯลฯ...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจและยังเป็นผู้ผลักดันให้บุคลากรทุกฝ่ายได้ขับเคลื่อนทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นตลอดเวลา...”

(สุทธารัฐ หอมจัด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีหน้าที่ขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ภายในโรงเรียน...”

(รัตนวรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ภาพความสำเร็จที่สัมผัสได้จากผู้บริหารสถานศึกษา ท่านเป็น คนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับ

สภาพแวดล้อมและสังคม อีกทั้งยังสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งต่อตนเองและสถานศึกษาตลอดทั้งเป็นแบบอย่างที่ดี...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...เป็นการปลูกฝังที่ยั่งยืนและการสร้างความตระหนักและสามารถนำไปถ่ายทอดและใช้ในชีวิตรประจำวันได้...”

(วรรณพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทางโรงเรียนมีผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ ด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงควรมีคุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับภูมิสังคมจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีและสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีด้วย...”

(ธิดาวรร เอ็ฟวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

กล่าวโดยสรุป ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสังคม อีกทั้งยังสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งต่อตนเองและสถานศึกษาตลอดทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงให้กับตนเองและสถานศึกษา โดยเป็นแบบอย่างที่ดีในระยะติดตามผลพัฒนาในส่วน of นักเรียนและผลลัพธ์ที่ยั่งยืน ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้เป็นผู้ผลักดันให้บุคลากรทุกฝ่ายได้ขับเคลื่อนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นตลอดระยะเวลาเป็นการปลูกฝังที่ยั่งยืนและการสร้างความตระหนักและสามารถนำไปถ่ายทอดและใช้ในชีวิตรประจำวันได้

5.3 บุคลากร

ในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษานั้นจะต้องมุ่งพัฒนาที่ตัวครูก่อนเป็นอันดับแรกเพราะครูถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้และปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ ให้แก่เด็กดังนั้นโรงเรียนจึงได้ส่งเสริมครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้สามารถเป็นแบบอย่างที่ดี

ให้แก่เยาวชนได้ โดยมีเป้าหมายสำคัญของการขับเคลื่อนคือการทำให้เด็กรู้จักความพอเพียงปลูกฝังอบรมบ่มเพาะให้เด็กมีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยสอดแทรกแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร สาระเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสอนให้เด็กรู้จักการใช้ชีวิตเพื่อตัวเองและแบ่งปันมีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมค่านิยมความเป็นไทยท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ครูรู้จักบูรณาการเรียนการสอนให้เด็กและเยาวชนเห็นถึงความเชื่อมโยงในมิติต่าง ๆ ทางด้านสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งความเป็นองค์รวมนี้จะเกิดขึ้นได้ ต้องใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนจัดการเรียนการสอน โดยเน้นให้นักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมมีวินัยมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมเน้นให้นักเรียนกล้าแสดงออกกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีส่วนร่วม

ตลอดระยะเวลาครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และพัฒนาตนเองมันจะเห็นได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา การทำบุญตักบาตรในทุกวันพระที่โรงเรียน การร่วมกิจกรรมของโรงเรียนในโครงการวันเสาร์ พาครูเข้าวัดในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา การเข้าร่วมโครงการเรียนรู้้อย่างพอเพียง รู้จักดำรงชีวิตแบบพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อรู้จักประหยัดอดออมสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนและผู้ปกครองในชุมชนนอกจากนั้นได้มีการศึกษาดูงานศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้องจังหวัดบุรีรัมย์ โรงเรียนบ้านสะอาด (สะอาดวิทยาการ) จังหวัดร้อยเอ็ด และโรงเรียนบ้านคูเมืองออนนุเคราะห์ จังหวัดอุบลราชธานี เพิ่มพูนความรู้และทักษะในการทำงาน เป็นต้น

ภาพประกอบ 7 พาครูเข้าวัดเทศกาลเข้าพรรษา

ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตรงกับขีดความสามารถการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทุกระดับชั้นมีการนิเทศติดตามประเมินผลมีการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานของหลักสูตรพุทธศักราช 2551 รวมทั้งหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพจึงสามารถพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จนเห็นผล นักเรียนสามารถถอดบทเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

ส่วนหนึ่งสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดและการประเมินผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างหลากหลาย และต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงโดยครูผู้สอนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนนำการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้มาพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การเรียนการสอนให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน อีกทั้งคุณยังสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ให้เพื่อนครูในสถานศึกษาทุกระดับชั้นและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนทำให้มีครูสามารถนำบทเรียนความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น น้ำพริกข้าวและแยมพริกข้าวเพื่อสุขภาพ การผลิตปุ๋ยชีวภาพจากการถอดบทเรียนของตนมาจัดทำหนังสือขยายผลสู่ภายนอก สถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอจนเห็นผลประจักษ์ถ้าไม่มีสถานศึกษาเครือข่ายเพิ่มมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป ผลลัพธ์ภาพความสำเร็จด้านบุคลากรของสถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ จัดการทรัพยากร ดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในบางส่วนเนื่องจากในสายชั้นระดับปฐมวัยและประถมศึกษายังสามารถลงรากลึกได้ ไม่มากจึงมีบุคลากรบางส่วนอาจไม่สามารถปฏิบัติการแต่ในแง่ ความรู้ ความเข้าใจ และการเป็นแบบอย่างที่ดี บุคลากรทุกท่านทำได้ดีทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียน โดยการสอนสอดแทรกปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวิชาทุกวิชาได้โดยเน้น

คุณธรรมจริยธรรมทุกคาบเรียนด้วย บุคลากรมีความเข้าใจและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการดำเนินชีวิต การบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด บุคลากรสร้างคุณค่าและความเชื่อมั่นให้ ผู้เรียนในสถานศึกษาของตนเอง จนเกิดผลลัพธ์เกิดการรับรู้ร่วมกัน โดยการสร้างเจตคติที่ตรงกัน

5.4 ผู้เรียน

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองมีนักเรียนที่เข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตราฐานการเรียนรู้ของแต่ละระดับชั้นปี การศึกษาและปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุล้างคมสิ่งแวดลอมและวัฒนธรรม นักเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถอธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเห็นได้จากการปฏิบัติตนอยู่อย่างพอเพียง มีกลุ่มนักเรียนแกนนำในการรณรงค์ให้นักเรียนและผู้ปกครองรู้จักการดำรงชีวิตอยู่อย่างพอเพียง นักเรียนทุกคนรับประทานอาหารเช้ากลางวันโรงเรียน นักเรียนปั่นจักรยานและเดินมาโรงเรียน นักเรียนรู้จักอดออมและใช้จ่ายอย่างประหยัด

ภาพประกอบ 8 การทำกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์

นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและปฏิบัติตนจนเห็นผลเห็นคุณค่า และเกิดศรัทธาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต นักเรียนมีทักษะในการจัดสรรพื้นที่ทางการเกษตรให้เกิดทำให้เกิดประโยชน์ เช่น การปลูกผัก การเลี้ยงไข่ไก่ เป็นต้น

จากการทำกิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียน สามารถทำให้นักเรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องปรับปรุงวิธีการเรียนและการทำงาน การดำรงชีวิต โดยยึดหลักคิดตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับเข้าประกวดแข่งขันในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับเขตพื้นที่และระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับรางวัลระดับเหรียญทอง กิจกรรมการแข่งขัน แปรรูปอาหาร ม.1 - 3

ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับการศึกษา และมีส่วนร่วมในการดูแลการใช้ประโยชน์จากสาธารณสมบัติอย่างประหยัดและคุ้มค่า ดำเนินชีวิตประจำวันโดยไม่เบียดเบียน สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่นแบ่งปัน ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับผู้อื่นทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม เห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและมีความภูมิใจในวัฒนธรรมไทย ทั้งด้านภาษา การแต่งกาย ประเพณี ศาสนาและประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของท้องถิ่น ชาติพันธุ์

ภาพประกอบ 9 ค่ายคุณธรรมนำความดี

กล่าวโดยสรุป ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทุกคนในระดับปานกลาง เพราะบางประเด็นคงต้องใช้เวลาและพัฒนาการในการสร้างความสำเร็จอย่างยิ่งในระดับความสำเร็จของผู้เรียนในระยะต้นถือว่าดี ระยะกลางและระยะปลาย ยังต้องรอดูและใช้เวลาอย่างไรก็ดีถ้าดูจากลูกศิษย์ที่จบไปแล้ว สามารถเลี้ยงตนเองได้และมีสัมมาชีพ

ดี เมื่อผู้เรียนมีเหตุผล คิดเป็น เข้าใจปฏิบัติได้ ดำรงชีวิตตามควรผลลัพท์เกิดกับนักเรียน เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันเกิดแนวปฏิบัติแนวคิด การดำเนินชีวิตทั้งอาชีพ กิจกรรมจนถึงการพัฒนาด้านจิตใจอย่างแท้จริง รวมถึงแม้เศรษฐกิจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างพอเพียง ไม่ต้องดิ้นรนลำบากและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ดี

3. โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2

โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2 ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2515 ณ หมู่ที่ 6 บ้านนาคำน้อย ตำบลป่าหลาย อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดนครพนม จนถึงปี พ.ศ. 2525 อำเภอเมืองมุกดาหารได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นจังหวัดมุกดาหาร จึงได้ขึ้นอยู่ในเมืองสังกัดจังหวัดมุกดาหาร ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ระยะเวลาใช้ศาลาวัดมุจลินทร์บ้านนา คำน้อย 2 เป็นสถานที่เรียนโดยเปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มี นายลิ้ม จันทรสาขา ครูใหญ่คนแรกขึ้นอยู่ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารกระทรวงมหาดไทย ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2515 นายปาว นางอ้น คำมุงคุณ ราษฎรบ้านนาคำน้อยได้บริจาคที่ดินขนาดกว้าง 74 เมตร ยาว 153 เมตร เป็นสถานที่ก่อสร้างโรงเรียนและนายเฉลิมยศ แสนวิเศษ ซึ่งเป็นหัวหน้าอาสาสมัครในขณะนั้น ได้ขอบริจาคไม้จากโรงเลื่อยมุกดาหาร โดยนำกำลังอาสาสมัครมาทำการปลูกสร้างอาคารเรียนจนสำเร็จลงในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2515 จึงได้ย้ายสถานที่เรียนจากวัดมุจลินทร์มา ยังบริเวณที่ปัจจุบันนี้ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ปัจจุบันโรงเรียนมีเนื้อที่ 15 ไร่ 55 ตารางวา เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล จำนวน 6 คน มีนักการศึกษา 1 คน เนื่องจากในจังหวัดมุกดาหารมีโรงเรียนที่ใช้ชื่อว่า โรงเรียนบ้านนาคำน้อยซ้ำกันถึง 3 โรงเรียนทางราชการจึงได้เพิ่มตัวเลขต่อท้ายชื่อให้เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการติดต่อสื่อสาร ดังนั้นจึงได้ชื่อว่า “โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2” และเปลี่ยนมาอยู่ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ต่อมารัฐบาลได้ปฏิรูประบบราชการใหม่จึงเกิดความเปลี่ยนแปลงหน่วยราชการต่าง ๆ จนในที่สุดโรงเรียนจึงได้มาอยู่ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน

โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ตั้งอยู่ในชุมชนในป่าสงวนแห่งชาติ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมบนพื้นที่ลาดชันซึ่งมีที่ราบอยู่อย่างจำกัดรายได้น้อยจึงมีฐานะยากจน รายได้ไม่เพียงพอจายจึงทำให้เกิดปัญหา

หนี้สินครอบครัว หย่าร้างทำให้มีเด็กกำพร้าซึ่งตกเป็นภาระการเลี้ยงดูของ ปู่ ย่า ญาติ พี่น้อง ช่วยกันดูแลเด็กบางส่วนจึงขาดความอบอุ่นและมีปัญหาในการเรียนในขณะเดียวกัน ชุมชนยังมีการเล่นพนัน การสูบบุหรี่ และดื่มเหล้าจึงเป็นสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีสำหรับนักเรียน ส่วนปัญหาด้านครูนั้นมีครูครบตามเกณฑ์ แต่ไม่ครบชั้นจึงมีปัญหาเรื่องคุณภาพการศึกษา ต้องจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นโดยตลอดทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดีเท่าที่ควร

3.1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

สภาพชุมชนโดยรอบโรงเรียนมีลักษณะโดยทั่ว ๆ ไปเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ตั้งอยู่ในชุมชนในป่าสงวนแห่งชาติ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมบนพื้นที่ลาดชันซึ่งมีที่ราบอยู่ อย่างจำกัดรายได้น้อยจึงมีฐานะยากจน รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายจึงทำให้เกิดปัญหา หนี้สินครอบครัว หย่าร้างทำให้มีเด็กกำพร้าซึ่งตกเป็นภาระการเลี้ยงดูของจำนวนประชากรในเขตพื้นที่บ้านนาค้ำน้อยหมู่ที่ 6 มีประชากร 120 หลังคาเรือน เพศชาย 358 คน เพศหญิง 346 คนรวมทั้งสิ้น 722 คนประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ อาชีพที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพคือทำนา ทำไร่อ้อย ปลูกมันสำปะหลัง ยางพาราและยูคาลิปตัส

สภาพเศรษฐกิจประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน คือ ทำนา ทำไร่อ้อย ไร่มันสำปะหลัง และรับจ้างทั่วไปโดยมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 150 บาท ถึง 20,000 บาท ต่อคนต่อปีสภาพสังคมและชุมชนชาวบ้านมีวิถีชีวิตอยู่แบบชนบททั่ว ๆ ไป พึ่งพาอาศัยกันและกันเป็นระบบเครือญาติพี่น้อง ในกลุ่มวัยทำงานไปทำงานที่เมืองใหญ่ ๆ โดยเฉพาะกรุงเทพฯ

ความสัมพันธ์กับชุมชนประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ชาวบ้านมีวิถีอยู่แบบชนบททั่ว ๆ ไปพึ่งพาอาศัยกันและกัน เป็นระบบเครือญาติพี่น้องคนในกลุ่มวัยทำงานไปทำงานในเมืองใหญ่ ๆ โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ ป.4 – ป.6 อาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ฐานะทางเศรษฐกิจ รายได้เฉลี่ยต่อครอบครัว ต่อปี 150,000 – 200,000 บาท จำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัว 4 คน

3.2 บริบทชุมชนภายนอกโรงเรียน

โรงเรียนนาค่าน้อย 2 ตั้งอยู่ในมุกดาหารเป็นจังหวัดชายแดนอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทยตั้งอยู่ในแ่งสกลนครและอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2 ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 642 กิโลเมตร แยกออกมาจากจังหวัดนครพนมเมื่อ วันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2525 นับเป็นจังหวัดที่ 73 ของประเทศไทย อาณาเขตทางทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดสกลนครและจังหวัดนครพนมทางทิศตะวันออก ติดต่อกับแขวงสะหวันนะเขตประเทศลาวโดยมีแม่น้ำโขงไหลกั้นพรมแดนทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดอำนาจเจริญจังหวัดยโสธรและจังหวัดร้อยเอ็ดทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดกาฬสินธุ์ สภาพทางภูมิศาสตร์ด้านตะวันออกเป็นที่ราบสลับป่าไม้ด้านตะวันตก เป็นผืนป่าบนทิวเขาภูพานด้านตะวันออกมีแม่น้ำโขงทอดยาวกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับลาว

การคมนาคมมุกดาหารอยู่ห่างจากกรุงเทพฯประมาณ 642 กิโลเมตร การเดินทางโดยรถสารประจำทางมีรถโดยสารประจำทาง ทั้งทางโดยสารธรรมดาและรถปรับอากาศบริษัทนครชัยแอร์จำกัด การคมนาคมภายในจังหวัดมุกดาหาร มีรถสองแถวหลายสายคิดค่าโดยสารตามระยะทาง รถสามล้อเครื่องคิดค่าโดยสารตามระยะทาง แท็กซี่คิดค่าโดยสารตามระยะทางบนมิเตอร์การปกครอง ส่วนภูมิภาคการปกครองแบ่งออกเป็น 7 อำเภอ 53 ตำบล 526 หมู่บ้าน ได้แก่ อำเภอ เมืองมุกดาหาร อำเภอนิคมน้ำจืด อำเภอดอนตาล อำเภอ ดงหลวงอำเภอคำชะอี อำเภอหว้านใหญ่ อำเภอหนองสูง การปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่ง ออกเป็น 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 30 องค์การบริหารส่วนตำบล 1 เทศบาลเมือง 24 เทศบาลตำบล

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา (ป.4 – ป.6) อาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ฐานะทางเศรษฐกิจ รายได้เฉลี่ยต่อครอบครัว ต่อปี 150,000 – 200,000 บาท จำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัว 4 คน ซึ่งมีฐานะยากจนทำให้ขาดสภาพคล่องทางการเงิน ผู้ปกครองบางครอบครัวต้องเดินทางไปทำงานยังต่างจังหวัดทำให้บุตรหลานต้องอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง ซึ่งทำให้ขาดความอบอุ่นและมีส่งผลกระทบต่อการศึกษาทำให้มีภาวะออกกลางเทอมทางโรงเรียนจึงเห็นถึงปัญหาดังกล่าวจึงนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการใช้กับการเรียนการสอนและได้บูรณาการสู่ชุมชนจึงเกิดเป็นโครงการต่าง ๆ ขึ้น

3.3 การเข้าสู่โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง

3.3.1 ระยะเวลาที่ 1 ระยะบุกเบิก

นับถึงปัจจุบันมีการต่อเติมการก่อสร้างอาคารเรียนอาคารประกอบ ดังนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2520 ได้ทำการก่อสร้างอาคารเรียนแบบ ป.1 ขนาด 4 ห้องเรียน 1 หลัง ได้ทำการก่อสร้างบ้านพักครูแบบองค์การขนาด 2 ห้องนอน 1 หลัง เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2522 ได้ขอขยายพื้นที่ 15 ไร่ 55 ตารางวา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2527 ได้ทำงานต่อเติมอาคารเรียน และได้ทำการก่อสร้างส้วมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2529 ได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ได้ระดมทุนจากชาวบ้านในการเทพื้นคอนกรีตอาคารเรียนในปี พ.ศ. 2550 ได้ระดมทุนจากชาวบ้านในการเปลี่ยนหลังคาอาคารเรียนปีงบประมาณ 2552 ได้ระดมทุนจากชาวบ้านในการทำถนนลาดยางเข้าสู่โรงเรียนและได้ระดมทุนจากชาวบ้าน ในการก่อสร้างโรงอาหารได้ทำการต่อเติมห้องเรียน ชั้นล่าง 1 ห้องในปีงบประมาณ 2553 ได้เกาะสร้างซุ้มประตูหน้าโรงเรียนห้องส้วมและปรับปรุงห้องสมุดได้ระดมทุนจากชาวบ้านในการทำโรงจอดรถและต่อเติมห้องเรียนชั้นล่างเพื่อเพิ่มเติม 1 ห้องในปีงบประมาณ 2554 ได้รับงบประมาณค่าอุทกภัยในการก่อสร้างถนนคอนกรีตภายในโรงเรียน ได้ทำการต่อเติมห้องเรียนชั้นล่างเพิ่มเติมอีก 1 ห้องในปีงบประมาณ 2555 ได้ทำการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารอเนกประสงค์ และได้ทำการก่อสร้างห้องน้ำ แบบสร้างเองจำนวน 2 ห้อง 1 หลังในปีงบประมาณ 2556 ได้ทำการต่อเติมชั้นล่างของอาคารเป็นห้องสมุดในปี 2557 ได้ทำการปรับปรุงซ่อมแซมอาคาร ปีงบประมาณ 2558 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากมูลนิธิสังเคราะห์เด็กยากจน เพื่อจัดสร้างอ่างล้างหน้าแปรงฟัน เครื่องเล่น สนามกลางแจ้ง สนามกีฬากลางแจ้ง ระบบน้ำประปาแบบถัง ได้ทำการปรับปรุงซ่อมแซม อาคารและบ้านพักครูและได้ทำการก่อสร้างเวทีเอนกประสงค์ ปรับปรุงชั้นเสาชง และได้ทำการปรับปรุงรั้วโรงเรียนในปี 2559 ได้ทำการก่อสร้างห้องน้ำนักเรียน

ในขณะเดียวกัน ด้านบุคลากรโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 มีครูไม่ครบชั้น และมีครูไม่ตรงตามวิชาเอกตามหลักสูตรที่โรงเรียนเปิดสอนและครูยังไม่ปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน ตามแนวปฏิรูปการศึกษาเท่าที่ควรอีกทั้งยังขาดทักษะและความชำนาญในการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ยังขาดทักษะในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนจึงไม่ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน และมีการวางแผนจัดการเรียนรู้ที่ไม่เป็นปัจจุบันและไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูใช้สื่อประกอบการสอนได้ไม่หลากหลายไม่น่าสนใจและเหมาะสมเท่าที่ควร ส่วนในด้าน

อาคารสถานที่ตามสภาพจริงห้องเรียนไม่เพียงพอ เนื่องจากในอาคารเรียนมีห้องเรียนจริง 6 ห้องเรียน ใช้เป็นห้องสำนักงาน 1 ห้อง ใช้เป็นห้องคอมพิวเตอร์กับห้องสมุด 1 ห้อง เหลือใช้จัดการเรียนการสอน 4 ห้อง ในขณะที่เปิดการเรียนการสอน 8 ห้อง อนุบาล 1 ถึง ป.6 ที่สำคัญอาคารเรียนหลังนี้สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2515 รวมอายุ 43 ปี จึงมีสภาพที่เก่ามากต้องได้รับการปรับปรุงตกแต่งให้แข็งแรงและทาสีที่สดใสเพื่อให้มีบรรยากาศที่ดีมีสง่าและภูมิฐานเหมาะสมกับที่เป็นสถานที่ราชการ อีกทั้งยังมีปัญหาเรื่องการสร้างกำแพงและแนวรั้วกั้นเขตแดนบริเวณที่ดินของทางโรงเรียน คือ ปัจจุบันแนวเขตแดนของทางโรงเรียนยังไม่มีรั้วรอบขอบชิดที่ชัดเจนและดีเท่าที่ควร โรงเรียนมีสนามเด็กเล่นแต่อุปกรณ์การเล่นไม่เพียงพอและขาดสนามกีฬาที่เหมาะสม ส่วนการประดับตกแต่งอาคารเรียนยังไม่สวยงามเท่าที่ควรและมีระบบระบายน้ำออกนอกบริเวณ โรงเรียนยังไม่ดีพอต้องได้รับการจัดทำระบายน้ำที่มั่นคงโดยด่วน ด้านการบริหารและการจัดการต้องมีการจัดโครงสร้างองค์การบริหารงานให้ชัดเจนและทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมีการแบ่งภาระงานและการมอบหมายให้ชัดเจนเน้นให้บุคลากรทุกคนได้รับมอบหมาย งานอย่างทั่วถึงและยุติธรรมตรงตามความรู้ความสามารถความสนใจตามความต้องการของแต่ละคน สร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้รับรอง มาตรฐานการจัดการศึกษาเพื่อความเชื่อมั่นเชื่อถือของผู้ปกครองและนักเรียนตลอด จนผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

3.3.2 ระยะที่ 2 พัฒนาคุณภาพการศึกษา

โรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 ได้เล็งเห็นความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการนำมาใช้ในชีวิตประจำวันและเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักความพอเพียง ปลูกฝังอบรมบ่มเพาะให้นักเรียนมีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมโดยสอดแทรกแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เพื่อสอนให้นักเรียนรู้จักการใช้ชีวิตได้อย่างสมดุลตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ รู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปันมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมค่านิยมความเป็นไทยท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รู้ว่าตนเองเป็นองค์ประกอบหนึ่งของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของโลก การกระทำของตนย่อมมีผลและเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมในโลกที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ด้วยซึ่งจากความสำคัญดังกล่าว

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความพอประมาณความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีเพื่อพร้อมรับต่อความเปลี่ยนแปลงบนพื้นฐานของความรอบรู้ความรอบคอบระมัดระวัง และคุณธรรมการใช้ความรู้อย่างถูก

หลักวิชาการด้วยความรอบคอบและระมัดระวังควบคู่ไปกับการกระทำที่ไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันความร่วมมือปรองดองกันในสังคมจะสร้างสายใย เชื่อมโยงคนในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมเข้าด้วยกันสร้างสรรค์พลังในทางบวกนำไปสู่ ความสามัคคีการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนและการพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันไม่ได้ตอบสนองความต้องการ ของชุมชนอย่างแท้จริงเพราะมุ่งเน้นแต่วิชาการนักเรียนขาดวิชาชีวิตที่จะทำให้เด็กเรียนมี ทักษะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาไทยถูกรอบงำโดยเศรษฐกิจแบบทุนนิยม แทนที่จะให้โอกาสนักเรียนและผู้ปกครองได้เรียนรู้การกิน การอยู่ การผลิต การบริโภค การค้าขายสังคมไทยปล่อยให้ทุนสามารถเปิดห้างค้าปลีกยักษ์ใหญ่ไปทั่วทุกที่ เศรษฐกิจดีโดยไม่สนใจว่าคนในชุมชนอีกกี่คนจะได้รับผลกระทบหมดโอกาสทำมาหากิน ในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง ถ้าเราส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชุมชน เริ่มผลิตอาหารกินเองไปซื้อของจากตลาดน้อยลงมีแบบ แผนการใช้จ่าย วางแผนการเดินทาง ลดค่าน้ำมัน ค่าโทรศัพท์ ดูแลการใช้ไฟฟ้าในบ้าน ทำให้ค่าไฟฟ้านลดลง ลดการกินเหล้า ลดการเล่นการพนัน โดยเฉพาะการเล่นหวยและ การซื้อของฟุ่มเฟือยทั้งหลายเน้นการใช้จ่ายเฉพาะของที่จำเป็นสำหรับชีวิตอยู่อย่าง เรียบง่าย เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ ปลูกผักกินเอง ทำปุ๋ยชีวภาพใช้ในแปลงผักจะเกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตใหม่ของนักเรียนและผู้ปกครอง แต่เนื่องจากการจัดการศึกษาในปัจจุบัน กลายเป็นเครื่องมือของระบบทุนนิยม ผลิตคนทั่วไปรับใช้ตลาดแรงงานที่กลไกของสังคม ทุนนิยมเป็นผู้กำหนด ดังนั้นการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน บ้านนาคำน้อย 2 จึงมีการตัดสินใจที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในการพัฒนา คนในโรงเรียนในครอบครัวและชุมชนให้มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างพอเพียง

ดังนั้นสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคน ในโรงเรียนและชุมชนได้ด้วยการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดผลใน ตัวตนอย่างเป็นรูปธรรม ถึงแม้ว่าจะเป็นงานที่ยากลำบากต้องสู้กับกระแสบริโภคนิยม ในปัจจุบันก็จำเป็นต้องทำเพราะเป็นแนวทางที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนไทย แต่ข้อมูล จากการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนส่วนใหญ่ มีวิธีการสอนที่พบมากที่สุดคือ การสอนแบบบรรยายโดยใช้หนังสือแบบเรียนเป็นหลักมีครูยืนอยู่หน้าชั้นเรียนสอนเนื้อหา จากหนังสือแบบเรียนในเวลาเดียวกันให้แก่เด็กทุกคน และครูส่วนใหญ่ก็คาดหวังให้ นักเรียนทุกคนจะต้องได้เรียนเท่า ๆ กัน ซึ่งขัดกับหลักจิตวิทยาว่าด้วยความแตกต่าง ระหว่าง บุคคลที่แต่ละคนมีความสนใจความสามารถความถนัด และมีวิธีการเรียนรู้ที่

ต่างกันจะเห็นได้จากนักเรียนแต่ละคนจะรับความรู้ที่ถ่ายทอดได้ไม่เท่ากัน การสอนโดยครูเป็นศูนย์กลาง เพียงอย่างเดียวไม่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ครบทั้งหมด จึงทำให้นักเรียน บางส่วนเกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากเรียนและเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ครูคิดว่านักเรียนมีปัญหา สืบเนื่องจากบรรยากาศการเรียนการสอนในห้องเรียนที่ครูต้องสอนเนื้อหาให้ทันตามหลักสูตรซึ่งเต็มไปด้วยเนื้อหามากมาย เนื้อหาบางส่วนไม่มีความจำเป็นต่อชีวิตของนักเรียนแต่ด้วยหน้าที่ทำให้ครูและหลายคนต้องพยายามสอนเนื้อหาให้ครบ

นอกจากนั้นการเรียนการสอนที่เน้นทฤษฎีมาก ๆ โดยไม่เน้นการปฏิบัติให้นักเรียนขาดทักษะการทำงาน เมื่อนักเรียนได้สัมผัสบรรยากาศในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ขาดการเผชิญปัญหาส่งผลทำให้ขาดการพิจารณาสาเหตุแห่งปัญหาขาดการคิดหาแนวทางการแก้ปัญหาและขาดการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาเมื่อจบออกไป จึงไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานและปัญหาชีวิตได้เท่าที่ควร ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่เกิดขึ้นดังกล่าวข้างต้น จึงต้องส่งผลให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังนี้ นักเรียนไม่สามารถตัดสินใจเลือกต่าง ๆ ด้วยตนเอง นักเรียนไม่รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น นักเรียนไม่รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนไม่มีความคิดในการพัฒนาและความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน

3.3.3 ระยะเวลาที่ 3 ระยะเวลาเข้าสู่โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง

จากสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 สะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของนักเรียนที่ขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร เพราะมีสาเหตุมาจากการที่ครูผู้สอนมิได้ใช้วิธีสอนที่หลากหลายเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนจึงจำเป็นอย่างยิ่ง โรงเรียนจะต้องวางแผนแก้ไขและพัฒนาการจัดการศึกษาโดยปรับการเรียน เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน โดยมีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาครูและพัฒนาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดแทรกลงในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นเข็มทิศชี้แนะทางเดินของครูและนักเรียนไปสู่ความ มั่นคงของชีวิตให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาในชุมชนมีภารกิจหลัก คือ จัดการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนและดูแลในชุมชนให้สามารถแก้ปัญหาและพึ่งตนเองได้นักเรียนจะเป็นต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยการจัดโครงการ “พัฒนาสถานศึกษาสู่ชุมชนด้วยฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้รูปแบบ “up to you Model” โรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2”

การจัดการศึกษาเพื่อความเชื่อมั่น เชื่อถือของผู้ปกครองและนักเรียน ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายโรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 ให้ความสำคัญของการสร้างจิตสำนึกให้แก่นักเรียนในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สามารถปรับตัว พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและแสวงหาความรู้อย่างรู้เท่าทันโลกาภิวัตน์ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเองโรงเรียน จึงได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่การปฏิบัติจริงโดยจัดทำฐานการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยมเอกลักษณ์ความเป็นไทยนักเรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ดี โดยนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและเกิดการเรียนรู้ร่วมกันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนนอกห้องเรียน เช่น กิจกรรมส่งเสริมอาชีพเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน กิจกรรมการทำโครงการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ครูและนักเรียนเข้าใจ เข้าถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งในด้านวิชาการและวิชาทักษะชีวิตด้วยการสร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติ จึงแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางและฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2

จากการปลูกฝังคุณธรรมโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของโรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 นักเรียนสามารถพัฒนาต่อยอดความสำเร็จไปสู่การพัฒนาหลักสูตรชีวิตได้และทำอย่างต่อเนื่อง โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งโรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 ต้องออกแบบจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร ดังนั้นการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการและสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่เป็นเครื่องกระตุ้นความสนใจให้เกิดการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง ช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่นักเรียน อย่างมีประสิทธิภาพทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนนักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง โครงการพัฒนาการศึกษาสู่ชุมชนด้วยฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้รูปแบบ up to you Model โรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 เป็นการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ฐานการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งทุกฝ่ายให้การยอมรับว่านักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

จากการลงมือปฏิบัติจริงจนเกิดเป็นอุปนิสัยพอเพียง สร้างรายได้ระหว่างเรียนพร้อมที่จะพัฒนาไปสู่อาชีพได้ในอนาคต องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นส่งผลให้นักเรียน

ได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองชุมชนหน่วยงานอื่น เช่น นักเรียนสามารถนำความรู้ และทักษะจากการเรียนรู้จากการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การปลูกมะนาว การปลูกผักในยางรถยนต์ การปลูกข้าวอินทรีย์ในท่อซีเมนต์ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ช่วยเหลือครอบครัวในการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้อย่างภาคภูมิใจ

โรงเรียนยังสร้างประโยชน์ต่อชุมชนและเป็นแบบอย่างได้ในโครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ชุมชน ด้วยฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบ “up to you Model” โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 มีงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนอกจากจะก่อให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนโดยตรงจากการได้ลงมือปฏิบัติจริงแล้วยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกผักโดยใช้รูปแบบ “up to you” โมเดล กล่าว คือ ปลูกผักอะไรก็ได้ใส่ภาชนะอะไรก็ได้ จำนวนเท่าไรก็ได้เท่าที่สามารถทำได้แบบพอประมาณที่ครอบครัวทำได้ทำให้ผู้ปกครองนักเรียนทุกคนได้ขับเคลื่อนการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปทุกครอบครัว ซึ่งทำให้ผู้ปกครองนักเรียนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการประหยัดลดรายจ่ายพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทำให้ชุมชนเป็นชุมชนที่เข้มแข็งและเป็นชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง โครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ชุมชนด้วยฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้รูปแบบ “up to you” โมเดลโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 นอกจากสร้างประโยชน์ต่อตัวนักเรียน ชุมชนแล้วยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติได้อย่างภาคภูมิใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฐานการเรียนรู้ตามรอยพอ ซึ่งมีกิจกรรมการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติในพื้นที่ป่าชุมชนบ้านนาค้ำน้อย เป็นการส่งเสริมให้บุคคลทั่วไปมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม รักป่าไม้ สร้างความสมดุลให้กับสิ่งแวดล้อม อันเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ สามารถเป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี นอกจากสร้างประโยชน์ต่อตัวนักเรียนชุมชนแล้วยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมประเทศชาติได้อย่างภาคภูมิใจโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ฐานการเรียนรู้ตามรอยพอ ซึ่งมีกิจกรรมการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติในพื้นที่ป่าชุมชนบ้านนาค้ำน้อย เป็นการส่งเสริมให้บุคคลทั่วไปมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม รักป่าไม้สร้างความสมดุลให้กับสิ่งแวดล้อมอันเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ สามารถเป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

นอกจากสร้างประโยชน์ต่อตัวนักเรียนชุมชนแล้วยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมประเทศชาติได้อย่างภาคภูมิใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฐานการเรียนรู้ตาม

รอยพ้อ ซึ่งมีกิจกรรมการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติในพื้นที่ป่าชุมชนบ้านนาค้ำน้อย เป็นการส่งเสริมให้บุคคลทั่วไปมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมรักป่าไม้สร้างความสมดุลให้กับสิ่งแวดล้อม อันเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและสามารถเป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานอื่น ๆ ได้ เป็นอย่างดีและเผยแพร่ในสังกัด สพป.มุกดาหารได้รับได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องอย่างการกระบวนกรเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประจำปี 2556 ได้รับกลางวันเป็นสถานศึกษาพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ดีเด่นประจำปี 2558 เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไป เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการศึกษาดูงานจากผลงานดังกล่าวได้รับความไว้วางใจในระดับจังหวัดให้เป็นตัวแทนในการประกวด Best Practice ด้านการพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวแทนจังหวัดมุกดาหารได้รับรางวัลชมเชยในการประกวดโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ประจำปี 2557 และได้รับรางวัลระดับดีโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศประจำปี 2559 ระดับโซนตรวจราชการที่ 11 และได้เผยแพร่ผลงานในงานเปิดเวทีแลกเปลี่ยนโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศประจำปี 2559 จากผลงานตามโครงการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องจะได้รับการคัดเลือกเป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประจำปี 2556 สถานศึกษาพอเพียง 2556 ของกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ยังได้เผยแพร่ นำเสนอ ผลงานการขับเคลื่อนคุณธรรมในงานรวมพลังประชารัฐขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม ณ อิมแพค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี

ระยะเวลาในการดำเนินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการที่โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 ได้ดำเนินโครงการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 ถึงปัจจุบันนี้ดังนี้ โครงการปีการศึกษา 2555 คือ โครงการส่งเสริมอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปลูกแก้วมังกร สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษามาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ในปี 2556 ได้จัดทำโครงการชื่อ โครงการส่งเสริมอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการเพาะเห็ดนางฟ้าสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษามาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ในปี 2557 ได้จัดทำโครงการชื่อโครงการส่งเสริมอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การปลูกผักในยางรถยนต์ในปี 2558 ได้จัดทำโครงการ ชื่อ โครงการส่งเสริมอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปลูกข้าวอินทรีย์ในท่อซีเมนต์ ในปี 2559 ได้มีการจัดทำโครงการชื่อโครงการส่งเสริมอาชีพตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปลูกมะนาวในท่อซีเมนต์ การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินงานขององค์กร โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 มีนโยบายในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนทั้งนี้สังเกตได้จากการกำหนดวิสัยทัศน์อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 ได้แนะนำการดำเนินงานด้านการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงแก่ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมโดยสร้างนวัตกรรมเรื่องเกษตรอินทรีย์วิถีพอเพียงโดยใช้ รูปแบบ “up to you” โมเดลการสร้างเครือข่ายการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้จัดทำข้อตกลงร่วมกันกับผู้ปกครองทุกคนในชุมชนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้วยนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์วิถีพอเพียง โดยใช้รูปแบบโมเดลและเป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานของชุมชน อีกทั้งยังเป็นองค์กรต้นแบบและสร้างเครือข่ายการดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 ได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่าง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเมื่อ ปี พ.ศ. 2556 ของกระทรวงศึกษาธิการและมิได้สร้างเครือข่ายในการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับสภาเกษตร จังหวัดมุกดาหาร โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 มีการบูรณาการเข้ากับงานทุกงานโดยใช้นวัตกรรมในการบริหารและใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการทำงาน อาทิ เช่น การดำเนินกิจกรรมโครงการและรายงานกิจกรรมโครงการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทุกกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีการประสานงานทำงานร่วมกันทั้งในและนอกองค์กร อาทิ เช่น การทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับสภาเกษตร จังหวัดมุกดาหาร ร่วมมือกับศูนย์คุณธรรมในการขับเคลื่อนคุณธรรมได้รับความไว้วางใจให้นำเสนอผลงานด้านคุณธรรม ณ อิมแพคเมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เป็นต้น

1. ด้านการบริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้านปฐมวัยและการพัฒนา สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ผู้บริหารสำนักประสานงานที่ดีมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดียอดเยี่ยมสามารถดึงชุมชนเข้ามาร่วมในการบริหารมีการประเมินผลงานมีการ

นิเทศงานอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการอธิบายแนวทางการพัฒนาเป้าหมายการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย กล่าวคือ มุ่งให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาไปพร้อมกันทั้งทางด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สติปัญญาและสังคม คือ การจัดการเรียนการเล่นให้สนุกสนาน ผู้บริหารมีวิธีการพัฒนางานให้บรรลุเป้าหมาย โดยการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมจัดโครงสร้างและระบบบริหารคุณภาพเป็นเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารมีหลักในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณสู่ระดับปฐมวัยโดยคำนึงถึงความประหยัดคุ้มค่า และเป็นประโยชน์สูงสุด โดยใช้วิธีการบริหารงบประมาณให้คล่องตัวและโปร่งใสตรวจสอบได้ด้วยวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การติดตามตรวจสอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา มีวิธีการส่งเสริมบุคลากรให้ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าด้วยการรณรงค์ขอความร่วมมือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง เช่น การประหยัดน้ำ ไฟฟ้า อุปกรณ์ทำความสะอาดอุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น นำกระดาษโรเนียวมาใช้ซ้ำ อีกหนึ่ง การรักษาสื่อการเรียนการสอน โครงการอาหารกลางวัน การรับประทานอาหารเช้า เป็นต้น ผู้บริหารเป็นผู้นำด้านวิชาการ กล่าวคือ มีความรอบรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดให้มีการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรจัดให้มีการประเมินผลอย่างหลากหลาย จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กและท้องถิ่น เป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้เชื่อมต่อกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและส่งต่อข้อมูลความพร้อมของเด็กให้กับสถานศึกษาแห่งใหม่หรือในระดับชั้นที่สูงขึ้น คณะกรรมการให้การยืนยันและได้รับการยอมรับมีการสนับสนุน จากผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการร่วมพัฒนาสถานศึกษาระดับปฐมวัย กล่าวคือ มีการประชุม ผู้ปกครอง ประชุม คณะกรรมการสถานศึกษาเชิญ วิทยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้ เด็กปฐมวัยร่วมมือกับครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กและผู้ปกครอง เด็กในการป้องกันแก้ไข พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา ในบทบาทของเครือข่ายผู้ปกครอง การได้มาของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด มีความหลากหลาย มีหลักฐานการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจนในปีที่ผ่านมา คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีการประชุมภาคเรียนละ 2 ครั้ง ในเรื่องการศึกษาอัตลักษณ์เอกลักษณ์อนุมัติแผนอนุมัติ SAR คณะกรรมการสถานศึกษารับทราบและพึงพอใจในการดำเนินงานของสถานศึกษาระดับต้นขึ้นคณะกรรมการสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมบริหารวิชาการ คือ มีส่วนร่วมในการให้ความเห็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของ

เด็ก ผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่นในการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมกระบวนการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมและกำจัดการติดตามให้สถานศึกษามีกิจกรรมการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับจารีต ประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ ตามความเหมาะสม และโอกาสอันสมควรให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาคณะกรรมการให้ข้อมูล เรื่องการมีส่วนร่วมงาน บริหารบุคคลว่า คณะกรรมการทุกคนมีส่วนร่วมกับการดูแล การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวข้องแสดงความ ต้องการจำนวนและอัตราตำแหน่งของครู หรือผู้เลี้ยงดูดูแลเด็กในสถานศึกษา เพื่อเสนอผู้รับผิดชอบพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาคณะกรรมการข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งและรับทราบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาคณะกรรมการให้ข้อมูลเรื่องการมีส่วนร่วมด้านการบริหารทั่วไปว่าได้ให้ความเห็นข้อเสนอแนะและให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและกิจการของสถานศึกษาการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาารวมทั้งปกครองดูแลบำรุงรักษาใช้และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา การออกระเบียบข้อบังคับในการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่นในชุมชนและท้องถิ่นให้ความเห็นขอรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ก่อนเสนอต่อสาธารณชน พบว่าการจัดการให้มีจำนวนครูไม่เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณา และครูปฐมวัยได้รับการอบรมพัฒนาในเรื่องการทำวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การพัฒนาเด็กปฐมวัยการฟังการพูดโดยการใช้นิทานและแผนภาพโดยใช้ชุดฝึกกิจกรรมฝึกคิดการพัฒนาทักษะการระบายสีน้ำเป็นต้น

สถานศึกษาจัดมีการวางระบบเฝ้าระวังอุบัติเหตุให้เด็กปฐมวัยอย่างเข้มแข็ง จัดห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีพื้นที่กว้างพอในการจัดวางตำแหน่งเครื่องเล่นเครื่องเล่นเกาเขียต อยู่บนพื้นผิวที่แน่น และแข็งแรงมั่นคงเครื่องเล่นอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเครื่องเล่นมีอายุการใช้งานไม่เกิน 2 ปี มีเครื่องเล่น 5 ชิ้นมีศาลาพักสำหรับผู้ปกครอง มีเอกสารแนะนำที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น บริเวณที่ตั้งมุมสำหรับรองรับการพักรงผู้ปกครองมีสถานที่เก็บน้ำใจจากมีตู้ทำน้ำเย็นน้ำกรองจากเครื่องกรองที่ได้จาก CCF ห่างไกลจากฝุ่นละออง และสิ่งสกปรกจำนวน 2 จุดบริการที่เพียงพอกับความต้องการใช้ของเด็กมีการดูแลตรวจสอบเรื่องความสะอาดของภาชนะที่จัดเก็บสม้าเสมอมีการเลือกตำแหน่งที่ตั้ง

ถึงขยะและเหมาะสมรองรับการทิ้งขยะได้ดีสภาพถังขยะไม่รั่วไม่แตกปิดมิดชิดไม่ส่งกลิ่นรบกวน มีการกำหนดอัตราจัดเก็บและดำเนินการตามตารางที่กำหนด โดยนักการภารโรงนำไปทิ้งขยะที่ปกปิดอย่างมิดชิด ได้แบ่งเขตพื้นที่ให้เด็กเก็บเศษขยะมีนักการภารโรงดูแลความสะอาดอยู่เสมอมีการดำเนินนโยบายที่สนับสนุนให้เกิดรักษาความสะอาดอย่างจริงจังเช่นโครงการ 5 ส หรือสุขบัญญัติ 10 ประการ ผู้วิจัยได้ สังเกตและศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...เห็นด้วย เพราะพื้นที่ในโรงเรียน เหมาะสมสำหรับการทำเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริง ชุมชนและสิ่งแวดล้อมภายนอกตอบสนองต่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำแผนหรือโครงการให้มีลำดับขั้นตอนที่จะต้องระบุข้อดีและข้อปรับปรุงในแต่ละโครงการนั้น ๆ เพื่อนำไปต่อยอดให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น ด้านงบประมาณควรมีการจัดสรรงบประมาณบริหารจัดการ เช่น การสร้าง ฐานการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ พร้อมกับนำผลการติดตามงานมาพัฒนาและปรับปรุงให้ฐาน การเรียนรู้มีความน่าสนใจและตอบสนองความต้องการของเด็ก การประสานความสัมพันธ์ในชุมชน บ้าน วัด หรือโรงเรียน คือปัจจัยสำคัญในการพัฒนา และต่อยอดการเรียนรู้ได้ไกลและเป็นผลลัพธ์ที่ยั่งยืน ชุมชนนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เศรษฐกิจพอเพียงก็อยู่ในชีวิตประจำวันของชุมชน ...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและมีการติดตามนโยบายผ่านโครงการ แผนงานและแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทางวิชาการได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้เป็นการประมวผล กิจกรรมต่าง ๆ ที่เราได้ปฏิบัติมาตลอดปี เพื่อนำผลนั้นเป็นฐานข้อมูลและนำมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในครั้งต่อไป การทำงานต้องมีการวางแผนการดำเนินงานก่อนลงมือทำเพื่อแนวทางที่ดีต่าง ๆ ที่จะขับเคลื่อนการทำงานต่อไป อย่างมีทิศทางตามเป้าหมายที่วางไว้ เมื่อโรงเรียนกับชุมชนมีปฏิสัมพันธ์กันที่ดีแล้วก่อให้เกิดการติดต่อประสานงานในด้านต่าง ๆ ได้สะดวกขึ้น ก่อให้เกิดการทำงานได้ในทิศทางเดียวกัน ...”

(กาญจน์ฐิมา วรรัตติ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนรับนโยบายมา ผู้อำนวยการโรงเรียนเรียกประชุมครูว่าจะทำอะไร จะเข้าหลักเกณฑ์โดยดูจากชุมชนว่าทำอาชีพอะไร โดยระดมความคิดเห็นว่าจะทำอะไรถึง จะเข้าเกณฑ์จะทำอะไรที่จะช่วยลดรายจ่ายจึงได้ดูจากการใช้จ่ายของชุมชน หลังจากรับนโยบายมา ครูโรงเรียนได้ระดมความคิดเห็นว่าจะบูรณาการให้เข้ากับการเรียนการสอน โดยการสร้างฐานการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทุกระดับชั้นทางโรงเรียนได้เริ่มมองหาจากชุมชน ชาว ดิน ขอดความอนุเคราะห์จากชุมชนเชิงวิทยากร มาแนะแนวช่วยเหลือเด็กนักเรียนก็ให้ความร่วมมือเตรียมป้จากสำนักงาน หน่วยงาน ให้ความช่วยเหลือในส่วนที่โรงเรียนต้องการใช้ทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านโดยมีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการร่วมจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่าง พอเพียงโดยเริ่มจากการออม ...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...การกำหนดนโยบายในการพัฒนาสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคลากรเห็นทิศทางในการพัฒนาโรงเรียนและคุณภาพนักเรียนโดยผ่านโครงการแผนงาน กิจกรรมต่าง ๆ โรงเรียนได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้โดยมีการจัดทำแผนโครงการและกิจกรรม อีกทั้งมีการนำผลการติดตามบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กต้องบริหารด้านงบประมาณโดยการระดมทรัพยากร ทั้งบุคลากรงบประมาณ ซึ่งต้องอาศัยงบประมาณจากเงินอุดหนุนและขอรับการสนับสนุน จากหน่วยงานภายนอก...”

(ทัศนีย์ บุตรดีวงศ์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ทางโรงเรียนได้ตั้งนโยบายไว้ และชี้แจงให้ครูได้ปฏิบัติโดยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในโรงเรียนทางด้านวิชาการ เช่น วิชาภาษาไทย ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พาไปดูแปลง ผักและสอนว่าผักอะไรมีที่ชนิดทำให้เด็กได้ติดตามและนำมาประยุกต์ในวิชาคณิตศาสตร์ จะตั้งใจทักว่ามะเขือมีต้นพริกมีที่ต้นแล้วรวมกันได้กี่ต้น วิชาวิทยาศาสตร์ก็จะให้สังเกตว่าผักมีที่ชนิด อะไรบ้าง ชื่ออะไรบ้าง จากในโรงเรียน และการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก เช่น ได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ ผักจากผู้ปกครองนักเรียนอยู่เสมอทางชุมชนจะให้ความช่วยเหลือในเรื่องอาคารสถานที่ถ้าทางโรงเรียน ต้องการเหมือนงานกับงานวันเด็กชุมชนก็จะเข้ามาสนับสนุนเมื่อคราวที่แล้วก็

ได้อยู่สองหมื่นบาท งานวันเด็กส่วนมากนักเรียนที่มาเรียนส่วนใหญ่จะเป็นลูกของลูกศิษย์ จะได้รับการสนับสนุนเป็นขนม ของใช้ อาหาร และทุนการศึกษา...”

(เบญจพร สุพรหมอินทร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ในการขับเคลื่อนได้ยึดตามหลักสูตรแกนกลาง โดยการบูรณาการให้เข้ากับบริบทของชุมชนในส่วนของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ เด็กที่เรียนจบจากที่นี่จะได้ทักษะชีวิตผู้บริหารและคณะครูได้ส่งเสริมทั้งคนที่เรียนได้และถนัดทางด้านอื่น สามารถใช้ชีวิตโดยที่ไม่ต้องไปเรียนสูง ๆ อาจจะไปปลูกผักและช่วยเหลือครอบครัวโดยการทำไร่ ทำนา เห็นด้วยกับที่ทางโรงเรียนได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ โดยมีการจัดทำแผน โครงการและกิจกรรม อีกทั้งยังมีการนำผลการติดตามไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ทางผู้บริหารโรงเรียนมีการบริหารอย่างโปร่งใสงบประมาณได้มาจากการประกวดต่าง ๆ ก็จะมีรางวัลทั้งหมดก็จะนำมาพัฒนาโรงเรียน มีการชี้แจงมีร่องรอยและหลักฐาน มีบัญชีรายรับ รายจ่าย ลดความสงสัยได้โรงเรียนมีการประสานสัมพันธ์และมีความช่วยเหลือจากชุมชนโดยเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนในด้านอาคารสถานที่และทุนทรัพย์เรื่อยมา ...”

(มณีวรรณ ญบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ได้มีนโยบายลงมา ทางโรงเรียนก็ได้นำมาปฏิบัติผ่านโครงการแผนงานและแผนปฏิบัติงานประจำปีในด้านวิชาการได้มีการส่งเสริมและบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ผู้อำนวยการโรงเรียนของเราขอเก่งและโรงเรียนก็ได้สนับสนุนจากภายนอกของบริษัท ท่าน ผอ. มีการนำเสนองานที่ดีมีการช่วยเหลือมากมายจาก CCF ประปา ห้องน้ำใหม่ เครื่องกรองน้ำ บริษัท ห้างร้าน เวทีที่แปร่งพื้น เด็กนักเรียน...”

(คำพู่ โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

กล่าวโดยสรุปด้านนโยบายได้มีการน้อมนำและมีการติดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและติดตามนโยบายผ่านโครงการแผนงานและแผนปฏิบัติการประจำปี การปลูกฝังค่านิยมที่ดี สถานศึกษารับนโยบายผู้อำนวยการโรงเรียนเรียกประชุมครูกำหนดวางแผน ทำให้บุคลากรทราบทิศทางในการพัฒนาโรงเรียนโดยดูจากบริบท การประกอบอาชีพของชุมชน โดยระดมความคิดเพื่อช่วยลดรายจ่ายจึงเกิดเป็นโครงการที่สร้างคุณประโยชน์ แก่ชุมชนด้านวิชาการได้มีการ

ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ โดยมีการจัดทำแผนโครงการและกิจกรรมอีกทั้งมีการนำผลการติดตามไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นและนำมาประยุกต์ในวิชาคณิตศาสตร์เพื่อนำไปต่อยอดให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้นสถานศึกษาได้บริหารงบประมาณโดยการวางแผนการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำผลการติดตามงานมาพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องด้านงบประมาณควรมีการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการเพื่อแนวทางที่ดีต่าง ๆ ที่จะขับเคลื่อนการทำงานต่อไปอย่างมีทิศทางตามเป้าหมายที่วางไว้สถานศึกษาขอความอนุเคราะห์ จากชุมชน เขียววิทยากรเข้ามาแนะแนว ช่วยเหลือเด็กนักเรียนก็ให้ความร่วมมือโดยการระดมทรัพยากร ทั้งบุคลากร งบประมาณ ซึ่งต้องอาศัยงบประมาณจากเงินอุดหนุน และขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

สถานศึกษามีปัจจัยสนับสนุนให้ครูมีประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกล่าวคือครูได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการสอนวิชาที่สอนไม่ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง ต่อปีทุกคนครูทุกคนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระที่ทำการสอนเป็นปัจจุบันรู้จักการทำบันทึกหลังสอนทำได้ละเอียดดีและทำต่อเนื่องผู้ส่งแผนงานให้ผู้บริหารก่อนสอนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษาทำการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้งมีกิจกรรมการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูทุกคนอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยคณะกรรมการสถานศึกษาแต่งตั้งนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารได้รับแต่งตั้งกรรมการติดตามและนิเทศอย่างเป็นระบบมีโครงการทดสอบปลายภาคโครงการพัฒนาบุคลากรโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายโครงการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเสริมจุดแข็งในการพัฒนาระบบการจัดการ ประเมินผลการประกันคุณภาพภายในโดยภาพรวมของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณครูทุกคนได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนมีหลักฐานยืนยันจากแฟ้มผลงานของครูทุกคนครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เทคนิคในการสอนแบบบูรณาการมีการอบรม หลักสูตรการทำแผนการจัดการเรียนรู้มีการประเมินแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และประเมินเครื่องมือในการจัดและประเมินผลใน ระบบครบวงจรคุณภาพ

PDCA ครูทุกคนได้รับการพัฒนาในเรื่องหลักสูตรการศึกษา เป้าหมายในการจัดการศึกษา จุดประสงค์ในการเรียนรู้ การใช้สื่อ การวัดและการประเมินผลในการศึกษา การบันทึกผล การสอนการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งปรากฏชัดเจน ในกิจกรรมและแผนการสอนของครูผู้เรียนได้รับการประเมินเป็นรายบุคคลครูทุกคนมี แผนการเยี่ยมบ้านมีการแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม อ่อน เก่ง ปานกลาง มีการจัด กิจกรรมการ เรียนรู้ที่หลากหลายที่ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้สื่อเทคโนโลยีและสื่อภูมิปัญญา ท้องถิ่นโดยคำนึงถึงความเหมาะสมระหว่างบุคคลใช้ห้องเรียนธรรมชาติจากการสังเกต พฤติกรรมการสอน การเรียนรู้ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของ ผู้เรียนโดยเน้นการเรียนรู้ด้วยตัวเองให้ผู้เรียนได้ใช้อินเทอร์เน็ตผู้เรียน เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนทำ การบ้าน มีกิจกรรมในงาน มีการทำรายงานเป็นรายงานบุคคลกลุ่ม โดยเน้นบรรยากาศ แบบมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีที่ หลากหลายและเหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับการพัฒนาของผู้เรียนรวมทั้งการ วางเงื่อนไขให้ผู้เรียนประเมินความก้าวหน้าของตนเองและนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อ และกระบวนการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างสม่ำเสมอ ปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องจากข้อมูลต่าง ๆ ที่นำเสนอ ผู้วิจัยได้สังเกต และศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจาก การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

ภาพประกอบ 10 สถานการณ์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

“...การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปต่อยอดสู่หน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนตามความเหมาะสมหรือการจัดกิจกรรมเน้นการปฏิบัติจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการเรียนรู้การจัดทำแผนหรือกิจกรรมครบรอบการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นความตระหนักและความสำคัญเสมอการจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพราะเด็กในวัยประถมจะเรียนรู้เป็นรูปธรรม ได้ดีกว่านามธรรม การประเมินอย่างหลากหลาย ผู้เรียนมีความแตกต่างเฉพาะ บุคคลการประเมินบางรูปแบบอาจเหมาะสมและไม่เหมาะสมกับผู้เรียน จึงควรมีการประเมินที่หลากหลายและตอบสนองแต่ละบุคคล...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...เมื่อมีหลักสูตรแล้ว โรงเรียนก็สามารถกำหนดการปฏิบัติงานของโรงเรียนไปในทิศทางต่าง ๆ เดียวกันกับหลักสูตรที่วางไว้ทำให้เกิดความสอดคล้องและประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้ง่ายขึ้น ทางโรงเรียนได้มีการบูรณาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการปลูกฝังเยาวชนของชาติให้รู้จักเข้าใจในคำว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เร็วขึ้นจากการเรียนในชั้นเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน การจัดทำสื่อมีการจัดหา เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสร้างความใกล้ชิดความสัมพันธ์ที่ดีให้กับนักเรียนได้เรียนรู้จากสังคมของโรงเรียนก่อนที่นักเรียนจะออกไปสู่สังคมใหญ่และการดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไปเห็นด้วยกับการใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายเพื่อสร้างความชัดเจนหรือได้ผลการประเมินที่ตรงกับความ เป็นจริง...”

(กาญจน์ฐิมา วรรณคดี, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...การจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ศึกษาหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตในตอนแรกก็ไม่ถูกต้องแต่เราก็ปรับแก้มาเรื่อย ๆ ในขณะเดียวกันการทำงาน ย่อมมีอุปสรรค แต่คณะครูค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต และนำมาบูรณาการตามศักยภาพของเด็กในแต่ละช่วงชั้น ทางโรงเรียนมีการประยุกต์ใช้สิ่งแวดล้อมรอบตัวเราเป็นสื่ออีกทั้ง มีการพัฒนาเผยแพร่เมื่อมีผลงานก็มีโรงเรียนอื่น ๆ มาดูงานแต่ก็ต้องปรับเปลี่ยนไปตามบริบททางหน่วยเหนือมีคำสั่งให้จัดทำและทางโรงเรียนได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนเขตท่านผู้อำนวยการท่านมีความคิดกว้างไกล ท่านให้แนวคิดว่าจะต้องทำลงสู่

ชุมชน จากการทำโครงการที่หลากหลายโรงเรียนจึงมีความจำเป็นต้องมีการสร้างการ
ประเมินผลที่หลากหลาย...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนจะมีการสอดแทรกเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในแต่ละ
ชั่วโมง แต่ละวิชาในเรื่องของความประหยัด การรักษาสິงของทรัพยากรธรรมชาติ ดินสอ
ที่ใช้ไม่หมดและทิ้งเร็วราด ตอนนี้นักเรียนจะใช้หมดเกลี้ยง รวมถึงสมุด ดินสอ อุปกรณ์ที่
ทางโรงเรียนแจกให้การจัดทำแผนการเรียนรู้จะมีสอดแทรกและบูรณาการหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง ตั้งแต่โรงเรียนรับนโยบายนี้มาและทำมาอย่างต่อเนื่องทางโรงเรียน
ได้มีการจัดทำสื่อ โดยทำเป็นฐานการเรียนรู้และมีการพัฒนา ปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอจาก
การไปดูจากโรงเรียนอื่นและไปดูงานจากโครงการหลวงต่าง ๆ ทางโรงเรียนได้มีการวัด
ตามสภาพจริง โดยดูจากผลการผลิต เช่น การปลูก แก้วมังกร มะนาว ก็จะดูจากผลผลิต
แต่เราไม่ได้มุ่งเน้นตรงส่วนนั้นมาก ครูทุกคนอยากให้นักเรียนรู้วิธีการกระบวนการ
ลงมือทำ...”

(เบญจพร สุพรหมอินทร์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ท่านผู้อำนวยการได้มีการเชิญศึกษานิเทศน์มาให้ความรู้
เกี่ยวกับการทำหลักสูตร เมื่อเรามีหลักสูตรแกนกลางก็จะมีบูรณาการหลักสูตร
เศรษฐกิจพอเพียงโดยมีตัวอย่างให้ดูเพื่อเป็นประโยชน์แก่นักเรียน โรงเรียนของเราได้มีการ
จัดทำแผนการเรียนรู้ ทุกชั้นปีและมีกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงสอดแทรกในทุกรายวิชา
เวลาโรงเรียนจะจัดทำ สื่อ ผลิตสื่อ โรงเรียนจะจัดครูไปอบรมที่โรงเรียนขนาดใหญ่มีการ
ลงทะเบียนค่าข้าวไปทุกปี ปีนี้ท่านผู้บริหารคนปัจจุบันท่านได้จัดหาวิทยากรมาจาก
ภายนอกเพื่อมาอบรม การทำสื่อ เมื่อเราลงมือทำแล้ว ในสิ่งที่เราคิดเราคาดหวังว่าเติบโต
เราก็จะจัดนักเรียนและประเมินโดยมีการแบ่งกลุ่มโดยดูจากผลผลิต เช่น แก้วมังกรก็จะดู
ว่าโตที่ต้น ตายที่ต้นแล้วระยะเวลาดูที่การเจริญเติบโต ตามเป้าหมายและดูว่าใคร
รับผิดชอบของนักเรียน...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ปฏิบัติตามหลักสูตรแกนกลาง เมื่อกำหนดมาแล้วก็ทำตามไป
ตามที่กำหนด มาจากส่วนกลางทางโรงเรียนมีการจัดทำแผนการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการ
เรียนรู้ โดยการสร้างฐานการเรียนรู้ ปลูกแก้วมังกร ปลูกข้าว ปลูกป่าชุมชน ปลูกไม้ยาง

ด้านการจัดทำสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนก็ได้สร้างฐานการเรียนรู้และมีการพัฒนาปรับปรุงเสมอ ๆ เช่น การปลูกข้าวใน ท่อซีเมนต์ การปลูกแก้วมังกร การปลูกป่า ชุมชนโรงเรียนมีการวัดการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งสร้างความหลากหลายจากการประเมินรูปแบบเดิม ๆ ...”

(คำพู่ โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

กล่าวโดยสรุป การจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เหมาะสมการจัดกิจกรรมเน้นการปฏิบัติจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาได้มีการบูรณาการการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งเป็นการปลูกฝังเยาวชนของชาติให้รู้จักเข้าใจในคำว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้เร็วขึ้นจากการเรียนในชั้นเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน การจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างแตกฉาน เพราะเด็กในวัยประถมเรียนรู้เป็นรูปธรรมได้ดีกว่านามธรรมเพื่อสร้างความใกล้ชิดความสัมพันธ์ที่ดีให้กับนักเรียน การใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาได้มีการวัดตามสภาพจริง โดยดูจากผลการผลิตที่ได้รับสถานศึกษาไม่ได้มุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ คณะครูมีเป้าหมายประสงค์ให้นักเรียนได้รู้วิธีการ กระบวนการลงมือปฏิบัติ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารครูคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความตระหนักในการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจึงกำหนดเป็นนโยบายไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 – 2554) และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2554 โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการพัฒนาโดยการเรียนรู้ และจัดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาตนเองของผู้เรียนผ่านกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ได้แก่ วางหยุดทุกงาน อ่านทุกคน บันทึกการอ่าน กิจกรรมการบริการแหล่งเรียนรู้ทางวิทยาการอินเทอร์เน็ต กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยสื่อ ICT กิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกทุกระดับชั้น กิจกรรมอ่านเข้าอ่านออก บันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนกิจกรรมภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วันละคำ กิจกรรมนักข่าวจิ๋วฝึกนิสัยรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ผู้เรียนอย่าง สม่่าเสมอส่งเสริมให้

ผู้เรียนเข้ามาอ่านหนังสือจัดบรรยากาศห้องสมุดเพื่อเอื้อต่อการอ่าน จัดให้มีการบันทึกการอ่านและประเมินผลการบันทึกหรือการอ่านเพื่อมอบรางวัลในโอกาสต่าง ๆ เช่นวันเด็กแห่งชาติจัดให้มีการประกวดวาดภาพวันสำคัญวันพ่อ วันแม่ ประกวดเรียงความ ประกวดการอ่านบ้างกิจกรรม เช่น กิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอก เป็นเงื่อนไขที่ทำให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ต้องออมทรัพย์ อย่างสม่ำเสมอเพื่อมีเงินไปใช้จ่ายในระหว่างทัศนศึกษาไม่จำเป็นต้องขอผู้ปกครองเพิ่มต้องขยัน อ่าน ขยันเรียนเป็นเด็กดีด้านต่าง ๆ จะได้สิทธิ์ในการไปทัศนศึกษาตามสถานที่ศึกษา นอกจากนั้นรางวัลและของขวัญก็เป็นเงื่อนไขให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอด้วยอีกทั้งยังไม่มีโครงการและกิจกรรมสนับสนุน คือ โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศ ทางวิชาการ โครงการผลิตสื่อ นวัตกรรม กิจกรรม โครงการงาน โครงการแหล่งเรียนรู้ โครงการวันสำคัญ นำโครงการกิจกรรมมาดำเนินการโดยจัดให้ผู้เรียนได้แข่งขัน ด้านวิชาการระดับสถานศึกษา ระดับศูนย์เครือข่าย เช่น การแข่งขัน การวาดภาพ ระบายสีตามจินตนาการแข่งขัน การประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้จากวัสดุเหลือใช้หรือจาก เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ แข่งขัน โครงการงาน วิทยาศาสตร์ โครงการงาน คณิตศาสตร์ โครงการงานวันสำคัญ จัดหาสื่อ นวัตกรรมสื่อ เทคโนโลยี เพื่อพัฒนากระบวนการ

ภาพประกอบ 11 กิจกรรมทัศนศึกษา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นำผู้เรียนศึกษาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผลโดยจัดการเรียนการสอนที่

ส่งเสริมพัฒนาทักษะการคิด ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหาแบบวิทยาศาสตร์ กิจกรรมการสอน แบบต่าง ๆ เช่น Mind Mapping การสร้างแผนผังความคิด แผนภูมิกำงปลา กิจกรรมวิเคราะห์ ข่าวสารสถานการณ์ต่าง ๆ ก่อนเข้าเรียนในช่วงบ่าย ทุกวันกิจกรรมสอน คิดเลขเร็วสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 กิจกรรมการสอนซ่อมเสริมการอ่าน การเขียน ป. 1 – 6 ตามจุดเน้นของสพฐ ป. 1 – 3 ให้อ่านออกเขียนได้ ป. 4 – 6 ให้อ่านคล่องเขียนคล่องส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการคิดทุกรายวิชาและรายงานผลเมื่อสิ้นสุดโครงการประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ ใช้แบบทดสอบแบบสัมภาษณ์และประเมินผลแบบประเมินความพึงพอใจ

ภาพประกอบ 12 การจัดการเรียนการสอน

สถานศึกษาผู้บริหารคณะกรรมการสถานศึกษามีความมุ่งมั่นให้การบริหารจัดการในมุ่งประโยชน์ผู้เรียนเป็นสำคัญมีความตระหนักในปัญหาด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมเราที่เมืองไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วทำให้สังคมมีการแข่งขันเกิดความเห็นแก่ตัว กระแสนิยมการใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือยส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้ปกครองและชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเด็กและชุมชนในปัจจุบันและอนาคตจึงได้ร่วมกันวางแผนกำหนดแผนและแนวทางการแก้ปัญหาโดยกำหนดวิสัยทัศน์ตอนหนึ่งว่าต้องจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่เน้นคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยและพันธกิจของสถานศึกษาข้อ 1 ว่าพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมมีความรู้และรู้จักดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทวนความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2554 สถานศึกษาได้กำหนดยุทธศาสตร์ในแผนกลยุทธ์และ

แผนปฏิบัติการประจำปีในการชี้แนะ ป้องกันปัญหาดังกล่าวด้วยโครงการเศรษฐกิจพอเพียงมีการตั้งเป้าหมายด้านปริมาณและคุณภาพว่าผู้เรียนชั้นอนุบาล ป.6 ร้อยละ 100 เข้าร่วมกิจกรรมและผู้เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไปมีความตระหนักรู้และความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกในวิถีการดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงคุณวุฒิแห่งสถาบันการศึกษาบรรลุเป้าหมายทั้งด้านปริมาณและคุณภาพสามารถเป็นแบบอย่างของการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถเป็นแบบอย่างในการพัฒนาจิตสำนึกของผู้ปกครองและชุมชนกับสถานศึกษาอื่น ๆ ได้ซึ่งมีกิจกรรมสนับสนุนโครงการ คือ กิจกรรมฝึกทักษะพัฒนาอาชีพ การเลี้ยงปลา เพาะเห็ดขาว การปลูกพืชสวนแก้วมังกรภายในโรงเรียน เพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน กิจกรรมโครงการทำไม้กวาดทางมะพร้าวสำหรับใช้ในโรงเรียนและครอบครัวของเด็ก มีการจัดกิจกรรมโดยการเรียนรู้ร่วมของชุมชนในการสนับสนุนวิทยากรและกำกับติดตาม ประเมินผลสะท้อนกลับให้สถานศึกษาในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะในการทำงานและการทำงานสามารถทำงานเป็นกลุ่มได้ดี เข้าใจและรู้จักวิธีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผู้ปกครอง ชุมชนเกิด ความตระหนักร่วมกับนักเรียนในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวคือ การรู้จักพึ่งตนเองลดรายจ่ายสร้างรายได้แก่ครอบครัว ผู้วิจัยได้สังเกตและศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...มีการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการ เช่น สร้าง ฐานการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ พร้อมกับนำผลการติดตามงานมาพัฒนาและปรับปรุงให้ฐานการเรียนรู้มีความน่าสนใจและตอบสนองต่อความต้องการของเด็กกิจกรรมเป็นผลสะท้อนถึงความเข้าใจของผู้เรียนที่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นรูปธรรมได้ สามารถเผยแพร่ได้เป็นอย่างดี สังคมเป็นจุดสำคัญในการพัฒนาต่อยอดที่ยั่งยืน การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดกิจกรรมเพื่อสังคมแสดงให้เห็นว่าสังคมยอมรับและนำไปปฏิบัติจริง ...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการแนะนำระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนมีการแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนเพื่อเป็นการติดตามผลการเรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนมีการจัดโครงการ แผนงานที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการเปิดโอกาส

ให้กับนักเรียนทำกิจกรรมที่หลากหลายและสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนโรงเรียน
ให้ความร่วมมือมีอาคารกิจกรรมดังกล่าว เช่น วันสำคัญของ พระพุทธศาสนา วันสำคัญ
ของชาติ มีการนำนักเรียนไปทำความสะอาดชุมชนและวัด ประจำหมู่บ้านทุกครึ่งเป็น
ประจำ...”

(กาญจน์ฐิตมา วรรณคดี, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนมีการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการ
จัดทำแผนงานแนะแนวและออกเยี่ยมบ้านนักเรียน และมีการมอบทุนการศึกษาเพื่อ
ช่วยเหลือแนะแนวทางที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของเศรษฐกิจพอเพียง
การจัดทำกิจกรรมนักเรียน มีการจัดทำโครงการ up to you model จากโรงเรียนสู่ชุมชน
“พ่อแม่ปลูก ลูกดูแล” ทำให้เกิดความสามัคคีกันในชุมชน การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและ
สาธารณประโยชน์ได้มีการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนให้ช่วยเหลือชุมชน
และมีจิตอาสาบำเพ็ญตน เพื่อสาธารณประโยชน์ วัด ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ที่มีความ
ประสงค์ขอความร่วมมือขอความช่วยเหลือจากโรงเรียนและจิตอาสาที่นักเรียนไปช่วย
อย่างสม่ำเสมอ เช่น งานศพ งานบวช งานกุฐิน อีกทั้งทำความสะอาดวัด...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...นักเรียนในโรงเรียนของเราส่วนใหญ่จะเรียนต่อทั้งหมดถ้า
นักเรียนยากจน โรงเรียนถ้าเป็นนักเรียนชายครูจะแนะนำไปเรียนโดยการบวชเรียน จากที่
ท่านผู้บริหารคนก่อนท่านได้ริเริ่มและทำไว้ทางโรงเรียนเห็นว่าดีก็ยังคงไว้ ส่วนโครงการ
และกิจกรรมใหม่ที่ผู้บริหารคนใหม่ท่านได้ต่อยอด เราทุกคนก็ร่วมมือ ช่วยกันปฏิบัติ
ทำตามนโยบายความเปลี่ยนแปลง โรงเรียนได้พาเด็กนักเรียนไปทำความสะอาดบริเวณ
โรงเรียนก่อนและบริเวณหมู่บ้านและวัด 2 สัปดาห์ ตามปฏิทินการทำงาน ในวันพอกัฬา
เด็กไปล้างห้องน้ำวัด พาเด็กไปทำความสะอาดอยู่เสมอ...”

(เบญจพร สุพรมอินทร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการแนะแนว ให้เด็กนักเรียนที่เรียนจบไปเรียนต่อ
แต่ก่อนนักเรียนยังมีบ้างที่ไม่ไปเรียนต่อ แต่ตอนนี้เด็กนักเรียนไปเรียนต่อเกือบทั้งหมด
โรงเรียนได้มีการจัด Big Cleaning Day คุณครูกับนักเรียนก็จะพากันไปทำความสะอาด
เก็บขยะ ตามหมู่บ้าน วัด จะไปช่วยเพื่อพัฒนา รดน้ำต้นไม้ ครูก็จะสั่งให้ นักเรียนเตรียมมา
จอบ เสียม...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...การแนะแนวของทางโรงเรียนจะมีการตั้งคำถามกับนักเรียน ว่าอยากเรียน อะไรโตขึ้นอยากเป็นอะไร ต้องทำอะไร ครูแนะนำและให้ความช่วยเหลือ กิจกรรม นักเรียนทางโรงเรียนได้มีกิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี ทักษะศึกษา โครงการวัยใส โครงการลดโลกร้อน โรงเรียนได้จัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ไปวัด ไปทำงานตามวัยของนักเรียน ที่นักเรียนทำไหว ทำความสะอาดบริเวณวัด ทำความสะอาด หอ่งน้ำ วัด เก็บขยะบริเวณชุมชน...”

(คำพู่ โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

กล่าวโดยสรุป สถานศึกษาได้มีการแนะแนวระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียน สถานศึกษายังได้ติดตามผลการเรียนและ ออกเยี่ยม บ้านนักเรียนและมีการมอบทุน การศึกษาเพื่อช่วยเหลือแนะแนวทางที่ สอดคล้องและเหมาะสมกับวิถีชีวิตนักเรียน กิจกรรมนักเรียนมีการจัดโครงการ แผนงาน ที่ส่งเสริมและพัฒนาเด็กตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษามีการจัด โครงการแผนงานที่ส่งเสริมและพัฒนาเด็ก เป็นการศึกษาเปิดโอกาสให้กับนักเรียนได้ทำ กิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนกิจกรรม สถานศึกษามีการจัดทำโครงการ up to you model จากโรงเรียนสู่ชุมชน “พ่อแม่ปลูก ลูกดูแล” ทำให้เกิดความสามัคคีกันใน ชุมชน สถานศึกษาได้พานักเรียนทำความสะอาด บริเวณโรงเรียนก่อน และบริเวณหมู่บ้าน และวัด 2 สัปดาห์ ตามปฏิทินการทำงานสังคมเป็นจุดสำคัญในการพัฒนาต่อยอดที่ยั่งยืน การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดกิจกรรมเพื่อสังคมแสดงให้เห็นว่าสังคมยอมรับและ นำไปปฏิบัติจริง

3. ด้านการพัฒนาบุคลากร

ปัจจุบันครูส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ทั้งนี้ เนื่องจากครูขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขาดการใช้สื่อประกอบการสอนไม่วัดผล ประเมินผลตามสภาพจริงและไม่มีการนำผลการประเมินมาปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ซึ่งขณะนี้ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรหากปล่อยทิ้งไว้ไม่แก้ไขจะส่งผลให้การ จัดการเรียนการสอนของครูขาดประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนลด ต่ำลงแนวทางการแก้ไขต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวเป็น ต้นเพื่อให้ครูนำความรู้และทักษะการจัดการเรียนการสอนใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่

เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งโครงการนี้สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาที่ต้องการให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนา ผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถเต็มศักยภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ครูนำความรู้และทักษะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้ในการปฏิบัติจริงเพื่อให้ครูมีการวิเคราะห์ ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมเพื่อให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนา ผู้เรียนและเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ให้สูงขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้ครูสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาตนเองและผู้เรียน ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

ภาพประกอบ 13 การศึกษาดูงานจากสถานศึกษาอื่น

“...การทำงานที่ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลควรมีการกำหนดแผนงาน และโครงการเพื่อจะให้ดำเนินการได้ตรงตามแผนงาน และมีระบบเพื่อให้ผลงานมีประสิทธิภาพยิ่งไป...”

(ตวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...การพัฒนาบุคลากรเป็นการวางเป้าหมายทำงานของบุคลากรไว้อย่างชัดเจนเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและสร้างความสามัคคีกันในการทำงานเป็นหมู่คณะ...”

(กาญจน์ฐิมา วรรัตติ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัดพาคณะครูไปดูงานตามสถานที่ต่าง ๆ ที่มีโครงการและเป็นต้นแบบพาไปร่วมงาน ไปประกวดอีกทั้งไปศึกษาดูงานนอกสถานที่อย่างสม่ำเสมอ...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ช่วงที่ผอ. คนก่อนอยู่ ท่านจะส่งประกวดและพาคณะครูไปดูงาน จากที่ท่านไปดูแล้วไม่เกิดความคิด ท่านจะพาคุณครูไปดูงานที่ภูพานและโครงการตามแนวพระราชดำริที่เพชรบุรี...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนมีการทำแผนงานและมีการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาบุคลากร เช่น มีการพาคณะครูไปดูงาน ตามสถานที่ต่าง ๆ ออกร้านต่างจังหวัด พาไปเพื่อศึกษาดูงานที่ภูพานและอีกหลาย ๆ ที่...”

(คำฟู โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาบุคลากรได้มีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาบุคลากรเป็นการวางเป้าหมายการทำงานของบุคลากรไว้อย่างชัดเจน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและสร้างความสามัคคีกันในการทำงานเป็นหมู่คณะ การดำเนินโครงการการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้มีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการเปลี่ยนผู้บริหารแต่ยังได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการสานต่องานที่ทำไว้และต่อยอดงานจากที่ผู้อำนวยการโรงเรียนคนเดิมที่ทำไว้เพราะภาพลักษณ์ของความสำเร็จต้องมีการพัฒนาและนำวิธีการใหม่ ๆ เข้ามาใช้อยู่เสมอเพื่อผลลัพธ์ที่ดีต่อการเรียนของผู้เรียน

4. ด้านผลลัพธ์

โรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 ได้ดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามรอยพ่อ เพื่อสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชโดยได้ดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและขยายผลไปสู่ชุมชนโดยใช้รูปแบบ “Up To You Model” ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมครู นักเรียน และผู้ปกครองได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

“Up To You Model” หมายถึง รูปแบบการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 โดยการปลูกพืชเกษตรอินทรีย์วิถีพอเพียง “Up To You Model” โดยใช้พื้นที่ว่างเปล่าและวัสดุเหลือใช้มาประยุกต์ในการปลูกพืชผักสวนครัว ตามความต้องการหรือที่ตนเองชอบรับประทาน “Up To You Model” โดยไม่จำกัดชนิดของผักและพื้นที่แล้วแต่คุณ “Up To You Model” จากแนวความคิดการดำเนินงานโครงการดังกล่าว เพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เพื่อน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อจัดกิจกรรม เรียนรู้ ขยายผลไปสู่ชุมชน เพื่อรู้จักประยุกต์ใช้วัสดุเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในครอบครัว ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ผู้วิจัยได้สังเกตและศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

5. สถานศึกษา

โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 มีการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีศูนย์รวมข้อมูลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา เพื่อชุมชนหรือหน่วยงานอื่นได้ใช้ประโยชน์อีกทั้งชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการดูแลรักษาและพัฒนา อาคารสถานที่สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอยู่เสมอ สถานศึกษาของท่านมีแหล่งเรียนรู้ผ่านการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงทางโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 ได้เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่บุคลากรและได้มอบหมายให้ครูรับผิดชอบฐานการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมอบหมายให้มีการดูแลฐานการเรียนรู้ให้ใช้ประโยชน์ได้และสามารถอธิบายความหมายได้อย่างถูกต้องชัดเจนบุคลากรโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 สามารถเป็นวิทยากรอธิบายการใช้ประโยชน์จากแหล่งฐานกิจกรรมการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ผู้วิจัยได้สังเกตและศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

ภาพประกอบ 14 การปรับปรุงโรงเรียน

ภาพประกอบ 15 การปรับปรุงใต้ถุนอาคารเรียน

“...เพราะภาพลักษณ์ของความสำเร็จต้องมีการพัฒนาและนำวิธีการใหม่ ๆ เข้ามาใช้อยู่เสมอเพื่อผลลัพธ์ที่ดีต่อการเรียนของผู้เรียน ฉะนั้นภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปีเป็นระยะเวลาที่ดีที่สถานศึกษาจะได้นำไปทดลองปรับใช้ประเมินหรือแก้ไขข้อบกพร่องได้ชัดเจน...”

(ตวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...สถานศึกษาเป็นแหล่งบ่มเพาะความดีของนักเรียนก่อนที่นักเรียนจะออกไปสู่โลกภายนอก อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามของสถานศึกษาตนเองต่อไป...”

(กาญจน์จุฑิมา วรรัตติ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...มองว่าโรงเรียนสวยงามและเป็นแบบอย่างให้โรงเรียนอื่นที่
ได้มาพบเห็นและอีกทั้งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก แต่ได้มีความร่วมมือร่วมใจนำพาทุกคน
ชุมชนคณะครูและบุคลากรจนประสบความสำเร็จนั่นคือผลลัพธ์เชิงประจักษ์ของทาง
โรงเรียน...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัยทางโรงเรียนร่วมมือ
ส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่เสมอ โดยความร่วมมือจาก
โรงเรียนและชุมชนโดยมีวิทยากรคอยให้ความรู้และคำแนะนำอยู่เสมอ...”

(ทัศนีย์ บุตรดีวงศ์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผลลัพธ์ที่เราพัฒนามีชื่อเสียงเป็นโรงเรียนเล็ก ๆ ที่อยู่ดีเขา
แต่ทุกโรงเรียนสงสัยว่าทำได้อย่างไร ประกวด Best เป็นตัวแทนเขตและโรงเรียนก็ได้รับ
รางวัลเสมอโรงเรียนอื่นก็ให้ความสนใจจากที่ไม่มีคนรู้จักคนก็รู้จักมากยิ่งขึ้น...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนสะอาดสวยงาม...”

(คำฟู โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

กล่าวโดยสรุป ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของสถานศึกษา
พอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นสถานศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อ
การเรียนรู้รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มี
ประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 2 ปี สถานศึกษาเป็นแหล่งบ่มเพาะ
ความดีของนักเรียนก่อนที่นักเรียนก่อนออกไปสู่สังคมภายนอก อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝัง
ค่านิยมที่ดีงามของสถานศึกษา เพราะภาพลักษณ์ของความสำเร็จต้องมีการพัฒนาและนำ
วิธีการใหม่ ๆ เข้ามาใช้อยู่เสมอเพื่อผลลัพธ์ที่ดีต่อการเรียนของผู้เรียนนำไปทดลองปรับใช้
ประเมิน แก้ไข ข้อบกพร่องได้ชัดเจนโรงเรียนสวยงามและเป็นแบบอย่างให้โรงเรียนอื่นที่
ได้มาพบเห็นและอีกทั้งเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กแต่ได้มีความร่วมมือ ร่วมใจนำพาทุกชุมชน
คณะครูและบุคลากรจนประสบความสำเร็จนั่นคือผลลัพธ์ เชิงประจักษ์

6. ผู้บริหารสถานศึกษา

ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง
ควรมีคุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สอดคล้องกับภูมิสังคมและสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงให้กับตนเองและสถานศึกษาตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารเป็นผู้นำในการปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นตัวอย่างที่ดีในการสะท้อนให้ผู้เรียนผู้ที่สนใจปฏิบัติตามผู้วิจัยได้สังเกตและศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...ผู้บริหารเป็นผู้นำในการปฏิบัติที่ชัดเจน เป็นตัวอย่างที่ดีในการสะท้อนให้ผู้เรียนผู้ที่สนใจปฏิบัติตาม พร้อมทั้งสามารถเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจให้แก่คนรุ่นหลัง ชาวบ้าน ชุมชน ได้ดี...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดีของโรงเรียนเป็นตัวอย่างที่น่าเคารพ และนำมาเป็นแบบอย่างแต่คณะครูและนักเรียน...”

(กาญจน์รัฐมา วรคดี, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผู้บริหารท่านเป็นคนมองการณ์ไกล ไม่ได้สร้างความสำเร็จแค่ในโรงเรียนเท่านั้น ยังต่อยอดและพัฒนานำพาลงสู่ชุมชนด้วยมีการจัดทำโครงการลงสู่ชุมชนและใช้วิธีการตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อประเมินผลและให้รางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจอีกด้วยและในส่วนตัวท่านผู้บริหารท่านยังลงมือปฏิบัติทั้งในโรงเรียนและปฏิบัติยังบ้านเรือนของท่านเองด้วย...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ความสำเร็จในสถานศึกษา ต้องเริ่มจากผู้บริหารที่มีความรู้ในสิ่งที่จะนำมาพัฒนาสถานศึกษา เช่น หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเมื่อรู้และเข้าใจจะเป็นผู้ที่ถ่ายทอดให้คณะครูและบุคลากรเพื่อลงมือปฏิบัติจนบรรลุเป้าหมายได้...”

(ทัศนีย์ บุตรดีวงศ์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผลสะท้อนจากความเสียสละที่ท่านพาคณะครูทำ ได้รับคำชื่นชมจาก ผอ.เขต จาก ผอ.โรงเรียนท่านมีชื่อเสียงว่าเป็นนักพัฒนา จากโรงเรียนที่ไม่มีใครรู้จักกลายเป็นโรงเรียนที่ใครก็อยากมาที่โรงเรียนของเรา...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผู้บริหารมีการพัฒนาต่อยอด พัฒนาความสำเร็จเพราะสิ่งที่ปฏิบัติมาเป็นฐานที่อยู่แล้วและผู้บริหารในรุ่นต่อมาก็ได้มีการต่อยอดการทำงานต่าง ๆ...”

(คำพูด โทนแกว, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจให้แก่คนรุ่นหลังชาวบ้านชุมชนได้ดี ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีของโรงเรียนเป็นตัวอย่างที่น่าเคารพ และนำมาเป็นแบบอย่างแก่คณะครูและนักเรียนผู้บริหารเป็นผู้ที่มองการณ์ไกล ไม่ได้สร้างความสำเร็จแค่ในสถานศึกษาเท่านั้นยังต่อยอดและพัฒนา นำพาพลังชุมชน ด้วยมีการจัดทำโครงการและใช้วิธีการตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อประเมินผลและให้รางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจในทางปฏิบัติท่านผู้บริหารยังลงมือปฏิบัติทั้งในโรงเรียนและปฏิบัติยังบ้านเรือนของผู้บริหารด้วยลงมือปฏิบัติจนบรรลุเป้าหมายได้ สะท้อนจากความเสียสละทั้งเวลาทำงานและเวลาส่วนตัว และยังเป็นนักพัฒนาจาก โรงเรียนที่ไม่มีใครรู้จักกลายเป็นโรงเรียนที่คนส่วนมากรู้จักและชื่นชมต่อยอดพัฒนาสู่ ความสำเร็จ

7. บุคลากร

บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจอย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์ บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานราก ทางวัฒนธรรมและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม จากกระแสโลกาภิวัตน์ ผู้วิจัยได้สังเกตและศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“...ผู้บริหารเป็นผู้นำในการปฏิบัติที่ชัดเจน เป็นตัวอย่างที่ดีในการสะท้อนให้ผู้เรียนหรือผู้ที่สนใจปฏิบัติตาม พร้อมทั้งสามารถเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจให้แก่คนรุ่นหลังชาวบ้าน ชุมชน ได้ดี...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...การทำงานของคณะครูและบุคลากรของสถานศึกษานั้นย่อมเป็นตัวอย่งที่ดีให้กับนักเรียนและคนรอบข้าง ซึ่งถ้าบุคลากรดังกล่าวมีองค์ความรู้ดีแล้วก็สามารถขยายองค์ความรู้สู่ชุมชนและบุคคลทั่วไปได้อย่างถูกต้องและน่านับถือ...”

(กาญจน์จิวมา วรรัตติ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...บุคลากรได้มีโอกาสไปดูงานในที่ต่าง ๆ และเข้าแข่งขัน อบรม ทำให้นำความรู้กลับมาพัฒนาแผนการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ความสำเร็จด้านบุคลากรของโรงเรียนจากผลงานประกอบการทำงานสะท้อน คือ ผลสำเร็จจะสะท้อนคือผลสำเร็จ อีกทั้งยังเป็นระบบอย่างในความพอเพียง โดยการลงมือทำด้วยตนเองที่บ้านของบุคลากร อาทิเช่น การปลูกผักสวนครัว รู้จักหน้าที่ของตนของตนและรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีเยี่ยม...”

(ทัศนีย์ บุตรดีวงศ์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จจากที่ผู้บริหารมาทำ คุณครูคิดไม่ถึงว่าโรงเรียนจะได้รับความไว้วางใจ...”

(มณีวรรณ ญบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...บุคลากรก็มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์พระราชามากยิ่งขึ้น และก็ได้นำไปปฏิบัติยังบ้านเรือนของตนเอง เมื่อที่บ้านก็ทำและลงมือทำด้วยตนเองก็เป็นแนวปฏิบัติที่ดี เมื่อมาโรงเรียนมีโครงการนี้ก็ทำให้สอดคล้องและไม่ยากที่จะลงมือปฏิบัติ...”

(คำฟู โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

กล่าวโดยสรุป ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านบุคลากรของสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจจัดการทรัพยากร ดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมเน้นการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำงานของคณะครูและบุคลากรของสถานศึกษานั้นย่อมเป็นตัวอย่งที่ดีให้กับนักเรียนและคนรอบข้าง บุคลากรดังกล่าวมีองค์ความรู้ดีแล้วก็สามารถขยาย องค์ความรู้สู่ชุมชนและบุคคลทั่วไป ได้อย่างถูกต้องและน่านับถือ ผู้บริหารเป็นผู้นำในการปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นตัวอย่งที่ดีในการสะท้อนให้ผู้เรียนหรือผู้ที่สนใจปฏิบัติตามพร้อมทั้งสามารถเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจให้แก่คนรุ่นหลัง ชาวบ้าน ชุมชน ได้ดีอีกทั้งบุคลากรได้มี

โอกาสไปดูงานในที่ต่าง ๆ และเข้าแข่งขัน อบรม นำความรู้กลับมาพัฒนาแผนการเรียนรู้ และลงมือปฏิบัติจริง ความสำเร็จด้านบุคลากรของสถานศึกษา จากผลงานประกอบการทำงาน สะท้อนผลสำเร็จโดยการลงมือทำด้วยตนเองที่บ้านของบุคลากร อาทิเช่น การปลูกผักสวนครัว รู้จักหน้าที่ของตนของตนและรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีเยี่ยม บุคลากรก็มีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์พระราชา มากยิ่งขึ้น

ผู้เรียน

ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ เศรษฐกิจ ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคมผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน จากการปลูกฝังคุณธรรมโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 นักเรียนสามารถพัฒนาต่อยอดความสำเร็จไปสู่การพัฒนาหลักสูตรชีวิตได้ ทำอย่างต่อเนื่องโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 ต้องออกแบบจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรตั้งนั้นการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการและสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่เป็นเครื่องกระตุ้นความสนใจให้เกิดการเรียนรู้ ผ่านการปฏิบัติจริง จะช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่แก่นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนนักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง โครงการพัฒนาการศึกษาสู่ชุมชนผู้วิจัยได้สังเกตและศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

ภาพประกอบ 16 การออมทรัพย์นักเรียน

“...ผลลัพธ์และความสำเร็จสะท้อนให้เห็นถึงผู้เรียนมีความเข้าใจ และสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างดี เป็นผลดีต่อยอดถึงอนาคตและนำไปสู่การปฏิบัติ รุนต่อรุน...”

(ตวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...เมื่อผู้เรียนมีองค์ความรู้ที่ดีแล้ว ผู้เรียนก็สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เพื่อนนักเรียนและรุ่นน้องได้ เนื่องจากนักเรียนเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนผลลัพธ์ต่าง ๆ กลับสู่โรงเรียน...”

(กาญจน์ฐิตมา วรรัตติ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...จากการสังเกตได้รับคำชมว่าเป็นผู้นำในการนำเสนอผลงานและมีลักษณะนิสัยด้านการคิด การวางตัว การนำเสนอต่อสาธารณะและเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่น...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...เมื่อโรงเรียนได้ดำเนินโครงการด้านเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนในโรงเรียนมีคุณลักษณะที่ต่างจากเดิม คือ มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบในหน้าที่ตนเองได้รับมอบหมายอย่างดี และยังคงมีปฏิบัติทั้งในโรงเรียน และกลับไปลงมือปฏิบัติที่บ้านของตนเองเป็นการสะท้อนออกถึงความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำ...”

(ทศนีย์ บุตรดีวงศ์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...จากที่เด็ก ๆ ไม่ค่อยมาโรงเรียน เมื่อพัฒนาแล้วเด็ก ๆ จะได้ทักษะ การคิดและการลงมือทำเป็นเด็กนักเรียนที่จบจากโรงเรียนนี้จะได้รับคำชม โรงเรียนปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดีและมีความสุขถึงแม้จะไม่เก่ง แต่เด็ก ๆ ได้มีทักษะการดำเนินชีวิต...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...เด็ก ๆ บอกรายชั่งและมีการแต่งกายที่สะอาดถูกระเบียบ เรื่องเรียนก็พัฒนาขึ้น มีเด็ก ๆ สอบคัดเลือกได้ทำงานดี ๆ และกลับมาพัฒนาโรงเรียนมีการทำผ้าป่า โรงเรียน นำเงินมาพัฒนาโรงเรียนในทุก ๆ ปี...”

(คำพู่ โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

กล่าวโดยสรุป ผลลัพธ์และความสำเร็จสะท้อนให้เห็นถึงผู้เรียน มีความเข้าใจและสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างดี เป็นผลดีต่อยอดถึงอนาคตและนำไปสู่การปฏิบัติจริง ต่อมาเมื่อผู้เรียน มีองค์ความรู้ที่ดีแล้ว ผู้เรียนก็สามารถเป็นตัวอย่งที่ดีให้แก่เพื่อนนักเรียนและรุ่นน้องได้ เนื่องจากนักเรียนเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนผลลัพธ์ต่าง ๆ กลับสู่โรงเรียน จากการสังเกตได้รับคำชมว่าเป็นผู้นำในการนำเสนอและมีลักษณะนิสัยด้านการคิดการวางตัว การนำเสนอต่อสาธารณะและเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่นทางสถานศึกษาได้ดำเนินโครงการด้านเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียนในสถานศึกษา มีคุณลักษณะที่ต่างจากเดิม คือ มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบในหน้าที่ตนเองได้รับมอบหมายอย่างดี และยังลงมือปฏิบัติทั้งในโรงเรียนและนำกลับไปลงมือปฏิบัติที่บ้านของตนเองเป็นการสะท้อนออกถึงความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำจากเดิม นักเรียนไม่ค่อยมาโรงเรียน เมื่อพัฒนาเด็ก ๆ จะได้ทักษะการคิดและการลงมือทำเป็นเด็กนักเรียนที่จบจากโรงเรียนนี้จะได้รับคำชม ซึ่งสอดคล้องกับสถานศึกษาปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดีและมีความสุข

ตอนที่ 2 แนวทางการศึกษาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้แบ่งออกได้ดังนี้

1. ลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 5 ด้านหลัก 17 องค์ประกอบย่อยประกอบด้วย

- 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา
- 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 3) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร
- 5) ด้านผลลัพธ์ รายละเอียดดังนี้

1.1 ลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ งานนโยบาย งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป ด้านการนโยบายสถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาขับเคลื่อนและติดตามนโยบายผ่านโครงการ แผนงานและแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยการประสานสัมพันธ์กับชุมชน งานวิชาการสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการลงในงานงบประมาณมีการวางแผนด้านงบประมาณ

งานบริหารทั่วไปมีการประสานสัมพันธ์กับชุมชน โดยเสริมสร้างให้ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มั่นคงและยั่งยืน

1.2 ลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย หน่วย การเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยทำ แผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อแหล่งเรียนรู้ โดยการจัดทำสื่อและ แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและการประเมิน โดยการวัดผลและประเมินผลอย่าง หลากหลาย

1.3 ลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย การ แนะแนวโดยการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมนักเรียนโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ในรูปแบบ โครงการ โดยทำโครงการและแผนงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ฝึกปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 ลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย การพัฒนา บุคลากร โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต อย่างมีความรู้ ความเข้าใจ หลักการดำเนินชีวิตโดยปฏิบัติตามโครงการพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้บริหารได้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีการติดตามและขยายผล โดยผ่านกระบวนการ ติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง อย่างมีความรู้ในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงที่ถูกต้อง

1.5 ลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย สถานศึกษา จัดสถาน ศึกษาโดยเน้นที่กระบวนการทำงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการ พัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ด้านตามหลักสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และเป็นแหล่งศึกษาดูงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบอย่างในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้และดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติ

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

บทที่ 5

ลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติ ที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การนำเสนอข้อมูลในบทนี้ เป็นการตอบคำถามของการวิจัยเพื่อศึกษาและทำความเข้าใจลักษณะปรากฏการณ์ของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งแสดงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น 5 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร และ 5) ด้านผลลัพธ์ของโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 3 โรงเรียน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านห้วยยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ตอนที่ 2 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ตอนที่ 3 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนนาคำน้อย 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

ตอนที่ 4 ภาพรวมลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รายละเอียดการนำเสนอต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านห้วยยาง สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

สถานศึกษาได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการกำหนดเป็นนโยบายมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา โดยการกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ของโรงเรียน โดยมุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมกำหนดเป็นแผนปฏิบัติงานประจำปีแต่ละปีการศึกษา มีการออกคำสั่งมอบหมายหน้าที่ครูในการจัดการเรียนการสอนงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและมอบหมายความรับผิดชอบงานโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกิจกรรมต่าง ๆ ครูแต่ละความถนัดและความสนใจที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทและสภาพสังคมของสถานศึกษา

โรงเรียนบ้านห้วยยางมีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีแผนการบริหารจัดการงบประมาณ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการบริหารจัดการงบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณแต่ละโครงการกิจกรรมอย่างเหมาะสมคำนึงถึงความจำเป็น เป็นเหตุเป็นผลและสนองกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเป็นหลัก มีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รับผิดชอบชัดเจนในการติดตามผลการใช้งบประมาณ ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความซื่อสัตย์สุจริตในการใช้งบประมาณ มีการขยายผลการติดตามผลการใช้งบประมาณแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ โดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและผลที่จะเกิดขึ้นในระยะยาวในอนาคต โรงเรียนบ้านห้วยยางได้รับงบประมาณโดยตรงจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด

งานนโยบาย

สถานศึกษาได้มีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปีดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปีที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนใน

สถานศึกษาสถานศึกษาได้มีการติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปีที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษานำผลการติดตามมาพัฒนานโยบาย แผนงาน โครงการกิจกรรมขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“...โรงเรียนได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและติดตามนโยบายอีกทั้งโรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา...”

(จินตนา พลอาสา, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...เห็นด้วยที่โรงเรียนได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมาขับเคลื่อนบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนจะได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการและปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนได้มีโครงการ แผนงาน และแผนปฏิบัติงานประจำปีอีกทั้งออกแบบและวางแผน การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสถานศึกษา...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...เห็นด้วยที่ผู้บริหารได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำมาขับเคลื่อนโดยผ่านโครงการ แผนงานและแผนปฏิบัติงานประจำปีอย่างต่อเนื่อง...”

(อักษร ยางอิสาร, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนได้มีนโยบายการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมาขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติกิจกรรม เป็นการบ่มเพาะอุปนิสัยความพอเพียงโดยการลงมือปฏิบัติจริง...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...เห็นด้วยกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา
ขับเคลื่อนทั้งนโยบายและการวางแผน จัดทำแผนการประจำปี ทำให้มีทิศทางการ
ขับเคลื่อนสู่ เป้าหมาย ...”

(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อ
นำมาเพื่อขับเคลื่อนในสถานศึกษา เพราะเป็นการขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ และเป็นต้นแบบในการศึกษาดูงาน
ของโรงเรียนอื่น ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องมีการปฏิบัติให้ชัดเจนทั้งในด้านการกำหนดนโยบาย
และการทำแผนงานต่าง ๆ...”

(ทัศนันท์ ศรีนา, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนได้มีนโยบายการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงเพื่อจัดฐานการเรียนรู้ทั้ง 10 ฐานให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เกิดทักษะชีวิตและ
ได้รับประสบการณ์โดยตรง...”

(ปาริชาติ สิงหาด, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

จากการสัมภาษณ์ข้างต้นและการศึกษาเอกสาร แผนพัฒนาคุณภาพจัด
การศึกษาของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดทิศทางการวางแผนการพัฒนาโดย
การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและมี
การติดตามนโยบายผ่านโครงการ แผนงานและแผนปฏิบัติการประจำปี อีกทั้งออกแบบ
และวางแผนและมีการติดตามนโยบายอีกทั้งโรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา และบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนได้มีส่วน
ร่วมในการดำเนินงานตามโครงการและปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมและนำมาใช้ในสถานศึกษา
อย่างต่อเนื่องไปสู่การปฏิบัติกิจกรรมเป็นการบ่มเพาะอุปนิสัยความพอเพียง โดยการลงมือ
ปฏิบัติจริงทำให้มีทิศทางการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายเพราะเป็นการขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ
โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้และเป็นต้นแบบในการศึกษาดูงานของโรงเรียนอื่น ดังนั้น
โรงเรียนจึงต้องมีการปฏิบัติอย่างชัดเจนทั้งในด้านการกำหนดนโยบายและการทำแผนงาน
โรงเรียนได้การจัดทำฐานการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนเกิดทักษะชีวิตและ
ได้รับประสบการณ์โดยตรง

ตาราง 2 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริหาร
สถานศึกษา งานนโยบาย โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
ด้านการบริหาร สถานศึกษา 1. งานนโยบาย	โรงเรียนได้มีการน้อมนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงเพื่อนำมา ขับเคลื่อน ในสถานศึกษา โดยผ่านบุคลากร ชุมชน ลงมือปฏิบัติ มีโครงการ แผนงานและแผนปฏิบัติ งานประจำปี อีกทั้ง ออกแบบและวางแผนมีการ ติดตามนโยบาย อีกทั้ง โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงด้าน การศึกษา ผ่านการจัดฐาน การเรียนรู้	งานนโยบาย - นำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อ นำมาขับเคลื่อนและติดตาม นโยบาย - จัดทำโครงการ แผนงาน และแผนปฏิบัติงาน ประจำปี

งานวิชาการ

สถานศึกษามีแผนงาน โครงการ กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการ
บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการตาม
แผนงาน โครงการ กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ติดตามผลการดำเนินการตามแผนงาน
โครงการ กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำผลการติดตามไปพัฒนาแผนงาน โครงการ กิจกรรม
ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล
ดังตัวอย่างดังนี้

“...ทางโรงเรียนได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ โดยมีแผนบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น...”

(จินตนา พลอาษา, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ในด้านวิชาการได้มีการส่งเสริมการบูรณาการ ซึ่งเป็นส่วนส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ นำไปใช้ในโอกาสต่อไปในชีวิตประจำวัน...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ในด้านวิชาการทางโรงเรียนได้มีการส่งเสริมและบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลาง เราสามารถบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ได้...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ผู้บริหารได้มีการส่งเสริมบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ โดยมีการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนและได้นำผลการติดตามไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น...”

(อักษร ยางอิสาร, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนได้มีการส่งเสริมการบูรณาการโดยที่ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้สื่อในโรงเรียน ได้แก่ ฐานการเรียนรู้ ในโรงเรียน ครูประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมนำผลการประเมินไปแก้ปัญหาและพัฒนาต่อไป...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...งานวิชาการต้องนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการให้มีการพัฒนาขึ้น...”

(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ทางด้านวิชาการได้มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้ทุกสาระ...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ โดยมีการจัดทำแผน โครงการ กิจกรรม เพราะนักเรียนมีความรู้ในเรื่องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้...”

(ทัศนันท ศรีนา, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ โดยมีการจัดทำแผน โครงการและกิจกรรมการดำเนินงานใด ๆ ต้องมีการวางแผน ติดตาม ประเมินผล เพื่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุง...”

(ปาริชาติ สิงหาค, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

จากการสัมภาษณ์ข้างต้นและการศึกษาเอกสาร โรงเรียนได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ โดยมีการจัดทำแผนการเรียนรู้ โครงการและกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีการนำผลการติดตามไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นในด้านวิชาการได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ โดยมีแผนบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ซึ่งเป็นส่วนส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถนำไปใช้ในโอกาสต่อไปในชีวิตประจำวัน โรงเรียนได้มีการส่งเสริมและบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางรวม ทั้งผู้บริหารได้มีการส่งเสริมบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ โดยมีการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนและได้นำผลการดำเนินงานไปติดตามเพื่อพัฒนาโรงเรียน ได้มีการส่งเสริมการบูรณาการโดยที่ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้สื่อในโรงเรียน ได้แก่วิธีการเรียนรู้อิงโรงเรียนและครูประเมิน โดยการสังเกตพฤติกรรมการทำงานและนำผลการประเมินไปแก้ปัญหาและพัฒนาต่อไปมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้ทุกสาระ เพื่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ตาราง 3 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการบริหาร
สถานศึกษา งานวิชาการ โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
ด้านการบริหารศึกษา 1. งานวิชาการ	โรงเรียนได้มีการส่งเสริม และการบูรณาการออกแบบ หน่วยการเรียนรู้โดย สอดคล้องหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงการ เรียนรู้ โดยมีการจัดทำ จัดกิจกรรมการเรียน การสอนและได้นำผลการ ติดตามไปพัฒนาได้มีการ ติดตาม แผนงาน โครงการ และกิจกรรม	งานวิชาการ - จัดทำหลักสูตร สถานศึกษาที่สอดคล้อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง - ส่งเสริมการบูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง - นำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมา บูรณาการ

งานงบประมาณ

สถานศึกษามีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของ
สถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดำเนินการตามแผน
งบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการติดตามผล
การดำเนินงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง อีกทั้งนำผลการ ติดตามมาพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการงบประ
มาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำมาบริหารจัดการอาคารสถานที่และแหล่ง
เรียนรู้ในสถานศึกษายัง ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัด กิจกร
รมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน ผู้วิจัยได้สังเกตศึกษา
เอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“...โรงเรียนได้มีการวางแผนการจัดการด้านงบประมาณตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงทำให้โรงเรียนมีผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสามารถ
นำมาปรับปรุงได้ในครั้งต่อไป...”

(จินตนา พลอาษา, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนมีการวางแผนการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งครูยังได้รับรู้รับทราบขอบวนการการปฏิบัติงานต้องใช้งบประมาณมากน้อยเพียงใดและจะพัฒนาต่อเนื่องต้องใช้งบประมาณมากน้อยเท่าไร...”

(วิชณู เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...งบประมาณเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งต่อการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสถานศึกษา การบริหารจัดการงบประมาณต้องมีการวางแผนและออกแบบการใช้จ่ายอย่างรอบคอบพอประมาณ และเกิดประโยชน์สูงสุด...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ด้านงบประมาณได้มีการวางแผนการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความเหมาะสม คือ มีการใช้งบประมาณในการบริหารจัดการอย่าง คุ่มค่า ยึดหลักความพอเพียงมีความยั่งยืนและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง...”

(อักษร ยางธิสาร, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนได้มีการวางแผนงบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรมดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะงบประมาณในการพัฒนาอาคารสถานที่และแหล่งการเรียนรู้...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนได้มีการวางแผนการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องใช้อย่างคุ้มค่าและถูกต้อง...”

(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...เพราะการวางแผนบริหารจัดการงบประมาณและนำผลมาติดตามพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องทำให้งานออกมามีคุณภาพที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนต้องมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบออกแบบการใช้จ่ายให้เหมาะสม ใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด...”

(ทัศนันท์ ศรีนา, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ทางด้านงบประมาณได้มีการวางแผนการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด...”

(ปาริชาติ สิงหาค, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

จากการสัมภาษณ์ข้างต้นและการศึกษาเอกสารด้านงบประมาณ สถานศึกษาได้มีการวางแผนการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนได้มีการวางแผนการจัดการด้านงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงทำให้โรงเรียนมีผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำมาปรับปรุงได้ในครั้งต่อไปอีกทั้ง ครูยังได้รับรู้รับทราบขบวนการการปฏิบัติงานต้องใช้งบประมาณมากน้อยเพียงใด การใช้งบประมาณจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งต่อการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสถานศึกษาและการออกแบบ การใช้จ่ายอย่างรอบคอบ การใช้งบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรมและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะงบประมาณในการพัฒนาอาคารสถานที่ แหล่งการเรียนรู้และนำผลมาติดตามพัฒนา มาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องทำให้งานออกมามีคุณภาพที่ดีขึ้น การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

ตาราง 4 สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการบริหารสถานศึกษา งานงบประมาณ โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
ด้านการบริหาร ศึกษา 1. งานงบประมาณ	โรงเรียนได้มีการวางแผนการจัดการด้านงบประมาณ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงทำให้โรงเรียนมีผลการพัฒนา อย่างต่อเนื่องและออกแบบการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ พอประมาณ และเกิดประโยชน์สูงสุด คือใช้งบประมาณในการบริหารจัดการอย่างคุ้มค่าของทรัพยากรพอเพียงมีความยั่งยืน	งานงบประมาณ - วางแผนการจัดการด้านงบประมาณ

งานบริหารทั่วไป

สถานศึกษาบริหารจัดการอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนผู้วิจัย ได้สังเกตศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวอย่างดังนี้

“...โรงเรียนมีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่องและยังให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(จินตนา พลอาสา, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนได้มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนเพราะชุมชนคือส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาและได้พัฒนาร่วมกันไปพร้อม ๆ กัน...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...โรงเรียนได้มีการเสริมสร้างให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มั่นคง และยั่งยืน โดยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...เนื่องจากผู้บริหารมีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนอยู่เสมอกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งมีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี...”

(อักษร ยางอิสาร, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะสำเร็จต้องได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน เช่น นำชุมชนมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ขอความร่วมมือ การช่วยเหลือสถานศึกษา ด้านกำลังกาย กำลังทรัพย์ เป็นต้น...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในการบริหารงานทั่วไปโรงเรียนมีการประสานงานกับชุมชนต้องมีความร่วมมือทั้งบ้าน วัด โรงเรียน เพื่อเสริมสร้างอยู่อย่างพอเพียง...”

(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในการบริหารทั่วไปสถานศึกษาได้มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชน เพราะชุมชนจะได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนเพราะชุมชนก็เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการศึกษา...”

(ทัศนันท์ ศรีนา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

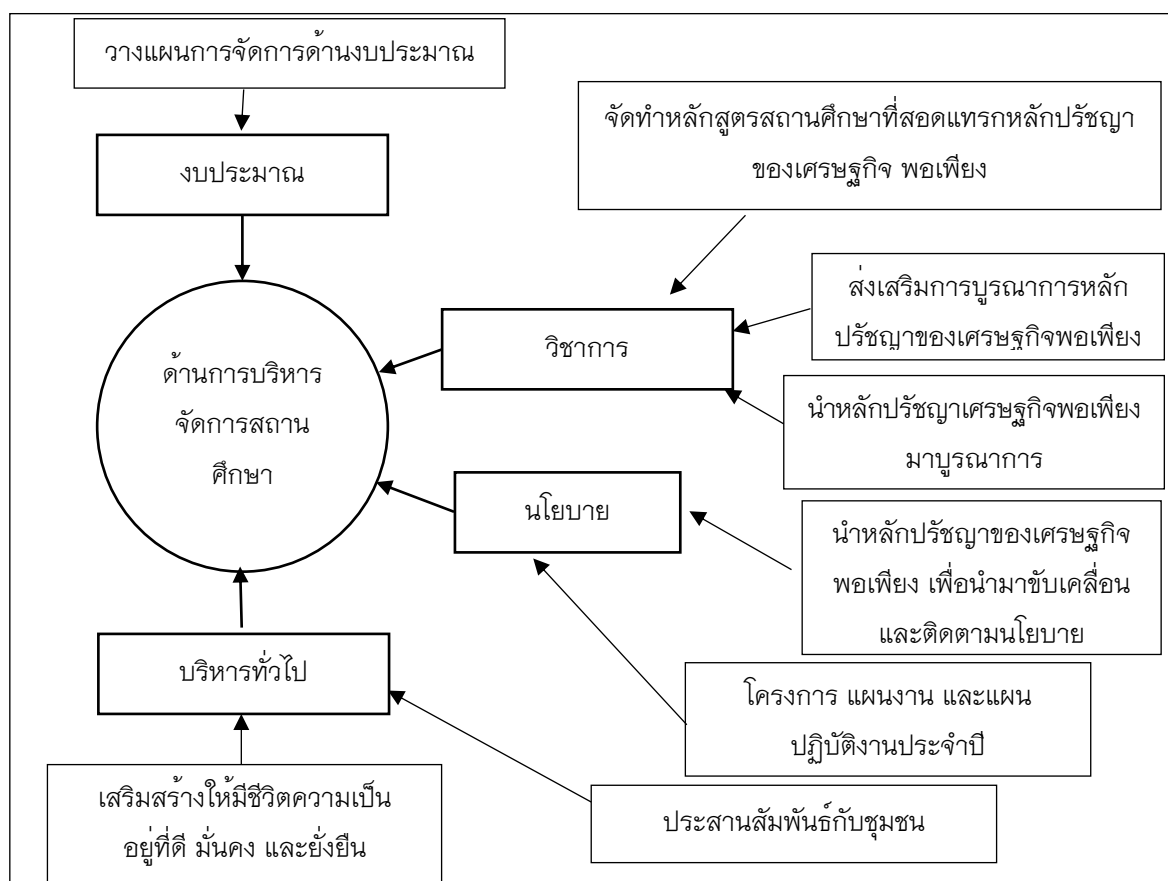
“...โรงเรียนได้มีการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พึ่งพาอาศัยกันและสร้างความสามัคคี...”

(ปาริชาติ สิงหาค, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

จากการสัมภาษณ์ข้างต้นและการศึกษาเอกสารและการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่าทางสถานศึกษาได้มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างความพอเพียงของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา โดยการพัฒนาร่วมกันไปพร้อม ๆ กันได้มีการเสริมสร้างให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มั่นคงและยั่งยืนโดยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สถานศึกษาและผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งเริ่มจากความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี เพราะความสำเร็จต้องได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน เช่น นำชุมชนร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้โดยขอความร่วมมือความช่วยเหลือสถานศึกษา ด้านกำลังกาย กำลังทรัพย์ ความร่วมมือนี้รวมทุกภาคส่วนทั้งบ้าน วัด โรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความเป็นอยู่อย่างพอเพียง โรงเรียนได้สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้พึ่งพาอาศัยกันและเป็นการสร้างความสามัคคีซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ

ตาราง 5 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการบริหาร
สถานศึกษา งานบริหารทั่วไป โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
ด้านการบริหาร ศึกษา 1. งานบริหารทั่วไป	โรงเรียนกับชุมชนมีการทำงานร่วมกัน อย่างเข้มแข็ง ทำให้นักเรียนมี ประสิทธิภาพและมีสภาพชีวิตความเป็น อยู่ที่ดี มั่นคงและยั่งยืน เพราะมีการ ทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องมีการพัฒนา ทั้งโรงเรียน บ้าน วัด ชุมชนเอง มีความรู้ ความเข้าใจและนำไปปฏิบัติ เช่นเดียวกัน	งานบริหารทั่วไป - ประสานสัมพันธ์ กับชุมชน - เสริมสร้างให้มี ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มั่นคง และยั่งยืน

ภาพประกอบ 17 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านห้วยยาง ด้านการบริหารจัดการ
สถานศึกษา

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

ทางโรงเรียนได้จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ การเรียนการสอนโรงเรียน บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนและมีโครงการ กิจกรรมครอบคลุมทุกกลุ่มงานและทุกระดับชั้นและมีความยืดหยุ่นในทางปฏิบัติ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและยังสอดคล้องกับปรัชญาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เชื่อมโยงสอดคล้องกับบริบท ทั้ง 4 มิติ คือ ด้านวัตถุ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรมและด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 10 ฐาน ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียนที่ส่งผลต่อนักเรียนมีการประเมินนักเรียนตามสภาพจริง ได้แก่ การสังเกต พฤติกรรม การถอดบทเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อีกทั้งยังมีการดำเนินการตามแผนงาน กิจกรรมที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน มีผู้รับผิดชอบ ติดตามผลการปฏิบัติตามแผน มีเครื่องมือและวิธีการติดตามผลการปฏิบัติงานและรายงานผลการติดตามแก่ผู้เกี่ยวข้องทราบและได้นำผลการติดตามไปพัฒนาแผนงาน กิจกรรม เมื่อเกิดปัญหาร่วมกันพิจารณาหาแนวทางการแก้ไขและพัฒนา รายงานหรือแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบถึงผลการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนางานตามที่ได้ดำเนินการแล้ว

หน่วยการเรียนรู้

สถานศึกษามีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...โรงเรียนมีหลักสูตรบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำมาทำการจัดการเรียนกับนักเรียนและมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนให้สูงขึ้น...”

(จินตนา พลอาษา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีจัดทำหลักสูตร และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อการศึกษา เป็นการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรต่อไป...”

(วิชญ์ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีจัดทำหลักสูตรที่มีขั้นตอน กระบวนการครบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อไปใช้ในการศึกษาเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีการนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อการศึกษา วิจัยเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างเข้าใจ...”

(อัชพร ยางธิสาร, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ อีกทั้งผู้บริหารได้มีการกำกับติดตามนิเทศและครูประเมินงานนักเรียน...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีจัดทำหลักสูตรและนำหลักพอเพียงมาบูรณาการในหน่วยการเรียนรู้...”

(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดทำหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการบ่มเพาะอุปนิสัยพอเพียงให้ผู้เรียน...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ปัจจุบันได้มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ การจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้น การดำเนินการต่าง ๆ ของโรงเรียนจะมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ก็ถือว่าเหมาะสม และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ...”

(ทัศนันท์ ศรีนา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้บูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมบริบทของโรงเรียนและชุมชน...”

(ปาริชาติ สิงหาค, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

กล่าวโดยสรุป สถานศึกษาได้มีการจัดทำหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับบริบทของนักเรียนและยังสอดคล้องไว้ในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การเรียนการสอนให้สูงขึ้น อีกทั้งยังมีการต่อยอดนำไปใช้เพื่อการศึกษาเพื่อการวิจัยและการจัดการเรียนอย่างเข้าใจ

ตาราง 6 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ด้านการจัดการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
ด้านการจัดการเรียนการสอน 2.1 หน่วยการเรียนรู้	สถานศึกษาได้มีการจัดทำหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับบริบทของนักเรียนและยังสอดคล้องไว้ในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียน การสอนให้สูงขึ้น อีกทั้งยังมีการต่อยอด นำไปใช้เพื่อการศึกษาเพื่อการวิจัยและการจัดการเรียนอย่างเข้าใจ	หน่วยการเรียนรู้ - มีการกำกับ ติดตามนิเทศ และครู ประเมินงานนักเรียน - เสริมสร้างให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มั่นคง และยั่งยืน

การจัดการเรียนรู้

สถานศึกษามีแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ สร้างคุณภาพของแผนจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...โรงเรียนได้มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น...”

(จินตนา พลอาษา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะได้นำแหล่งทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนของแต่ละวิชา...”

(วิชญ์ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้มีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการวางแผนงานอย่างรอบคอบเพื่อให้งานสำเร็จอย่างมีคุณภาพ...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีการปฏิบัติจริง โดยจัดให้สร้างฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ จำนวน 13 ฐานการเรียนรู้ อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม...”

(อัชกร ยางอิสาร, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ครูสามารถที่จะออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดทำแผนต้องมีหลักพอเพียง...”

(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ทัศนันทน์ ศรีนา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและมีฐานการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียน...”

(ปาริชาติ สิงหาด, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางโรงเรียนได้มีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ทำให้การจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น สถานศึกษาได้นำแหล่งทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนของแต่ละวิชาเป็นการวางแผนงานอย่างรอบคอบเพื่อให้งานสำเร็จโดยจัดให้สร้างฐานการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน มีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนโรงเรียน โดยทางสถานศึกษาได้สร้างฐานการเรียนรู้ นอกห้องเรียนให้นักเรียนได้สัมผัสประสบการณ์จริงและได้ทดลองทำที่สถานศึกษา

ตาราง 7 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
ด้านการจัดการเรียนการสอน 2.2 การจัดการเรียนรู้	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการบูรณาการเรียนการสอนโดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และได้นำความรู้สู่ชุมชนและบูรณาการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และคุณค่าอย่างสูงสุด โดยการสร้างฐานการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน	การจัดการเรียนรู้ - ทำแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สื่อแหล่งการเรียนรู้

สถานศึกษาจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่เหลือใช้เพื่อนำมาผลิตและได้นำไปใช้จนเกิดประโยชน์และได้นำเผยแพร่สื่อการเรียนรู้เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะอย่างพอเพียงของผู้เรียน ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...โรงเรียนได้มีการจัดทำฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(จินตนา พลอาษา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการจัดทำสื่อและแหล่งการเรียนรู้ เป็นการสื่อสารอีกแบบหนึ่งและเผยแพร่ให้แก่แหล่งเรียนรู้อื่นรับทราบวิธีการขบวนการของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีการจัดหาพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เรียนได้ประสบการณ์จริง ได้ฝึกปฏิบัติจริงสามารถทำความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้จัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ฐานห้องสมุดดิน ฐานร้อยรักถักทอและฐานการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่เป็นต้น โดยผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง เปิดให้คณาบุคคล สนใจศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง...”

(อักษร ยางธิสาร, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...สถานศึกษาจัดทำแหล่งเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...สื่อและแหล่งเรียนรู้ก็อยู่รอบ ๆ ตัวเรา เพียงแค่นำมาใช้...”

(อุคมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ได้มีการจัดทำสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนและผู้สนใจ มาศึกษาดูงาน...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ อีกทั้งยังมีการจัดหา และมีการพัฒนา เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง...”

(ทัศนันท์ ศรีนา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การเรียนรู้ทางโรงเรียนเป็นการเรียนรู้จากสื่อของจริงและแหล่ง เรียนรู้นอกห้องเรียนที่มีทั้งหมด 10 สถานการเรียนรู้ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง...”

(ปาริชาติ สิงหาด, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า ด้านการจัดทำสื่อและแหล่งการเรียนรู้ มีการจัดหา พัฒนา เผยแพร่แหล่งเรียนรู้ในสถาน ศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาได้มีการ จัดทำฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผู้เรียนได้รับประสบการณ์ โดยตรงได้ฝึกปฏิบัติจริง สามารถทำความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ฐานห้อง สมุดดิน ฐานร้อยรักถักทอ และฐานการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ เป็นต้น สถานศึกษาได้เปิดให้ คณะบุคคลที่มีความสนใจศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่องทางสถานศึกษาเป็นการเรียนรู้จากสื่อ ของจริงและแหล่งเรียนรู้ภายใน ภายในนอกห้องเรียนและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 8 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
ด้านการจัด การเรียนการสอน 2.3 สื่อและแหล่ง การเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้ในโรงเรียน ได้มีการ จัดหา จัดทำจากวัสดุที่มีอยู่ในชุมชน โดยสร้าง สรรค์จากทรัพยากรที่มีอยู่ ผ่านประสบการณ์จริงและนำมา ประยุกต์ใช้ให้นักเรียนได้เกิดแนวคิด โดยผ่านฐานการเรียนรู้ ภายในโรงเรียน 13 ฐาน	สื่อและแหล่งการ เรียนรู้ - จัดทำสื่อและแหล่ง การเรียนรู้ - ทำฐานการเรียนรู้

การวัดและการประเมิน

สถานศึกษาได้มีจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งได้มีการรายงานผลการประเมินและนำมาปรับปรุง พัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาได้มีการจัดแสดงผลงาน เผยแพร่และเข้าร่วมการประกวด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...โรงเรียนได้มีวิธีการวัดผล และการประเมินผลอย่างหลากหลาย เป็นการทำให้ นักเรียนมีความตื่นตัวในการทำงาน ทำหน้าที่ลงมือทำมีประสิทธิภาพ...”

(จินตนา พลอาษา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการใช้วิธีการวัดผล และการประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะคนที่เข้ามาเรียนรู้แตกต่างกันทั้งอายุและอาชีพ จึงต้องใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลที่หลากหลาย...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทางโรงเรียนได้มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อที่จะได้รู้ปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อไป...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลตามสภาพจริงที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(อักษร ยางธิสาร, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในการดำเนินกิจกรรมจะรู้ผลสำเร็จ โดยการประเมินที่หลากหลาย สอบถาม วัดความรู้ วัดความรู้ สัมภาษณ์ เป็นต้น...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลต้องวัดตามสภาพจริง 2:3:4...”

(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การใช้วิธีวัดผลทำได้หลากหลายทำให้ได้ผลการประเมินที่แน่ชัด ถูกต้องชัดเจน...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการวัดผลและการประเมินผลที่หลากหลายอีกทั้งยังบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในการเรียนการสอน...”

(ทัศนันท์ ศรีนา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการประเมินผลวัดผลที่ได้นำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงเป็นลำดับต่อไป...”

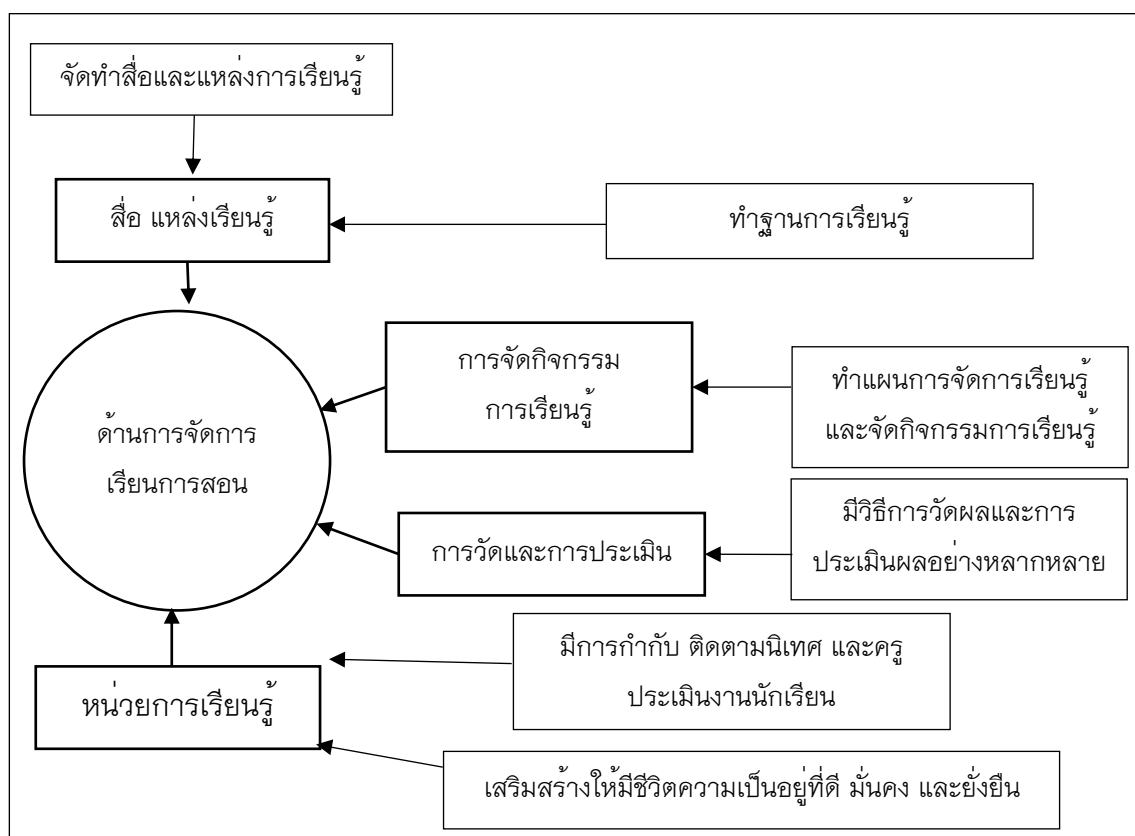
(ปาริชาติ สิงหาด, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่าการใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้เป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนได้มีวิธีการวัดผลและการประเมินผลอย่างหลากหลายเป็นการทำให้นักเรียนมีความตื่นตัวในการทำงาน ทำให้งานที่ลงมือทำมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพราะคนที่เข้ามาเรียนรู้แตกต่างกันทั้งอายุ จึงต้องใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลที่หลากหลายกับกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อที่จะได้รู้ปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อไปในการดำเนินกิจกรรมจะรู้ผลสำเร็จ โดยการสัมภาษณ์ทำให้ได้ผลการประเมินที่แน่ชัด ถูกต้องชัดเจน วัดผลที่ได้นำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงเป็นลำดับต่อไป

ตาราง 9 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
ด้านการจัดการเรียนการสอน 2.4 การวัดและการประเมินผล	โรงเรียนได้มีการวัดการประเมินผลการเรียนรู้ อย่างหลากหลายทั้งเชิงประจักษ์ และผลลัพธ์ที่ได้ เพื่อที่นักเรียนจะได้ เรียนรู้ปัญหาและการแก้ปัญหาขึ้นในการจัดทำโครงการและการจัดการเรียนการสอนเพื่อที่จะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขได้ในสถานการณ์จริง	การวัดและการประเมินผล - มีการวัดผลและการประเมินผลอย่างหลากหลาย

ภาพประกอบ 18 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านห้วยยาง ด้านการจัดการเรียนการสอน

3. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนบ้านห้วยยาง เป็นโรงเรียนที่เป็นฐานของการพัฒนาทั้งนี้เพราะโรงเรียนเป็นสถานที่รวมเด็กในวัยเรียนของชุมชนทำให้เข้าถึงเด็กได้ง่ายและครอบคลุมได้ทั้งหมด ง่ายต่อการดำเนินงานเป็นสถานที่ที่ผู้มีความรู้ คือ ครูซึ่งเป็นแกนสำคัญในการถ่ายทอดให้เด็กได้พัฒนาความรู้ ทักษะต่าง ๆ และเป็นสถานที่ที่คนในชุมชนเข้าถึงได้ง่าย จึงเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน โรงเรียนได้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้จัดให้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เชื่อมโยงสอดคล้องกับบริบท 4 มิติ ด้านวัตถุ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรมและด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยดำเนินการสร้างฐานการเรียนรู้ที่เรียกว่าแหล่งเรียนรู้ด้านวัตถุ ฐานการปลูกผักตามฤดูกาลเป็นการเรียนรู้ในเรื่องการเตรียมดิน การปลูกพืช การดูแล รักษาพืชผัก ฐานการเลี้ยงปลาในบ่อดินเป็นเรื่องการเรียนรู้ในเรื่องการขยายพันธุ์ปลา ฐานการ

เลี้ยงกบ เป็นเรื่องการเรียนรู้ในเรื่องการขยายพันธุ์กบ ขั้นตอนการเลี้ยง การให้อาหาร การดูแลฐานการเพาะเห็ดนางฟ้า เป็นการเรียนรู้ในเรื่องการเพาะเห็ดนางฟ้า ขั้นตอนการดูแลต่าง ๆ ทั้งหมดนี้ โดยรวมเรียกว่าฐานการเรียนรู้ด้านวัตถุและแหล่งเรียนรู้ทางด้านสังคม ได้แก่ ฐานการเพาะพันธุ์กบ ปลา กุ้ง ปลาหมอ ฐานการเรียนรู้การทำชา ผักหวาน ฐานการเรียนรู้การทำพรมเช็ดเท้าและแหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรม ได้แก่ ฐานการเรียนรู้ธนาคารขยะรีไซเคิล ฐานการเรียนรู้การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ผู้วิจัยได้สังเกตและศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

การแนะแนว

มีแผนงานแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเอง ได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ผู้ปฏิบัติอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข...”

(จินตนา พลอาษา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเป็นการชี้แนะให้คนที่ยังไม่ทราบรับทราบแนวทางของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อจะได้เป็นตัวเลือกในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้รู้และเข้าใจปัญหาเด็กนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปแก้ไขและช่วยเหลือต่อไป...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารมีการดูแลเอาใจใส่แนะแนวและจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนปีการศึกษาละ 2 ครั้งมีการช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนโดยการจัดให้มีโครงการอาหารกลางวันและให้ทุนการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ...”
(อักษร ยางอิสาร, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...กิจกรรมแนะแนวจะช่วยให้ให้นักเรียนได้รู้จักตัวตนของตนเอง ความถนัดและความสนใจ เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียน...”
(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดทำแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นสิ่งที่ดีและรู้สึกเห็นด้วยเป็นอย่างมาก...”
(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนและสามารถแก้ปัญหาให้ผู้เรียนได้...”
(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งจะมีการวางแผนการแนะแนวก่อนเสมอ เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียน...”
(ทัศนันท์ ศรีนา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีทักษะชีวิตเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตนำความรู้ไปใช้ในครอบครัว...”
(ปาริชาติ สิงหาด, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดทำแผนงานแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ผู้ปฏิบัติอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเป็นการชี้แนะให้คนที่ยังไม่ทราบได้ รับทราบแนวทางของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อจะได้เป็นตัวเลือกในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ได้ทราบและเข้าใจปัญหาเด็กนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อ

นำไปแก้ไขและช่วยเหลือต่อไปผู้บริหารมีการดูแลเอาใจใส่แนะแนวและจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนปีการศึกษาละ 2 ครั้ง มีการช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนโดยการจัดให้มีโครงการอาหารกลางวันและให้ทุนการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ กิจกรรมแนะแนวจะช่วยให้ นักเรียนได้รู้จักตัวตนของตนเอง ความถนัดและความสนใจ เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียนเพื่อเป็นการสนับสนุน การดำเนินชีวิตของผู้เรียน นักเรียนมีทักษะชีวิตเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตนำความรู้ไปใช้ในครอบครัว

ตาราง 10 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3.1 กิจกรรมแนะแนว	โรงเรียนได้มีการจัดการแนะแนวเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อที่จะได้เป็นทางเลือกให้ นักเรียนได้นำไปปรับใช้ในชีวิตและนำไปประกอบอาชีพ ตามความถนัด ความสนใจของนักเรียน อีกทั้งทางโรงเรียนยังมีการจัดทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ขาดแคลนอย่างสม่ำเสมอ	กิจกรรมแนะแนว - มีการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน - ปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง

กิจกรรมนักเรียน

สถานศึกษามีแผนงาน โครงการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนเพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง โดยจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม ชมรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมหลักคำสอนทางศาสนาในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการนำผลการติดตามมาปรับปรุงพัฒนากิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...เป็นการฝึกปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(จินตนา พลอาษา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัดทำโครงการและแผนงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนทุกคนจะได้มีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมตามโครงการ พัฒนาไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบโครงการเป็นการวางแผน การทำงานเป็นขั้นตอนกระบวนการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยอย่างมีคุณภาพ...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้จัดให้มื่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเป็นนักเรียนแกนนำประจำฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้นักเรียนแกนนำให้ความรู้ประจำฐานต่าง ๆ กับน้อง ๆ ทุกวันพฤหัสบดีในช่วงเวลา 15.00 – 16.00 เป็นประจำ...”

(อักษร ยางธิสาร, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...สถานศึกษามีการจัดโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนานักเรียนได้เต็มตามศักยภาพ ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ซึ่งจะบ่มเพาะคุณธรรมด้านวินัย ความรับผิดชอบ ความเป็นระเบียบ การทำงานร่วมกับผู้อื่นและหลักประชาธิปไตย...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีกิจกรรมนักเรียนมีการจัดทำโครงการแผนงานที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งรู้สึกเห็นด้วยกับกิจกรรมโครงการนี้มาก...”

(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัดทำโครงการ แผนงานที่ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โดยส่วนตัวเห็นด้วยกับโรงเรียนที่มีโครงการ และกิจกรรมนักเรียน และแผนงานที่ส่งเสริมพัฒนา นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ทัศนันทน์ ศรีนา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...กิจกรรมนักเรียนมีการจัดทำโครงการ แผนงานที่ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งนักเรียนได้เรียนรู้การทำงาน เป็นทีม...”

(ปาริชาติ สิงหาด, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า กิจกรรมนักเรียน สถานศึกษามีการจัดโครงการ แผนงานที่ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนทุกคนจะได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ตามโครงการและพัฒนาไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ อย่างถูกต้องเป็น การฝึกปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาได้จัดให้มีนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาเป็นนักเรียนแกนนำประจำฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้นักเรียนแกนนำให้ ความรู้ประจำฐานกับรุ่นน้อง ทุกวันพฤหัสบดีในช่วงเวลา 15.00 – 16.00 เป็นประจำ มีการ จัดโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนานักเรียนได้เต็มตามศักยภาพ ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ซึ่งจะบ่มเพาะคุณธรรมด้านวินัย ความรับผิดชอบ ความเป็นระเบียบ การทำงาน ร่วมกับผู้อื่นและหลักประชาธิปไตย อีกทั้งนักเรียนได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม

ตาราง 11 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
ด้านกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน 3.2 กิจกรรม นักเรียน	ในส่วนของกิจกรรมนักเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำ โครงการตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงทั้งการดูแล การเจริญเติบโตผลผลิตที่ได้รับ เป็นการบ่มเพาะอุปนิสัยความ รับผิดชอบและยังเป็นการสร้าง งาน สร้างอาชีพในอนาคตให้แก่ นักเรียน	กิจกรรมนักเรียน - จัดกิจกรรมการเรียนรู้การ สอนในรูปแบบ โครงการ - จัดทำโครงการและแผนงาน เพื่อส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง - มีการปฏิบัติตนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์

สถานศึกษาได้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสา และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เรียนจึงมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและร่วมพัฒนาสถานศึกษา ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม นำผลการติดตามมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“...โรงเรียนได้มีการส่งเสริมคณะครู บุคลากรและนักเรียนให้มีจิตอาสา มีส่วนร่วมต่อชุมชนเสมอ...”

(จินตนา พลอาษา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เพื่อเป็นการฝึกให้นักเรียนมีจิตอาสา และจะได้เป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคมในวันข้างหน้าต่อไป...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักคิดในการดำรงชีวิต ที่สมดุล มั่นคง ปลอดภัยและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ปลูกจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ให้มากที่สุด...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมจิตอาสา เก็บขยะตามถนน ในชุมชนในวันสำคัญและมีวงดนตรีพื้นเมืองของโรงเรียนที่มีความสามารถ...”

(อัษฎร ยางอิสาร, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...สถานศึกษาควรมีแผนงานโครงการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมอยู่เสมอ ได้แก่ กิจกรรมปลูกจิตอาสา บำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน เป็นต้น...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...รู้สึกเห็นด้วยในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนให้มีจิตอาสา และมีส่วนร่วมในชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีจิตอาสาเพิ่มขึ้น และมีส่วนร่วมต่อชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเกิดจิตอาสาอีกทั้งยังมีส่วนร่วมต่อชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ทัศนันท์ ศรีนา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

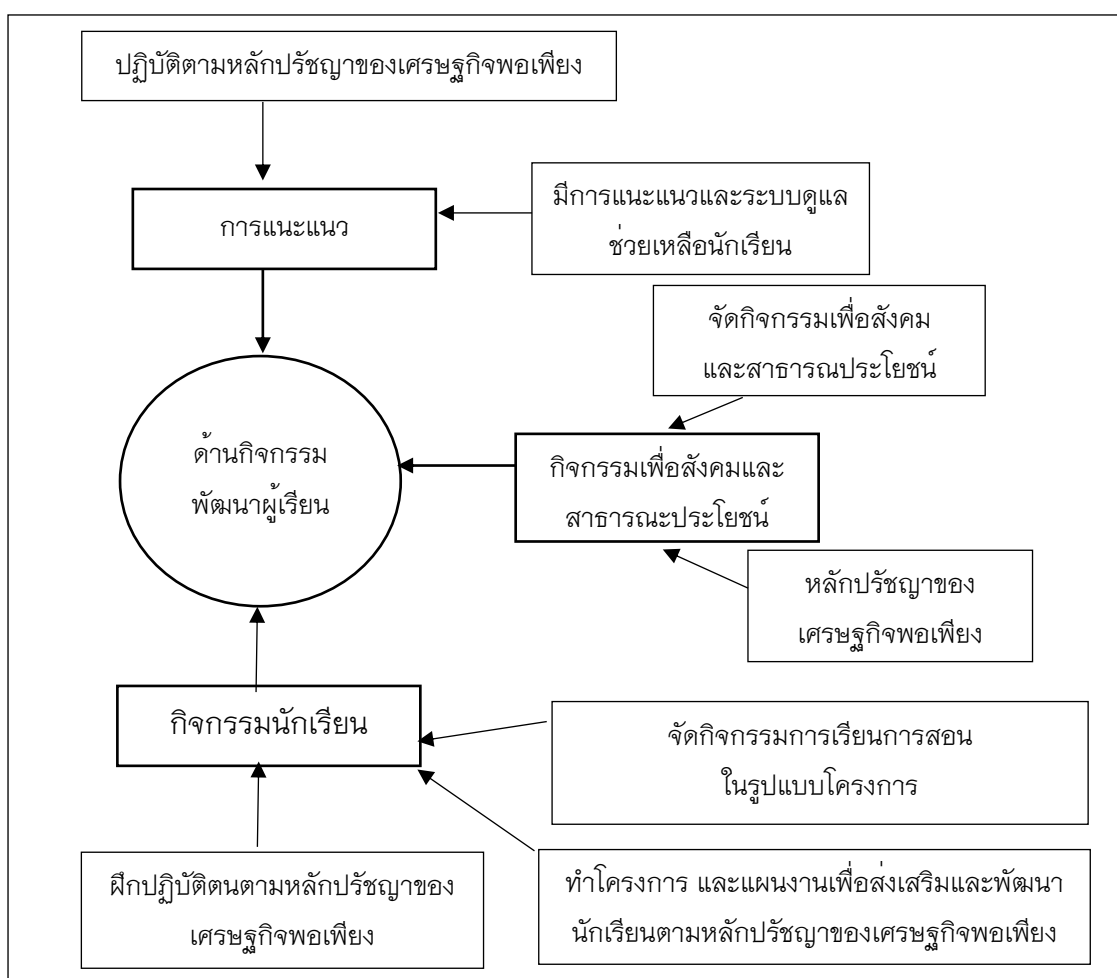
“...นักเรียนได้รับการปลูกฝังนิสัยให้รู้จักการทำงานเพื่อสังคม ประโยชน์ สอนรวม เสียสละ มีจิตอาสา พัฒนาชุมชนสำนึกรักบ้านเกิดของตนเอง...”

(ปาริชาติ สิงหาค, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ได้มีการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมต่อชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและได้เป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคมในวันข้างหน้าและเป็นหลักคิดในการดำรงชีวิตที่สมดุล มั่นคง ปลอดภัย และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ปลูกจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนให้มากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมจิตอาสา เก็บขยะตามถนนในชุมชนในวันสำคัญมีวงดนตรีพื้นเมืองของโรงเรียนที่มีความสามารถ สถานศึกษาควรมีแผนงาน โครงการ จัดกิจกรรมเพื่อสังคมอยู่เสมอ ได้แก่ กิจกรรมปลูกจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชนโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและมีส่วนร่วมต่อชุมชน นักเรียนได้รับการปลูกฝังนิสัยให้รู้จักการทำงานเพื่อสังคม ประโยชน์เพื่อส่วนรวม มีความเสียสละมีจิตอาสา พัฒนาชุมชน สำนึกรักบ้านเกิด

ตาราง 12 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียน กิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์ โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
3.3 กิจกรรมเพื่อ สาธารณะประโยชน์	โรงเรียนมีแผนงานกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เพื่อ ปลูกฝังนิสัยให้นักเรียนมีจิตอาสาจิต สาธารณะเพื่อการดำเนินชีวิตได้อย่าง สมดุลและมีส่วนร่วมกับชุมชนเสียสละ รู้จักการทำงานเพื่อส่วนรวมพัฒนา ชุมชน	กิจกรรมเพื่อสาธารณะ ประโยชน์ - จัดกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณะ ประโยชน์ - ยึดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง

ภาพประกอบ 19 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านห้วยยาง
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4. ด้านการพัฒนาบุคลากร

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านห้วยยาง มีครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งสิ้น 17 คน ได้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีแผนงานโครงการ กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องส่งเสริม สนับสนุน นักเรียน คณะครู บุคลากรทุกคน และคณะกรรมการสถานศึกษาประชุม อบรมสัมมนา ศึกษาดูงานการจัดการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงศึกษาดูงาน ศูนย์การเรียนรู้ด้านการศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เช่น นำคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง โรงเรียนเทศบาลวัดป่าเรไร จังหวัดร้อยเอ็ด โรงเรียนบ้านดอนข่า อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ โรงเรียนบ้านคูเมือง (อ่อนอนุเคราะห์) จังหวัดอุบลราชธานี โรงเรียน ต.ช.ด.คอกนิสไทยฯ จังหวัดสกลนคร เป็นต้น นอกจากนี้จัดให้มีการอบรมครู เรื่อง การเขียนแผนบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อและฐานการเรียนรู้ทุกกิจกรรมโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยฐานการเรียนรู้ทั้ง 10 ฐานและแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ เพื่อบ่มเพาะอุปนิสัยอยู่พอเพียงในการดำรงชีวิตส่งผลให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษาและนักเรียนแกนนำมีความรู้ ความเข้าใจปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในชีวิตประจำวันและนำบทเรียนความสำเร็จในการจัดการเรียนมาสังเคราะห์จนสามารถถอดบทเรียนของตนเอง มาจัดทำเป็นสื่อขยายผลสู่สถานศึกษาอื่นจนเห็นผล เช่น การเรียนรู้แบบโครงการงานการ จัดทำ หน่วยการเรียนรู้และแผนบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 8 กลุ่มสาระ ทำให้ผู้บริหารครูและนักเรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ ในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาระดับ จังหวัด ระดับภาคอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ปีการศึกษา 2552 จนถึงปัจจุบันครู และบุคลากรมีการขยายผลการดำเนินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ภายนอก สถานศึกษา อย่างต่อเนื่องเป็นวิทยากรให้ความรู้ นอกจากนี้โรงเรียนบ้านห้วยยาง ยังเป็น สถานศึกษาในการศึกษาดูงานและการอบรมให้ความรู้ของโรงเรียนที่จะรับการประเมินเป็น สถานศึกษา พอเพียงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 1 มีโรงเรียนต่าง ๆ มา ศึกษาดูงานทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดมาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่องส่งผลต่อโรงเรียน ข้าราชการ ครูและบุคลากร นักเรียนดังต่อไปนี้

- รางวัลชนะเลิศการประกวดที่ปรึกษากลุ่มยุทธกรดีเด่น
จังหวัดสกลนคร ปี พ.ศ. 2554 - 2555
- โล่สถานศึกษาพอเพียงที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศระดับประเทศ
(Best Practice) ประจำปี 2558 จากศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิยรคุณ
- โล่รางวัล MOE AWARDS ประเภทสถานศึกษา สาขาหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงปีการศึกษา 2557 ระดับดีเด่นของกระทรวงศึกษาธิการ
- นางสุนันท์ หลวงศรี ได้รับเกียรติบัตรผู้ให้ความร่วมมือบูรณาการการ
ปฏิบัติงาน “โครงการพัฒนาเกษตรครบวงจรในพื้นที่ที่มีศักยภาพจังหวัดสกลนคร” ได้รับ
รางวัลที่ 1 ระดับประเทศ ปี พ.ศ. 2558
- นางสุนันท์ หลวงศรี ได้รับคัดเลือกเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลงาน
การปฏิบัติที่เป็นเลิศ (IP) ระดับภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปี พ.ศ. 2558 ด้านการ
พัฒนาการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์สถานศึกษาพอเพียง
มูลนิธิยุวสถิยรคุณ
- นายประชุม เรียมแสน ได้รับโล่รางวัลชนะเลิศ การประกวดที่ปรึกษา
กลุ่มยุทธกรดีเด่น ระดับจังหวัดปี พ.ศ. 2554 - 2555 และเกียรติบัตรรางวัลรอง
ชนะเลิศ อันดับ 1 การประกวดที่ปรึกษากลุ่มยุทธกรดีเด่นระดับภูมิภาค ปี พ.ศ. 2555
- นายประชุม เรียมแสน ได้รับคัดเลือกเป็นครูผู้สอนที่มีผลงานการ
ปฏิบัติ ที่เป็นเลิศ (IP) ระดับภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือประจำปี 2558 ด้านการพัฒนา
การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิ
ยุวสถิยรคุณ
- นายประกายเพชร มีภูคำ ได้รับคัดเลือกเป็นนักเรียนที่มีผลงานการ
ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (IP) ระดับภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือประจำปี 2558 ด้านการพัฒนา
การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของศูนย์สถานศึกษาพอเพียงมูลนิธิ
ยุวสถิยรคุณ

การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร

สถานศึกษามีแผนงาน โครงการ พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อ
สร้างความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ส่งเสริมให้

บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...โรงเรียนมีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่แล้วและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ...”

(จินตนา พลอาษา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...บุคลากรเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในปัจจุบันทุกคนต้องรับรู้ รับทราบ และควรพัฒนาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนชีวิตต่อไป...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...บุคลากรในองค์กรต้องมีความรู้ ความเข้าใจ หลักการดำเนินชีวิต และปฏิบัติหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...เพราะผู้บริหารได้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้บุคลากรเจริญรอยตาม...”

(อักษร ยางธิสาร, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...มีโครงการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้ครูและบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องสามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถเป็นแบบอย่างได้...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการพัฒนาบุคลากร มีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การพัฒนาบุคลากร ได้มีการวางแผนงานและจัดทำโครงการเป็นการปลูกฝังจากบุคลากรจะสามารถถ่ายทอดสู่ผู้เรียนได้...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...เห็นด้วยและให้ความร่วมมือมาโดยตลอดในการพัฒนาบุคลากร โครงการพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ทัศนันท์ ศรีนา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...บุคลากรมีภาระงานที่รับผิดชอบตามที่ได้รับมอบหมายตามความถนัดและความสนใจ...”

(ปาริชาติ สิงหาด, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้นและจากการสังเกตของผู้วิจัยได้ พบว่าการพัฒนาบุคลากรได้มีแผนงาน โครงการ พัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนมีแผนงานโครงการพัฒนาบุคลากร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่แล้วและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในปัจจุบันทุกคนต้องรับรู้ รับทราบและควรพัฒนาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนชีวิต อีกทั้งบุคลากรในองค์กรต้องมีความรู้ ความเข้าใจหลักการดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารได้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้บุคลากรปฏิบัติตาม มีโครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้ครูและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องสามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถเป็นแบบอย่างได้ โรงเรียนได้มีการพัฒนาบุคลากร มีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากร ให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาบุคลากรได้มี การวางแผนงานและจัดทำโครงการเป็นการปลูกฝัง จากบุคลากรจนสามารถถ่ายทอดสู่ผู้เรียนให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตาราง 13 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านการพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
ด้านการพัฒนา บุคลากร 4.1 การส่งเสริม พัฒนาบุคลากร	โรงเรียนได้ส่งเสริมประสิทธิภาพ บุคลากร ในองค์กรมีความรู้ ความเข้าใจหลักการดำเนินชีวิต และปฏิบัติหน้าที่ตามความ รับผิดชอบตามความถนัด ให้ เกิดประโยชน์ สูงสุดต่อโรงเรียน	การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร - มีโครงการพัฒนาบุคลากรตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ ดำเนินชีวิต - นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต - ผู้บริหารได้ปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างในการดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การติดตามและการขยายผล

สถานศึกษาติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำผลการติดตามมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินโครงการ กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยายผลและเผยแพร่ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต ศึกษาเอกสาร ต่าง ๆ และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...โรงเรียนมีกระบวนการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง...”

(จินตนา พลอาษา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...บุคลากรทุกคนจะได้รับทราบเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้อย่างถูกต้องแม่นยำและมีการติดตามผลการดำเนินงาน...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การติดตามผลการดำเนินงานโครงการเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งที่จะต้องกระทำอย่างยิ่ง เพื่อจะได้รู้ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเพื่อความมั่นคงและยั่งยืนต่อไปของบุคลากรของสถานศึกษา...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทางโรงเรียนมีการติดตามการดำเนินงานเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเห็นผลเป็นรูปธรรม...”

(อักษร ยางธิสาร, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ครูต้องมีความรู้ในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้องจึงปฏิบัติได้ถูกต้องเป็นแบบอย่างได้ โดยการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ มาอบรม...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้ดำเนินโครงการ การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอีกทั้งได้มีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง...”

(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การดำเนินโครงการการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้มีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อจะได้มีความยั่งยืนไม่สูญหายไป...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การดำเนินโครงการการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้มีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อทราบความคืบหน้าของการดำเนินงาน ได้รู้ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาต่อไป...”

(ทัศนันท์ ศรีนา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

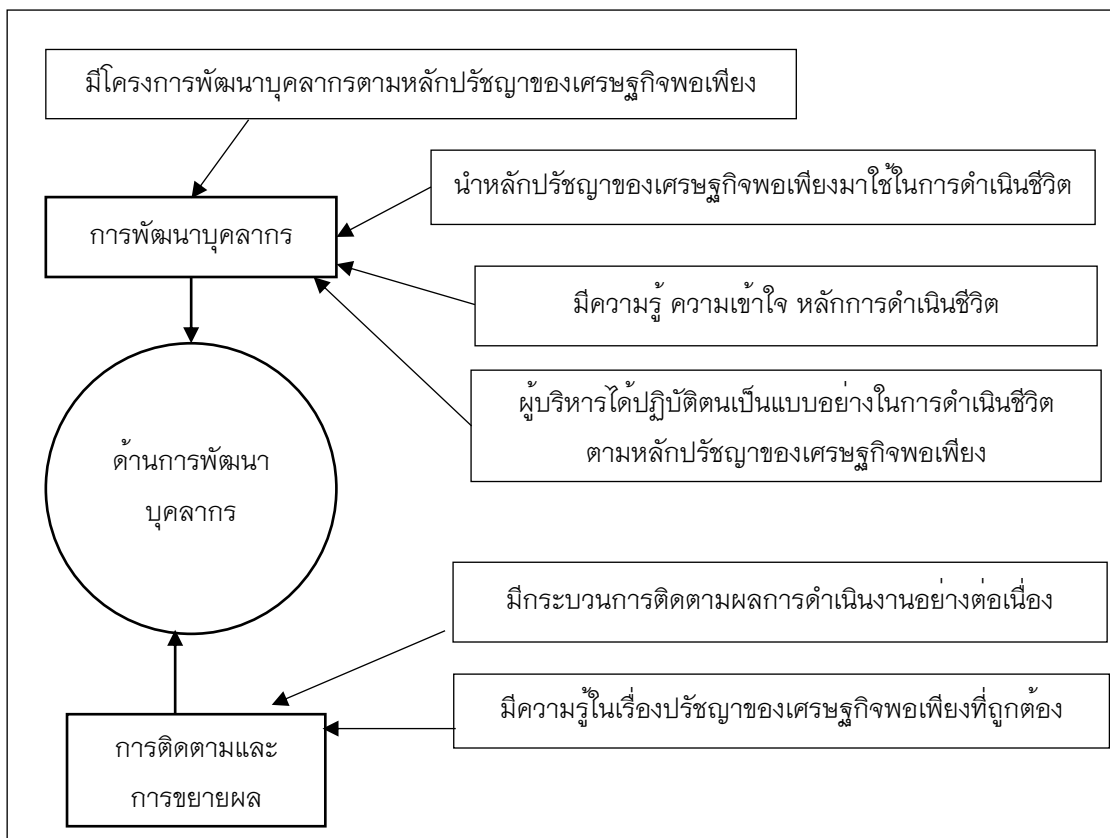
“...การดำเนินโครงการ การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้มีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น...”

(ปาริชาติ สิงหาด, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้นและจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่าการดำเนินโครงการ การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้มีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสถานศึกษามีกระบวนการติดตามผลการดำเนินงาน เมื่อบุคลากรทุกคนจะได้รับทราบเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้องแม่นยำและสถานศึกษามีการติดตามผลการดำเนินงาน ดำเนินงานโครงการ เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อจะรู้ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเพื่อความมั่นคงและยั่งยืนของงานที่ทำ บุคลากรของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเห็นผลเป็นรูปธรรม ครูต้องมีความรู้ในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้องจึงปฏิบัติได้ถูกต้อง เป็นแบบอย่างอีกทั้งได้เชิญวิทยากรที่มีความรู้มาอบรมการดำเนินโครงการ การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อจะมีความยั่งยืนไม่สูญหายไป

ตาราง 14 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านการพัฒนาบุคลากร การติดตามและการขยายผล โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
ด้านการพัฒนาบุคลากร 4.2 การติดตามและการขยายผล	โรงเรียนมีกระบวนการติดตามผลการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่องเมื่อบุคลากรทุกคนจะได้รับทราบเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและมีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	การติดตามและการขยายผล - มีความรู้ในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้อง - มีกระบวนการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ภาพประกอบ 20 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านห้วยยางด้านการพัฒนาบุคลากร

5. ด้านผลลัพธ์

5.1 สถานศึกษา

สถานศึกษาได้มีการพัฒนาอาคารสถานที่ แหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและนอกห้องเรียน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการใช้ ดูแล รักษา ปรังปรุงอย่างเหมาะสม นักเรียนบุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการใช้ มีการปรับปรุงอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ที่จะอยู่อย่างพอเพียงจัดให้มีพระบรมราโชวาทฯ มีคำขวัญ คำกลอนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ติดไว้ตามอาคารที่นักเรียนได้เรียนรู้และซึมซับมีการบำรุง รักษาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้นานและคุ้มค่าตลอดจนจัดทำสถานที่ เช่น ห้องฝึกทักษะการสอน

งานอาชีพให้กับนักเรียนทางสถานศึกษายังได้ประสานความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรเอกชน หน่วยงานราชการอื่นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการส่งเสริมการเรียนรู้ ร่วมกันในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน รูปแบบของวิทยาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้กับ นักเรียนเรียนรู้ทั้งในห้องเรียน แหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียนรวมถึงแหล่งการเรียนรู้นอก โรงเรียนให้เป็นที่บ่มเพาะอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงให้กับนักเรียน สถานศึกษายังได้ให้ ความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานทางราชการเป็นสถานที่ศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกตศึกษาเอกสารต่าง ๆ และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...โรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ด้านตามหลัก สถานศึกษา พอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นสถานศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัย เชื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมอีกทั้งมี การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ด้าน...”

(จินตนา พลอาษา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทุกอย่างที่จัดในสถานศึกษาจะเน้นที่ขบวนการทำงานตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและขยายผลให้สถานศึกษาอื่น หน่วยงานอื่น ท้องถิ่น ชุมชน ฯลฯ ในด้านวิชาการ การบริหารจัดการต่าง ๆ ตามศักยภาพของสถานศึกษา พอเพียง...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ความสำเร็จของสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจมากกว่าจะมาถึงจุดนี้ได้ต้องอาศัยความเพียร ความพยายาม และใช้เวลาพอสมควรในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทุกคนที่กล่าวมาล้วนมีความตั้งใจแน่วแน่พร้อมที่จะเดินตาม รอยพอหลวงรัชกาลที่ 9...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนประสบผลสำเร็จทุกด้านที่โดดเด่น คือ โรงเรียนเป็นศูนย์ การเรียนรู้ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษามีคณะศึกษาดูงานเดินทางมา ศึกษาดูงานจากสถานศึกษาต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ...”

(อักษร ยางธิสาร, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สถานศึกษาจึงเป็นที่ที่ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีประโยชน์ต่อประเทศชาติไม่น้อยกว่า 2 ปี...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...สถานศึกษาพอเพียงเป็นสถานศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง...”

(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...สถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสถานศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงมีส่วนร่วมในการเผยแพร่สู่สาธารณะชนต่อไป...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษาจะต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่องและหน่วยงานชุมชนต่าง ๆ จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ สามารถดำรงอยู่ได้ต่อไปในอนาคตแม้มีการเปลี่ยน โครงสร้างผู้บริหาร...”

(ทัศนันท์ ศรีนา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้เป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบ เป็นแหล่งศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่สถานศึกษาใกล้เคียงและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เข้ามาศึกษาดูงาน...”

(ปาริชาติ สิงหาด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้นและจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสถานศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า 2 ปี โรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกด้าน เน้นที่ขบวนการทำงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและขยายผลให้สถานศึกษา หน่วยงานอื่น ท้องถิ่น

ชุมชนในด้านวิชาการ การบริหารจัดการตามศักยภาพของสถานศึกษาพอเพียง ความสำเร็จของสถานศึกษาพอเพียงเป็นสิ่งที่มาถึงจุดนี้ได้ต้องอาศัยความเพียรพยายามและใช้เวลาพอสมควรในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการมีส่วนร่วมของชุมชนองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทุกคนที่กล่าวมาล้วนมีความตั้งใจแน่วแน่พร้อมที่จะเดินตามรอยพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 โรงเรียนประสบผลสำเร็จทุกด้านที่โดดเด่น คือ โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มีคณะศึกษาดูงานเดินทางมาศึกษาดูงานจากสถานที่ต่าง ๆ เป็นระยะในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ชุมชนต่าง ๆ จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพสามารถดำรงอยู่ได้ต่อไปในอนาคต แม้มีการเปลี่ยนโครงสร้างผู้บริหาร โรงเรียนยังคงเป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบเป็นแหล่งศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่สถานศึกษาใกล้เคียงและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เข้ามาศึกษาดูงานเป็นความยั่งยืนแก่สถานศึกษาต่อไป

ตาราง 15 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านผลลัพธ์ สถานศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
ด้านผลลัพธ์ 5.1 สถานศึกษา	สถานศึกษาเมื่อได้ดำเนินการตาม โครงการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงผลลัพธ์ที่ได้สถานศึกษา เหมาะสำหรับการจัดการเรียนการ สอนของทั้ง นักเรียนและครูเป็น สถานศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัย รวมทั้งยังมีส่วนในการอนุรักษ์ และ ฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เป็นส่วนสำคัญ	สถานศึกษา - จัดสถานศึกษาโดยเน้นที่ กระบวนการทำงานตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง - การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในทุก ๆ ด้าน ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง - เป็นแหล่งศึกษาดูงาน

5.2 ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้องโดยได้เข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานเพื่อศึกษาหาความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการตามบริบทของโรงเรียนและนำหลักหรือแนวการปฏิบัติในการดำเนินชีวิตอย่างพอดี พอประมาณ สมดุล ไม่สุดโต่ง สร้างภูมิคุ้มกันภัยที่อาจเกิดขึ้นแก่ตนเอง ครอบครัว การงานและสังคม อีกทั้งยังได้ดำเนินชีวิตประจำวันโดยยึดหลัก “เศรษฐกิจพอเพียง” และมีธรรมาภิบาล มีการปลูกพืชผักสวนครัวที่บ้าน เช่น ตะไคร้ ข่า มะนาว มะละกอ ผักหวานบ้าน ตำลึง มะเขือ และเล็ยงสัตว์ เช่น ไก่บ้าน ไข่เป็นอาหาร เพื่อลดค่าใช้จ่ายไม่ฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายแต่สิ่งจำเป็น ไม่มีหนี้สิน อีกทั้งผู้บริหารยังได้ทำนาไว้สำหรับรับประทาน ทำสวนยางพารา เพื่อเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...ผู้บริหารมีคุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับภูมิสังคมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงจะทำให้การบริหารจัดการในโรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้นเป็นที่รักของลูกน้อง...”

(จินตนา พลอาษา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารเป็นแบบอย่างต่อบุคคลอื่น ๆ ต่อไปและเป็นสถานศึกษาที่เป็นตัวอย่างเป็นต้น แบบในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้นำ ต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ บุคลากรในสถานศึกษาและบุคคลทั่วไป พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในอนาคต...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ อย่างต่อเนื่องนับ 10 ปี ประสบผลสำเร็จตลอดระยะเวลาการเป็นผู้บริหารในโรงเรียนแห่งนี้...”

(อัษฎร ยางธิสาร, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้องโดยมีสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ที่สามารถอธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง ที่สำคัญต้องเป็นแบบอย่างที่ดี...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ความสนใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับภูมิสังคมและเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงให้กับตนเองและสถานศึกษาตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดี...”

(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงควรมีคุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอีกทั้งเป็นแบบอย่างที่ดี...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาก็คือผู้นำในสถานศึกษาพอเพียงจะต้องมีผู้บริหาร ที่มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อที่จะนำไปปฏิบัติ ทั้งการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในสถานศึกษาด้วย...”

(ทัศนันท์ ศรีนา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงต้นแบบเป็นแหล่งเรียนรู้แก่สถานศึกษาใกล้เคียงและหน่วยงานอื่น ๆ...”

(ปาริชาติ สิงหาต, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงควรมีคุณลักษณะเป็นผู้มี ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับภูมิสังคมและสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงให้กับตนเองและสถานศึกษาตลอดจนสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในสถานศึกษาและบุคคลทั่วไปพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในอนาคต สอดคล้องกับภูมิสังคมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงทำให้การบริหารจัดการในโรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้นเป็นที่รักของลูกน้องการดำเนินงานของผู้บริหารและการดำเนินกิจกรรมเหล่านี้อย่างต่อเนื่องนับ 10 ปี จนประสบผลสำเร็จตลอด

ระยะเวลา การเป็นผู้บริหารในโรงเรียนแห่งนี้ การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงให้กับตนเองและสถานศึกษาตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นผู้พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษา พอเพียงต้นแบบเป็นแหล่งเรียนรู้แก่สถานศึกษาใกล้เคียงและหน่วยงานอื่น ๆ

ตาราง 16 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านผลลัพธ์ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียนที่	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
ด้านผลลัพธ์ 5.2 ผู้บริหารสถาน ศึกษา	ผู้บริหารศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในด้านความรู้และ การพัฒนา เมื่อผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถเป็นผู้นำใน การพัฒนาและเป็นแบบอย่างแก่ บุคลากรในสถานศึกษา และ บุคคลอื่นเพื่อพร้อมรับต่อความ เปลี่ยนแปลงของสังคมถ้า ไม่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ยาวนานถึง 10 ปีของผู้บริหารจน ประสบผลสำเร็จ	ผู้บริหารสถานศึกษา - มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ดำเนินกิจกรรมอย่าง ต่อเนื่อง - ผู้บริหารได้ปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างในการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง - เป็นแบบอย่างในการนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้

5.3 บุคลากร

บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิต ด้านเศรษฐกิจอย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์ บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างคุ้มค่า พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน บุคลากรดำเนินชีวิตโดยมีฐานรากทางวัฒนธรรมและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์

คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนร้อยละ 100 มีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถออกแบบหน่วยการจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่รับผิดชอบจนมีผลงานเชิงประจักษ์ สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับเพื่อนครูได้ และสามารถพัฒนาหลักสูตร บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง บูรณาการสู่ทุกกลุ่มสาระ ผลิตสื่อหรือนวัตกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบอย่างที่ดี ได้แก่ การทำสวนยางพารา เลี้ยงปลา เป็นอาชีพเสริม ประหยัดและอดออม ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่มีบัตรเครดิตใช้ ถึงแม้จะมีหนี้สินบ้างก็เพื่อการดำรงชีพ และอยู่ระหว่างการสร้างฐานะครอบครัว การจัดทำหลักสูตรและหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ฐานการเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใช้ออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสม ครูใช้การสอนที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบตั้งคำถาม การสอนแบบ Mind Map การสอบแบบถอดบทเรียน การสอนแบบโครงงาน โดยให้นักเรียน เรียนรู้จากงานให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ หาเหตุผลและประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ อีกทั้งมีการที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริง มีการใช้สื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ใช้จนเห็นผลมาขยายผลสู่ภายนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ สามารถถ่ายทอดจากประสบการณ์ ให้เพื่อน ๆ ครูโรงเรียนอื่น ๆ ที่มาศึกษาดูงานให้เข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ สามารถถ่ายทอดเรียนในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับผู้อื่นเข้าใจได้ดีทำให้ครูเป็นที่ยอมรับและมีผลงานเชิงประจักษ์มากมาย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...บุคลากรของสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตามสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ...”

(จินตนา พลอาษา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทุกคนในสถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...บุคลากรของสถานศึกษาทุกท่าน ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนการดำเนินชีวิตสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...บุคลากรของสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจจัดการทรัพยากรดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวม สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีภาพสำเร็จเชิงประจักษ์...”

(อักษร ยางธิสาร, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...บุคลากรของสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง เป็นแบบอย่างที่ดีที่สำคัญครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...บุคลากรของสถานศึกษา ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจจัดการด้านทรัพยากรด้านเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...บุคลากรของสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจจัดการทรัพยากร ดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...บุคลากรในสถานศึกษาพอเพียงจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีและถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนในโรงเรียน...”

(ทัศนันท์ ศรีนา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...บุคลากรต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี...”

(ปาริชาติ สิงหาต, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านบุคลากรของสถานศึกษา สิ่งที่เห็นเป็นภาพชัดเจนคือ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจจัดการทรัพยากรดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวม สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนและมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้เพื่อส่วนรวมสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีภาพสำเร็จเชิงประจักษ์ที่สำคัญ ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและจัดการทรัพยากรได้เป็นอย่างดี ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนในโรงเรียน

ตาราง 17 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านผลลัพธ์ บุคลากร โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
ด้านผลลัพธ์ 5.3 บุคลากร	บุคลากรของสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตน สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการ สอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดการทรัพยากรดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมและถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนในโรงเรียน	บุคลากร - มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.4 ผู้เรียน

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและอธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกต้องโดยการได้รับความรู้จากการเรียนจากแผนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ทุกระดับชั้นและเรียนรู้แผนบูรณาการการเรียนทั้ง 10 สู่าน บูรณาการเข้าในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ

การเรียนรู้ในรูปแบบของการเรียนรู้แบบโครงการ การเรียนรู้แบบบูรณาการ การเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน สามารถนำหลักคิดหลักปฏิบัติไปเป็นหลักในการตัดสินใจเลือกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้สะท้อนออก โดยนักเรียนสามารถถอดบทเรียนได้เมื่อมีความรู้ ความเข้าใจนักเรียนแกนนำเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเต็มตามศักยภาพ เช่น การเรียนรู้แบบบูรณาการ การเรียนรู้แบบโครงการ โดยการใช้ฐานการเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ในการศึกษาหาความรู้การเรียนรู้ จากภูมิปัญญาท้องถิ่น จนทำให้นักเรียนรู้คุณค่ามีความตระหนักและเกิดความศรัทธาสามารถนำองค์ความรู้ตามหลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักใช้ทรัพยากรและร่วม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในกิจกรรมจิตอาสา มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญา ท้องถิ่นของชุมชนทำให้นักเรียนในโรงเรียนมีผลงานเชิงประจักษ์ จนทำให้มีนักเรียนที่มีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงมีจำนวนเพิ่มขึ้น นักเรียนมีความรับผิดชอบ เสียสละช่วยเหลือแบ่งปัน รู้จักใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า รู้จักการทำงานรู้จัก การค้าขาย รู้จักการแสวงหารายได้ เช่น นักเรียนรวมกลุ่มกันการปลูกไม้ ดอกไม้ประดับ ทำให้นักเรียนมีรายได้ช่วยครอบครัว, รับจ้างกรอกถุงดำเพาะกล้าไม้ในหมู่บ้าน รับจ้าง เกี่ยวข้าว นวดข้าว โดยเมื่อมีรายได้จะนำเงินไปฝากกับโรงเรียนธนาคารจนเกิดเป็น ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี สามารถอยู่ในสังคมปัจจุบันอย่างมีความสุข เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...เมื่อนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้นประพฤติปฏิบัติงานในทางที่ดี...”

(จินตนา พลอาษา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...เด็กนักเรียนสามารถนำหลักการพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและแต่ละคน จนนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่ความพอเพียงได้ในที่สุด...”

(วิษณุ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้เรียนต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตที่สมดุลเหมาะสมทั้งในวัยเรียนและวัยทำงานพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ชีวิตจะมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนตลอดไป...”

(มณีวรรณ เจริญชัย, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...นักเรียนที่เป็นศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน มีความรู้ ความเข้าใจและได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน...”

(อักษร ยางธิสาร, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงจะเป็นเพราะอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ รู้จักการลงบัญชี ใช้จ่ายการทำงานรวมกลุ่มกัน (สังคม) รู้จักการปลูกต้นไม้ (สิ่งแวดล้อม) การอนุรักษ์วัฒนธรรม...”

(สุนันท์ หลวงศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้เรียนต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล พร้อมรับต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก...”

(อุดมศักดิ์ มีภูคำ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้เรียนมีความรู้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้ติดตัวนักเรียนไปตลอดไม่ว่าจะเป็นหลักคิดในการดำเนินชีวิตในทุก ๆ เรื่อง...”

(สุทธิกานต์ วงศ์วรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงถ้าได้นำไปปฏิบัติจริง ก็จะทำให้การดำเนินชีวิตอยู่ในหลักเหตุและผล มีภูมิคุ้มกันต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพอเพียงของแต่ละบุคคลซึ่งมีไม่เหมือนกัน การปฏิบัติอาจเปลี่ยนไปตามบริบทของแต่ละคน...”

(ทัศนันท์ ศรีนา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ความสำเร็จของผู้เรียนคือ มีทักษะชีวิต เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคมภายนอกต่อไป...”

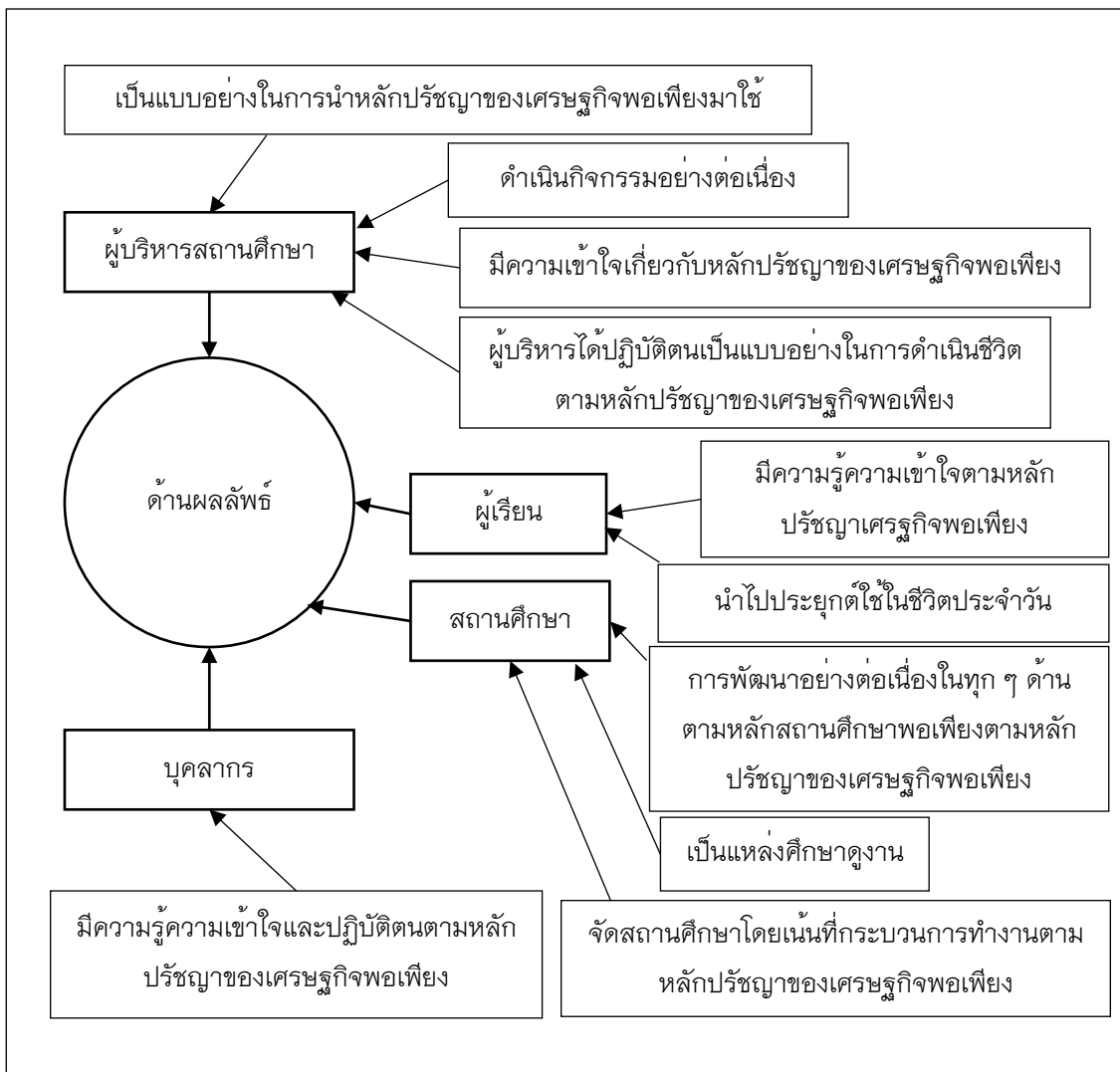
(ปาริชาติ สิงหาต, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและ

วัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่าง สมดุลเหมาะสม ทั้งในวัยเรียนและวัยทำงาน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกใน อนาคต ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมชีวิตจะมั่นคงและมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้สูงขึ้นประพฤติปฏิบัติงานในทางที่ดี เด็กนักเรียนสามารถนำหลักการ พอเพียงนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและแต่ละคน จนนำไปสู่การปรับเปลี่ยน พฤติกรรมสู่ความพอเพียงได้ในที่สุด นักเรียนที่เป็นศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันมีความรู้ความ เข้าใจและได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงจะเป็น เพราะอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเชื่อมโยงกับ เศรษฐกิจ รู้จักการลงบัญชี รายจ่าย การทำงานร่วมกลุ่มกัน (สังคม) ล้วนจำเป็นทำให้การ ดำเนินชีวิตอยู่ในหลักเหตุและผลมีภูมิคุ้มกันต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ความพอเพียงของแต่ละบุคคลซึ่งมีไม่เหมือนกันการปฏิบัติอาจเปลี่ยนไปตามบริบทของแต่ ละคนจน ประสบความสำเร็จของผู้เรียน คือ มีทักษะชีวิตเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตใน สังคมภายนอกต่อไป

ตาราง 18 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์ ผู้เรียน โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	สรุปผล
ด้านผลลัพธ์ 5.4 ผู้เรียน	ผู้เรียนต้องเป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ และมีความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงเป็นตัวอย่างดีจนสามารถนำไป ปฏิบัติในชีวิตประจำวันของตนเองได้อีก ทั้งยังมีอุปนิสัยที่ดีติดตัวนักเรียนเป็นผู้ที่มี ความรับผิดชอบต่อหน้าที่มีการดำเนิน ชีวิตได้อย่างสมดุล มีทักษะชีวิตที่ดีพร้อม รับต่อการเปลี่ยนแปลง	ผู้เรียน - มีความรู้ความเข้าใจ ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง - นำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ภาพประกอบ 21 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านห้วยยาง
ด้านผลลัพธ์

ตอนที่ 2 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

ผู้อำนวยการสถานศึกษาได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ตนเองปฏิบัติมาถ่ายทอดและมีความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาจนประสบความสำเร็จ อีกทั้งยังมีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน คือ “จัดการศึกษาให้กับผู้เรียนอย่างเท่าเทียมกัน” มุ่งพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐานคุณธรรมนำประชาธิปไตย รู้จักชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รักท้องถิ่น มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานที่ว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ

จากการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลให้โรงเรียนได้รับรางวัลสถานศึกษาแบบอย่างการจัดการจัดการกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี 2556 “สถานศึกษาพอเพียง 2556” เกียรติบัตรสุดยอดโรงเรียนต้นแบบโครงการอาหารกลางวันระดับเขตพื้นที่การศึกษาปี 2557 และเกียรติบัตรชนะเลิศโรงเรียนต้นแบบโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ปี 2558 ผลการปฏิบัติตนและผลการดำเนินงานทำให้โรงเรียนได้รับรางวัล ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองปี 2557 เกียรติบัตรสถานศึกษาสีขาวตามโครงการคัดเลือกสถานศึกษาป้องกันยาเสพติดดีเด่นปี 2555 เกียรติบัตรสถานศึกษาที่มีความเข้มแข็งในการป้องกันยาเสพติดและมีภูมิคุ้มกันยาเสพติดยั่งยืน 2556 ซึ่งส่งผลดีต่อสถานศึกษา ครู นักเรียน และชุมชนทุกคน เกิดความรักและความภาคภูมิใจในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

งานนโยบาย

สถานศึกษาได้จัดทำนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปีที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปีที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนในสถานศึกษานำผล

การติดตาม มาพัฒนานโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“...โรงเรียนมีแผนและโครงการปฏิบัติการประจำปีอย่างต่อเนื่องตลอดระยะที่ผ่านมามีดำรงตำแหน่งในโรงเรียนนี้เป็นเวลา 10 กว่าปีแล้วและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนประสบความสำเร็จ...”

(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและติดตามนโยบายเป็นการตรวจวัดประเมินไปพร้อมกับรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...นโยบายโรงเรียนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านแผนปฏิบัติการประจำปี...”

(สุชาวัฐ หอมจัด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและขับเคลื่อนการบริหารงานในสถานศึกษา ขอให้ทำด้วยความรัดกุมรอบคอบเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างแท้จริง...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในการจัดการเรียนการสอน ทางโรงเรียนได้แบ่งฐานการเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้ทุกกระบวนการ...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...นโยบายทางโรงเรียนได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพร้อมที่จะนำไปสู่การพัฒนาและปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด...”

(วรณพพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการน้อมนำนโยบายตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง...”

(เยาวรัตน์ แสงพรมศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัดทำโครงการและกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงตามที่ส่วนกลางกำหนด...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมที่สุด...”

(ธิดาวรร เอ้ฟวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...เมื่อมีนโยบายจึงมาทางโรงเรียนสร้างการรับรู้ให้เกิดขึ้นในคณะครูและนำมาขับเคลื่อนภายในโรงเรียน จากการดูแลจากโรงเรียนต้นแบบจะนำมาจัดทำโครงการ...”

(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้นและจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า ด้านนโยบายได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและติดตามนโยบายผ่านโครงการ แผนงาน และแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาผู้อำนวยการโรงเรียนดังกล่าวดำรงตำแหน่งในโรงเรียนนี้เป็นเวลา 10 กว่าปีแล้วและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนประสบความสำเร็จ ได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและติดตามนโยบายโดยการตรวจวัดประเมินไปพร้อมกับรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ทำด้วยความรัดกุม รอบคอบเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างแท้จริงในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนได้แบ่งฐานการเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้ทุกระบวนการเมื่อมีนโยบายลงมาทางโรงเรียน โรงเรียนสร้างการรับรู้ให้เกิดขึ้นแก่คณะครูและนำมาขับเคลื่อนภายในโรงเรียนจากการดูแลจากโรงเรียนต้นแบบจะนำมาจัดทำโครงการ

ตาราง 19 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านบริหารสถานศึกษา งานนโยบาย โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ด้านการบริหาร สถานศึกษา 1. งานนโยบาย	โรงเรียนนี้ได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านแผนงานและโครงการปฏิบัติการประจำปี อย่างและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนประสบความสำเร็จจนเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนบุคลากรนักเรียนและชุมชน	งานนโยบาย - มีนโยบาย แผนและโครงการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง - นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาขับเคลื่อน

งานวิชาการ

สถานศึกษามีแผนงาน โครงการ กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการตามแผนงาน โครงการกิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ติดตามผลการดำเนินการตามแผนงาน โครงการกิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และนำผลการติดตามไปพัฒนาแผนงาน โครงการกิจกรรมด้านวิชาการนั้น ผู้วิจัยได้สังเกตและศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...โรงเรียนนี้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีการจัดการเรียนรู้ แผนโครงการและกิจกรรม นำผลการติดตามมาพัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ เช่นการปลูกพืชผักผลไม้ แต่งเมล็ดอ่อน พืชผักไฮโดรโปนิก ฯลฯ...”

(สุรจิต บุญฤทธิ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในด้านวิชาการได้มีการส่งเสริมและมีการตรวจสอบและเกิดการพัฒนาและจะเป็นประโยชน์ในการประเมินรอบ 4 ของ สมศ...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง...”

(สุทธารัฐ หอมจัด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ด้านวิชาการได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามนโยบาย...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...กับกิจกรรมที่จัดฐานเศรษฐกิจให้เด็กได้รับฝึกชอບดูแลเกิดการเรียนรู้ควบคู่กับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและเพื่อขยายผลในชุมชน...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นและนำไปปฏิบัติและใช้ในชีวิตประจำวันได้...”

(วรรณพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในบริบทของโรงเรียนมีพื้นที่ในการทำการเกษตร ฐานเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างหลากหลาย ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถสอดแทรกเข้าไปในกระบวนการเรียนรู้ที่นอกเหนือจากห้องเรียน นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการทำงานและนำความรู้ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันและไปใช้ในครอบครัวของตนเองได้...”

(เยาวรัตน์ แสงพรมศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนรู้เข้าไปในแต่ละวิชา...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในส่วนวิชาการได้มีการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนการสอนเพราะเด็กจะได้นำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้...”

(ธิดาวรร เอ็ฟวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทางโรงเรียนอยากจะปลูกฝังอะไรต้องปลูกฝังลงในการศึกษาการมีเหตุผลให้เด็กรู้จักคิด มีเหตุผลทางโรงเรียนจะสอดแทรกเข้าไปในทุกรายวิชาอยู่แล้ว...”

(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า ด้านวิชาการได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ โดยมีการจัดทำแผน โครงการและกิจกรรม อีกทั้งมีการนำผลการติดตามไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น สถานศึกษามีการจัดการจัดการเรียนรู้ เช่น การปลูกพืช ผักผลไม้ แต่งเมล่อน พืชผักไฮโดรโปนิก ได้มีการส่งเสริมและมีการตรวจสอบจนเกิดการ พัฒนาและเป็นประโยชน์ในการประเมินรอบ 4 ของ (สมศ.) กับกิจกรรมที่จัดฐานการเรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียงให้เด็กได้รับผิดชอบดูแลจนเกิดการเรียนรู้ควบคู่กับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อขยายผลลงสู่ชุมชน ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นและนำไปปฏิบัติตาม บริบทของโรงเรียนมีพื้นที่ในการทำการเกษตรฐานเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างหลากหลาย ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถสอดแทรกเข้าไปในกระบวนการเรียนรู้ที่ นอกเหนือจากห้องเรียน นักเรียนมีความสุข สนุกสนานในการทำงานและนำความรู้ของ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันและใช้ในครอบครัวของตนเอง โรงเรียนได้มีการส่งเสริม การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการ การเรียนรู้เข้าไปในแต่ละวิชาที่มีการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนการสอน เพราะเด็กจะได้นำไปใช้ ในการดำรงชีวิตประจำวันได้

ตาราง 20 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ด้านบริหารสถานศึกษา งานวิชาการ โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ด้านการบริหาร จัดการสถานศึกษา 1.2 งาน วิชาการ	ด้านวิชาการได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถสอดแทรกเข้าไปในกระบวนการเรียนรู้ได้	งานวิชาการ - ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - แสดงความคิดเห็นและนำไปปฏิบัติและใช้ในชีวิตประจำวันได้

งานงบประมาณ

สถานศึกษามีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...มีการใช้งบประมาณเหมาะสมและได้รับผลคุ้มค่า โดยการวางแผนตลอด เช่น การก่อสร้างโรงเรียนการจัดซื้อ จัดหาอุปกรณ์ส่งเสริมการสร้างผลผลิตต่าง ๆ มีนักเรียนและผู้รวมกันรับผิดชอบแผนกิจกรรมที่จัดในแต่ละระดับชั้นเรียน...”

(สุรจิต บุญฤทธิ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ด้านงบประมาณนั้นได้มีการวางแผนงบประมาณที่ดีตามโครงการและใช้งบประมาณที่ดีตามโครงการและใช้งบเท่าที่จำเป็น เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนระยะส่วนกลาง 3 - 4 ปีด้วย...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...งบประมาณของทางโรงเรียนได้มีการวางแผนการใช้งบประมาณพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(สุทธารัฐ หอมจัด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทางด้านงบประมาณโรงเรียนได้มีการวางแผนการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้มีการบริหารให้สอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อโครงการ...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทางโรงเรียนมีการสนับสนุนงบประมาณจากหลายหน่วยงานและผลที่ได้รับการสนับสนุนประสบความสำเร็จตามโครงการ และการงานที่หน่วยงานท่านให้การสนับสนุนและสรุปลงและรวบรวมความก้าวหน้าอยู่เสมอ...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...งบประมาณถือว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริง และก่อให้เกิดการพัฒนางาน...”

(วรณพพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในโรงเรียนได้มีการวางแผนการบริหารจัดการด้านงบประมาณในงานต่าง ๆ แล้วงบประมาณไม่บานปลาย...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...งบประมาณได้มีการวางแผน และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง...”

(ธิดาวรร เอฟวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทางโรงเรียนจะเป็นผู้แสวงหา เราจะต้องรู้ว่าการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องพัฒนาควบคู่ไปกับคุณธรรม พัฒนาทักษะชีวิตและพัฒนาทางด้านวิชาการ โดยมีหลักคิดต้องมีคนช่วย มี Partner...”

(อนุสรณ์ แลนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า ด้านงบประมาณได้มีการวางแผนการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและนำผลการติดตามงานมาพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องทางด้านงบประมาณโรงเรียน ได้มีการวางแผนการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงได้มีการบริหารให้สอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อโครงการมีการใช้งบประมาณเหมาะสมและได้รับผลคุ้มค่า โดยการวางแผนตลอด เช่น ภารกิจสร้างโรงเรียน การจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์ ส่งเสริมการสร้างผลผลิต โดยนักเรียนและครูร่วมกันรับผิดชอบแผนกิจกรรมที่จัดในแต่ละระดับชั้นเรียนและใช้งบประมาณที่ดีตามโครงการและใช้งบเท่าที่จำเป็นซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนระยะส่วนกลาง 3 - 4 ปี โรงเรียนมีการสนับสนุนงบประมาณ จากหลายหน่วยงานและผลที่ได้รับการสนับสนุนประสบความสำเร็จตามโครงการและการงานที่หน่วยงานท่านให้การสนับสนุนและสรุปรวมความก้าวหน้าอยู่เสมอนำไปสู่การปฏิบัติจริงและก่อให้เกิดการพัฒนางานสถานศึกษาเป็นผู้แสวงหาต้องการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องพัฒนาควบคู่ไปกับคุณธรรม พัฒนาทักษะชีวิตพัฒนาทางด้านวิชาการโดยมีหลักคิดและความร่วมมือจากทุกส่วน

ตาราง 21 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านบริหารสถานศึกษา งานงบประมาณ โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ด้านการบริหาร จัดการสถานศึกษา 1.3 งานงบประมาณ	โรงเรียนมีการวางแผนการบริหาร จัดการ ได้อย่างเหมาะสมอย่างคุ้มค่า อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากหลาย หน่วยงานทางโรงเรียน สรุปงานและ รวบรวมความก้าวหน้าอยู่เสมอจะ นำไปสู่การปฏิบัติ จริงและก่อให้เกิด การพัฒนางานได้อย่างมีคุณภาพ	งานงบประมาณ - วางแผนการใช้ งบประมาณ - งบประมาณมีความ จำเป็นต่อการปฏิบัติ

งานบริหารทั่วไป

สถานศึกษาบริหารจัดการอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอย่างพอเพียงของผู้เรียน ผู้วิจัยได้สังเกต
ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...มีการประสานงานอย่างต่อเนื่องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้าง
ผลผลิต โดยระดมทุนและศึกษาดูงานร่วมกันกับคณะในที่ต่าง ๆ เช่น โรงเรียนต่าง ๆ ใน
จังหวัดบุรีรัมย์ที่ไปดูงานร่วมกันในด้านการเกษตรพืชผัก เพาะเห็ด ปลูกไม้ผล ฝรั่ง มะนาว
ผักหวานป่า แตงเมล่อน พืชผักไฮโดรโปนิกส์...”

(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ชุมชนเน้นความเป็นอยู่อย่างพอเพียง มีการสานกะติบข้าวเสริม
รายได้มีการทำเกษตรครัวเรือนกินเอง...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อ
เสริมสร้างคุณลักษณะอย่างพอเพียงของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ซึ่งได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย...”

(สุทธารัฐ หอมจิต, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ชุมชน คือ รากฐานของการร่วมมือและผู้รับผลของการทำงานการ
ของโรงเรียน...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ชุมชนให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนให้ความร่วมมือทุกครั้งที่ในการ
ทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและในทุก ๆ กิจกรรม...”

(จิราพร แสนสุวิวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมรับรู้มีส่วนแสดงความคิดเห็นและชุมชน
สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้...”

(วรรณพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โดยโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการพัฒนาอาคาร
สถานที่ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ อยู่สม่ำเสมอ...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ชุมชนได้มีส่วนร่วมเสมอในการจัดกิจกรรมเรียนรู้...”

(ธิดาวรร เอพวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การประสานสัมพันธ์เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนา ผู้บริหารรู้แต่
ถ้าไม่มีคนช่วยงานที่ทำไม่อาจสำเร็จลงได้ในทางสัก ๆ แล้วเป็นการสร้างให้เกิดการรับรู้ที่
ตรงกันลำพังผู้บริหารมีความคิด ความรู้ จะทำอะไรต้องมีการช่วยเหลือ และความจำเป็น
ไม่ใช่เพียงการออกแรง ซึ่งเป็นหลักในการสื่อสารที่สำคัญมาก...”

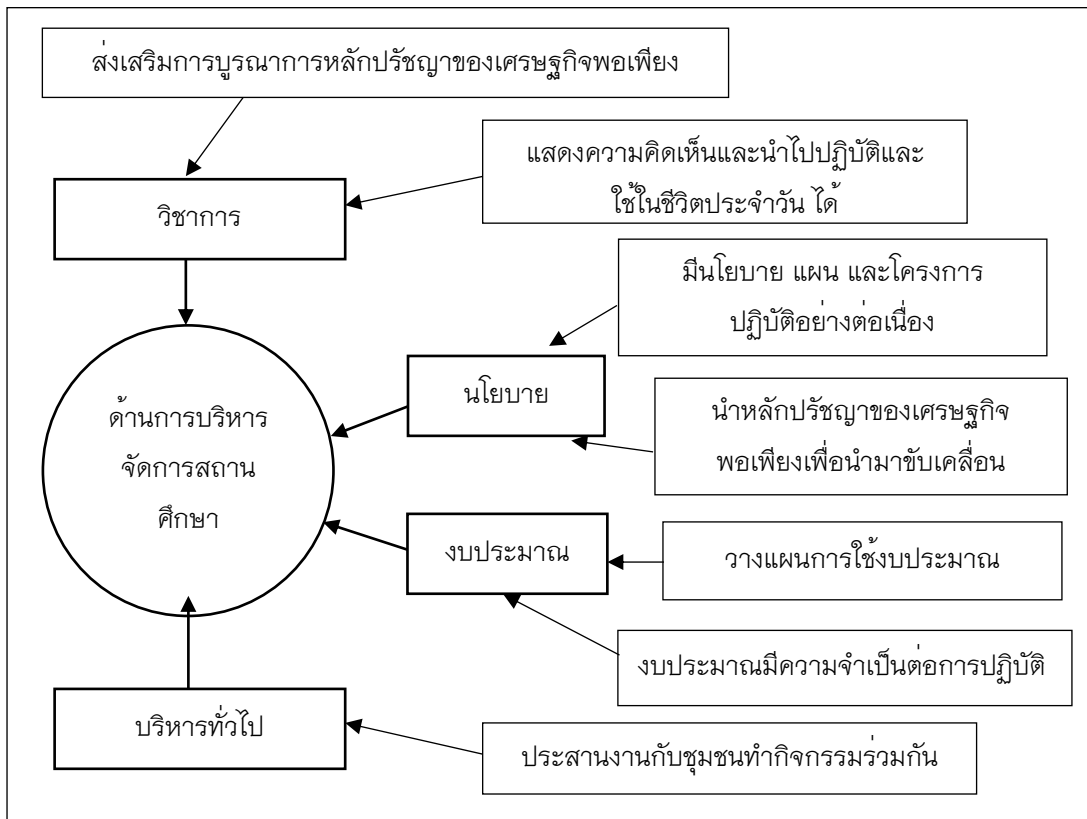
(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้นและจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่าการ
การบริหารทั่วไปในสถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนมีการประสานงานอย่างต่อเนื่องให้ชุมชนมามีส่วน
ร่วมในการสร้างผลผลิต โดยระดมทุนและศึกษาดูงานร่วมกัน ด้านการเกษตร พืชผัก
เพาะเห็ด ปลูกไม้ผล ฝรั่ง มะนาว ผักหวาน ป่า แต่งเมล่อน พืชผักไฮโดรโปนิกส์ ชุมชนเน้น
ความเป็นอยู่อย่างพอเพียง มีการสานกะติบข้าว เสริมรายได้มีการทำเกษตรครัวเรือน

กินเองโรงเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ซึ่งได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย ชุมชนเป็นรากฐานของความร่วมมือและผู้รับผลของการทำงานของโรงเรียนกับชุมชน โดยความช่วยเหลือ สนับสนุนให้ความร่วมมือทุกครั้งในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและในทุกกิจกรรมชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมรับรู้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และชุมชนสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

ตาราง 22 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านบริหารสถานศึกษา งานบริหารทั่วไป โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ด้านการบริหาร สถานศึกษา 1.4 งาน บริหารทั่วไป	โรงเรียนมีการประสานงานอย่างต่อเนื่องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างผลผลิต ชุมชน เน้นความเป็นอยู่อย่างพอเพียงเสริมรายได้มี การทำเกษตรในครัวเรือนกินเอง โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะอย่างพอเพียง ของผู้เรียน	งานบริหารทั่วไป - ประสานงานกับชุมชน ทำกิจกรรมร่วมกัน

ภาพประกอบ 22 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

จากปรากฏการณ์ที่พบคือครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตนรับผิดชอบ มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับชั้นมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล มีการศึกษาวิเคราะห์ วิจัยเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานหลักสูตรพุทธศักราช 2551 รวมทั้งหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ จนสามารถพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้จนเห็นผล นักเรียนสามารถถอดบทเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ ครูมากกว่ากึ่งหนึ่งสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดและการประเมินผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่หลากหลายต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอย่างพอเพียง โดยครูผู้สอนมีส่วนร่วม
ในกระบวนการเรียนการสอน นำการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้มาพัฒนา ปรับปรุง
กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับคุณลักษณะ
อย่างพอเพียงของผู้เรียน

หน่วยการเรียนรู้

มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการ
เรียนรู้ มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อ
พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผู้วิจัยได้
สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“...มีการนำหน่วยการเรียนรู้ไปบูรณาการในวิชากลุ่มสาระต่าง ๆ
เพื่อให้นักเรียนรู้จักการพอประมาณมีเหตุมีผลและภูมิคุ้มกันมีเงื่อนไขในความรู้และ
คุณธรรม...”

(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...มีการนำหน่วยการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการใน
รายวิชาทุก ๆ ปี มีการปรับปรุงและพูดคุยในที่ประชุม...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการนำหน่วยการ
เรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อการศึกษาที่มีหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงแทรกอยู่ด้วย...”

(สุทธารัฐ หอมจัด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดทำหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการ
จัดทำ ตามนโยบายเพื่อให้ผู้เรียนได้ประโยชน์ได้หลักคิด และตระหนักถึงการปฏิบัติ
กิจกรรม...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...เห็นด้วยที่ทางโรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้และมีการนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและใช้เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้เรียนจะได้มีแนวคิดและตระหนักถึงการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปถ่ายทอดและใช้ในชีวิตประจำวันได้...”

(วรรณพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดทำหลักสูตร กิจกรรม หน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะมีประโยชน์เพื่อนำมาศึกษาและพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียนและให้โรงเรียนเลือกนำหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องตามบริบทของแต่ละโรงเรียน มาจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี...”

(เยาวรัตน์ แสงพรมศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...มีการจัดทำหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...แผนการจะสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปด้วยโดยมีหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 4 มิติในแต่ละหน่วยการเรียนรู้...”

(ธิดาวรร เอ็ฟวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในหลักสูตรปกติแต่มีการสอดแทรกลงไปในเรื่องของรายวิชาต่าง ๆ ว่าจะพัฒนาเด็ก ๆ ไปในด้านใด ทางโรงเรียนมีการทำงานกับหลายหน่วยงานทำให้หลาย ๆ องค์การผูกโยงไว้กับโรงเรียน...”

(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่าการจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงแทรกอยู่ด้วย อีกทั้งนำไปบูรณาการในวิชากลุ่มสาระต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนรู้จัก การพอประมาณมีเหตุมีผลและภูมิคุ้มกันมีเงื่อนไขในความรู้และคุณธรรมในรายวิชาทุก ๆ ปี มีการปรับปรุงและพูดคุยในที่ประชุมเพื่อให้ผู้เรียนได้ประโยชน์ ได้หลักคิดและตระหนักถึง การปฏิบัติจากกิจกรรม ผู้เรียนได้มีแนวคิดและตระหนักถึงการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปถ่ายทอดและใช้ในชีวิตรประจำวันได้เพื่อนำมาศึกษาและ พัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน โดยให้โรงเรียนเลือกนำหน่วยการเรียนรู้ที่ สอดคล้องตามบริบทของโรงเรียน เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี แผนการจะสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไป ด้วยโดย มีหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 4 มิติในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เพื่อที่จะพัฒนาเด็ก ๆ ไปในด้านใด

ตาราง 23 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านการจัดการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ด้านการจัด การเรียนการสอน 2.1 หน่วยการเรียนรู้	โรงเรียนได้มีการจัดทำหลักสูตร มีการนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดแทรกและบูรณาการเข้าไปใน กลุ่มสาระและรายวิชาต่าง ๆ ให้ เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนเพื่อ สร้างคุณลักษณะพอเพียงให้เกิดแก่นักเรียน	หน่วยการเรียนรู้ - มีการนำหน่วยการเรียนรู้ เศรษฐกิจ พอเพียงไปบูรณา การในวิชากลุ่มสาระต่าง ๆ - จัดทำหลักสูตรและการ จัดทำกิจกรรมการเรียนรู้ - มีแนวคิดและตระหนักถึง การปฏิบัติตามหลักปรัชญา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สถานศึกษาจัดทำแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้คุณภาพของแผนจัดการ เรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...การจัดทำแผนการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ใช้ได้ตลอดเวลาที่ดำรงชีวิตในปัจจุบันและอนาคตโดยเน้นพอประมาณมีเหตุผลและภูมิคุ้มกัน มีเงื่อนไข ความรู้คุณธรรม...”

(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...หลาย ๆ โรงเรียนเปลี่ยนวิสัยทัศน์และกระบวนทัศน์ จากจุดแข็งของไทยในการเป็นครัวโลก ส่งเสริมกลุ่มนักเรียนที่ไม่สนใจวิชาการมาบูรณาการ การเรียนกับปรัชญาและภูมิปัญญาท้องถิ่น เน้นเกษตรทฤษฎีใหม่และชุมชนเข้มแข็งอยู่อย่างพอเพียงเลี้ยงตัวเองได้...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระต่าง ๆ จะมีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดความรู้และคุณธรรมในแผน...”

(สุชารัฐ หอมจัด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...มีการบูรณาการและการจัดการเรียนการสอนตามแผนและสอดคล้องกับหลักสูตรและแนวนโยบาย...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทางโรงเรียนมีการบูรณาการเนื้อหาที่หลักการสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระบุเข้าไปในแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มวิชา...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนจะได้นำไปปฏิบัติและให้เกิดความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการและหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวนโยบาย...”

(วรณพพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ปัจจุบันเด็กไทยไม่จำเป็นต้องเรียนรู้แต่ในห้องเรียน ควรมีการจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียนจริงและตามแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีการบูรณาการตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการมุ่งเน้นให้นักเรียนมีทักษะ มีอาชีพและมีความรู้ติดตัวนำไปจากในชีวิตประจำวัน โดยการพึ่งพาตัวเองและใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์...”

(เยาวรัตน์ แสงพรหมศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โดยทางโรงเรียนมอบหมายให้คณะครูจัดทำแผนการเรียนรู้และจัดกิจกรรมโดยมีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน...”

(ธิดาวรร เอพวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการบูรณาการเข้าในหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ...”

(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้มีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการจัดทำแผนการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ใช้ได้ตลอดเวลาที่ดำรงชีวิตในปัจจุบันและอนาคตโดยเน้นความพอประมาณ มีเหตุผล และภูมิคุ้มกัน มีเงื่อนไข ความรู้ คุณธรรม สถานศึกษาได้เปลี่ยนวิสัยทัศน์และกระบวนทัศน์ จากจุดแข็งของไทยในการเป็นครัวโลก ส่งเสริมกลุ่มนักเรียนที่สนใจวิชาการน้อย บูรณาการ การเรียนกับปรัชญาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเน้นเกษตรทฤษฎีใหม่และชุมชนเข้มแข็งอยู่อย่างพอเพียงเลี้ยงตัวเองได้การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระต่าง ๆ ให้เกิดความรู้อยู่และในแผนมีการบูรณาการและการจัดการเรียนการสอนตามแผนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและแนวนโยบายการจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ และนักเรียนได้นำไปปฏิบัติและให้เกิดความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการและหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวนโยบาย ปัจจุบันเด็กไทยไม่จำเป็นต้องเรียนรู้แต่ในห้องเรียน ควรมีการจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียน สภาพจริงเป็นการมุ่งเน้นให้นักเรียน มีทักษะอาชีพและมีความรู้ติดตัวนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยการพึ่งพาตัวเองใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์

ตาราง 24 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านการจัดการเรียนการสอนการจัดการเรียนรู้โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ด้านการจัดการเรียนการสอน 2.2 การจัดการเรียนรู้	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โรงเรียนได้มี การส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่นเน้นเกษตรทฤษฎีใหม่ ช่วยเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง อยู่อย่างพอเพียงเลี้ยงตนเองได้ และมีความรู้ คู่คุณธรรมและยังมีการจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร โดยสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างอาชีพ	การจัดการเรียนรู้ - มีการบูรณาการและการจัดการเรียน การสอนตามแผนและสอดคล้องกับหลักสูตรและแนวนโยบาย - จัดทำแผนการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สื่อแหล่งการเรียนรู้

สถานศึกษาได้มีการจัดหาผลิต ใช้และเผยแพร่สื่อการเรียนรู้เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดทำพัฒนาเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่าง พอเพียง” ของผู้เรียน ผู้วิจัยได้สังเกตศึกษาเอกสารและจากการ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...มีการจัดทำสื่อทั้งแผ่นพับ ป้ายนิเทศและสถานที่จริง เช่น โรงเรียนเลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงกบ เลี้ยงปลาดุก ปลาด่าง ๆ ในสระประมงของโรงเรียน โรงเพาะเห็ด สร้างโรงเรียนปลูกเมล่อน ปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ แปลงผักสวนครัว มีการปลูกไม้เข่ง ผลไม้ในเข่ง ผักหวานป่าในท่อซีเมนต์...”

(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนเพราะการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แต่ละจุดได้ผ่านการ SWOT และประชุมหรือจาก Partnership และ Steak Holder แล้ว...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากองค์กร ภายนอกอย่างต่อเนื่องอย่าง CCF, มูลนิธิมีชัยพัฒนา...”

(สุทาร์ัฐ หอมจืด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวนโยบาย...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอก โรงเรียน ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้เป็นการอำนวยความสะดวก ก่อให้เกิดการพัฒนาและมีนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติ...”

(วรรณพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...สื่อและแหล่งเรียนรู้มีประโยชน์อย่างมากที่จะสนับสนุนการเรียนรู้ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ต้องอาศัย สื่อ และแหล่งการเรียนรู้เพื่อ เป็นพื้นฐานให้นักเรียนหาความรู้ นักเรียนจะได้เห็นสภาพจริงและเกิดทักษะได้ดีกว่าการ เห็นแต่ในรูปภาพหรือในวิดีโอ...”

(เยาวรัตน์ แสงพรมศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้จัดทำแหล่งการเรียนรู้เป็นฐานต่าง ๆ และมอบหมายให้ นักเรียนได้รับผิดชอบดูแล เพื่อปลูกฝังความรับผิดชอบแก่ผู้เรียน...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัดทำสื่อและแหล่งการเรียนรู้ มีการจัดหา เผยแพร่ให้ทุกภาคส่วนได้รับรู้และนำไปใช้ประโยชน์ได้...”

(ธิดาวรร เอฟวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการจัดทำสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เป็นฐานการเรียนรู้ และได้มีการพัฒนา เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า ด้านการจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ สถานศึกษาได้มีการจัดหาพัฒนา เผยแพร่แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวนโยบาย การพัฒนาแหล่งเรียนรู้แต่ละจุดได้ผ่านการ SWOT และประชุมหรือจาก Partnership และ Stake Holder แล้วมีการจัดทำสื่อทั้งแผ่นพับ ป้ายนิเทศ และจากสถานที่จริง แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกอย่างต่อเนื่องทางโรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสภาพจริง เป็นการอำนวยความสะดวกก่อให้เกิดการพัฒนาและมีนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติสื่อและแหล่งเรียนรู้มีประโยชน์อย่างมากที่จะสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้ต้องอาศัยสื่อและแหล่งการเรียนรู้ เพื่อเป็นพื้นฐานให้นักเรียนหาความรู้และนักเรียนได้เห็นสภาพจริง การพัฒนาทักษะ ได้ดีกว่าการเห็นแต่ในรูปภาพหรือในวิดีโอทัศน์ โดยทางโรงเรียนได้จัดทำแหล่งเรียนรู้เป็นฐานต่าง ๆ และมอบหมายให้นักเรียนได้รับผิดชอบดูแล

ตาราง 25 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ด้านการจัดการเรียนการสอน 2.3 สื่อและแหล่งการเรียนรู้	สื่อและแหล่งการเรียนรู้ โรงเรียนได้มีการจัดการเรียน การสอนตามแนวนโยบาย สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดทำสื่อ การเรียนการสอนทั้งแผ่น พับ ป้าย นิเทศและสถานที่จริงเป็น การอำนวยความสะดวกก่อให้เกิดการพัฒนาต่อยอด	สื่อและแหล่งการเรียนรู้ - จัดทำสื่อทั้งแผ่นพับ ป้ายนิเทศ - พัฒนาแหล่งเรียนรู้ - จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวนโยบาย

การวัดและการประเมิน

สถานศึกษาจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รายงานผลการประเมินและนำมาปรับปรุงพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีการจัดแสดงผลงาน เผยแพร่ นำไปประกวดเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...ที่โรงเรียนเน้นการปฏิบัติจริง และสอดคล้องความรู้และคุณธรรม ความรับผิดชอบ การเอื้อเพื่อการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน...”

(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องมีทั้งทฤษฎี และปฏิบัติอีกทั้งการประเมินแต่ละกิจกรรม ต้องให้มีความเหมาะสมเที่ยงตรง Validity จึงต้องหลากหลาย...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...มีวิธีการวัดผลและการประเมินผลโดยประเมินตามสภาพจริงที่บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(สุชาวัฐ หอมจัด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลที่หลากหลายเพื่อที่จะได้ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้อง...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การวัดผลและการประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนเป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้นักเรียนมีการเรียนรู้มากขึ้น...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงไปในทางที่ดี...”

(วรรณพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การใช้วิธีการวัดผล และการประเมินผลที่หลากหลายจะทำให้สามารถจัดระดับความรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากวัดจากในตำรา กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นตัววัดความรู้ ความสามารถในการใช้ชีวิตในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ได้มีทักษะการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงพึ่งพาตนเอง สร้างรายได้ช่องทาง...”

(เขาวรัตน์ แสงพรมศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โดยทางโรงเรียนมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ทั้งทางด้านวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การใช้วิธีการวัดผลและประเมินที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ธิดาวรร เอ้พวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การใช้วิธีวัดผลที่หลากหลายเป็นการประเมินจากพฤติกรรมความสำเร็จจากการสังเกตเป้าหมายปลายทางสุดท้าย คือ พัฒนาตัวนักเรียนการเกษตรเป็นเพียงหนึ่งประเด็นหนึ่งกิจกรรมเท่านั้น...”

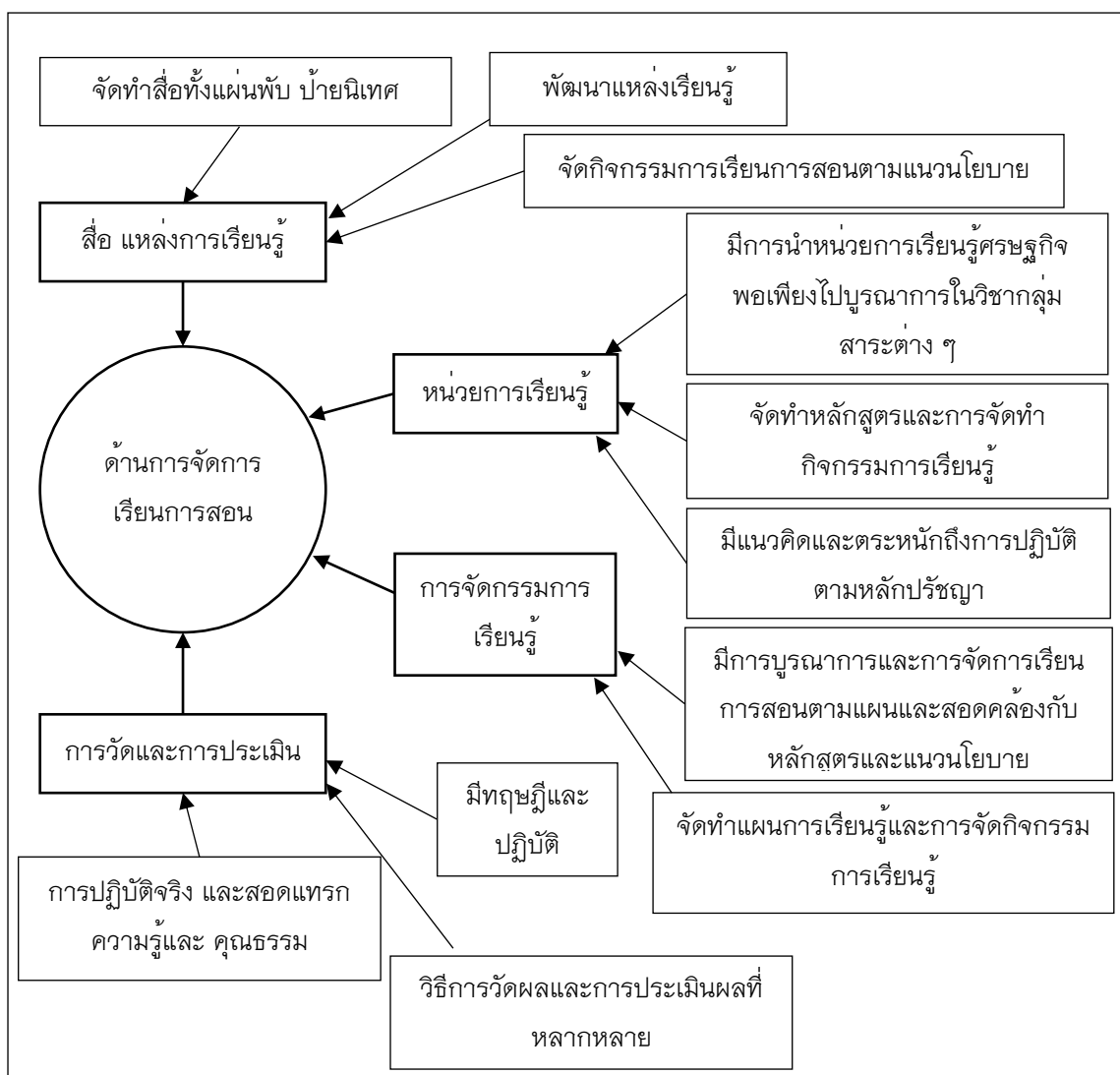
(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า การใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องมีทั้งทฤษฎีและปฏิบัติอีกทั้งการประเมิน แต่ละกิจกรรมต้องให้มีความเหมาะสมเที่ยงตรง สถานศึกษาเน้นการปฏิบัติจริงและสอดแทรกความรู้และคุณธรรม ความรับผิดชอบการเอื้อเพื่อการช่วยเหลือซึ่งกันและการประเมินผลโดยประเมินเพื่อที่จะได้ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียน

การสอนเป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้นักเรียนมีการเรียนรู้มากขึ้นการใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลที่หลากหลายจะทำให้สามารถจัดระดับความรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากวัดจากในตำราเป็นตัววัดความรู้ ความสามารถในการใช้ชีวิตในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ มีทักษะการใช้ชีวิตอยู่อย่างพอเพียง พึ่งพาตนเองสร้างรายได้อีกหนึ่งทางหนึ่งความสำเร็จจากการสังเกตเป้าหมายปลายทางสุดท้าย คือ พัฒนาตัวนักเรียน การเกษตรเป็นเพียงหนึ่งประเด็นหนึ่งกิจกรรมเท่านั้น

ตาราง 26 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้
โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ด้านการจัดการเรียน การสอน 2.4 การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	การวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อให้การวัดการประเมินได้อย่าง สอดคล้องต่อการจัดการเรียนการสอน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถวัดระดับความรู้ของผู้เรียนได้ เป็นอย่างดีและครอบคลุม	การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

ภาพประกอบ 23 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง ด้านการจัดการเรียนการสอน

3. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในงานบริหารส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เป็นการปลูกฝังที่เกิดกับนักเรียนในการเสียสละและรับผิดชอบ โดยได้ประสานความร่วมมือกับมูลนิธิกองทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนา (EDF) ดำเนินกิจกรรมสร้างครอบครัวตัวอย่างใน 4 หมู่บ้านที่อยู่ในเขตบริการหมู่บ้านละ 5 ครอบครัวรวม 20 ครอบครัว เพื่อดำเนินกิจกรรมดำรงชีวิตตามแนวปรัชญาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและรณรงค์ในการปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก โดย

ได้รับการสนับสนุนจากคณะเกษตรและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยนครพนมในเรื่องวิทยากร และองค์ความรู้ต่าง ๆ นอกจากนั้นยังได้รับการสนับสนุนให้ความรู้ให้ คณะครูและนักเรียน รู้จักประหยัดการออมและการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยส่งเสริมสนับสนุนครูให้จัดกิจกรรมบูรณาการการเรียนการสอน ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นกิจกรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้ ปฏิบัติดังนี้

- 1) การปลูกผักสวนครัวเลี้ยงปลาปลูกเลี้ยงไก่ไข่ เพื่อบริโภคในครัวเรือน
- 2) การฝากเงินออมทรัพย์เพื่อการอดออม
- 3) แต่งกายเหมาะสมตามกาลเทศะอนุรักษ์ผ้าไทย
- 4) ร่วมปลูกต้นไม้ในวันสำคัญช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 5) นำวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์เช่นทำปุ๋ยหมักชีวภาพ
- 6) การปฏิบัติตนตามโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ
- 7) ร่วมกิจกรรมวันในวันสำคัญทางศาสนาเพื่อบ่มเพาะจิตใจ

ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

3.1 การแนะแนว

มีแผนงานแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนชีวิตของ ตนเอง มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้ อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำผลการติดตามมาใช้พัฒนา การจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...ส่วนใหญ่จะเน้นให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเป็นที่หลายระดับชั้นวัย ในแต่ละระดับชั้นเรียนที่ต้องช่วยเหลือซึ่งช่วยเหลือกันรับผิดชอบร่วมกัน...”

(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...จากการเยี่ยมบ้านและคัดกรองอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เราเข้าใจเด็กเป็นรายกรณีและอยากให้นักเรียนได้เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ (SBL)...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นเรื่องที่ค่อนข้างสำคัญมากที่จะสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต...”

(สุชาวัฐ หอมจัด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...มีเพียงแต่การจัดกิจกรรมและการให้คำปรึกษาหารือเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและมีการจัดทำแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(จิราพร แสนสุวิวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นมีการจัดทำแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอีกทั้งยังเป็นการติดตามการพัฒนาผู้เรียน...”

(วรรณพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการแนะแนวการศึกษาให้นักเรียนได้เรียนรู้และสนใจตามความชอบความถนัดของตน...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีระบบแนะแนวดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสนับสนุนและดำเนินชีวิตของนักเรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ธิดาวรร เอ็ฟวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...หลักปรัชญาสำคัญในการบริหารโรงเรียน ในขณะที่อยู่โรงเรียนจะปลูกฝังการรักการทำงานค่อยเสริมเข้าไปในกิจกรรมพิเศษเช่น การปลูกผัก เลี้ยงสัตว์

ทักษะอาชีพใช้ในการเรียนต่อและให้เด็ก ๆ ตระหนักว่าทุก ๆ คนจะต้องทำงานและนักเรียนยังมีอาชีพเมื่อเรียนจบมัธยมศึกษาปีที่สามไป...”

(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การจัดทำแผนงานแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษา ได้มีการการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการติดตามการพัฒนาผู้เรียน ส่วนใหญ่เน้นให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม หลายระดับชั้น วิทยุที่ต้องช่วยเหลือกันและกันรับผิดชอบร่วมกัน จากการเยี่ยมบ้านและคัดกรองอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ทำความเข้าใจนักเรียนเป็นรายกรณีและอยากให้นักเรียนได้เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ (SBL) เป็นเรื่องที่ค่อนข้างสำคัญมากที่สนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต ไม่เพียงแต่การจัดกิจกรรมและการให้คำปรึกษาหารือเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาได้แนะแนวการศึกษาให้นักเรียนได้เรียนรู้และสนใจตามความชอบ ความถนัดของตนเองหลักปรัชญาสำคัญในการบริหารโรงเรียนในขณะที่อยู่โรงเรียนจะปลูกฝังการรักการทำงาน คอยเสริมเข้าไปในกิจกรรมพิเศษ เช่น การปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ทักษะอาชีพใช้ในการเรียนต่อและให้นักเรียนได้ตระหนักว่าทุกคนจะต้องทำงานและนักเรียนยังมีอาชีพเมื่อเรียนจบมัธยมศึกษาปีที่สามไปแล้ว

ตาราง 27 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3.1 กิจกรรมแนะแนว	โรงเรียนมีการแนะแนว พร้อมทั้งยังสนับสนุนการดำเนินชีวิตในการประกอบอาชีพ มีการออกเยี่ยมบ้านเป็นรายกรณีและยังส่งเสริมให้นักเรียนให้เรียนรู้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความถนัดของตนโดยการปลูกฝัง	กิจกรรมแนะแนว - การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน - จัดกิจกรรมและการให้คำปรึกษา - ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม

3.2 กิจกรรมนักเรียน

มีแผนงาน โครงการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนเพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียงโดยจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมชมรมที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม หลักคำสอนทางศาสนาในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำผลการติดตาม มาปรับปรุง พัฒนา กิจกรรมนักเรียน ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษา เอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...มีการจัดโครงการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยความรู้ในแต่ละระดับชั้นเรียนตามความสามารถของนักเรียนและครูผู้รับผิดชอบในแต่ละระดับชั้นเรียน เช่น แปลงเกษตร ปลูกผักสวนครัว ฯลฯ...”

(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โดยทางปฏิบัติยังไม่สมบูรณ์ กล่าวคือ นักเรียนบางส่วนยังทำงานโดยไร้แรงบันดาลใจทำเพื่อคะแนนถูกบังคับ ซึ่งไม่ได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับเกษตรกรแต่โดยภาพรวมกิจกรรมต่าง ๆ ก็ตรงตามแผนงานและได้รับความร่วมมือดี...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...มีโครงการหลากหลายอย่างที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ธนาคารโรงเรียน การเพาะปลูกพืช การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงกบ การเลี้ยงปลาในสระ การเลี้ยงปลาในบ่อ...”

(สุทธารัฐ หอมจัต, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีผลต่อการปฏิบัติของนักเรียนจะได้ตรงตามเป้าประสงค์ในการจัดการ...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทางโรงเรียนมีการจัดโครงการ แผนงานที่ช่วยในการส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียนเข้าใจถึงหลักสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ดียิ่งขึ้นและสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีกิจกรรมนักเรียนมีการจัดโครงการ เพื่อเป็นการ
ต่อยอดและการพัฒนาเพื่อลงไปสู่การปฏิบัติสำหรับผู้เรียน...”

(วรรณพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โดยทางโรงเรียนมีโครงการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
และนักเรียนได้ปฏิบัติจริง...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...มีการจัดทำโครงการและแผนงานที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ธิดาวรร เอ็พวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทางโรงเรียนได้มีโครงการและกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและ
พัฒนานักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งยังมีการเข้าร่วมประกวด
ส่งเสริมคุณลักษณะนิสัยที่ดีให้เกิดแก่เยาวชน เพื่อเป้าหมายในการพัฒนาให้เยาวชนเรียน
จบออกไปและมีงานมีการดำรงชีพที่ดี...”

(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้นและจากการสังเกตของผู้วิจัยได้ พบว่า
กิจกรรมนักเรียนสถานศึกษาได้จัดโครงการ แผนงานที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ช่วยในการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจถึงหลักสำคัญได้ดี
ยิ่งขึ้นและสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้มีการจัดโครงการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับ
วัยความรู้ในแต่ละระดับชั้นเรียนตามความสามารถของนักเรียนและครูผู้รับผิดชอบในแต่ละ
ระดับชั้นเรียน เช่น แปลงเกษตร ปลูกผักสวนครัว โดยทางปฏิบัติยังไม่สมบูรณ์ กล่าวคือ
นักเรียนบางส่วนยังทำงาน โดยไร้แรงบันดาลใจทำเพื่อคะแนนถูกบังคับซึ่งไม่ได้ตระหนัก
และให้ความสำคัญกับการทำเกษตรกรรมแต่โดยภาพรวมกิจกรรมต่าง ๆ ก็ตรงตาม
แผนงานและได้รับความร่วมมือ โครงการหลากหลายที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีผลต่อการปฏิบัติของนักเรียนได้ตรงตามเป้าประสงค์
ในการจัดการเพื่อเป็นการต่อยอดและการพัฒนาเพื่อลงไปสู่การปฏิบัติสำหรับผู้เรียนอีกทั้ง
ยังมีการเข้าร่วมประกวด ส่งเสริมคุณลักษณะนิสัยที่ดีให้เกิดแก่เยาวชนเพื่อเป้าหมายใน
การพัฒนาเยาวชนเรียนจบออกไปมีงานและการดำรงชีพที่ดี

ตาราง 28 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ด้านกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน 3.2 กิจกรรม นักเรียน	กิจกรรมนักเรียน โรงเรียนมีการ จัดทำโครงการแผนงานที่ช่วย ส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงทำให้ นักเรียนเข้าใจหลัก สำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตจริง ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทและชีวิต เพื่อพัฒนาลงสู่ตัวนักเรียนให้มี คุณลักษณะนิสัยที่ดีแก่เยาวชน	3.2 กิจกรรมนักเรียน - จัดกิจกรรมและ โครงการเหมาะสม หลากหลายตามวัยของ ผู้เรียน - บังคับทำกิจกรรมด้วย คะแนน

3.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

สถานศึกษามีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมี
ส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาพัฒนาสถานศึกษา ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ สังคม
สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และติดตามผลการดำเนิน
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง นำผลการติดตามมาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณ
ประโยชน์ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้สังเกตศึกษา
เอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...เรื่องจิตอาสาช่วยงานผูกผ้า หน้าเมรุเผาศพในชุมชน เสรีพน้ำดื่ม
และมอบดอกไม้จันทร์ ช่วยงานผูกผ้า ประดับเต็นท์งานชุมชนทั้งงานบวช งานแต่งงาน
งานผ้าป่า ทอดกฐินตามวัดในชุมชน ตลอดจนงานการแสดงฟ้อนรำในเทศกาลต่าง ๆ การแห่
เทียนเป็นต้น...”

(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...เป็นไปตามข้อตกลงของระบบโรงเรียนร่วมพัฒนา Partnership School ที่เอาจิตอาสาเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมกองทุนนักเรียน ชุรกิจชุมชน เช่นให้นักเรียน ผู้มีเงินทำกิจกรรมใช้คืนด้วยการปลูกต้นไม้และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ฯลฯ...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมต่อชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(สุชาติรัฐ หอมจัด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นวิธีการปรับใช้วิธีในการให้นักเรียนได้แสดงออกและตระหนักถึงคุณค่าของการจัดการตามโครงการดังกล่าว...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์นั้นได้จัดทำขึ้นเพื่อต้องการนำผลการเรียนรู้ไปสู่การขยายผลลงสู่ชุมชนได้...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดกิจกรรมและสาธารณประโยชน์ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในการมีจิตอาสาเป็นการปลูกฝังเรื่องความมีคุณธรรม สามัคคี เสียสละ...”

(วรรณพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โดยโรงเรียนมีการนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสากับชุมชนในงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนร้องขอและไม่ได้ร้องขอ...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนมีจิตอาสาและมีส่วนร่วมต่อชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ธิดาวรร เอ้ฟวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์นั้นเป็นกิจกรรมที่ทางโรงเรียนดำเนินมาอย่างต่อเนื่องเพื่อปลูกฝังให้เยาวชนเป็นผู้ให้ โดยยึดหลักคุณธรรม

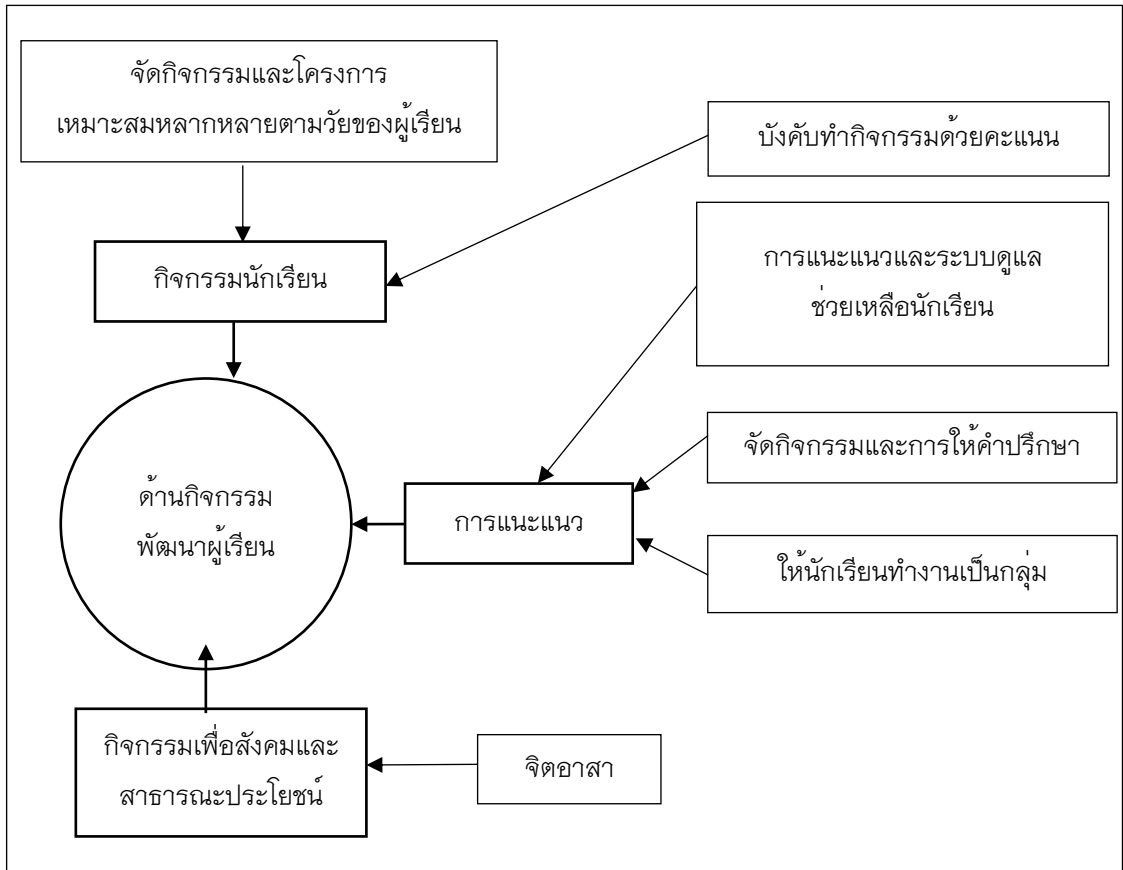
การให้การแบ่งปันล่าสุดโรงเรียนเรียนได้มีโครงการ School Birth ที่ทางโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิมีชัยพัฒนา ได้นำหลักการและงบประมาณมาจัดทำเรื่องนี้...”

(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ได้สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมต่อชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นวิธีการปรับใช้วิถีในการให้นักเรียนได้แสดงออกและตระหนักถึงคุณค่าของการจัดการตามโครงการดังกล่าว เรื่องจิตอาสา ตลอดจนการแสดงเพื่อนำในเทศกาลต่าง ๆ การแห่เทียน ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงของระบบโรงเรียนร่วมพัฒนา Partnership School ที่เอาจิตอาสาเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมกองทุนนักเรียน ชุรกิจชุมชน เช่น ให้นักเรียนเป็นผู้ยืมเงินทำกิจกรรมและใช้คืนด้วยการปลูกต้นไม้ และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิด จิตอาสาและมีส่วนร่วมต่อชุมชน เพื่อต้องการนำผลการเรียนรู้ไปสู่การขยายผลลงสู่ชุมชนได้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในการมีจิตอาสาเป็นการปลูกฝังเรื่องความ มีคุณธรรม ความสามัคคี การเสียสละโดยโรงเรียนมีการนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมจิต อาสากับชุมชนในงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนร้องขอและไม่ได้ร้องขอ สถานศึกษาดำเนินงาน อย่างต่อเนื่องเพื่อปลูกฝังให้เยาวชนเป็นผู้ให้ โดยยึดหลักคุณธรรม การให้การแบ่งปัน

ตาราง 29 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3.3 กิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์	การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ นักเรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมต่อชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อต้องการนำผลการเรียนรู้ไปสู่การขยายผลลงสู่ชุมชนได้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักมีจิตอาสา	กิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ - เยาวชนมีจิตอาสา

ภาพประกอบ 24 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านคอนแดง เจริญทอง ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4. ด้านการพัฒนาบุคลากร

ในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษานั้นต้องมุ่งพัฒนาที่ตัวครูก่อนเป็นอันดับแรก เพราะครูถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้และปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ดังนั้นโรงเรียนจึงได้ส่งเสริมครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง อย่างถ่องแท้สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้ โดยมีเป้าหมายสำคัญในการขับเคลื่อน คือ ทำให้เด็กรู้จักความพอเพียง ปลูกฝัง อบรม บ่มเพาะให้เด็กมีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมโดยสอดแทรกแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสอนให้เด็กรู้จักการใช้ชีวิตได้อย่างสมดุล ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าทรัพยากรต่าง ๆ รู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึก

รักษ์สิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยมความเป็นไทยท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ครูผู้จัดการบูรณาการการเรียนการสอนให้เด็กและเยาวชนเห็นถึงความเชื่อมโยงในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคมและเศรษฐกิจซึ่งความเป็นองค์รวมนี้จะเกิดขึ้นได้ครูต้องใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนจัดการเรียนการสอน โดยเน้นให้นักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม มีวินัยมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมเน้นให้นักเรียนกล้าแสดงออกกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีส่วนร่วม

ในการพัฒนาและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นแบบอย่างที่ดีนั้นครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญของปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและพัฒนาตนเองอันจะเห็นได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การทำบุญตักบาตรในทุกวันพระที่โรงเรียนการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนในโครงการวันเสาร์พาครูเข้าวัด ในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา การเข้าร่วมโครงการเรียนรู้อย่างพอเพียงรู้จักดำรงชีวิตแบบพอเพียงไม่ฟุ้งเฟ้อ รู้จักประหยัดอดออม สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนและผู้ปกครองในชุมชน นอกจากนี้ได้มีการไปศึกษาดูงานศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง จังหวัดบุรีรัมย์ โรงเรียนบ้านสะอาด (สะอาดวิทยาการ) จังหวัดร้อยเอ็ดและโรงเรียนบ้านคูเมือง (ออนอนุเคราะห์) จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการทำงาน

4.1 การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร

สถานศึกษามีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...มีแผนงานโครงการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม ทักษะวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อมาใช้ในภารกิจ การปฏิบัติหน้าที่และสามารถดำเนินชีวิตได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ตลอดปีการศึกษามีการจัดและให้บุคลากรเข้าร่วมการอบรมสัมมนาต่าง ๆ มากมายทั้งทางวิชาการและเชิงปฏิบัติการกับองค์กรต่าง ๆ เช่น มูลนิธิมีชัยพัฒนา โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา เป็นต้น...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ตามแผนการจัดบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อนำมาปฏิบัติจริงในโรงเรียนทุกคนต้องสามารถปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันสามารถช่วยเหลือทำงานเป็นทีมได้...”

(สุทธารัฐ หอมจัด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การพัฒนาบุคลากรได้มีแผนงาน และทำโครงการพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินชีวิตตามหลักการดังกล่าว...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในเรื่องนี้รู้สึกเห็นด้วยที่โรงเรียนได้มีแผนงานและโครงการต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต โดยทางโรงเรียนได้มอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียน บุคลากร นักเรียนและชุมชนที่เกี่ยวข้อง...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การพัฒนาบุคลากรเพื่อให้บุคลากรได้ตระหนักและเป็นการปลูกฝังที่ยั่งยืนปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง...”

(วรรณพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทางโรงเรียนได้มอบหมายให้กับบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาและคุ้มค่างาน...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การพัฒนาบุคลากรได้มีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจและให้ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ธิดาวรร เอฟวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“การพัฒนาบุคลากร อันดับแรกต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดแก่บุคลากร โดยพัฒนาบุคลากรและพาไปพัฒนาโดยการอบรม...”

(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้นและจากการสังเกตของผู้วิจัยได้ พบว่าการพัฒนาบุคลากรได้มีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันดับแรกต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดแก่บุคลากร การพัฒนาบุคลากรได้มีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาดูงาน การฝึก อบรมทักษะ วิชาชีพต่าง ๆ เพื่อมาใช้ในการปฏิบัติงาน การปฏิบัติหน้าที่ได้ตลอดปีการศึกษาให้บุคลากรเข้าร่วมการอบรม สัมมนาต่าง ๆ มากมาย ทั้งทางวิชาการและเชิงปฏิบัติการกับองค์กรต่าง ๆ การจัดบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อนำมาปฏิบัติจริงในโรงเรียนทุกคนต้องสามารถปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันสามารถช่วยเหลือ ทำงานเป็นที่มได้สถานศึกษาได้มอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียน บุคลากร นักเรียน และชุมชนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บุคลากรได้ตระหนักเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน ปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสถานศึกษาได้มอบหมายให้กับบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาและคุ้มค่างาน

ตาราง 30 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ด้านการพัฒนาบุคลากร 4.1 การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร	การพัฒนาบุคลากรได้มีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรให้สามารถ ดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจและให้ ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมีแผนงาน โครงการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรได้ตระหนักและเป็น การปลูกฝัง	การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร - มีแผนงานโครงการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง - มีการจัดและให้บุคลากร เข้าร่วมการอบรม สัมมนา - มอบหมายให้กับบุคลากร ที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้

4.2 การติดตามและการขยายผล

ติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำผลการติดตามมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินโครงการ กิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขยายผลและเผยแพร่ผลการดำเนินชีวิต ปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“...มีการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการติดตามผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไปอบรมทุกปี ทุกภาคเรียน นอกสถานที่และในสถานที่เป็นประจำ...”

(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โครงการต่าง ๆ แล้วต้องมีการส่งรายงานและตรวจสอบติดตามผลจากหลายหน่วยงาน เช่น เขตพื้นที่การศึกษา กรรมการสถานศึกษา บริษัทร่วมพัฒนา Partnership และมีการประชุมวางแผนระยะต่อไปในการทำงาน...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการจัดส่งครูและนักเรียนเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง มาโดยตลอดตั้งแต่ต้นปีการศึกษาจนถึงปลายปีการศึกษา...”

(สุทธารัฐ หอมจัด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการดำเนินโครงการ และมีการจัดกิจกรรมพัฒนา บุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อ การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การดำเนินโครงการ การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมาติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการเพื่อ พัฒนาโครงการให้สำเร็จตามนโยบาย...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การดำเนินโครงการ การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการติดตามผลการดำเนินงานทำให้เกิดความยั่งยืน...”

(วรรณพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานและรายงานผลการ ปฏิบัติงาน...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ได้มีโครงการ การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงได้มีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง...”

(ธิดาวรร เอ้ฟวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...อันดับแรกมอบหมายงาน มีผู้รับผิดชอบ ดำเนินงาน แต่ละปีการ ศึกษาการติดตามมีหลายลักษณะ การติดตามในระหว่างดำเนินงานตัวผู้บริหารสถาน ศึกษาต้องลงไปเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ ของกิจกรรมของการลงไปทำ...”

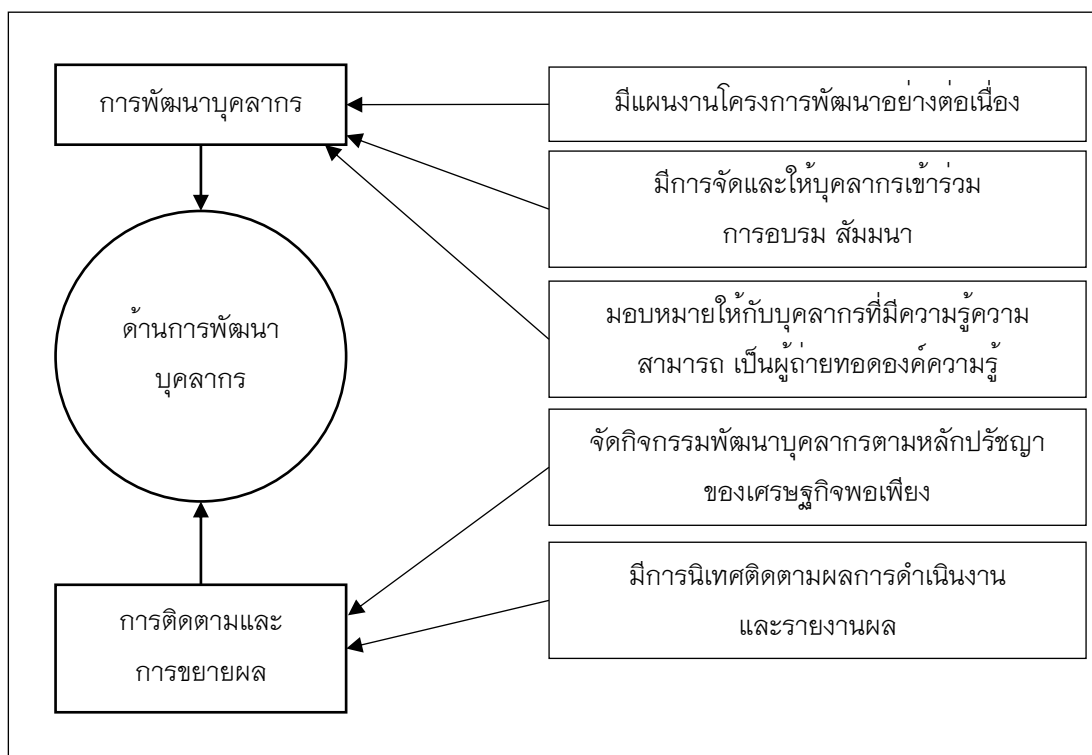
(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้ พบว่า การดำเนินโครงการการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงได้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร โดยมีการติดตามผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่องไปอบรมทุกปี ทุกภาคเรียนนอกสถานที่และในสถานที่เป็นประจำโครงการต่าง ๆ แล้วต้องมีการส่งรายงานและตรวจสอบ ติดตามผลจากหลายหน่วยงานและมีการประชุมวางแผนระยะต่อไป ในการทำงานโรงเรียนมีการจัดส่งครูและนักเรียนเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องมา โดยตลอดตั้งแต่ต้นปีการศึกษาจนถึงปลายปี การศึกษาการดำเนินโครงการการจัดกิจกรรม พัฒนาบุคลากร เพื่อนำมาติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการเพื่อพัฒนาโครงการให้ สำเร็จตามนโยบาย เป็นการติดตามผลการดำเนินงานทำให้เกิดความยั่งยืน โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานและรายงานผลการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 31 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากร การติดตามและการขยายผล โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ด้านการพัฒนาบุคลากร 4.2 การติดตามและการขยายผล	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการติดตามผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อความก้าวหน้าและความยั่งยืนที่ลงสู่บุคลากร	การติดตามและการขยายผล - จัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - มีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานและรายงานผล

ภาพประกอบ 25 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง ด้านการพัฒนาบุคลากร

5. ด้านผลลัพธ์

5.1 สถานศึกษา

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง มีการบริหารจัดการอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษาโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชน เผยแพร่ข่าวสารและหลักการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนทำให้ชุมชนหน่วยงานอื่น ๆ ได้ใช้ประโยชน์ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการดูแลรักษาและพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมของสถานที่อย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองมีอาคารสถานที่ รมรื่น ปลอดภัย เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน มีผู้รับผิดชอบการใช้ปรับปรุงพัฒนา ดูแลรักษาอาคารสถานที่อย่างชัดเจน มีแผนการปฏิบัติงาน โครงการงบประมาณมีศูนย์รวมข้อมูลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษารวมถึงแผนผังแสดงแหล่งเรียนรู้ ฐานการเรียนรู้ โครงการต่าง ๆ ตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในเรื่องอาคาร สถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาสอดคล้องกับภูมิสังคมของสถานศึกษาและมีการจัดการอย่างพอเพียง มีวิทยากรรับผิดชอบฐานกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถอธิบายความหมายได้อย่างถูกต้อง มีแผนการจัดการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้องและชัดเจน มีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างเป็นรูปธรรมและมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองจัดทำแผนงาน โครงการงบประมาณ อีกทั้งมีผู้รับผิดชอบในการปรับใช้อาคารสถานที่ให้เอื้ออำนวยต่อสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้จนทำให้ชุมชน หน่วยงานอื่นได้ผลประโยชน์มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการดูแลรักษาและพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเหมาะสม ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...โรงเรียนมีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สถานศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัยเอื้อต่อการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีประโยชน์ต่อประเทศชาติมาเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง 10 ปีแล้ว โดยให้สถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในความพยายามและค่อยเป็นค่อยไปอาจจะไม่สมบูรณ์แบบและในระยะ 2 ปีก็เริ่มเป็นรูปเป็นร่างในหลาย ๆ ส่วน โดยเฉพาะการพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนมีการพัฒนาด้านแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความพึงพอใจกับนักเรียนในการทำกิจกรรม...”

(สุทวารัฐ หอมจัต, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนพยายามจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และใส่ใจนักเรียนเพื่อให้มีแนวคิดในการพัฒนา...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่มีความร่มรื่น ปลอดภัยมีฐานการเรียนรู้ และมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ อีกทั้งทางโรงเรียนยังมีสวนอนุรักษ์และฟื้นฟู วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีประโยชน์ต่อการศึกษา...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...เป็นการสร้างความตระหนักที่ยั่งยืนเพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียนและ โรงเรียน...”

(วรรณพพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควรเป็นสถานศึกษาที่ร่มรื่นปลอดภัย มีแหล่งเรียนรู้ ฐานความรู้ที่เอื้อเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชนหรือบุคคลภายนอกที่มีความสนใจอยากหาความรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงรวมถึงเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในแต่ละชุมชนเพื่อเป็นการดึงดูดให้เกิดรายได้ สร้างอาชีพ เสริมทักษะ ให้แก่ชุมชนและนักเรียนเพื่อมีรายได้ มีอาชีพมีความรู้ติดตัวหลังจากจบการศึกษาออกไป...”

(เยาวรัตน์ แสงพรมศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...โดยทางโรงเรียนมีการดำเนินการดูแลปรับปรุงอาคารสถานที่ให้ สะอาด ร่มเย็น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้รวมทั้งมีการจัดทำฐานการเรียนรู้ให้เอื้อกับ นักเรียนและชุมชน...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...สถานศึกษามีการเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ธิดาวรร เอ็ฟวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...สถานศึกษาเป็นส่วนสำคัญต่อการศึกษาและเยาวชนของประเทศ โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัย มีสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้และโรงเรียนยังมี ส่วนช่วยในการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น...”

(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสถานศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 2 ปี ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรเป็นสถานศึกษาที่ร่มรื่นปลอดภัย มีแหล่งเรียนรู้ฐานความรู้ที่เอื้อเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชนหรือบุคคลภายนอกที่มีความสนใจอยากหาความรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในแต่ละชุมชนเพื่อเป็นการดึงดูดให้เกิดรายได้ สร้างอาชีพ เสริมทักษะให้แก่ชุมชนและนักเรียนเพื่อมีรายได้และมีอาชีพมีความรู้ติดตัว หลังจากจบการศึกษาออกไปโรงเรียนมีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติมาเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง 10 ปีแล้ว โดยให้สถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในความพยายามและค่อยเป็นค่อยไปอาจจะไม่สมบูรณ์แบบ และในระยะ 2 ปีก็เริ่มเป็นรูปเป็นร่างในหลาย ๆ ส่วน โดยเฉพาะการพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โรงเรียนมีการพัฒนาด้านแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความพึงพอใจกับนักเรียนในการทำกิจกรรมมีฐานการเรียนรู้และมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นการสร้างความตระหนักที่ยั่งยืน เพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียนและสถานศึกษาเป็นส่วน สำคัญต่อการศึกษาและเยาวชนของประเทศ

ตาราง 32 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ด้านผลลัพธ์ สถานศึกษา โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ผลลัพธ์ 5.1 สถานศึกษา	ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจเป็นสถานศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัยเป็นส่วนสำคัญต่อการศึกษาของเยาวชนประเทศและยังช่วยอนุรักษ์ และฟื้นฟู วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาเป็นการสร้างความยั่งยืนนาน	สถานศึกษา - พัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน - สร้างความตระหนักเพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียนและโรงเรียน - มีการพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

5.2 ผู้บริหารสถานศึกษา

จากปรากฏการณ์ที่พบ คือ ผู้บริหารโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง ได้นำความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของคณะครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนโดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาและสู่ภายนอกสถานศึกษา ผู้บริหารได้ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิต มีการริเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ครูและบุคลากรได้มีกิจกรรมในการเสริมสร้างความรักความสามัคคี มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่และยังเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เช่น กิจกรรมการสร้างเสริมขวัญกำลังใจการผูกแขนบายศรีสู่ขวัญให้กับคณะครูที่ย้ายไปและย้ายมาปฏิบัติราชการในโรงเรียน กิจกรรมการไหว้ทักทายในตอนเช้า กิจกรรมทำบุญตักบาตรในทุกวันพระ รวมถึงกิจกรรมของชุมชน หน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง อาทิเช่น การสร้างครอบครัวตัวอย่างในการดำรงชีวิตตามแนวทางของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมการปลูกป่าเพื่อลดภาวะโลกร้อน กิจกรรมรณรงค์ปลอดลูกน้ำยุงลาย บรรยายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตในกิจกรรมประชุม ผู้ปกครองนักเรียน ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“...ผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับภูมิสังคมและสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงให้กับตนเองและสถานศึกษาโดยเป็นแบบอย่างที่ดี...”

(สุรจิต บุญฤทธิ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในส่วนผลลัพธ์ output และความสำเร็จของผู้บริหารในแง่การบริหาร แต่ก็ยังอยู่ในระยะติดตามผลและพัฒนาในส่วนของเด็กและ out comes ความยั่งยืน ฯลฯ...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและยังเป็นผู้ผลักดันให้บุคลากรทุกฝ่ายได้ขับเคลื่อนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นตลอดเวลา...”

(สุพารัฐ หอมจืด, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีหน้าที่ขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ภายในโรงเรียน...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ภาพความสำเร็จที่สัมผัสได้จากผู้บริหารสถานศึกษา ท่านเป็นคนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสังคม อีกทั้งยังสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งต่อตนเองและสถานศึกษาตลอดทั้งเป็นแบบอย่างที่ดี...”

(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...เป็นการปลูกฝังที่ยั่งยืนและการสร้างความตระหนักและสามารถนำไปถ่ายทอดและใช้ในชีวิตประจำวันได้...”

(วรรณพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทางโรงเรียนมีผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ ด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงควรมีคุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับภูมิสังคมจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีและสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีด้วย...”

(ธิดาวรร เอ้ฟวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่าผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสังคม อีกทั้งยังสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งต่อตนเองและสถานศึกษาตลอดทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงให้กับตนเองและสถานศึกษา โดยเป็นแบบอย่างที่ดีในส่วนผลลัพธ์ และความสำเร็จของผู้บริหารในด้านการบริหารในระยะติดตามผลการพัฒนาในส่วนของเด็กและผลลัพธ์ที่ยั่งยืน ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้ผลักดันให้บุคลากรทุกฝ่ายได้ขับเคลื่อนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นตลอดเวลาเป็นการปลูกฝังที่ยั่งยืนและการสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้น

ตาราง 33 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านผลลัพธ์ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ผลลัพธ์ 5.2 ผู้บริหารสถาน ศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ อีกทั้งได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังเป็นแบบอย่างที่ดีต่อบุคคลอื่นและพร้อมรับผิดชอบต่อความเปลี่ยนแปลงให้กับตนเองและสถานศึกษาและยังมีส่วนร่วมในการผลักดันในการขับเคลื่อนสร้าง ความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นแก่สถานศึกษาและนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	ผู้บริหารสถานศึกษา - ขับเคลื่อนนโยบาย - ผลักดันให้บุคลากรทุกฝ่ายได้ขับเคลื่อน หลักปรัชญา - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.3 บุคลากร

บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจอย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์ บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรมและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม จากกระแสโลกาภิวัตน์ ครูมากกว่ากึ่งหนึ่งสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดและการประเมินผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง โดยครูผู้สอนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียน การสอนนำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มาพัฒนา ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนและครูสามารถถ่ายทอด

ประสบการณ์ให้เพื่อครูในสถานศึกษาจะมีครูทุกระดับชั้นและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนทำให้มีครูแกนนำที่สามารถนำทเรียนความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น น้ำพริกข้าวและแยมพริกข้าวเพื่อสุขภาพ การผลิตปุ๋ยชีวภาพจากการถอดบทเรียนของ ตนมาจัดทำเป็นสื่อขยายผลสู่ภายนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ จนเป็นผลเชิงประจักษ์ทำให้มีสถานศึกษาเครือข่ายเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษา เอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...ผลลัพธ์ภาพความสำเร็จด้านบุคลากรของสถานศึกษา เช่น ผู้มีความรู้ ความเข้าใจ จัดการทรัพยากรดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกคน...”
(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในบางส่วนเนื่องจากในสายชั้นระดับปฐมวัยและประถมศึกษา เรายังสามารถงรากลึกได้ไม่มาจึงมีบุคลากรบางส่วนอาจไม่สามารถปฏิบัติการ แต่ในแง่ความรู้ความเข้าใจและการเป็นแบบอย่างที่ดี คิดว่าบุคลากรทุกท่านทำได้ดี...”
(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ครูและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอนสอดแทรกปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวิชาทุกวิชาได้โดยเน้นคุณธรรม จริยธรรม ทุกคาบเรียนด้วย...”
(สุทธารัฐ หอมจัต, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...บุคลากรมีความเข้าใจและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการดำเนินชีวิต...”
(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...บุคลากรเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน...”
(จิราพร แสนสุริวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...จะได้รู้จักการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด...”

(วรรณพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...นอกจากบุคลากรของสถานศึกษาจะจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ รู้จักปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว บุคลากรของสถานศึกษา ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างคุณค่าและความเชื่อมั่นให้ผู้เรียน นักเรียนในสถานศึกษาของตนเองเกิดความเชื่อถือและเห็นคุณค่า ตระหนักถึงความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่จะนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน...”

(เยาวรัตน์ แสงพรมศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาตลอดจนเรียนรู้และดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและถ่ายทอดบูรณาการองค์ความรู้สู่ผู้เรียนได้เรียนรู้...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...บุคลากรเป็นผู้นำที่มีความรู้ ความเข้าใจและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ธิดาวรร เอ็พวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผลลัพธ์เกิดการรับรู้ โดยการสร้างเจตคติให้ครูรับรู้จุดประสงค์หลักการที่จะลงมือปฏิบัติอย่างไร โดยใช้วิธีการหลาย ๆ วิธีจนประสบความสำเร็จ...”

(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้นและจากการสังเกตของผู้วิจัยได้ พบว่าผลลัพธ์ภาพความสำเร็จด้านบุคลากรของสถานศึกษา เช่น เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ จัดการทรัพยากรดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน เพื่อส่วนรวมสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกคนในบางส่วน เนื่องจากในสายชั้นระดับปฐมวัยและประถมศึกษายังสามารถลงรากลึกได้ไม่มากจึงมีบุคลากรบางส่วนอาจไม่สามารถปฏิบัติได้เต็มที่ในแง่ความรู้ ความเข้าใจและการเป็นแบบอย่างที่ดี บุคลากรทุกท่านทำได้ดี ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดแทรกปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวิชาทุกวิชาได้โดยเน้นคุณธรรม จริยธรรม ทุกคาบเรียน

ด้วยบุคลากรมีความเข้าใจและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการดำเนินชีวิตการบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด บุคลากรยังสร้าง คุณค่า และความเชื่อมั่นให้ผู้เรียนในสถานศึกษาของตนเองจนเกิดผลลัพธ์เกิดการรับรู้ ร่วมกัน โดยการสร้างเจตคติที่ตรงกัน

ตาราง 34 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านผลลัพธ์ บุคลากร โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ผลลัพธ์ 5.3 บุคลากร	ภาพความสำเร็จของบุคลากร คือ มีความรู้ความเข้าใจและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการดำเนินชีวิต ได้รู้จักการบริหารจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม	บุคลากร - มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - รู้จักการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.4 ผู้เรียน

ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ เศรษฐกิจ ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม ในด้านสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทองมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถอธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้องซึ่ง

เห็นได้จากการปฏิบัติตนอยู่อย่างพอเพียง มีกลุ่มนักเรียนแกนนำในการรณรงค์ให้นักเรียนและผู้ปกครองรู้จักดำรงชีวิตอยู่อย่างพอเพียง นักเรียนทุกคนรับประทานอาหารเช้ากลางวัน ที่โรงเรียนนักเรียนปั่นจักรยานและเดินมาโรงเรียน นักเรียนรู้จักอดออมและใช้จ่ายอย่างประหยัด อีกทั้งมีความสามารถในการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนเห็นผลเห็นคุณค่าและเกิดศรัทธาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต นักเรียนมีทักษะในการจัดสรรพื้นที่ทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์ เช่น การปลูกผัก การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงปลา ปลูกในบ่อพลาสติก เป็นต้น จากการทำกิจกรรมดังกล่าว ทำให้นักเรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงวิธีการเรียนและการทำงาน การดำรงชีวิตโดยยึดหลักคิดตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับ ไปเข้าประกวดแข่งขันในงานศิลปหัตถกรรม ระดับเขตพื้นที่และระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับรางวัลระดับเหรียญทองกิจกรรม การแข่งขัน แปรรูปอาหาร ม.1 - 3

อีกทั้งผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับการศึกษาและมีส่วนร่วมในการดูแลการใช้ประโยชน์จากสาธารณะสมบัติอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่า ดำเนินชีวิตประจำวันโดยไม่เบียดเบียน สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่นแบ่งปันช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับผู้อื่นทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม เห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาและชุมชน มีความภูมิใจในวัฒนธรรมไทยทั้งด้านภาษาการแต่งกาย ประเพณี ศาสนาและประวัติศาสตร์ความเป็นมาของท้องถิ่น ชาติพันธุ์ ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกคน...”

(สุรจิต บุญฤทธิ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ในระดับปานกลางเพราะบางประเด็นคงต้องใช้เวลาและ พัฒนาการในการสร้างความสำเร็จอย่างยิ่งในระดับความสำเร็จของผู้เรียนในระยะต้นถือ

ว่าดีระยะกลางและระยะปลายยังต้องรอดูและใช้เวลา อย่างไรก็ตามก็ดีกว่าจากลูกศิษย์ที่จบไปแล้วก็สามารถ เลี้ยงตนเองได้และมีสัมมาชีพดี...”

(ทรงศักดิ์ ไชยสุวรรณ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...เมื่อผู้เรียนมีเหตุผลคิดเป็น เข้าใจปฏิบัติได้ดำรงชีวิตตามควรจะเป็นได้...”

(สุทธารัฐ หอมจัต, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผลลัพธ์เกิดกับนักเรียน เกิดภูมิคุ้มกัน เกิดแนวปฏิบัติแนวความคิดการดำเนินชีวิตทั้งอาชีพ ทั้งกิจกรรมจนถึงการพัฒนาด้านจิตใจอย่างแท้จริง...”

(รัตน์วรินทร์ นพคุณวงศ์, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ภาพความสำเร็จของผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและเป็นการเสริมภูมิคุ้มกัน และเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้ตัวผู้เรียนด้วย...”

(วราญพร วงศ์ศรีชา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...นักเรียนที่ได้เรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนจะมีความรู้ความเข้าใจมีทักษะที่จะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล ถึงแม้เศรษฐกิจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรแต่ผู้เรียนที่ได้เรียนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างพอเพียงไม่ต้องดิ้นรน ลำบากและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ดี...”

(เยาวรัตน์ แสงพรมศรี, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดบูรณาการองค์ความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความตั้งใจสามารถดำเนินชีวิตบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ประสพสุข สุขประเสริฐ, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ธิดาวรร เอ็ฟวา, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...การนำเข้าสู่ชั้นเรียนก็มีหลาย ๆ รูปแบบ คือ การบูรณาการเข้าไปในวิชาการต่าง ๆ และนำหลักการความพอประมาณ ความมีเหตุผลสอดแทรกไปทุก ๆ

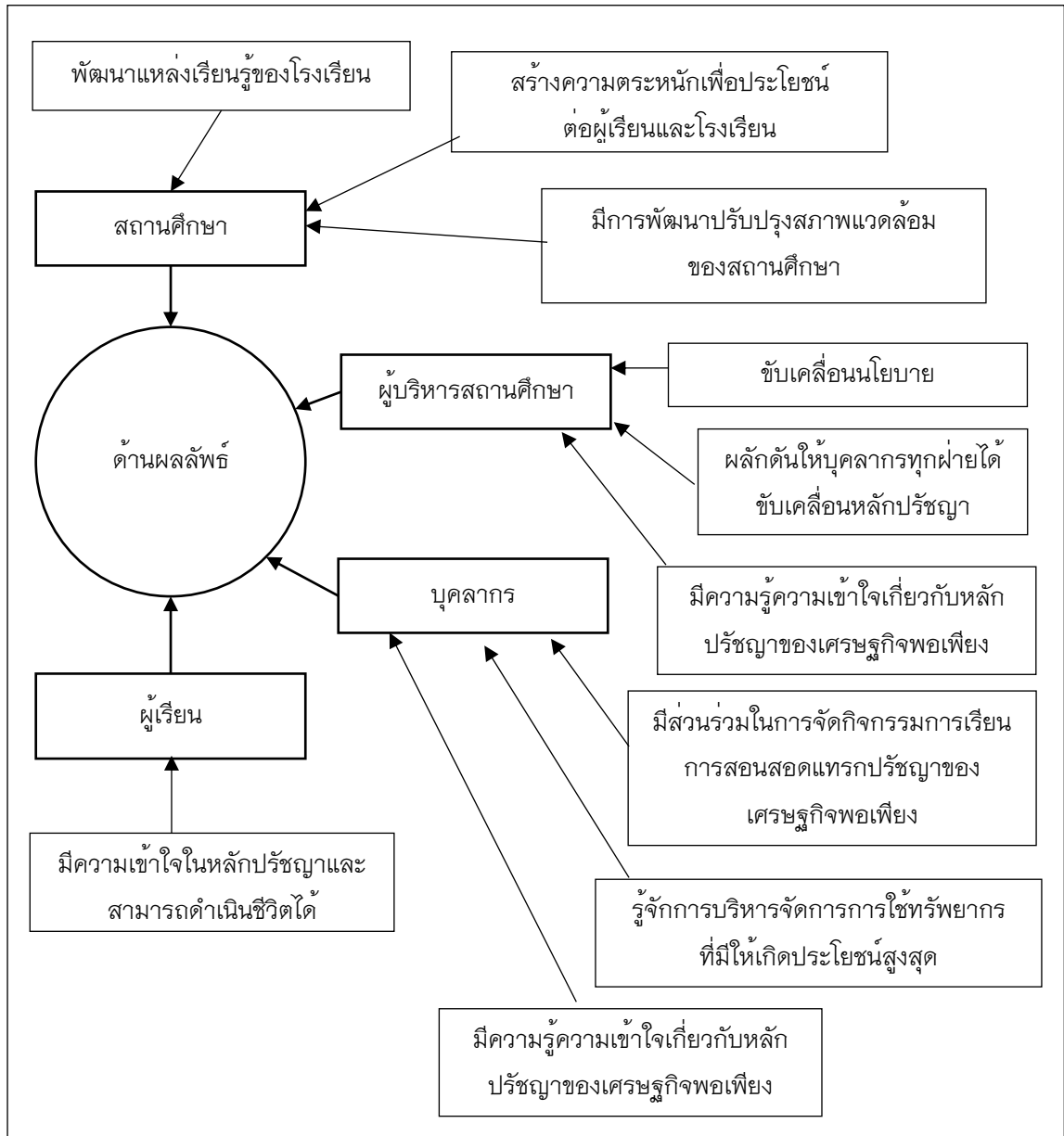
รายวิชาผู้เรียนจึงเกิดความรู้ความเข้าใจและดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับต่อความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(อนุสรณ์ แสนเคน, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้นและจากการสังเกตของผู้วิจัยได้ พบว่า ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกคนในระดับปานกลาง เพราะบางประเด็นคงต้องใช้เวลาและพัฒนาการในการสร้างความสำเร็จอย่างยิ่งในระดับความสำเร็จของผู้เรียนในระยะต้นถือว่าดี ระยะกลางและระยะปลาย ยังต้องใช้เวลา อย่างไรก็ตามเมื่อนักเรียนจบการศึกษาไปแล้วสามารถเลี้ยงตนเองได้และมีสัมมาชีพดี ผู้เรียนมีเหตุผล คิดเป็นเข้าใจและปฏิบัติได้ดำรงชีวิตตามควรได้ผลลัพธ์เกิดกับนักเรียนสร้างภูมิคุ้มกันเกิดแนวปฏิบัติ แนวคิด การดำเนินชีวิตทั้งอาชีพทั้งกิจกรรม จนถึงการพัฒนาด้านจิตใจอย่างแท้จริงหมายรวมถึงแม้เศรษฐกิจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างพอเพียงไม่ต้องดิ้นรนลำบากและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ดี

ตาราง 35 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านผลลัพธ์ ผู้เรียน โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง	สรุปผล
ผลลัพธ์ 5.4 ผู้เรียน	ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ดำเนินชีวิตได้ อย่างสมดุลและนำไปปฏิบัติและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและพร้อมรับต่อความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน	ผู้เรียน - มีความเข้าใจในหลักปรัชญาและสามารถดำเนินชีวิตได้

ภาพประกอบ 26 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง ด้านผลลัพธ์

ตอนที่ 3 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

จากปรากฏการณ์ที่พบ คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2559 - 2562 ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากแผนปฏิบัติการประจำปีที่ได้จัดทำโครงการทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงโดยการพัฒนาสถานศึกษาสู่ชุมชน ด้วยฐานการเรียนรู้ ตามแนวปรัชญาทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบ “Up To You Model” ซึ่งทุกฝ่ายให้การยอมรับว่านักเรียน สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และลงมือปฏิบัติจริงจนเกิดเป็นอุปนิสัยพอเพียงและสร้างรายได้ระหว่างเรียนพร้อมที่จะพัฒนาไปสู่อาชีพในอนาคตโดยเริ่มจัดทำโครงการตั้งแต่ปี 2555 โดยการสร้างฐานการเรียนรู้ที่สามารถใช้ทรัพยากรสนับสนุนซึ่งพากันและกัน จึงทำให้มีโครงการเป็นลำดับและได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2555 จนกระทั่งถึงปี 2562 โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 มีนโยบายในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจน ทั้งนี้สังเกตได้จากการกำหนดวิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ของโรงเรียน

ซึ่งจากความสำคัญดังกล่าวจึงเกิดเป็นโครงการต่าง ๆ มากมายขึ้นในโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 อาทิเช่น โครงการจัดทำนวัตกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง พัฒนาสถานศึกษาสู่ชุมชนโดยทางโรงเรียนได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องโดยพัฒนาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันในปีการศึกษา 2555 ได้จัดทำโครงการการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การปลูกแก้วมังกร ในปีการศึกษา 2556 การเพาะเห็ดนางฟ้า ในปีการศึกษา 2557 การปลูกผักในกระถางยางรถยนต์ ในปีการศึกษา 2557 การปลูกข้าวอินทรีย์ ในปีการศึกษา 2559 การปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์ การเรียนรู้ ตามรอยพ่อและโครงการหม่อนไหมเส้นใยรัก ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันทางโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญเป็นอย่างมากอีกทั้งยังมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดแผนงานด้านวิชาการโดยการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมีการมอบหมายให้จัดทำหน่วยการเรียนรู้ทุกช่วงชั้นปีและมีการจัดสรรทรัพยากร สนับสนุนในการดำเนินการตามแผนอย่างพอประมาณและมีเหตุมีผล ผู้บริหารโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อยตั้งแต่อดีตจน

ถึงปัจจุบัน ได้ตระหนักถึงความสำคัญและสานงานอย่างต่อเนื่องโดยดำเนินการตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมด้านวิชาการโดยมีการจัดประชุมชี้แจงและมอบหมายให้มีการรับผิดชอบจัดทำโครงการอีกทั้งยังมีการติดตาม

ผู้บริหารได้ดำเนินการตามแผนงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการประชุมชี้แจงการบริหารจัดการงบประมาณให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบว่าดำเนินการและมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบการเบิกจ่ายงบประมาณในแต่ละโครงการแต่ละกิจกรรมที่ชัดเจนและการเบิกจ่ายงบประมาณและใช้ทรัพยากรตามความจำเป็นอย่างไรจึงเป็นไปตามระเบียบราชการ อีกทั้งทางโรงเรียนได้มีการติดตามผลงานและนำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีการติดตามและรายงานผลการใช้งบประมาณตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการและกิจกรรมอีกทั้งเมื่อมีปัญหาผลการติดตามมาหาแนวทางดำเนินการแก้ไขและมีการปรับปรุง พัฒนาการบริหาร จัดการงบประมาณ

1.1 งานด้านนโยบาย

สถานศึกษาน้อมนำนโยบายตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปีที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปีที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา นำผลการติดตามมาพัฒนา นโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่าง ดังนี้

“...เห็นด้วยเพราะพื้นที่ในโรงเรียน เหมาะสมสำหรับการทำเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริง ชุมชนและสิ่งแวดล้อมภายนอกตอบสนองต่อการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและมีการติดตามนโยบายผ่านโครงการแผนงานและแผนปฏิบัติ

การประจำปีเป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับการน้อมนำหลักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(กาญจน์ฐิตมา วรรัตติ, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

“...โรงเรียนรับนโยบายมา ผู้อำนวยการโรงเรียนเรียกประชุมครูว่าจะทำอะไรจะเข้าหลักเกณฑ์โดยดูจากชุมชนว่าทำอาชีพอะไรโดยระดมความคิดเห็นกันว่าทำอะไรถึงจะเข้าเกณฑ์จะทำอะไรที่จะช่วยลดรายจ่ายจึงได้ดูจากการใช้จ่ายของชุมชน...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

“...การกำหนดนโยบายในการพัฒนาสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคลากรเห็นทิศทางในการพัฒนาโรงเรียนและคุณภาพนักเรียนผ่านโครงการแผนงาน กิจกรรมต่าง ๆ...”

(ทัศนีย์ บุตรดีวงศ์, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

“...ทางโรงเรียนได้ตั้งนโยบายไว้และชี้แจงให้ครูได้ปฏิบัติโดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในโรงเรียน...”

(เบญจพร สุพรมอินทร์, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

“...ในการขับเคลื่อนได้ยึดตามหลักสูตรแกนกลาง โดยการบูรณาการให้เข้ากับบริบทของชุมชนในส่วนของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ เด็กที่เรียนจบจากที่นี่จะได้ทักษะชีวิตผู้บริหารและคณะครูได้ส่งเสริมทุกคนที่เรียนได้และถนัดทางด้านอื่นสามารถใช้ชีวิต โดยที่ไม่ต้องไปเรียนสูง ๆ อาจจะปลูกผักและช่วยเหลือครอบครัวโดยการทำไร่ ทำนา...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

“...ได้มีนโยบายลงมาทางโรงเรียนก็ได้นำมาปฏิบัติผ่านโครงการแผนงานและแผนปฏิบัติงานประจำปี...”

(คำพู่ โทนแก้ว, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

“...เห็นด้วยที่โรงเรียนได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา อีกทั้งยังมีการติดตามนโยบายผ่านโครงการและแผนงานตลอด...”

(พนมพร ปาหลา, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า ด้านนโยบายได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและติดตามนโยบายผ่านโครงการ แผนงานและแผนปฏิบัติการประจำปีและเป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพราะพื้นที่ในโรงเรียนเหมาะสมสำหรับการทำเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริง ชุมชนและสิ่งแวดล้อมภายนอกตอบสนองต่อการเรียนรู้โรงเรียนรับนโยบายผู้อำนวยการโรงเรียนเรียกประชุมครูกำหนดวางแผน โดยดูจากบริบทการประกอบอาชีพของชุมชน โดยระดมความคิดเพื่อช่วยลดรายจ่ายจึงเกิดเป็นโครงการที่สร้างคุณประโยชน์แก่ชุมชน ทำให้บุคลากรทราบทิศทางการพัฒนาโรงเรียนพร้อมชี้แจงแก่ครูได้ร่วมปฏิบัติเพื่อขับเคลื่อนในโรงเรียนโดยได้ยึดตามหลักสูตรแกนกลางโดยการบูรณาการให้เข้ากับชุมชน ในส่วนของโรงเรียนขนาดเล็กคือเด็กที่เรียนจบและมีทักษะชีวิต ผู้บริหาร คณะครูได้ส่งเสริม ทั้งนักเรียนที่เรียนได้และถนัดทางวิชาการและด้านอื่นสามารถใช้ชีวิต โดยที่ไม่ต้องไปเรียนในระดับที่สูงขึ้น อาจประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่ตนเองและครอบครัวมีความถนัด

ตาราง 36 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ด้านการบริหารสถานศึกษา งานนโยบาย โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2	สรุปผล
ด้านการบริหารสถานศึกษา 1.1 งานนโยบาย	โรงเรียนได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและมีการติดตามนโยบาย ผ่านโครงการ แผนงานและแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพราะพื้นที่ในโรงเรียนเหมาะสมสำหรับการทำเศรษฐกิจสอดคล้องกับบริบทของชุมชน	งานนโยบาย - กำหนดนโยบายร่วมกัน - มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำมาขับเคลื่อน - พื้นที่ในโรงเรียนเหมาะสมสำหรับการทำเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริง ชุมชนให้ความร่วมมือ - ผู้อำนวยการโรงเรียนผลักดันนโยบาย

1.2 งานด้านวิชาการ

สถานศึกษามีแผนงาน โครงการ กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบตามแผนงาน โครงการกิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและติดตามผลการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและนำผลการติดตามไปพัฒนาแผนงาน โครงการ กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการสู่การจัดการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยได้สังเกตและศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“...การจัดทำแผนและโครงการให้มีลำดับขั้นตอนที่จะต้องระบุข้อดีและข้อปรับปรุงในแต่ละโครงการนั้น ๆ เพื่อนำไปต่อยอดให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เพิ่มขึ้น...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

“...เห็นด้วยที่ทางวิชาการได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบประมวลผลกิจกรรมต่าง ๆ ที่เราได้ปฏิบัติมาตลอดปี เพื่อนำผลนั้นเป็นฐานข้อมูลและนำมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในครั้งต่อไป...”

(กาญจน์ฐิมา วรรณคดี, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...หลังจากรับนโยบายมา ครูโรงเรียนได้ระดมความคิดว่าจะบูรณาการให้เข้ากับการเรียนการสอน โดยการสร้างฐานการเรียนรู้ให้มีความสำคัญทุกระดับชั้น...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยมีการจัดทำแผนโครงการและกิจกรรม อีกทั้งมีการนำผลการติดตาม...”

(ทัศนีย์ บุตรดีวงศ์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ทางด้านวิชาการ เช่น วิชาภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พาไปดูแปลงผักและสอนว่าผักอะไรมีกี่ชนิดทำให้เด็กได้ติดตามและนำมาประยุกต์ในวิชา

คณิตศาสตร์ โดยการตั้งใจทักว่า มะเขือมีต้น พริกมีที่ต้นแล้วรวมกันได้ก็ต้นวิชา
วิทยาศาสตร์ ก็จะทำให้สังเกตว่า ผักมีที่ชนิด อะไรบ้าง ชื่ออะไรบ้าง...”

(เบญจพร สุพรหมอินทร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...เห็นด้วยกับที่ทางโรงเรียนได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ โดยมีการจัดทำแผน โครงการและ
กิจกรรมอื่นทั้ง ยังมีการนำผลการติดตามไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น...”

มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ในด้านวิชาการได้มีการส่งเสริมและบูรณาการหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้...”

(คำพู่ โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ช่วยส่งเสริมในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนา...”

(พนมพร ปาหลา, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้
พบว่า ด้านวิชาการได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่
การจัดการเรียนรู้ โดยมีการจัดทำแผน โครงการและกิจกรรมอื่นทั้งมีการนำผลการ
ติดตามไปพัฒนา ให้ดียิ่งขึ้น โรงเรียนได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ โดยมีการจัดทำแผนโครงการและกิจกรรมอื่นทั้งมี
การนำผลการติดตามทางด้านวิชาการนำมาประยุกต์ในวิชาคณิตศาสตร์นำมาประยุกต์
ในการตั้งใจทักถาม จำนวนและการฝึกการสังเกต การจัดทำแผนหรือโครงการให้มีลำดับ
ขั้นตอนที่จะต้องระบุข้อดีและข้อปรับปรุงในแต่ละโครงการ เพื่อนำไปต่อยอดให้มี
ประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้นเป็นการประมวลผลกิจกรรมที่เราได้ปฏิบัติมาตลอด
ปีเพื่อนำผลนั้น เป็นฐานข้อมูลและนำมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในครั้งต่อไป

ตาราง 37 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านการบริหารสถานศึกษา งานวิชาการ โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2	สรุปผล
ด้านการบริหาร สถานศึกษา 1.2 งานวิชาการ	โรงเรียนได้ดำเนินงานโดยมี เป้าหมายในการพัฒนา คุณลักษณะของผู้เรียน โดยการ กำหนดขอบข่ายงานพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา งานพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ งานนิเทศซึ่งมี การบูรณาการจัดการเรียนการ สอนในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมลดเวลาเรียน	งานวิชาการ - จัดทำแผนและโครงการ - ส่งเสริมการบูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้

1.3 งานด้านงบประมาณ

มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่
สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการตามแผนงบประมาณและ
ติดตามผลการดำเนินงานตามและนำผลการติดตาม มาพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการ
งบประมาณ ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้
ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“...ด้านงบประมาณควรมีการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการ เช่น
การสร้างฐานการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ พร้อมกับนำผลการติดตามงานมาพัฒนาและ
ปรับปรุงให้ฐานการเรียนรู้มีความน่าสนใจและตอบสนองความต้องการของเด็ก...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...การทำงานต้องมีการวางแผนการดำเนินงานก่อนลงมือทำเพื่อแนว
ทางที่ดีต่าง ๆ ที่จะขับเคลื่อนการทำงานต่อไปอย่างมีทิศทางตามเป้าหมายที่วางไว้...”

(กาญจนาฐิติมา วรรณคดี, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ทางโรงเรียนได้เริ่มมองหาจากชุมชน ชาว ดิน ขอความอนุเคราะห์ จากชุมชนเชิงวิทยากร มาแนะแนวช่วยเหลือ เด็กนักเรียนก็ให้ความร่วมมือเตรียมป้อนจาก สำนักงานหน่วยงานให้ความช่วยเหลือในส่วนที่โรงเรียนต้องการใช้...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...บริบทของโรงเรียนขนาดเล็กต้องบริหารด้านงบประมาณโดยการ ระดมทรัพยากรทั้งบุคคลากรงบประมาณ ซึ่งต้องอาศัยงบประมาณจากเงินอุดหนุนและ ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก...”

(ทัศนีย์ บุตรดีวงศ์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...จากในโรงเรียนและการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก เช่น ได้รับการ สนับสนุนเมล็ดพันธ์ผักจากผู้ปกครองนักเรียนอยู่เสมอ...”

(เบญจพร สุพรมอินทร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ทางผู้บริหารโรงเรียนมีการบริหารอย่างโปร่งใส งบประมาณได้มา จากการประกวดต่าง ๆ ก็จะมีรางวัลทั้งหมดก็จะนำมาพัฒนาโรงเรียน มีการชี้แจงมี ร่องรอยและหลักฐานมีบัญชีรายรับรายจ่ายลดความสงสัยได้...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผู้อำนวยการโรงเรียนของเราขอเก่งและโรงเรียนก็ได้สนับสนุนจาก ภายนอกขอบริษัทและห้างร้านต่าง ๆ ท่านพอมีการนำเสนองานที่ดี...”

(คำพู่ โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผมรู้สึกเห็นด้วยกับทางโรงเรียนที่มีการวางแผนการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและยังมีการจัดทำอย่างต่อเนื่อง...”

(พนมพร ปาหลา, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้ พบว่า ด้านงบประมาณได้มีการวางแผนการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง และนำผลการติดตามงานมาพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องด้านงบประมาณ ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการ เช่น การสร้างฐานการเรียนรู้สื่อการเรียนรู้พร้อม กับนำผลการติดตามงานมาพัฒนาและปรับปรุงให้ฐานการเรียนรู้น่าสนใจ ตอบสนองความ

ต้องการของนักเรียน การทำงานต้องมีการวางแผนการดำเนินงาน ก่อนลงมือทำเพื่อ
แนวทางที่ดีต่าง ๆ ที่จะขับเคลื่อนการทำงานต่อไปอย่างมีทิศทางตามเป้าหมายที่วางไว้ทาง
โรงเรียนขอความช่วยเหลือจากชุมชน เชิญวิทยากรเข้ามาแนะแนวช่วยเหลือเด็กนักเรียน
ก็ให้ความร่วมมือโรงเรียนขนาดเล็กต้องบริหารงบประมาณ โดยการระดมทรัพยากรทั้ง
บุคลากร งบประมาณ ซึ่งต้องอาศัยงบประมาณจากเงินอุดหนุนและขอรับการสนับสนุน
จากหน่วยงานภายนอกทั้งในโรงเรียนและการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก

ตาราง 38 สรุปรูปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านการบริหารสถานศึกษา งานงบประมาณ โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2	สรุปผล
ด้านการบริหาร สถานศึกษา 1.3 งานงบประมาณ	โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณ โดยมีการจัดทำแผนและรับการ สนับสนุนหลายหน่วยงานโรงเรียน มีการชี้แจงร่องรอยและหลักฐาน ที่ชัดเจนมีบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อสร้างความโปร่งใสให้เกิดความ ไว้วางใจและได้รับการสนับสนุน จากชุมชนเสมอมา	งานงบประมาณ - มีการจัดสรรงบประมาณ ในการบริหาร จัดการ - มีการสนับสนุนจาก ภายนอก - มีวิทยากรจากชุมชน - มีการวางแผนการ ดำเนินงาน

1.4 งานด้านบริหารทั่วไป

สถานศึกษาบริหารจัดการอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอย่างพอเพียงของผู้เรียน ผู้วิจัยได้สังเกต
ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“... การประสานความสัมพันธ์ ในชุมชน บ้าน วัด หรือโรงเรียน คือ
ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาและต่อยอดการเรียนรู้ได้ไกลและเป็นผลลัพธ์ที่ยั่งยืน ชุมชนนำไป
ปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เศรษฐกิจพอเพียงก็อยู่ในชีวิตประจำวันของชุมชน...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...เมื่อโรงเรียนกับชุมชนมีปฏิสัมพันธ์กันที่ดีแล้วก่อให้เกิดการติดต่อประสานงานในด้านต่าง ๆ ได้สะดวกขึ้น ก่อให้เกิดการทำงานได้ในทิศทางเดียวกัน...”

(กาญจน์ฐิตมา วรรัตติ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านโดยมีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการร่วมจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงโดยเริ่มจากการออม...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ทางชุมชนจะให้ความช่วยเหลือในเรื่องอาคารสถานที่ ถ้าทางโรงเรียนต้องการเหมือนงานกับงานวันเด็กชุมชนก็จะเข้ามาสนับสนุนเมื่อคราวที่แล้วก็ได้ช่วยสองหมื่นบาท งานวันเด็กส่วนมากนักเรียนที่มาเรียนส่วนใหญ่จะเป็นลูกของลูกศิษย์จะได้รับการสนับสนุนเป็นขนม ของใช้ อาหารและทุนการศึกษา...”

(เบญจพร สุพรมอินทร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนมีการประสานสัมพันธ์และมีความช่วยเหลือจากชุมชน โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนในด้านอาคาร สถานที่และทุนทรัพย์เรื่อยมา...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...มีการช่วยเหลือมากมาย จาก CCF ประปา ห้องน้ำใหม่ เครื่องกรองน้ำ บริษัท ห้างร้าน เวที ที่แปรงฟันเด็กนักเรียน...”

(คำพูน โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผมรู้สึกเห็นด้วยเพราะในการประสานสัมพันธ์กับชุมชนนั้นให้มีส่วนร่วมซึ่งกันและกันในการจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการพัฒนาโรงเรียน ครูและผู้เรียนครับ...”

(พนมพร ปาหลา, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

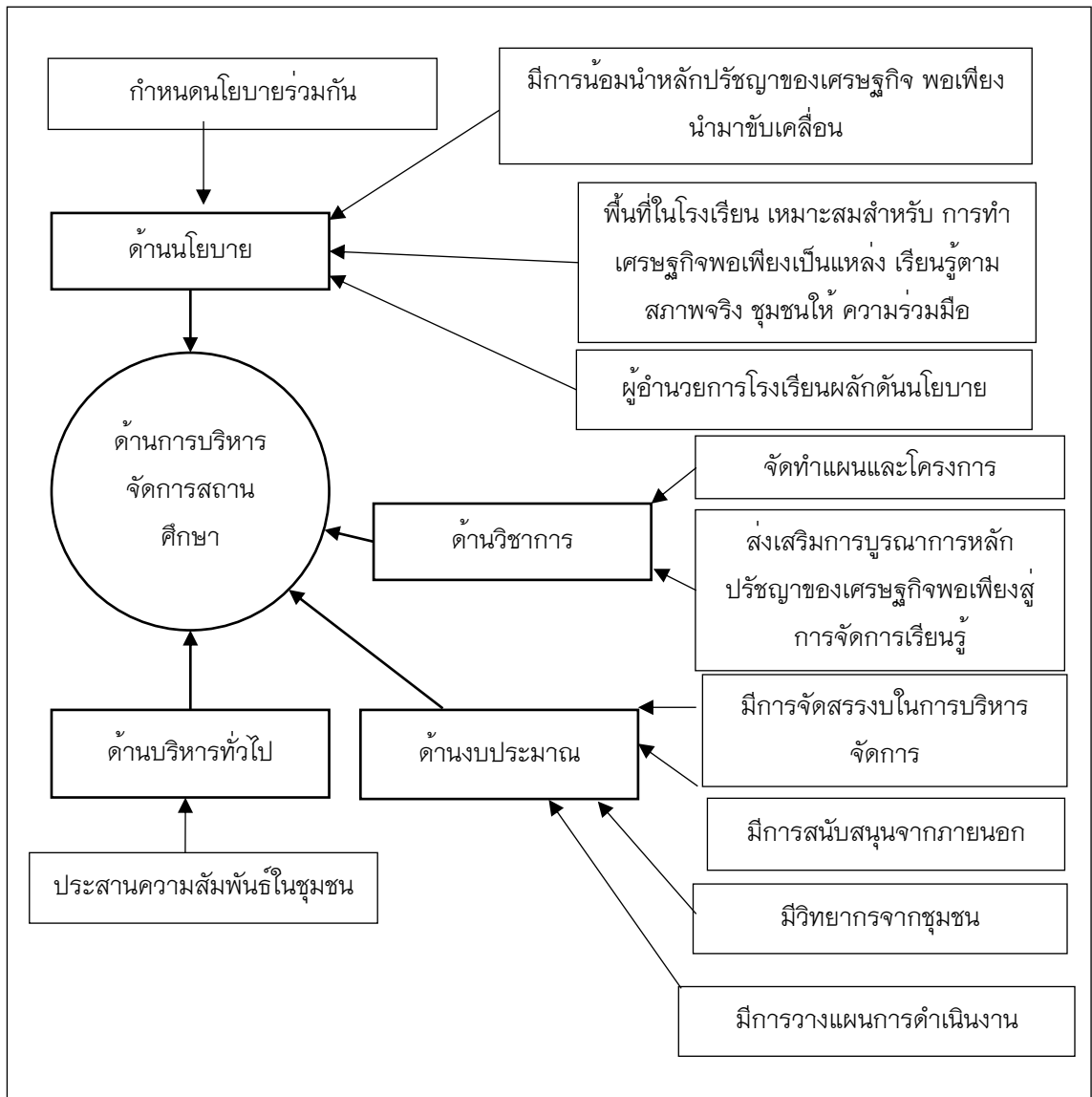
จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า การบริหารทั่วไปในสถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนในด้านอาคาร สถานที่และทุนทรัพย์ การประสานความสัมพันธ์ในชุมชน บ้าน วัด หรือโรงเรียน คือ ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาและต่อยอดการเรียนรู้ได้ไกลและเป็นผลลัพธ์ที่ยั่งยืนชุมชนนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เศรษฐกิจพอเพียงก็อยู่ในชีวิตประจำวันของชุมชน โรงเรียนกับชุมชนมีปฏิสัมพันธ์กันที่ดีแล้วก่อให้เกิดการติดต่อประสานงานในด้านต่าง ๆ ได้สะดวกขึ้นก่อให้เกิดการทำงานได้ในทิศทางเดียวกันร่วมจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงโดยเริ่ม จากการออม วันเด็กชุมชนก็จะเข้ามาสนับสนุน

ตาราง 39 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ด้านการบริหารสถานศึกษา งานบริหารทั่วไป โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2	สรุปผล
1.4 งานบริหารทั่วไป	โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนในการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาอาคาร, สถานที่, ฐานการเรียนรู้ โครงการที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนด้านเศรษฐกิจพอเพียง เช่น โครงการพัฒนาสถานศึกษาสู่ชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	งานบริหารทั่วไป - ประสานความสัมพันธ์ในชุมชน

ภาพประกอบ 27 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2
ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในทุกระดับ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กร ครู ผู้บริหารสถานศึกษาบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน นักศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำหลักคิด หลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงเพื่อบูรณาการในการจัดการการเรียนรู้ตลอดจนการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดความตระหนักในตนเองและผู้อื่นอย่างยั่งยืนตลอดไปนั้นโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 ได้มีการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพมากกว่า 4 กลุ่มสาระ เป็นการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง อาทิ เช่นคือ สาระที่ 1 ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง ศิลปกรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษา เอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวอย่างดังนี้

2.1 หน่วยการเรียนรู้

มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีการนิเทศ การติดตามประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“...การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปต่อยอดสู่หน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนตามความเหมาะสมหรือการจัดกิจกรรมเน้นการปฏิบัติจริง โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการเรียนรู้...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...เมื่อมีหลักสูตรแล้ว โรงเรียนก็สามารถกำหนดการปฏิบัติงานของโรงเรียนไปในทิศทางต่าง ๆ เดียวกันกับหลักสูตรที่วางไว้ทำให้เกิดความสอดคล้องและประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้ง่ายขึ้น...”

(กาญจน์ฉัฐมา วรรัตติ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...การจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ศึกษาหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตในตอนแรกก็ไม่ถูกต้องแต่เราก็ปรับแก้มาเรื่อย ๆ...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนจะมีการสอดแทรกเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในแต่ละชั่วโมง แต่ละวิชา ในเรื่องของความประหยัด การรักษาสິงของ ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น

ดินสอที่ใช้ไม่หมดและทิ้งเร็วรวด ตอนนี้นักเรียนจะใช้หมดเกลี้ยง รวมถึงสมุด ดินสอ อุปกรณ์ที่ทางโรงเรียนแจกให้...”

(เบญจพร สุพรหมอินทร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ท่านผู้อำนวยการได้มีการเชิญศึกษานิเทศน์มาให้ความรู้เกี่ยวกับการทำหลักสูตรเมื่อเรามีหลักสูตรแกนกลางก็จะมีกระบวนการหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีตัวอย่างให้ดูเพื่อเป็นประโยชน์แก่นักเรียน...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ปฏิบัติตามหลักสูตรแกนกลาง เมื่อกำหนดมาแล้วก็ทำตามไปตามที่กำหนดมาจากส่วนกลาง...”

(คำฟู โทนแก้ว, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ผมเห็นด้วยที่โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และยังมีการนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อการศึกษา...”

(พนมพร ปาหลา, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่าการจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปต่อยอดสู่หน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนตามความเหมาะสม การจัดกิจกรรมเน้นการปฏิบัติจริงโดยใช้โรงเรียนสร้างฐานการเรียนรู้ เมื่อมีหลักสูตรโรงเรียนก็สามารถกำหนดการปฏิบัติงานของโรงเรียนไปในทิศทางต่าง ๆ เดียวกันกับหลักสูตรที่วางไว้ ทำให้เกิดความสอดคล้องและประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้ง่ายขึ้นโดยการศึกษาหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตในตอนแรกได้ผลลัพธ์น้อยโรงเรียน ปรับปรุงสอดแทรกเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เข้าไปในแต่ละชั่วโมง แต่ละวิชาในเรื่องของความประหยัด การรักษา สิ่งของทรัพยากรธรรมชาติ สถานศึกษาได้ผู้ที่มีความรู้มาให้ความรู้เกี่ยวกับการทำหลักสูตรเมื่อเรามีหลักสูตรแกนกลาง การบูรณาการหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีตัวอย่างให้ดูเพื่อเป็นประโยชน์แก่นักเรียน

ตาราง 40 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านการจัดการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2	สรุปผล
ด้านการจัด การเรียน การสอน 2.1 หน่วยการเรียนรู้	โรงเรียนมีการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ 2 แนวทาง คือ 1) การบูรณาการหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่ม สาระทุกระดับชั้น โดยเลือกพัฒนา หน่วย การเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับวัยของผู้เรียนโดย คำนึงถึงเนื้อหา สื่อ แหล่ง เรียนรู้ ดำเนินกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	หน่วยการเรียนรู้ - จัดทำหลักสูตรและจัด กิจกรรมการเรียนรู้ให้ ทันสมัย - เชิญศึกษานิเทศก์มาให้ ความรู้เกี่ยวกับการทำ หลักสูตร - กำหนดการปฏิบัติงาน ของโรงเรียนไปในทิศทาง ต่าง ๆ เดียวกันกับ หลักสูตรที่วางไว้ - สอดแทรกเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเข้าไป ในรายวิชา - ปฏิบัติตามหลักสูตร แกนกลาง - นำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไป ต่อยอด

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สถานศึกษาจัดทำแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้คุณภาพของแผนจัดการเรียนรู้ โดยการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่าง ดังนี้

“...การจัดทำแผน หรือ กิจกรรมควรบูรณาการตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นความตระหนักและความสำคัญเสมอ...”
(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ทางโรงเรียนได้มีการบูรณาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการปลูกฝังเยาวชนของชาติให้รู้จักเข้าใจในคำว่าหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงได้เร็วขึ้น จากการเรียนในชั้นเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน...”
(กาญจน์ฐิมา วรคดี, สัมภาษณ์, กุมภาพันธ์ 2563)

“...ในขณะที่เดียวกันการทำงานย่อมมีอุปสรรค แต่คณะครูค้นคว้าจาก อินเทอร์เน็ตและนำมาบูรณาการตามศักยภาพของเด็กในแต่ละช่วงชั้น...”
(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...การจัดทำแผนการเรียนรู้จะมีสอดแทรกและบูรณาการหลัก ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ตั้งแต่โรงเรียนรับนโยบายนี้มาและทำมาอย่างต่อเนื่อง...”
(เบญจพร สุพรหมอินทร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนของเราได้มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกชั้นปีและมี กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงสอดแทรกในทุกรายวิชา...”
(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ทางโรงเรียนมีการจัดทำแผนการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการสร้างฐานการเรียนรู้ ปลูกแก้วมังกร ปลูกข้าว ปลูกป่าชุมชน ปลูกไม้ยาง...”
(คำฟู โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผมเห็นด้วยที่โรงเรียนได้มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”
(พนมพร ปาхла, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้นและจากการสังเกตของผู้วิจัยได้ พบว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อะไรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้อะไรให้มีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาได้มีการบูรณาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อะไรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้อะไรซึ่งเป็นการปลูกฝังเยาวชนของชาติให้รู้จักเข้าใจในคำว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้เร็วขึ้นจากการเรียนในชั้นเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน การจัดทำแผน กิจกรรมควรบูรณาการควบคู่กับการเรียนในลักษณะปกติซึ่งการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นมีความตระหนัก และให้ความสำคัญเสมอในขณะเดียวกัน การทำงานย่อมมีอุปสรรคแต่คณะครูค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ตและนำมาบูรณาการตามศักยภาพของเด็กในแต่ละช่วงชั้นมีตั้งแต่โรงเรียนรับนโยบายนี้มา ทำมาอย่างต่อเนื่องสถานศึกษาได้มีการจัดทำแผนการเรียนรู้อะไรทุกชั้นปีและมีกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงสอดแทรกในทุกรายวิชา มีจัดกิจกรรมการเรียนรู้อะไร โดยการสร้างฐานการเรียนรู้อะไรที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน เพื่อให้เหมาะสมต่อการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ตาราง 41 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ

ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2	สรุปผล
ด้านการจัดการเรียน การสอน	โรงเรียนมีการบูรณาการหลักเศรษฐกิจ พอเพียงและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อะไร ตามศักยภาพของเด็กในแต่ละช่วงชั้นเป็นการปลูกฝังแก่เยาวชนให้ผู้เรียนตระหนักและให้ความสำคัญและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	การจัดการเรียนรู้อะไร - ทำแผนหรือกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - มีการบูรณาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อะไรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้อะไร

2.3 สื่อ แหล่งการเรียนรู้

สถานศึกษาได้มีการจัดหา และผลิตให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนและนำไปใช้และเผยแพร่ โดยการจัดทำเป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อะไรในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้อะไร

เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน เพื่อที่จะนำไปปรับในชีวิตประจำวันได้ต่อไป ผู้วิจัยได้สังเกตศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“...การจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพราะเด็กในวัยประถมจะเรียนรู้เป็นรูปธรรมได้ดีกว่านามธรรม...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...การจัดทำสื่อมีการจัดหา เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสร้างความใกล้ชิดความสัมพันธ์ที่ดีให้กับนักเรียนได้เรียนรู้จากสังคมของโรงเรียนก่อนที่นักเรียนจะออกไปสู่สังคมใหญ่และการดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไป...”

(กาญจน์ฉิมมา วรรัตติ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ทางโรงเรียนมีการประยุกต์ใช้สิ่งแวดล้อมรอบตัวเราเป็นสื่อ อีกทั้งมีการพัฒนาเผยแพร่เมื่อมีผลงานก็จะมีโรงเรียนอื่น ๆ มาดูงานแต่ก็ต้องปรับเปลี่ยนไปตามบริบท ทางหน่วยเหนือมีคำสั่งให้จัดทำและทางโรงเรียนได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนเขต ท่านผู้อำนวยการท่านมีความคิดกว้างไกล ท่านให้แนวคิดว่าจะต้องทำลงสู่ชุมชน...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ทางโรงเรียนได้มีการจัดทำสื่อ โดยทำเป็นฐานการเรียนรู้และมีการพัฒนาปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ จากการไปดูจากโรงเรียนอื่นและไปดูงานจากโครงการหลวงต่าง ๆ...”

(เบญจพร สุพรมอินทร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...เวลาโรงเรียนจะจัดทำสื่อ ผลิตสื่อ โรงเรียนจะจัดครูไปอบรมที่โรงเรียน ขนาดใหญ่มีการลงทะเบียนค่าข้าวไปทุกปี ปีนี้ท่านผู้บริหารคนปัจจุบันท่านได้จัดหา วิทยากร มาจากภายนอก เพื่อมาอบรมการทำสื่อ...”

(มณีวรรณ ญบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ด้านการจัดทำสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนก็ได้สร้างฐานการเรียนรู้และมีการพัฒนาปรับปรุงเสมอ ๆ เช่น การปลูกข้าวในท่อซีเมนต์ การปลูกแก้วมังกร การปลูกป่าชุมชน...”

(คำพู่ โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนมีการจัดทำสื่อและแหล่งการเรียนรู้ อีกทั้งยังมีการจัดหาพัฒนา เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเป็นการทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการเรียนการสอนมากขึ้น...”

(พนมพร ปาหลา, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้นและจากการสังเกตของผู้วิจัยได้ พบว่าด้านการจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ สถานศึกษาได้มีการจัดหา วัสดุ อุปกรณ์เพื่อนำมาจัดทำ สื่อและนำไปพัฒนาเพื่อเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างแตกฉานเพราะเด็กในวัยประถมจะเรียนรู้เป็นรูปธรรมได้ดี กว่านามธรรมเพื่อสร้างความใกล้ชิดความสัมพันธ์ที่ดีให้กับนักเรียน ได้เรียนรู้จากสังคมของโรงเรียนก่อนที่นักเรียนจะออกไปสู่สังคมใหญ่และการดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไป สถานศึกษาได้มีการประยุกต์ใช้สิ่งแวดล้อม รอบตัวเราเป็นสื่อ อีกทั้งพัฒนาเผยแพร่เมื่อมีผลงานก็จะมีโรงเรียนอื่นมาดูงานสถานศึกษา ได้ปรับเปลี่ยนไปตามบริบทจากส่วนกลาง เมื่อมีคำสั่งให้จัดทำและทางโรงเรียนได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนเขตผู้อำนวยการมีความคิดกว้างไกลให้แนวคิดต้องนำลงสู่ชุมชนและมีการพัฒนาปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ จากการไปดูจากโรงเรียนอื่นและไปดูงานจากโครงการหลวงต่าง ๆ สถานศึกษาจัดทำสื่อ ผลิตสื่อ โดยการจัดครูไปอบรมที่โรงเรียนขนาดใหญ่และผู้บริหารคนปัจจุบันได้จัดหาวิทยากรจากภายนอก เพื่อมาอบรมการทำสื่อมีการพัฒนาปรับปรุงเสมอ

ตาราง 42 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2	สรุปผล
ด้านการจัด การเรียนการสอน 2.3 สื่อและแหล่ง การเรียนรู้	โรงเรียนมีการจัดทำสื่อและแหล่ง การเรียนรู้ โดยการประยุกต์ใช้ สิ่งแวดล้อมรอบตัวที่มีอยู่ในชุมชน และพาบุคคลากร และนักเรียนไปดู งานยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อนำกลับมา พัฒนาโรงเรียนให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น	สื่อและแหล่งการเรียนรู้ - จัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ - ทำเป็นฐานการเรียนรู้ - เผยแพร่ผลงานให้กับ โรงเรียนอื่น ๆ - ประยุกต์ใช้สิ่งแวดล้อม รอบตัวเป็นสื่อ - จัดครูไปอบรมที่โรงเรียน ขนาดใหญ่

2.4 การวัดและการประเมิน

สถานศึกษาได้จัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใช้วิธีการ วัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้มีการรายงานผลการประเมินและนำผลที่ได้มาปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาได้จัดแสดง เผยแพร่และเข้าร่วมการประกวด เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ผู้วิจัยได้สังเกตศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“...เห็นด้วยกับการประเมินอย่างหลากหลาย ผู้เรียนมีความแตกต่าง เฉพาะบุคคลการประเมินบางรูปแบบอาจเหมาะสมและไม่เหมาะสมกับผู้เรียนจึงควรมีการ ประเมินที่หลากหลายและตอบสนองแต่ละบุคคล...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...เห็นด้วยกับการใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายเพื่อสร้างความชัดเจนหรือได้ผลการประเมินที่ตรงกับความเป็นจริง...”

(กาญจน์ฐิติมา วรรัตติ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...จากการทำโครงการที่หลากหลาย โรงเรียนจึงมีความจำเป็นต้องมีการสร้างการประเมินผลที่หลากหลาย...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ทางโรงเรียนได้มีการวัดตามสภาพจริง โดยดูจากผลการผลิต เช่น การปลูก แก้วมังกร มะนาว ก็จะดูจากผลผลิตแต่เราไม่ได้มุ่งเน้นตรงส่วนนั้นมาก ครูทุกคนอยากให้นักเรียนรู้วิธีการกระบวนการลงมือทำ...”

(เบญจพร สุพรหมอินทร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...เมื่อเราลงมือทำแล้ว ในสิ่งที่เราคิดเราคาดหวังว่ามันเติบโต เราก็จะจัดนักเรียนและประเมินโดยมีการแบ่งกลุ่มโดยดูจากผลผลิต เช่น แก้วมังกรก็จะดูว่าโตกี่ต้น ตายกี่ต้น แล้วระยะเวลาดูที่การเจริญเติบโตตามเป้าหมายและดูว่าใครรับผิดชอบของนักเรียน...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนมีการวัดการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งสร้างความหลากหลายจากการประเมินรูปแบบเดิม ๆ...”

(คำพู่ โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มีนาคม 2563)

“...ทางโรงเรียนมีวิธีการวัดผลและการประเมินผลที่หลากหลายเพื่อให้มีความสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมและการจัดการเรียนการสอนอีกทั้งยังทำให้เด็กมีความรู้เพิ่มขึ้น...”

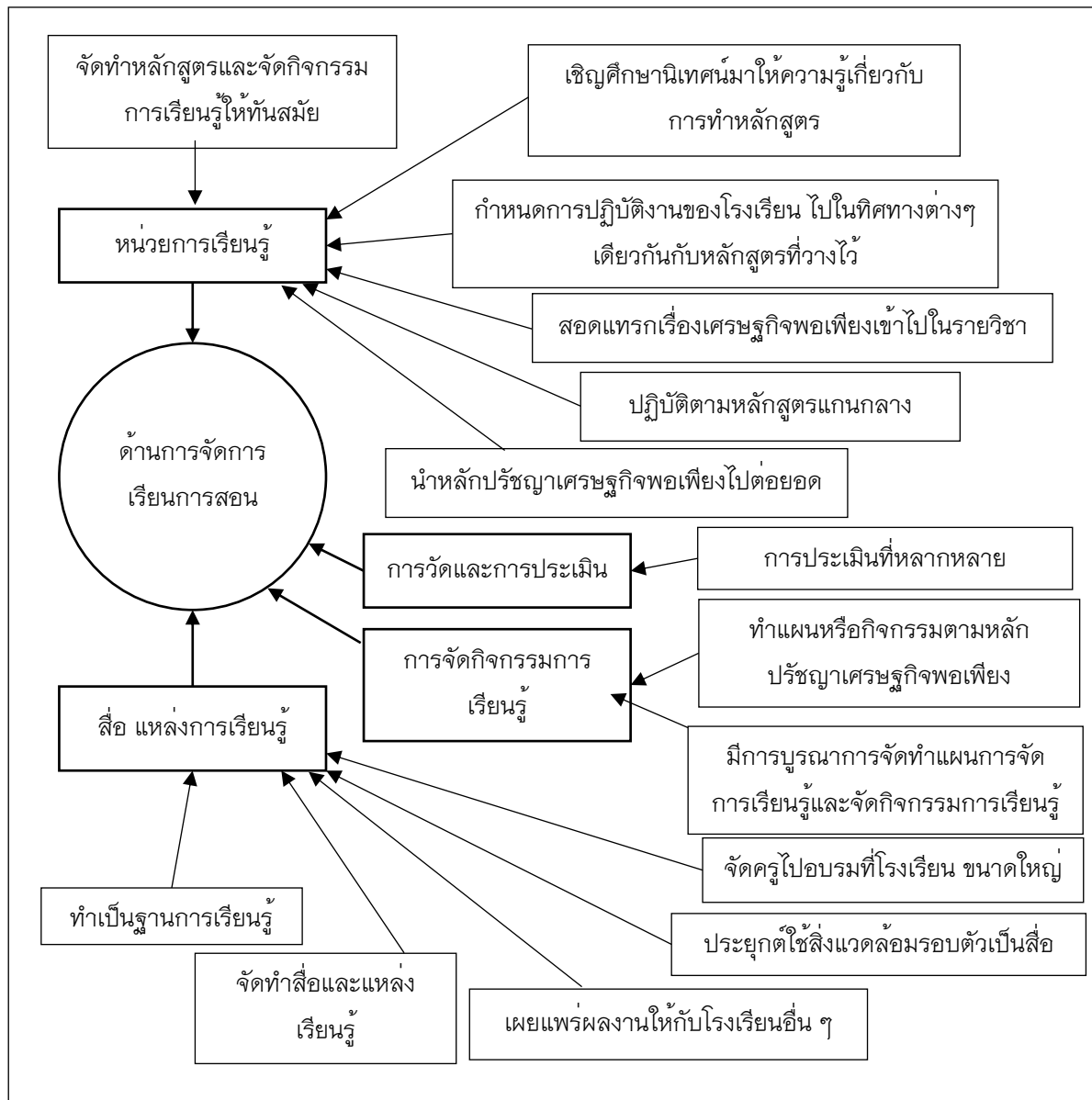
(พนมพร ปาхла, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้ พบว่า การใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาได้มีการวัดตามสภาพจริงโดยดูจากผลการผลิตที่ได้รับสถานศึกษาไม่ได้มุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ คณะครูมีเป้าประสงค์

ให้นักเรียนได้รู้วิธีการกระบวนการ ลงมือปฏิบัติการประเมินอย่างหลากหลายนั้นเกิดประโยชน์ผู้เรียนมีความแตกต่าง การประเมินบางรูปแบบอาจเหมาะสมและไม่เหมาะสมกับผู้เรียน การประเมินที่หลากหลายและตอบสนองแต่ละบุคคล เมื่อลงมือทำแล้วในสิ่งที่คิดคาดหวังการเจริญเติบโต แล้วระยะเวลาที่ได้รับตามเป้าหมายและแบ่งความรับผิดชอบของนักเรียน ความหลากหลายจากการประเมินทำให้การจัดการจัดการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ ทั้งยังทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น

ตาราง 43 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2	สรุปผล
ด้านการจัดการเรียน การสอน 2.4 การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	โรงเรียนได้มีการวัดตามสภาพจริง โดยดูจากผลการผลิต เช่น การปลูกแก้ว มังกร มะนาว ก็จะดูจากผลผลิต แต่สถานศึกษา ครูทุกคนอยากให้นักเรียนรู้วิธีการและการลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง	การวัดและการประเมินผล การเรียนรู้ - การประเมินที่หลากหลาย

ภาพประกอบ 28 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

3. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากปรากฏการณ์ที่พบ คือ โรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุมชมรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อาทิเช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การปลูกแก้ว มังกร การเพาะเห็ดนางฟ้า การปลูกผักในกระถางยางรถยนต์ การปลูกข้าวอินทรีย์ การปลูกมะนาวในบ่อซีเมนต์ โรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 มีการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรม หลักคำสอนทางศาสนาในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดตั้งชุมนุมชมรมกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปวัฒนธรรมประเพณีไทยประเพณีท้องถิ่นหลักคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือมีกิจกรรมชุมนุม ชมรม กิจกรรมการเรียนรู้ใช้ประโยชน์จากแหล่ง เรียนรู้ ศาสนสถาน ปราชญ์ชาวบ้าน บุคลากร ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง กิจกรรมชุมนุมชมรม กิจกรรม การเรียนรู้ส่งผลให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าภูมิใจและร่วมเชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีไทย ประเพณีท้องถิ่น หลักคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ โรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 มีการติดตามผลการนำผลจากการประเมินภายใน จากต้นสังกัดเกี่ยวกับทักษะการทำงานของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนขาดทักษะในการทำงาน อย่างเป็นขั้นตอน ไม่วางแผนการทำงานและขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับงานที่ทำทางโรงเรียนจึงได้ดำเนินการแก้ไข โดยครูฝึกทักษะในการทำงานตามลำดับขั้นตอน สามารถบ่งบอกขั้นตอน การทำงานรวมทั้งการประเมินผลงานและนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานที่ทำได้ โดยการดำเนินโครงการนั้นได้มีกระบวนการ การจัดตั้งเพื่อขออนุมัติโครงการ และจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อดำเนินงานตามโครงการและประชุม คณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงานและนักเรียนเลือกเข้ากลุ่มอาชีพที่ตนเองชอบ และครูแนะนำขั้นตอนอย่างเป็นระบบและนักเรียน เมื่อเข้าร่วมโครงการแล้วต้องทำงาน โดยการวางแผนการปฏิบัติงาน พร้อมขั้นตอนและบอกขั้นตอนในการทำงานที่กำหนดไว้ได้ และให้นักเรียนนำโครงการอาชีพมาจัดทำนิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และคัดเลือกเป็น ผลการของโรงเรียน จัดทำแบบประเมินโครงการและจัดทำแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องและสรุปผลความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องการประเมินใช้วิธีการสังเกตขั้นตอน การทำงานตรวจผลงานสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการทำงาน เป็นที่มประเมินจากความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.1 การแนะแนว

สถานศึกษามีแผนงานแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเองได้อย่างสอดคล้อง สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้อง สถานศึกษายังได้ติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“...ด้านงบประมาณควรมีการจัดสรรงบในการบริหารจัดการ เช่น สร้างฐานการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ พร้อมกับนำผลการติดตามงานมาพัฒนาและปรับปรุงให้ฐานการเรียนรู้มีความน่าสนใจและตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการแนะแนวระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนเพื่อเป็นการติดตามผลการเรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(กาญจน์ฉัฐมา วรคดี, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนมีการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการจัดทำแผนงานและออกเยี่ยมบ้านนักเรียน มีการมอบทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือแนะแนวทางที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...นักเรียนในโรงเรียนของเราส่วนใหญ่จะเรียนต่อทั้งหมดถ้านักเรียนยากจนโรงเรียนถ้าเป็นนักเรียนชายครูจะแนะนำไปเรียนโดยการบวชเรียน...”

(เบญจพร สุพรหมอินทร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการแนะแนวให้เด็กนักเรียนที่เรียนจบไปเรียนต่อแต่ก่อนนักเรียนยังมีบ้างที่ไม่ไปเรียนต่อ แต่ตอนนี้เด็กนักเรียนไปเรียนต่อเกือบทั้งหมด...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...การแนะแนวของทางโรงเรียนจะมีการตั้งคำถามกับนักเรียนว่าอยากเรียนอะไร โตขึ้นอยากเป็นอะไร ต้องทำอย่างไร ครูแนะนำและให้ความช่วยเหลือ...”

(คำพูน โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...การแนะแนวโรงเรียนมีการจัดทำแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียนจะได้มีความคิดที่หลากหลายและค้นพบทางที่ตนเองอยากทำและถนัด...”

(พนมพร ปาหลา, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่าสถานศึกษาได้มีการแนะแนวระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียน สถานศึกษายังได้ติดตามผลการเรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและออกเยี่ยมบ้านนักเรียน มีการมอบทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือแนะแนวทางที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวิถีชีวิตนักเรียน สถานศึกษาแห่งนี้ส่วนใหญ่นักเรียนจะเรียนต่อทั้งหมด ถ้านักเรียนยากจน เป็นนักเรียนชายครูจะแนะนำไปเรียนโดยการบวชเรียน โรงเรียนได้มีการแนะแนวให้เด็กนักเรียนที่เรียนจบไปเรียนต่อ แต่เดิมนักเรียนมีบ้างที่ไม่ไปเรียนต่อตอนนี้เด็กนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจศึกษาต่อเกือบทั้งหมด การแนะแนวของทางโรงเรียนจะมีการตั้งคำถาม ครูแนะนำและให้ความช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนจะได้มีความคิดที่หลากหลายและค้นพบสิ่งตนเองถนัดและสนใจ

ตาราง 44 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2	สรุปผล
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3.1 กิจกรรมแนะแนว	โรงเรียนได้มีการแนะแนวระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนเพื่อเป็นการติดตามผลการเรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การรักการทำงาน โดยเสริมเข้าไปในกิจกรรมที่โรงเรียน จัดทำขึ้น	กิจกรรมแนะแนว - มีการแนะแนวระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน - มีการจัดสรรงบประมาณในการสร้างฐาน เรียนรู้ สร้างสื่อ

3.2 กิจกรรมนักเรียน

สถานศึกษาจัดทำแผนงาน โครงการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนเพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียงโดยการบูรณาการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดหรือผู้บำเพ็ญประโยชน์สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม ชมรมที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับวัฒนธรรม หลักคำสอนทางศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ติดตามผลการจัดกิจกรรมและนำผลการติดตามมาปรับปรุง พัฒนา กิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...กิจกรรมเป็นผลสะท้อนถึงความเข้าใจของผู้เรียนที่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นรูปธรรมได้ สามารถเผยแพร่ได้เป็นอย่างดี...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนมีการจัดโครงการ แผนงานที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการเปิดโอกาสให้กับนักเรียนทำกิจกรรมที่หลากหลายและสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน...”

(กาญจน์ฐิมา วรรณคดี, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...การจัดทำกิจกรรมนักเรียนมีการจัดทำโครงการ up to you model จากโรงเรียนสู่ชุมชน “พ่อแม่ปลูก ลูกดูแล” ทำให้เกิดความสามัคคีกันในชุมชน...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...จากที่ท่านผู้บริหารคนก่อนท่านได้ริเริ่มและทำไว้ ทางโรงเรียนเห็นว่ามีค่า ก็ยังคงไว้ ส่วนโครงการและกิจกรรมใหม่ที่ผู้บริหารคนใหม่ท่านได้ต่อยอดเราทุกคนก็ร่วมมือช่วยกันปฏิบัติ ทำตามนโยบายความเปลี่ยนแปลง...”

(เบญจพร สุพรมอินทร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...กิจกรรมนักเรียนทางโรงเรียนได้มีกิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี ทักษะศึกษา โครงการวัยใส โครงการลดโลกร้อน...”

(คำพูน โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัดทำโครงการ แผนงานที่ส่งเสริมการพัฒนา
นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง...”

(พนมพร ปาหลา, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า กิจกรรมนักเรียนมีการจัดโครงการ แผนงานที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้กับนักเรียนได้ทำกิจกรรมที่หลากหลายและสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนกิจกรรมเป็นผลสะท้อนถึงความเข้าใจของผู้เรียนที่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นรูปธรรมได้ สามารถเผยแพร่ได้เป็นอย่างดี สถานศึกษามีการจัดทำโครงการ up to you model จากโรงเรียนสู่ชุมชน “พ่อแม่ปลูก ลูกดูแล” ทำให้เกิดความสามัคคีกันในชุมชน ผู้บริหารแต่ละท่านได้ริเริ่มโครงการไว้ทางสถานศึกษา เห็นว่าสถานศึกษายังคงไว้เมื่อมีการเปลี่ยนผู้บริหารได้มีการต่อยอดและบุคลากรทุกคนร่วมมือช่วยกันปฏิบัติทำตามนโยบายความเปลี่ยนแปลงเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 45 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียน กิจกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2	สรุปผล
ด้านกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน 3.2 กิจกรรม นักเรียน	โรงเรียนมีการจัดโครงการ แผนงาน ที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการเปิด โอกาสให้กับนักเรียนทำ กิจกรรมที่หลากหลายและ สอดคล้องกับความสนใจของ นักเรียน	กิจกรรมนักเรียน - ทำตามนโยบาย - ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง - ทำโครงการ up to you model จากโรงเรียนสู่ ชุมชน - นักเรียนเข้าใจและ ถ่ายทอดได้

3.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

สถานศึกษาส่งเสริมกิจกรรมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา พัฒนาสถานศึกษา ชุมชนด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ติดตามผลการดำเนินงาน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำผลการติดตามมาปรับปรุง พัฒนา การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นนี้

“...สังคมเป็นจุดสำคัญในการพัฒนาต่อยอดที่ยั่งยืนการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดกิจกรรมเพื่อสังคม แสดงให้เห็นว่าสังคมยอมรับและนำไปปฏิบัติจริง...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนให้ความร่วมมือมีอาคารกิจกรรมดังกล่าว เช่น วันสำคัญของพระพุทธศาสนา วันสำคัญของชาติ มีการนำนักเรียนไปทำความสะอาดชุมชนและวัดประจำหมู่บ้านทุกครั้งเป็นประจำ...”

(กาญจน์ฐิมา วรรณคดี, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนให้ได้ช่วยเหลือชุมชนและมีจิตอาสาบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณะ ประโยชน์ วัด ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ที่มีความประสงค์ขอความร่วมมือขอความช่วยเหลือจากโรงเรียนและจิตอาสาที่นักเรียนไปช่วยอย่างสม่ำเสมอ เช่น งานศพ งานบวช งานกฐิน อีกทั้งทำความสะอาดวัด...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนได้พาเด็กนักเรียนไปทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนก่อนและบริเวณหมู่บ้านและวัด 2 สัปดาห์ ตามปฏิทินการทำงาน ในวันพอกักพาเด็กไปล้างห้องน้ำวัด พาเด็กไปทำความสะอาดอยู่เสมอ...”

(เบญจพร สุพรมอินทร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัด Big Cleaning Day คุณครูกับนักเรียนก็จะพากันไปทำความสะอาดเก็บขยะตามหมู่บ้าน วัดจะไปช่วยเพื่อพัฒนา รดน้ำต้นไม้ ครูก็จะสั่งให้นักเรียนเตรียมมาจอบเสียม...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนได้จัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ไปวัดไปทำงานตามวัยของนักเรียนที่นักเรียนทำไหว ทำความสะอาดบริเวณวัด ทำความสะอาดห้องน้ำ วัด เก็บขยะบริเวณชุมชน...”

(คำฟู โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

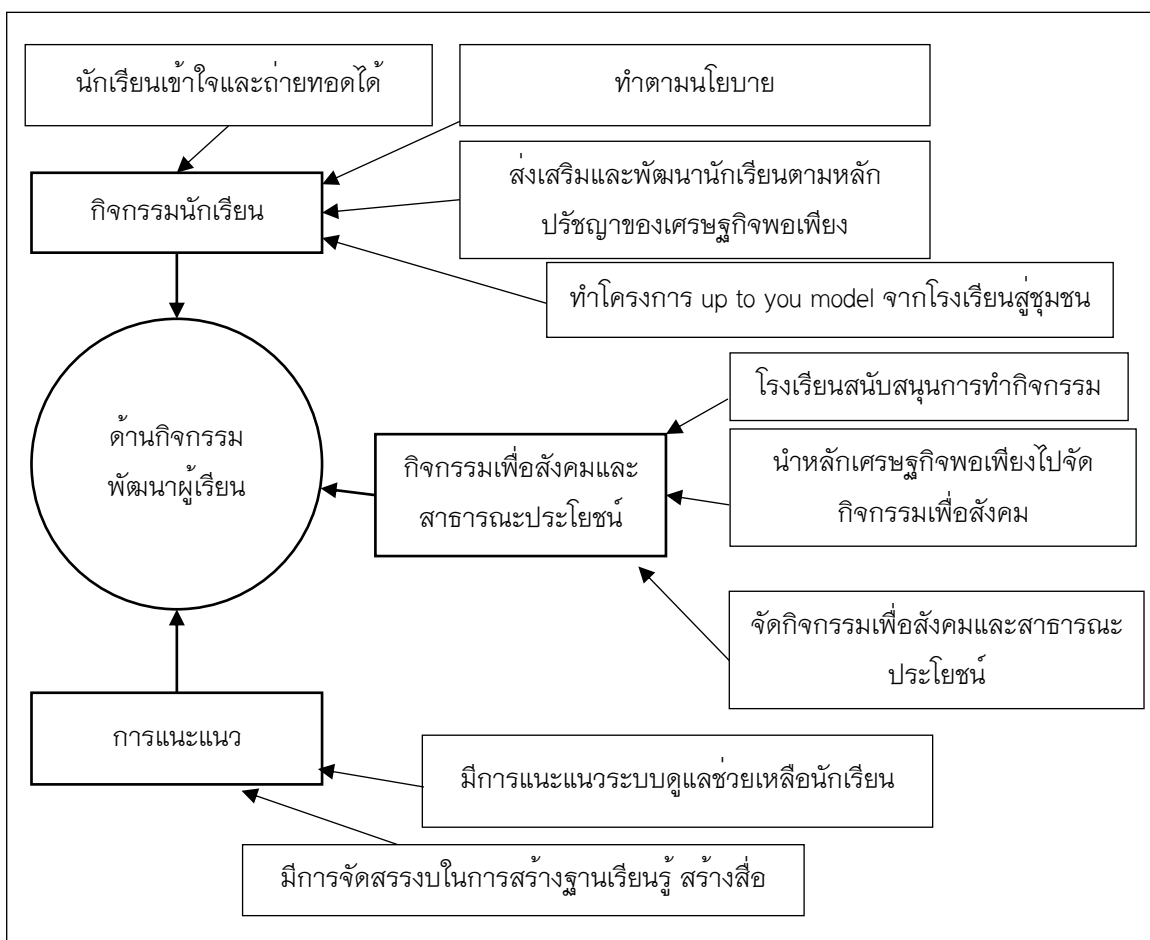
“...โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนและครูออกช่วยชาวบ้านทำความสะอาดในหมู่บ้านและบริเวณวัด...”

(พนมพร ปาหลา, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมต่อชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อ วัด ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ที่มีความประสงค์ขอความร่วมมือ ขอความช่วยเหลือจากสถานศึกษาและจิตอาสาที่นักเรียนไปช่วยอย่างสม่ำเสมอ เช่น งานศพ งานบวช งานกฐิน อีกทั้งทำความสะอาดวัด สถานศึกษาได้พาเด็กนักเรียนทำความสะอาดบริเวณสถานศึกษา ก่อนและบริเวณหมู่บ้านและวัด 2 สัปดาห์ ตามปฏิทินการทำงานในวันพอกัณฑ์กลาง ห้องน้ำวัด พาเด็กไปทำความสะอาดอยู่เสมอ สังคมเป็นจุดสำคัญในการพัฒนาต่อยอดที่ยั่งยืน การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดกิจกรรมเพื่อสังคม แสดงให้เห็นว่าสังคม ยอมรับและนำไปปฏิบัติจริง โรงเรียนให้ความร่วมมือด้านอาคาร กิจกรรมดังกล่าว เช่น วันสำคัญของ พระพุทธศาสนา วันสำคัญของชาติ นักเรียนมีการทำงานตามวัยของนักเรียน

ตาราง 46 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2	สรุปผล
ด้านกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน 3.3 กิจกรรมเพื่อ สาธารณะประโยชน์	การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณะประโยชน์ได้มีการจัด กิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุน นักเรียนให้ได้ช่วยเหลือจาก ชุมชนและมีจิตอาสาบำเพ็ญตน เพื่อสาธารณะประโยชน์ บ้าน วัดและสร้างความสัมพันธ์อันดี	กิจกรรมเพื่อสาธารณะ ประโยชน์ - โรงเรียนสนับสนุนการทำ กิจกรรม - นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไป จัดกิจกรรม เพื่อสังคม - จัดกิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณะ ประโยชน์

ภาพประกอบ 29 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.4 ด้านการพัฒนาบุคลากร

โรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 มีแผนงานโครงการพัฒนาบุคลากร คือ พัฒนาครู สู่มืออาชีพ ปัจจุบันครูส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากครูขาดความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดการใช้สื่อประกอบการสอนไม่วัดผลประเมินตามสภาพจริงและ ไม่มีการนำผลการประเมินมาปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ซึ่งทั้งนี้ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร หากปล่อยทิ้งไว้ไม่แก้ไขอาจส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งขาดประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนลดต่ำลง ทางโรงเรียน บ้านนาค่าน้อย 2 จึงได้จัดหาแนวทางการแก้ไขโดยการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ ในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ครูนำความรู้และทักษะการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งโครงการที่จัดทำได้สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาที่ต้องการ ให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถเต็ม ตามศักยภาพ เมื่อโรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 มีวัตถุประสงค์ที่จะจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อ ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและเชื่อมโยงการ เรียนรู้ บูรณาการเข้ากับทั้ง 8 สาระการเรียนรู้ แต่โรงเรียนยังขาดผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินการดังกล่าว โรงเรียนบ้านนาค่าน้อย 2 จึงได้จัดหาวิทยากรมาเพื่อให้ความรู้ โรงเรียนบ้าน นาค่าน้อย 2 มีการจัดประชุมอบรมสัมมนาศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการ ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ที่คณะ ครูได้เดินทางไปศึกษาดูงาน โครงการซึ่งหัวมัน จังหวัดเพชรบุรีและได้เดินทางไปศึกษาดู งาน การขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมคุณธรรม จังหวัดอุบลราชธานี ศึกษาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยได้รับความร่วมมือ จากทุกภาคส่วนอีก ทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตาม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรของสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการ ดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบุคลากรมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตลอดจนบุคลากรมีการขยายผลสู่บุคคลในครอบครัวและชุมชน

4.1 การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร

สถานศึกษาได้จัดทำแผนงาน โครงการ พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา โดยการไปศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจ
หน้าที่ สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติ
ภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรของสถานศึกษาและจาก
การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...การทำงานที่ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลควรมีการกำหนด
แผนงานและโครงการเพื่อจะให้ดำเนินการได้ตรงตามแผนงานและมีระบบเพื่อให้ผลงานมี
ประสิทธิภาพยิ่งไป...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...การพัฒนาบุคลากรเป็นการวางเป้าหมายทำงานของบุคลากร
ไว้อย่างชัดเจนเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและสร้างความสามัคคีกันในการทำงานเป็น
หมู่คณะ...”

(กาญจน์ฐิมา วรรณคดี, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนได้มีการจัดพาคณะครูไปดูงานตามสถานที่ต่าง ๆ ที่มี
โครงการและเป็นต้นแบบ พาไปร่วมงาน ไปประกวด อีกทั้งไปศึกษาดูงานนอกสถานที่อย่าง
สม่ำเสมอ...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ช่วงที่ ผอ. คนก่อนอยู่ ท่านจะส่งประกวดและพาคณะครูไปดูงาน
จากที่ท่านไปดูแล้วยังไม่เกิดความคิด ท่านจะพาคุณครูไปดูงานที่ภูพานและโครงการตาม
แนวพระราชดำริที่เพชรบุรี...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนมีการทำแผนงานและมีการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนา
บุคลากร เช่น มีการพาคณะครูไปดูงานตามสถานที่ต่าง ๆ ออกร้านต่างจังหวัด พาไปเพื่อ
ศึกษาดูงานที่ภูพานและอีกหลาย ๆ ที่...”

(คำฟู โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...เห็นด้วยที่ทางโรงเรียนได้มีการพัฒนาบุคลากรมีการวางแผนโครงการให้มีความสามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(พนมพร ปาหลา, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้นและจากการสังเกตของผู้วิจัยได้ พบว่าการพัฒนาบุคลากรได้มีแผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติการกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาบุคลากรเป็นการวางแผนเป้าหมายการทำงานของบุคลากรไว้อย่างชัดเจน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและสร้างความสามัคคีกันในการทำงานเป็นหมู่คณะ การทำงานที่ให้มีความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลควรมีการกำหนดแผนงานและโครงการเพื่อจะให้ดำเนินการได้ตรงตามแผนงาน และมีระบบเพื่อให้ผลงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สถานศึกษาได้มีการจัดภาคคณะครูไปดูงานตามสถานที่ต่าง ๆ ที่มีโครงการที่เป็นต้นแบบ พาไปร่วมงาน ไปประกวด อีกทั้งไปศึกษาดูงาน นอกสถานที่อย่างสม่ำเสมอโรงเรียนมีการทำแผนงานและมีการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาบุคลากร

ตาราง 47 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2	สรุปผล
ด้านการพัฒนาบุคลากร 4.1 การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร	การพัฒนาบุคลากรเป็นการวางแผนเป้าหมายการทำงานของบุคลากรไว้อย่างชัดเจน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและสร้างความสามัคคีกันในการทำงานเป็นหมู่คณะการทำงานที่ให้มีความมีประสิทธิภาพ	การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร - กำหนดแผนงานและโครงการ - วางเป้าหมายการทำงานของบุคลากร - ศึกษาดูงาน

4.2 การติดตามและขยายผล

สถานศึกษาได้ติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำผลการติดตามมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินโครงการ กิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อขยายผลเผยแพร่ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวอย่างดังนี้

“...เพราะภาพลักษณ์ของความสำเร็จต้องมีการพัฒนาและนำวิธีการใหม่ ๆ เข้ามาใช้อยู่เสมอเพื่อผลลัพธ์ที่ดีต่อการเรียนของผู้เรียน ฉะนั้นภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี เป็นระยะที่ดี ที่สถานศึกษาจะได้นำไปทดลองปรับใช้ประเมินหรือแก้ไขข้อบกพร่องได้ชัดเจน...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ทางโรงเรียนมีการประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่องสามารถนำผลการทำงานมาประมวลการในครั้งต่อไป...”

(กาญจน์ฐิตา วรคดี, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ทางโรงเรียนได้พาบุคลากรไปดูงาน ไปอบรมเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมและจากนั้นจะนำมาปรับปรุง พัฒนาที่โรงเรียนอยู่เสมอเมื่อไปเห็นสิ่งที่น่าสนใจต่อยอดและพัฒนาได้โรงเรียนจะนำมาใช้ทันที...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนได้ดำเนินงานตามโครงการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 จนกระทั่งถึงปัจจุบันคือปี พ.ศ. 2563 และมีโครงการที่ได้รับรางวัลมากมายจากการจัดทำโครงการ มีการเปลี่ยนผู้บริหารแต่ยังได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการสานต่องานที่ทำไว้ และต่อยอดงานจากที่ผู้อำนวยการโรงเรียนคนเดิมที่ทำไว้...”

(ทัศนีย์ บุตรดีวงศ์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...เมื่อโรงเรียนได้ดำเนินโครงการมีการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร ก็จะมีการติดตามผลการดำเนินงานและนำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนมีการประเมินเป็นรายบุคคล...”

(คำพู่ โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

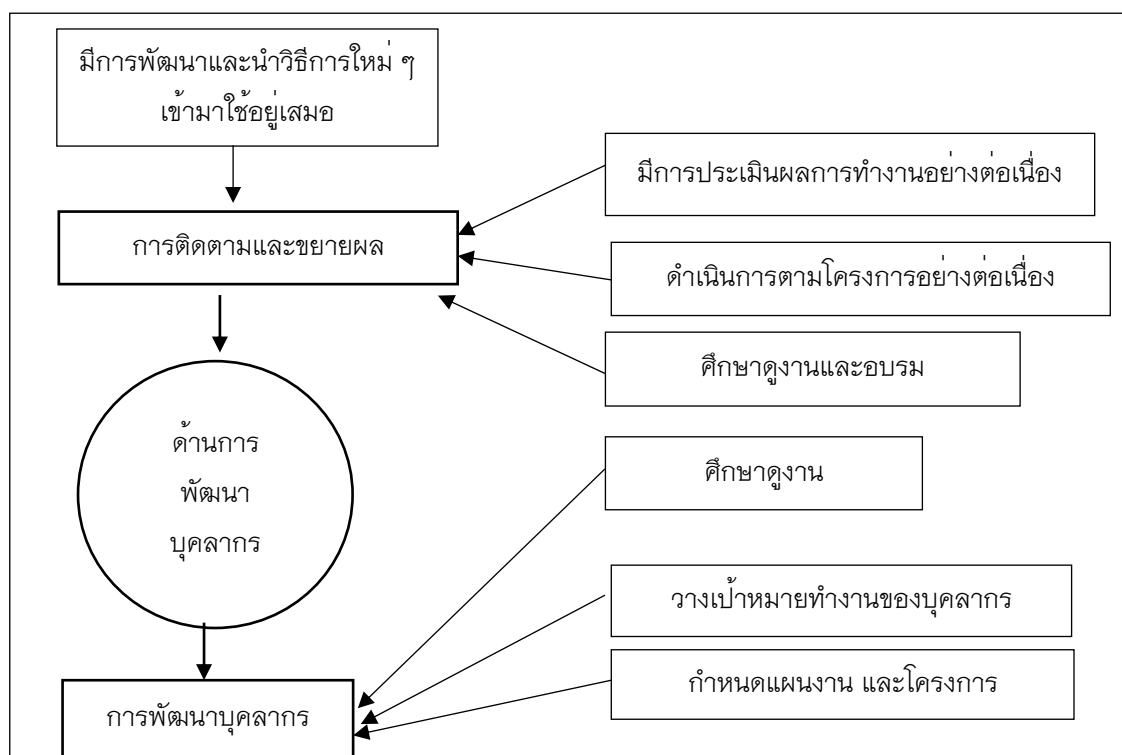
“...การดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้มีการพัฒนาบุคลากรนั้นมีการติดตามผล การดำเนินงานโรงเรียนของเราทำงานอย่างต่อเนื่องมาหลายปี...”

(พนมพร ปาหลา, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้นและจากการสังเกตของผู้วิจัยได้ พบว่าการดำเนินโครงการ การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้มีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสถานศึกษาได้ดำเนินงานตามโครงการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 จนกระทั่งถึงปัจจุบันคือปี พ.ศ. 2563 และมีโครงการที่ได้รับรางวัลมากมายจากการจัดทำโครงการ มีการเปลี่ยนผู้บริหารแต่ยังได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีการสานต่องานที่ทำไว้และต่อยอดงานจากที่ผู้อำนวยการโรงเรียนคนเดิมที่ทำไว้เพราะภาพลักษณ์ของความสำเร็จต้องมีการพัฒนาและนำวิธีการใหม่ ๆ เข้ามาใช้อยู่เสมอเพื่อผลลัพธ์ที่ดีต่อการเรียนของผู้เรียน ฉะนั้นภายในระยะไม่น้อยกว่า 2 ปี เป็นระยะที่ดีที่สถานศึกษาจะได้นำไปทดลองปรับใช้ประเมินหรือแก้ไขข้อบกพร่องได้ชัดเจน สถานศึกษามีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสามารถนำผลการทำงานมาประมวลการในครั้งต่อไป สถานศึกษาได้นำบุคลากรไปดูงาน ไปอบรม เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมและจากนั้นจะนำมาปรับปรุงพัฒนาที่สถานศึกษาอยู่เสมอ นำมาต่อยอดและพัฒนาได้ สถานศึกษาจะนำมาใช้ทันทีที่การดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้มีการพัฒนาบุคลากรนั้น มีการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องมาหลายปี

ตาราง 48 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านการพัฒนาบุคลากร การติดตามและการขยายผล โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2	สรุปผล
ด้านพัฒนาบุคลากร 4.2 การติดตามและ การขยายผล	โรงเรียนได้มีการดำเนินงาน มาอย่างต่อเนื่องและมีการ ประเมินผลเพื่อทราบถึง ปัญหาและนำมาปรับปรุง แก้ไขปัญหา ข้อบกพร่องได้ อย่างชัดเจนทำให้งานมี ประสิทธิภาพ และได้รับ การพัฒนาที่ดีขึ้น	การติดตามและการขยายผล สถานศึกษา - มีการพัฒนาและนำวิธีการใหม่ ๆ เข้ามาใช้อยู่เสมอ - มีการประเมินผลการทำงานอย่าง ต่อเนื่อง - ดำเนินการตามโครงการอย่างต่อเนื่อง - ศึกษาดูงาน

ภาพประกอบ 30 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2
ด้านการพัฒนาบุคลากร

5. ด้านผลลัพธ์

5.1 สถานศึกษา

โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 มีการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีศูนย์รวมข้อมูลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเพื่อชุมชนหรือหน่วยงานอื่นได้ใช้ประโยชน์อีกทั้งชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการดูแลรักษาและพัฒนา อาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอยู่สม่ำเสมอ สถานศึกษาของท่านมีแหล่งเรียนรู้ผ่านการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง ทางโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 ได้เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่บุคลากรและได้มอบหมายให้ครูรับผิดชอบฐานการเรียนรู้และมอบหมายให้มีการดูแลฐานการเรียนรู้ให้ใช้ประโยชน์ได้และสามารถอธิบายความหมายได้อย่างถูกต้องชัดเจนบุคลากรโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 สามารถเป็นวิทยากรอธิบายการใช้ประโยชน์จากแหล่งฐานกิจกรรม การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่างดังนี้

“...เพราะภาพลักษณ์ของความสำเร็จต้องมีการพัฒนาและนำวิธีการใหม่ ๆ เข้ามาใช้อยู่เสมอ เพื่อผลลัพธ์ที่ดีต่อการเรียนของผู้เรียน ฉะนั้นภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี เป็นระยะเวลาที่ดีที่สถานศึกษาจะได้นำไปทดลองปรับใช้ประเมินหรือแก้ไขข้อบกพร่องได้ ชัดเจน...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...สถานศึกษาเป็นแหล่งบ่มเพาะความดีของนักเรียนก่อนที่นักเรียนจะออกไปสู่โลกภายนอก อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามของสถานศึกษาตนเองต่อไป...”

(กาญจน์ฐิมา วรรัตติ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...มองว่าโรงเรียนสวยงามและเป็นแบบอย่างให้โรงเรียนอื่นที่ได้มาพบเห็นและอีกทั้งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก แต่ได้มีความร่วมมือร่วมใจนำพาทุกคนในชุมชน คณะครูและบุคลากรจนประสบความสำเร็จนั่นคือผลลัพธ์เชิงประจักษ์ของทางโรงเรียน...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่รุ่มรื่น ปลอดภัย ทางโรงเรียนร่วมมือส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่เสมอ โดยความร่วมมือจากโรงเรียน และชุมชนโดยมีวิทยากรคอยให้ความรู้และคำแนะนำอยู่เสมอ...”

(ทัศนีย์ บุตรดีวงศ์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผลลัพธ์ที่เราพัฒนามีชื่อเสียงเป็นโรงเรียนเล็ก ๆ ที่อยู่ดีเขาแต่ทุกโรงเรียนสงสัยว่าทำได้อย่างไร ประกวด Best เป็นตัวแทนเขตและโรงเรียนก็ได้รับรางวัลเสมอโรงเรียนอื่นก็ให้ความสนใจจากที่ไม่มีคนรู้จักคนก็รู้จักมากยิ่งขึ้น...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...โรงเรียนสะอาดสวยงาม...”

(คำฟู โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผลลัพธ์จากที่ผมเห็นโรงเรียนบ้านนาค่าน้อย ผู้อำนวยการโรงเรียนริเริ่มตกแต่งทำป้ายยินดีต้อนรับโรงเรียนสวยงามตามาก...”

(พนมพร ปาหลา, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นสถานศึกษาที่รุ่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า 2 ปี สถานศึกษาเป็นแหล่งบ่มเพาะความดีของนักเรียนก่อนที่นักเรียนออกไปสู่สังคมภายนอก อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามของสถานศึกษาเพราะภาพลักษณ์ของความสำเร็จต้องมีการพัฒนาและนำวิธีการใหม่ ๆ เข้ามาใช้อยู่เสมอเพื่อผลลัพธ์ที่ดีต่อการเรียนของผู้เรียนนำไปทดลองปรับใช้ประเมิน แก้ไข ข้อบกพร่องได้ชัดเจนโรงเรียนสวยงามและเป็นแบบอย่างให้โรงเรียนอื่นที่ได้มาพบเห็นอีกทั้งเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กแต่ได้ความร่วมมือร่วมใจนำพาทุกชุมชน คณะครู และบุคลากรจนประสบความสำเร็จนั้นคือผลลัพธ์เชิงประจักษ์

ตาราง 49 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์
ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2	สรุปผล
ด้านผลลัพธ์ 5.1 สถานศึกษา	สถานศึกษาเป็นแหล่งบ่มเพาะ ความดีของนักเรียนก่อนที่ นักเรียนจะออกไปสู่โลก ภายนอกอีกทั้งยังเป็นการ ปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามของ สถานศึกษาเพราะเป็น ภาพลักษณ์ของความสำเร็จของ สถานศึกษาเป็นที่สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัยและเหมาะต่อการ เรียนรู้	สถานศึกษา - ปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม ของสถานศึกษาของตนเอง - มีความร่วมมือจาก โรงเรียนและชุมชน - มีการพัฒนาและนำ วิธีการใหม่ ๆ เข้ามาใช้อยู่ เสมอ - เป็นแบบอย่างให้ โรงเรียนอื่น

5.2 ผู้บริหารสถานศึกษา

ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงควรมีคุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้ ความใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับภูมิสังคมและสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงให้กับตนเองและสถานศึกษาตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารเป็นผู้นำในการปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นตัวอย่างที่ดีในการสะท้อนให้ผู้เรียนผู้ที่สนใจปฏิบัติตาม ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...ผู้บริหารเป็นผู้นำในการปฏิบัติที่ชัดเจน เป็นตัวอย่างที่ดีในการสะท้อนให้ผู้เรียนผู้ที่สนใจปฏิบัติตาม พร้อมทั้งสามารถเป็นผู้นำในการถ่ายทอด ความรู้ ความเข้าใจให้แก่คนรุ่นหลัง ชาวบ้าน ชุมชน ได้ดี...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดีของโรงเรียนเป็นตัวอย่างที่น่าเคารพและนำมาเป็นแบบอย่างแต่คณะครูและนักเรียน...”

(กาญจนาฐิติมา วรรัตติ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผู้บริหารท่านเป็นคนมองการณ์ไกล ไม่ได้สร้างความสำเร็จแค่ในโรงเรียนเท่านั้น ยังต่อยอดและพัฒนานำพาลงสู่ชุมชนด้วยมีการจัดทำโครงการลงสู่ชุมชน และใช้วิธีการตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อประเมินผลและให้รางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจอีกด้วย และในส่วนตัวท่านผู้บริหารท่านยังลงมือปฏิบัติทั้งในโรงเรียนและปฏิบัติยังบ้านเรือนของท่านเองด้วย...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ความสำเร็จในสถานศึกษาต้องเริ่มจากผู้บริหารที่มีความรู้ในสิ่งที่จะนำมาพัฒนาสถานศึกษา เช่น หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเมื่อรู้และเข้าใจจะเป็นผู้ที่ถ่ายทอดให้คณะครูและบุคลากรเพื่อลงมือปฏิบัติจนบรรลุเป้าหมายได้...”

(ทัศนีย์ บุตรดีวงศ์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผลสะท้อนจากความเสียหายที่ท่านพาคณะครูทำ ได้รับคำชื่นชมจาก ผอ.เขต จาก ผอ.โรงเรียนท่านมีชื่อเสียงว่าเป็นนักพัฒนาจากโรงเรียนที่ไม่มีใครรู้จัก กลายเป็นโรงเรียนที่ใครก็อยากมาที่โรงเรียนของเรา...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผู้บริหารมีการพัฒนาต่อยอด พัฒนาความสำเร็จเพราะสิ่งที่ปฏิบัติมาเป็นฐานคืออยู่แล้วและผู้บริหารในรอบต่อมาได้มีการต่อยอดการทำงานต่าง ๆ...”

(คำฟู โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ท่านผอ.ทัศนีย์ ท่านเป็นผอ.ที่มีการพัฒนาโรงเรียนให้สวยงามมาก และทำให้ครูทุกคนมีความตื่นตัวตลอดเวลาและท่านเป็นคนมีน้ำใจช่วยเหลือกันและกัน...”

(พนมพร ปาหลา, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ให้แก่คนรุ่นหลัง ชาวบ้าน ชุมชนได้ดีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีของโรงเรียนเป็นตัวอย่างที่น่าเคารพและนำมาเป็นแบบอย่างแก่คณะครูและนักเรียน ผู้บริหารเป็นผู้ที่มองการณ์ไกล ไม่ได้สร้างความสำเร็จแค่ในสถานศึกษาเท่านั้น ยังต่อยอดและพัฒนานำพาลงสู่ชุมชนด้วย มีการจัดทำโครงการลงสู่ชุมชนและใช้วิธีการตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อประเมินผลและให้รางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจในทางปฏิบัติท่านผู้บริหารยังลงมือปฏิบัติทั้งในโรงเรียนและปฏิบัติ

ยังบ้านเรือนของผู้บริหารด้วยลงมือปฏิบัติจนบรรลุเป้าหมายได้สะท้อนจากความเสียสละ
 ทั้งเวลาทำงานและเวลาส่วนตัวและยังเป็นนักพัฒนา จากโรงเรียนที่ไม่มีใคร รู้จักกลายเป็น
 โรงเรียนที่คนส่วนมากรู้จักและชื่นชมและยังต่อยอดพัฒนาสู่ความสำเร็จ

ตาราง 50 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์
 ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2	สรุปผล
ด้านผลลัพธ์ 5.2 ผู้บริหารสถาน ศึกษา	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ความ เข้าใจในการปฏิบัติที่ชัดเจนเป็น ตัวอย่างที่ดีในการสะท้อนให้ ผู้เรียนผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามพร้อม ทั้งสามารถเป็นผู้นำในการ ถ่ายทอด ความรู้ ความเข้าใจแก่ เยาวชนรุ่นหลังชาวบ้านชุมชน	บริหารสถานศึกษา - มีความรู้ในสิ่งที่จะนำมา พัฒนาสถานศึกษา - ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

5.3 บุคลากร

บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของ
 เศรษฐกิจพอเพียง บุคลากรจัดการทรัพยากรและดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจอย่างสอดคล้อง
 กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญา
 ของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและ
 สาธารณะประโยชน์ บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้
 อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานราก
 ทางวัฒนธรรมและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์
 ผู้วิจัยได้สังเกตศึกษาเอกสารต่าง ๆ และจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างดังนี้

“...ผู้บริหารเป็นผู้นำในการปฏิบัติที่ชัดเจน เป็นตัวอย่างที่ดีในการ
 สะท้อนให้ผู้เรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามพร้อมทั้งสามารถเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้
 ความเข้าใจให้แก่คนรุ่นหลังชาวบ้าน ชุมชน ได้ดี...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...การทำงานของคณะครูและบุคลากรของสถานศึกษานั้นย่อมเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียนและคนรอบข้าง ซึ่งถ้าบุคลากรดังกล่าวมีองค์ความรู้ดีแล้วก็สามารถขยายองค์ความรู้สู่ชุมชนและบุคคลทั่วไปได้อย่างถูกต้องและน่านับถือ...”

(กาญจนาฐิติมา วรรัตติ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...บุคลากรได้มีโอกาสไปปฏิบัติงานในที่ต่าง ๆ และเข้าแข่งขัน อบรมทำให้นำความรู้กลับมาพัฒนาแผนการเรียนรู้อะไรและลงมือปฏิบัติจริง...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ความสำเร็จด้านบุคลากรของโรงเรียนจากผลงานประกอบการทำงานสะท้อน คือ ผลสำเร็จจะสะท้อนคือผลสำเร็จ อีกทั้งยังเป็นระบบอย่างในความพอเพียง โดยการลงมือทำด้วยตนเองที่บ้านของบุคลากร อาทิเช่น การปลูกผักสวนครัว รู้จักหน้าที่ของตน และรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีเยี่ยม...”

(ทัศนีย์ บุตรดีวงศ์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จจากที่ผู้บริหารนำมาปฏิบัติ คุณครูคิดไม่ถึงว่าโรงเรียนจะได้รับความไว้วางใจได้เท่านี้มาก่อนนะคะ...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...บุคลากรก็มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์พระราชามากยิ่งขึ้นและก็ได้นำไปปฏิบัติยังบ้านเรือนของตนเอง เมื่อที่บ้านก็ลงมือปฏิบัติและลงมือทำด้วยตนเองก็เป็นแนวปฏิบัติที่ดี เมื่อมาโรงเรียนมีโครงการนี้ก็ทำให้สอดคล้องและไม่ยากที่จะลงมือปฏิบัติ...”

(คำพูน โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...บุคลากรของสถานศึกษาทุกคนเป็นกันเอง มีน้ำใจต่อกันผมมีความสุขมากที่ได้ร่วมงานกับพอ.และครูทุกท่านในการทำงานของโรงเรียน เราทำงานแบบเป็นทีมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน...”

(พนมพร ปาหลา, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

จากตัวอย่างการสัมภาษณ์ข้างต้น และจากการสังเกตของผู้วิจัยได้พบว่า ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านบุคลากรของสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้

ความเข้าใจ จัดการทรัพยากร ดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน เพื่อส่วนรวมสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำงานของคณะครูและบุคลากรของสถานศึกษานั้นย่อมเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียนและคนรอบข้าง ซึ่งถ้าบุคลากรดังกล่าวมีองค์ความรู้ดีแล้วสามารถขยายองค์ความรู้สู่ชุมชนและบุคคลทั่วไปได้ อย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ ผู้บริหารเป็นผู้นำในการปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นตัวอย่างที่ดีในการสะท้อนให้ผู้เรียนหรือผู้ที่สนใจปฏิบัติตามพร้อมทั้งสามารถเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจให้แก่คนรุ่นหลัง ชาวบ้าน ชุมชนได้ดี อีกทั้งบุคลากรได้มีโอกาสไปดูงานในที่ต่าง ๆ และเข้าแข่งขัน อบรม นำความรู้กลับมาพัฒนาแผนการเรียนรู้ และลงมือปฏิบัติจริงจากผลงานประกอบการทำงาน สะท้อนผลสำเร็จโดยการลงมือทำด้วยตนเองที่บ้านของบุคลากร

โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 จึงได้จัดหาแนวทางการแก้ไขโดยการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ครูนำความรู้และทักษะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งโครงการที่จัดทำได้สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาที่ต้องการให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถเต็มตามศักยภาพเมื่อโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 มีวัตถุประสงค์ที่จะจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและเชื่อมโยงการเรียนรู้บูรณาการเข้ากับทั้ง 8 สาระ การเรียนรู้ แต่โรงเรียนยังขาดผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินการดังกล่าวโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 จึงได้จัดหาวิทยากรมาเพื่อให้ความรู้ โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2 มีการจัดประชุมอบรมสัมมนาศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่

ตาราง 51 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์บุคลากร
โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2	สรุปผล
ด้านผลลัพธ์ 5.3 บุคลากร	บุคลากรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งยัง สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตจริง อีกทั้งยังเป็นแบบอย่างให้บุคคล อื่นจากผลงานเป็นตัวอย่างที่ดีให้ ผู้เรียนหรือผู้ที่สนใจปฏิบัติตาม พร้อมทั้งสามารถเป็นผู้นำในการ ถ่ายทอด	บุคลากร - เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับ โรงเรียนอื่น - ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่าง ที่ดี - พัฒนาแผนการเรียนรู้ - ถ่ายทอดความรู้ได้

5.4 ผู้เรียน

ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา ผู้เรียน ปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ เศรษฐกิจ ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ในด้านสังคมผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ในทุกด้าน ผู้วิจัยได้สังเกต ศึกษาเอกสารต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังตัวอย่าง ดังนี้

“...ผลลัพธ์และความสำเร็จสะท้อนให้เห็นถึงผู้เรียนมีความเข้าใจและ สามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างดีเป็นผลดีต่อยอดถึงอนาคตและนำไปสู่การปฏิบัติรุ่นต่อรุ่น...”

(ดวงพร อินทร์จักร์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...เมื่อผู้เรียนมีองค์ความรู้ที่ดีแล้ว ผู้เรียนก็สามารถเป็นตัวอย่างที่ดี ให้แก่เพื่อนนักเรียนและรุ่นน้องได้ เนื่องจากนักเรียนเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนผลลัพธ์ ต่าง ๆ กลับสู่โรงเรียน...”

(กาญจน์ฐิมา วรคดี, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...จากการสังเกตได้รับคำชมว่าเป็นผู้นำในการนำเสนอองานและมีลักษณะนิสัยด้านการคิด การวางตัว การนำเสนอ ต่อสาธารณะและเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่น...”

(อุตร สมสอน, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...เมื่อโรงเรียนได้ดำเนินโครงการด้านเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียนในโรงเรียนมีคุณลักษณะที่ต่างจากเดิม คือ มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบในหน้าที่ตนเองได้รับมอบหมายอย่างดีและยังลงมือปฏิบัติทั้งในโรงเรียนและกลับไปลงมือปฏิบัติที่บ้านของตนเองเป็นการสะท้อนออกถึงความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำ...”

(ทัศนีย์ บุตรดีวงศ์, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...จากที่เด็ก ๆ ไม่ค่อยมาโรงเรียน พอพัฒนาเด็ก ๆ จะได้ทักษะการคิดและการลงมือทำ เป็นเด็กนักเรียนที่จบจากโรงเรียนนี้จะได้รับคำชม โรงเรียนปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดีและมีความสุข ถึงแม้จะไม่เก่งแต่เด็ก ๆ ได้มีทักษะการดำเนินชีวิต...”

(มณีวรรณ ภูบุตรตะ, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...เด็ก ๆ บอกรายชื่ขึ้นและมีกรแต่งกายที่สะอาด ถูกระเบียบ เรื่องเรียนก็พัฒนาขึ้น มีเด็ก ๆ สอบคัดเลือกได้ทำงานดี ๆ และกลับมาพัฒนาโรงเรียนมีการทำผ้าป่า โรงเรียนนำเงินมาพัฒนาโรงเรียนในทุก ๆ ปี...”

(คำฟู โทนแก้ว, สัมภาษณ์, มกราคม 2563)

“...นักเรียนทุกคนน่ารัก มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่นช่วยครูทำงานต่าง ๆ ในโรงเรียน...”

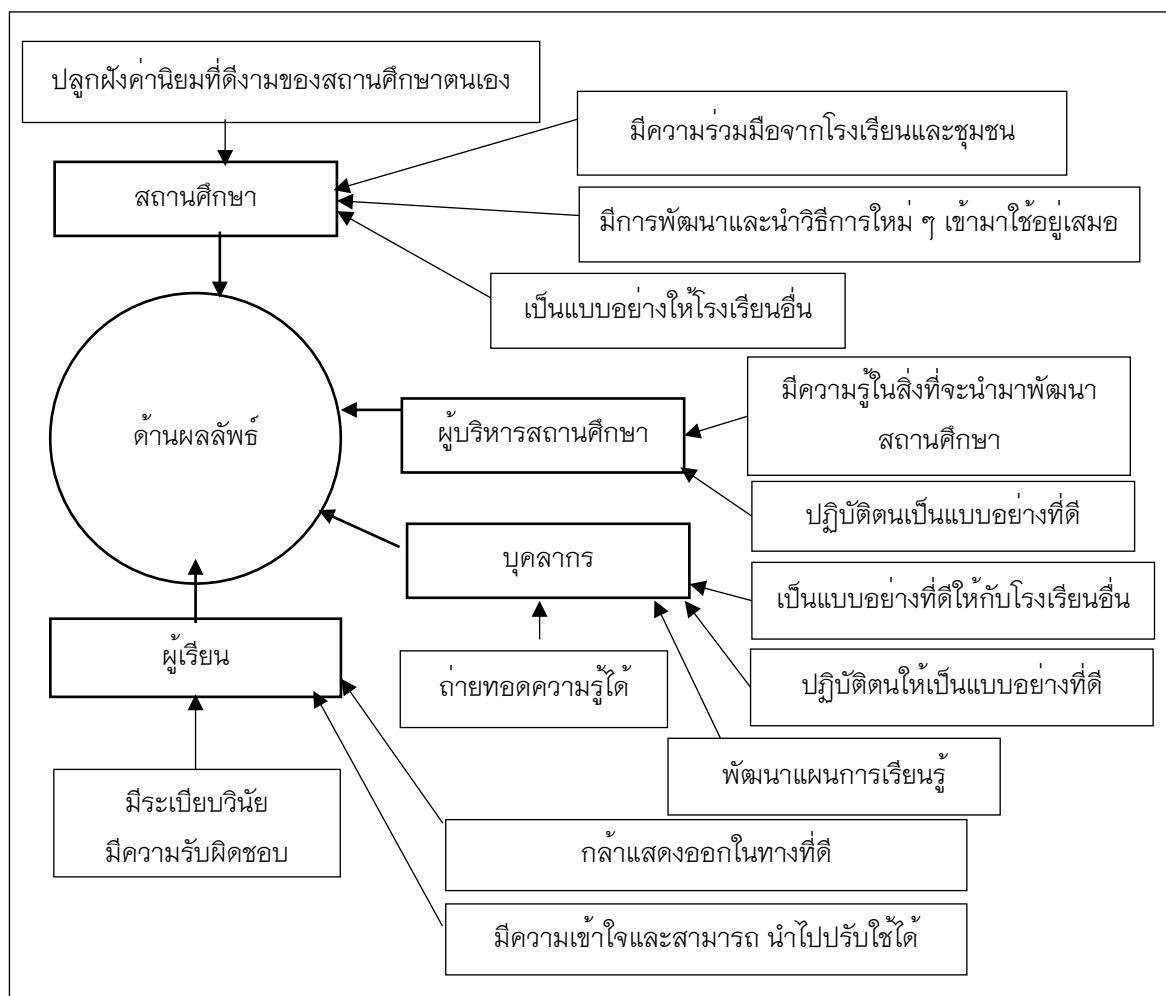
(พนมพร ปาหลา, สัมภาษณ์, ธันวาคม 2563)

จากการสัมภาษณ์ข้างต้นและการสังเกตของผู้วิจัย เห็นได้ว่าผลลัพธ์และความสำเร็จสะท้อนให้เห็นถึงผู้เรียนมีความเข้าใจและสามารถนำไปปรับใช้ได้เป็นอย่างดี เป็นผลดีต่อยอดถึงอนาคตและนำไปสู่การปฏิบัติรุ่น ต่อรุ่นเมื่อผู้เรียนมีองค์ความรู้ที่ดีแล้วผู้เรียนก็สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เพื่อนนักเรียนและรุ่นน้องได้ เนื่องจากนักเรียนเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนผลลัพธ์ต่าง ๆ กลับสู่โรงเรียนจากการสังเกต ได้รับคำชมว่าเป็นผู้นำในการนำเสนอองานและมีลักษณะนิสัยด้านการคิด การวางตัวการนำเสนอต่อสาธารณะและเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่น ทางสถานศึกษาได้ดำเนินโครงการ ด้านเศรษฐกิจ

พอเพียงนักเรียนในสถานศึกษา มีคุณลักษณะที่ต่างจากเดิม คือ มีระเบียบ วินัย มีความรับผิดชอบในหน้าที่ตนเองได้รับมอบหมายอย่างดีและยังลงมือปฏิบัติทั้งในโรงเรียนและกลับไปลงมือปฏิบัติที่บ้านของตนเองเป็นการสะท้อนออกถึงความรู้ ความเข้าใจในงานที่ทำ จากเดิมนักเรียนไม่ค่อยมาโรงเรียนเมื่อพัฒนาเด็ก ๆ จะได้ทักษะการคิดและการลงมือทำ เป็นเด็กนักเรียนที่จบจากโรงเรียนนี้จะได้รับคำชม ซึ่งสอดคล้องกับสถานศึกษาปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดี

ตาราง 52 สรุปการบริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน
โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2

ลักษณะการบริหาร โรงเรียน	โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2	สรุปผล
ด้านผลลัพธ์ 5.4 ผู้เรียน	ผลลัพธ์และความสำเร็จสะท้อนให้เห็นถึงผู้เรียนมีความเข้าใจ และสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างดีนักเรียนเป็นคนดีและมีความสุขถึงแม้จะไม่เก่งแต่นักเรียน ได้มี ทักษะการดำเนินชีวิตมีการแต่งกายที่สะอาดถูกระเบียบและปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างดี	ผู้เรียน - มีความเข้าใจและสามารถนำไปปรับใช้ได้ - กล้าแสดงออกในทางที่ดี - มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ

ภาพประกอบ 31 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2
ด้านผลลัพธ์

สรุปผลลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อตอบคำถามวิจัยการบริหารโรงเรียนประถม
ศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในปรากฏการณ์
มีลักษณะอย่างไร

ตาราง 53 ลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนบ้าน ห้วยยาง	โรงเรียนบ้านดอน แดงเจริญทอง	โรงเรียนบ้านนา คำน้อย 2	โรงเรียนที่มีผลการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ด้านการบริหารสถานศึกษา			
1.1 งานนโยบาย			
สถานศึกษาได้มี การน้อมนำหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำมา ขับเคลื่อนในสถาน ศึกษาโดยผ่าน บุคลากร ชุมชน ลงมือปฏิบัติมี โครงการแผนงาน และแผนปฏิบัติงาน ประจำปี อีกทั้ง ออกแบบและ วางแผนมีการ ติดตาม นโยบาย อีกทั้งโรงเรียน เป็นศูนย์การเรียนรู้ ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง ด้านการ ศึกษาผ่านการ จัดฐานการเรียนรู้	สถานศึกษามีได้มี การน้อมนำหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ผ่านแผนงานและ โครงการปฏิบัติการ ประจำปีอย่างและ นำไปสู่การปฏิบัติ อย่างต่อเนื่องจน ประสบความสำเร็จ จนเกิดประโยชน์ต่อ โรงเรียนบุคลากร นักเรียนและชุมชน	สถานศึกษาได้มี การน้อมนำหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง นำมาขับเคลื่อนใน สถานศึกษาและมี การติดตาม นโยบายผ่าน โครงการแผนงาน และแผนปฏิบัติ การประจำปีเป็น การปลูกฝังค่านิยม ที่ดีเกี่ยวกับหลัก เศรษฐกิจพอเพียง เพราะพื้นที่ใน โรงเรียนเหมาะสม สำหรับการทำ เศรษฐกิจ สอดคล้องกับ บริบทของชุมชน	สถานศึกษามีการ วางแผนการพัฒนา โดยนำนโยบายหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และสร้างการรับรู้ แก่บุคลากรผ่าน โครงการแผนงาน และแผนปฏิบัติการ ประจำปี ทุกคนมี ส่วนร่วมใน กิจกรรมของสถาน ศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนบ้าน ห้วยยาง	โรงเรียนบ้านดอน แดงเจริญทอง	โรงเรียนบ้านนา คำน้อย 2	โรงเรียนที่มีผลการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ
1.2 งานวิชาการ			
สถานศึกษาได้มีการ ส่งเสริมและการ บูรณาการออกแบบ หน่วยการเรียนรู้ โดยสอดคล้องหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง การเรียนรู้ โดยมี การจัดทำการจัด พอเพียงการเรียนรู้ โดยมีการจัดทำ จัดกิจกรรมการ เรียนการสอนและได้ นำผลการติดตามไป พัฒนาได้มีการ ติดตามแผนงาน โครงการและ กิจกรรม	ด้านวิชาการได้มี การส่งเสริม การบูรณาการหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง สู่การจัดการเรียนรู้ เป็นแผนการจัดการ เรียนรู้ทำ ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและ สามารถสอดคล้อง เข้าไปในกระบวนการ การเรียนรู้ได้	สถานศึกษา ดำเนินงานโดยมี เป้าหมายในการ พัฒนาคุณลักษณะ ของผู้เรียนโดยการ กำหนดขอบข่าย งานพัฒนาหลัก สูตรสถานศึกษา งานพัฒนา กระบวนการ เรียนรู้งานนิเทศ ซึ่งมีการบูรณาการ จัดการเรียน การสอนใน กิจกรรม พัฒนา ผู้เรียน กิจกรรมลด เวลาเรียน	สถานศึกษามีการ บูรณาการหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และออกแบบหน่วย การเรียนรู้สู่การจัด การเรียนการสอน โดยกำหนด เป้าหมายเพื่อ พัฒนานักเรียน
1.3 งานงบประมาณ			
สถานศึกษาได้มีการ วางแผน การจัดการ ด้านงบประมาณ ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียงจึงทำให้ โรงเรียนมีผลการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง	สถานศึกษามีการ วางแผน การ บริหารจัดการได้ อย่างเหมาะสม อย่างคุ้มค่าอีกทั้ง ยังได้รับการ สนับสนุนจากหลาย หน่วยงาน	สถานศึกษามีการ จัดสรรงบประมาณ โดยมีการจัดทำ แผนและรับการ สนับสนุนหลาย หน่วยงาน โรงเรียน มีการชี้แจงร่องรอย	สถานศึกษาได้มี การวางแผนการ บริหารตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนบ้าน ห้วยยาง	โรงเรียนบ้านดอน แดงเจริญทอง	โรงเรียนบ้านนา คำน้อย 2	โรงเรียนที่มีผลการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ
1.3 งานงบประมาณ			
และออกแบบการใช้ จ่ายอย่างรอบคอบ พอประมาณและ เกิด ประโยชน์สูงสุด คือใช้งบประมาณใน การบริหารจัดการ อย่างคุ้มค่าของ ทรัพยากรพอเพียงมี ความยั่งยืน	ทางโรงเรียนสรุป งานและรวบรวม ความก้าวหน้าอยู่ เสมอจะนำไปสู่การ ปฏิบัติจริงและ ก่อให้เกิดการ พัฒนางานได้อย่าง มีคุณภาพ	และหลักฐานที่ ชัดเจนมีบัญชี รายรับ รายจ่าย เพื่อสร้างความ โปร่งใสให้เกิดความ ไว้วางใจและได้รับ การสนับสนุนจาก ชุมชนเสมอมา	อย่างสอดคล้อง เพื่อประโยชน์อย่าง เหมาะสมให้เกิด ประโยชน์สูงสุด
1.4 งานบริหารทั่วไป			
โรงเรียนกับชุมชน มีการทำงาน ร่วมกันอย่าง เข้มแข็งทำให้ นักเรียน มี ประสิทธิภาพและ มีสภาพชีวิตความเป็น อยู่ที่ดีมั่นคง และยั่งยืนเพราะมี การทำงานร่วมกัน อย่างต่อเนื่องมี การพัฒนาทั้ง โรงเรียนบ้าน	สถานศึกษา ประสานงาน อย่างต่อเนื่องให้ ชุมชนมีส่วนร่วม ร่วมในการสร้าง ผลผลิตชุมชน เน้นความเป็นอยู่ อย่างพอเพียง เสริมรายได้มีการ ทำเกษตรใน ครัวเรือน ทานเองโรงเรียน และชุมชนมี ส่วนร่วม	สถานศึกษา ประสานความ ร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนในการ สนับสนุน งบประมาณในการ พัฒนา อาคาร, สถานที่, ฐานการ เรียนรู้โครงการที่ เกี่ยวข้องกับ ขับเคลื่อนด้าน เศรษฐกิจพอเพียง	สถานศึกษา ประสาน สัมพันธ์ กับชุมชนเพื่อให้ มีส่วนร่วมในกิจ กรรมของ สถานศึกษาและมี การดำเนินการ อย่างต่อเนื่อง

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนบ้าน ห้วยยาง	โรงเรียนบ้านดอน แดงเจริญทอง	โรงเรียนบ้านนา คำน้อย 2	โรงเรียนที่มีผลการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ
1.3 งานงบประมาณ			
วัด ชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจและ นำไปปฏิบัติ เช่นเดียวกัน	ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อ เสริมสร้าง คุณลักษณะอยู่ อย่างพอเพียงของ ผู้เรียนตามหลัก ปรัชญา	เช่น โครงการ พัฒนา สถานศึกษา สู่ชุมชน ตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	
ด้านการจัดการเรียนการสอน			
2.1 หน่วยการเรียนรู้			
สถานศึกษาได้มี การจัดทำ หลักสูตรและ กิจกรรมการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับ บริบทของนักเรียน และยังสอดแทรก ไว้ในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพ การเรียนการสอน ให้สูงขึ้นอีกทั้งยังมี การต่อยอด นำไปใช้เพื่อ การศึกษาเพื่อการ วิจัยและการ จัดการเรียนอย่าง เข้าใจ	สถานศึกษาได้มี การจัดทำ หลักสูตรมีการนำ หน่วยการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง สอดแทรกและ บูรณาการเข้าไป ในกลุ่ม สาระและ รายวิชาต่าง ๆ ให้ เหมาะสมกับ บริบทของ โรงเรียนเพื่อสร้าง คุณลักษณะ พอเพียงให้เกิดแก่ นักเรียน	สถานศึกษามีการ พัฒนา หน่วยการ เรียนรู้ 2 แนว ทางคือ 1) การบูร ณาการหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ทุกกลุ่มสาระทุก ระดับชั้นโดยเลือก พัฒนาหน่วยการ เรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับวัย ของผู้เรียนโดย คำนึงถึงเนื้อหา สื่อ แหล่ง เรียนรู้ ดำเนินกิจกรรม ลดเวลาเรียนเพิ่ม เวลารู้	สถานศึกษาจัดทำ หลักสูตรและ กิจกรรม การเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้เพื่อการศึกษา ได้อย่างสอดคล้อง เหมาะสมกับ บริบทของชุมชน สถานศึกษาและ ผู้เรียน

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนบ้าน ห้วยยาง	โรงเรียนบ้านดอน แดงเจริญทอง	โรงเรียนบ้านนา คำน้อย 2	โรงเรียนที่มีผลการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ
2.2 การจัดการเรียนรู้			
การจัดกิจกรรม การเรียนรู้มีการ บูรณาการเรียน การสอนโดยจัดทำ แผนการจัดการ เรียนรู้และได้นำ ความรู้สู่ชุมชนและ บูรณาการนำ ทรัพยากรใน ท้องถิ่นมาใช้ให้เกิด ประโยชน์และ คุณค่าอย่างสูงสุด โดยการสร้างฐาน การเรียนรู้ที่เหมาะสม กับบริบท	การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ โรงเรียนได้มีการ ส่งเสริมอาชีพใน ท้องถิ่นเน้นเกษตร ทฤษฎีใหม่ช่วย เสริมสร้างให้ชุมชน เข้มแข็งอยู่อย่าง พอเพียง เลี้ยง ตนเองได้และ มีความรู้ คู่คุณธรรมและยังมี การจัดการเรียน การสอนตาม แผนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับ หลักสูตร โดยสอดคล้องกับ ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างอาชีพ	สถานศึกษามี การบูรณาการหลัก เศรษฐกิจ พอเพียง และจัดทำแผน การ จัดการเรียนรู้ตาม ศักยภาพของเด็ก ในแต่ละช่วงชั้น เป็นการปลูกฝังแก เยาวชนให้ผู้เรียน ตระหนักและ ความสำคัญและนำ ไปใช้ในชีวิต ประจำวันได้	สถานศึกษาได้มี การจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และยังนำความรู้ พัฒนาลงสู่ ชุมชน โดยตระหนักถึง ผู้เรียนสามารถ นำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ อย่างเหมาะสม

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนบ้าน ห้วยยาง	โรงเรียนบ้านดอน แดงเจริญทอง	โรงเรียนบ้านนา คำน้อย 2	โรงเรียนที่มีผลการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ
2.3 สื่อและแหล่งการเรียนรู้			
สื่อการเรียนรู้ที่ สถานศึกษาได้มี การจัดหา จัดทำ จากวัสดุที่มีอยู่ใน ชุมชนโดยสร้าง สรรค์จาก ทรัพยากรที่มีอยู่ ผ่านประสบการณ์ จริงและนำมา ประยุกต์ใช้ให้ นักเรียนได้เกิด แนวคิดโดยผ่าน ฐานการเรียนรู้ ภายในโรงเรียน 13 ฐาน	สื่อและแหล่งการ เรียนรู้ สถานศึกษา ได้มีการจัดการ เรียนการสอนตาม แผนนโยบาย สอดคล้องตาม หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดทำสื่อ การเรียนการสอน ทั้งแผ่นพับ ป้าย นิเทศและสถานที่ จริงเป็นการ อำนวยความสะดวก สะดวกก่อให้เกิด การพัฒนาต่อยอด	สถานศึกษามีการ จัดทำ สื่อ และ แหล่งการเรียนรู้ โดยการประยุกต์ใช้ สิ่งแวดล้อมรอบตัว ที่มีอยู่ในชุมชนและ พหุศตวรรษและ นักเรียนไปดูงาน ยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อนำกลับมา พัฒนาสถานศึกษา ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น	สถานศึกษา จัดทำ พัฒนา เผยแพร่ สื่อ แหล่งเรียนรู้ผ่าน ฐานการเรียนรู้ และ ยังเป็นต้นแบบให้ สถานศึกษา หน่วยงาน ชุมชน เพื่อเป็นแนวทาง เพื่อนำไปปฏิบัติ เป็นอาชีพ เพื่อการ ดำรงชีพ
ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			
3.1 กิจกรรมแนะแนว			
โรงเรียนได้มีการ จัดการแนะแนว เกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อที่จะได้เป็น ทางเลือกให้ นักเรียนได้นำไป	โรงเรียนมีการ แนะแนว พร้อมทั้ง ยังสนับสนุนการ ดำเนินชีวิตในการ ประกอบอาชีพมี การออกเยี่ยมบ้าน เป็นรายกรณีและ ยังส่งเสริมให้	โรงเรียนได้มีการ แนะแนว ระบบดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน เพื่อสนับสนุนการ ดำเนินชีวิตของ ผู้เรียนเพื่อเป็นการ ติดตามผลการ เรียนที่สอดคล้อง	สถานศึกษาได้ จัดการ แนะแนว และระบบ ดูแล นักเรียน เพื่อ ส่งเสริม สนับสนุน และติดตามผล การเรียนตามความ ถนัดของผู้เรียน อย่างสม่ำเสมอ

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนบ้าน ห้วยยาง	โรงเรียนบ้านดอน แดงเจริญทอง	โรงเรียนบ้านนา คำน้อย 2	โรงเรียนที่มีผลการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ
3.1 กิจกรรมแนะแนว			
ปรับใช้ในชีวิตและ นำไปประกอบ อาชีพตามความ ถนัดความสนใจ ของนักเรียน อีกทั้งทางโรงเรียน ยังมีการจัด ทุนการศึกษาให้ นักเรียนที่ ขาดแคลนอย่าง สม่ำเสมอ	นักเรียนให้เรียนรู้ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ตามความถนัดของ ตนโดยการปลูกฝัง	กับหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียงการรักการ ทำงานโดยเสริมเข้า ไปในกิจกรรม ที่โรงเรียนจัดทำขึ้น	
3.2 กิจกรรมนักเรียน			
ในส่วนของกิจกรรม นักเรียนนักเรียนจะมี ส่วนร่วมในการจัดทำ โครงการตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ทั้งการดูแล การเจริญเติบโต ผลผลิตที่ได้รับเป็น การบ่มเพาะ อุปนิสัย ความรับผิดชอบและ ยังเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพในอนาคต ให้แก่ นักเรียน	กิจกรรมนักเรียน สถานศึกษามีการ จัดทำ โครงการ แผนงาน ที่ช่วย ส่งเสริมหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียน เข้าใจหลักสำคัญ ของ ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไป ปฏิบัติ ในชีวิตจริง ได้อย่าง เหมาะสม กับบริบทและชีวิต	สถานศึกษามีการ จัดทำโครงการ แผนงานที่ส่งเสริม และพัฒนา นักเรียนตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นการเปิดโอกาส ให้กับนักเรียนทำ กิจกรรมที่ หลากหลายและ สอดคล้องกับความ สนใจของนักเรียน	สถานศึกษาจัดทำ โครงการ กิจกรรม นักเรียน โดยสอด แทรกหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียงให้นักเรียน สามารถนำไปปฏิบัติ ในชีวิตจริง ได้อย่าง เหมาะสมกับบริบท และการ ดำเนินชีวิต

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนบ้าน ห้วยยาง	โรงเรียนบ้านดอน แดงเจริญทอง	โรงเรียนบ้านนา คำน้อย 2	โรงเรียนที่มีผลการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ
3.2 กิจกรรมนักเรียน			
	เพื่อพัฒนาหลักสูตร นักเรียน ให้มี คุณลักษณะนิสัยที่ ดีแกเยาวชน		
3.3 กิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์			
สถานศึกษามี แผนงาน กิจกรรม เพื่อสังคมและ สาธารณะ ประโยชน์เพื่อ ปลูกฝังนิสัยให้ นักเรียน มีจิตอาสา จิตสาธารณะเพื่อ การดำเนินชีวิตได้ อย่างสมดุลและมี ส่วนร่วมกับชุมชน เสียสละรู้จักการ ทำงานเพื่อ ส่วนรวมพัฒนา ชุมชน	การจัดกิจกรรม เพื่อสังคมและ สาธารณะประโยชน์ นักเรียนเกิดจิต อาสา และ มีส่วน ร่วมต่อชุมชนตาม หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อ ต้องการนำผล การเรียนรู้ ไปสู่การ ขยายผลลงสู่ ชุมชน ได้เป็นการส่งเสริม ให้ผู้เรียนเกิดความ ตระหนักมีจิตอาสา	การจัดกิจกรรม เพื่อสังคมและ สาธารณะ ประโยชน์ได้มีการ จัดกิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมสนับสนุน นักเรียนให้ได้ ช่วยเหลือจาก ชุมชนและมี จิตอาสาบำเพ็ญตน เพื่อสาธารณะ ประโยชน์ บ้าน วัด และสร้างความ สัมพันธ์อันดี	สถานศึกษาจัดทำ แผนงาน กิจกรรม เพื่อ สาธารณะ ประโยชน์ และ ปลูกฝังนิสัยแก่ผู้ เรียนให้มีจิตอาสา จิตสาธารณะ เพื่อเหมาะแก่การ ดำรงชีวิตอย่าง สมดุล
ด้านการพัฒนาบุคลากร			
4.1 การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร			
การศึกษาได้ ส่งเสริม ประสิทธิภาพ บุคลากร	การพัฒนา บุคลากรได้มี แผนงานโครงการ พัฒนา	การพัฒนา บุคลากรเป็นการ วางเป้าหมาย ทำงาน	สถานศึกษา ส่งเสริมการพัฒนา บุคลากร

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนบ้าน ห้วยยาง	โรงเรียนบ้านดอน แดงเจริญทอง	โรงเรียนบ้านนา คำน้อย 2	โรงเรียนที่มีผลการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ
4.1 การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร			
ในองค์กรมีความรู้ ความเข้าใจ หลักการดำเนิน ชีวิตและปฏิบัติ หน้าที่ตามความ รับผิดชอบตาม ความถนัดให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อ โรงเรียน	บุคลากรให้ สามารถ ดำเนิน ชีวิตและปฏิบัติ ภารกิจและให้ ดำรงชีวิตตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง มีแผนงานโครงการ พัฒนาอย่าง ต่อเนื่องเพื่อให้ บุคลากรได้ ตระหนักและเป็น การปลูกฝัง	ของบุคลากรไว้ อย่างชัดเจนเพื่อ สร้างความเข้าใจที่ ถูกต้องและสร้าง ความสามัคคีกัน ในการทำงานเป็นหมู่ คณะการทำงานที่ ให้มีประสิทธิภาพ	โดยจัดทำโครงการ กิจกรรม เพื่อให้ บุคลากรได้รับการ พัฒนาตาม ศักยภาพอย่าง สอดคล้องกับหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
4.2 การติดตามและการขยายผล			
สถานศึกษามี กระบวนการ ติดตามผลการ ดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่องเมื่อ บุคลากรทุกคนจะ ได้รับทราบเกี่ยวกับ กิจกรรมพัฒนา ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียงได้อย่าง ถูกต้องแม่นยำและ มีการติดตามผล	สถานศึกษามีการ จัดกิจกรรมพัฒนา บุคลากรตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการติดตาม ผลการดำเนินการ อย่างต่อเนื่องเพื่อ ความก้าวหน้าและ ความยั่งยืนที่ลงสู่ บุคลากร	สถานศึกษาได้มีการ ดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่องและมีการ ประเมินผลเพื่อทราบ ถึงปัญหาและนำมา ปรับปรุงแก้ไข ปัญหา ข้อบกพร่องได้ อย่าง ชัดเจนทำให้งานมี ประสิทธิภาพและ ได้รับการพัฒนา ที่ดีขึ้น	การจัดกิจกรรม พัฒนาบุคลากร ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียงได้มีการ ติดตาม ผลการ ดำเนินงานเพื่อการ พัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนบ้าน ห้วยยาง	โรงเรียนบ้านดอน แดงเจริญทอง	โรงเรียนบ้านนา คำน้อย 2	โรงเรียนที่มีผลการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ
4.2 การติดตามและการขยายผล			
การดำเนินงานเพื่อ รับทราบปัญหาที่ เกิดขึ้นเพื่อหาแนว ทางแก้ไขและ พัฒนาบุคลากร ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง ด้านผลลัพธ์			
5.1 สถานศึกษา			
สถานศึกษาเมื่อได้ ดำเนินการตาม โครงการหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ผลลัพธ์ที่ได้สถาน ศึกษาเหมาะ สำหรับการจัดการ เรียนการสอนของ ทั้งนักเรียน และครู เป็นสถานศึกษาที่ ร่มรื่น ปลอดภัย รวมทั้งยังมีส่วนใน การอนุรักษ์และ ฟื้นฟู วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ เป็นส่วนสำคัญ	ผลลัพธ์และภาพ ความสำเร็จของ สถานศึกษา พอเพียงตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจเป็นสถาน ศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัยเป็นส่วน สำคัญต่อการ ศึกษาของเยาวชน ประเทศและยังช่วย อนุรักษ์และฟื้นฟู วัฒนธรรมภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ที่มีประโยชน์ต่อ การศึกษาเป็นการ สร้างความยั่งยืน นาน	สถานศึกษาเป็น แหล่งบ่มเพาะ ความดีของ นักเรียนก่อน ที่นักเรียนจะออก ไปสู่โลกภายนอก อีกทั้งยังเป็นการ ปลูกฝังค่านิยมที่ดี งามของ สถานศึกษาเพราะ เป็นภาพลักษณ์ ของความสำเร็จ ของสถานศึกษา เป็นที่สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัยและ เหมาะต่อการ เรียนรู้	สถานศึกษา พอเพียง ตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นสถานศึกษา ที่ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงมี ส่วนร่วม ในการ อนุรักษ์ และฟื้นฟู วัฒนธรรมภูมิ ปัญญา ท้องถิ่นที่มี ประโยชน์ ต่อ ประเทศชาติ และ สถานศึกษามีการ พัฒนาอย่าง ต่อเนื่องในทุกด้าน เน้นที่ขบวนการ

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนบ้าน ห้วยยาง	โรงเรียนบ้านดอน แดงเจริญทอง	โรงเรียนบ้านนา คำน้อย 2	โรงเรียนที่มีผลการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ
5.1 สถานศึกษา			
			ทำงานตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
5.2 ผู้บริหารสถานศึกษา			
ผู้บริหารศึกษาเป็น ผู้มีความรู้ ความ สามารถในด้าน ความรู้และการ พัฒนาเมื่อผู้บริหาร มีความรู้ ความ เข้าใจ สามารถเป็น ผู้นำในการพัฒนา และเป็นแบบอย่าง แก่บุคลากรใน สถานศึกษาและ บุคคลอื่นเพื่อพร้อม รับต่อความ เปลี่ยนแปลงของ สังคมถ้าไม่มีการ พัฒนาอย่าง ต่อเนื่องยาวนานถึง 10 ปีของผู้บริหาร จนประสบ ผลสำเร็จ	ผู้บริหาร สถานศึกษา เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถอีก ทั้งได้นำหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ยังเป็นแบบอย่างที่ดี ต่อบุคคลอื่นและ พร้อมรับต่อความ เปลี่ยนแปลงให้กับ ตนเองและ สถานศึกษาและยัง มีส่วนในการ ผลักดันในการ ขับเคลื่อนสร้าง ความเปลี่ยนแปลง ให้เกิดขึ้นแก่ สถานศึกษาและ นำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	ผู้บริหารเป็นผู้ที่มี ความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติที่ ชัดเจนเป็นตัวอย่าง ที่ดีในการสะท้อน ให้ผู้เรียนผู้สนใจ ปฏิบัติตามพร้อม ทั้งสามารถเป็นผู้นำ ในการถ่ายทอด ความรู้ ความเข้าใจ แก่เยาวชน รุ่นหลัง ชาวบ้าน ชุมชน	ผู้บริหาร สถานศึกษา พอเพียงควรเป็นผู้ มีความรู้ ความ เข้าใจ เกี่ยวกับหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับ ภูมิสังคมและสร้าง ภูมิคุ้มกันที่ดีต่อ การเปลี่ยนแปลง ให้กับตนเองและ เป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้อื่น

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนบ้าน ห้วยยาง	โรงเรียนบ้านดอน แดงเจริญทอง	โรงเรียนบ้านนา คำน้อย 2	โรงเรียนที่มีผลการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ
5.3 บุคลากร			
บุคลากรของ สถานศึกษาเป็นผู้ที่ มีความรู้ ความ เข้าใจและปฏิบัติตน สอดคล้องตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง บูรณาการ สอดแทรกหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง จัดการทรัพยากร ดำเนินชีวิตด้าน เศรษฐกิจและ สังคมและถ่ายทอด ความรู้ให้กับ นักเรียนในโรงเรียน	ภาพความสำเร็จ ของบุคลากร คือ มีความรู้ ความ เข้าใจและน้อมนำ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำเนิน ชีวิตน้อมนำหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ใช้ในการดำเนิน ชีวิตได้รู้จักการ บริหารจัดการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่ให้ เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นแบบอย่างที่ดี ต่อสังคม	บุคลากรเป็นผู้ที่มี ความรู้ ความ สามารถตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งยังสามารถ นำไปปฏิบัติในชีวิต จริงอีกทั้งยังเป็น แบบอย่างให้บุคคล อื่นจากผลงานเป็น ตัวอย่างที่ดีให้ ผู้เรียนหรือผู้ที่ สนใจปฏิบัติตาม พร้อมทั้งสามารถ เป็นผู้นำในการ ถ่ายทอด	บุคลากรเป็นผู้มี ความรู้ ความเข้าใจ จัดการทรัพยากร ดำเนินชีวิต ด้านเศรษฐกิจและ สังคมเป็น แบบอย่างที่ดีใน สังคมการปฏิบัติ งานเพื่อส่วนรวม สอดคล้องตามหลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
5.4 ผู้เรียน			
ผู้เรียนต้องเป็นผู้ที่ ใฝ่เรียนรู้และมี ความรู้ความเข้าใจ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นตัวอย่างดีจน สามารถนำไปปฏิบัติ ในชีวิตประจำวันของ ตนเองได้อีกทั้งยังมี	ผลลัพธ์และภาพ ความสำเร็จของ ผู้เรียนเป็นผู้มี ความรู้ ความเข้าใจ ดำเนินชีวิตได้อย่าง สมดุล และนำไป ปฏิบัติและพร้อมรับ ต่อการเปลี่ยนแปลง ทางด้าน	ผลลัพธ์และ ความสำเร็จ สะท้อนให้เห็นถึง ผู้เรียนมีความ เข้าใจและสามารถ นำไปปรับใช้ได้ อย่างดี นักเรียน เป็นคนดีและมี ความสุขถึงแม้จะไม่	ผู้เรียนเป็นผู้มี ความรู้ ความเข้าใจ ดำเนินชีวิตได้อย่าง สมดุลและพร้อมรับ ต่อการ เปลี่ยนแปลง ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนบ้าน ห้วยยาง	โรงเรียนบ้านดอน แดงเจริญทอง	โรงเรียนบ้านนา คำน้อย 2	โรงเรียนที่มีผลการ ปฏิบัติที่เป็นเลิศ
5.4 ผู้เรียน			
อุปนิสัยที่ดีติดตัว นักเรียนเป็นผู้ที่มี ความรับผิดชอบต่อ หน้าที่มีการดำเนิน ชีวิตได้อย่างสมดุล มีทักษะชีวิตที่ดี พร้อมรับการ เปลี่ยนแปลง	เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและ วัฒนธรรมตาม หลัก ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง และพร้อมรับต่อ ความเปลี่ยนแปลง ในทุก ๆ ด้าน	เก่งแต่นักเรียนได้มี ทักษะ การดำเนิน ชีวิตมีการแต่งกาย ที่สะอาด ถูก ระเบียบและปฏิบัติ หน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายได้อย่างดี	ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียงเพื่อ นำไปใช้ในการ ดำรงชีวิตได้อย่าง สมดุลเหมาะสมทั้ง ในวัยเรียน และวัย ทำงาน

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
5 ด้าน	17 องค์ประกอบ	62 ตัวชี้วัด
1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา		
1. งานนโยบาย		ตัวชี้วัดที่ 1 มีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี
		ตัวชี้วัดที่ 2 ดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปีที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา
		ตัวชี้วัดที่ 3 ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปีที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา
		ตัวชี้วัดที่ 4 นำผลการติดตามมาพัฒนานโยบาย/แผนงาน/โครงการ / กิจกรรมขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
2. งานวิชาการ		ตัวชี้วัดที่ 5 มีแผนงาน/โครงการ / กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
		ตัวชี้วัดที่ 6 ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
5 ด้าน	17 องค์ประกอบ	62 ตัวชี้วัด
		<p>ตัวชี้วัดที่ 7 ติดตามผลการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 8 นำผลการติดตามไปพัฒนาแผนงาน/โครงการ /กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p>
	3. งานงบประมาณ	<p>ตัวชี้วัดที่ 9 มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 10 ดำเนินการตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 11 ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 12 นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
5 ด้าน	17 องค์ประกอบ	62 ตัวชี้วัด
		ตัวชี้วัดที่ 7 ติดตามผลการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
	4. งานบริหารทั่วไป	ตัวชี้วัดที่ 13 บริหารจัดการอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
		ตัวชี้วัดที่ 14 ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน		
	5. หน่วยการเรียนรู้	ตัวชี้วัดที่ 15 มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้
		ตัวชี้วัดที่ 16 มีการนิเทศ/ติดตาม/ประเมินผลการนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
		ตัวชี้วัดที่ 17 มีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัยเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
5 ด้าน	17 องค์ประกอบ	62 ตัวชี้วัด
	6. การจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัดที่ 18 มีแผนจัดการเรียนรู้ บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้
		ตัวชี้วัดที่ 19 คุณภาพของแผนจัด การเรียนรู้ที่บูรณาการหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ
		ตัวชี้วัดที่ 20 จัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่บูรณาการหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ต่าง ๆ
		ตัวชี้วัดที่ 21 ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ บูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
	7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ตัวชี้วัดที่ 22 จัดทำ/ผลิตใช้/ เผยแพร่สื่อการเรียนรู้เพื่อบูรณาการ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
		ตัวชี้วัดที่ 23 จัดทำ/พัฒนา/ เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ใน สถานศึกษาเพื่อสนับสนุน การเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง
		ตัวชี้วัดที่ 24 ใช้แหล่งเรียนรู้ /ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้าง การพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
5 ด้าน	17 องค์ประกอบ	62 ตัวชี้วัด
	8. การวัดและประเมินผล	ตัวชี้วัดที่ 25 จัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
		ตัวชี้วัดที่ 26 ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
		ตัวชี้วัดที่ 27 รายงานผลการประเมินและนำมาปรับปรุง/พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
		ตัวชี้วัดที่ 28 จัดแสดง/ เผยแพร่/ประกวด/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		
	9. กิจกรรมแนะแนว	ตัวชี้วัดที่ 29 มีแผนงานแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
		ตัวชี้วัดที่ 30 จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
5 ด้าน	17 องค์ประกอบ	62 ตัวชี้วัด
		<p>ตัวชี้วัดที่ 31 มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถแก้ ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 32 ติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 33 นำผลการ ติดตามมาใช้พัฒนาการ จัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>
	10. กิจกรรมนักเรียน	<p>ตัวชี้วัดที่ 34 มีแผนงาน/โครงการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 35 จัดกิจกรรม ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 36 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมนุม/ ชมรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 37 มีการประยุกต์ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น /วัฒนธรรม/หลักคำสอน ทางศาสนาในการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
5 ด้าน	17 องค์ประกอบ	62 ตัวชี้วัด
		<p>ตัวชี้วัดที่ 38 ติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 39 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา กิจกรรมนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>
	11. กิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์	<p>ตัวชี้วัดที่ 40 มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 41 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา/พัฒนาสถานศึกษา/ชุมชนตำบล เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 42 ติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 43 นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนาการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
5 ด้าน	17 องค์ประกอบ	62 ตัวชี้วัด
4. ด้านการพัฒนาบุคลากร		
	12. การส่งเสริมพัฒนาบุคลากร	ตัวชี้วัดที่ 44 มีแผนงาน /โครงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
		ตัวชี้วัดที่ 45 ประชุม/อบรม /สัมมนา /ศึกษาดูงานแหล่ง เรียนรู้ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่
		ตัวชี้วัดที่ 46 ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ
		ตัวชี้วัดที่ 47 จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่บุคลากรของสถานศึกษา
	13. การติดตามและการขยายผล	ตัวชี้วัดที่ 48 ติดตามผลการ ดำเนินโครงการ/กิจกรรม พัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริม การดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
5 ด้าน	17 องค์ประกอบ	62 ตัวชี้วัด
		<p>ตัวชี้วัดที่ 49 นำผลการ ติดตาม มาปรับปรุง/ พัฒนาการดำเนิน โครงการ /กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติ ภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ตัวชี้วัดที่ 50 ขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจ หน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง</p>
5. ด้านผลลัพธ์		
	14. สถานศึกษา	ตัวชี้วัดที่ 51 คุณลักษณะ ของสถานศึกษาพอเพียง
	15. ผู้บริหารสถานศึกษา	ตัวชี้วัดที่ 52 คุณลักษณะของ ผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง
	16. บุคลากร	ตัวชี้วัดที่ 53 บุคลากรของ สถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
		ตัวชี้วัดที่ 54 บุคลากรจัดการ ทรัพยากรและดำเนินชีวิต ด้านเศรษฐกิจอย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
5 ด้าน	17 องค์ประกอบ	62 ตัวชี้วัด
		ตัวชี้วัดที่ 55 บุคลากรอยู่รวมกับผู้อื่นในสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณะประโยชน์
		ตัวชี้วัดที่ 56 บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ
		ตัวชี้วัดที่ 57 บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรมและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์
		ตัวชี้วัดที่ 58 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา
		17. ผู้เรียน

ตาราง 53 (ต่อ)

โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		
5 ด้าน	17 องค์ประกอบ	62 ตัวชี้วัด
		ตัวชี้วัดที่ 60 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม
		ตัวชี้วัดที่ 61 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม
		ตัวชี้วัดที่ 62 ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรม

บทที่ 6

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายการวิจัย เพื่อศึกษาลักษณะการเกิดปรากฏการณ์ของลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษามีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประเภทพหุกรณีศึกษา (Multi – Case Study) เป็นการศึกษาปรากฏการณ์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อให้ได้คำอธิบายเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษามีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการปฏิบัติที่โดดเด่น จำแนกได้ 3 ประเภท โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาส ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาประถมศึกษามีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศเพื่อเป็นองค์ความรู้ นำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยและเลือกกรณีศึกษามีการคัดเลือกสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการยืนยันองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบพหุกรณีศึกษา (Multi – Cases Study) ในโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง 3 โรงเรียน

ระยะที่ 2 ศึกษาพหุกรณี

การศึกษาพหุกรณีศึกษา เนื่องจากการวิจัยนี้เน้นการศึกษาปรากฏการณ์ปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยเลือกประเภทเครื่องมือการศึกษาและการวิเคราะห์จากเอกสารซึ่งได้มาจากการเก็บข้อมูลที่นอกเหนือจากการสัมภาษณ์ การสังเกตและการจดบันทึก การพัฒนาเครื่องมือการยืนยันองค์ประกอบ

หลักและองค์ประกอบย่อยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบพหุกรณีศึกษา (Multi – Cases Study) ในโรงเรียนเศรษฐศึกษาพอเพียง 3 โรงเรียน กล่าวคือ โรงเรียนที่มีการผ่านการประเมินระดับสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศและโรงเรียนที่ผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐศึกษาพอเพียงซึ่งเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาผู้วิจัยได้สำรวจและเลือกโรงเรียนโดยศึกษาประวัติและภูมิหลังการดำเนินงานของโรงเรียนดังกล่าว ตลอดจนทั้งได้รับคำปรึกษาและแนะนำจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายแล้วนำมาสรุปเป็นพหุกรณีศึกษาได้ 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านห้วยยาง จังหวัดสกลนคร โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2 จังหวัดมุกดาหาร โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง จังหวัดนครพนม ซึ่งได้รับการยอมรับจากกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาว่าโรงเรียนเศรษฐศึกษาพอเพียงที่มีการบริหารงานที่โดดเด่นมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 3 โรงเรียนและแนะนำตัวกับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เดินทางไปยังโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง ล่วงหน้า 1 เดือนก่อนเริ่มเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยผู้วิจัยได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความคุ้นเคย (Rapport) กับโรงเรียนและศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียนจัดทำตารางการปฏิบัติงานวิจัยทั้ง 3 โรงเรียน เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้องดังกล่าวและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มย่อย โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่พัฒนาขึ้นใช้แบบบันทึกเสียงและผู้ช่วยผู้วิจัยจับบันทึกช่วยในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยเริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนธันวาคม 2562 – มีนาคม 2563 รวมระยะเวลา 4 เดือน กำหนดการลงภาคสนามโรงเรียน โรงเรียนละ 1 เดือนเต็มและได้เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญของโรงเรียน โดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลและความถูกต้องของข้อมูลเพื่อให้อุ่นใจว่าข้อมูลที่รวบรวมได้มีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบข้อมูลด้านความตรง (Validity) โดยนำแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ สนทนากลุ่มมาตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญขณะเก็บข้อมูลแต่ละครั้ง จัดทำให้เกิดความเที่ยงตรงภายใน (Internal Validity) สำหรับความเที่ยงตรงภายนอก (External Validity) ผู้วิจัยได้นำผลการบันทึกข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียนตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้องในด้านความเที่ยงผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งตัวบุคคลและสถานที่ในระยะเวลาที่แตกต่างกัน ตลอดจนทั้งการตรวจสอบ วิเคราะห์เอกสารประเภทต่าง ๆ ของโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากได้รวบรวมข้อมูลภาคสนามจากการศึกษา
 รายการของโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์และแปลความหมาย
 ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ระยะระหว่างปฏิบัติงานวิจัยภาคสนาม การเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์
 ของการวิจัยในแต่ละประเด็น เพื่อบันทึกตารางวิเคราะห์ข้อมูลโดยกำหนดประเด็นการเกิด
 ตามมาตรฐานโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้านหลักและ 17 ด้านย่อยและระยะสิ้นสุด
 การเก็บข้อมูลภาคสนาม จากตารางการวิเคราะห์และแปลผลความหมายของข้อมูลมาจากการ
 เก็บข้อมูลทั้ง 3 โรงเรียน ผู้วิจัยมีการตรวจสอบสามเส้าทั้งด้านเวลา สถานที่และบุคคล
 โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic induction) ทำโดยการตีความและสร้าง
 ข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมมาได้ในสนามวิจัยมาวิเคราะห์หาคำความหมายที่
 คล้ายคลึงความแตกต่าง ซึ่งเป็นข้อสมมติฐานชั่วคราวย่อย ๆ หลายสมมติฐานซึ่งวิธีการ
 หลักผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ ข้อมูลภาคสนาม
 ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มย่อยแบบสังเกต แบบมีส่วนร่วมแบบ
 ไม่มีส่วนร่วม แบบสังเกตเพิ่มเติมและแบบวิเคราะห์เอกสารบันทึกเหตุการณ์กิจกรรมและ
 ผู้เกี่ยวข้องกักิจกรรมนั้น ๆ บางครั้งอาจมีการสัมภาษณ์สอบถามเพิ่มเติมหรือใช้เทคนิค
 เพื่อเป็นการยืนยันและให้รายละเอียดเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้นำข้อมูล ภาคสนาม ทั้งหมดมา
 สังเคราะห์ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย และตาราง
 แสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลทั้ง 3 โรงเรียน

ระยะที่ 3 ประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

การประชุมสนทนากลุ่มเพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่รวบรวมได้มีความเที่ยงและ
 ความตรงผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลในด้านความตรง (Validity) โดยนำแนวคำถามที่
 ใช้ในการสัมภาษณ์ สนทนากลุ่มมาตรวจสอบโดย ผู้เชี่ยวชาญขณะเก็บข้อมูลจะบันทึก
 ข้อมูลอย่างละเอียด อัดเทปจดข้อสังเกตต่าง ๆ ทั้งนี้ หลักการเก็บข้อมูลแต่ละครั้งทำให้
 เกิดความตรงภายใน (Internal Validity) สำหรับความตรงภายนอก (External Validity)
 ผู้วิจัยได้นำผลการบันทึกข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียน ตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้องใน
 ความเที่ยง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายทั้งตัวบุคคลและ
 สถานที่ในระยะเวลาที่แตกต่างกันตลอดทั้งการตรวจสอบวิเคราะห์เอกสารประเภทต่าง ๆ
 ของโรงเรียน หลังจากได้รวบรวมข้อมูลภาคสนาม จากการศึกษารายการของโรงเรียน
 ทั้ง 3 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล แบ่งเป็น 2 ระยะ
 คือ ระยะระหว่างปฏิบัติงานวิจัยภาคสนาม การเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยใน

แต่ละประเด็นเพื่อบันทึกตารางวิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนดประเด็นการเกิดตามมาตรฐานโรงเรียนแบบเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านผลลัพธ์และระยะสิ้นสุด การเก็บข้อมูลภาคสนาม จากตารางวิเคราะห์และแปลผลความหมายของข้อมูลมาจากการเก็บข้อมูลทั้งหมดทั้ง 3 โรงเรียน ผู้วิจัยมีการตรวจสอบ สามเส้า ทั้งด้านเวลา สถานที่และบุคคล โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic Induction) ทำโดยการตีความและสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมมาได้ในสนาม วิจัยมาวิเคราะห์มองหาความหมายที่คล้ายคลึงความแตกต่าง ซึ่งเป็นข้อสมมติฐาน ชั่วคราวย่อย ๆ หลายสมมติฐาน ซึ่งวิธีการหลักผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการ วิเคราะห์ข้อมูล เชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนา กลุ่มย่อย แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม แบบไม่มีส่วนร่วม แบบสังเกตเพิ่มเติมและแบบวิเคราะห์เอกสาร บันทึกเหตุการณ์ กิจกรรมและผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น ๆ บางครั้ง อาจจะมีการสัมภาษณ์เพิ่มเติมหรือใช้เทคนิคเพื่อเป็นการยืนยันและให้รายละเอียดเพิ่มเติมการดำเนินงานนั้น ๆ ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผลการวิจัยตามลำดับ ได้แก่ สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมี 5 ด้านหลัก 17 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ด้านผลลัพธ์ รายละเอียดดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

1.1 งานนโยบาย โดยสถานศึกษามีการกำหนดทิศทางการวางแผนการพัฒนา โดยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา โดยการสร้างการรับรู้ให้เกิดขึ้นแก่คณะครูและมีการติดตามนโยบายผ่านโครงการแผนงานและแผนปฏิบัติการประจำปีโรงเรียน อีกทั้งโรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการและปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมตามนโยบายที่ได้วางไว้

1.2 งานวิชาการ โดยสถานศึกษาได้มีการส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดเรียนรู้ โดยมีการจัดทำแผนการเรียนรู้โครงการได้มีการส่งเสริมกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับแนวทางที่โรงเรียนได้วางเป้าหมายไว้ ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นโดยตามลำดับ โดยบูรณาการสู่การจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางรวมและครูประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน ผลการเรียนรู้และนำผลการประเมินไปแก้ปัญหาและพัฒนาสถานศึกษา

1.3 งานงบประมาณ สถานศึกษาได้มีการวางแผนการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสถานศึกษาได้มีการบริหารงบประมาณการบริหารให้สอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อโครงการ การใช้งบประมาณได้อย่างเหมาะสมและได้รับผลคุ้มค่าจึงทำให้สถานศึกษามีผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสามารถนำมาปรับปรุงได้ในครั้งต่อไป อีกทั้งครูยังได้รับรู้ รับทราบขบวนการการปฏิบัติงานเป็นซึ่งเป็นประโยชน์ที่จะขับเคลื่อนการทำงานต่อไปอย่างมีทิศทางตามเป้าหมายที่วางไว้

1.4 งานบริหารทั่วไป โดยสถานศึกษาได้มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอย่างพอเพียงของผู้เรียนได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเสริมสร้างความพอเพียงของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีการพัฒนาร่วมกัน ได้มีการเสริมสร้างให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี นักเรียนมีงานทำ มีชีวิตที่มั่นคงและยั่งยืน

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้น

การศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดโครงสร้างหลักสูตรจัดทำสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กำหนดเวลาเรียน จัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วยเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครูผู้สอนนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้บูรณาการในการจัดการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันในการจัดกระบวนการเรียนการสอน การบริหารจัดการโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบสามห่วง สองเงื่อนไข สี่มิติในแต่ละขั้นตอนในทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างพอเพียง ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย ได้แก่

2.1 หน่วยการเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการนำหน่วยการเรียนรู้ การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาได้มีการจัดทำหลักสูตรไปบูรณาการ ในวิชากลุ่มสาระต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักการพอประมาณ มีเหตุมีผลและภูมิคุ้มกัน มีเงื่อนไขในความรู้คุณธรรมไปใช้เพื่อการศึกษา เป็นการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรและมีประสิทธิภาพ ในการจัดการเรียนการสอนในระดับที่สูงขึ้น

2.2 การจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาได้มีการบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ทำให้การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น สถานศึกษาได้นำแหล่งทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนของแต่ละวิชา โดยการวางแผนงานอย่างรอบคอบเพื่อให้งานสำเร็จ โดยจัดให้สร้างฐานการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน มีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

2.3 สื่อ แหล่งการเรียนรู้ การจัดทำสื่อและแหล่งการเรียนรู้ สถานศึกษาจัดทำเพื่อการพัฒนา เผยแพร่แหล่งเรียนรู้สนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาจัดทำฐานการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านการประชุมร่วมกันจากทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาและพัฒนาปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอจากการไปดูงานจากสถานศึกษาอื่น จัดครูไปอบรมที่โรงเรียนขนาดใหญ่เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการทำสื่อการเรียนรู้ เพื่อนำไปถ่ายทอดแก่ผู้เรียนและบุคคลภายนอก ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยตรงจากการได้ฝึกปฏิบัติจริง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและดำเนินชีวิตในสังคม

2.4 การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนได้มีวิธีการวัดผลและการประเมินผลอย่างหลากหลาย สร้างความตื่นตัวในการทำงานแก่ผู้เรียนทำให้งานที่ลงมือทำมีประสิทธิภาพ นักเรียนเข้ามาเรียนรู้มีความแตกต่างกันทั้งอายุ เพศ จึงต้องใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อที่จะได้รับรู้ปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินกิจกรรมไปสู่ผลสำเร็จที่วางเป้าหมายไว้

3. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ การดำเนินงานของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักศักยภาพของตนโดยจัดกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี เพื่อปลูกฝังความมีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต มีความรัก สามัคคีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ สถานศึกษายังได้มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดตั้งชุมนุมที่มุ่งจิตอาสา จิตสาธารณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมีกระบวนการนำนโยบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติ มีองค์ประกอบย่อยได้แก่

3.1 กิจกรรมการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาจัดทำแผนงานแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการชี้แนะรับทราบแนวทางเพื่อจะได้เป็นตัวเลือกในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ได้ทราบและเข้าใจปัญหาเด็กนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำไปแก้ไขเป็นเรื่องที่สำคัญมากที่สถานศึกษาได้แนะแนวการศึกษาให้นักเรียนได้เรียนรู้และสนใจตามความชอบความถนัด

3.2 กิจกรรมนักเรียน สถานศึกษาจัดโครงการแผนงานที่ส่งเสริมพัฒนา นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาได้อย่างถูกต้อง โดยเน้นการฝึกปฏิบัติตน สถานศึกษาจัดให้มีนักเรียนเป็นนักเรียนแกนนำประจำฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้นักเรียนแกนนำให้ความรู้ประจำฐานกับรุ่นน้องอย่างเหมาะสมกับวัย ความรู้ในแต่ละระดับชั้นเรียนตามความสามารถของนักเรียนและครูผู้รับผิดชอบในแต่ละระดับชั้นเรียนเพื่อเป็นการต่อยอดและการพัฒนา เพื่อลงไปสู่การปฏิบัติสำหรับผู้เรียน อีกทั้งยังมีการเข้าร่วมประกวดส่งเสริมคุณลักษณะนิสัยที่ดีให้เกิดแก่เยาวชนเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาเยาวชน

3.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมต่อชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นการฝึกให้นักเรียนมีจิตอาสาได้เป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคม ปลูกจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน สถานศึกษามีการนำนักเรียนเข้าร่วมกับชุมชนในงานกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งชุมชนร้องขอและไม่ได้ร้องขอ สังคมเป็นจุดสำคัญในการพัฒนาต่อยอดที่ยั่งยืนของงานที่สถานศึกษาจัดทำ

4. ด้านการพัฒนาบุคลากร คือ การดำเนินงานของบุคลากรต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายกับสถานศึกษาอื่นและประชาชน

และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีการจัดอบรม พาไปศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่

4.1 การส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร สถานศึกษาได้วางแผนงานจัดทำ โครงการพัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพบุคลากรเป็นส่วนหนึ่งของสังคมใน ปัจจุบันทุกคนต้องรับรู้รับทราบและควรพัฒนามาใช้ในการวางแผนชีวิต อีกทั้งบุคลากรใน องค์กรต้องมีความรู้ ความเข้าใจหลักการดำเนินชีวิต สามารถปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน สามารถช่วยเหลือทำงานเป็นทีมได้

4.2 การติดตามและการขยายผล สถานศึกษาได้มีการติดตามผลการ ดำเนินงานเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เมื่อบุคลากรทุกคนได้รับทราบเกี่ยวกับกิจกรรม การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้องแม่นยำเกี่ยวกับการ พัฒนาและได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้รู้ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง เพื่อความมั่นคงเป็นรูปธรรม ครูต้องมีความรู้ในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่าง ถูกต้องจึงปฏิบัติได้ถูกต้องและเป็นแบบอย่างที่ดี อีกทั้งสถานศึกษาได้เชิญวิทยากรที่มี ความรู้มาอบรมการดำเนินโครงการ การจัดกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษาจะได้นำไป ทดลองปรับใช้ ประเมินหรือแก้ไขข้อบกพร่องได้ชัดเจนและสถานศึกษามีการประเมินผล การทำงานอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านผลลัพธ์ คือ สิ่งสะท้อนผลลัพธ์จากการทำงานผ่านกระบวนการ ขั้นตอนการจัดทำสิ่งใดให้บรรลุผลสำเร็จจากการบริหารสถานศึกษา มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่

5.1 สถานศึกษานั้นผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของสถานศึกษาพอเพียง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสถานศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการ เรียนรู้รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีประโยชน์ ต่อประเทศชาติอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 2 ปี โรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกด้าน เน้นที่ขบวนการทำงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและขยายผลให้สถานศึกษา หน่วยงานอื่นและลงสู่ชุมชน

5.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้บริหาร สถานศึกษาพอเพียงนั้น ควรมีคุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับภูมิสังคมและสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลง

ให้กับตนเองและสร้างความตระหนัก สามารถนำไปถ่ายทอดและใช้ในชีวิตประจำวันได้ พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและ วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในอนาคต ผู้บริหารยังลงมือปฏิบัติทั้งในโรงเรียนและปฏิบัติยัง บ้านเรือนของผู้บริหารด้วยลงมือปฏิบัติจนบรรลุเป้าหมาย สถานศึกษาตลอดจนเป็น แบบอย่างที่ดี

5.3 บุคลากรผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านบุคลากรของสถานศึกษา สิ่งที่เห็นเป็นภาพชัดเจน คือ ผู้มีความรู้ความเข้าใจจัดการทรัพยากร ดำเนินชีวิตด้าน เศรษฐกิจและสังคมเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมสอดคล้องตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถึงแม้บางส่วนจะมีบ้างทำไม่ได้ตามเป้าหมาย แต่เนื่องด้วย จากในสายชั้นระดับปฐมวัยและประถมศึกษายังสามารถลงรากลึกได้ไม่มาก จึงมีบุคลากร บางส่วน อาจไม่สามารถปฏิบัติการแต่ในแง่ความรู้ ความเข้าใจและการเป็นแบบอย่างที่ดี บุคลากรทุกท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนสอดคล้องกับปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในวิชาทุกวิชาได้ โดยเน้นคุณธรรมจริยธรรมทุกคาบเรียน

5.4 ผู้เรียนจากผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปใช้ในการ ดำรงชีวิตได้อย่างสมดุลเหมาะสมทั้งในวัยเรียนและวัยทำงาน การปฏิบัติอาจเปลี่ยน ไปตามบริบทของแต่ละคนจนประสบความสำเร็จของผู้เรียน คือ มีทักษะชีวิตเป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิตในสังคมภายนอกต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับสถานศึกษาปลูกฝังให้นักเรียน เป็นคนดีและมีความสุข

อภิปรายผล

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง มี 5 ด้านหลัก 17 องค์ประกอบย่อย โดยสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานของสถานศึกษา ที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และมีการสั่งการควบคุมและจัดการเพื่อใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผลผลิตหรือผู้เรียนต้องมีคุณภาพสูงสุดและบรรลุตาม

เป้าหมายที่วางไว้ สถานศึกษาได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยการกำหนดเป็นนโยบายมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา การกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ของโรงเรียน โดยมุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมกำหนดเป็นแผนปฏิบัติงานประจำปีแต่ละปีการศึกษา มีการออกคำสั่ง มอบหมายหน้าที่ครูในการจัดการเรียนการสอนในงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและมอบหมายความรับผิดชอบงานโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกิจกรรมต่าง ๆ ครูแต่ละความถนัดและความสนใจที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทและสภาพสังคมของสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ จงพวงศ์ มงคลวานิช (2555, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหาร คือ ศิลปะของการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยบุคคลอื่นในการมีส่วนร่วม การบริหาร คือ การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันการบริหาร คือ การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันทำงานเพื่อจุดประสงค์อย่างเดียวกัน การบริหาร คือ กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันดำเนินการให้บรรลุจุดประสงค์ ร่วมกันการบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลปะในการนำทรัพยากรการบริหาร (Admini-strative Resource) มาประกอบการตามกระบวนการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพการบริหาร คือ ศิลปะในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ หมายความว่าผู้บริหารไม่ใช่ผู้ปฏิบัติแต่ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดหมายขององค์การหรือตรงตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว การบริหารเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เช่นเดียวกัน สัมมา ธรนิธย์ (2560, หน้า 37) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยอาศัยกระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การควบคุมและการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดสอดคล้องกับ สุนทร โคตรบรรเทา (2560, หน้า 17) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการในการปฏิบัติงานกับคนและโดยคนเพื่อให้งานบรรลุ เป้าหมายขององค์การ เช่นเดียวกับ Peter F. Drucker. (1954, pp. 359 – 360) กล่าวว่า การบริหารคือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น สอดคล้องกับ Simon (1976, p. 59) กล่าวว่า การบริหารคือกิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกันและเช่นเดียวกับ Hinz Wehrich and Harold Koontz (2004, p. 4) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการของการออกแบบและ

การดำเนินการเพื่อให้แต่ละคนทำงานร่วมกันได้ในสภาวะแวดล้อมนั้น ๆ ทำให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพบังเกิดผลสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

1.1 งานนโยบายโดยสถานศึกษาเป็นกรอบขั้นพื้นฐานที่เป็นการกำหนดแนวทางหรือกรอบที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินงานหรือปฏิบัติที่อธิบายถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปีมีการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปี โดยติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติงานประจำปี นำผลการติดตามมาพัฒนานโยบาย แผนงานโครงการ กิจกรรมขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษามีการกำหนดทิศทางการวางแผนการพัฒนา โดยสถานศึกษาการสร้างความรับรู้ให้เกิดขึ้นแก่ คณะครูและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม การติดตามนโยบายผ่านโครงการแผนงานและแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนอีกทั้งโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้แก่นักเรียนและบุคคลภายนอก บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการและปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมการนำมาปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติกิจกรรมจากโรงเรียนต้นแบบนำมาจัดทำโครงการ นักเรียนที่เรียนจบและมีทักษะชีวิต ผู้บริหารคณะครูจึงได้ส่งเสริม ทั้งนักเรียนที่เรียนได้และถนัดทางวิชาการและด้านอื่นสามารถใช้ชีวิตโดยไม่ต้องเรียนในระดับที่สูงขึ้น อาจประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่ตนเองและครอบครัวมีความถนัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2555, หน้า 245) ได้ทำการศึกษา เรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดกำแพงเพชรโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ส่วนใหญ่ดำเนินการในด้านการวางแผน สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก มีหลักเกณฑ์การดำเนินงานที่ชัดเจนแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมิน ผลการปฏิบัติงาน สถานศึกษามีการพิจารณาแนวทางแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาเพื่อให้การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาได้ผลดียิ่งขึ้น เช่นเดียวกับงานวิจัยของสาคร มหาหิงค์ (2555, หน้า 8) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนากระบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า แนวทางการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ควรศึกษาสภาพ ปัจจุบันปัญหา

แต่งตั้งคณะทำงาน มีนโยบายและวางแผนที่ชัดเจนพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อน จัดทำพัฒนาเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและการกำกับนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการสร้างความเข้าใจและความตระหนักให้แก่บุคลากรในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการแนวคิดและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิสิทธิ์ สุธันพรกุล (2554, หน้า 248) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำเสนอกลยุทธ์ทางเลือก การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ พบว่า สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนตามแนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านผู้บริหารมีการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรการเน้นอาชีพ มีการใช้บริบทวิถีชุมชนท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้มีการสร้างและการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนมีการสร้างวัฒนธรรม องค์กรในการทำงานร่วมกัน มีการประสานความร่วมมือกับองค์กรภายนอกและมีความเข้าใจ รู้คุณค่าปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ สุวิชา อธิวิจารณ์ญาณกุล (2553, หน้า 5) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานให้แก่ปวงชนชาวไทย มีองค์ประกอบของความพอประมาณ ได้แก่ ความพอดีในมิติต่าง ๆ ทั้งในด้านการดำเนินชีวิตและการทำงานการมีเหตุผล ได้แก่ การใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ระดับของความพอประมาณ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ได้แก่ การเตรียมตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยตั้งอยู่บนเงื่อนไขการใช้ความรู้และคุณธรรมเพื่อนำมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา โดยการสร้างการรับรู้ให้เกิดขึ้นแก่คณะครูและมีการติดตามนโยบายผ่านโครงการ แผนงาน และแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนอีกทั้งโรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามโครงการและปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นางลักษณ ใจฉลาด (2563, หน้า 37) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาควรมีการสร้างองค์ความรู้ เกี่ยวกับรูปแบบเทคนิค วิธีการนิเทศ

การติดตามระบบการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำนโยบายขับเคลื่อนในสถานศึกษากำหนดเป็นแผนปฏิบัติงานประจำปีและควรติดตามตรวจสอบ ควบคุมการขับเคลื่อนดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของชวลิต จันทศรี (2555, หน้า 155) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมบุคลากร ได้แก่ การสร้างความตระหนัก พัฒนาบุคลากร แต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดโครงสร้างหลักสูตร จัดทำสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กำหนดเวลาเรียน จัดทำคำอธิบายรายวิชาจัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและสร้างเครือข่าย 3) การวางแผนและการนำหลักสูตรตามหลักสูตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ได้แก่ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ จัดหาจัดทำสื่อใช้และพัฒนาสื่อ จัดทำแผนและจัดการเรียนรู้ บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วัดและประเมินผล และวิจัยเพื่อพัฒนา 4) การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล สรุปผลการดำเนินงานและปรับปรุงพัฒนา ได้แก่ นิเทศภายในโรงเรียน กำกับ ติดตาม ประเมินผลสรุปผลการดำเนินงานและปรับปรุงพัฒนาการเรียนรู้

1.2 งานวิชาการเป็นการบริหารงาน กิจกรรมทุกกิจกรรมในสถานศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพโดยจัดทำเป็นแผนงาน โครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมการบูรณาการ โดยการดำเนินการตามแผนงานและจัดทำโครงการ นำผลการติดตามไปพัฒนากิจกรรมจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สถานศึกษาได้ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ทำให้สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นตามลำดับ โดยบูรณาการสู่การจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางรวม ครูประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมปฏิบัติงาน และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานำผลการประเมินไปแก้ปัญหาและพัฒนา

1.3 งานงบประมาณเป็นแผนงานที่แสดงออกมาในรูปตัวเงิน แสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะเวลาที่กำหนด และค่าใช้จ่ายตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย การวางแผน การบริหารจัดการงบประมาณที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการตามแผนงบประมาณ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผน งบประมาณ นำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาได้มีการวางแผนการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาได้มีการบริหารงบประมาณ การบริหารได้อย่างสอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อโครงการการใช้งบประมาณได้อย่างเหมาะสมและได้รับผลคุ้มค่า จึงทำให้โรงเรียนมีผลการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสามารถ นำมาปรับปรุงได้ในครั้งต่อไป อีกทั้งครูยังได้รับรู้ รับทราบ ขบวนการการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน ทำให้การทำงานโปร่งใส เป็นประโยชน์ที่จะขับเคลื่อนการทำงานต่อไปอย่างมีทิศทางตามเป้าหมายที่วางไว้ทาง

1.4 งานบริหารทั่วไปเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารธุรการ และงานสารบรรณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การเงิน การบัญชี งานพัสดุและระบบควบคุมภายในการบริหารจัดการอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนที่ดำเนินการถูกต้องตามระเบียบแล้วเสร็จ ภายในระยะเวลาที่กำหนดสถานศึกษาได้มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ ปัญญาคง, ฌรงค์ พิมสาร และกาญจนา บุญภักดี (2562, หน้า 178) ได้ทำงานวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก (2) รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ประกอบด้วย ภารกิจหลัก 5 ประการ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการ

วางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

4) การมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากร 5) การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้ 3) ผลการประเมินรูปแบบ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 ทั้งด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ความเป็นไปได้และความถูกต้องของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 1 ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับสุทธิศักดิ์ แก้วจินดา และศิริกาญจน์ ไกรบำรุง (2561, หน้า 412) ได้ทำงานวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวศาสตร์แห่งพระราชฯ พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวศาสตร์แห่งพระราชฯ เป็นสถานศึกษาต้นแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ คือ โรงเรียนบ้านคูเมือง (ออนอนุเคราะห์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวศาสตร์แห่งพระราชฯ นั้น สถานศึกษาได้บูรณาการหรือสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผลการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมลงในภารกิจของสถานศึกษาทั้งสี่ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหาร งานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป มีความกลมกลืนและเชื่อมโยงกัน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อเพื่อนร่วมงานโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ สูงสุดเป็นหลัก 2) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวศาสตร์แห่งพระราชฯ ที่สร้างขึ้นเป็นรูปแบบที่มีลักษณะเป็นการบริหาร โดยใช้กิจกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีองค์ประกอบของรูปแบบที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาขั้น โดยการพัฒนาารวมกันไปพร้อม ๆ กัน ได้มีการเสริมสร้างให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มั่นคงและยั่งยืนโดยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สถานศึกษาและผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งเริ่มจากความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นอย่างดีเพราะความสำเร็จต้องได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเป็นอยู่อย่างพอเพียงสถานศึกษาได้สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ ฟังพาอาศัยกันและเป็นการสร้างความสามัคคีซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ เสริมสร้างให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มั่นคงและยั่งยืน

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดโครงสร้างหลักสูตร จัดทำสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดกำหนด เวลาเรียน จัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วยเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนโดยการ ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การบริหารงานโดยผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้บูรณาการในการจัดการ เรียนการสอนเพื่อการพัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานตามแนวปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง โดยสามารถสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียง การประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา การสร้างกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ประโยชน์ โดยปรับใช้อย่างเหมาะสมในสถานศึกษา ในประเทศไทยเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกเยาวชนให้เห็นถึงประโยชน์ของการนำแนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การจัดการกระบวนการเรียนการสอนและการ บริหารจัดการโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแบบสามห่วงสองเงื่อนไขในแต่ละ ขั้นตอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และ ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่อย่างพอเพียง มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่

2.1 หน่วยการเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการนำหน่วยการเรียนรู้ การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อ การศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาได้มีการจัดทำ หลักสูตรไปบูรณาการในวิชากลุ่มสาระต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนรู้จักการพอประมาณมีเหตุ มีผลและภูมิคุ้มกัน มีเงื่อนไขในความรู้และคุณธรรมไปใช้เพื่อการศึกษาเป็นการวางแผนใน การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร และมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียน การสอนให้สูงขึ้น

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สถานศึกษาได้มีการบูรณาการตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และหน่วยการเรียนรู้ตามมาตรฐาน การเรียนรู้ ทำให้การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น สถานศึกษาได้ นำแหล่งทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนของแต่ละวิชา เป็นการวางแผนงานอย่างรอบคอบเพื่อให้งานสำเร็จ โดยจัดให้สร้างฐานการเรียนรู้ที่เป็น

รูปธรรมอย่างชัดเจน มีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน

2.3 สื่อ แหล่งการเรียนรู้ การจัดทำสื่อและแหล่งการเรียนรู้ สถานศึกษาจัดทำ เพื่อพัฒนาเผยแพร่แหล่งเรียนรู้สนับสนุน การเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาจัดทำฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านการ SWOT และประชุมหรือจาก Partnership และ Steak Holder และพัฒนาปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ จากการไปดูงานจากสถานศึกษาอื่น จัดครูไปอบรมที่โรงเรียนขนาดใหญ่ เพื่อเพิ่มพูนความรู้นำไปถ่ายทอดแก่ผู้เรียนและผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยตรงได้ฝึกปฏิบัติจริงสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและดำเนินชีวิตในสังคม

2.4 การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนได้มีวิธีการวัดผลและการประเมินผลอย่างหลากหลายสร้างความตื่นตัวในการทำงานแก่ผู้เรียน ทำให้งานที่ลงมือทำมีประสิทธิภาพ นักเรียนเข้ามาเรียนรู้มีความแตกต่างกันทั้งอายุ เพศ จึงต้องใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน เพื่อที่จะได้รับรู้ปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินกิจกรรมไปสู่ผลสำเร็จที่วางเป้าหมายไว้

3. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ การดำเนินงานของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักศักยภาพของตนโดยจัดกิจกรรมแนะแนวกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี เพื่อปลูกฝังความมีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต มีความรักสามัคคีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้และการส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดตั้งชุมนุมที่มุ่งจิตอาสา จิตสาธารณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมีกระบวนการนำนโยบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติมีองค์ประกอบย่อย ได้แก่

3.1 กิจกรรมการแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาจัดทำแผนงานแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการชี้แนะรับทราบแนวทางเพื่อจะได้เป็นตัวเล็งในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันทำให้ได้ทราบและเข้าใจปัญหาเด็กนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปแก้ไข เป็นเรื่องที่สำคัญมากที่สถานศึกษาได้แนะแนวการศึกษาให้นักเรียนได้เรียนรู้ และสนใจตามความชอบความถนัด

3.2 กิจกรรมนักเรียน สถานศึกษาจัดโครงการ แผนงานที่ส่งเสริม

พัฒนานักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาได้อย่างถูกต้องเน้นการฝึกปฏิบัติตน สถานศึกษาจัดให้นักเรียนเป็นนักเรียนแกนนำประจำฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้นักเรียนแกนนำให้ความรู้ประจำฐานกับรุ่นน้องเหมาะสมกับวัย ความรู้ในแต่ละระดับชั้นเรียนตามความสามารถของนักเรียนและครูผู้รับผิดชอบในแต่ละระดับชั้นเรียนเพื่อเป็นการต่อยอดและการพัฒนาเพื่อลงไปสู่การปฏิบัติสำหรับผู้เรียน อีกทั้งยังมีการเข้าร่วมประกวดส่งเสริมคุณลักษณะนิสัยที่ดีให้เกิดแก่เยาวชนเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด อัมพร เรืองศรี (2554, หน้า) ได้ทำงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างความตระหนัก การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะการนำไปประยุกต์ใช้และการประเมินผล โดยรูปแบบการพัฒนาสามารถพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผลและการมีภูมิคุ้มกันแต่สภาพการทำงานจริงยังอยู่ระดับปานกลาง ตามแนวความคิด กัลลิกา ศรีหาสาร (2561, หน้า 237) ได้ทำการศึกษา เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศผลการวิจัยพบว่า 1) ผลศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศจากการสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า สภาพปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบหลักพบว่า สภาพปัจจุบันปัญหามากที่สุด คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาสำหรับความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบหลักพบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านผลลัพธ์ที่เกิดต่อชุมชนจากการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษา 2) สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศพบว่า มีจำนวน 7 องค์ ประกอบหลัก มีองค์ประกอบย่อย 24 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษามีองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบ 2) ด้านหลักสูตรและ

การจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษามีองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ 5) ด้านการสร้างเครือข่ายและขยายผลมีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ 6) ด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษา มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบและ 7) ด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อชุมชนจากการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษามีองค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับ กฤติเดช สุขसार (2560, หน้า 89) ได้ทำการศึกษา เรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีองค์ประกอบที่สำคัญที่จะต้องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในการนำไปใช้บริหารจัดการสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย 1) คุณลักษณะ 3 คุณลักษณะ ได้แก่ 1.1) ความพอประมาณ 1.2) ความมีเหตุผล 1.3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี 2) เงื่อนไขการตัดสินใจ 2 เงื่อนไข ได้แก่ 2.1) เงื่อนไข ความรู้ 2.2) เงื่อนไข คุณธรรมและ 3) การพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ 3.1) ด้านหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ระดับสากลระดับชาติและระดับท้องถิ่น 3.2) ด้านการจัดการเรียนรู้มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีเวทีให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสดงออกอย่างต่อเนื่อง 3.3) ด้านการวัดและประเมินผล มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการศึกษา 3.4) ด้านการบริหารจัดการมีการกระจายอำนาจและนำนโยบายสู่การปฏิบัติ มีการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะของบุคลากรและ 3.5) ด้านการพัฒนาวิชาชีพมีครูและบุคลากรเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกและเข้าใจเป้าหมายของการจัดการศึกษายอมรับสิ่งใหม่เข้ารับการพัฒนาทักษะ ด้านการใช้เทคโนโลยีผลการนำเสนอการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาครูและนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ต่อผู้ทรงคุณวุฒิปรากฏว่าผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นสอดคล้องกับความเป็นไปได้ทุกด้าน

3.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมต่อชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นการฝึกให้นักเรียนมีจิตอาสาและได้เป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคม ปลูกจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน สถานศึกษา

มีการนำนักเรียนเข้าร่วมกับชุมชนในงานกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งชุมชนร้องขอและไม่ได้ร้องขอ สังคมเป็นจุดสำคัญในการพัฒนาต่อยอดที่ยั่งยืนของงานที่สถานศึกษาจัดทำ

4. ด้านการพัฒนาบุคลากรเป็นการดำเนินงานของบุคลากรเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรและสามารถดำเนินการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายกับโรงเรียนอื่นและประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยมีการจัดอบรมการพาไปศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและการขยายผลในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาผลลัพธ์ภาพความสำเร็จด้านบุคลากรของสถานศึกษา เช่น เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจจัดการทรัพยากรดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมสอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกคน ในบางส่วนเนื่องจากในสายชั้นระดับปฐมวัยและประถมศึกษายังสามารถลงรากลึกได้ไม่มาก จึงมีบุคลากรบางส่วนอาจไม่สามารถปฏิบัติการณ์แต่ในแง่ความรู้ ความเข้าใจและการเป็นแบบอย่างที่ดีบุคลากรทุกท่านทำได้ดี ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดแทรกปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวิชาทุกวิชาได้โดยเน้นคุณธรรม จริยธรรม ทุกคาบเรียนด้วยบุคลากรมีความเข้าใจและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการดำเนินชีวิต การบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด บุคลากรยังสร้างคุณค่าและความเชื่อมั่นให้ผู้เรียนในสถานศึกษาของตนเอง จนเกิดผลลัพธ์เกิดการรับรู้ ร่วมกัน โดยการสร้างเจตคติที่ตรงกันมีองค์ประกอบย่อย ได้แก่

4.1 การส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร สถานศึกษาได้วางแผนงานจัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรให้สามารถ ดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพบุคลากรเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในปัจจุบันทุกคนต้องรับรู้ รับทราบและควรพัฒนามาใช้ในการวางแผนชีวิต อีกทั้งบุคลากรในองค์กรต้องมีความรู้ ความเข้าใจหลักการดำเนินชีวิตสามารถปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันสามารถช่วยเหลือทำงานเป็นทีมได้

4.2 การติดตามและการขยายผลสถานศึกษาได้มีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เมื่อบุคลากรทุกคนจะได้รับทราบเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้องแม่นยำ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้อยู่ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเพื่อความ มั่นคง เป็นรูปธรรม ครูต้องมีความรู้ในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้องจึงปฏิบัติได้ถูกต้อง

เป็นแบบอย่าง อีกทั้งได้เชิญวิทยากรที่มีความรู้ มาอบรมการดำเนิน โครงการการจัด
กิจกรรมพัฒนา สถานศึกษาจะได้นำไปทดลองปรับใช้ประเมินหรือแก้ไขข้อบกพร่องได้
ชัดเจน สถานศึกษามีการประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านผลลัพธ์เป็นผลลัพธ์ภาพความสำเร็จ หมายถึง สิ่งสะท้อนผลลัพธ์
จากการทำงานผ่านกระบวนการขั้นตอนการจัดทำสิ่งใดให้บรรลุผลสำเร็จจากการบริหาร
สถานศึกษาซึ่งมีองค์ประกอบย่อย ได้แก่

5.1 สถานศึกษา ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของสถานศึกษาพอเพียง
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสถานศึกษาที่ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียน
รู้รวมถึงมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีประโยชน์ต่อ
ประเทศชาติอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 2 ปี โรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกด้าน
เน้นที่ขบวนการทำงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังขยายผลให้สถานศึกษา
หน่วยงานอื่นและลงสู่ชุมชน

5.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้บริหาร
สถานศึกษาพอเพียง ควรมีคุณลักษณะเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับภูมิสังคมและสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลง
ให้กับตนเองและสร้างความตระหนักและสามารถนำไปถ่ายทอดและใช้ในชีวิตประจำวันได้
พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและ
วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในอนาคต ผู้บริหารยังลงมือปฏิบัติทั้งในโรงเรียนและปฏิบัติยังบ้านเรือน
ของผู้บริหารด้วยลงมือปฏิบัติจนบรรลุเป้าหมาย สถานศึกษาตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดี

5.3 บุคลากร ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านบุคลากรของสถานศึกษา
สิ่งที่เห็นเป็นภาพชัดเจน คือ ผู้มีความรู้ความเข้าใจจัดการทรัพยากรดำเนินชีวิตด้าน
เศรษฐกิจและสังคมเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน เพื่อส่วนรวมสอดคล้องตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกคนในบางส่วน เนื่องจากในสายชั้นระดับปฐมวัยและ
ประถมศึกษายังสามารถลงรากลึกได้ไม่มาก จึงมีบุคลากรบางส่วนอาจไม่สามารถปฏิบัติ
การแต่ในแง่ความรู้ ความเข้าใจและการเป็นแบบอย่างที่ดีบุคลากรทุกท่านมีส่วนร่วมใน
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดแทรกปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวิชาทุกวิชา
ได้โดยเน้น คุณธรรมจริยธรรมทุกคาบเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ภิญโญ ทองเหลา
(2553, หน้า 211) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบ
การเสริมสร้างภาวะผู้นำของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงพบว่าการสร้างระบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีกรอบแนวคิด หลักการ วิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติ สรุปได้ดังนี้กรอบแนวคิด มี 3 ด้าน ด้านองค์ประกอบภาวะผู้นำของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของครูในการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการบริหารจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.4 ผู้เรียน ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างสมดุลเหมาะสมทั้งในวัยเรียนและวัยทำงาน การปฏิบัติอาจเปลี่ยนไปตามบริบทของแต่ละคนจนประสบความสำเร็จของผู้เรียน คือ มีทักษะชีวิตเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคมภายนอกต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับสถานศึกษาปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดีและมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับของ ปาณิสรา แพงพุทธ (2553, หน้า 201) ได้ทำ งานวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารแบบสมดุลของโรงเรียนในฝันตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารแบบสมดุลของโรงเรียนในฝันตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหมายถึง การบริหารจัดการนักเรียนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ บุคคลแห่งการเรียนรู้ อย่างพอเพียง ประกอบด้วยทั้ง 3 ตัวบ่งชี้ 1) ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนและทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเหมาะสมกับวัย ถูกกาลเทศะเป็นประโยชน์ ประหยัด คุ่มค่า ตามบริบทและภูมิสังคมของตนและ 2) ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เหมาะสมกับวัยผ่านเกณฑ์การประเมินของสถานศึกษา 3) ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานของแต่ละระดับชั้น สามารถนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำไปปฏิบัติ

1.1 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นลักษณะของการบริหารที่ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องนี้เป็นพื้นฐานและเป็นหนึ่งเดียวโดยมีผู้บริหารเป็นต้นแบบในการพัฒนาและบุคลากรที่มีคุณลักษณะความสามัคคีและมีส่วนร่วมอย่างเข้าใจ เพื่อจะนำพาการบริหารไปในทิศทางที่ประสบความสำเร็จและพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้นจะต้องมีการพัฒนาจากบุคคลให้มีความสนใจและมีความรู้อย่างถ่องแท้

1.2 ลักษณะการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสิ่งที่โรงเรียนทุกโรงเรียนจะต้องพึงปฏิบัติต้องปลูกฝังถึงรากลึกกลงในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องซึ่งอาจจะเป็นสิ่งสำคัญซึ่งสะท้อนออกมาในคุณภาพของโรงเรียนในด้าน วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

1.3 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรนำผลการวิจัยที่ได้นี้เพื่อไปพัฒนา ศึกษาต่อยอดในสถานศึกษาในสังกัดต่อไปเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะต่อการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำงานวิจัยเพื่อติดตามการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้

2.2 ควรมีการวิจัยและจัดทำการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละจังหวัด เพื่อให้มีความสอดคล้องความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของตนเองและเป็นประโยชน์กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกอร สมปราษฎ์. (2560). *ภาวะผู้นำและภาวะผู้นำการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา*. ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.
- กรกมล สมบุตร. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กฤต หมื่นเจริญ, จำเนียร พลหาญและกฤษกนก ดวงชาตม. (2561). *รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- กิตติธัช คงชะวัน. (2553). *รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กัลลิกา ศรีหาสาร. (2561). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่สถานศึกษาพอเพียงที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: วี.พริ้นท์ (1991).
- จันทราณี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. นนทบุรี: บุก พอยท์.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2551). *“คำปรารภ”ในคำพอสอน ประมวลพระบรมราชาธิวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพระดาบส.
- จิตติมน ฉัตรจรัสรัตน์. (2556). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. อุตรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ชาย โพธิสิตา. (2554). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: อเมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.

- ชำนาญ คำบุญโถงสินทชัย. (2559). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสถานศึกษา*
โรงเรียนในฝัน: พหุกรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. สกลนคร : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- เขาวลิต จันทรศรี. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อการจัดการเรียนรู้*
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามหาสารคาม เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม.
- ธนพร โชติชุม. (2560). *รูปแบบการพัฒนาครูด้านการเรียนรู้โดยบูรณาการปรัชญาของ*
เศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา.
วิทยานิพนธ์ ค.ศ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ธัญญรัตน์ บัวพันธ์. (2558). *การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้าง*
คุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ศ.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดารัตน์ ศรีขาว. (2557). *รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจ*
พอเพียงของประชาชนชนบทในจังหวัดกาฬสินธุ์. ปร.ด. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). *รายงานการวิจัยสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษา*
ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี ที ซี
คอมมิวนิเคชั่น จำกัด
- ธีระพร อายุวัฒน์. (2552). *แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา*
ขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เนาวรัตน์ นาดพงษ์. (2555). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชรโดยใช้*
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กำแพงเพชร :
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- บุญยกุล หัตถถกี. (2556). *รูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของ*
โรงเรียนขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา
- ปทุมไฉไล สิงหนาท. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการ*
สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

- ประชาคม จันทรชิต. (2552). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวปรัชญาของ
กิจพอเพียงในวิทยาลัยการอาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประภาส ไชยมี. (2559). *ยุทธศาสตร์การบริหารในสถานศึกษาพอเพียงที่มีประสิทธิผล*.
วิทยานิพนธ์ ค.ด. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปรียานุช พิบูลสรารุณ. (2558). *การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา
(พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2557)*. กรุงเทพฯ ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ้ง จำกัด.
- ประวัตติ พันผาสุข. (2562). *รายงานการวิจัย การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงสู่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านเมืองอำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่*: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- ปาณิสรา แพงพุท. (2553). *รูปแบบการบริหารแบบสมดุลของโรงเรียนในพื้นที่ตามปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พิเชษฐ โพธิ์ภักดี. (2553). *การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- พิพัฒน์ ภูภิโณ. (2555). *กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อการพัฒนาแบบก้าว
กระโดด*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิศาระวี วีระพงศ์พร. (2555). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ในสถานประกอบการ*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ไพฑูริย์ ชัยประโคน. (2557). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิผล
ในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง:
พหุกรณีศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ภักพร บุญเคล้า. (2555). *ยุทธวิธีการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้ปัจจัยด้านการ
บริหารที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน ในเขตตรวจราชการที่ 13*. วิทยานิพนธ์
ปร.ด. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภารุจิรี เจริญเฒ่า. (2557). *กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของเด็กไทย
ในประชาคมอาเซียน*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2555). *วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิจิตร ศรีสอ้าน. (2540). *ลักษณะทั่วไปของการบริหาร. เอกสารการสอนชุดวิชาหลัก และระบบการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์. (2560). *สู่อนาคตที่มั่นคงและยั่งยืนการพัฒนาเศรษฐกิจไทย ตามแนวพระราชดำริของรัชกาลที่ 9. กรุงเทพฯ: วศิระ.*
- วิทยา จันทรแดง. (2555). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.*
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2542). *การบริหารหลักการทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.*
- _____. (2546). *การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.*
- ศนิศา บุษบงค์, วัชร ชูชาติและกิตติมา พฤกษณ์. (2562). *รูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.*
- ศุภกร ศรเพชร. (2561). *รายงานการวิจัย เรื่อง การบริหารการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเขตเขตเศรษฐกิจพิเศษ. มหาวิทยาลัยนครพนม*
- ศูนย์สถานศึกษาพอเพียงมูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2557). *บทสรุปรายงานวิจัยการถอดบทเรียนและวิเคราะห์อัตลักษณ์ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ*
- สมกิต บุญยะโพธิ์. (2555). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- สมบัติ ปัญญาคง, ณรงค์ พิมสาร และกาญจนา บุญภักดี. (2562). *รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*

- สมปอง มาตย์แทน. (2555). การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม
- สมรัฐ แก้วสังข์. (2557). องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมหมาย เทียนสมใจ. (2556). รูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมาน วิโรจน์อุไรเรือง. (2560). ยุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- สอาดลักษณ์ จงคล้ายกลาง. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัมมา รณินธ์. (2560). หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้างฟ้าง.
- สาคร มหาหิงค์. (2555). การพัฒนากระบวนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สิริวันทน ชัยญาณะและสนิท หาจตุรัส. (2559). รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กของรัฐตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- สุทธิศักดิ์ แก้วจินดาและศิริกาญจน์ ไกรบำรุง. (2561). รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวศาสตร์แห่งพระราชา.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). การบริหารการศึกษาหลักการและทฤษฎี (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: ปัญญาชน ดิสทริบิวเตอร์.

- สุภางค์ จันทวานิช. (2550). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมณฑา ศรีสวัสดิ์. (2553). *การพัฒนารูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาในประเทศไทย โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้จากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2542). *การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ*. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาชุมชน.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2544). *เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริในใต้เบื้องพระยุคลบาท*. กรุงเทพฯ: มติชน
- สุวิชา ชีรวินิจารณญาณกุล. (2553). *การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนเครือข่ายเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2554). *การออกแบบการวิจัย วิธีการเชิงปริมาณเชิงคุณภาพและผสมผสานวิธีการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชัย พันธเสน. (2560). *เศรษฐกิจพอเพียง: พระอัจฉริยภาพและพระกรุณาธิคุณของในหลวงรัชกาลที่ 9*. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยรังสิต.
- อรรถพล อนันตวรสกุล. (2552). *การสังเคราะห์และนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนการสอน. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2554). *การนำเสนอกลยุทธ์ทางเลือกการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพโดยโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Daft, Richard L. (1994). *Management*. 3rd ed. America: The Dryden,
- Good, C.V. (1983). *Dictionary of Education*. New York: McGraw – Hill Book Company.
- Gregory M. Bounds. (1994). *Beyond Total Quality Management: toward the Emerging Paradigm*. New York.

- Heinz Wehrich and Harold Koontz. (2004). *Management : A Global perspective, 11th Ed.* New York : McGraw–Hill College
- Hersey P. (1982). Blanchard K. *Management of Organizational Behavior: Utilizing Human Resources.* 4th ed. New York: Prentice – Hill International,
- Kathryn M. Bartol and David C. Martin. (1993). *Turnover among DP Personnel : a casul analysis.* University of New York Colleage Pake, ACM Maryland
- Koontz, H. and H. Wehrich. (1990). *Essentials of Management. 5 th ed.* New York: McGraw– Hill,
- Peter F. Drucker. (1954). *The Principle of Management.* New York : Harper & Row Olubishers.
- Sergiovanni, T. J. and others. (1992). *Educational Governance and Administration.* 3rd ed. Boston: Allen and Bacon,
- Simon, Herbert A. (1976). *Administrative Behavior.* 3rd ed. New York: The Free,

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ คณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล คณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. นางสุนันท์ หลวงศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยยาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
4. นายศุภชัย โถบ่ารุ่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอุโนโคก สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อำเภอโนนน้ำอูน จังหวัดสกลนคร
5. นางวัชรภรณ์ ฤกษ์ฉวี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแมตนาทม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอโคกศรีสุพรรณ
จังหวัดสกลนคร

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๕๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภพผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๕๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาวม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภพผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๑๑

โรงเรียนบ้านห้วยยาง
รับเลขที่..... 1084
วันที่ 24 / พ.ย. / 62
เวลา..... 09:43 น.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม

อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยยาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑ : พุทธิศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ด้วย ๑. ราชภัฏสกลนคร

๒. ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลฯ

คือเรื่องแม่จางเพื่อโปรดพิจารณา

๒๑ พ.ย. ๖๒

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

๒๑ พ.ย. ๖๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๕๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอุโนโคก

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
 ๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
 ๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พุทธิศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ส่งต่อจาก
โรงเรียน

โรงเรียนบ้านแมตนาทม
วันที่ ๕๒๕๖/๒๒/๖๒.๖๒๐๐๐๐
วันที่ ๒๒ เดือน ๖.๖ พ.ศ. ๒๒
ผู้รับ ผอ.รร. ร.น. ช.ว.ง

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๕๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนโยธา ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน นางวัชรภรณ์ ฤกษ์ฉวี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
- ๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
- ๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็น
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศ
ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาตม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบ
เครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผอ. ร.น. บ้านแมตนาทม
ม.ราชภัฏสกลนคร รศ.ดร.ณ. ๑๒/๖๒
เมื่อวันที่ ๑๑ มิ.ย. ๒๕๖๒
- จ.อ. โอน มา น. ๑๒/๖๒
น.ก.ก.

ขอแสดงความนับถือ

V. anur

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

- (น.ก.)
- (อ.อ. โอน มา น. ๑๒/๖๒)

จ.จ.ม.
[Signature]

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๕๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๕๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

[Signature]
[Signature]

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๗๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาวม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยเพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๗๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนมิตรภาพ ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไพหล

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงขาม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยเพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

อนงค์ วัฒนเมธีไพไพหล

 (ศาสตราจารย์ไพไพหล)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ติชานนต์ เพียรธัญญกรณ์)
 ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
 อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

โรงเรียนบ้านอุนโคก
 เลขรับ 1116 วันที่ 22 พ.ย. 62 เวลา น
 งานวิชาการ งานงบประมาณ
 งานบุคคล งานบริหารทั่วไป

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๗๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 ๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
 อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
 เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอุนโคก

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
- ๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
- ๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็น
 นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์
 เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์
 เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาวม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญ
 ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
 เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
 และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผ.ค.ร.บ้านอุนโคก

ขอแสดงความนับถือ

๙๗ น.ศ. เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล

นักศึกษาระดับเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ๖๘๐๘ ถนนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐ (รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ญธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ช่วยเป็นที่ปรึกษากรรมการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๓๗ ๗๗๘๗

- ศึกษารองพื้นที่โครงการ

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

นาง
ศิกานต์
เพ็ญธัญญกรณ์
๙๙ เม ๖๑

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๔๗๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางวัชรารัตน์ ฤกษ์ฉวี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ จำนวน ๑ ชุด
๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงซาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยเพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ผินฉวีรัตน์ วัฒนาภรณ์
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรชญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๐๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิติโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๓๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๐๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศรี ประสานตรี

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาวม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

N. eum

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๐๑

โรงเรียนบ้านอนุนา
เลขที่ใบ 347
วันที่ 12 / 11 / 62
เวลา 12.50
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐
ครูเกษร บุญประคม

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นางกชกร บุญประคม

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๐๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๐๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นายอรรถกานต์ อรุณไพโร

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาตม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๐๑

โรงเรียนบ้านห้วยยาง
รับเลขที่ 4847
วันที่ 3 / ก.ย. / 62
เวลา 9.35 น.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยยาง

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียน ๗๐.

ด้วย ม.ราชภัฏสกลนคร
แล้ว ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อยืนยันองค์ประกอบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

๖ ก.ย. ๖๒

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภามล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

-ทราบ
๒ ก.ย. ๖๒.

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๐๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นายวราวุธ สายทอง

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภผล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๐๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน ดร.ประภาส ไชยมี

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาวม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.หาญชัย อัมภาล)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

(นายประภาส ไชยมี)
รอง ผอ.สพป.มุกดาหาร

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๑๑

โรงเรียนบ้านห้วยยาง
รับเลขที่ 1089
วันที่ 29 / 12 / 62
เวลา 09:48 น.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

๖๘๐ ถนนมิตรภาพ นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน

อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยยาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑ : พุทธภคณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาวม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

โรงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

โรงเรียน ๗๐

จังหวัด ส. ราชภัฏสกลนคร

แจ้ง ๖๖ ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ชื่อโรงเรียนเพื่อโปรดพิจารณา

๒๙ พ.ย. ๖๒

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๑๐๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๑๑

โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง
 รับที่ ๒๕๖ / ๒๕๖๒
 วันที่ ๒๕ เดือน พ.ค. พ.ศ. ๒๕๖๒
 เวลา ๑๐:๑๙
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 ๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
 อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง
 สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑ : พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาวม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

เรียน

ผู้อำนวยการ ร.ร. บ้านดอนแดง(เจริญทอง) ขอแสดงความนับถือ

ด้วย ผศ.ดร.ศศิธร กนกนที (รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร กนกนที เพียรธัญญกรณ์)
 เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย เพื่อวิทยานิพนธ์ ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
 อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา
 บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

๒๕ พ.ย. ๒๕๖๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ แสนเคน
 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง
 แจ้งคณะกรรมการและปฏิบัติ
 ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๗๗

โรงเรียนบ้านนาค่าน้อย ๒
เลขที่รับ 49690/62
วันที่ 3-12-62 เวลา 10.00
ผู้รับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาค่าน้อย ๒
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑ : พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

- ทศป/๖๖ จึงคณะ ครร เพื่อ
เตรียมเก็บ รวบรวม ข้อมูล
๖๖๖ ให้ ข้อมูล

พช.

น. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาค่าน้อย ๒
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 1179
ขอความอนุเคราะห์ไปรวบรวมข้อมูล
วิจัย
เพื่อใช้ในงานวิจัย ☒ งานอื่น
เพื่อเป็นหลักฐานทางการเงินการ ☐ งานประมาณ
เพื่อ... ☐ บุคคล
เพื่อโปรดพิจารณาบัณฑิตวิทยาลัย ☐ บริหารทั่วไป

ทศป. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

3-12-62 โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๑๗ ๗๗๘๘๗

นางทัศนีย์ บุตรดีวงศ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาค่าน้อย ๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

๓ ธ.ค. ๖๕๖๒

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๖๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พหุภรณ์ศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. โดยวิธีการสนทนาแบบออนไลน์ รายละเอียดผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบภายหลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๖๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิติโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พุทธิศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงขาม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพุธที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. โดยวิธีการสนทนาแบบออนไลน์ รายละเอียดผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบภายหลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรชญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๖๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน ดร.ประภาส ไชยมี

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษามีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พหุภุมิศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาตม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพุธที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. โดยวิธีการสนทนาแบบออนไลน์ รายละเอียดผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบภายหลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๑ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๖๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 ๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
 อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยยาง

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาวม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพุธที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. โดยวิธีการสนทนาแบบออนไลน์ รายละเอียดผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบภายหลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
 ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
 อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๖๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพุธที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. โดยวิธีการสนทนาแบบออนไลน์ รายละเอียดผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบภายหลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๖๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย ๒

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พุทธิศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. โดยวิธีการสนทนาแบบออนไลน์ รายละเอียดผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบภายหลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๖๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน นายอุดมศักดิ์ มีภูคำ

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพุธที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. โดยวิธีการสนทนาแบบออนไลน์ รายละเอียดผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบภายหลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๖๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน นายอุตร สมสอน

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พหุกรณีศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพุธที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. โดยวิธีการสนทนาแบบออนไลน์ รายละเอียดผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบภายหลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๖๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน นายวราวุธ สายทอง

ด้วย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๐๖๓๒๒๕๐๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค ๑๑: พหุภรณ์ศึกษา" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุรัตน์ ดวงชาตม เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ในวันพุธที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น. โดยวิธีการสนทนาแบบออนไลน์ รายละเอียดผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบภายหลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรชญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๕๒๑๗ ๗๗๘๗

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสังเกต

สำหรับผู้บริหาร

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวิจัย

ชื่อเรื่อง	การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศึกษาธิการภาค 11: พหุกรณีศึกษา	
Title	Administrative of Primary School with Excellent Performance According to Philosophy of Sufficiency Economy under the Office of the Basic Education Commission in Education Section 11 : Multiple Case Studies	
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์	ประธานกรรมการ
	ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม	กรรมการ

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

สำหรับวิทยานิพนธ์เรื่อง การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค 11: พหุกรณีศึกษา

.....
ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์
สถานที่สัมภาษณ์
วันที่ / เวลาสัมภาษณ์
ผู้สัมภาษณ์ นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล

การสัมภาษณ์ครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารโรงเรียนประถม
ศึกษา ที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยข้อมูลที่ได้
จะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ให้สัมภาษณ์
แต่อย่างใด

หัวข้อสัมภาษณ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา

1. การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การขับเคลื่อนในโรงเรียนประถม
ศึกษาท่านมีแนวทางการดำเนินการอย่างไร และเข้าสู่การจัดการศึกษาตามแนวสถาน
ศึกษาพอเพียงตั้งแต่เมื่อใด

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. ตามแนวทางการดำเนินการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
ในโรงเรียนมีปัญหาด้านใดบ้างและท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีวิธีการติดตามผลการดำเนินการอย่างไรบ้าง และนำผลการดำเนินการมาพัฒนา
อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หัวข้อสัมภาษณ์ที่ 2 หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. ท่านมีวิธีการอย่างไรในการนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัด
การเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ในการจัดการเรียนรู้ของคุณ ท่านมีแนวทางดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับการจัดหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ท่านมีวิธีการติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของคุณอย่างไรบ้างและนำผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หัวข้อสัมภาระที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

7. ท่านมีแนวทางดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. ตามแนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน มีปัญหาในด้านใดบ้างและ
ท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หัวข้อสัมภาระที่ 4 การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

9. ท่านมีแนวทางการดำเนินการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. ตามแนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษามีปัญหา
ในด้านใดบ้าง และท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11.4 ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา
ประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล ผู้สัมภาษณ์
(นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล)

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวิจัย

ชื่อเรื่อง การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศึกษาธิการภาค 11: พหุกรณีศึกษา

Title Administrative of Primary School with Excellent Performance
According to Philosophy of Sufficiency Economy under the
Office of the Basic Education Commission in Education Section 11
: Multiple Case Studies

ชื่อผู้วิจัย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล
นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์	ประธานกรรมการ
ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม	กรรมการ

2. การดำเนินการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียน
ท่านคิดว่ามีปัญหอะไรบ้างและอยากให้โรงเรียนมีวิธีการแก้ไขปัญหอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีส่วนร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หัวข้อสัมภาษณ์ที่ 2 หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. ท่านอยากให้ครูมีวิธีการอย่างไรในการนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ เมรินทกาด พัฒนทรัพย์พิศาล ผู้สัมภาษณ์
(นางสาวเมรินทกาด พัฒนทรัพย์พิศาล)

สำหรับครูผู้สอน

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวิจัย

ชื่อเรื่อง การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศึกษาธิการภาค 11: พหุกรณีศึกษา

Title Administrative of Primary School with Excellent Performance According to Philosophy of Sufficiency Economy under the Office of the Basic Education Commission in Education Section 11 : Multiple Case Studies

ชื่อผู้วิจัย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล
นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ ประธานกรรมการ

ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม กรรมการ

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

สำหรับวิทยานิพนธ์เรื่อง การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศึกษาธิการภาค 11: พหุกรณีศึกษา

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

สถานที่สัมภาษณ์

วันที่ / เวลาสัมภาษณ์

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล

การสัมภาษณ์ครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด

หัวข้อสัมภาษณ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา

1. การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การขับเคลื่อนในโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

2. การดำเนินการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การปฏิบัติในโรงเรียน มีปัญหาด้านใดบ้าง และผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

3. ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการติดตามผลการดำเนินการอย่างไรบ้าง และนำผลการดำเนินการมาพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หัวข้อสัมภาระที่ 2 หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. ท่านมีวิธีการอย่างไรในการนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ท่านมีแนวทางดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ผู้บริหารสถานศึกษา มีวิธีการติดตามผลอย่างไรและนำผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หัวข้อสัมภาระที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

7. ท่านมีแนวทางดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. ตามแนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน มีปัญหาในด้านใดบ้างและท่านมีวิธีการแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หัวข้อสัมภาษณ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

9. ผู้บริหารสถานศึกษา มีแนวทางการดำเนินการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. ตามแนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เมื่อมีปัญหามือบริหารสถานศึกษามีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หัวข้อสัมภาษณ์ที่ 5 ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ

11. จากการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ท่านคิดว่ามีผลลัพธ์และภาพความสำเร็จที่เป็นเชิงประจักษ์ในแต่ละด้านอย่างไร

11.1 ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11.2 ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11.3 ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประกอบด้วย
อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11.4 ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา
ประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล ผู้สัมภาษณ์
(นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล)

สำหรับชุมชน

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวิจัย

ชื่อเรื่อง การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศึกษาธิการภาค 11: พหุกรณีศึกษา

Title Administrative of Primary School with Excellent Performance
According to Philosophy of Sufficiency Economy under the
Office of the Basic Education Commission in Education Section 11
: Multiple Case Studies

ชื่อผู้วิจัย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ ประธานกรรมการ

ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม กรรมการ

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

สำหรับวิทยานิพนธ์เรื่อง การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในศึกษาธิการภาค 11: พหุกรณีศึกษา

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

สถานที่สัมภาษณ์

วันที่ / เวลาสัมภาษณ์

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล

การสัมภาษณ์ครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด

หัวข้อสัมภาษณ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา

1. ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การสอนในโรงเรียนประถมศึกษาท่านมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาหรือไม่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. การดำเนินการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียน
ท่านคิดว่ามีปัญหอะไรบ้าง และอยากให้โรงเรียนมีวิธีการแก้ไขปัญหอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีส่วนร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หัวข้อสัมภาษณ์ที่ 2 หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. ท่านอยากให้ครูมีวิธีการอย่างไรในการนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ท่านอยากให้เกิดผลลัพธ์กับนักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ท่านมีวิธีการติดตามผลอย่างไรบ้างและนำผล
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หัวข้อสัมภาษณ์ที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

7. ท่านทราบหรือไม่ว่าโรงเรียนมีแนวทางดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร (ระบุแนวทางการดำเนินการ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หัวข้อสัมภาษณ์ที่ 5 ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ

11. จากการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ท่านคิดว่ามีผลลัพธ์และภาพความสำเร็จที่เป็นเชิงประจักษ์ในแต่ละด้านอย่างไรบ้าง

11.1 ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

11.2 ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11.3 ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11.4 ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา
ประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล ผู้สัมภาษณ์
(นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล)

สำหรับนักเรียน

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวิจัย

ชื่อเรื่อง การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศึกษาธิการภาค 11: พหุกรณีศึกษา

Title Administrative of Primary School with Excellent Performance according to philosophy of Sufficiency Economy under the Office of the Basic Education Commission in Education Section 11 : Multiple Case Studies

ชื่อผู้วิจัย นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล
นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์

ประธานกรรมการ

ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม

กรรมการ

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

สำหรับวิทยานิพนธ์เรื่อง การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในศึกษาธิการภาค 11: พหุกรณีศึกษา

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

สถานที่สัมภาษณ์

วันที่ / เวลาสัมภาษณ์

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล

การสัมภาษณ์ครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีผลปฏิบัติที่เป็นเลิศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยข้อมูลที่ได้ จะนำไป วิเคราะห์และนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น ซึ่งจะไม่ผลกระทบทต่อผู้ให้สัมภาษณ์ แต่อย่างใด

หัวข้อสัมภาษณ์ที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษา

1. การที่โรงเรียนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การขับเคลื่อนในโรงเรียนประถมศึกษา นักเรียนคิดว่ามีปัญหาอะไรบ้างและอยากให้โรงเรียนมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

หัวข้อสัมภาษณ์ที่ 2 หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. นักเรียนอยากให้ครูมีวิธีการอย่างไรในการนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

3. ครูดำเนินการจัดการเรียนรู้ ตามหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หัวข้อสัมภาระที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4. โรงเรียนมีแนวทางดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. นักเรียนอยากมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หัวข้อสัมภาษณ์ที่ 4 การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

6. นักเรียนคิดว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ควรพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หัวข้อสัมภาษณ์ที่ 5 ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ

7. จากการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา นักเรียนคิดว่ามีผลลัพธ์ และภาพความสำเร็จในแต่ละด้านอย่างไร

7.1 ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7.2 ผลที่เกิดขึ้นและภาพความสำเร็จด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล ผู้สัมภาษณ์
(นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล)

แบบสังเกตการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศึกษาธิการภาค 11: พหุกรณีศึกษา

วัน เดือน ปี.....สถานที่.....
กิจกรรม.....

ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	ปรากฏการณ์ที่สังเกตได้
1. ด้านนโยบายได้มีการน้อมนำหลักปรัชญา ของ เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาขับเคลื่อน ในสถานศึกษา และติดตามนโยบายผ่าน โครงการ /แผนงานและแผนปฏิบัติการประจำปี
2. ด้านวิชาการได้มีการส่งเสริมการบูรณา การหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การจัดการเรียนรู้ โดยมีการจัดทำแผน/ โครงการ/และกิจกรรม อีกทั้งมีการนำผล การติดตามไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น
3. ด้านงบประมาณได้มีการวางแผนการบริหาร จัดการตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง และนำผลการติดตามงานมาพัฒนาและ ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ผู้บันทึกการสังเกต.....
 วัน เดือน ปี.....สถานที่.....
 กิจกรรม.....

ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา (ต่อ)	ปรากฏการณ์ที่สังเกตได้
4. การบริหารทั่วไปในสถานศึกษามี การประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณ ลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนตาม หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	ปรากฏการณ์ที่สังเกตได้
1. การจัดทำหลักสูตรและจัดกิจกรรม การเรียนรู้ มีการนำหน่วยการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้
2. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัด กิจกรรมการเรียนรู้ให้มีการบูรณาการตาม หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้บันทึกการสังเกต.....
 วัน เดือน ปี.....สถานที่.....
 กิจกรรม.....

ด้านหลักสูตร และการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ (ต่อ)	ปรากฏการณ์ที่สังเกตได้
3. ด้านการจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีการจัดทำ /พัฒนา/เผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. การใช้วิธีการวัดผลและการประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ปรากฏการณ์ที่สังเกตได้
1. การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดทำแผนงาน แนะนำเพื่อสนับสนุน การดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้บันทึกการสังเกต.....
 วัน เดือน ปี.....สถานที่.....
 กิจกรรม.....

ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ปรากฏการณ์ที่สังเกตได้
2. กิจกรรมนักเรียนมีการจัดโครงการ/ แผนงานที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณ ประโยชน์ได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วม ต่อชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง
ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	ปรากฏการณ์ที่สังเกตได้
1. การพัฒนาบุคลากรได้มีแผนงาน/โครงการ พัฒนาบุคลากรให้สามารถดำเนินชีวิตและ ปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
2. การดำเนินโครงการ การจัดกิจกรรมพัฒนา บุคลากรตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียงได้มีการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ผู้บันทึกการสังเกต.....
 วัน เดือน ปี.....สถานที่.....
 กิจกรรม.....

ด้านผลลัพธ์ภาพความสำเร็จ บุคลากรของสถานศึกษา	ปรากฏการณ์ที่สังเกตได้
2. ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จด้านบุคลากรของสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจจัดการทรัพยากร ดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวม สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านผลลัพธ์ภาพความสำเร็จ ผู้เรียน	ปรากฏการณ์ที่สังเกตได้
3. ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จของผู้เรียน เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แบบบันทึกการศึกษาและการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis)

เอกสาร / หลักฐาน ประกอบการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู	ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	ด้านผลสัมฤทธิ์ภาพความสำเร็จ	ข้อเสนอแนะ
1. สมุดหมายเหตุรายวัน						
2. รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR)						
3. รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก						
4. สมุดบันทึกการประชุมของโรงเรียน						
5. สมุดนิเทศภายใน/สมุดนิเทศภายนอก						
6. ธรรมนูญโรงเรียน/ แผนกลยุทธ์						
7. ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียน						
8. สมุดคำสั่งมอบหมายในหน้าที่ฯ ประจำปี						
9. แผนพัฒนาโครงการโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง						
10. แผนปฏิบัติการประจำปีและรายงานผลการดำเนินงาน						

แบบบันทึกการศึกษาและการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis)

เอกสาร / หลักฐาน ประกอบการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู	ด้านการจัดการพัฒนาผู้เรียน	ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	ด้านผลลัพธ์ภาพความสำเร็จ	ข้อเสนอแนะ
11. วารสารเผยแพร่ผลงานประจำปี						
12. สมุดบันทึกการประชุมคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน						
13. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างองค์กร						
14. สมุดเยี่ยม						
15. สมุดลงเวลาการทำงาน						
16. เอกสารสรุปผลงานรับรางวัลระดับประเทศระดับชาติ						
17. เอกสารประกาศนียบัตร / โล่เกียรติยศ						
18. รายงานประเมินโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน						
19. วารสารเพื่อการสื่อสารประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน						
20. รายงานการเข้าร่วมกิจกรรม / รายงานการเข้ารับ การอบรม						

แบบบันทึกการศึกษาและการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis)

1. สมุดหมายเหตุรายวัน

.....

.....

.....

.....

.....

2. รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR)

.....

.....

.....

.....

.....

3. รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก

.....

.....

.....

.....

.....

4. สมุดบันทึกการประชุมของโรงเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

5. สมุดนิเทศภายใน/สมุดนิเทศภายนอก

.....

.....

.....

.....

.....

6. ธรรมนูญโรงเรียน/ แผนกลยุทธ์

.....

.....

.....

.....

.....

7. ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

8. สมุดคำสั่งมอบหมายในหน้าที่ฯ ประจำปี

.....

.....

.....

.....

.....

9. แผนพัฒนาโครงการโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. แผนปฏิบัติการประจำปีและรายงาน ผลการดำเนินงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. วารสารเผยแพร่ผลงานประจำปี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12. สมุดบันทึกการประชุมคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

13. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างองค์กร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

14. สมุดเยี่ยม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15. สมุดลงเวลาการทำงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

16. เอกสารสรุปผลงานรับรางวัลระดับ ประเทศ ระดับชาติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

17. เอกสารประกาศนียบัตร / โล่เกียรติยศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

18. รายงานประเมินโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

19. วารสารเพื่อการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

20. รายงานการเข้าร่วมกิจกรรม / รายงานการเข้ารับการอบรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแนวคำถาม

ตาราง 54 รายการประเมินความสอดคล้องระหว่างแนวคำถามกับความมุ่งหมาย
ของการวิจัยในการวิจัยของผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นที่ต้องการวัด	ระดับความสอดคล้อง			สรุป
	สอดคล้อง	ไม่แน่ใจ	ไม่ สอดคล้อง	
ความตรงของเนื้อหา 1. สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย 2. ครอบคลุมกับความมุ่งหมายการวิจัย 3. เหมาะสมกับเวลา 4. ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูล 5. มีความชัดเจนเข้าใจง่าย 6. ข้อคำถามถูกต้องเหมาะสมกับความรู้และประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล 7. ข้อคำถามนำไปสู่การเชื่อมโยงกับเรื่องใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน 8. มีความน่าสนใจ 9. เสริมสร้างความสัมพันธ์ทางบวก				

ตาราง 55 ผลการประเมินความเที่ยงตรงและครอบคลุมประเด็นที่ศึกษาของเนื้อหา
การวิจัยของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน

ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
14	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
15	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

ภาคผนวก จ

ภาพประกอบการวิจัย

ภาพประกอบ 32 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์
 คณะกรรมการบริหาร หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตร
 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 33 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหญ่
 คณะกรรมการบริหาร หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตร
 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 34 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นางสาวนันท์ หลวงศรี
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยยาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ภาพประกอบ 35 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นายศุภชัย โถบ่ารุง
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอุนโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ภาพประกอบ 36 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นางวัชรภรณ์ ฤกษ์ฉวี
 ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแมตนาทม
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ภาพประกอบ 37 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยยาง

ภาพประกอบ 38 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ภาพประกอบ 39 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2

ภาพประกอบ 40 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ภาพประกอบ 41 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ภาพประกอบ 42 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านนาค้ำน้อย 2

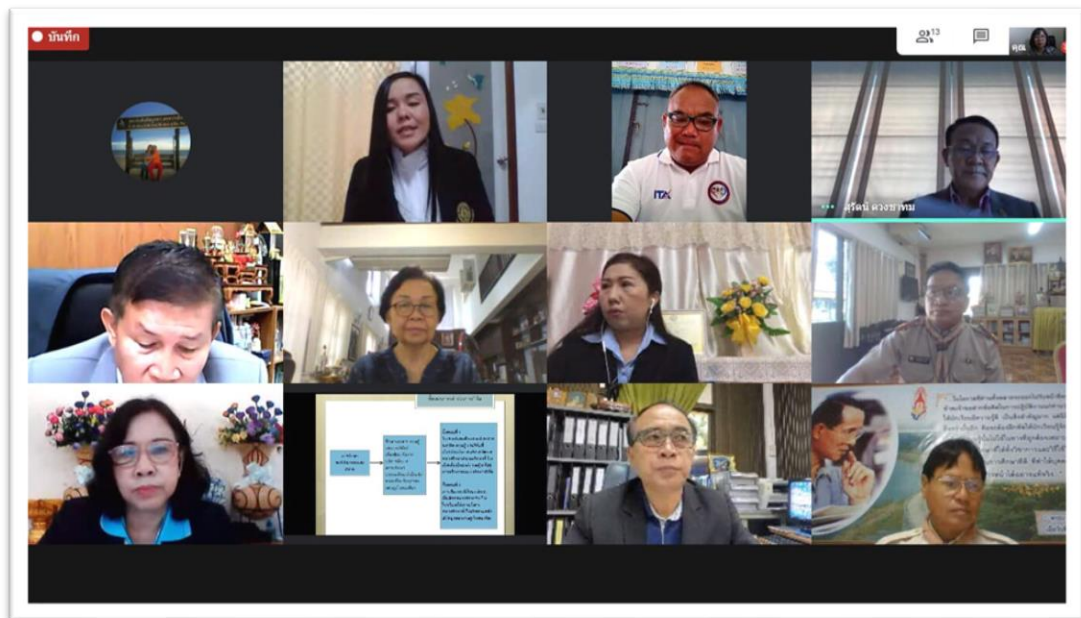
ภาพประกอบ 43 จัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group) โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ภาพประกอบ 44 จัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group) โรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ภาพประกอบ 45 จัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group) โรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2

ภาพประกอบ 46 จัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group)
ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพประกอบ 47 การเข้าร่วมกิจกรรม โรงเรียนบ้านห้วยยาง

ภาพประกอบ 48 การเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนบ้านดอนแดงเจริญทอง

ภาพประกอบ 49 การเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนบ้านนาคำน้อย 2

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล
วัน เดือน ปี เกิด	24 กันยายน 2526
ที่อยู่ปัจจุบัน	1484/2 ถนนเจริญเมือง ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร 47000
ตำแหน่งปัจจุบัน	ประกอบธุรกิจส่วนตัว
สถานที่ทำงาน	1484/2 ถนนเจริญเมือง ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร 47000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	ประกาศนียบัตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
พ.ศ. 2545	ประกาศนียบัตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
พ.ศ. 2558	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
พ.ศ. 2560	ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
พ.ศ. 2563	ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2549	ประกอบธุรกิจส่วนตัว อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2563-ปัจจุบัน	ประกอบธุรกิจส่วนตัว อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร